Klass.
Aeschylus

ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΟΡΕΣΤΕΙΑ.

ÆSCHYLI ORESTEA.

AGAMEMNON,

CHOEPHORI, EUMENIDES.

RECENSUIT, EMENDAVIT, EXPLANAVIT

FREDERICUS A. PALEY, M.A.

COLL. DIV. JOH. CANT.

CANTABRIGIÆ:

APUD J. ET J. J. DEIGHTON.

TYPIS ACADEMICIS.

M.DCCC.XLV.

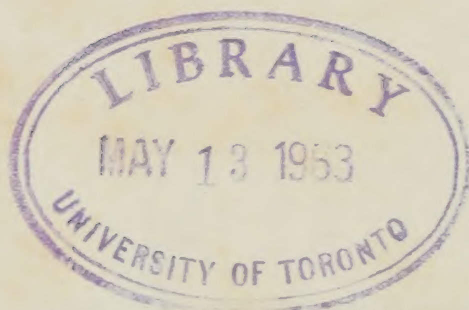
LIBRARY
MAY 13 1963
UNIVERSITY OF TORONTO

VIRO REVERENDO

FRANCISCO WHALEY HARPER, A.M.

COLLEGII DIVI JOHANNIS APUD CANTABRIGIENSES SOCIO,

HUNC LIBELLUM

AMICITIÆ TESTIMONIUM

DEDICATUM VOLUIT

EDITOR.

PRÆLECTIO.

MIRABOR equidem, si quantum ipse putem deesse etiam recentibus Æschyli editionibus, tantum aliis videbor præstitisse in hoc meo libello. Etenim quum sint quot homines totidem fere sententiæ, nec certis finibus circumscribi ac coerceri possit aut critici aut interpretis officium, doctorum virorum consensum in tali opere sperare absurdum esset, præsertim si quis nova aliquando moliri quam recepta ubique iterare malit. Quocirca illud neutiquam me fugiebat, cum hunc librum prelo subjicerem, fore ut nonnullis eodem modo displiceret ea explicandi et emendandi ratio quam ego ut verissimam inivissem, quo mihi non pauca eorum viderentur aut falso aut nimis subtiliter disputata, quæ nuperi Oresteæ editores de Æschyli sermone et consilio commenti essent. Quorum Vir doctissimus KLAUSENIUS (quem nunc audio inter desideratos numerandum esse) quum noluerit omnino a veterum librorum auctoritate discedere, dum corrupta pariter atque integra explicare laborat, et ipse sibi fraudem (ut opinor) sæpissime facit, et studiosis discendi adolescentibus tantam offundit caliginem, ut Æschylum perlegere quibusdam nihil aliud videatur quam grande aliquod et quasi continuum ænigma enucleare. Nam necesse est vel præstantissimorum ingeniorum hominibus ex ea interpretandi ratione interdum evenire, ut mirificas extundant sententias, quas nemo mediocriter doctus apte appositeque enuntiatas, nedum sapienti ac philosophico poetæ consentaneas esse crediderit. Qui

autem in Græca tragœdia bene et diu versati sunt, et metrorum leges, dicendi concinnitatem, metaphorarum et imaginum usum, lectionum etiam insignem varietatem accuratius observarunt, iis, opinor, ægre hodie persuaseris (quod quosdam video sibi persuasisse) non esse depravatissimas, præsertim in melicis, Æschyleæ poeseos reliquias. Quamobrem satis illi Græce scientibus nequaquam facturi sunt, qui hoc consilio sese ad edendas Æschyli fabulas contulerunt, ut vulgata nullam aliam ob causam, quam quod vulgata sint, tueantur, et absurda aut quoquo modo interpretentur, aut omnino silentio prætermittant. Quod sive ex criticorum credulitate, sive potius ex metu corrigendi oriatur, equidem nec feliciter nec utiliter, quia ne probabiliter quidem, fieri posse puto.

Sunt autem ex hodiernis Græcæ linguæ professoribus, qui dum verborum vim et originem expendunt, modorum, temporum, particularum usus excutere student, glossaria omni doctrina cumulata conficiunt, metricas denique et criticas quæstiones subtilissime perscrutantur, sententiarum tamen nexus universique poematis indolem aut ipsi minus animadvertant, aut studiosæ juventuti indicare supersedeant; quippe qui poetæ verbis intenti ipsius poetæ pæne oblivisci videantur. Quod in summos utriusque gentis Grammaticos invidiose atque duriuscule dictum deprecor ne quis arbitretur. Sed plane aliud est sermonem et linguam, aliud animum consiliumque scriptoris probe intelligere. Quod quum ita sit, quibusdam placuit grammaticas disputatiunculas postponere philologicis et historicis quæstionibus: quæ est C. O. MUELLERI, viri optime quidem de Æschylo meriti, industria. Nonnulli autem, quibus propositum est de Græcæ linguæ structura et principiis paullo altius philosophari, non parum sæpe ulterius feruntur quum in dubia

et incerta loca inciderint, quorum sententiam (contortam quidem illam plerumque, interdum vero ab omni probabilitate abhorrentem) se primos omnium sagaciter exputasse arbitrati, in impeditissimas ambages lectorem secum trahere volunt; unde fit, ut veritatem argutius exquirendo ipsa interdum periclitetur veritas, et sobrii hominis judicium grammaticis ineptiis prorsus cæcutiat. Inter quos vereor equidem ne jure recensendus sit Vir egregius et diligentissimus T. W. Peile; qui nisi nuper Agamemnonem et Choephoros edidisset, hanc meam editionem non puto me typis fuisse mandaturum. Cum vero non pauca in ejus libris mihi viderentur prave exposita, et dura admodum ac verbosa interpretatione plerumque usum esse cognovissem, dum Anglico sermone Græca repræsentare conatur, facere non potui quin hoc potissimum consilio poetæ nostro operam navarem, si forte quibusdam in locis meliorem simplicioremque explicandi viam lectoribus aperire contingeret. Etenim Vir ille doctus, cujus commentarii nunc plerisque in manibus versantur, dum multus est in rebus grammaticis, et subtiliores scribendi leges tractat argutius quam ut tironibus intelligi possit, poeticæ dictionis adeo plane incuriosus est, ut permulta ab Æschylo egregie dicta in vulgarem et pedestrem orationem converterit: nec tantum verbis adscititiis oneravit brevissimas sententiolas, quo omnis Atticæ Tragœdiæ venustas misere pessumdatur, sed tantam sibi indulsit in illustrando poeta licentiam, ut vel unam fabulam ex illius editione libavisse gravius sit tironibus negotium, quam reliquas cum brevi commentariolo, qualem ego exhibere conatus sum, pervolutasse. Et profecto tædium discentibus movere solet, si quis centenas adnotationum paginas totidem fere Æschyli versibus subjiciat; nec tantum in poeta paullo copiosius explicando versari,

quantum in minutioribus linguæ regulis immorari atque exspatiari velit.

Deliberanti mihi qui modus videatur accommodatissimus ad Græcæ Tragœdiæ studium et amorem acrius incendendum, illud unicum succurrere solet incitamentum, si facili opera ex brevibus et perspicuis poetarum editionibus legi atque intelligi possit. Sunt enim quæ deterreant multo magis quam alliciant, si prolixe, si subtiliter, si philosophica curiositate ubique et citra modestiam disputatur. Quod igitur optimo consilio ante me fecit Græcarum literarum in hac Academia Professor Regius, idem ego nunc, sed paullo fusius, aliquanto etiam liberius, præstare conatus sum; ut textum quam possem accuratissimum exhiberem, brevi commentario instructum, qui difficiliora tantum explanaret, reliqua mole adnotationum non cumularet. Quum autem in edendo Æschylo illud ante omnia tenendum arbitrarer, ut nexus orationis quasi continua enarratione patefieret, idque nondum factum vidissem, nisi si tanta copia commentariorum singulæ laborarent fabulæ, quanta impediret magis lectorem quam adjuvaret; id præcipue mihi agendum proposui, ut dum juniorum in gratiam poetæ animum quasi ordine panderem, recondita simul expromerem, salebrosa explanarem, corruptis artis criticæ subsidium adhiberem; eamque operam multiplicem una eademque, nec nimis longa, adnotatione complecterer. Et textum quidem (quem vocare solemus) ipse denuo recognovi, cum multa post impressam Scholefieldii editionem nobis accesserint adjumenta, quibus et accuratiorem veterum librorum notitiam et ampliorem ad illustrandum poetam nacti sumus materiam. Conjecturas autem non dubitavi subinde admittere, ubicunque ineptas aut admodum improbabiles censerem vulgatæ scripturæ inter-

pretationes. Nam emendationis recte intellectæ ea est ratio, ut nemo indubitanter aliorum commenta accipere cogatur; nec vera esse quæ excogitaverit, sed tantum veri esse simillima, ipse emendator profiteatur. Sciant igitur, quorum interest scire tantillum, plurima me in hac nova Æschyli editione correxisse (vel, si mavis, mutavisse,) quia mihi persuasissimum erat, ubicunque id feci, vulgata omnino non potuisse ab Æschyli manu proficisci. Quod nonnulli hodie emendationem vel prorsus deprecantur, vel parcissime adhibendam contendunt, id quidem et sentio et deploro; despero enim fore ut certis regulis constare possit Græcæ linguæ vel rei metricæ scientia, si exempla ad hunc vel illum usum confirmandum, qui fortasse omnino nunquam fuit, ex hodiernis Æschyli editionibus promiscue excerpantur. Et ad metra quidem quod attinet, quæ qui studiose inspexerit certissimum omnium ducem* in emendanda tragœdia jure ac merito habebit, mirari satis non possum, quam temere et (ut mihi quidem videtur) contra legitimam responsionis normam ea multis in locis, dum depravata verba servare laborat, detorserit KLAUSENIUS; quod si recte fecisse putandus est, hoc equidem unum affirmaverim, nihil usquam certum, nihil tutum ac stabile relinqui, quo corrupta ab integris dijudicare possimus.

Qui in eo ipso causam offensionis inveniunt, quod Viri docti inepta (ut sibi videntur) corrigendo "planam et expeditam tironibus syntaxin efficere student, cum potius altior et sublimior sensus in poetæ verbis expetendus sit†," ii hoc saltem efficere debent, ut quis sit sublimis ille sensus plane et luculenter intelligatur; quod si minus potuerint, certe in corrigendi licentiam non est invehendum.

* Hoc quantum valeat vide exempli gratia ad Eum. 158. 322. 520.

† SCHOLEFIELDIUS, Præf. ad Æsch. Eumen. p. iv.

Sed profecto minime in eo versatur omnis obscuri ac pæne mystici poetæ intelligentia, ut aliquantum veritatis ex locis perreconditis ingeniose expiscemur, cetera tantum miremur otiosi. Qui Æschylum penitus et tanquam familiariter nosse velit, is universam ejus mentem diu multumque lectitando assequi debet, nec tam singula verba pensitando, aut quo sensu accipienda sint nimis curiose conjectando, (etsi ne hoc quidem nihili habendum,) quam totius orationis tenorem, metaphoras, religionis persuasionem, politicas monitiones, personarum ac rerum constantiam, recensendo ac sedulo inter se contendendo. Nam hoc modo acquiritur judicium, ut si quando ignorent codices quid scripserit Æschylus, quid scribere debuerit tuo ipse ingenio mira quadam confidentia divinare possis. Et hoc interdum certiorem etiam emendandi rationem præstare putandum est, quam si ductus et compendia literarum in antiquis codicibus observando, librariorum errores deprehendere et corrigere coneris.

Est profecto difficillimum in edenda Orestea, cujus vix usquam tres continui versus sine aliqua molestia et obscuritate decurrunt, brevitati simul et perspicuitati ita consulere, ut non aut multa transieris in quibus hæsurus sit tirunculus, aut quædam omiseris quæ de scripturæ vel interpretationum varietatibus dicenda essent. Neque tamen criticum apparatum hodie admodum desideres, cum pleniorem accuratioremque ejus rei notitiam ex aliis editionibus facile haurias. Ac copiosissimam quidem sylvam ad Agamemnonem et Choephoros congessit KLAUSENIUS; qui autem nuper summa diligentia tertiam Trilogiæ fabulam notis criticis instruxit, Vir elegantissimæ doctrinæ et ingenii in primis sagacis, GULIELMUS LINWOOD, idem feliciter et percommode præstitit. Qui licet multa

præclare et certissime restituerit, nonnulla tamen frustra vel temere tentavisse mihi visus est. Ac vellem quidem tanta diligentia usus esset in explicanda poetæ sententia, quanta in variis librorum lectionibus conquirendis operam suam impendit. Sed quum maluerit ex aliorum interpretum commentariis seligere quam novos, ac perpetuos quidem, ex suo ingenio conscribere, fieri vix potuit, quin non eodem omnia tenore, neque æque probanda, libello suo subjiceret. Illud tamen libet asseverare, utilissimam esse eam editionem, atque adeo in se absolutam, ut ipse nequaquam eandem retractassem fabulam, nisi Oresteam uno volumine comprehensam exhibere magnopere cupivissem.

Expectavimus aliquamdiu, si forte Viri desideratissimi, J. WORDSWORTHII, chartas atque lucubrationes in Æschylum, cui ille toto animo per plures annos deditus fuisse perhibetur, Academia nostra digerendas ac publicandas ea qua par esset pietate in se susciperet. Audimus virum egregium denuo Codicem Mediceum, Florentiæ asservatum, excussisse, ac primas ei libro deferre solitum. Nos quidem ex sedula variantium lectionum comparatione minorem etiam fidem ei MSto habemus, quam Robortelli editioni, quem ducem nobis ubique fere ante alios sequendum proposuimus. Fatemur etiam nos magnopere dubitare an recte statuerint critici istum codicem ad decimum sæculum pertinere; ac potius propendemus in HAUPTII opinionem*, qui sæculo quarto decimo scriptum esse contendit, quia inveniuntur in eo quædam literarum permutationes, quales η pro κ, μ et υ pro β, η pro ι, μ pro ν, ε pro αι, quas serioris ætatis esse res ipsa ac ratio compendiorum arguere videtur. Sed utut hoc sit, (judicent enim quibus ipsum librum videre contigit,) hoc saltem

* Quæstiones de Æschyli Supplicibus, p. 118.

certissimum est, istius codicis ope nunquam fore ut sua Æschylo restituatur integritas. Novos autem libros si cui posthac singulari fortuna reperire continget, ii nisi ex diverso archetypo exarati fuerint, eoque longe antiquissimo, non multum fortasse subsidium nobis inde sperandum est.

Finita demum opera, non possum non confiteri, me ambitiosius quam sapientius egisse mihi ipsi videri, qui putaverim nostræ Juventuti par labori lucrum accessurum ex tenui meo doctrinæ thesauro, cum frustra vel sagacissimi homines in plurimis Æschyli locis diu multumque sudaverint. Novimus profecto omnes, qui grande mortalis ævi spatium hisce literis impendimus, etiam quæ nobilissima merito arbitramur humani ingenii monumenta, ea si ultra justos fines et sua tantum gratia colamus, parum nobis fructus allatura; nec esse laborandum in eo, ut ceteris antecellendo famam per nostra studia consectemur, sed ut aliorum potius institutioni, virtutis præceptis, moribus hominum, nostræ denique Academiæ honori atque integritati consulamus. Dolendum quidem, jejunum infructuosumque disciplinæ genus bonas literas jam propemodum ex Academia exturbavisse, et honores atque præmia doctrinæ iis solum cessisse, qui neque quanta sit Græcæ linguæ scientia intelligunt, nec quicquam præterea quam *ἀεροβατεῖν καὶ περιφρονεῖν τὸν ἥλιον* addiscere solent. Ita enim solet accidere, ut qui maxime velint, iidem minime possint, utpote suis negotiis occupatissimi, publicæ utilitati consulere. Id ego per plures jam annos observasse mihi videor, iniquissimum his nostris studiis afferri impedimentum, dum sæpe præclara juvenum ingenia a literis humanioribus in odiosa et insulsa alienæ scientiæ elementa detorquentur, quibus ediscendis retardantur quidem, sed minime castigantur, procliviores in propriam delectationem

animi, et in pusillas computationes coarctatur quicquid liberum atque elegans a natura nostris mentibus insitum cultu non plane contrario augeri educarique debeat. Dolendum hoc, inquam, fortasse etiam querendum. Nam nisi Altera Academia longe religiosius causam literarum adhuc foveret, frigerent sane et paullatim elanguescerent facundissima antiquitatis studia.

Erunt fortasse, quibus videar et de me ipso in hoc libro non admodum modeste, et contra aliorum sententiam invidiose atque arroganter dixisse. Volui profecto libere reprehendere quodcunque vel ridicula subtilitate disputatum vel prava interpretatione adumbratum putarem; malui etiam scribere, mihi videri hoc vel illud perperam expositum, quam affirmare, id ita esse. Accedit, quod quo magis familiariter cum lectoribus loquare, eo jucundior et facilior procedere solet oratio. Spero autem fore, ut alii non minus libere, si quid ipse erravero, Æschylum a meis ineptiis vindicare velint, sive ii fuerint censores sive in posterum editores.

Restat ut lectorem moneamus, quamnam rationem in hoc libello secuti simus. Vulgatas igitur lectiones, secundum optimorum librorum auctoritatem, ubique servavimus, si per metrum et sensum servari posse judicaremus. Quæ vero in textu recensendo novavimus, ea parcius, nec nisi necessitate quadam coacti, ex nostra vel aliorum conjectura admisimus.

Quæ corrupta vel admodum dubia reliquimus, uno obelo (†) notanda curavimus.

Quæ ad metrum vel sententiam supplendam inserenda putavimus, quum in libris deessent, iis obelum utrimque appinximus. Quod in brevioribus voculis, ut †σὲ†, interdum fieri observabit lector.

Quæ vel supervacanea vel adscititia ac spuria visa sunt, ea omnia uncinis inclusimus, ut [σοι].

Quæ denique manca vel imperfecta reliquimus, stellulis (**) ad indicandam lacunam distinximus.

Metra carminum choricorum paucis in locis ex nostro arbitrio, et quidem aliter atque adhuc factum est, ordinavimus.

Libri Dindorfiani, scenicos poetas uno volumine complectentis, numerationem adhibuimus: sed noster Æschylus secundum Scholefieldianæ editionis versus exigitur.

Quod si noster hic labor benigne a Juventute Academiæ erit receptus, nec Bibliopolam pœnitebit impensæ pecuniæ, in animo habemus reliquas fabulas cum Fragmentis proximo anno prelo submittere.

Dabam e Coll. Div. Joh.
Kal. Nov. MDCCCXLV.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΟΣ.

Αγαμεμνων εἰς Ἴλιον ἀπιὼν τῇ Κλυταιμνήστρᾳ, εἰ πορθήσοι τὸ Ἴλιον, ὑπέσχετο τῆς αὐτῆς ἡμέρας σημαίνειν διὰ πυρσοῦ. ὅθεν σκοπὸν ἐκάθισεν ἐπὶ μισθῷ Κλυταιμνήστρα, ἵνα τηροίη τὸν πυρσόν. καὶ ὁ μὲν ἰδὼν ἀπήγγειλεν· αὐτὴ δὲ τὸν τῶν πρεσβυτῶν ὄχλον μεταπέμπεται, περὶ τοῦ πυρσοῦ ἐροῦσα· ἐξ ὧν καὶ ὁ χορὸς συνίσταται· οἵτινες ἀκούσαντες παιανίζουσι. μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Ταλθύβιος παραγίνεται, καὶ τὰ κατὰ τὸν πλοῦν διηγεῖται. Ἀγαμέμνων δ' ἐπὶ ἀπήνης ἔρχεται· εἵπετο δ' αὐτῷ ἑτέρα ἀπήνη, ἔνθα ἦν τὰ λάφυρα καὶ ἡ Κασάνδρα. αὐτὸς μὲν οὖν προεισέρχεται εἰς τὸν οἶκον σὺν τῇ Κλυταιμνήστρᾳ. Κασάνδρα δὲ προμαντεύεται, πρὶν εἰς τὰ βασίλεια εἰσελθεῖν, τὸν ἑαυτῆς καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος θάνατον, καὶ τὴν ἐξ Ὀρέστου μητροκτονίαν, καὶ εἰσπηδᾷ ὡς θανουμένη, ῥίψασα τὰ στέμματα. τοῦτο δὲ τὸ μέρος τοῦ δράματος θαυμάζεται, ὡς ἔκπληξιν ἔχον καὶ οἶκτον ἱκανόν. ἰδίως δὲ Αἰσχύλος τὸν Ἀγαμέμνονα ἐπὶ[1] σκηνῆς ἀναιρεῖσθαι ποιεῖ· τὸν δὲ Κασάνδρας σιωπήσας θάνατον, νεκρὰν αὐτὴν ὑπέδειξε. πεποίηκέ τε Αἴγισθον καὶ Κλυταιμνήστραν, ἑκάτερον διϊσχυριζόμενον περὶ τῆς ἀναιρέσεως, ἑνὶ κεφαλαίῳ· τὴν μὲν, τῇ ἀναιρέσει Ἰφιγενείας· τὸν δὲ, ταῖς τοῦ πατρὸς Θυέστου ἐξ Ἀτρέως συμφοραῖς.

Ἐδιδάχθη τὸ δρᾶμα ἐπὶ ἄρχοντος Φιλοκλέους, Ὀλυμπιάδι ὀγδοηκοστῇ[2], ἔτει δευτέρῳ. πρῶτος Αἰσχύλος Ἀγαμέμνονι, Χοηφόροις, Εὐμενίσι, Πρωτεῖ σατυρικῷ. ἐχορήγει Ξενοκλῆς Ἀφιδνεύς.

[1] Stanl. conjecit ὑπὸ σκηνῆς.

[2] Vulg. εἰκοστῇ ὀγδόῃ. "Correxerunt VV. DD. ὀγδοηκοστῇ, quod facile mutari potuit in ὀγδόῃ εἰκοστῇ." Porson. (*Ex ed. Scholef.*)

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΦΥΛΑΞ.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ ΚΗΡΥΞ.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ΦΥΛΑΞ.

ΘΕΟΥΣ μὲν αἰτῶ τῶνδ' ἀπαλλαγὴν πόνων
φρουρᾶς ἐτείας μῆκος, ἣν κοιμώμενος
στέγαις Ἀτρειδῶν ἄγκαθεν, κυνὸς δίκην,
ἄστρων κάτοιδα νυκτέρων ὁμήγυριν,
καὶ τοὺς φέροντας χεῖμα καὶ θέρος βροτοῖς
λαμπροὺς δυνάστας ἐμπρέποντας αἰθέρι,
ἀστέρας, ὅταν φθίνωσιν, ἀντολάς τε τῶν.

1. Verte, cum K., *per longitudinem annuæ vigiliæ posco liberationem horum laborum*, sc. et doloris (v. 18) et molestiæ excubiarum. Alia ratio, nec ea quidem prorsus improbanda, quibusdam placuit: φρουρᾶς, ἐτείας μῆκος, *nempe vigiliæ in annum indictæ.* ἔτειος, idem quod ἐνιαύσιος, unius anni longitudinis, ut interdum Latinis *annuus.* Enimvero poeta respexisse creditur speculatorem illum, ab Ægistho mercede conductum ad observandum reditum Agamemnonis, de quo traditur Hom. Od. IV. 526. φύλασσε δ' ὅγ' εἰς ἐνιαυτόν, monente Stanleio. Videndum tamen, annon αἰτεῖν μῆκος hoc loco ita valeat *poscere finem*, ut proprie significet *sciscitari quamdiu duratura sit vigilia.* Sic Prom. 641. τέρμα τῆς ἐμῆς πλάνης δεῖξον, τίς ἔσται τῇ ταλαιπώρῳ χρόνος.—μῆχος Blomf. ex Stanl. et Valcken. conjectura, quam pauci hodie probabunt.

2. ἣν κοιμώμενος ἄγκαθεν est: *quam pernoctans caput ulnis suffultus*, ἐν ἀγκάλαις Gloss. Farn. et sic K. Confer Eum. 80. Nullo modo fieri potest ut ἀνέκαθεν, quod ex ἀνὰ et ἑκὰς componitur, in ἄγκαθεν contrahatur; nec probabile est eandem adverbii formam tam diversas significationes habuisse. Cubito innititur dum cubat, quia non dormit, sed tantum reclinatur. Vix potuit de homine vigili, nedum speculatore, dici κοιμᾶσθαι φρουρὰν, quod esset *edormire excubias*, ut Herod. IX. 93. κατακοιμήσας τὴν φυλακήν, nisi ejusmodi additamento coerceretur oratio. Proprio sensu absurde diceretur κοιμᾶσθαι qui sidera observat. Confer Rhes. 7. ὄρθου κεφαλὴν πῆχυν ἐρείσας.

7. Hunc versum ut spurium

καὶ νῦν φυλάσσω λαμπάδος τὸ σύμβολον,
αὐγὴν πυρὸς, φέρουσαν ἐκ Τροίας φάτιν
ἁλώσιμόν τε βάξιν· ὧδε γὰρ κρατεῖ
γυναικὸς ἀνδρόβουλον ἐλπίζον κέαρ.
εὖτ' ἂν δὲ νυκτίπλαγκτον ἔνδροσόν τ' ἔχω
εὐνὴν ὀνείροις οὐκ ἐπισκοπουμένην
ἐμήν· φόβος γὰρ ἀνθ' ὕπνου παραστατεῖ,
τὸ μὴ βεβαίως βλέφαρα συμβαλεῖν ὕπνῳ·
ὅταν δ' ἀείδειν ἢ μινύρεσθαι δοκῶ,
ὕπνου τόδ' ἀντίμολπον ἐντέμνων ἄκος,

omittit Blomf. sed genuinum esse docte demonstratur Phil. Mus. Cant. Vol. I. p. 21.

11. κρατεῖ ἐλπίζον, *in sperando superius est,* majus aliquid sperat quam alii, ut κρατεῖν τρέχοντα, cet. Sic bene K.

12. Ambulatoriam sub dio stationem describit excubitor verbis νυκτίπλαγκτον εὐνήν, quibus idem fere declarat quod supra per ἄγκαθεν κοιμᾶσθαι, se εὐνὴν quidem habere, sed eam insomnem; hoc tamen quiescentis, illud discursantis observationem denotat. Confer v. 321.

12—16. εὖτ' ἂν δέ—ὅταν δέ. Debebat dicere, εὖτ' ἂν ἔχω, cet. τότε ἀείδω: sed pergit: *et quando,* ea de causa, *me ad cantandum recipio* (conf. Arist. Nub. 721. φρουρᾶς ᾄδειν, et Schol.) *tunc,* cet. μινύρεσθαι fortasse est quod nos dicimus *to whistle.* Totius loci sententia est: cubando flexo cubito, et cœlum diu observitando, astrorum motus cognovi; quum vero nec cubare possum propter frigora et rores, nec dormire audeo præ timore, et ad excutiendum soporem canere volo, tunc cantus mihi in lacrymas vertit. Causam timoris (v. 14.) non exponunt Interpretes. Apertum est ex v. 17. non intelligi nocturnos terrores, qui somnum dispellant, nam sponte et de industria id agit homo, ut ne altius somno obdormiat. Metuit igitur ne non vigil deprehensus pœnas luat negligentiæ.

15. τὸ μὴ, ὥστε μὴ, συμβαλεῖν, cf. v. 1265. βεβαίως, *soundly,* Lat. *arcte dormire.* Nihil equidem video in collocatione pronominis ἐμὴν, præter metricam necessitatem; nec placet notio quam excogitavit Peile: *bed, dream-visited none of mine.* Potuit quidem, sed recte noluit, εὐνὴν ultimo loco ponere; ea enim vox proxime sequi debebat νυκτίπλαγκτον ἔνδροσόν τε.

17. ἄκος ἀντίμολπον ὕπνου est: remedium quo cantus adversus

κλαίω τότ' οἴκου τοῦδε συμφορὰν στένων,
οὐχ ὡς τὰ πρόσθ' ἄριστα διαπονουμένου.
νῦν δ' εὐτυχὴς γένοιτ' ἀπαλλαγὴ πόνων,
εὐαγγέλου φανέντος ὀρφναίου πυρός.
Ὦ χαῖρε λαμπτὴρ νυκτὸς, ἡμερήσιον
φάος πιφαύσκων, καὶ χορῶν κατάστασιν
πολλῶν ἐν Ἄργει τῆσδε συμφορᾶς χάριν.
ἰοὺ, ἰού.
Ἀγαμέμνονος γυναικὶ σημαίνω τορῶς,
εὐνῆς ἐπαντείλασαν ὡς τάχος, δόμοις
ὀλολυγμὸν εὐφημοῦντα τῇδε λαμπάδι
ἐπορθιάζειν, εἴπερ Ἰλίου πόλις
ἑάλωκεν, ὡς ὁ φρυκτὸς ἀγγέλλων πρέπει·
αὐτός τ' ἔγωγε φροίμιον χορεύσομαι.
τὰ δεσποτῶν γὰρ εὖ πεσόντα θήσομαι,
τρὶς ἓξ βαλούσης τῆσδέ μοι φρυκτωρίας.
γένοιτο δ' οὖν μολόντος εὐφιλῆ χέρα
ἄνακτος οἴκων τῇδε βαστάσαι χερί—
τὰ δ' ἄλλα σιγῶ· βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ μέγας

somnum paratur; Angl. *a remedy of song against sleep*. Durum est, quod ter tantillo intervallo repetitur vox ὕπνος.

26. Hac acuta exclamatione, ἰοὺ ἰοὺ, (Angl. *hurrah*) signum do Clytæmnestræ ut surgat extemplo. Sic τορῶς γεγωνεῖν, Ion. 696. Recte Schol. μεγαλοφώνως.

32. εὖ πεσόντα θήσομαι, *mihi ponam tanquam felici casu usa*. Male K. *faciam ut bene cadant*. Utraque vox propria est de ludo tesserario, ut Soph. Frag. 686. στέργειν δὲ τἀκπεσόντα καὶ θέσθαι πρέπει σοφὸν κυβευτήν. Plato, p. 755. ὥσπερ ἐν πτώσει κύβων πρὸς τὰ πεπτωκότα τίθεσθαι. Quæ loca laudat Blomf. Tribus tesseris ludebatur, quarum singulis senionem jactum esse dicit, quæ summa fortuna erat.

36. Proverbium de iis qui labra quasi pressa habent ut taceant. Theognis, v. 815. βοῦς μοι ἐπὶ γλώσσῃ κρατερῷ ποδὶ λὰξ ἐπιβαίνων

βέβηκεν· οἶκος δ' αὐτὸς, εἰ φθογγὴν λάβοι,
σαφέστατ' ἂν λέξειεν· ὡς ἑκὼν ἐγὼ
μαθοῦσιν αὐδῶ, κοὐ μαθοῦσι λήθομαι.

ΧΟΡΟΣ.

δέκατον μὲν ἔτος τόδ', ἐπεὶ Πριάμου
μέγας ἀντίδικος,
Μενέλαος ἄναξ ἠδ' Ἀγαμέμνων,
διθρόνου Διόθεν καὶ δισκήπτρου
τιμῆς, ὀχυρὸν ζεῦγος Ἀτρειδῶν,
στόλον Ἀργείων χιλιοναύταν
τῆσδ' ἀπὸ χώρας
ἦραν, στρατιῶτιν ἀρωγὴν,
μέγαν ἐκ θυμοῦ κλάζοντες ἄρη,
τρόπον αἰγυπιῶν, οἵτ' ἐκπατίοις
ἄλγεσι παίδων ὕπατοι λεχέων
στροφοδινοῦνται,
πτερύγων ἐρετμοῖσιν ἐρεσσόμενοι,
δεμνιοτήρη

ἴσχει κωτίλλειν. Ceterum tecte innuit adulterium Clytæmnestræ. Nihil hic de accepta pecunia, quum fidelem se domino plane profiteatur servus.

39. ἑκὼν ad λήθομαι non minorem vim exserit quam ad αὐδῶ. Optime laudat Bl. Herod. IV. 43. του ἐπιστάμενος τὸ οὔνομα, ἑκὼν ἐπιλήθομαι. Angl. *I purposely keep silence.* λήθομαι est *obliviscor*, vel *oblitum me fingo.*

43. τιμῆς, honorem habentes a Jove. cf. Il. II. 197. ἦραν plurali numero ponitur, cum ἀντίδικος ad utrumque regem refertur.

49. ἐκπατίοις. Mihi quidem omnium optima videtur Elmsleii interpretatio, *solitario luctu*, i.e. luctu ob amissos pullos (παίδων) qui iis suadet in remota sylva plorare, et quasi πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνειν. Æschylei moris non est ἐκπατίοις scribere pro ἐκπατίων per figuram hypallagen. *Ingentibus* vertunt Dind. Klaus.

πόνον ὀρταλίχων ὀλέσαντες.
ὕπατος δ' ἀΐων ἤ τις Ἀπόλλων,
ἢ Πὰν, ἢ Ζεὺς οἰωνόθροον
γόον ὀξυβόαν τῶνδε μετοίκων,
ὑστερόποινον
πέμπει παραβᾶσιν Ἐρινύν.
οὕτω δ' Ἀτρέως παῖδας ὁ κρείσσων
ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ πέμπει ξένιος
Ζεὺς, πολυάνορος ἀμφὶ γυναικὸς
πολλὰ παλαίσματα καὶ γυιοβαρῆ,
γόνατος κονίαισιν ἐρειδομένου,
διακναιομένης τ' ἐν προτελείοις
κάμακος, θήσων Δαναοῖσιν
Τρωσί θ' ὁμοίως. ἔστι δ' ὅπη νῦν
ἔστι· τελεῖται δ' ἐς τὸ πεπρωμένον·
οὔθ' ὑποκλαίων, οὔθ' ὑπολείβων,

54. δεμνιοτήρη πόνον ὀρταλίχων ponitur pro ὀρταλίχους τοὺς τὰ δέμνια τηροῦντας, utpote implumes, curam ac solicitudinem parentum: Angl. *their unfledged young, the objects of their care.* Cf. v. 1424. Sic fere Hesych. in δεμνιοτήρη πόνον. Alii malunt: *perdito labore quem servando nido insumpserant.*

55. Videtur poeta voluisse: ὕπατός τις ἀΐων, ἢ Ἀπόλλων, ἢ Πὰν, ἢ Ζεύς. Et Apollo quidem, quia divinationis auctor est; Pan, quia agrestium animalium habebatur patronus; Zeus, ut summus vindex ac supremus injuriæ defensor.

57. μέτοικοι vocantur vultures (non pulli), quia in mente habuit poeta notum illud Atheniensium institutum, quo læsi μέτοικοι per προστάτας suos jus repetere solebant. Hoc igitur loco dii sunt patroni orbatis vulturibus.

62. πολυάνορος. τῆς πολλοὺς μνηστῆρας ἐσχηκυίας. Schol.

68. ἐς τὸ πεπρωμένον, ut semper fere dicitur ποῖ τελευτήσω, et similia. Angl. *things will be brought to their destined end.*

69. ὑποκαίων Casaub. quod aliquatenus confirmatur Aldina lectione ὑποκλίων, (Λ pro Α.) Ineptam hoc loco inesse tautologiam sensit Dind: sed quis non videt

[οὔτε δακρύων,] ἀπύρων ἱερῶν
ὀργὰς ἀτενεῖς παραθέλξει.
ἡμεῖς δ' ἀτίτᾳ σαρκὶ παλαιᾷ
τῆς τότ' ἀρωγῆς ὑπολειφθέντες
μίμνομεν, ἰσχὺν
ἰσόπαιδα νέμοντες ἐπὶ σκήπτροις.
ὅτε γὰρ νεαρὸς μυελὸς στέρνων

verba οὔτε δακρύων ex interpretatione interpolata esse, quod vel metrum docet? ὑποκλαίων de *tacito* dolore, sc. pœnitentia, explicat K. Difficillimos versus tu, lector, sic mecum intellige. *Nullis lacrymis nec libationibus placabit ille* (sc. Paris) *vehementem iram* (Διὸς ξενίου v. 61.) *propter neglectos ritus conceptam.* Quæris, quæ sint τὰ ἱερὰ Διὸς ξενίου. Nempe leges hospitalitatis recte servatæ. Has vero plane violaverat Paris, abripienda hospitis sui conjuge. Confer v. 392. Sunt autem ἄπυρα ἱερὰ *sacrificia non oblata.* Hesych. ἀπύρου· ἀθύτου. Eur. Hipp. 147. ἀνίερος ἀθύτων πελάνων. Hel. 1334. ἄφλεκτοι πέλανοι. Pind. Ol. vii. 88. τεῦξαν ἀπύροις ἱεροῖς ἄλσος ἐν ἀκροπόλει, i. e. *sacrificio non facto.* Sic τόκοι ἄγονοι Œd. R. 27. Explicat Dind.: Agamemno non placabit iram propter nefandum Iphigeniæ sacrificium susceptam. At totus sermo a v. 60. de Alexandro esse debet, nec sensum tantopere deflecti patitur nexus orationis. Hoc enim dicit poeta: Mittit Zeus vindictam in Paridem, causam multi sanguinis et Græcis et Trojanis futuram: sed eventus in fatis est, neque enim ille avertere poterit calamitatem cujus ipse violanda hospitalitate auctor est. Vulgo supplent τις ad παραθέλξει.

72. Nos autem senes domi manemus: respicit ad v. 45. seq.—ἀτίτᾳ σαρκὶ, spreto corpore, tanquam exoleto ac vi bellica plane destituto. ἄτιτος, ut ἀτίζειν, μέμφεσθαι, *to slight, disparage.* Male quidam ἀτίται, quasi ab ἀτίτης, quæ vox nihili esse videtur. Vereor autem ne corrigendum ἀτίτῃ. Dorismos ἀρωγὰν v. 47. ἀγανὰ v. 101. jam abjudicavit Dind.

76. "Quando enim medulla pectoris e juvenili senilis facta et robore destituta est, tum senex decrepitus tribus pedibus, puero non robustior, somnii instar ingreditur." K. In τρίποδας ὁδοὺς respexit Œdipi ænigma. Quum enim dixisset ἰσχὺν νέμοντες ἐπὶ σκήπτροις, eam notionem paullo curiosius persequitur. ἀρείων spectat ad Ἄρης οὐκ ἔνι χώρᾳ, quibus verbis designatur ἡ ἡλικία, sive ætas militaris. Nescio an etiam tetigerit

ἐντὸς ἀνάσσων
ἰσόπρεσβυς, Ἄρης δ' οὐκ ἔνι χώρᾳ,
τόθ' ὑπέργηρως, φυλλάδος ἤδη
κατακαρφομένης, τρίποδας μὲν ὁδοὺς
στείχει, παιδὸς δ' οὐδὲν ἀρείων
ὄναρ ἡμερόφαντον ἀλαίνει.
σὺ δὲ, Τυνδάρεω
θύγατερ, βασίλεια Κλυταιμνήστρα,
τί χρέος; τί νέον; τί δ' ἐπαισθομένη,
τίνος ἀγγελίας
πευθοῖ, περίπεμπτα θυοσκινεῖς;
πάντων δὲ θεῶν τῶν ἀστυνόμων,
ὑπάτων, χθονίων,
τῶν τ' οὐρανίων τῶν τ' ἀγοραίων,
βωμοὶ δώροισι φλέγονται·
ἄλλη δ' ἄλλοθεν οὐρανομήκης
λαμπὰς ἀνίσχει,

proverbium δὶς παῖδες οἱ γέροντες, Arist. Nub. 1417. Soph. Frag. 434.

77. ἀνάσσων, quasi imperium tenens: quum juvenilis vigor regnat in pectore. Cf. v. 955.

82. ὄναρ ἡμερόφαντον, Angl. *in a day dream*. Vide ad Eum. 126. Putat se vegetum esse ac strenuum, cum revera sit nihilo fortior puero, ut Iolaus Heraclid. 680. seq. Non ipsum noctis insomnium, sed inanem animi opinionem, exprimit per oxymoron, ὄναρ ἡμερόφαντον.

87. πειθοῖ vulgo, πυθοῖ Flor. πευθοῖ Dind. Confer Theb. 365. —περίπεμπτα θυοσκινεῖν est κινεῖν θύη τὰ περιπεμφθέντα, imperare ut statim diis offerantur victimæ vel donaria, quæ jam antea, expectata victoria, civibus distribuenda curaverat Regina.

88. Deorum urbicorum duo ordines sunt, et cœlestium et inferorum; quare ὑπάτων, χθονίων, significat: *sive ii sint cœlestes, sive inferi.* Adjungit præterea τοῖς ἀστυνόμοις et τοὺς οὐρανίους et τοὺς ἀγοραίους, sc. deos cœli et elementorum, et deos plebis et negotiorum forensium, qui Theb. 261. audiunt ἀγορᾶς ἐπισκόποι.

φαρμασσομένη χρίματος ἁγνοῦ
μαλακαῖς ἀδόλοισι παρηγορίαις,
πελάνῳ μυχόθεν βασιλείων.
τούτων λέξασ' ὅ τι καὶ δυνατὸν
καὶ θέμις αἰνεῖν,
παιών τε γενοῦ τῆσδε μερίμνης,
ἣ νῦν τοτὲ μὲν κακόφρων τελέθει,
τοτὲ δ' ἐκ θυσιῶν ἀγανὴ φαίνουσ'
ἐλπὶς ἀμύνει φροντίδ' ἄπληστον
τὴν θυμοβόρον φρένα λύπης.

κύριός εἰμι θροεῖν, ὅδιον κράτος αἴσιον ἀνδρῶν στρ.

95. Loquitur de facibus in deorum honorem ad deprecandam invidiam accensis. Unde *παρηγορίαι*, *placamenta*. Musæus, v. 39. *πολλάκι καὶ τὸν ἔρωτα παρηγορέεσκε θυήλαις.* Hæc purissima unguenta sunt *ἄδολα*, genuina ac non adulterata; quod rebus pretiosis solet accidere. Non opus, quod facit Peile, ad politicas rationes confugere.

96. Vulgo *πελάνῳ μυχόθεν βασιλείῳ*, sine sensu, ut mihi quidem videtur: quis enim unquam dixit *ἐκ μύχων οἴκῳ* pro *οἴκου*, uti explicat Peile ad v. 3? Levissima mutatione restitui quod credo Æschylum scripsisse. Usitatius etiam *τὰ βασίλεια* quam *τὸ βασίλειον*. Minime jungas *πελάνῳ βασιλείῳ*.

98. *αἰνεῖν*, *dicere*. Hæserunt editores in *λέξασα*, *παιών τε γενοῦ*. Sed sæpe verbum finitum participio subjiciunt Græci cum particulis *εἶτα*, *εἶτα δὲ*, *καὶ εἶτα*, vel *καί*. Sic Acharn. 24. *ἀωρίαν ἥκοντες, εἶτα δ' ὠστιοῦνται πῶς δοκεῖς.* Confer Choeph. 548. Lysist. 560. Equit. 392. Theocr. iv. 61. xv. 17. Nub. 179. *εἶτα διαβήτην λαβὼν, ἐκ τῆς παλαίστρας θ' ἱμάτιον ὑφείλετο.*

101. Locus incertus. Optimi libri *φαίνεις*, duo tantum *φαίνουσ'*, sed *φαίνεις* a glossa *φανεῖσ'* facile oriri potuit. *φαίνειν* K. qui valde contortam molitur constructionem. *ἀγανὰν φαίνουσ' ἐλπίδ'* Dobr. Advers. II. p. 23. Ad *φαίνουσα* supplendum *ἑαυτήν*. Hesych. *φαίνει· λάμπει, φαντάζει (φαντάζεται)*. Confer Eur. El. 1234. Junge autem *φροντίδα λύπης*, ut *φρένα* pendeat a *θυμοβόρον*.

104. Sententia: etsi militando non sum aptus, utpote senex, (v. 72.) tamen potis sum et idoneus ad canendum (adhuc enim ætas mea, viribus conjuncta, sc. vim habens congenitam, et nondum

ἐκτελέων (ἔτι γὰρ θεόθεν καταπνείει
πειθῶ μολπᾶν
ἀλκᾷ σύμφυτος αἰὼν)
ὅπως Ἀχαιῶν δίθρονον κράτος, Ἑλλάδος ἥβας
ξύμφρονα ταγὰν,
πέμπει ξὺν δορὶ καὶ χερὶ πράκτορι
θούριος ὄρνις Τευκρίδ' ἐπ' αἶαν,
οἰωνῶν βασιλεὺς, βασιλεῦσι νε-
ῶν, ὁ κελαινὸς, ὅ τ' ἔξοπιν ἀργίας,
φανέντες ἴκταρ μελάθρων, χερὸς ἐκ δοριπάλτου,
παμπρέπτοις ἐν ἕδραισιν,
βοσκόμενοι λαγίναν, ἐρικύματα φέρματα, γένναν,

omnino effeta ac debilis, divinitus offundit mihi desiderium cantus) quomodo Trojam venerint Atridæ. Locum perdifficilem diversissime explicant et corrigunt editores. Mihi ἐκτελέων participium est verbi ἐκτελεῖν, *efficere, ratum facere*, Pers. 230. Trach. 1187. Confer δοκέω v. 144. *ratam esse ostendens victoriam ab avibus obiter portentam fato*, ut inf. 152. Soph. Antig. 1178. ὦ μάντι, τοὔπος ὡς ἄρ' ὀρθὸν ἤνυσας, i.e. non *ratum fecisti* sed *eventum habere demonstravisti*. Pers. 229. τήνδ' ἐκύρωσας φάτιν, *declarasti*. Ion. 464. κραίνειν μαντεύματα, *oracula edere*. Vulgo deducunt ab ἐκτελής. *Nobilium* interpretatur Dind. *ultorum* Peile. *juvenili robore valentium*, i.e. non senum, Linwood in Lexico. ἐντελέων Blomf. pro τῶν ἐν τέλει, valde probabiliter. αἴσιον ἐκ τελέων, *a numinibus prospere portentum* K. Omnes autem libri habent πειθὼ μολπὰν et ἀλκάν. ἀλκᾷ correxit Bothius, recepit Dind.

109. ἥβαν Æschyli codices, ἥβας optimi Aristophanis, ubi hic versus citatur, Ran. 1285. ταγὰν pro ταγοὺς, ut ἀρχὰς v. 123. τᾰγοῦχος Eum. 286. sed τᾱγος Equit. 159. Pers. 23. Prom. 96.

114. ἀργᾶς, Herm. ad Eur. Hel. 1322. Imo scribendum Τρωΐας v. 131.

118. ἐρικύματα φέρματα Med. rectissime. Alii ἐρικύμονα φέρματι. λαγίνα γέννα est *leporis fetus*, cui ἐπεξηγητικῶς adjungitur ἐρικύματα φέρματα, *numerosa proles*. Ita recte se habet βλαβέντα, quod debebat esse βλαβεῖσαν si γέννα de ipso lepore intelligamus. Apparet autem a v. 135. matrem simul cum fetu nondum edito, πρὸ λόχου, ab aquilis fuisse devoratam. Formatur vox ἐρικύματος (a κῦμα, *fetus*,) ut τρι-

βλαβέντα λοισθίων δρόμων.
αἴλινον, αἴλινον εἰπὲ, τὸ δ' εὖ νικάτω.

κεδνὸς δὲ στρατόμαντις ἰδὼν δύο λήμασι δισσοὺς ἀντ.
Ἀτρεΐδας μαχίμους, ἐδάη λαγοδαίτας
πομπούς τ' ἀρχὰς,
οὕτω δ' εἶπε τεράζων·
" Χρόνῳ μὲν ἀγρεῖ Πριάμου πόλιν ἅδε κέλευθος,
πάντα δὲ πύργων
κτήνη πρόσθε τὰ δημιοπληθῆ
μοῖρ' ἀλαπάξει πρὸς τὸ βίαιον.
οἷον μή τις ἄγα θεόθεν κνεφά-

σώματος inf. v. 843. De sensu verbi βλάπτειν, *cursu impedire,* vide *New Cratylus,* p. 549.

123. "Agnovit aquilas et duces: agnovit utrosque hos esse idem, alteros alteris designari." K. λήμασι δισσοὺς, *indolem diversos,* sc. hunc tardiorem, illum acriorem. Cf. Plat. Symp. p. 174. C. Erant aquilæ non prorsus consimiles, unde apertius portentum.

125. ἀγρεῖ, præsens propheticum, *capit* pro *capiet.* Libri ἀργεῖ.

127. Sed omnes pecudes, quæ ante urbem pascuntur, sortitione violenter diripientur. κτήνη ex sola Hesychii et schol. auctoritate interpretantur χρήματα, *opes.* Sed simplicius intelliges rapinas exercitus propter victum quotidianum factas, de quibus vide Thucyd. I. 11. Confer πρόνομα βοτὰ Suppl. 672. Durius dictum esset πύργων κτήνη, *turrium opes;* et jejuna est sententia: *capietur quidem Troja, sed prius omnes opes ejus fatum diripiet;* quæ est vulgaris interpretatio. Absurdum præterea, *prius* diripi opes quam expugnata sit urbs. Qui vertunt: *et opes ante mœnia distribuentur,* parum attendunt ad μὲν et δέ. Imo hoc dicit: capietur quidem, sed non antea quam famelicus exercitus dudum ante mœnia consederit. Interpretandi ratio qua utitur Calchas hæc est: Aquilæ sunt duces; lepus est Troja; leporis fetus, ante partum direptus, significat κτήνη βιαίως σφαγέντα. An Μοῖρα etiam pertineat ad τὸν λόχον non dixerim.

130. *Cavendum modo, ne qua deorum invidia obscuret magnum militare frenum in Trojam procusum.* οἷον μὴ, *modo ne,* ut recte Goettling. ad Hes. Theog. 26. et Schol. μόνον μή. ἄγα pro ἄτα certissime Hermannus, quod vel e

σῃ προτυπὲν στόμιον μέγα Τροίας
στρατωθέν· οἴκῳ γὰρ ἐπίφθονος Ἄρτεμις ἁγνὰ,
πτανοῖσιν κυσὶ πατρὸς,
αὐτότοκον πρὸ λόχου μογερὰν πτάκα θυόμενοισι·
στυγεῖ δὲ δεῖπνον αἰετῶν.
αἴλινον, αἴλινον εἰπὲ, τὸ δ' εὖ νικάτω.

τόσσον περ εὔφρων [ἁ] καλὰ ἐπῳδός.
δρόσοισι λεπτοῖς μαλερῶν λεόντων,
πάντων τ' ἀγρονόμων φιλομάστοις
θηρῶν ὀβρικάλοισιν τερπνὰ,
τούτων αἰτεῖ ξύμβολα κρᾶναι,
δεξιὰ μὲν, κατάμομφα δὲ φάσματα [στρούθων].

seq. οἴκῳ γὰρ ἐπίφθονος patere monuit Blomf. His verbis innuitur periculum esse ne deorum invidia obnubilet et malis afficiat eam expeditionem; quæ, inquit, invidia eo facilius incidet, quia irata est Artemis Atridis. Observandum, quo artificio usus sit Æschylus ut placandam cæde Iphigeniæ hanc deam fabulæ inducat. *Signum* tantum, non *causam* mactandæ puellæ hoc portentum fuisse recte monet Blomf. Neque enim hunc in modum ratiocinatur vates: si aquilis infensa est Artemis, Atridæ autem per aquilas significantur, infensa est dea etiam Atridis; quod plane ineptum esset; sed πτανοῖσιν κυσὶ cet. ad οἴκῳ ita per epexegesin pertinent, ut voluerit Calchas, iram in aquilas *portendere* iram in Atridas. Causam iræ in Agamemnonem aliunde petendam, fortasse ex cæsa cerva quam inter alios narrat Sophocles El. 566. monuit K. Vide etiam Ov. Fast. v. 308.

131. στόμιον στρατωθὲν dicitur ut κῦμα χερσαῖον Theb. 64. et similia. De προτυπὲν nihil certi statui potest. Quicquid sit, pessime turbatur metaphora inter κνεφάσῃ et στόμιον.

138. Sensus hic est. Artemis, omnibus ferarum catulis amica, ut λοχεία θεὸς et εἰλείθυια, aversatur αὐτότοκον θυσίαν leporis, rogatque patrem Jovem (jam dixerat κυσὶ πατρὸς) ut rata faciat quæ ab his aquilis portenduntur, et quæ partim læta esse debent, δεξιὰ, quoniam ad dextram, χερὸς ἐκ δοριπάλτου, apparebant, partim infausta, κατάμομφα, quia leporem devorabant. Spurium esse στρούθων, ex Hom. Il. ii. 311. contra metrum invectum, dudum vidit Pors.

Ἰήϊον δὲ καλέω Παιᾶνα,
μή τινας ἀντιπνόους Δαναοῖς χρονίας ἐχενῇδας
ἀπλοίας τεύξῃ,
σπευδομένα θυσίαν ἑτέραν, ἄνομόν τιν᾽, ἄδαιτον,
νεικέων τέκτονα σύμφυτον, οὐ δεισήνορα· μίμνει
γὰρ φοβερὰ παλίνορτος
οἰκονόμος δολία, μνάμων μῆνις τεκνόποινος."—
τοιάδε Κάλχας ξὺν μεγάλοις ἀγαθοῖς ἀπέκλαγξεν
μόρσιμ᾽ ἀπ᾽ ὀρνίθων ὁδίων οἴκοις βασιλείοις·
τοῖς δ᾽ ὁμόφωνον
αἴλινον, αἴλινον εἰπὲ, τὸ δ᾽ εὖ νικάτω.

Ζεὺς, ὅστις ποτ᾽ ἐστὶν, εἰ τόδ᾽ αὐ- στρ. ά.
τῷ φίλον κεκλημένῳ,

144. Libri καλέω. παιᾶνα ex glossemate adjectum suspiceris, aut legendum παιήονα. Versus ut nunc legitur ἄμετρος est. Sensus: illa quidem rogat Jovem; sed ego, utpote vates, invoco Apollinem (fratrem ejus, et τὸν ἰήϊον, deum averruncum et medentem) ut τὰ κατάμομφα avertat, sc. ne illa præ ira naves diu detineat, alterum raptim exigens sacrificium. Mirum est, quod θυσία ἑτέρα explicatur *adversa, infausta*. Una θυσία erat gravidæ leporis voratio, θυομένοισι v. 135: altera est cædes Iphigeniæ, secundum illam priorem facta. Hæc cædes dicitur οὐ δεισήνωρ, μίμνει γάρ, cet. mariti secura, manet enim eum, domum reversum, οἰκονόμος δολία, *a crafty housewife*, cæsæ filiæ non immemor. Innuitur Clytæmnestra (οἰκουρὸς v. 1604) quanquam epitheton ad μῆνις pertinet. παλίνορτος, ultio decem annos sopita, sero rediviva. Verba νεικέων τέκτονα σύμφυτον sunt simpliciter: *quæ rixas simul parat et machinatur*. Non verterim *inter cognatos*. Hesych. σύμφυτον· συμπορευόμενον, συνόν.

155. Zeus, quocunque nomine debeat vocari, i. e. sive ξένιος, seu σωτὴρ, sive quovis alio titulo, quod mihi quidem non liquet, quoniam μάταιον est ἄχθος, incerta tantum mali præsagitio;—si liceat tam indefinite invocare deum, quasi *merum Jovem* invoco. Sic Herc. Fur. 1263. Ζεὺς, ὅστις ὁ Ζεύς. Troad. 885. ὅστις ποτ᾽ εἶ σὺ δυστόπαστος εἰδέναι, Ζεῦ. Frag. Melanipp. 1. Ζεὺς, ὅστις ὁ Ζεύς.

τοῦτό νιν προσεννέπω.
οὐκ ἔχω προσεικάσαι,
πάντ' ἐπισταθμώμενος,
πλὴν Διὸς, εἰ τὸ μάταν ἀπὸ φροντίδος ἄχθος
χρὴ βαλεῖν ἐτητύμως.
οὐδ' ὅστις πάροιθεν ἦν μέγας, ἀντ. ά.
παμμάχῳ θράσει βρύων,
οὐδὲ λέξεται, πρὶν ὤν·
ὃς δ' ἔπειτ' ἔφυ, τρια-
κτῆρος οἴχεται τυχών.
Ζῆνα δέ τις προφρόνως ἐπινίκια κλάζων,
τεύξεται φρενῶν τὸ πᾶν·

τὸν φρονεῖν βροτοὺς ὁδώσαντα, τῷ πάθει μάθος στρ. β΄.

158. Non habeo, omnia expendens, quod ad hunc casum meum accommodatum putem: sc. reperire nequeo quo eum nomine appellem, si id agam ut inanem hanc solicitudinem amoliar, ἀποβάλω. Præsentit chorus malum aliquod imminere, nempe cædem Agamemnonis, sed expedire nequit quid id sit. προσεικάσαι est conferre quidlibet ut aptum ac simile alteri. inf. 1100. Cho. 10.

162. Sententia: quoniam tamen plures jam devicit Zeus, (sc. τοὺς δισσοὺς τυράννους Prom. 978. Uranum et Saturnum) certe non inepte eum invocabo τὸν νικηφόρον. Porro modo parta victoria, sc. capta jam Troja, quis rectius invocari potuit quam Ζεὺς νικηφόρος, si opem ejus postularet chorus?

164. Corrupte hic versus in libris legitur οὐδὲν λέξαι, vel οὐδέν τι λέξαι. οὐδὲν ἂν λέξαι Herm. Recepi quod excogitavit Ahrens, suadente Dindorfio. Displicet, quanquam defendi potest, geminatum οὐδέ: sed multo magis displicet vulgata interpretatio, *nihil dicere possit*, pro *nullam habet auctoritatem*. Sensus: omnes qui unquam contra Jovem pugnaverunt, ab eo devicti sunt.—πρὶν ὢν, *quoniam fuit*.

167. Eadem constructio est Arist. Ach. ult.

169. Quærendus ex Eumen. 492. nexus sententiæ. Idem Zeus, inquit, homines sapere et morigerari instituit, faciendo ut per dolores ediscant modestiam. Innuitur, ut videtur, Agamemno, quem manet tum conscientia criminis (τὸ

θέντα κυρίως ἔχειν.
στάζει δ' ἔν θ' ὕπνῳ πρὸ καρδίας
μνησιπήμων πόνος, καὶ παρ' ἄκοντας ἦλθε σωφρονεῖν·
δαιμόνων δέ που χάρις
βίαιος σέλμα σεμνὸν ἡμένων.
καὶ τόθ' ἡγέμων ὁ πρέσβυς νεῶν Ἀχαϊκῶν, *ἀντ. β΄.*
μάντιν οὔτινα ψέγων,
ἐμπαίοις τύχαισι συμπνέων,—
εὖτ' ἀπλοίᾳ κεναγγεῖ βαρύνοντ' Ἀχαϊκὸς λεώς,
Χαλκίδος πέραν ἔχων
παλιῤῥόθοις ἐν Αὐλίδος τόποις,

πνοαὶ δ' ἀπὸ Στρύμονος μολοῦσαι *στρ. γ΄.*
κακόσχολοι, νήστιδες, δύσορμοι
βροτῶν ἄλαι,

δεινὸν Eum. 492) tum experientia doloris. Cf. v. 241. κυρίως, *peculiariter.* τὸν pro τῷ Pors. recte, ut suspicari licet ex Græco idiomate.

172. *στάζει πρὸ καρδίας*, ut πάροιθεν καρδίας Cho. 383. sc. angor præteriti facinoris (πήματος) memor quasi stillat in somnis, animo præsens. Difficile esset dicere, quid proprie hic significet *στάζει*. δειματοσταγὴς Cho. 827. manifesto eodem spectat, et videtur poeta cogitare de sanguine celeriter ad præcordia circumacto, ut inf. 967. Quod dicit Juvenalis, XIII. 219. *animum sudoribus urget*, et I. 167. *tacita sudant præcordia culpa*, dubium est an huc pertineat.

175. Etenim nescio quomodo deorum reverentia ac cultus (χάρις) per vim hominibus incutitur, *βίαιος* est, et *παρ' ἄκοντας ἦλθε*. *βιαίω* Rob. Num *βιαιοῖ, cogit eos sapere?*

179. *ψέγων*, non diffidens vati, non dubitans de veritate vaticinii, sed acquiescens in malis quæ tunc inciderant. Aliter K. et quidem nimis subtiliter.

183. Χαλκίδος *πέρα* est Aulis, sita e regione Calchidis. Vide ad Suppl. 258. Phil. Mus. Cant. I. p. 191.

185. *ἀπὸ Στρύμονος*, i. e. *τὰ Θρήκια ἀήματα* inf. v. 1391. K.

187. Qui ventus homines a portu errare facit: "quod in fabulis vetustis semper fere circa Maleam promontorium borea auferuntur heroes in mare Australe, velut Ulysses et Agamemno," inquit K.

νεῶν † τε † καὶ πεισμάτων ἀφειδεῖς,
παλιμμήκη χρόνον τιθεῖσαι,
τρίβῳ κατέξαινον ἄνθος Ἀργείων·
ἐπεὶ δὲ καὶ πικροῦ
χείματος ἄλλο μῆχαρ
βριθύτερον πρόμοισιν
μάντις ἔκλαγξεν, προφέρων
Ἄρτεμιν, ὥστε χθόνα βά-
κτροις ἐπικρούσαντας Ἀτρεί-
δας δάκρυ μὴ κατασχεῖν·—
ἄναξ δ' ὁ πρέσβυς τόδ' εἶπε φωνῶν· ἀντ. γ'.
"Βαρεῖα μὲν κὴρ τὸ μὴ πιθέσθαι·
βαρεῖα δ', εἰ
τέκνον δαΐξω, δόμων ἄγαλμα,
μιαίνων παρθενοσφάγοισιν
ῥείθροις πατρῴους χέρας βωμοῦ πέλας.
τί τῶνδ' ἄνευ κακῶν;
πῶς λιπόναυς γένωμαι,
ξυμμαχίας ἁμαρτών;

In v. 188. respicit poeta Il. II. 135.

190. τρίβῳ vulgo interpretantur *itineri;* sc. facientes eos multo tardiorem viam conficere. At τρίβος non est *iter,* sed *semita.* Junge potius τρίβῳ κατέξαινον, *conterendo consumebant,* et confer v. 382. Eodem sensu τρίψεσθαι τὴν στρατιὰν Thuc. VII. 42. τρίβειν προσκαθημένους ib. 48.

192. ἄλλο μῆχαρ. Ex Græco idiomate ἄλλος ponitur ut sæpius καὶ, ubi aliquid *præterea* designatur. Vide Ajac. 516. Philoct. 38. Intelligi tamen potest *aliud, novum* remedium, et quidem gravius, βριθύτερον: sc. cum post multa alia frustra prius adhibita hoc demum sævissimum effatus esset.—προφέρων, mentionem faciens Dianæ, monens illius iram placandam esse.

198. Parenthetici sunt versus 181—197: *tunc, inquam* (δὲ), *rex senior*, cet.

παυσανέμου γὰρ θυσίας
παρθενίου θ' αἵματος ὀρ-
γᾷ περιόργως ἐπιθυ-
μεῖν θέμις· εὖ γὰρ εἴη."
ἐπεὶ δ' ἀνάγκας ἔδυ λέπαδνον, στρ. δ'.
φρενὸς πνέων δυσσεβῆ τροπαίαν
ἄναγνον, ἀνίερον, τόθεν
τὸ παντότολμον φρονεῖν μετέγνω.
βροτοῖς θρασύνει γὰρ αἰσχρόμητις
τάλαινα παρακοπὰ πρωτοπήμων.
ἔτλα δ' οὖν θυτὴρ γενέσθαι θυγατρὸς,
γυναικοποίνων πολέμων ἀρωγὰν,
καὶ προτέλεια ναῶν.
λιτὰς δὲ καὶ κληδόνας πατρῴους ἀντ. δ'.
παρ' οὐδὲν, αἰῶνα παρθένειόν † τ' †,
ἔθεντο φιλόμαχοι βραβῆς.
φράσεν δ' ἀόζοις πατὴρ μετ' εὐχὰν,
δίκαν χιμαίρας ὕπερθε βωμοῦ

207. "Sacrificii enim, quod ventos placet, virgineique cruoris, eam ira maxime iratam desiderium fovere fas est. *ὀργᾷ περιόργως*, ut *πικρῶς ὑπέρπικρον* Prom. 965. *βαρὺ τὸ περίβαρυ κρύος* Eum. 155." K. Confer *περιθύμως* Cho. 36. *ἐπιθυμεῖν* alii ad socios referunt, *τὴν συμμαχίαν*.

212. *πνέων τροπαίαν*, sc. *αὔραν*, *mutato animo:* vide ad Suppl. 29. *τόθεν* ex eo, ob eam conversionem, animum inflexit ut jam quidvis auderet.

215. *βροτοῖς*, *mortalibus.* Ad *θρασύνει* supplendum *αὐτούς*. *πρωτοπήμων*, ut *πρώταρχος ἄτη* v. 1163. Scilicet facinore semel cogitato, homines ad majora audacter et temere ruunt. *παρακοπὰ*, ut *ἄτη*, *infatuation.*

218. *ἀρωγάν*. *Quæ res esset auxilio.* Eadem constructio inf. 1393. Cho. 192. Eur. Hel. 77. *ἀπόλαυσιν εἰκοῦς ἔθανες ἄν.* Plura Monk ad Alcest. 7.

221. *αἰῶνα παρθένειον*, sc. quod virgo occasura esset, matrimonium nondum experta.—*ἀόζοις*, *ministris*, *New Cratylus*, p. 367.

πέπλοισι περιπετῆ, παντὶ θυμῷ
προνωπῆ λαβεῖν ἀέρδην, στόματός
τε καλλιπρώρου φυλακὰν κατασχεῖν
φθόγγον ἀραῖον οἴκοις,

βίᾳ, χαλίνων τ' ἀναύδῳ μένει. στρ. έ.
κρόκου βαφὰς δ' ἐς πέδον χέουσα,
ἔβαλλ' ἕκαστον θυτήρων
ἀπ' ὄμματος βέλει φιλοίκτῳ,
πρέπουσά θ', ὡς ἐν γραφαῖς, προσεννέπειν
θέλουσ'· ἐπεὶ πολλάκις
πατρὸς κατ' ἀνδρῶνας εὐτραπέζους
ἔμελψεν, ἁγνὰ δ' ἀταύρωτος αὐδᾷ πατρὸς

225. παντὶ θυμῷ, *omni alacritate*, προνωπῆ λαβεῖν, ita tenere, ut cervix super aram extenderetur. —ἀέρδην, ἄρδην, ut Iph. Taur. 26. ὑπὲρ πυρᾶς μεταρσία ληφθεῖσα. *sublata virum manibus* Lucretius, qui pulcherrimum hunc locum respexisse putatur, I. 85. seq.

227. Pro φυλακὰν libenter legerem φυλακᾷ. Sed verte: *et ut pulchri oris constrictio cohiberet imprecationes.*

230. κρόκου βαφὰς certe de *veste* intelligendum est. χέουσα, ita explicans ut deflueret; quo sensu πέπλον μὲν κατέχευεν ex Hom. Il. v. 734. laudat Peile. Qui de fuso sanguine intelligunt, male accipiunt κροκοβαφὴς σταγὼν v. 1090. ubi vide not. Ea vestis muliebris aliquoties vocatur κροκωτὸν apud Comicos. Cf. Pers. 661. Vestem humi demisit virgo moribunda ἕνεκα τοῦ εὐσχήμως πεσεῖν, ne non honeste procumberet.

232. ὀμμάτων βέλος inf. 719. Vide Gloss. et ad Suppl. 981. ὡς ἐν γραφαῖς, *ut in pictura*, quia loqui non potuit præ obligato capistro.

234. ἐπεὶ, *quoniam*. Circumstantes heroas alloqui voluit ad misericordiam movendam, nam sæpe eam vocem audiverant apud patrem epulantes. Notandus est aoristus ἔμελψεν de sæpius repetita actione, præsertim cum imperfecto ἐτίμα. Sic πολλὰ ἐκ παιδίου ἠνεσχόμην Equit. 412. Sed fortasse ἔμελπεν verum est, nam plerique libri ἔμελθεν. "Dum tertia libatio fiebat (sc. Διὸς Σωτῆρος) pæana aliquis canebat." Blomf. Cf. Plat. Symp. p. 176. init.

φίλου τριτόσπονδον εὔποτμον † τ' †
αἰῶνα φίλως ἐτίμα.
τὰ δ' ἔνθεν οὔτ' εἶδον, οὔτ' ἐννέπω· ἀντ. έ.
τέχναι δὲ Κάλχαντος οὐκ ἄκραντοι.
δίκα δὲ τοῖς μὲν παθοῦσιν
μαθεῖν ἐπιῤῥέπει· τὸ μέλλον † δ' †
ἐπεὶ † οὐ † γένοιτ' ἂν [ἡ] λύσις, προχαιρέτω·
ἴσον δὲ τῷ προστένειν·
τορὸν γὰρ ἥξει σύναρθρον αὐταῖς.
πέλοιτο δ' οὖν τἀπὶ τούτοισιν εὔπραξις, ὡς

239. Quæ vero secuta sunt, quum non viderim, taceo: nec tamen vana esse debent Calchantis vaticinia. Ipsam necem virginis recte se nescire dicit chorus, quia a Diana servata est, quod monet Dind. Prædixit autem vates malum aliquod ex hoc sacrificio oriturum (vide ad v. 148.) unde nunc additur: *justitia inclinat ut patiendo noscamus*, sc. contingere facit ut experiendo intelligamus boni et mali naturam (cf. v. 170); hoc est, ut qui filiam occiderit Agamemno, ipse occidatur. Quod tamen caute et sententiose exprimitur. Prorsus a vera explicatione aberrare videtur K.

242. Pergit: sed apage mali præsagitionem (v. 160) antequam advenerit. Locus in libris interpolatus. Vulgo, τὸ δὲ προκλύειν, ἐπεὶ γένοιτ' ἂν ἡ λύσις προχαιρέτω. Et metro satis et sententiæ facit quod dedi. Articulum sexcenties Æschyli libris inepte inferciri nemo nescit; nec parum sæpe excidit οὐ ubi crasin facit cum καὶ et similibus. Vide ad Suppl. 393. Sensus est: *quoniam quod futurum est nullo modo possis avertere.* Confer v. 1211. Ascriptum glossema, τῷ προκλύειν, *eventum prænoscendo,* in τὸ δὲ προκλύειν videtur mutatum esse. Quare ea verba omisi. δὲ autem post μέλλον deest in libris.

244. ἴσον, ut ὅμοιον v. 1375. Eur. Suppl. 1069. Angl. *'tis all one.*

245. σύνορθον vulgo. σύναρθρον solus Vict. Sic ἐπορθιάζειν et ἐπορθριάζειν libri v. 29. κάτοπτρον et κάτοπτον v. 298. Tam sæpe in talibus peccatur in litera ρ, ut confidenter recipias vel ex uno libro quod sententia postulare videtur. *veniet iis* (τέχναις, v. 240.) *manifestus nexus,* sc. quo vaticinium ipsum cum eventu consentaneum fiat.

246. *Sed tamen, utcunque id sit, in posterum* (sc. jam parta vic-

θέλει τόδ' ἄγχιστον Ἀπίας
γαίας μονόφρουρον ἕρκος.

ἥκω σεβίζων σὸν, Κλυταιμνήστρα, κράτος·
δίκη γάρ ἐστι φωτὸς ἀρχηγοῦ τίειν
γυναῖκ', ἐρημωθέντος ἄρσενος θρόνου.
σὺ δ' εἴτε κεδνὸν, εἴτε μὴ, πεπυσμένη
εὐαγγέλοισιν ἐλπίσιν θυηπολεῖς,
κλύοιμ' ἂν εὔφρων· οὐδὲ σιγώσῃ φθόνος.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

εὐάγγελος μὲν, ὥσπερ ἡ παροιμία,
Ἕως γένοιτο μητρὸς Εὐφρόνης πάρα.
πεύσει δὲ χάρμα μεῖζον ἐλπίδος κλύειν·
Πριάμου γὰρ ᾑρήκασιν Ἀργεῖοι πόλιν.
ΧΟ. πῶς φῄς; πέφευγε τοὔπος ἐξ ἀπιστίας.
ΚΛ. Τροίαν Ἀχαιῶν οὖσαν· ἦ τορῶς λέγω;
ΧΟ. χαρά μ' ὑφέρπει, δάκρυον ἐκκαλουμένη.
ΚΛ. εὖ γὰρ φρονοῦντος ὄμμα σοῦ κατηγορεῖ.
ΧΟ. τί γὰρ τὸ πιστόν ἐστι τῶνδέ σοι τέκμαρ;
ΚΛ. ἔστιν· τί δ' οὐχί; μὴ δολώσαντος θεοῦ.
ΧΟ. πότερα δ' ὀνείρων φάσματ' εὐπειθῆ σέβεις;
ΚΛ. οὐ δόξαν ἂν λάβοιμι βριζούσης φρενός.

toria) *bene res vertat, ut nos, soli terræ custodes relicti* (cf. v. 74.) *et quidem, dum absunt principes, proxime cum ea conjuncti, optamus.* Precamur ut bene evadant omnia, quanquam veremur ne aliquando eveniat quod Calchas prædixit. εὔπραξις vox dubiæ fidei est.

262. *Te enim benevolum esse* (sc. gavisum esse hac nostra victoria) *indicat oculus* lacrymis suffusus.

264. *Nisi a diis fallimur.* Cf. θεῖον ψύθος v. 462.

266. Recte K. *non recipiam opinionem mentis dormientis:* sed

ΧΟ. ἀλλ' ἦ σ' ἐπίανέν τις ἄπτερος φάτις;
ΚΛ. παιδὸς νέας ὥς, κάρτ' ἐμωμήσω φρένας.
ΧΟ. ποίου χρόνου δὲ καὶ πεπόρθηται πόλις;
ΚΛ. τῆς νῦν τεκούσης φῶς τόδ' εὐφρόνης λέγω.
ΧΟ. καὶ τίς τόδ' ἐξίκοιτ' ἂν ἀγγέλων τάχος;
ΚΛ. Ἥφαιστος, Ἴδης λαμπρὸν ἐκπέμπων σέλας.
φρυκτὸς δὲ φρυκτὸν δεῦρ' ἀπ' ἀγγάρου πυρὸς
ἔπεμπεν· Ἴδη μὲν πρὸς Ἑρμαῖον λέπας
Λήμνου· μέγαν δὲ πανὸν ἐκ νήσου τρίτον
Ἄθωον αἶπος Ζηνὸς ἐξεδέξατο·
ὑπερτελής τε, πόντον ὥστε νωτίσαι,
ἰσχὺς πορευτοῦ λαμπάδος πρὸς ἡδονὴν,
πεύκη τὸ χρυσοφεγγὲς, ὥς τις ἥλιος,
σέλας παραγγείλασα Μακίστου σκοπαῖς,
ὁ δ' οὔ τι μέλλων, οὐδ' ἀφρασμόνως ὕπνῳ
νικώμενος, παρῆκεν ἀγγέλου μέρος·
ἑκὰς δὲ φρυκτοῦ φῶς ἐπ' Εὐρίπου ῥοὰς
Μεσσαπίου φύλαξι σημαίνει μολόν.

parum recte explicat ἄπτερος φάτις. Dubitari vix potest quin voluerit poeta *præsagitio non ab avibus profecta*, sc. non omen per auspicia declaratum, sed opinio quoquo modo concepta. Nam φάτις per se posita aliud plane valeret. πτερὸν est οἰωνὸς, *omen*, ut Œd. Col. 97. οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ πιστὸν ἐξ ὑμῶν πτερὸν εἰσήγαγ' εἰς τόδ' ἄλσος. Eur. Ion. 377. πρυβωμίοις σφαγαῖσι μήλων ἢ δι' οἰωνῶν πτεροῖς.—ἐπίανεν, *lætum reddidit*. Cf. v. 1647.

268. ἐμωμήσω, *disparaged, underrated.*

271. τόδε τάχος, *tam celeriter*, K.

280. παραγγείλασα est nominativus pendens; *quum transmisisset;* et apodosis est in ὁ δὲ, (v. 281.) *tunc ille* cet. sc. Mons Macistus. Prorsus eadem structura est Eum. 750. quam vide. ὑπερτελὴς, i. e. οὕτως ὥστε νωτίσαι, *ut dorsum maris transiret*. πορευτοῦ πρὸς ἡδονὴν, i.e. ἡδέως. Vide Stallb. ad Plat. Symp. p. 176. E. ἐπεξηγητικῶς additur πεύκη, *nempe pinus*, cet. De ὕπνῳ νικώμενος cf. v. 885. de παρῆκεν, Angl. *passed it onwards*, vide ad Cho. 834. Ne vertas *omisit*.

οἱ δ' ἀντέλαμψαν καὶ παρήγγειλαν πρόσω,
γραίας ἐρείκης θωμὸν ἅψαντες πυρί.
σθένουσα λαμπὰς δ', οὐδέ πω μαυρουμένη,
ὑπερθοροῦσα πεδίον Ἀσωποῦ, δίκην
φαιδρᾶς σελήνης, πρὸς Κιθαιρῶνος λέπας,
ἤγειρεν ἄλλην ἐκδοχὴν πομποῦ πυρός.
φάος δὲ τηλέπομπον οὐκ ἠναίνετο
φρουρά, πλέον καίουσα τῶν εἰρημένων·
λίμνην δ' ὑπὲρ Γοργῶπιν ἔσκηψεν φάος·
ὄρος τ' ἐπ' Αἰγίπλαγκτον ἐξικνούμενον,
ὤτρυνε θεσμὸν μὴ χατίζεσθαι πυρός.
πέμπουσι δ' ἀνδαίοντες ἀφθόνῳ μένει
φλογὸς μέγαν πώγωνα, καὶ Σαρωνικοῦ
πορθμοῦ κάτοπτον πρῶν' ὑπερβάλλειν πρόσω
φλέγουσαν· εἶτ' ἔσκηψεν, εἶτ' ἀφίκετο
Ἀραχναῖον αἶπος, ἀστυγείτονας σκοπάς·
κἄπειτ' Ἀτρειδῶν εἰς τόδε σκήπτει στέγος
φάος τόδ', οὐκ ἄπαππον Ἰδαίου πυρός.

292. *τῶν εἰρημένων*, iis quæ supra recensui. Nam in breviore distantia (circa xv. millia passuum) major apparebat conflagratio.

295. *μὴ χαρίζεσθαι* libri omnes, sine sensu. Longe optima mihi videtur Heathii emendatio, *μὴ χατίζεσθαι*, i.e. *μὴ ἐνδεᾶ εἶναι*, quam recepi cum Blomf. Pors. Dind. Confer Heracl. 465. *θεσμὸς πυρὸς* est lex constituta, sc. ordo ignis certis locis dispositi ad victoriam quam celerrime nuntiandam.

297. *κάτοπτρον* libri, solito errore. Vide ad v. 245. *κάτοπτον* Cant. Sensus est: ut vel Sunium promontorium transiliret flamma. Nam hoc est *πρὼν κάτοπτος Σ. κόλπου*, *qui despicit Sinum Saronicum.* Confer Hippol. 30. Œd. Col. 1600. *καὶ* additur, quia longissime distat Sunium ab Ægiplancto. Vulgatum tuetur Peile, *the streaming mirror of the Sinus Saronicus*, cui *πρὼν fretum* significare posse videtur. Sed Scholiasta diserte *κατόψιον*, quod frustra conatur vir doctus in suos usus convertere.

302. *οὐκ ἄπαππον Ἰδ. πυρός* est: *originem habens ab Idæa flamma.*

τοιοίδ᾽ ἕτοιμοι λαμπαδηφόρων νόμοι,
ἄλλος παρ᾽ ἄλλου διαδοχαῖς πληρούμενοι·
νικᾷ δ᾽ ὁ πρῶτος καὶ τελευταῖος δραμών.
τέκμαρ τοιοῦτο ξύμβολόν τε σοὶ λέγω,
ἀνδρὸς παραγγείλαντος ἐκ Τροίας ἐμοί.
ΧΟ. θεοῖς μὲν αὖθις, ὦ γύναι, προσεύξομαι·
λόγους δ᾽ ἀκοῦσαι τούσδε κἀποθαυμάσαι
διηνεκῶς θέλοιμ᾽ ἂν, ὡς λέγοις πάλιν.
ΚΛ. Τροίαν Ἀχαιοὶ τῇδ᾽ ἔχουσ᾽ ἐν ἡμέρᾳ.
οἶμαι βοὴν ἄμικτον ἐν πόλει πρέπειν.
ὄξος τ᾽ ἄλειφά τ᾽ ἐκχέας ταυτῷ κύτει,
διχοστατοῦντ᾽ ἂν οὐ φίλως προσεννέποις.
καὶ τῶν ἁλόντων καὶ κρατησάντων δίχα
φθογγὰς ἀκούειν ἐστὶ, συμφορᾶς διπλῆς.

303. ἕτοιμοι, provisi, ita ut nulla mora in nuntiando fieret. Respicitur ad τὰ λαμπαδηφόρια in vocibus νόμοι, διαδοχαῖς, πληρούμενοι, sc. in quibus totus numerus τῶν λαμπαδηφόρων percurritur, et quisque suas partes implet. Coercet metaphoram v. 305. quo exprimitur id non revera esse certamen, cum primus æque atque ultimus eundem honorem consecutus sit. Ne corrigas χὠ τελευταῖος prohibere debet v. 315. cum multis aliis locis.

306. Si quæris (sup. v. 263.) quod signum habeam hujus victoriæ, en tibi quæ modo enarravi.

308. αὖθις, *postea*, quod fit v. 344.

310. ὡς λέγοις. Debebat dicere, ὅπως λέξεις, *quemadmodum iterum enarratura sis*, vel ὅπως ἂν λέγοις. Sed id ipsum fieri optantes, ita loquuntur: *quemadmodum*—non dico narratura sis, sed—*velim te narrare.* Sed probabiliter οὓς λέγεις, πάλιν Both. Dind. Cf. Equit. 618. εἴθ᾽ ἐπέλθοις ἅπαντά μοι σαφῶς, *enarra, quæso.*

312. Vividissima oratione depingit Regina quæ verisimile sit agi atque audiri in urbe recens capta. βοὴ ἄμικτος, clamor diversus ac dissonus. Acetum, inquit, et oleum si effuderis in unum vasculum, ea non misceri, sed inimice distare videbis: et similiter victos et victores non eadem loquentes audias, propter diversum eventum victoriæ. Respexit Hom. Il. IV. 450, monente Blomf.

οἱ μὲν γὰρ ἀμφὶ σώμασιν πεπτωκότες
ἀνδρῶν, κασιγνήτων τε, καὶ φυταλμίων
παῖδες γερόντων, οὐκέτ' ἐξ ἐλευθέρου
δέρης ἀποιμώζουσι φιλτάτων μόρον·
τοὺς δ' αὖτε νυκτίπλαγκτος ἐκ μάχης πόνος
νῆστις πρὸς ἀρίστοισιν, ὧν ἔχει πόλις,
τάσσει, πρὸς οὐδὲν ἐν μέρει τεκμήριον·
ἀλλ' ὡς ἕκαστος ἔσπασεν τύχης πάλον,
ἐν αἰχμαλώτοις Τρωϊκοῖς οἰκήμασιν
ναίουσιν, ἤδη τῶν ὑπαιθρίων πάγων
δρόσων τ' ἀπαλλαγέντες, ὡς δυσδαίμονες

317. Cæsis viris, fœminarum et puerorum, qui soli fere superstites sunt, luctus describitur. οἱ μὲν, victi scilicet, suorum corpora complectentes, fœminæ virorum ac fratrum, pueri senum parentum, non jam ex ore libero mortem carissimorum conqueruntur. Tutissimum videtur interpretari φυταλμίους γέροντας *senes parentes*. Sic φυτάλμιον λέκτρον Rhes. 920. φυτάλμιος πατὴρ Soph. frag. 957. In δέρη ἐλεύθερος alluditur ad colla captivorum catena seu collari constricta, quod vidit Butl.

321. πόνος νῆστις per se quidem potest esse *fames*, ut νῆστις δύη v. 1599. νῆστις νόσος v. 986. sed collato v. 328. intelligo potius *laborem excubias agendi sine victu;* nam νυκτίπλαγκτος et εὑδήσουσι inter se opponuntur. Et quid est *noctivaga fames?* ἐκ μάχης, sc. quum post pugnam debebant potius somno ac victu refici.—ὧν ἔχει π. "ut sumant jentaculum ex iis quæ præbet (habet) urbs." K.—πρὸς οὐδὲν ἐν μ. τεκ. valere videtur *nullo certo distributionis signo observato,* ut reddit Schützius.

327. Libri ὡς, quod cum ἤδη ἀπαλλαγέντες arcte conjunctum significat *nunc tandem, quum jam sine excubiis totam noctem dormituri sunt.* Aperte hic alluditur ad νυκτίπλαγκτον ἔνδροσον τ' εὐνὴν sup. v. 12. Non amplius, inquit, rore madescentes, quia non amplius sub dio excubias agent. Cf. etiam v. 542. δυσδαίμονες dicuntur victores propter mala quæ perpessi sunt, famem, frigora, et rores, nunc tandem felices quia securi et tecti dormire possunt. ἀφύλακτος ei est somnus, cui hostium nocturnus agressus non timendus est. πᾶσαν εὐφρόνην, quia antea pars noctis in τετράμοιρον νυκτὸς φρουρὰν (Rhes. 5.) impendebatur. ὡς δ' εὐδαίμονες Stanl. Blomf. ὡς δὲ δαίμονες Herm. Dind.

ἀφύλακτον εὑδήσουσι πᾶσαν εὐφρόνην.
εἰ δ' εὐσεβοῦσι τοὺς πολισσούχους θεοὺς
τοὺς τῆς ἁλούσης γῆς, θεῶν θ' ἱδρύματα,
οὔτἂν ἑλόντες αὖθις ἀνθαλοῖεν ἄν.
ἔρως δὲ μή τις πρότερον ἐμπίπτῃ στρατῷ
πορθεῖν ἃ μὴ χρή, κέρδεσιν νικωμένους.
δεῖ γὰρ πρὸς οἴκους νοστίμου σωτηρίας
κάμψαι διαύλου θάτερον κῶλον πάλιν.
θεοῖς δ' ἂν ἀμπλάκητος εἰ μόλοι στρατὸς,

ὣς δυσδαίμονες Scholef. ὥστ' εὐδαίμονες Halmius ap. Dind. quorum nemo loci sententiam perspexit.

329. εὐσεβοῦσι omnes libri, quod facile in εὖ σέβουσι mutatur, sed sine causa, quod patet vel e Troad. 85. ὡς ἂν τὸ λοιπὸν τἄμ' ἀνάκτορ' εὐσεβεῖν εἰδῶσ' Ἀχαιοὶ, θεούς τε τοὺς ἄλλους σέβειν. Vide Phœn. 1331. (1321.) et ibi Pors.

331. Libri οὐκ ἄν γε, solœce, ut mihi videtur, quanquam πρὶν ἄν γ' ἀκούσητ' legitur Acharn. 296. sed valde dissimili loco. Solemnem fere errorem corrigere quis dubitaret? Prorsus mirificum est, quod docet Peile, οὐκ ἂν esse *they will not, I expect*, οὐκ ἄν γε *in all probability they will not.*—ἀνθαλοῖεν Stanl. pro αὖ θάνοιεν. Ne scribas ἀνθαλῷεν ex grammaticorum commento. Confer γνοῖεν, quod nemo scripserit γνῷεν.—πορθεῖν Flor. Farn. Peile. Vulgo ποθεῖν.

334. δεῖ σωτηρίας, ὥστε κάμψαι. Vide ad Suppl. 401. θἄτερον κῶλον est alterum spatium, alter cursus stadii, postquam metam transvectus sis.

336. Diis vero offensis propter sacrilegia si proficiscatur exercitus, tum vindicta eorum quos Trojæ occiderint excitabitur, etiam si improvisæ et subitaneæ calamitates non opprimant. Eur. Bacch. 1336. ὅταν δὲ Λοξίου χρηστήριον διαρπάσωσι, νόστον ἄθλιον πάλιν σχήσουσι. Novam calamitatem intelligit τὸ ἀνθαλῶναι. Sensus: etiam si Troja discesserit exercitus, non invicem captus a captivis, at nisi reverenter agat erga deos, metuenda erit ab iis ultio cæsorum bello hostium. Confer Eur. El. 41. εὕδοντ' ἂν ἐξήγειρε τὸν Ἀγαμέμνονος φόνον. Particula ἂν ante ἀμπλάκητος refertur ad γένοιτο, solemni structura. Mireris K. annotantem: "ἂν jungendum est cum ἀμπλάκητος, id quod ipse ejus locus designat." Quod non minus negligenter dictum est, quam quod Herm. (apud Peile) dicit ad v. 331. "prius ἂν pertinere ad οὐκ αὖθις."

ἐγρηγορὸς τὸ πῆμα τῶν ὀλωλότων
γένοιτ' ἄν, εἰ πρόσπαια μὴ τύχοι κακά.
τοιαῦτά τοι γυναικὸς ἐξ ἐμοῦ κλύοις·
τὸ δ' εὖ κρατοίη, μὴ διχοῤῥόπως ἰδεῖν·
πολλῶν γὰρ ἐσθλῶν τὴν ὄνησιν εἰλόμην.

ΧΟ. γύναι, κατ' ἄνδρα σώφρον' εὐφρόνως λέγεις.
ἐγὼ δ', ἀκούσας πιστά σου τεκμήρια,
θεοὺς προσειπεῖν εὖ παρασκευάζομαι·
χάρις γὰρ οὐκ ἄτιμος εἴργασται πόνων.

ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, καὶ νὺξ φιλία,
μεγάλων κόσμων κτεάτειρα,
ἥτ' ἐπὶ Τροίας πύργοις ἔβαλες
στεγανὸν δίκτυον, ὡς μήτε μέγαν
μήτ' οὖν νεαρῶν τιν' ὑπερτελέσαι
μέγα δουλείας
γάγγαμον, ἄτης παναλώτου.
Δία τοι ξένιον μέγαν αἰδοῦμαι,
τὸν τάδε πράξαντ', ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ

Sed valde arridet Dindorfii conjectura ἐναμπλάκητος, quod comparat ille cum ἐναμάρτητος.

340. μὴ διχοῤῥόπως ἰδεῖν, Angl. *with no wavering scale.* Multorum enim bonorum, inquit Regina, fructum nacta sum, *οὐ τῶν μέν, τῶν δ' οὔ.* εἰλόμην, *percepi,* ut Eum. 829. Sensus est, absit invidia a tanta cumulatione bonorum.

342. κατ' ἄνδρα, *more viri,* i.e. ut virum decebat; quia dixit γυναικὸς ἐξ ἐμοῦ κλύοις, *audire possis ex me, quæ sum fœmina.* σώφρονα λέγεις, *prudenter,* quia recte monuisti deos non esse a victoribus contemnendos. εὐφρόνως (*obligingly*) quia petentibus v. 310. comiter obsecuta es.

343. *Nunc, quum audivi.* Respicit chorus ad v. 308, ubi αὖθις indicat αὖ pro εὖ in v. 344. reponendum esse.

345. χάρις οὐκ ἄτιμος, κ. τ. λ. Anglice vertas: *for no ignoble requital of our pains hath been achieved.*

τείνοντα πάλαι τόξον, ὅπως ἂν
μήτε πρὸ καιροῦ μήθ' ὑπὲρ ἄστρων
βέλος ἠλίθιον σκήψειεν.

Διὸς πλαγὰν ἔχουσιν εἰπεῖν· στρ. ά.
πάρεστι τοῦτό γ' ἐξιχνεῦσαι.
ἔπραξεν ὡς ἔκρανεν. οὐκ ἔφα τις
θεοὺς βροτῶν ἀξιοῦσθαι μέλειν,
ὅσοις ἀθίκτων χάρις
πατοῖθ'· ὁ δ' οὐκ εὐσεβής.
πέφανται δ' ἐκγόνους
ἀτολμήτων Ἄρη
πνεόντων μεῖζον ἢ δικαίως,

355. Hunc locum explanavi ad Suppl. 1044. Nempe πρὸ καιροῦ est *cis scopum,* Angl. *short of the mark.* πάλαι τείνοντα, sc. jam decem annos. De ὅπως ἂν vide ad Suppl. 600.

358. "Fatendum est iis, se revera Jovis ictum esse expertos." K.

360. ἔπραξεν, sc. ὁ Ζεύς. Repetit τὸν τάδε πράξαντα v. 354. Libri ὡς ἔπραξεν, contra metrum.

361. Dixit fortasse aliquis, deos non putandos esse curam habere mortalium; sed is impius est. Tangit poeta procul dubio novum aliquod philosophorum commentum, ut monent K. et Bl. quorum hic Diagoram τὸν ἄθεον, ille Epicureæ philosophiæ prima elementa perstringi putat. Cic. de Div. I. ad fin. *Ennius deos non curare opinatur quid agat humanum genus.*

363. *Quibuscunque conculcaretur* (inf. 1328. Cho. 631.) *religio sacrorum.*

365. Quid sibi velit πέφανται nondum liquet. Locus ut nunc legitur intelligi non potest. Vertit K. "apparet per posteros," ut φανῆναι ὁδόν Soph. El. 1273. Ajac. 877. quod sane durissimum est. Alii πέφανται activo sensu a φένω vel *φάω, occido,* deducunt: πέφανται enim, *occisi sunt,* occurrit Il. v. 531. Fortasse πέφανται pluralis est a φαίνω, ut κέκρανται Hippol. 1255. (vide Buttm. *Irregular Verbs* in κραίνω) et legendum ἐκγόνοις et ἀτολμήτως, quod proposuit Linwood in Lexico: vide ad v. 1366. Sic sensus erit: *apparent autem* (sc. οἱ θεοὶ) *posteris eorum, qui bellum contra ipsos impie spirant.* sc. manifestum iis faciunt, se revera curare et observare homines.

φλεόντων δωμάτων ὑπέρφευ
ὑπὲρ τὸ βέλτιστον. ἔστω δ' ἀπή-
μαντον, ὥστε κἀπαρκεῖν
εὖ πραπίδων λαχόντα.
οὐ γάρ ἐστιν ἔπαλξις
πλούτου, πρὸς κόρον ἀνδρὶ
λακτίσαντι μέγαν δίκας βωμὸν εἰς ἀφάνειαν.
βιᾶται δ' ἁ τάλαινα πειθώ, ἀντ. ά.
προβουλόπαις ἄφερτος ἄτας·
ἄκος δὲ πᾶν μάταιον. οὐκ ἐκρύφθη,
πρέπει δὲ, φῶς αἰνολαμπὲς, σίνος·
κακοῦ δὲ χαλκοῦ τρόπον,
τρίβῳ τε καὶ προσβολαῖς
μελαμπαγὴς πέλει

370. ἐπαρκεῖν, ut Ajac. 727. Equit. 524. est sufficere contra aliquid, ut hic contra noxam. εὖ πραπίδων λαχόντα, i. e. potius quam εὖ χρημάτων λαχόντα: cui obtigit prudentia; nam opes (v. 368.) *non parant ei subsidium contra exitium* (ἔπαλξις εἰς ἀφάνειαν) *qui insolenter insultaverit justitiæ.*

377. προβουλόπαις ἄτης, quæ ἄτης filia est, suggerens et præmonstrans animo malum facinus, σίνος. Ut αἰνοπάτηρ Cho. 307. sic προβουλόπαις, sc. παῖς ἄτης προβουλεύουσα, inquit Schützius. Confer τάλαινα παρακοπὰ sup. v. 216. Ea dicitur præterea *intolerabilis, nullo remedio coercenda.* Sensus est: ἄτη (*infatuation*) semel animo concepta parit πειθῶ, quæ persuadet hominibus ut quidvis audeant, et πρόβουλος est criminis.—πᾶν μάταιον pro παμμάταιον Well.

380. *Non celatur, sed clara luce effulget, pernicies.* Hoc est, manifestus fit homo perniciosus, nec eum latere dii sinunt. *et ut spurium sive adulterinum æs nigrum evadit atterendo ac contrectando, sic ille malus evadit exploratus, siquando quis ut puer volucrem persequendo civitati suæ exitium intulerit.* Quod quorsum referre velit, demonstrat poeta, addendo οἷος καὶ Πάρις, v. 390. Proverbium erat τὰ ποτανὰ διώκειν: vide Blomf. Gloss. Paris autem Helenam sequutus est ut avolantem aviculam. Et huc, nisi fallor, respicit βέβακεν ῥίμφα v. 397.

δικαιωθεὶς, ἐπεὶ
διώκει παῖς ποτανὸν ὄρνιν,
πόλει πρόστριμμ' ἄφερτον ἐνθείς.
λιτᾶν δ' ἀκούει μὲν οὔτις θεῶν·
τὸν δ' ἐπίστροφον τῶνδε
φῶτ' ἄδικον καθαιρεῖ.
οἷος καὶ Πάρις, ἐλθὼν
εἰς δόμον τὸν 'Ατρειδᾶν,
ᾔσχυνε ξένιαν τράπεζαν κλοπαῖσι γυναικός.

λιποῦσα δ' ἀστοῖσιν ἀσπίστορας στρ. β'.
κλόνους λογχίμους τε καὶ ναυβάτας ὁπλισμοὺς,
ἄγουσά τ' ἀντίφερνον Ἰλίῳ φθορὰν,
βέβακεν ῥίμφα διὰ πυλᾶν,
ἄτλητα τλᾶσα· πολὺ δ' ἀνέστενον
τάδ' ἐννέποντες δόμων προφῆται·
Ἰὼ, ἰὼ δῶμα, δῶμα, καὶ πρόμοι·
ἰὼ λέχος, καὶ στίβοι φιλάνορες.
†πάρεστι σιγᾶσ', ἄτιμος, ἀλοίδορος,

388. τὸν ἐπίστροφον τῶνδε, *qui in his versatur: is conversant with.*

399. δόμων προφήτας recte intelligit Hauptius Casandram et Helenum.—στίβοι φιλάνορες, gressus amatorii, fuga Helenæ cum Paride. K.

402. Locus corruptus. Ingeniose corrigunt πάρεστι σῖγ', ἄτιμος ἀλλ' ἀλοίδορος, ἄπιστος ἀφεμέναν ἰδεῖν, sc. adest Menelaus, læsus sed tacitus et abstinens a conviciis, vix credens se vidisse uxorem amissam. Hesychius enim: ἀφεμένον· ἀποστάντα. Sed sic corrigendus erit etiam versus antistrophicus 418. τὸ πᾶν δ' ἀπ' αἴας 'Ελ. συν. Quum audacior sit hæc emendatio, malui depravata codicum verba repræsentare. πάρεστι σῖγ' ἐς ἀτίμους, κ.τ.λ. K. qui ita explicat: adest Helena tacite (sc. videtur tantum adesse) Atridis, qui adhuc ultionis honore carent, nullo convicio ab iis recepta, gratissima aspectu omnium, quæ unquam domo demissæ sunt. ἥδιστος, inquit, pro ἡδίστη, ut ὀλοώτατος ὀδμή Od. IV.

ἄδιστος ἀφεμένων ἰδεῖν.†
πόθῳ δ' ὑπερποντίας
φάσμα δόξει δόμων ἀνάσσειν·
εὐμόρφων δὲ κολοσσῶν
ἔχθεται χάρις ἀνδρί·
ὀμμάτων δ' ἐν ἀχηνίαις ἔῤῥει πᾶσ' Ἀφροδίτα.
ὀνειρόφαντοι δὲ πενθήμονες ἀντ. β'.
πάρεισιν δόξαι φέρουσαι χάριν ματαίαν.
μάταν γὰρ, εὖτ' ἂν ἐσθλά τις δοκῶν ὁρᾷν,
παραλλάξασα διὰ χερῶν
βέβακεν ὄψις οὐ μεθύστερον
πτεροῖς ὀπαδοῖς ὕπνου κελεύθοις.
τὰ μὲν κατ' οἴκους ἐφ' ἑστίας ἄχη

442. ἀπορώτερος λῆψις Thuc. v. 110.

404. Præ desiderio Helenæ trans mare avectæ imago ejus domo regnare videbitur: (cf. Plat. Phædr. p. 255. fin.) statuarum vero gratia et pulchritudo odiosa fit marito: et quum absunt oculi (Helenæ), perit omnis Venus. ὀμμάτων ἐν ἀχηνίαις, *in oculorum inopia*, dum caret ille veræ conjugis oculis, imaginem tantum domi habet. Græci enim amorem quasi profluere ex oculis credebant, tanquam ἀποῤῥοήν: vide ad Suppl. 981. *New Cratylus*, p. 582. Uxoriam Menelai indolem vix dubium quin describere voluerit Æschylus. Versus 409 glyconeus est, ut 375. 705. Suppl. 631. 651.

412. δοκῶν ὁρᾶν aut nominativus pendens est, aut pro δοκῇ ὁρᾶν ponitur. Utrumque exemplis defendi possit. Cf. Eur. Elect. 538. Pind. Ol. II. 56. εἰ δέ μιν ἔχων τις, οἶδεν τὸ μέλλον. Meo judicio vix Græco more diceretur δοκῶν ὁρᾷ, *in fancy sees*, quod dedit Scholefieldius.

413. Manibus elapsa avolat imago, simul atque apparuit, (οὐ μεθύστερον) alis somni vias comitantibus, Ang. *on wings attending sleep on its way*, i. e. cum ipso somno. Sic Propertius: *inter complexus excidit umbra meos*. πτηνὰ ὀνείρατα Iph. Taur. 571.

416. Ac privatis quidem luctus hi sunt, atque his etiam graviores: quod vero ad publicam calamitatem (τὸ πᾶν), ii, qui Græcia una profecti sunt, domum habent unusquisque lugentem; quos enim quis miserit amicos reminiscitur (οἶδεν);

τάδ' ἐστὶ, καὶ τῶνδ' ὑπερβατώτερα.
τὸ πᾶν δ', ἀφ' Ἑλλάδος αἴας συνορμένοις,
πένθεια τλησικάρδιος
δόμων ἑκάστου πρέπει.
πολλὰ γοῦν θιγγάνει πρὸς ἧπαρ·
οὓς μὲν γάρ †τις† ἔπεμψεν
οἶδεν, ἀντὶ δὲ φωτῶν
τεύχη καὶ σποδὸς εἰς ἑκάστου δόμους ἀφικνεῖται.

ὁ χρυσαμοιβὸς δ' Ἄρης σωμάτων, στρ. γ'.
καὶ ταλαντοῦχος ἐν μάχῃ δορὸς,
πυρωθὲν ἐξ Ἰλίου
φίλοισι πέμπει βραχὺ
ψῆγμα δυσδάκρυτον, ἀν-
τήνορος σποδοῦ γεμί-
ζων [τοὺς] λέβητας εὐθέτου.
στένουσι δ' εὖ λέγοντες ἄν-
δρα τὸν μὲν ὡς μάχης ἴδρις·
τὸν δ', ἐν φοναῖς καλῶς πεσόντ' ἀλ-
λοτρίας διαὶ γυναικός.
τάδε σῖγά τις βαΰζει·
φθονερὸν δ' ὑπ' ἄλγος ἕρπει

at pro ipsis viris urnæ tantum cinere onustæ redire solent. Cave ne *συνορμένοις* accipias de Helena et Paride, aut *ἑκάστου* pro *ἑκατέρου* positum putes. De exercitu dicitur.—Deest *τις* in libris, v. 422.

431. Libri *τοὺς*, inepte. Vide ad v. 242.—*εὔθετος σποδὸς*, bene conditus cinis, sive facile compositus. *ἀντήνωρ*, pro ipsis viris, sc. pro vivis corporibus.—*βραχὺ* Schütz. Bl. Dind. recte procul dubio. *βαρὺ* libri.

435. *διαὶ* Herm. pro vulg. *διά*.

437. Quam ob jacturam fortium virorum invidia cum dolore conjuncta in duces Atridas tacite grassatur.

προδίκοις Ἀτρείδαις.
οἱ δ' αὐτοῦ περὶ τεῖχος
θήκας Ἰλιάδος γᾶς
εὔμορφοι κατέχουσιν· ἐχ-
θρὰ δ' ἔχοντας ἔκρυψεν.
βαρεῖα δ' ἀστῶν φάτις ξὺν κότῳ, ἀντ. γ΄.
δημοκράντου δ' ἀρᾶς τίνει χρέος.
μένει δ' ἀκοῦσαί τι μου
μέριμνα νυκτηρεφές.
τῶν πολυκτόνων γὰρ οὐκ
ἄσκοποι θεοί· κελαι-
ναὶ δ' [οὖν] Ἐρινύες χρόνῳ
τυχηρὸν ὄντ' ἄνευ δίκας
παλιντυχεῖ τριβᾷ βίου

438. προδίκοις simpliciter valere videtur *principibus*, ut ἀντίδικος v. 41. est *adversarius*. Vide ad v. 1579.

439. Alii autem in Troja sepulti jacent, εὔμορφοι, non combusti, sed integro corpore. Sententiam satis facilem mirifice contorsit K. Vult enim poeta nihil amplius, quam multos Græcorum combustos domum remitti amicis, multos etiam ubi ceciderint sepultos esse in hostili terra. Quam ineptum sit ad v. εὔμορφοι laudare 2 Sam. i. 23. quivis, opinor, nunc demum perspiciet. Vim hujus vocis non intellexerunt interpretes. —ἔχοντας, sc. τὰς θήκας.

444. Incertum est, φάτις an ipse Agamemno dicatur τίνειν χρέος. Posteriorem suadent sequentia: innuitur enim, cavendum esse ne qui tot homines interfecerit ipse occidatur. Vulgo tamen interpretantur: hæc invidia vicem implet, negotium vel officium solvit, publicæ imprecationis. Respicit Æschylus morem solemniter imprecandi hostibus populi Atheniensium ante habitam Ecclesiam, de quo vide Schömannum De Comitiis Atheniensium, Lib. I. cap. viii. Confer etiam Demosth. p. 270. 20. οὐχ ὧν ἔτυχεν ἦν, ἀλλ' οἷς ὁ δῆμος καταρᾶται.

448. Libri κελαιναὶ δ' οὖν. Omissa particula metro simul consulitur et sententiæ. Observandum est, in vv. 716, 727, οὖν et τοῖς similiter intrusa esse atque hic et v. 431. Sed infra certissima interpolatio est, quare delevi.

450. Libri παλιντυχῆ. Mihi

τιθεῖσ' ἀμαυρὸν, ἐν δ' ἀΐστοις
τελέθοντος οὔτις ἀλκά.
τὸ δ' ὑπερκότως κλύειν εὖ
βαρύ· βάλλεται γὰρ ὄσσοις
Διόθεν κεραυνός.
κρίνω δ' ἄφθονον ὄλβον.
μήτ' εἴην πτολιπόρθης,
μήτ' οὖν αὐτὸς ἁλοὺς ὑπ' ἄλ-
λων βίον κατίδοιμι.

ἐπῳδός.

πυρὸς δ' ὑπ' εὐαγγέλου
πόλιν διήκει θοὰ
βάξις· εἰ δ' ἐτητύμως,
τίς οἶδεν, ἤ τι θεῖόν ἐστι [μὴ] ψύθος;
τίς ὧδε παιδνὸς, ἢ φρενῶν κεκομμένος,
φλογὸς παραγγέλμασιν
νέοις πυρωθέντα καρδίαν, ἔπειτ'
ἀλλαγᾷ λόγου καμεῖν;
γυναικὸς αἰχμᾷ πρέπει,

sensus requirere videtur epithetum ad τριβᾷ, *cursu vitæ mutatam fortunam afferente.* τριβὴ hic fortasse est *attritio, destructio,* ut Cho. 929.

454. ὄσσοις, *oculis,* dativus, quem vocant, instrumenti, ὑπ' ὄσσων, ut βάλλεται τόξῳ οἰστός. Confer ὄμματος φθόνος v. 920. G. Burgesius sibi visus est vera poetæ verba restituisse, legendo βάλλεται δ' ἄκρ' Ὄσσης, *feriunt summos fulmina montes.* Sequentia verte: *præfero autem eam fortunam quæ deorum invidiæ non obnoxia sit.*

462. ἤτοι libri. ἤ τι Dind. qui negativam particulam interpolatam putat a metrico quodam: probabiliter: quare ut dubiam seclusi. Si sana vulgata, ita accipies: τίς οἶδεν εἰ ἐτητύμως (διήκει), ἢ εἰ μὴ ψύθος ἐστί; *an non sit potius fraus divina?* Cf. v. 264.

466. καμεῖν, Angl. *to be distressed.* πυρωθέντα dicit propter v. φλογός.

467. αἰχμᾷ, *indoli, temper.* Vox ab ἀΐσσω formata, ut θυμὸς a θύω. Choeph. 619. *New Cratylus,* p. 224.

πρὸ τοῦ φανέντος χάριν ξυναινέσαι.
πιθανὸς ἄγαν ὁ θῆλυς ὅρος ἐπινέμεται
ταχύπορος· ἀλλὰ ταχύμορον
γυναικογήρυτον ὄλλυται κλέος.

ΚΛ. τάχ᾽ εἰσόμεσθα λαμπάδων φαεσφόρων
φρυκτωριῶν τε καὶ πυρὸς παραλλαγὰς,
εἴτ᾽ οὖν ἀληθεῖς, εἴτ᾽, ὀνειράτων δίκην,
τερπνὸν τόδ᾽ ἐλθὸν φῶς ἐφήλωσεν φρένας.
κήρυκ᾽ ἀπ᾽ ἀκτῆς τόνδ᾽ ὁρῶ κατάσκιον
κλάδοις ἐλαίας· μαρτυρεῖ δέ μοι κάσις
πηλοῦ ξύνουρος, διψία κόνις, τάδε,
ὡς οὔτ᾽ ἄναυδος, οὔτε σοι δαίων φλόγα
ὕλης ὀρείας σημανεῖ καπνῷ πυρὸς,
ἀλλ᾽ ἢ τὸ χαίρειν μᾶλλον ἐκβάξει λέγων—
τὸν ἀντίον δὲ τοῖσδ᾽ ἀποστέργω λόγον·

Præclare hujus loci sententiam primus omnium patefecit scriptor sagacissimus, J. W. Donaldson. Vidit ille verbum ἐπινέμειν hic, ut alibi, usurpari de iis qui fines alienos invadunt (Angl. *trespass*), ut Dem. p. 1274. Arist. Pol. v. 4, 5. Plat. Legg. viii. p. 843. C. Unde rectissime hoc loco ponitur ὅρος. *Nimis credulus, muliebris animi finis cito incursu* (ταχύπορος) *invaditur* (Angl. *is encroached upon*). Verba πρὸ τοῦ φανέντος χ. ξ. vulgo interpretantur: *re nondum cognita probare id quod placet.* Malim; *probare quod placet magis quam quod certum est ac plane compertum.* Videtur fuisse apophthegma hujusmodi. Pind. Pyth. IV. 140. κέρδος αἰνῆσαι πρὸ δίκας, ubi confert Dissen. Plat. Rep. ii. p. 361. e. ἐπαινεῖν πρὸ δικαιοσύνης ἀδικίαν.

471. γυναικογήρυτον K. Dind. cum duobus libris. Vulgo γυναικοκήρυκτον. Confer autem Cho. 830.

477. Sensus: pulvis excitatus testatur non uno loco stare, sed venturum esse præconem, et rem tibi significaturum non ἄναυδον, neque accendendo igne ac fumo, sed viva voce. Qui enim signis aliquid nuntiat, voce non utitur. Dicitur autem pulvis κάσις ξύνουρος πηλοῦ, *frater confinis luti*, quia ibi est pulvis, ubi desinit esse humor. Vide K.

482. Dictura erat: aut spes nos-

εὖ γὰρ πρὸς εὖ φανεῖσι προσθήκη πέλοι.
ΧΟ. ὅστις τάδ' ἄλλως τῇδ' ἐπεύχεται πόλει,
αὐτὸς φρενῶν καρποῖτο τὴν ἁμαρτίαν.

ΚΗΡΥΞ.

ἰὼ πατρῷον οὖδας Ἀργείας χθονὸς,
δεκάτῳ σε φέγγει τῷδ' ἀφικόμην ἔτους,
πολλῶν ῥαγεισῶν ἐλπίδων, μιᾶς τυχών.
οὐ γάρ ποτ' ηὔχουν τῇδ' ἐν Ἀργείᾳ χθονὶ
θανὼν μεθέξειν φιλτάτου τάφου μέρος.
νῦν χαῖρε μὲν χθὼν, χαῖρε δ' ἡλίου φάος,
ὕπατός τε χώρας Ζεὺς, ὁ Πύθιός τ' ἄναξ,
τόξοις ἰάπτων μηκέτ' εἰς ἡμᾶς βέλη.
ἅλις παρὰ Σκάμανδρον ἦσθ' ἀνάρσιος·
νῦν δ' αὖτε σωτὴρ ἴσθι καὶ παιώνιος,

tras vanas esse ostendet. Sed male ominata verba deprecatur Regina. Confer v. 631. Cho. 186. Recte Dind. plenam interpunctionem post πυρὸς sustulit, nam ἐκβάζει pendet ab ὡς: qua ratione λέγων jam non est otiosum.

483. πρὸς εὖ φανεῖσι. sc. eventus confirmet expectationem. Quod bene ἐφάνη, hoc etiam indiget, ut res bene eveniat.—τάδ' ἄλλως, i.e. ἄλλως ἢ τάδε. Plat. Symp. p. 173. fin. ὅπερ ἐδεόμεθά σου, μὴ ἄλλως ποιήσῃς. Arist. Eccles. 440. τίς δὲ τοῦτ' ἄλλως λέγει;

488. ῥαγεισῶν metaphora est ab anchora, quæ nobis adhuc spei symbolum habetur. Ea proprie dicitur ῥαγῆναι. Locutio ἐπ' ἐλπίδος ὀχεῖσθαι satis nota est. Monuit Scholiasta.

493. Continuatur sensus imperativus particula μὴ in μηκέτι. Confer μὴ τιθεὶς v. 879.

494. Libri ἦλθες. ἦλθ' Peile, durissime inter χαῖρε et ἴσθι interposita tertia persona.—καὶ παιώνιος anonymus apud Scholef. optime. Vulgo κἀπαγώνιος. Solitum Apollinis epithetum est παιώνιος, non ἐπαγώνιος. Illud plane postulat sensus, hoc in proximo versu repetitur. Sed quia veteres libri habent κἀπαγώνιος (qui libri modo præbuerant portentosum istud ἦλθες), non desunt qui in vulgato tuendo laborent.

ἄναξ Ἄπολλον. τούς τ' ἀγωνίους θεοὺς
πάντας προσαυδῶ, τόν τ' ἐμὸν τιμάορον
Ἑρμῆν, φίλον κήρυκα, κηρύκων σέβας,
ἥρως τε τοὺς πέμψαντας, εὐμενεῖς πάλιν
στρατὸν δέχεσθαι τὸν λελειμμένον δορός.
ἰὼ μέλαθρα βασιλέων, φίλαι στέγαι,
σεμνοί τε θᾶκοι, δαίμονές τ' ἀντήλιοι·
εἴ που πάλαι, φαιδροῖσι τοισίδ' ὄμμασι
δέξασθε κόσμῳ βασιλέα πολλῷ χρόνῳ.
ἥκει γὰρ ὑμῖν φῶς ἐν εὐφρόνῃ φέρων
καὶ τοῖσδ' ἅπασι κοινὸν Ἀγαμέμνων ἄναξ.
ἀλλ' εὖ νιν ἀσπάσασθε, καὶ γὰρ οὖν πρέπει,
Τροίαν κατασκάψαντα τοῦ δικηφόρου
Διὸς μακέλλῃ, τῇ κατείργασται πέδον.
βωμοὶ δ' ἄϊστοι καὶ θεῶν ἱδρύματα,
καὶ σπέρμα πάσης ἐξαπόλλυται χθονός.
τοιόνδε Τροίᾳ περιβαλὼν ζευκτήριον
ἄναξ Ἀτρείδης πρέσβυς, εὐδαίμων ἀνὴρ

496. Alloquitur statuas deorum et heroum, vel in ipsa scena, vel in conspectu prope theatrum positas. Hermas passim in triviis constitisse satis notum est.

502. σεμνοὶ θᾶκοι sunt sellæ regis et reginæ ante palatium structæ, ubi sedebant in publico. Vide vv. 251. 835. δαίμονες ἀντήλιοι sunt dii triviales, προστατήριοι, οἱ εἰς ἀνατολὴν ὁρῶντες Schol. Cic. de Div. I. 20. *Sancta Jovis species claros spectaret ad ortus.*

503. Libri ἤ που. Non adeo certa est Stanleii emendatio εἴ που quod debet esse εἴ ποτε: et quid vult præco quum dicit, *si olim*, nunc læte atque amice excipite regem? Sed confer Equit. 347. Suspicor vocem φαιδροῖς ad statuas adverso solis lumine radiantes referendam esse. Hinc etiam magis poeticum est φῶς ἐν εὐφρόνῃ φέρων. Meminerit lector Græcas tragœdias interdiu et sub aperto sole actas esse. Vide *Athens and Attica*, chap. xiii.

507. Oportet enim ita facere, quum jam Trojam exciderit.

511. Confer Hom. Il. VI. 60.

ἥκει, τίεσθαι δ' ἀξιώτατος βροτῶν
τῶν νῦν· Πάρις γὰρ, οὔτε συντελὴς πόλις,
ἐξεύχεται τὸ δρᾶμα τοῦ πάθους πλέον.
ὀφλὼν γὰρ ἁρπαγῆς τε καὶ κλοπῆς δίκην,
τοῦ ῥυσίου θ' ἥμαρτε, καὶ πανώλεθρον
αὐτόχθονον πατρῷον ἔθρισεν δόμον·
διπλᾶ δ' ἔτισαν Πριαμίδαι θἀμάρτια.
ΧΟ. κῆρυξ Ἀχαιῶν, χαῖρε, τῶν ἀπὸ στρατοῦ.
ΚΗ. χαίρω· τεθνᾶναι δ' οὐκ ἔτ' ἀντερῶ θεοῖς.
ΧΟ. ἔρως πατρῴας τῆσδε γῆς σ' ἐγύμνασεν;
ΚΗ. ὥστ' ἐνδακρύειν γ' ὄμμασιν χαρᾶς ὕπο.
ΧΟ. τερπνῆς ἄρ' ἦτε τῆσδ' ἐπήβολοι νόσου.
ΚΗ. πῶς δή; διδαχθεὶς τοῦδε δεσπόσω λόγου.

515. i. e. οὔτε Πάρις, οὔτε συντελὴς πόλις. Cf. Eur. Troad. 477. Herod. v. 92. Thucyd. v. 47. συντελὴς, *socia;* vel fortasse *universa,* ut παντελὴς Antig. 1016.

516. *Profitetur se plus fecisse quam passus sit.* Proverbialis fere dictio: vide Thesmoph. 519. Œd. Col. 267. Cho. 305. Pers. 810. Frag. Eur. Tel. xi.

517. ἁρπαγὴ et κλοπὴ interdum junguntur: hoc enim significat *furtum,* illud *raptus.* Arist. Plut. 372. ἀλλ' οὐ κέκλοφας, ἀλλ' ἥρπακας; Soph. Phil. 644. ὅταν παρῇ κλέψαι τε χἀρπάσαι βίᾳ. Ceterum ῥύσιον hic est *præda,* sc. Helena, quam abripuerat Paris, et postea omittere coactus est. αὐτόχθονον est cum *ipsa terra,* ut αὐτότοκος v. 135, *cum ipso fetu.* Lucianus, Vol. II. p. 74. αὔτανδροι καταποθέντες. Vol. III. p. 227. (ed. Jac.) πόλεις αὐτάνδρους καταφλέγων.

520. διπλᾶ τὰ ἁμάρτια, pretia peccati erant duo (sc. duplex multa inrogata est) tum Helena amissa, tum urbe excisa. Confer τὰ οἰκούρια, Trach. 542.

521. τῶν ἀπὸ στρατοῦ breviter dictum pro κῆρυξ τῶν τοῦ στρατοῦ, ἀπὸ στρατοῦ ἥκων, ut οἱ ἐξ ἀγορᾶς ἔφευγον et similia. Vide Herm. ad Soph. El. 135.

525. Angl. *a pleasing disease this which you have had upon you.* i. e. νόσος quatenus dolor erat propter diuturnam absentiam, τερπνὴ ob reditus lætitiam. Amant Græci talia componere, ut ἀνώδυνον κακὸν Ajac. 554. λαθίπονος ὀδύνα Trach. 1017. ἴστε K. ex Flor. qui male vertit: "num novistis vos intulisse hunc lætum morbum?"

ΧΟ. τῶν ἀντερώντων ἱμέρῳ πεπληγμένος.
ΚΗ. ποθεῖν ποθοῦντα τήνδε γῆν στρατὸν λέγεις;
ΧΟ. ὡς πόλλ' ἀμαυρᾶς ἐκ φρενός μ' ἀναστένειν.
ΚΗ. πόθεν τὸ δύσφρον τοῦτ' ἐπῆν, στύγος στρατῷ;
ΧΟ. πάλαι τὸ σιγᾶν φάρμακον βλάβης ἔχω.
ΚΗ. καί πως ἀπόντων κοιράνων ἔτρεις τινάς;
ΧΟ. ὡς νῦν τὸ σὸν δὴ, καὶ θανεῖν πολλὴ χάρις.
ΚΗ. εὖ γὰρ πέπρακται. ταῦτα δ' ἐν πολλῷ χρόνῳ
τὰ μέν τις εὖ λέξειεν εὐπετῶς ἔχειν,
τὰ δ' αὖτε κἀπίμομφα. τίς δὲ, πλὴν θεῶν,
ἅπαντ' ἀπήμων τὸν δι' αἰῶνος χρόνον;
μόχθους γὰρ εἰ λέγοιμι καὶ δυσαυλίας,
σπαρνὰς παρήξεις καὶ κακοστρώτους,—τί δ' οὐ

527. Quia si tu reditum cupiebas, nos etiam pari affectu absentem exercitum desiderabamus. In tali, inquit, casu γεγηθὸς δάκρυον recte vocari potest τερπνὴ νόσος, sc. ὅτ' ἀντιφιλεῖ ὁ φιληθείς.—πεπληγμένος mutant in πεπληγμένοι, sed singularis numerus ad δεσπόσω accommodari videtur. Obscure innuit chorus res tam male domi habitas esse ut vehementer optaverint reditum Agamemnonis. Hinc ἀμαυρᾶς φρενὸς v. 529. Cf. v. 39. Minus recte intelliges animum *tristificum;* imo qui sententiam suam non ausit expromere, v. 531.

530. στρατῷ fortasse corruptum est. Interpunxit Bl. post ἐπῆν, hoc sensu: unde vero hæc tanta vobis tristitia, quæ reduci exercitui auditu injucunda est, utpote ovanti et lætabundo? Hoc melius videtur quam στρατῷ interpretari *populo,* quum proxime præcessit eadem vox alio sensu. δύσφρον στύγος Scholefieldius ironice dictum putat pro *lætitia.*

533. Adeo metuebam, ut, quod tu modo dixisti, nunc libenter moriar præ gaudio. Plat. Symp. p. 221. B. ἔμοιγε ἐδόκει, ὦ 'Αριστόφανες, τὸ σὸν δὴ τοῦτο, κ. τ. λ.

535. Omnes libri εὖ λέξειεν, *recte quis dicat,* quod audacius videtur mutare in ἂν λέξειεν. Neque enim dubitandum est quin optativum omisso ἂν haud parum sæpe usurpaverint tragici; an sensu paullum diverso non dixeris confidenter. Vide sup. 339. Cho. 839. Suppl. 707. inf. 1133. εὐπετῶς spectat ad ludum tesserarium, ut εὐβόλως Cho. 683. εὖ πεσόντα sup. 32.

539. σπαρνὰς πάρηξεις videtur

στένοντες, οὐ λαχόντες, ἤματος μέρος;
τὰ δ' αὖτε χέρσῳ, καὶ προσῆν πλέον στύγος·
εὐναὶ γὰρ ἦσαν δηΐων πρὸς τείχεσιν·
ἐξ οὐρανοῦ γὰρ κἀπὸ γῆς λειμώνιαι
δρόσοι κατεψέκαζον, ἔμπεδον σίνος
ἐσθημάτων, τιθέντες ἔνθηρον τρίχα.
χειμῶνα δ' εἰ λέγοι τις οἰωνοκτόνον,
οἷον παρεῖχ' ἄφερτον Ἰδαία χιών,
ἢ θάλπος, εὖτε πόντος ἐν μεσημβριναῖς
κοίταις ἀκύμων νηνέμοις εὕδοι πεσὼν—
τί ταῦτα πενθεῖν δεῖ; παροίχεται πόνος·
παροίχεται δὲ, τοῖσι μὲν τεθνηκόσιν,
τὸ μήποτ' αὖθις μηδ' ἀναστῆναι μέλειν.
τί τοὺς ἀναλωθέντας ἐν ψήφῳ λέγειν,
τὸν ζῶντα δ' ἀλγεῖν χρὴ τύχης παλιγκότου;

significare appulsus navium dum prætervehuntur sive legunt oram (παρακομίζονται) subinde factos. Angl. *infrequent landings.* δυσαυλίας, *comfortless bivouacks,* στιβάδας scil. quæ recte dicuntur κακόστρωτοι. Confer Thuc. IV. 54. ad fin.

540. "*Quid est quod non quereremur, quid quod non experti simus diei sortem.*" (Angl. *as our day's portion*) K.

541. i. e. καὶ πλέον στύγος προσῆν. εὐναὶ sunt stationes excubitorum; cf. v. 327. γὰρ autem est *quoniam,* nam quod ad sententiam, præposita est hæc clausula. Intellige: Terra autem vel graviora passi sumus; nam quoniam excubias agebamus ad mœnia, ἔνδροσον εὐνὴν habebamus: cf. v. 12. ἐξ οὐρανοῦ δρόσος est *ros;* λειμωνία δρόσος ἀπὸ γῆς est is humor sive vapor nebulosus qui e locis madidis ac stagnis exoritur. Notabit lector δρόσοι τιθέντες pro τιθεῖσαι. Utrum ὁ δρόσος etiam in usu fuerit, an hæc sit audacior structura participii, ignoramus. Confer Cho. 582.

551. τοῖσι μὲν τεθν. opponitur ἡμῖν δὲ v. 556. Utrique præteriit molestia: mortuo, quia abest omnis cura ac sensus; superstiti (τοῖς λοιποῖσιν) quia majus est gaudium propter recentem victoriam quam luctus propter amissos socios.

553. ἐν ψήφῳ, *accurate computando.* Arist. Vesp. 656. λόγισαι φαύλως, μὴ ψήφοις, ἀλλ' ἀπὸ χειρός.

καὶ πολλὰ χαίρειν ξυμφοραῖς καταξιῶ.
ἡμῖν δὲ τοῖς λοιποῖσιν Ἀργείων στρατοῦ
νικᾷ τὸ κέρδος, πῆμα δ' οὐκ ἀντιῤῥέπει·
ὡς κομπάσαι τῷδ' εἰκὸς ἡλίου φάει,
ὑπὲρ θαλάσσης καὶ χθονὸς ποτωμένοις·
"Τροίαν ἑλόντες δήποτ' Ἀργείων στόλος
θεοῖς λάφυρα ταῦτα τοῖς καθ' Ἑλλάδα
δόμοις ἐπασσάλευσαν ἀρχαῖον γάνος."
τοιαῦτα χρὴ κλύοντας εὐλογεῖν πόλιν
καὶ τοὺς στρατηγούς· καὶ χάρις τιμήσεται
Διὸς τάδ' ἐκπράξασα. πάντ' ἔχεις λόγον.
ΧΟ. νικώμενος λόγοισιν οὐκ ἀναίνομαι·
ἀεὶ γὰρ ἡβᾷ τοῖς γέρουσιν εὖ μαθεῖν.
δόμοις δὲ ταῦτα καὶ Κλυταιμνήστρᾳ μέλειν
εἰκὸς μάλιστα, ξὺν δὲ πλουτίζειν ἐμέ.
ΚΛ. ἀνωλόλυξα μὲν πάλαι χαρᾶς ὕπο,

555. Sententia: ego arbitror non modo non dolendum esse, verum etiam magnopere gaudendum propter res gestas (ξυμφοραῖς.) Vulgo hunc versum falsissime interpretantur.

559. ποτωμένοις, (nisi legendum ποτώμενοι vel ποτώμενος, quod cum sequentibus construatur) significat ὅποι ἂν ποτώμεθα, *ubicunque per maria ac terras volitemus.* Quocunque eamus, inquit, licebit in posterum huic uni eidemque soli gloriari, etc. δήποτε, *tandem,* Eur. Troad. 506. Hel. 855.—ἀρχαῖον *olim antiquum futurum* interpretatur Herm. ad Œd. Col. 1628. ubi legitur πίστιν ἀρχαίαν de futuro tempore. Sed εἰκὸς κομπάσαι latius accipiendum videtur, ut etiam de posteris dictum. De γάνος vide not. ad Suppl. 996.

564. Nec Jupiter non honorandus, cujus favore res feliciter gestæ sunt, sc. Διὸς ξενίου v. 353.

567. Sententia proverbialis erat καλὸν καὶ γέροντα μανθάνειν σοφά, Fragm. 278. Angl. *never too late to learn.* Sed ludit poeta in εὖ μαθεῖν, quod hic est *bonum nuntium accipere.*

569. πλουτίζειν (ταῦτα) ἐμέ, ut hæc, quæ modo nuntiata sunt, divitem et beatum me reddant; sc. ut præmium nuntiandi accipiam.

ὅτ' ἦλθ' ὁ πρῶτος νύχιος ἄγγελος πυρὸς,
φράζων ἄλωσιν Ἰλίου τ' ἀνάστασιν·
καί τίς μ' ἐνίπτων εἶπε, Φρυκτώρων διὰ
πεισθεῖσα, Τροίαν νῦν πεπορθῆσθαι δοκεῖς;
ἦ κάρτα πρὸς γυναικὸς αἴρεσθαι κέαρ.
λόγοις τοιούτοις πλαγκτὸς οὖσ' ἐφαινόμην·
ὅμως δ' ἔθυον· καὶ γυναικείῳ νόμῳ
ὀλολυγμὸν ἄλλος ἄλλοθεν κατὰ πτόλιν
ἔλασκον εὐφημοῦντες ἐν θεῶν ἕδραις,
θυηφάγον κοιμῶντες εὐώδη φλόγα.
καὶ νῦν τὰ μάσσω μὲν τί δεῖ σ' ἐμοὶ λέγειν;
ἄνακτος αὐτοῦ πάντα πεύσομαι λόγον.
ὅπως δ' ἄριστα τὸν ἐμὸν αἰδοῖον πόσιν
σπεύσω πάλιν μολόντα δέξασθαι. τί γὰρ
γυναικὶ τούτου φέγγος ἥδιον δρακεῖν,
ἀπὸ στρατείας ἄνδρα σώσαντος θεοῦ,
πύλας ἀνοῖξαι; ταῦτ' ἀπάγγειλον πόσει,
ἥκειν ὅπως τάχιστ', ἐράσμιον πόλει.
γυναῖκα πιστὴν δ' ἐν δόμοις εὕροι μολὼν,

576. Anglice, *they would fain have proved me to be in error.* Idem usus verbi φαίνεσθαι, qui notandus est, occurrit Ajac. 1020. 1241.

577. γυναικείῳ νόμῳ. Mihi hæc verba addita videntur quia ὀλολυγμὸς proprie de fœminarum ejulatu usurpatur. Vide Blomf. Gloss. ad v. 27. Alii interpretantur *muliebri jussu;* sc. quia nondum domum redierat rex. Sed ὀλολυγμὸν tollebant omnes reginæ exemplum secuti v. 570.

580. Acclamabant bona verba dum extinguebant ignem. θυηφάγον, cf. v. 94.

587. ἀνοῖξαι pro τοῦ vel ἢ ἀνοῖξαι, quod minus durum est sequente τούτου. Optime comparavit Blomf. Alcest. 879. τί γὰρ ἀνδρὶ κακὸν μεῖζον, ἁμαρτεῖν πιστῆς ἀλόχου;

589. εὕροι, *inveniat.* Et hoc profecto cum egregia simulatione dictum. Mireris rem tam simplicem fefellisse interpretes. Solœcum esset εὕροι pro ὅτι εὕροι, nisi

οἵανπερ οὖν ἔλειπε, δωμάτων κύνα
ἐσθλὴν ἐκείνῳ, πολεμίαν τοῖς δύσφροσιν,
καὶ τἄλλ' ὁμοίαν πάντα, σημαντήριον
οὐδὲν διαφθείρασαν ἐν μήκει χρόνου.
οὐδ' οἶδα τέρψιν οὐδ' ἐπίψογον φάτιν
ἄλλου πρὸς ἀνδρὸς μᾶλλον ἢ χαλκοῦ βαφάς.
ΚΗ. τοιόσδ' ὁ κόμπος, τῆς ἀληθείας γέμων,
οὐκ αἰσχρὸς ὡς γυναικὶ γενναίᾳ λακεῖν.
ΧΟ. αὕτη μὲν οὕτως εἶπε μανθάνοντί σοι
τοροῖσιν ἑρμηνεῦσιν εὐπρεπῶς λόγον.
σὺ δ' εἰπὲ, κῆρυξ, Μενέλεων δὲ πεύθομαι,
εἰ νόστιμός τε καὶ σεσωσμένος πάλιν
ἥξει ξὺν ὑμῖν, τῆσδε γῆς φίλον κράτος.
ΚΗ. οὐκ ἔσθ' ὅπως λέξαιμι τὰ ψευδῆ καλὰ,
ἐς τὸν πολὺν φίλοισι καρποῦσθαι χρόνον.
ΧΟ. πῶς δῆτ' ἂν εἰπὼν κεδνὰ τἀληθῆ τύχοις;

de re præterita dictum, ut Soph. Phil. 617. Ita tamen hunc locum expediunt Dind. Peile. Scholefieldius infeliciter proposuit εὑρεῖ, quod verbum nihili est. Quod addit regina οἵανπερ οὖν ἔλειπε, eo tecte significat se ne tum quidem marito fidem servasse. Confer ὥσπερ οὖν v. 1142.

595. χαλκοῦ βαφὰς despero equidem unquam probabiliter explicari posse. Proverbium fortasse fuit, de quo nihil nobis innotuit. Quæ mihi vera videatur scriptura, exposui ad Suppl. 401. Sed vide *Theatre of the Greeks*, p. 148. ed. 4.

596. ὁ κόμπος, τοιόσδε ὢν, quum sit verissimus, dictu honestissimus est nobili fœminæ, Angl. *for a well-born lady to utter.* τῆς ἀληθείας γέμων subtiliter additur, quo apertior fiat auditoribus Clytæmnestræ simulatio.

599. τοροῖσιν ἑρμηνεῦσιν εὐπρεπῶς, *ut decet claros interpretes*, K. Vide ad v. 1155. 1029.

601. νόστιμός γε libri. Particulam sententiæ minus accommodatam ipse mutavi.

605. Utinam igitur narres quæ læta simul et vera sint: nam si læta a veris separentur, h. e. si quis læta nuntiet quæ vera non sint, mendacium facile detegitur. Opponuntur τὰ ψευδῆ καλὰ v. 603. et τἀληθῆ κεδνὰ v. 605.

σχισθέντα δ', οὐκ εὔκρυπτα γίγνεται τάδε.
ΚΗ. ἀνὴρ ἄφαντος ἐξ Ἀχαϊκοῦ στρατοῦ,
αὐτός τε καὶ τὸ πλοῖον. οὐ ψευδῆ λέγω.
ΧΟ. πότερον ἀναχθεὶς ἐμφανῶς ἐξ Ἰλίου,
ἢ χεῖμα, κοινὸν ἄχθος, ἥρπασε στρατοῦ;
ΚΗ. ἔκυρσας, ὥστε τοξότης ἄκρος σκοποῦ·
μακρὸν δὲ πῆμα συντόμως ἐφημίσω.
ΧΟ. πότερα γὰρ αὐτοῦ ζῶντος, ἢ τεθνηκότος
φάτις πρὸς ἄλλων ναυτίλων ἐκλῄζετο;
ΚΗ. οὐκ οἶδεν οὐδεὶς ὥστ' ἀπαγγεῖλαι τορῶς,
πλὴν τοῦ τρέφοντος ἡλίου χθονὸς φύσιν.
ΧΟ. πῶς γὰρ λέγεις χειμῶνα ναυτικῷ στρατῷ
ἐλθεῖν τελευτῆσαί τε δαιμόνων κότῳ;
ΚΗ. εὔφημον ἦμαρ οὐ πρέπει κακαγγέλῳ
γλώσσῃ μιαίνειν· χωρὶς ἡ τιμὴ θεῶν.
ὅταν δ' ἀπευκτὰ πήματ' ἄγγελος πόλει
στυγνῷ προσώπῳ πτωσίμου στρατοῦ φέρῃ,—
πόλει μὲν ἕλκος ἓν τὸ δήμιον τυχεῖν,

607. Inepte vulgo ἀνὴρ, cum plane de Menelao sermo sit. Scripsi igitur ἀνήρ.

610. Interpretor: *an tempestas eum abripuit, quod esset commune damnum exercitus?* Vide ad v. 218.

613. Sententiam bene exposuit Peile. Voluit poeta: πότερα τοῦτο ἐπύθεσθε αὐτοῦ ἔτι ζῶντος, an rumor de mortuo ab aliis navigatoribus circumferebatur?

617. Enarra, quomodo tempestas ira deorum immissa Argivis inciderit. ἐλθεῖν τελευτῆσαί τε, h. e. ab initio ad finem. Non video quomodo hæc verba significare possint quod dedit K. "Num tempestas classi missa infaustam per iram divinam habuit finem?"

620. ἡ τιμὴ θεῶν. Quia mala deprecanda sunt supplicationibus (ἀπευκτά), bona sacrificiis prosequenda.

623–6. His versibus describitur duplex calamitas belli, tum publica (v. 623) tum privata (v. 624), ut et supra 416–8. Ea dicitur διπλῆ μάστιξ, et δίλογχος ἄτη, et φοινία ξυνωρίς: errant enim qui *ferrum et flammam* intelligunt. ἐξαγίζειν pro-

πολλοὺς δὲ πολλῶν ἐξαγισθέντας δόμων
ἄνδρας διπλῇ μάστιγι, τὴν Ἄρης φιλεῖ,
δίλογχον ἄτην, φοινίαν ξυνωρίδα,—
τοιῶνδε μέν τοι πημάτων σεσαγμένον
πρέπει λέγειν παιᾶνα τόνδ' Ἐρινύων·
σωτηρίων δὲ πραγμάτων εὐάγγελον
ἥκοντα πρὸς χαίρουσαν εὐεστοῖ πόλιν—
πῶς κεδνὰ τοῖς κακοῖσι συμμίξω, λέγων
χειμῶν' Ἀχαιῶν οὐκ ἀμήνιτον θεοῖς;
ξυνώμοσαν γὰρ, ὄντες ἔχθιστοι τὸ πρὶν,
Πῦρ καὶ Θάλασσα, καὶ τὰ πίστ' ἐδειξάτην,
φθείροντε τὸν δύστηνον Ἀργείων στρατόν.
ἐν νυκτὶ δυσκύμαντα δ' ὠρώρει κακά·
ναῦς γὰρ πρὸς ἀλλήλῃσι Θρῄκιαι πνοαὶ
ἤρεικον· αἱ δὲ, κεροτυπούμεναι βίᾳ
χειμῶνι, τυφῷ ξὺν ζάλῃ τ' ὀμβροκτύπῳ,

prie est *piaculi causa expellere*, ut recte K. tum simpliciter *exstirpare, delere.*—τυχεῖν, *accidere*, Prom. 354.

627. Quum, inquam, talibus infortuniis cumulatus venit nuntius, rectum ac consentaneum est hunc hominem (πρέπει τόνδε, sc. τὸν ἄγγελον,) cantare carmen Furiarum, sc. κακαγγέλῳ γλώσσῃ uti: me vero, qui læte nuntians salvas res venerim urbem prospera fortuna utentem, minime decet hæc tam diversa miscere. Respondent μὲν v. 627. et δὲ v. 629. Pro vulg. σεσαγμένων scripsi cum Pors. et Bl. σεσαγμένον, quod unice verum puto. Sic ἀχύρων σεσαγμένος Pherecrates, ap. Meineke Frag. Com. II. i. p. 344.

631. Confer v. 482. Debebat: οὐ δεῖ συμμίξαι, sed abrumpit structuram. Proverbium fuisse videtur κακῷ ἐσθλὸν οὐ συμμίγνυται, Eur. Ion. 1017.

632. Non dubito quin pro Ἀχαιῶν—θεοῖς legendum sit Ἀχαιοῖς—θεῶν. [Id video conjecisse Dobræum Advers. II. p. 24.]

634. Majusculam literam præfixi ob masculinum ὄντες ἔχθιστοι, unde apparet personarum loco esse hæc duo elementa.

639. Vulgo χειμῶνι τυφῶ. Sed quoniam dici non potest κεροτυπεῖσθαι σὺν ζάλῃ, necessarium videtur construere κεροτυπούμεναι χειμῶνι, σὺν τυφῷ ζάλῃ τε, quod

ᾤχοντ' ἄφαντοι, ποιμένος κακοῦ στρόβῳ.
ἐπεὶ δ' ἀνῆλθε λαμπρὸν ἡλίου φάος,
ὁρῶμεν ἀνθοῦν πέλαγος Αἰγαῖον νεκροῖς
ἀνδρῶν Ἀχαιῶν ναυτικῶν τ' ἐρειπίων.
ἡμᾶς γε μὲν δὴ ναῦν τ', ἀκήρατον σκάφος,
ἤτοι τις ἐξέκλεψεν, ἢ 'ξῃτήσατο
θεός τις, οὐκ ἄνθρωπος, οἴακος θιγών.
Τύχη δὲ σωτὴρ ναῦν θέλουσ' ἐφέζετο,
ὡς μήτ' ἐν ὅρμῳ κύματος ζάλην ἔχειν,
μήτ' ἐξοκεῖλαι πρὸς κραταίλεων χθόνα.
ἔπειτα δ' ᾅδην πόντιον πεφευγότες,
λευκὸν κατ' ἦμαρ, οὐ πεποιθότες τύχῃ,
ἐβουκολοῦμεν φροντίσιν νέον πάθος

monuit Dobræus. ἄφαντοι ii sæpe dicuntur qui sub aquis merguntur, cf. v. 607. Iph. Taur. 764. Thucyd. VIII. 38. *Nusquam apparere* dicit Cicero, simili euphemismo.—ποιμὴν κακὸς vulgo accipiunt de *vento;* ego de inscito gubernatore, (cf. Suppl. 747.) qui naves huc illuc ita torserit e recto cursu, ut inter se conflictarentur. cf. Cho. 195.

642. ἀνθοῦν. Lucret. v. 1441. *Tum mare velivolum florebat navibus pandis.* Recte K. "In mari apparent mortuorum corpora, ut flores sparsi per pratum." Hinc Eur. Iph. Taur. 300. ὥσθ' αἱματηρὸν πέλανον ἐξανθεῖν ἁλός.

643. "Genitivos librarii posuerunt præcedentibus decepti genitivis ἀνδρῶν Ἀχαιῶν. Scribendum ναυτικοῖς τ' ἐρειπίοις cum Stanleio." Dind. cui prorsus assentior. Alii νεκροῖς ἐρειπίων pro θραύσμασιν ἐρειπίων accipiunt, durissime.

644. *Nos tamen* (vide ad Suppl. 238.) *et navim nostram, illæsam alveum, deus aliquis, certe non homo, subripuit, aut impetravit ut nobis parceretur.* Nempe ira deorum immissa est tempestas, v. 618.

647. ἐφέζετο, ut volucris vel dea cœlitus demissa. σωτὴρ pro σώτειρα positum illustravit Bl. in glossario. Propertius, I. 17. 7. *Nullane placatæ veniet Fortuna procellæ? Hæccine parva meum funus arena teget?* Vide autem *Theatre of the Greeks,* p. 71. ed. 4.

652. ἐβουκολοῦμεν, Angl. *we brooded over,* malo sensu. Non recte vertunt *we beguiled.* Sensus: ipsi periculo exempti conflictatum ac misere disjectum exercitum dolebamus.

στρατοῦ καμόντος καὶ κακῶς σποδουμένου.
καὶ νῦν ἐκείνων εἴ τις ἐστὶν ἐμπνέων,
λέγουσιν ἡμᾶς ὡς ὀλωλότας· τί μή;
ἡμεῖς τ' ἐκείνους ταὔτ' ἔχειν δοξάζομεν.
γένοιτο δ' ὡς ἄριστα· Μενέλεων γὰρ οὖν
πρῶτόν τε καὶ μάλιστα προσδόκα μολεῖν.
εἰ δ' οὖν τις ἀκτὶς ἡλίου νιν ἱστορεῖ
καὶ ζῶντα καὶ βλέποντα, μηχαναῖς Διὸς
οὔπω θέλοντος ἐξαναλῶσαι γένος,
ἐλπίς τις αὐτὸν πρὸς δόμους ἥξειν πάλιν.
τοσαῦτ' ἀκούσας, ἴσθι τἀληθῆ κλύων.

ΧΟ. τίς ποτ' ὠνόμαζεν ὧδ' στρ. ά.
ἐς τὸ πᾶν ἐτητύμως—
μή τις, ὅντιν' οὐχ ὁρῶ-
μεν, προνοίαισι τοῦ πεπρωμένου
γλῶσσαν ἐν τύχᾳ νέμων;—
τὰν δορίγαμβρον ἀμφινεικῆ θ'
Ἑλέναν; ἐπεὶ πρεπόντως
ἑλένας, ἕλανδρος, ἑλέπτολις,
ἐκ τῶν ἁβροτίμων
προκαλυμμάτων ἔπλευσε
Ζεφύρου γίγαντος αὔρᾳ.

655. *τί μή;* sc. *λέγωσιν*. Vide ad Suppl. 351. Rarissime occurrit tertia persona deliberativi subjunctivi, nisi in oratione obliqua, ut *οὐ φησὶν εἰδέναι ὅτι εἴπῃ*. Sed bene *τί μήν;* Linwood ad Eum. 197.

659. *εἰ δ' οὖν*. De vi harum particularum vide inf. ad v. 1009.

672. *ἁβροπήνων* Salmasius, solita confusione inter *τ* et *π*, *ι* et *η*, *μ* et *ν*. Id scripsisse poetam non dubito; sed malunt hodierni critici retinere quod ineptum est quam corrigere. *προκαλύμματα* sunt pretiosa velamina foribus thalami obtenta; quæ si reliquit, reliquit etiam ipsum thalamum.—*γίγαντος*, *μεγάλου, ἰσχυροῦ*, Hesych. et sic K.

πολύανδροί τε φεράσπιδες κυναγοὶ
κατ᾽ ἴχνος πλάταν ἄφαντον
κελσάντων Σιμόεντος ἀκτὰς
[ἐπ᾽] ἀεξιφύλλους, δι᾽ ἔριν
αἱματόεσσαν.
Ἰλίῳ δὲ κῆδος ὀρ- ἀντ. ά.
θώνυμον τελεσσίφρων
μῆνις ἤλασεν, τραπέ-
ζας ἀτίμωσιν ὑστέρῳ χρόνῳ
καὶ ξυνεστίου Διὸς
πρασσομένα τὸ νυμφότιμον
μέλος ἐκφάτως τίοντας,
ὑμέναιον, ὃς τότ᾽ ἐπέῤῥεπεν
γαμβροῖσιν ἀείδειν.
μεταμανθάνουσα δ᾽ ὕμνον
Πριάμου πόλις γεραιὰ
πολύθρηνον μέγα που στένει, κικλήσκου-
σα Πάριν τὸν αἰνόλεκτρον,

675. *Et multi* (navigarunt, ἔπλευσαν v. 673.) *venatores, vestigiis eorum* (Helenæ et Paridis) *insequentes, qui navim nusquam visam jam antea appulerant virides ad ripas Simoentis.* Fugitiva navis dicitur ἄφαντος, quia Trojam prius advenerat, et insequentes præverterat: et hoc quidem ex ratione venandi κατ᾽ ἴχνος.—αὐξιφύλλους Stanl. ἀεξιφύλλους cod. Farn. ἀξιφύλλους vulgo. Seclusi ἐπὶ ut spurium, alii enim εἰς, nec requiritur præpositio ad structuram; vide Suppl. 15. Obscura sunt ultima verba, δι᾽ ἔριν αἱματόεσσαν. Videntur significare *propter Helenam, quæ causa postea fuit rixæ.*

680. κῆδος duplici sensu, et *curam* et *affinitatem.*

685. πρασσομένα duplicem regit accusativum, ut πράττεσθαί τινα χρέος sæpe dicitur. Cf. v. 785. Thuc. IV. 65. Nub. 246.—ἐκφάτως τίοντας, *nunc* demum pœnas pendentes pro eo hymenæo, quem *tunc* Paridis fratribus canere accidit. Confer τίσει Cho. 427. ἐκφάτως incertum est: fortasse valet ὁμολογουμένως.

πάμπροσθ' ἦ πολύθρηνον αἰῶν'
ἀμφὶ πτολιτᾶν μέλεον
αἷμ' ἀνατλᾶσα.

ἔθρεψεν δὲ λέοντα στρ. β'.
σίνιν δόμοις ἀγάλακτον οὔ-
τως ἀνὴρ φιλόμαστον,
ἐν βιότου προτελείοις
ἅμερον, εὐφιλόπαιδα,
καὶ γεραροῖς ἐπίχαρτον.
πολέα δ' ἔσχ' ἐν ἀγκάλαις
νεοτρόφου τέκνου δίκαν,
φαιδρωπὸς ποτὶ χεῖρα, σαίνων τε γαστρὸς ἀνάγκαις.
χρονισθεὶς δ' ἀπέδειξεν ἀντ. β'.
ἔθος τὸ πρὸς τοκέων· χάριν

693. Quæ per totum tempus exinde elapsum (πάμπροσθε) miseram ætatem perpessa est propter effusum civium suorum sanguinem. Metrum nemo adhuc potuit constituere. Scribendum putavi πτολιτᾶν pro πολιτᾶν cum Butlero, unde hic et antistrophicus versus choriambicus evadit, qualis Theb. 717. Qui vir μετρικώτατος confecit ἀκτὰς ἐπ' ἀεξιφύλλους respondentem τῷ: αἰῶν' ἀμφὶ πολιητᾶν, eum facile credas in corruptis explicandis non diu hæsurum.

697. ἀγάλακτον, non lacte nutritum, sed cibo manibus porrecto. Confer v. 704.

700. γεραροῖς ἐπίχαρτον recte interpretari videtur vir doctus J. W. Donaldson, *New Cratylus*, p. 377. *propter oblata munera* (sc. cibos) *jucundum ac blandum.* γεραρὸν enim idem valere ac γέρας luculenter probavit, collato Suppl. v. 652. ubi vide quæ ego adnotavi. εὐφιλόπαις est παισὶν εὐφιλής, *pueris amicus.*

702. ἔσχε, i. e. ἦν. ἔσκ' Casaub. ut Pers. 658. ἦστ' Dind. confidentius quam felicius. ἔσχε δίκαν interpretatur K. *habebat id quod justum est infanti.* Sed ἔχειν pro εἶναι parum offendit.

707. τοκήων et τροφᾶς libri. Quod dedimus ex cod. Farn. metro satisfacit, sed dubiæ auctoritatis est.

γὰρ τροφεῦσιν ἀμείβων,
μηλοφόνοισιν ἄγαισιν
δαῖτ' ἀκέλευστος ἔτευξεν·
αἵματι δ' οἶκος ἐφύρθη,
ἄμαχον ἄλγος οἰκέταις,
μέγα σίνος πολυκτόνον·
ἐκ θεοῦ δ' ἱερεύς τις ἄτας δόμοις προσεθρέφθη.
παρ' αὐτὰ δ' ἐλθεῖν ἐς Ἰλίου πόλιν στρ. γ΄.
λέγοιμ' ἂν φρόνημα μὲν νηνέμου γαλάνας,
ἀκασκαῖον †δ'† ἄγαλμα πλούτου,
μαλθακὸν ὀμμάτων βέλος,
δηξίθυμον ἔρωτος ἄνθος·
παρακλίνουσ' ἐπέκρανεν
δὲ γάμου πικρὰς τελευτὰς,

710. ἀκέλευστος. Qui enim epulas parandas curat, ὀψωνεῖ, (Angl. *caters*) jussu domini sc. parochi id facit. Confer ἄκλητος δαιταλεὺς Prom. 1045. ἄμισθος ξυνέμπορος Cho. 720. ἀοιδὰ ἀκέλευστος ἄμισθος inf. 951. Cave ne cum K. locum interpreteris.—ἄγαισιν pro ἄταισιν Herm. quod valeat *invidiosa cæde pecoris*. ἀγαῖσιν K. ex Lex. ap. Bekk. Anecd. p. 336. ἀγαί· οἱ τραγικοὶ τὰς τρώσεις οὕτως ἐκάλουν καὶ τὰ τραύματα. Cf. Pers. 427. Hom. Il. v. 161. At dubitari potest de mensura primæ syllabæ. Vid. Donaldson ad Pind. Pyth. II. 81.

715. ἱερεὺς ἄτας, sacerdos calamitatis, dicitur leo, quia mactando pecori operam dat, et quodammodo sacerdotis officium implet. —ἐκ θεοῦ, sc. deus aliquis auctor erat ut inscius homo leonis catulum in domo enutriret.—ἄτη, *cædes*, inf. 1501.

716. παρ' αὐτὰ, juxta eum modum, similiter. *statim* vertit Scholef. vix recte comparans παρ' αὐτὰ τἀδικήματα Dem. p. 523. Sic etiam Blomf. ex Hesychio. — *Similiter* Trojam venit Helena, primum deliciæ et amor omnium, mox Priami filiis et populo universo pestis infestissima. Ipsa Helena, ut κτῆμά τι, *res*, non *persona*, vocatur φρόνημα, ἄγαλμα, βέλος, h. e. φρονοῦσα μαλθακὰ, πλούτῳ ἀγαλλομένη, βέλος τοξεύουσα ἀπ' ὀμμάτων: vide ad v. 404.

721. παρακλίνουσα, in aliam viam conversa, non amplius eadem visa quæ primo habebatur. *In pejus mutata*. DIND.

δύσεδρος καὶ δυσόμιλος
συμένα Πριαμίδαισιν,
πομπᾷ Διὸς ξενίου,
νυμφόκλαυτος Ἐρινύς.
παλαίφατος δ' ἐν βροτοῖς γέρων λόγος ἀντ. γ'.
τέτυκται, μέγαν τελεσθέντα φωτὸς ὄλβον
τεκνοῦσθαι, μηδ' ἄπαιδα θνήσκειν·
ἐκ δ' ἀγαθᾶς τύχας γένει
βλαστάνειν ἀκόρεστον οἰζύν.
δίχα δ' ἄλλων μονόφρων εἰ-
μί· τὸ δυσσεβὲς γὰρ ἔργον
μετὰ μὲν πλείονα τίκτει,
σφετέρᾳ δ' εἰκότα γέννᾳ.
οἴκων γὰρ εὐθυδίκων
καλλίπαις πότμος ἀεί.
φιλεῖ δὲ τίκτειν ὕβρις στρ. δ'.
μὲν παλαιὰ νεά-

726. νυμφόκλαυτος, "deflenda sponsis, quorum cantus vertit in planctum," K. Imo Erinys sub forma sponsæ, πολλοῖς κλαύματα παρεχούσης. *Trojæ et patriæ communis Erinys* Virg. Æn. II. 573. *Lacedæmonia mulier, Furiarum una*, ap. Cic. de Div. I. 50.

732. Ego vero aliter sentio. Mihi videtur non tam magna felicitas quam scelus et impietas progignere prolem ipsi similem; nam domus probæ et honestæ, utcunque dives sit, ea conditio est, ut semper bonam habeat progeniem. Quæ sit proles impietatis discimus ex Eum. 506, nempe ὕβρις, et ὕβρις παλαιὰ τίκτει, κ. τ. λ.

738. Hanc stropham, quæ paullo corruptior in libris legitur, acute emendavit et explanavit V. D. *New Cratylus*, p. 413. Sed nec ille totam rem enucleavit; restant enim plura in antistrophico carmine quæ strophicis non respondent. Locum valde incertæ scripturæ melius et probabilius aliis equidem non possum interpretari; sed tamen, ut opinor, satis idoneus sensus extricari potest, si duce metro quædam licebit sobria manu immutare, quædam ut plane insititia secludere.

ζουσαν ἐν κακοῖς βροτῶν
ὕβριν τότ' ἢ τόθ', ὅτε τὸ κύριον μόλῃ
νεαρὰ †δὲ† φύουσα Κόρον,
δαίμονά τε τὸν ἄμαχον [ἀπόλεμον]
ἀνίερον Θράσος, μελαί-
να μελάθροισιν Ἄτα,
εἰδομένα τοκεῦσιν.
Δίκα δὲ λάμπει μὲν ἐν ἀντ. δ'.
δυσκάπνοις δώμασιν
τὸν δ' ἐναίσιμον τίει [βίον.]
τὰ χρυσόπαστα δ' ἐσθλὰ σὺν πίνῳ χερῶν
παλιντρόποις ὄμμασι λεί-
πουσ' ὅσια προσέβα,
δύναμιν οὐ σέβουσα πλού-

740. ὅτε emendavit K. pro vulg. ὅταν. Hæc particula sæpius apud Homerum legitur cum subjunctivo, ut aliquando apud tragicos ἐπεὶ, εἰ, ὃς, et similia. Vide K. not. crit.—Verte, *hoc vel illo tempore, quando justum tempus advenerit.* Sic κύριος ἡμέρα Suppl. 712.—τότ' ἢ τότ', *aliquando,* Androm. 853. Blomf.

742. Vulgo, νεαρὰ φάους κότον, quod quoquo modo explicare frustra laborat K. Non prorsus abhorret a librorum scriptura νεαρὰ δὲ (melius ad metrum νέα δὲ) φύει Κόρον: vide Herod. VIII. 77. κόρον ὕβριος υἱόν: sed veri etiam similius φύουσα, quoniam hoc multo facilius in φάους corrumpi potuit quam in φύει. In antistrophico versu scripsi ob metrum λείπουσ' pro λιποῦσ'. Structura est: νεαρὰ δὲ ὕβρις φιλεῖ τίκτειν, φύουσα Κόρον. Hæc dea, ὕβρις, parit geminam prolem, Κόρον et Θράσος, qui sunt δύο Ἄτα, (confer Antig. 533.) similes parentibus. Vulgo legitur μελαίνας ἄτας et εἰδομέναν. Ceterum verba ἀπόλεμον v. 742. et βίον v. 749. ut interpolata uncis inclusi propter metrum.

750. σὺν πίνῳ χερῶν, si impuræ sint domini manus. Confer χέρες οὐχ ὅσιαι Cho. 370. καθαρὰς χεῖρας Eum. 303.

753. οὐ σέβουσα, *non probans,* inf. 1590. cf. Herm. ad Androm. 940.—παράσημον αἴνῳ, cujus laus et popularitas spuria est, ut male cusa pecunia, sc. non recte et

του παράσημον αἰνῷ·
πᾶν δ' ἐπὶ τέρμα νωμᾷ.

ἄγε δή, βασιλεῦ, Τροίας πτολίπορθ',
'Ατρέως γένεθλον,
πῶς σε προσείπω; πῶς σε σεβίζω,
μήθ' ὑπεράρας μήθ' ὑποκάμψας
καιρὸν χάριτος;
πολλοὶ δὲ βροτῶν τὸ δοκεῖν εἶναι
προτίουσι δίκην παραβάντες.
τῷ δυσπραγοῦντι δ' ἐπιστενάχειν
πᾶς τις ἕτοιμος, δῆγμα δὲ λύπης
οὐδὲν ἐφ' ἧπαρ προσικνεῖται·
καὶ ξυγχαίρουσιν ὁμοιοπρεπεῖς
ἀγέλαστα πρόσωπα βιαζόμενοι.
ὅστις δ' ἀγαθὸς προβατογνώμων,
οὐκ ἔστι λαθεῖν ὄμματα φωτὸς
τὰ δοκοῦντ' εὔφρονος ἐκ διανοίας
ὑδαρεῖ σαίνειν φιλότητι.
σὺ δέ μοι τότε μέν, στέλλων στρατιὰν
'Ελένης ἕνεκ'—οὐ γάρ †σ'† ἐπικεύσω—

honeste tributa, Angl. *falsely stamped with praise.*—πᾶν ἐπὶ τέρμα νωμᾷ, omnia ad finem dirigit, sc. scelus ad malum exitum, virtutem ad felicem.

760. καιρόν. Vide ad v. 356.

761. τὸ δοκεῖν εἶναι προτίουσι τοῦ εἶναι.

765. Confer Juven. Sat. III. 101. *Flet, si lacrymas conspexit amici, nec dolet.* Pind. Nem. I. 82. εὐθὺς ἀπήμων κραδία κᾶδος ἀμφ' ἀλλότριον.—ὁμοιοπρεπεῖς, aspectus similitudine assumpta.

768. προβατογνώμων, ut θυμὸν ἱππογνώμονα Frag. 224. Proxime sic intellige: οὐκ ἔστι τοῦτον λαθεῖν ὄμματα, κ. τ. λ. *talem hominem oculi non possunt fallere, qui simulant tantum amicitiam.*

773. σ' ob metrum inseruit Musgravius.—ἀπομ ύσως γεγραμ-

κάρτ᾽ ἀπομούσως ἦσθα γεγραμμένος,
οὐδ᾽ εὖ πραπίδων οἴακα νέμων,
θράσος ἀκούσιον
ἀνδράσι θνήσκουσι κομίζων·
νῦν δ᾽ οὐκ ἀπ᾽ ἄκρας φρενὸς, οὐδ᾽ ἀφίλως,
εὔφρων [τις] πόνος εὖ τελέσασιν.
γνώσει δὲ χρόνῳ διαπευθόμενος
τόν τε δικαίως καὶ τὸν ἀκαίρως
πόλιν οἰκουροῦντα πολιτῶν.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

πρῶτον μὲν Ἄργος καὶ θεοὺς ἐγχωρίους
δίκη προσειπεῖν, τοὺς ἐμοὶ μεταιτίους
νόστου, δικαίων θ᾽, ὧν ἐπραξάμην πόλιν
Πριάμου· δίκας γὰρ οὐκ ἀπὸ γλώσσης θεοὶ
κλύοντες, ἀνδροθνῆτας Ἰλίου φθορὰς
εἰς αἱματηρὸν τεῦχος οὐ διχοῤῥόπως
ψήφους ἔθεντο· τῷ δ᾽ ἐναντίῳ κύτει
ἐλπὶς προσῄει χεῖλος οὐ πληρουμένῳ.

μένος, *inscite pictus,* non bene mihi repræsentatus. Sensus totius loci hic est. Quidam homines non loquuntur sincere, sed simulant benevolentiam; ego vero, utpote honestius erga te animatus, libere dico sententiam meam; ut olim te culpabam cum Trojam proficiscereris, sic nunc, rebus feliciter gestis, parta victoria ex animo gavisus sum. Permire hallucinatur K. in hoc loco interpretando.

781. δικαίως, *disinterestedly,* quo sensu occurrit δίκαιος Heracl. 2. Iph. Aul. 48. Innuit, opinor, Ægisthum et si quos ille pecunia obstrictos tenet.

785. δικαίων, i.e. δίκης. Vide Eum. 392. Comparat Herm. Iph. Taur. 559. ὡς εὖ κακὸν δίκαιον ἐξεπράξατο, i.e. κακὴν δίκην.

786. οὐκ ἀπὸ γλώσσης, non ex ore causidicorum, uti nos homunciones. Vide ad v. 710. ψήφους ἔθεντο, pro ἐψηφίσαντο, nisi legendum ἀνδροθνῆτος φθορᾶς cum Dobræo, Adv. II. p. 24.

790. Vulgo χειρός. Verissime,

καπνῷ δ' ἁλοῦσα νῦν ἔτ' εὔσημος πόλις.
ἄτης θύελλαι ζῶσι· συνθνήσκουσα δὲ
σποδὸς προπέμπει πίονας πλούτου πνοάς.
τούτων θεοῖσι χρὴ πολύμνηστον χάριν
τίνειν· ἐπείπερ καὶ πάγας ὑπερκότους
ἐπραξάμεσθα, καὶ γυναικὸς οὕνεκα

ut opinor, χεῖλος Casaub., quod non uno argumento probari potest. Imprimis, Græce vix dicitur χειρὸς πληροῦσθαι pro ὑπὸ χειρός, quicquid sibi persuadeant interpretes; et ἐλπὶς χειρὸς, *expectatio manus*, absurdam reddit sententiam. Deinde προσῄει, a προσιέναι, sine casu hic stare non potest; nam aliud esse προσῆν, aliud προσῄει, nemo non videt. Perspexerunt autem quidam VV. DD. Pandoræ fabulam hic tetigisse poetam, in cujus arca spes sola mansisse dicitur. Tu, lector, audi Hesiodum eam rem narrantem, Opp. v. 96.

μούνη δ' αὐτόθι ἐλπὶς ἐν ἀῤῥήκτοισι δόμοισι
ἔνδον ἔμιμνε πίθου ὑπὸ ΧΕΙΛΕΣΙΝ.

Quid vero est illud χεῖλος? Videtur fuisse circulus sive annulus, (Theocr. I. 29. Acharn. 459.), interdum pretiosioris metalli (Od. IV. 616.) qui internam (ἔντοσθεν Theocr.) oram calicis circumductus mensuram altitudinis infuso liquori præbebat. Si calix ora tenus impletus erat, dicebatur ἐπιχειλής: si ad summum, μεστὸς vel πληρούμενος: quod apertissime patet ex Arist. Eq. 814.

ὃς ἐποίησεν τὴν πόλιν ἡμῶν μεστὴν, εὑρὼν ἐπιχειλῆ.

Hoc igitur loco spes προσῄει χεῖλος, ad oram accedebat, h. e. ad summum vas appropinquabat, quanquam id non erat μεστόν, *plenum*, οὐ πληρούμενον. Ceterum τῷ ἐναντίῳ κύτει etiam de lance intellige, propter οὐ διχοῤῥόπως v. 788. non solum de urna judicum, in quam calculi demittebantur: ita enim composita est metaphora, ut utramque simul in animo habuerit poeta. Confer Suppl. 599. 959.

792. Sensus est: vivit adhuc calamitas, quanquam resedit et extincta est flamma (v. 791); et cinis συνθνήσκων, simul cum elanguenti favilla emoriens, pingues emittit flatus ex consumptis divitiis. Nota antithesin in ζῶσι et συνθνήσκουσα, de qua vide ad Cho. 264.

796. ἐπραξάμεσθα, nobismet ipsis insidias contra Trojanos paravimus. Id vero non scripsit Æschylus, sed ἐφραξάμεσθα, *contruximus*. (Cf. Theb. 795.) Etenim infra 1347, legimus φράσσειν ἀρκύστατα, et de hoc ipso rete supra, v. 350, dicitur ὑπερτελέσαι, *superare*, sc. ὕψος κρεῖσσον ἐκπηδήματος.

πόλιν διημάθυνεν Ἀργεῖον δάκος,
ἵππου νεοσσὸς, ἀσπιδοστρόφος λεὼς,
πήδημ' ὀρούσας ἀμφὶ Πλειάδων δύσιν·
ὑπερθορὼν δὲ πύργον ὠμηστὴς λέων,
ἄδην ἔλειξεν αἵματος τυραννικοῦ.
θεοῖς μὲν ἐξέτεινα φροίμιον τόδε·
τὰ δ' ἐς τὸ σὸν φρόνημα μέμνημαι κλύων,
καὶ φημὶ ταυτὰ, καὶ ξυνήγορόν μ' ἔχεις.
παύροις γὰρ ἀνδρῶν ἐστὶ συγγενὲς τόδε,
φίλον τὸν εὐτυχοῦντ' ἄνευ φθόνου σέβειν.
δύσφρων γὰρ ἰὸς, καρδίαν προσήμενος,
ἄχθος διπλοίζει τῷ πεπαμένῳ νόσον·
τοῖς τ' αὐτὸς αὑτοῦ πήμασιν βαρύνεται,
καὶ τὸν θυραῖον ὄλβον εἰσορῶν στένει.
εἰδὼς λέγοιμ' ἂν, εὖ γὰρ ἐξεπίσταμαι
ὁμιλίας κάτοπτρον, εἴδωλον σκιᾶς
δοκοῦντας εἶναι κάρτα πρευμενεῖς ἐμοί.
μόνος δ' Ὀδυσσεὺς, ὅσπερ οὐχ ἑκὼν ἔπλει,
ζευχθεὶς ἕτοιμος ἦν ἐμοὶ σειραφόρος·
εἴτ' οὖν θανόντος, εἴτε καὶ ζῶντος πέρι
λέγω. τὰ δ' ἄλλα πρὸς πόλιν τε καὶ θεοὺς,

798. *ἵππου νεοσσός,* quia ex durateo sc. ligneo equo processit miles armatus. Virg. Æn. II. 238. Eur. Troad. 11. Od. VIII. 515.—*ἀσπιδηστρόφος* vulgo.

802. *φροίμιον.* Confer *πρῶτον μὲν,* v. 783. In proximo versu respicit ad v. 761, seq.

807. Angl. *the venom of malevolence, besetting the heart.* De accusativo vide ad Suppl. 185. Ceterum confer Tacit. Hist. I. 8. "Quædam civitates etiam finibus ademptis pari dolore commoda aliena ac suas injurias metiebantur."

811. *ἐξεπίσταμαι κάτοπτρον,* bene intelligo, bene versatus sum in speculo familiaritatis, in cujus superficie apparent quasi *εἴδωλα* animorum. Scio igitur, inquit, simulacra esse amicitiæ qui mihi se benevolos profiteri solent.

κοινοὺς ἀγῶνας θέντες, ἐν πανηγύρει
βουλευσόμεσθα. καὶ τὸ μὲν καλῶς ἔχον,
ὅπως χρονίζον εὖ μενεῖ, βουλευτέον·
ὅτῳ δὲ καὶ δεῖ φαρμάκων παιωνίων,
ἤτοι κέαντες, ἢ τεμόντες εὐφρόνως,
πειρασόμεσθα πῆμ' ἀποστρέψαι νόσου.
νῦν δ' ἐς μέλαθρα καὶ δόμους ἐφεστίους
ἐλθὼν, θεοῖσι πρῶτα δεξιώσομαι,
οἵπερ πρόσω πέμψαντες ἤγαγον πάλιν.
νίκη δ' ἐπείπερ ἕσπετ', ἐμπέδως μένοι.
ΚΛ. ἄνδρες πολῖται, πρέσβος Ἀργείων τόδε,
οὐκ αἰσχυνοῦμαι τοὺς φιλάνορας τρόπους
λέξαι πρὸς ὑμᾶς· ἐν χρόνῳ δ' ἀποφθίνει
τὸ τάρβος ἀνθρώποισιν. οὐκ ἄλλων πάρα
μαθοῦσ', ἐμαυτῆς δύσφορον λέξω βίον
τοσόνδ', ὅσονπερ οὗτος ἦν ὑπ' Ἰλίῳ.
τὸ μὲν γυναῖκα πρῶτον ἄρσενος δίχα
ἧσθαι δόμοις ἔρημον, ἔκπαγλον κακὸν,
πολλὰς κλύουσαν κληδόνας παλιγκότους·
καὶ τὸν μὲν ἥκειν, τὸν δ' ἐπεισφέρειν κακοῦ

821. *ὅτῳ δεῖ, qua in re*, K. Angl. *whatever requires*.

823. Ita Pors. pro vulg. *πήματος τρέψαι νόσον*, quod subtiliter quidem, sed frustra explicare conatur K.

829. *πρέσβος Ἀργείων*, h. e. *γέροντες Ἀργεῖοι*.

831. *οὐκ ἄλλων πάρα*, non edocta ab aliis, sed ipsa experta, tantum vitæ meæ enarrabo quantum præteriit dum hic Trojæ aberat. Eur. Troad. 481. *οὐκ ἄλλων πάρα κλύουσ' ἔκλαυσα, τοῖσδε δ' εἶδον ὄμμασιν*.

835. *ἧσθαι ἔρημον*. Vide ad v. 502.

837. "Alium venire mala nuntiantem, alium pejora afferre; nam *λάσκοντας* ad utrumque refertur." Well. Thuc. iii. 70. *ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεὼς καὶ Κορινθίας, πρέσβεις ἀγουσῶν*. Ad *ἥκειν* supplendum e sequentibus *φέροντα κακόν*.

κάκιον ἄλλο πῆμα, λάσκοντας δόμοις.
καὶ τραυμάτων μὲν εἰ τόσων ἐτύγχανεν
ἀνὴρ ὅδ', ὡς πρὸς οἶκον ὠχετεύετο
φάτις, τέτρωται δικτύου πλέω λέγειν.
εἰ δ' ἦν τεθνηκὼς, ὡς ἐπλήθυνον λόγοι,
τρισώματος τἂν Γηρυὼν ὁ δεύτερος
πολλὴν ἄνωθεν, τὴν κάτω γὰρ οὐ λέγω,
χθονὸς τρίμοιρον χλαῖναν ἐξηύχει λαβὼν,
ἅπαξ ἑκάστῳ κατθανὼν μορφώματι.
τοιῶνδ' ἕκατι κληδόνων παλιγκότων,
πολλὰς ἄνωθεν ἀρτάνας ἐμῆς δέρης
ἔλυσαν ἄλλοι πρὸς βίαν λελημμένης.
ἐκ τῶνδέ τοι παῖς ἐνθάδ' οὐ παραστατεῖ,

839. εἰ ἐτύγχανεν, τέτρωται, paullo insolentior structura. Anglice dicas, *if he kept receiving so many wounds as was the current report, he is now pierced with more holes than a net.* Thucyd. III. 65. εἰ ἡμεῖς πρὸς τὴν πόλιν ἐλθόντες ἐμαχόμεθα, ἀδικοῦμεν.

843. πολλὴν ἄνωθεν dicitur, quia χλαῖνα non nisi ad superinjecta vestimenta spectat. Soph. Trach. 540. μιᾶς ὕπο χλαίνης ὑπαγκάλισμα. Theocr. XVIII. 19. ὑπὸ τὰν μίαν ᾤχετο χλαῖναν. Si intellexisset regina omnem terram quæ sepulto corpori circumdaretur, non recte dicere potuisset χλαῖναν: sed eam tantum partem vult, quæ *supra* corpus injici solet (confer γῆν ἐπιέσσασθαι, et similia ap. Bl. Gloss.), quare addit diserte, τὴν κάτω γὰρ οὐ λέγω. Vide autem Theb. 940, ubi τῆς κάτω solummodo rationem habuit poeta. Hæc terræ vestis dicitur τρίμοιρος, *triplex*, h. e. terno corpori ter injecta, ἅπαξ ἑκάστῳ. Ceterum pro ἐξηύχει λαβὼν legendum esse λαβεῖν, monui ad Suppl. v. 174. ubi vide.

848. ἄνωθεν. supra caput enim ligabatur laqueus. Dubitari potest, utrum πρὸς βίαν λελημμένης significet *collum violenter a laqueo constrictum*, an intelligi debeat ἐμοῦ λελημμένης, *nodum alii solverunt, quum mihi invitæ*, sc. *suspendium volenti, manus injecissent.* Priorem interpretationem amplectitur K. fortasse recte.

850. ἐκ τῶνδε, *his de causis*, inf. 1194. 1581. Ion. 843. κύριος, "qui propria in se habet," K. qui conjugale fœdus nostri amoris quasi repræsentat. Eum. 205.

ἐμῶν τε καὶ σῶν κύριος πιστευμάτων,
ὡς χρῆν, Ὀρέστης· μηδὲ θαυμάσῃς τόδε·
τρέφει γὰρ αὐτὸν εὐμενὴς δορύξενος,
Στρόφιος ὁ Φωκεὺς, ἀμφίλεκτα πήματα
ἐμοὶ προφωνῶν, τόν θ' ὑπ' Ἰλίῳ σέθεν
κίνδυνον, εἴ τε δημόθρους ἀναρχία
βουλὴν καταῤῥίψειεν, ὥστε σύγγονον
βροτοῖσι τὸν πεσόντα λακτίσαι πλέον.
τοιάδε μέν τοι σκῆψις οὐ δόλον φέρει.
ἔμοιγε μὲν δὴ κλαυμάτων ἐπίσσυτοι
πηγαὶ κατεσβήκασιν, οὐδ' ἔνι σταγών.
ἐν ὀψικοίτοις δ' ὄμμασιν βλάβας ἔχω,
τὰς ἀμφί σοι κλαίουσα λαμπτηρουχίας

854. *ἀμφίλεκτα πήματα* simpliciter significare puto *mala utrimque prædicata;* hinc, ne apud Trojam periret Agamemno; inde, ne tumultus, plebis clamoribus excitatus, senatum subverteret. Ita certe tutius est interpretari verba *βουλὴν καταῤῥίψειεν*, nisi corrigendum cum Abreschio *καταῤῥάψειεν*, ut Eum. 26. Qui vertunt *consilium projectum inirent*, probare debent eodem sensu usurpatum esse *καταῤῥίψαι* quo *ἀναῤῥίψαι* de aleis dictum, ut Thuc. IV. 85. v. 103. Articulum alii desiderant ad *βουλήν;* alii id verbum dici non potuisse de heroicæ ætatis concilio autumant. Quasi vero talia accurate observaverint Tragici. Tu, lector, confer prorsus similem metaphoram de simili re positam, *βουλὴν πατῆσαι*, Equit. 166.

857. Metaphora a luctando petita. Confer Ajac. 988. Sensus: solent homines cum malum acciderit principi, ulterius progredi, et seditionem moliri evertendæ civitatis causa. *σύγγονον* ut *συγγενὲς*, v. 805.

863. *Lugens propter neglecta* (sc. non accensa) *signa captæ Trojæ, quæ propter te constituta erant.* Scholefieldii interpretatio nullo modo probari potest, *te lugens per noctes, cum accendebantur lucernæ, neglectæ semper.* Imprimis enim articulus non potuit sejungi a substantivo, nam longe alia structura est Cho. 498. ubi vide notam; deinde, *λαμπτηρουχία* vix est *nox cum accenduntur lucernæ*, sed *lampadum gestatio, sive*

ἀτημελήτους αἰέν. ἐν δ' ὀνείρασιν
λεπταῖς ὑπαὶ κώνωπος ἐξηγειρόμην
ῥιπαῖσι θωΰσσοντος, ἀμφί σοι πάθη
ὁρῶσα πλείω τοῦ ξυνεύδοντος χρόνου.
νῦν, ταῦτα πάντα τλᾶσ', ἀπενθήτῳ φρενὶ
λέγοιμ' ἂν ἄνδρα τόνδε τῶν σταθμῶν κύνα,
σωτῆρα ναὸς πρότονον, ὑψηλῆς στέγης
στῦλον ποδήρη, μονογενὲς τέκνον πατρὶ,
καὶ γῆν φανεῖσαν ναυτίλοις παρ' ἐλπίδα,
κάλλιστον ἦμαρ εἰσιδεῖν ἐκ χείματος,
ὁδοιπόρῳ διψῶντι πηγαῖον ῥέος·
τερπνὸν δὲ τἀναγκαῖον ἐκφυγεῖν ἅπαν.
τοιοῖσδε τοί νιν ἀξιῶ προσφθέγμασιν.
φθόνος δ' ἀπέστω· πολλὰ γὰρ τὰ πρὶν κακὰ
ἠνειχόμεσθα· νῦν δέ μοι, φίλον κάρα,

sublatio (cf. v. 22); denique exilis et jejuna ex hac explicatione evadit sententia, quæ minime accommodata esset ad totius sermonis tenorem. Quoniam igitur necesse est construere τὰς ἀμφί σοι λαμπτηρουχίας, si quis eam, quam cum Well. amplexus sum, interpretationem improbet, quorsum confugiendum? Scilicet ad candelas noctu per palatium dispositas, si forte inopinato reditu superveniret Agamemno, quas illa præ dolore aut accendere diu neglexerat, aut accensas parum curaverat!

867. Quam tempus quod inter dormiendum præteriit, h. e. quam accidere potuerunt tam brevi tempore, dum dormiebam.

868. *Nunc, quum hæc omnia perpessa sum,* sc. his curis præteritis, *læto animo dixerim hunc virum,* cet. De ἀπενθήτῳ vide Eum. 872. Prava interpunctione olim hic versus laborabat.

871. στῦλος ποδήρης, ut χιτὼν ποδήρης, qui a summo ad imum pertingit, ut recte Bl. In proximo versu particula καὶ quibusdam molestiam dedit. Equidem non video cur in ea magnopere offendamur, nisi arctissimis regulis scribendi coercendum putemus poetam. Nimis argute de hoc loco agit K. qui novam quasi rerum recensionem, sc. quæ lætæ sunt potius quam plane necessariæ, a καὶ incipere arbitratur.

ἔκβαιν' ἀπήνης τῆσδε, μὴ χαμαὶ τιθεὶς
τὸν σὸν πόδ', ὦ 'ναξ, Ἰλίου πορθήτορα.
δμωαὶ, τί μέλλεθ', αἷς ἐπέσταλται τέλος
πέδον κελεύθου στρωννύναι πετάσμασιν;
εὐθὺς γενέσθω πορφυρόστρωτος πόρος,
ἐς δῶμ' ἄελπτον ὡς ἂν ἡγῆται Δίκη.
τὰ δ' ἄλλα φροντὶς, οὐχ ὕπνῳ νικωμένη,
θήσει δικαίως ξὺν θεοῖς εἱμαρμένα.

ΑΓ. Λήδας γένεθλον, δωμάτων ἐμῶν φύλαξ,
ἀπουσίᾳ μὲν εἶπας εἰκότως ἐμῇ·
μακρὰν γὰρ ἐξέτεινας· ἀλλ' ἐναισίμως
αἰνεῖν, παρ' ἄλλων χρὴ τόδ' ἔρχεσθαι γέρας.
καὶ τἄλλα, μὴ γυναικὸς ἐν τρόποις ἐμὲ
ἄβρυνε, μηδὲ, βαρβάρου φωτὸς δίκην,
χαμαιπετὲς βόαμα προσχάνῃς ἐμοί·
μηδ' εἵμασι στρώσασ' ἐπίφθονον πόρον
τίθει. θεούς τοι τοῖσδε τιμαλφεῖν χρεών·
ἐν ποικίλοις δὲ θνητὸν ὄντα κάλλεσιν
βαίνειν, ἐμοὶ μὲν οὐδαμῶς ἄνευ φόβου.
λέγω κατ' ἄνδρα, μὴ θεὸν, σέβειν ἐμέ.
χωρὶς ποδοψήστρων τε καὶ τῶν ποικίλων
κληδὼν ἀΰτεῖ· καὶ τὸ μὴ κακῶς φρονεῖν
θεοῦ μέγιστον δῶρον. ὀλβίσαι δὲ χρὴ
βίον τελευτήσαντ' ἐν εὐεστοῖ φίλῃ.

884. Junge ἐς δῶμ' ἄελπτον, nam dativum postularet ἡγῆται si adjectivum ad Agamemnonem pertineret, præter spem reducem.

885. εἱμαρμένα. Nusquam, inquit K., legitur hæc vox apud Æschylum sensu fati divini. Credo, cum semel tantum ea usus est poeta. Videtur significare *quæ debita sunt*. σὺν θεοῖς, si diis placet, si absit eorum invidia.

902. τελευτήσαντα, *non nisi postquam finiverit*. Ne igitur præsumenda felicitate eam perdas.

εἰ πάντα δ' ὣς πράσσοιμ' ἂν, εὐθαρσὴς ἐγώ.
ΚΛ. καὶ μὴν τόδ' εἰπὲ μὴ παρὰ γνώμην ἐμοί.
ΑΓ. γνώμην μὲν ἴσθι μὴ διαφθεροῦντ' ἐμέ.
ΚΛ. εὔξω θεοῖς δείσας ἂν ὧδ' ἔρδειν τάδε.
ΑΓ. εἴπερ τις, εἰδώς γ' εὖ τόδ' ἐξεῖπον τέλος.
ΚΛ. τί δ' ἂν δοκεῖ σοι Πρίαμος, εἰ τάδ' ἤνυσεν;
ΑΓ. ἐν ποικίλοις ἂν κάρτα μοι βῆναι δοκεῖ.
ΚΛ. μή νυν τὸν ἀνθρώπειον αἰδεσθῇς ψόγον.
ΑΓ. φήμη γε μέντοι δημόθρους μέγα σθένει.
ΚΛ. ὁ δ' ἀφθόνητός γ' οὐκ ἐπίζηλος πέλει.
ΑΓ. οὔ τοι γυναικός ἐστιν ἱμείρειν μάχης.

903. *πράσσοιμεν* Dind. sed *εἰ πράσσοιμ'-ἂν* tantum differt ab *εἰ-ἂν πράσσοιμι*, (quod esset *ἢν πράσσοιμι*, solœcismus), quantum *ὅστις θέλοι-ἂν*, *ὅπως ποιοῖς-ἄν*, vel *ὅπως ἂν-ποιοῖς*, ab *ὅστις-ἂν θέλῃ*, cet., nec quicquam peccatur in ea structura contra leges Græcæ linguæ. Confer Theb. 515. Aves, 1018. *οὐκ οἶδ' ἄρ' εἰ φθαίης ἄν.* Med. 941. Plura Scholefieldius. Sensus: si in omnibus ita me habere potero, sc. si ita modeste me geram, non dubito quin vitam absolvam in *εὐεστοῖ φίλῃ*, quia sic aberit deorum invidia.

905. Opinionem quidem scias *me* non esse in pejus mutaturum. Hoc est, ego quoque sententiam habeo de hac re, quam nolim pro tuo arbitrio mutare. Nam emphasin in fine versus habet *ἐμέ.* Fallitur, ut opinor, Scholefieldius, qui negare putat Agamemnonem "mentem se luxu corrupturum." *διαφθείρειν* eodem sensu legitur Eur. Hel. 920.

906. Vulgo interrogative: Num diis votum fecisti, te ita acturum, *ὧδε ἔρδειν ἄν*, si salvus evasisses? *δείσας*, quum metueres, et invidiam deorum deprecareris, pollicendo te modeste acturum. Sed rectius Peile *εὔξω ἂν*, *vovisses*, conjungit. Ita enim in v. *δείσας* timiditatem marito cum quadam acerbitate exprobrat mulier.

907. Utcunque egissem in tali tempore, *hoc* saltem dixi *εὖ εἰδὼς τέλος*, *well aware of the consequences:* sc. hac saltem in re nulla de eventu ambiguitas.

910. Si ita fecisset Priamus, divinæ invidiæ securus, ne tu vereare hominum vituperationem.

912. At vero is, cui non invidetur, non est felix prædicatus, *ζηλωτός*, ut monet K.

ΚΛ. τοῖς δ' ὀλβίοις γε καὶ τὸ νικᾶσθαι πρέπει.
ΑΓ. ἦ καὶ σὺ νίκην τήνδε δήριος τίεις;
ΚΛ. πιθοῦ· κράτος μέν τοι πάρες γ' ἑκὼν ἐμοί.
ΑΓ. ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι ταῦθ', ὑπαί τις ἀρβύλας
λύοι τάχος, πρόδουλον ἔμβασιν ποδός.
ξὺν τοῖσδέ μ' ἐμβαίνονθ' ἁλουργέσιν θεῶν

914. καὶ τὸ νικᾶσθαι. Non semper vincere, verum aliquando etiam vinci.

915. Num tibi etiam talis victoria accepta est? nempe τὸ νικᾶσθαι ἀντὶ τοῦ νικᾶν. Cf. Theb. 713. νίκην γε μέντοι καὶ κακὴν τιμᾷ θεός, sc. victoriam, qua quis vincitur. Qui versus cum nostro loco debebat comparari.

916. Argutanti de voce νίκη respondet altera, enixe rogans et blanditiis rem impetratura, πιθοῦ, κ. τ. λ. Cui ille demum, importunis precibus uxoris cedere coactus, ægre assentitur: ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι, κ. τ. λ. Angl. *well, if you will have it so.*

918. πρόδουλον ἔμβασιν, i. e. qui pedibus meis quasi servile officium præstant, ut iis incedant.

919. Ingeniose Dobræus, Adv. II. p. 24. corrigit ξυστοῖς δὲ pro σὺν τοῖσδε. Vestis e tenui ac bene detonso panno vocabatur ξυστὶς, Theocr. II. 74. Nubb. 70. Antiphanes, Phil. Mus. Cant. I. p. 573. ut ξυστὸς ἁλουργὶς esse possit tapes mollis et bene lævigatus. Sed tamen magnopere vereor ne hæc viri docti emendatio loci sententiam penitus pervertat. ἀρβύλαι erant crassioris generis calcei, quibus utebantur Græci quum vel equitarent vel curru veherentur, ut Hippol. 1189, vel etiam rusticarentur, ut Theocr. VII. 26. Bacch. 1134. Hos igitur, ut par erat, nunc exuit Agamemno, et cothurnos, ut videtur, assumit, ne purpureos tapetes calcando conterat. σὺν τοῖσδε igitur est σὺν τοῖσδε τοῖς κοθόρνοις, vel quodcunque genus calceamenti spectatorum oculis offerebatur (cf. v. 1237). Tum ita pergit: 'Deorum ne sit invidia si hosce indutus (σὺν τοῖσδε) purpura incedam; *nam* profecto pudet me vestimenta pretiosa perdere, crassioribus calceis terendo telas argento emptas.' Vix recte dicere potuit, quod libri habent, σωματοφθορεῖν, etiam si γὰρ ad φθόνος, non ad τοῖσδε, referatur: sed γὰρ, ut opinor, necessario pertinet ad τοῖσδε, quia aliter nulla omnino ratio redditur cur calceos mutari velit. Si loci sententiam recte perspectam habeo, nihil aliud dicere potuit poeta quam quod reposuit Casaubonus, probante Dind. στρωματοφθορεῖν. Ita ἐπεξηγητικῶς additur φθείροντα,

μή τις πρόσωθεν ὄμματος βάλοι φθόνος.
πολλὴ γὰρ αἰδὼς στρωματοφθορεῖν, ποσὶν
φθείροντα πλοῦτον ἀργυρωνήτους θ' ὑφάς.
τούτων μὲν οὕτως· τὴν ξένην δὲ πρευμενῶς
τήνδ' ἐσκόμιζε. τὸν κρατοῦντα μαλθακῶς
θεὸς πρόσωθεν εὐμενῶς προσδέρκεται.
ἑκὼν γὰρ οὐδεὶς δουλίῳ χρῆται ζυγῷ.
αὕτη δὲ, πολλῶν χρημάτων ἐξαίρετον
ἄνθος, στρατοῦ δώρημ', ἐμοὶ ξυνέσπετο.
ἐπεὶ δ' ἀκούειν σου κατέστραμμαι τάδε,
εἶμ' ἐς δόμων μέλαθρα πορφύρας πατῶν.
ΚΛ. ἔστιν θάλασσα—τίς δέ νιν κατασβέσει;—
τρέφουσα πολλῆς πορφύρας ἰσάργυρον
κηκῖδα παγκαίνιστον, εἱμάτων βαφάς.
οἴκοις δ' ὑπάρχει τῶνδε σὺν θεοῖς, ἄναξ,
ἔχειν· πένεσθαι δ' οὐκ ἐπίσταται δόμος.
πολλῶν πατησμὸν δ' εἱμάτων ἂν εὐξάμην,

κ. τ. λ., quod durissimum esset si de re prorsus diversa diceretur, quum proxime præcessisset σωματοφθορεῖν. Porro unice convenit στρωματοφθορεῖν cum verbis στρωννύναι et πορφυρόστρωτος, vv. 882—3. Et profecto σωματοφθορεῖν, *corpus corrumpere*, non facile significat id, quod hic dicendum erat, *corpus molliter tractare*. Alii corrigunt δωματοφθορεῖν, sed longe facilior est corruptio syllabæ στρωμ in σωμ. Vide sup. v. 298. et ad Suppl. 283.

920. ὄμματος φθόνος: sc. βάλοι με ἀπ' ὄμματος. Vide v. 454. βάλλεται ὄσσοις Διόθεν κεραυνός. *invidia ex visu concepta* Bl. minus recte.

933. "παγκαίνιστος est purpura, cujus talis est copia ut ea semper recenti quivis uti possit." Blomf. Gloss.

934. Libri οἶκος. οἴκοις Pors. Dind. recte procul dubio. Quid enim luculentius quam scribere: domui nostræ contigit ut harum rerum habeat, sc. suam portionem? ὑπάρχει *suppeditat* vertit K. qui solum laudat Soph. El. 919. Minus dubium exemplum exstat Theocr. XXII. penult.—προὐνεχθέντος, sc. τοῦ πατησμοῦ, si jussus esset ab oraculo.

δόμοισι προὐνεχθέντος ἐν χρηστηρίοις,
ψυχῆς κόμιστρα τῆσδε μηχανωμένης.
ῥίζης γὰρ οὔσης, φυλλὰς ἵκετ' ἐς δόμους,
σκιὰν ὑπερτείνασα Σειρίου κυνός.
καὶ σοῦ μολόντος δωματῖτιν ἑστίαν,
θάλπος μὲν ἐν χειμῶνι σημαίνεις μολών·
ὅταν δὲ τεύχῃ Ζεύς γ' ἀπ' ὄμφακος πικρᾶς
οἶνον, τότ' ἤδη ψῦχος ἐν δόμοις πέλει,
ἀνδρὸς τελείου δῶμ' ἐπιστρωφωμένου.
Ζεῦ, Ζεῦ τέλειε, τὰς ἐμὰς εὐχὰς τέλει·
μέλοι δέ τοι σοὶ τῶνπερ ἂν μέλλῃς τελεῖν.

ΧΟ. τίπτε μοι τόδ' ἐμπέδως στρ. ά.
δεῖγμα προστατήριον
καρδίας τερασκόπου ποτᾶται,

938. *μηχανωμένης,* sc. ἐμοῦ, κόμιστρα ψυχῆς τῆσδε, pretium reducendi Agamemnonis. Sine ulla causa corrigunt μηχανωμένη. Nihil fere frequentius quam genitivus in tali loco positus. Vide ad Suppl. 437. Eum. 742. infra 1249. 1395. Thucyd. VII. 57. ad fin.

939. ἵκετο, *venire solet,* sc. domum porrectis ramis attingere. Altero sensu, *domum venit Agamemno.* Apparet ex. v. 941. sententiam generalem esse. Prorsus similis ratio comparandi est Cho. 239—244. Quum non excisa sit radix, inquit, pullulare solent frondes, et ita tectis increscere ut a domo defendant ardorem.

942. Mihi quidem vera videtur vulgata lectio μολών, quanquam satis negligenter repetitur participium. Blomfieldii emendationem μολὸν probarunt quidam.

944. ὅταν, sc. in media æstate: nam uvæ maturæ sunt circa autumnum. Cf. Theocr. XI. 21. ὄμφακος ὠμᾶς.—Ζεύς γ' pro τ' Porsonus. Junge ὅταν δέ γε, et confer inf. 1321. Acharn. 1105.

948—50. Suspicari possis figuram a Mysteriis petitam (τοῖς ἐποπτικοῖς), propter v. δεῖγμα. Confer Nubb. 304. Verba ἐμπέδως, προστατήριον, stabilitatem plane indicantia, spectare videntur ad statuam basi impositam, quæ metaphora temperatur et coercetur contrario verbo ποτᾶται. Vide ad v. 710. Optime exprimitur imago per se levis et incerta (sc. mali

μαντιπολεῖ δ' ἀκέλευστος ἄμισθος ἀοιδά,
οὐδ' ἀποπτύσαι, δίκαν
δυσκρίτων ὀνειράτων,
θάρσος εὐπιθὲς ἵζει
φρενὸς φίλον θρόνον; χρόνος δ' ἐπὶ
πρυμνησίων ξυνεμβολαῖς
ψαμμίας ἀκάτας παρή-
βησεν, εὖθ' ὑπ' Ἴλιον
ὦρτο ναυβάτας στρατός.
πεύθομαι δ' ἀπ' ὀμμάτων ἀντ. ά.
νόστον, αὐτόμαρτυς ὤν·
τὸν δ' ἄνευ λύρας ὅμως ὑμνῳδεῖ

præsagitio), sed quæ adeo constanter animo adest ut fugari nequeat. De ἄμισθος ἀοιδά item vide ad v. 710.

952. Et cur non ea fiducia animi mei sedem occupat, ut vanos hos terrores tanquam mera somnia aspernari possit? ἀποπτύσαι Farn. vulgo ἀποπτύσας.

955. Libri χρόνος δ' ἐπεί. Quum nulla probabili ratione explicari posse videatur istud ἐπεὶ, recepi codicis Farnesiani lectionem ἐπὶ, quæ quanquam fortasse ex sola Triclinii recensione profluxit, vera tamen esse facile potest. Ita enim explicanda est impeditissimæ clausulæ sententia. Diu est, inquit, cum naves in litore alligatæ sunt, quo tempore Trojam profectus est exercitus. χρόνος παρήβησεν ἐπὶ ξυνεμβολαῖς πρυμνησίων ἀκάτας, tempus consenuit, præteriit, post ligationem funium navis in arena. ξυνεμβόλοις libri, quod correxit Herm. Pers. 398. κώπης ῥοθιάδος ξυνεμβολῇ. Quid differant ἐμβολὴ et ἔμβολον docet Thuc. VII. 36. ἀντίπρωροι ταῖς ἐμβολαῖς χρώμενοι ἀναῤῥήξειν τὰ πρώραθεν αὐτοῖς—παίοντες τοῖς ἐμβόλοις. Illa est *actus impingendi;* hoc significat *rem quæ impingitur.*—ἀκάτους Bl. Adjectivum videtur fuisse ὁ καὶ ἡ ἄκατος, sc. ναῦς. Hinc τοῖσι σιταγωγοῖσι ἀκάτοισι Herod. VII. 186. i. e. πλοῖα ἄκατα. Quidni etiam ἡ ἀκάτη ναῦς?—ψάμμιος ut ποτάμιος, οὐράνιος, ἅλιος, inquit K. Cf. Hom. Hymn. ad Apoll. 506. ἐκ δ' ἁλὸς ἤπειρόνδε θοὴν ἀνὰ νῆ' ἐρύσαντο ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις.

960. Et nunc rediisse exercitum ipse meis oculis sentio: cur igitur adhuc extimescam? Sed nihilominus sponte sua animus mala præsagit, non prorsus solita confidentia usus.

θρῆνον Ἐρινύος αὐτοδίδακτος ἔσωθεν
θυμὸς, οὐ τὸ πᾶν ἔχων
ἐλπίδος φίλον θράσος.
σπλάγχνα δ' οὔτι ματάζει,
πρὸς ἐνδίκοις φρεσὶν τελεσφόροις
δίναις κυκλούμενον κέαρ.
εὔχομαι δ' ἀπ' ἐμᾶς †τι
ἐλπίδος ψύθη πεσεῖν
ἐς τὸ μὴ τελεσφόρον.
μάλα γέ τοι †τὸ† τᾶς πολλᾶς ὑγιείας στρ. β'.
†ἐστ'† ἀκόρεστον τέρμα, νόσος γὰρ
γείτων ὁμότοιχος ἐρείδει.

* * * * *

966. σπλάγχνα οὐ ματάζει, *cor non frustra præsagit.* Apud Æschylum semper fere hanc significationem habet σπλάγχνον, quod negligenter vertere solemus *viscera.* Sunt proprie τὰ σπλάγχνα majora corporis organa, ut cor, pulmo, jecur, etc. Unde sæpe apud Homerum καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο. *Viscera* sunt ἔντερα, ut inf. 1192. σὺν ἐντέροις σπλάγχνα. Quod moneo ne cui displiceat (cum K.) "imago viscerum circumactorum." Sed recte ille vidit κέαρ ἐπεξηγητικῶς ad σπλάγχνα pertinere. πρὸς φρεσὶν hic proprie intellige *adversus diaphragma circumactum,* ut Prom. 900. κραδία δὲ φόβῳ φρένα λακτίζει, ubi vide Gloss. Quoniam autem alteram significationem habet φρήν, huic potius, ut videtur, subjungit poeta adjectiva ἐνδίκοις et τελεσφόροις, quasi voluisset *ad mentem, jure et ratione metuentem, et exitum sc. eventum metus sui habituram.*

969. Corruptum est τι, et fortasse a Triclinio interpolatum; nam Flor. ἐξ ἐμᾶς, omisso τι. Metrum suffulcire possis legendo ἔτι, quod tamen dubium est propter sequentem vocalem. Duos versus in unum glyconeum conjunxit Dind. Confer Soph. El. 1127. ὥς σ' ἀπ' ἐλπίδων—εἰσεδεξάμην.

972—7. Locus corruptus et mutilus, quod ex antistropha satis apparet. Metrum restitui interserendo τὸ cum Well. Blomf. et ἐστ' ex mea conjectura. Possis etiam ἀεὶ in fine versus. Primus versus est dochmiacus non admodum numerosus; proximi duo anapæstici.—τέρμα ὑγιείας, Angl. *the limit of prosperity,* ἀκόρεστόν ἐστιν, satiari non potest. Eadem sententia inf. v. 1302.

974. νόσος ὁμότοιχος ἐρείδει, ca-

καὶ πότμος εὐθυπορῶν
ἀνδρὸς ἔπαισεν ἄφαντον ἕρμα.
καὶ τὸ μὲν πρὸ χρημάτων
κτησίων ὄκνος βαλὼν
σφενδόνας ἀπ' εὐμέτρου,
οὐκ ἔδυ πρόπας δόμος,
πημονᾶς γέμων ἄγαν,
οὐδ' ἐπόντισε σκάφος.
πολλά τοι δόσις

lamitas proxime incumbit, non nisi angusto muri intervallo dissepta a felicitate. De contiguis ædibus dicitur, quibus intergeriva est paries. Sed cum metaphora a rebus nauticis petita, tum vulgaris significatio vocis τοιχος, sc. *navis latus,* (Cf. Ran. 537.) suadent potius ut illud Juvenalis comparemus, *digitis a morte remotus quatuor aut septem,* præsertim collato simillimo loco, Theb. 760.

975 Sensus est: hominis fortuna, cum prospero cursu utitur, (confer nauticum vocabulum μεσοπορεῖν, Theophrast. Char. περὶ Δειλίας) subito illiditur in scopulos sub mari latentes, Angl. *a sunken reef.* Cf. Eum. 534. Ante hunc v. deest unus versiculus.

978. Argumentum sequentis loci hoc est. Navis quidem periculo eximi potest jactura oneris sui; largior annona famem compensat; sed effusum semel sanguinem nemo revocare potest incantationibus. Confer similia Suppl. 437—45. Choeph. 42. Eum. 615. Innuit chorus, cædem Agamemnonis non esse perpetrandam, utpote ἀνήκεστόν τι. VV. 987—9. mirum in modum explicat K. Loci structura paullo impeditior est. ὄκνος, timor, hæsitatio navicularii, subita tempestate orta, partem (τὸ μὲν) pro mercibus ad quæstum comparatis ejiciens, sc. ut major pars incolumis servetur, et modica jactura usus, navim non perdit. Sed ὄκνος est nominativus pendens: quando pars ejicitur pro reliquis opibus, tunc non mergitur omnis navis, sc. totum navis onus, nec alveum fluctibus obruit. Ad ἐπόντισε intelligo τὰ χρήματα. Confer omnino Theb. 765. πρόπρυμνα δ' ἐκβολὰν φέρει ἀνδρῶν ἀλφηστῶν ὄλβος (id hic est κτήσια χρήματα) ἄγαν παχυνθείς. Ultima his nostris fere respondent, πημονᾶς γέμων ἄγαν. Confer etiam Juven. XII. 37. seq.

984. πολλά est pro πολλή, ut Theb. 354. quod docet metrum antistrophicum. Male Peile explicat *sæpe. Larga quidem et copiosa an-*

ἐκ Διὸς ἀμφιλαφής τε καὶ ἐξ ἀλόκων ἐπετειᾶν
νῆστιν ὤλεσεν νόσον.
τὸ δ' ἐπὶ γᾶν ἅπαξ πεσὸν θανάσιμον ἀντ. β'.
προπάροιθ' ἀνδρὸς μέλαν αἷμα τίς ἂν
πάλιν ἀγκαλέσαιτ' ἐπαείδων;
οὐδὲ τὸν ὀρθοδαῆ
τῶν φθιμένων ἀνάγειν
Ζεὺς ἂν ἔπαυσεν ἐπ' εὐλαβείᾳ.
εἰ δὲ μὴ τεταγμένα
μοῖρα μοῖραν ἐκ θεῶν
εἶργε μὴ πλέον φέρειν,
προφθάσασα καρδία
γλῶσσαν ἂν τάδ' ἐξέχει.
νῦν δ' ὑπὸ σκότῳ βρέμει
θυμαλγής τε, καὶ

nona, ex sulcis in totum annum suppetentibus percepta, famem dispellere solet.

987. Libri πεσόνθ' ἅπαξ, contra sensum et metrum. Emendavit Pors.—προπάροιθε, *antea:* si semel antea effusus sit, nemo postea revocarit.

990. Si fas esset mortuos resuscitare, Jupiter non oppressisset Æsculapium, qui callebat id facere, ἐπ' εὐλαβείᾳ, cavendi causa. Res narratur Pind. Pyth. III. 98. ἐπ' ἀβλαβείᾳ γε Farn. inepte. Libri αὖτ' ἔπαυσεν, quod emendavit Herm.

993. Nisi τεταγμένη μοῖρα, fatum æternis legibus constitutum, prohibuisset alterum fatum quominus a diis ferret auxilium, hunc timorem meum cor jam effudisset, προφθάσασα γλῶσσαν, citius et volubilius quam lingua edere posset: sed quoniam res ita se habet, ut negaverit fatum hominibus facultatem providendi futura, mens secum fremit in tenebris, vix sperans se quicquam unquam explicituram, Angl. *to unravel.* Sententia satis obscure enuntiata est, et procul dubio ex Pythagoræ disciplina adumbrata. Confer Eum. 105. Prom. 523. Dicere vult, τὴν πεπρωμένην etiam diis potentiorem esse (Prom. 525), ac ne diis quidem volentibus auxilium sibi suppetere ad exprimendam occulti pavoris causam.

οὐδὲν ἐπελπομένα ποτὲ καίριον ἐκτολυπεύσειν,
ζωπυρουμένας φρενός.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

εἴσω κομίζου καὶ σύ· Κασάνδραν λέγω·
ἐπεί σ' ἔθηκε Ζεὺς ἀμηνίτως δόμοις
κοινωνὸν εἶναι χερνίβων, πολλῶν μέτα
δούλων σταθεῖσαν κτησίου βωμοῦ πέλας,
ἔκβαιν' ἀπήνης τῆσδε· μηδ' ὑπερφρόνει.
καὶ παῖδα γάρ τοι φασὶν Ἀλκμήνης ποτὲ
πραθέντα τλῆναι, καὶ ζυγῶν θιγεῖν βίᾳ.
εἰ δ' οὖν ἀνάγκη τῆσδ' ἐπιῤῥέποι τύχης,
ἀρχαιοπλούτων δεσποτῶν πολλὴ χάρις·
οἳ δ', οὔποτ' ἐλπίσαντες, ἤμησαν καλῶς,
ὠμοί τε δούλοις πάντα, καὶ παρὰ στάθμην.
ἔχεις παρ' ἡμῶν οἷάπερ νομίζεται.

1003. Junge *κοινωνὸν δόμοις*, cum familia participare. In verbis *πολλῶν μέτα δούλων* contumeliose innuit, se ut servam in domum recipere Casandram, non ut comitem et hospitem mariti sui. Ita certe vix eam allocuta esset coram Agamemnone, qui jam domum intravit. Captiva in eodem curru cum victore domum reducta comiter excipienda erat.

1008. *σπείρας ἔτλη* laudat Bl. ex Theb. 751. Cf. Soph. El. 943. Sic *οὐκ ἀναίνομαι νικώμενος* sup. 566. —*καὶ παῖδα, etiam* Alcmenæ filium.

1009. *εἰ δ' οὖν.* Anglice exprimas, *but if there* SHOULD *befal.* Sic enim sæpius hæ particulæ vertendæ sunt, quæ plerumque construuntur cum optativo. Vide sup. v. 659. Cho. 562. Androm. 163. Pac. 736. Equit. 423. Œd. R. 851. Demosth. p. 1140. 6. Vesp. 92.

1010. Confer *παλαιόπλουτον* Thuc. VIII. 28. *νεόπλουτος* Vesp. 1309. Si necessitas serviendi inciderit, longe melius est in domum antiquarum divitiarum devenire.

1013. *οἷάπερ νομίζεται.* quæ solent et debent servis contingere: quæ non sunt ultra modum severa.

ΧΟ. σοί τοι λέγουσα παύεται σαφῆ λόγον.
ἐντὸς δ' ἂν οὖσα μορσίμων ἀγρευμάτων,
πείθοι' ἄν, εἰ πείθοι'· ἀπειθοίης δ' ἴσως.
ΚΛ. ἀλλ' εἴπερ ἐστὶ μή, χελιδόνος δίκην,
ἀγνῶτα φωνὴν βάρβαρον κεκτημένη,
ἔσω φρενῶν λέγουσα πείθω νιν λόγῳ.
ΧΟ. ἕπου· τὰ λῷστα τῶν παρεστώτων λέγει.
πείθου, λιποῦσα τόνδ' ἁμαξήρη θρόνον.
ΚΛ. οὔ τοι θυραίαν τήνδ' ἐμοὶ σχολὴ πάρα
τρίβειν· τὰ μὲν γὰρ ἑστίας μεσομφάλου
ἕστηκεν ἤδη μῆλα πρὸς σφαγὰς πυρός,
ὡς οὔποτ' ἐλπίσασι τήνδ' ἕξειν χάριν.

1016. ἀπειθοίης. Vulgo supplent ἂν e proxima clausula, fortasse recte, ut colligere licet ex Œd. R. 937. ἥδοιο μέν, πῶς δ' οὐκ ἄν; ἀσχάλλοις δ' ἴσως, ubi seorsum infertur particula ad utrumque verbum pertinens. Cf. etiam Equit. 1057. De re multum disputata non nostrum est argutari: sed quum nobis satis persuasum sit Atticos non dubitavisse etiam sine ἂν usurpare optativum, ut v. 535, rationi consentaneum videtur vel facilius id fieri sicubi proxime præcesserit ea particula. Rem breviter tangit Jelf, Gr. Gr. § 432. 2. Sensus est: fortasse noles obsequi, ut quæ servam te esse non noris. Sed nescio an *judicium* exprimatur, sine ἄν, ut in Suppl. 20.

1019. ἔσω φρενῶν λέγουσα, Angl. *within her comprehension.* Vide ad v. 1314. "Versus corruptus." Dind. Non credo.

1022. "Scribendum τῇδ' cum Musgravio, et θυραίαν de Clytæmnestra intelligendum. De Casandra si accipitur, ineptum fit verbum τρίβειν." Dind. "θυραίαν τήνδε, *hic ante fores,*" Scholef. Illud quidem manifestum est, nolle Reginam extra domum versari, quia jam debet adesse sacrificio. Dubitatur tantum utrum ad eam an ad Casandram potius pertineat θυραίαν. Quod ad sententiam, eodem fere redit. Explicat K: non est mihi otium commorandi apud hanc ante fores, παρὰ τήνδε θυραίαν. Id vero observandum, θυραῖος dici potius de ea quæ domo modo egressa est, quam de ea quæ nondum intravit. Re sedulo pensitata sic verba ordinaverim: οὐ σχολὴ ἐμοὶ τρίβειν θυραίαν παρὰ τήνδε. Non opus corrigere θυραίᾳ in hac structura.

1024. Jungenda esse ἑστίας μῆλα docet articulus.

σὺ δ' εἴ τι δράσεις τῶνδε, μὴ σχολὴν τίθει·
εἰ δ', ἀξυνήμων οὖσα, μὴ δέχει λόγον,
σὺ δ' ἀντὶ φωνῆς φράζε καρβάνῳ χερί.
ΧΟ. ἑρμηνέως ἔοικεν ἡ ξένη τοροῦ
δεῖσθαι· τρόπος δὲ θηρὸς ὡς νεαιρέτου.
ΚΛ. ἦ μαίνεταί γε καὶ κακῶν κλύει φρενῶν,
ἥτις λιποῦσα μὲν πόλιν νεαίρετον
ἥκει, χαλινὸν δ' οὐκ ἐπίσταται φέρειν
πρὶν αἱματηρὸν ἐξαφρίζεσθαι μένος.
οὐ μὴν πλέω ῥίψασ' ἀτιμωθήσομαι.
ΧΟ. ἐγὼ δ', ἐποικτείρω γὰρ, οὐ θυμώσομαι.
ἴθ', ὦ τάλαινα, τόνδ' ἐρημώσασ' ὄχον,
εἴκουσ' ἀνάγκῃ τῇδε καίνισον ζυγόν.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

ὀτοτοτοτοτοῖ, πόποι, δᾶ. στρ. ά.
ὦ 'πολλον, ὦ 'πολλον.

ΧΟ. τί ταῦτ' ἀνωτότυξας ἀμφὶ Λοξίου;
οὐ γὰρ τοιοῦτος ὥστε θρηνητοῦ τυχεῖν.
ΚΑ. ὀτοτοτοτοτοῖ, πόποι, δᾶ. ἀντ. ά.
ὦ 'πολλον, ὦ 'πολλον.

1028. Citat Bl. Herod. IV. 113. *φωνῆσαι μὲν οὐκ εἶχε, τῇ δὲ χειρὶ ἔφραζε.* Gestu simul indicat Clytæmnestra, signum manu dandum esse.

1032. Sensus: quæ captiva quidem est, sed ferre jugum nescit priusquam experiendo assuescat. *ἐξαφρίζεσθαι* metaphora est a domandis equuleis. Antig. 960. *οὕτω τᾶς μανίας δεινὸν ἀποστάζει ἀνθηρόν τε μένος.* Elegans allusio ad instantem puellæ cædem, quam primo ejus aspectu concepit Clytæmnestra.

1038. *καίνισον ζυγόν*, Angl. *try on a new yoke.* Cf. Cho. 483.

ΧΟ. ἥδ' αὖτε δυσφημοῦσα τὸν θεὸν καλεῖ,
οὐδὲν προσήκοντ' ἐν γόοις παραστατεῖν.

ΚΑ. Ἄπολλον, Ἄπολλον, στρ. β'.
ἀγυιᾶτ', ἀπόλλων ἐμός·
ἀπώλεσας γὰρ οὐ μόλις τὸ δεύτερον.

ΧΟ. χρήσειν ἔοικεν ἀμφὶ τῶν αὑτῆς κακῶν.
μένει τὸ θεῖον, δουλίᾳ παρὸν φρενί.

ΚΑ. Ἄπολλον, Ἄπολλον, ἀντ. β'.
ἀγυιᾶτ', ἀπόλλων ἐμός.
ἆ, ποῖ ποτ' ἤγαγές με; πρὸς ποίαν στέγην;

ΧΟ. πρὸς τὴν Ἀτρειδῶν· εἰ σὺ μὴ τόδ' ἐννοεῖς,
ἐγὼ λέγω σοι· καὶ τάδ' οὐκ ἐρεῖς ψύθη.

ΚΑ. ἆ, ἆ, στρ. γ'.
μισόθεον μὲν οὖν· πολλὰ συνίστορα
αὐτοφόνα κακὰ καὶ ἀρτάναι·
ἀνδροσφαγεῖον καὶ πέδον ῥαντήριον—

1046. Deus lætitiæ et hilaritatis, *φοῖβος*, nihil habet commune cum lamentationibus. Vide Eur. Ion. 639. 245. et cf. Arist. Vesp. 392. Müller, Dor. I. p. 324. De etymologia vocis *Ἀπόλλων* ibid. p. 323. 317. *Ἀγυιεὺς* p. 321.

1050. *χράειν* Med. quod verum esse potest, ut *καλέω* v. 144. Sed futurum in hac formula longe usitatius est.

1051. *παρ' ἓν* vel *παρὲν* libri. Hinc alii *παρὸν*, alii *περ ἐν* ediderunt. Illud in ed. Rob. exstat, quod recepi propter magnam ejus libri auctoritatem, quamquam simplicius et sententiæ convenientius alterum videri potest. Eur. Orest. 1180. *τὸ συνετὸν οἶδα σῇ ψυχῇ παρόν.*

1054. In *ἤγαγες* respicit nomen *Ἀγυιεὺς*, quasi ab *ἄγω*, monente Stanl.

1059. *κακὰ κἀρτάναι* libri, contra metrum. *κακὰ κακ' ἀρτάναι* Dind. qui confert *μέγα μεγ'* v. 1070. Nescio an verum sit *καὶ ἀρτάναι*, solute.—*συνίστορα*, *conscia sunt*, sc. hanc domum esse *μισόθεον*.

1060. *ἀνδροσφαγεῖον* Dobræus pro *ἀνδρὸς σφαγεῖον*. Confer Bekk. Anecd. I. p. 28. *ἀνδροκτονεῖον· ὁ*

ΧΟ. ἔοικεν εὖρις ἡ ξένη, κυνὸς δίκην,
εἶναι· ματεύει δ' ὧν ἂν εὑρήσῃ φόνον.

ΚΑ. ἆ, ἆ, ἀντ. γ'.
μαρτυρίοισι γὰρ τοῖσδ' ἐπιπείθομαι,—
κλαιόμενα τάδε βρέφη σφαγὰς,
ὀπτάς τε σάρκας πρὸς πατρὸς βεβρωμένας.

ΧΟ. ἦ μὲν κλέος σοῦ μαντικὸν πεπυσμένοι
ἦμεν· προφήτας δ' οὔτινας ματεύομεν.

ΚΑ. ἰὼ, πόποι, τί ποτε μήδεται; στρ. δ'.
τί τόδε νέον ἄχος μέγα;
μέγ' ἐν δόμοισι τοῖσδε μήδεται κακὸν,
ἄφερτον φίλοισιν, δυσίατον· ἀλκὰ δ'
ἑκὰς ἀποστατεῖ.

τόπος ἔνθα οἱ ἄνθρωποι ἀποθνήσκουσι. Angl. *human slaughter-house.* Est autem σφαγεῖον vas ad victimæ sanguinem excipiendum, quod hic plane ineptum est.—πέδον ῥαντήριον male vertunt *solum conspersum,* contra sensum verbalium in -τήριον, ut ipsi fatentur. Est pro ἀποῤῥαντήριον, locus ubi servabatur aqua ad conspergendam victimam vel ad lustrationem adhibita. Eur. Ion. 435. ἐλθὼν εἰς ἀποῤῥαντήρια δρόσον καθήσω.

1062. μαντεύει δ' ὧν ἂν εὑρήσει Med.—εὑρήσῃ Rob. *Quorumcunque invenerit cædem,* (sc. cædis vestigia, αὐτόφονα κακὰ κ. τ. λ.) *eam ut sagax canis investigat et persequitur,* sc. donec prehenderit. Vulgo editur ματεύειν δ' ὧν ἀνευρήσει, contra librorum auctoritatem. ματεύειν de venando dictum non est simpliciter *quærere,* sed ἰχνεύειν, vestigiis insequi, ut Eum. 238. Cf. 1155.

1064. Hoc versu breviter et raptim respondet Casandra chori interpellationi v. 1061. Structura continuatur a v. 1060.

1067. ἦ μὴν Pors. pro ἦ μὲν, quæ quidem emendatio non omnino placet, nam ἦ μὴν vel minitandi formula est, ut Prom. 174. 928. vel significat *nihilominus,* ut ibid. 73. ἦ μὲν Homericum est, et fortasse verum. Quæ sequuntur paullo aliter atque vulgo leguntur interpunxi. Metrum v. 1072. bacchiacum est, ut Prom. 115. Male Bl. pro dochmiaco hypercatalectico accepit.—ἀλκὰ, sc. Orestes.

ΧΟ. τούτων ἄϊδρίς εἰμι τῶν μαντευμάτων·
ἐκεῖνα δ' ἔγνων· πᾶσα γὰρ πόλις βοᾷ.
ΚΑ. ἰὼ, τάλαινα, τόδε γὰρ τελεῖς, ἀντ. δ'.
τὸν ὁμοδέμνιον πόσιν
λούτροισι φαιδρύνασα; πῶς φράσω τέλος;
τάχος γὰρ τόδ' ἔσται. προτείνει δὲ χεὶρ ἐκ
χερὸς ὀρέγματα.

ΧΟ. οὔπω ξυνῆκα· νῦν γὰρ ἐξ αἰνιγμάτων
ἐπαργέμοισι θεσφάτοις ἀμηχανῶ.

ΚΑ. ἒ, ἒ, παπαῖ, παπαῖ, τί τόδε φαίνεται; στρ. ε'.
ἦ δίκτυόν τί [γ'] Αΐδου;
ἀλλ' ἄρκυς ἡ ξύνευνος, ἡ ξυναιτία
φόνου. στάσις δ' ἀκόρετος γένει
κατολολυξάτω θύματος λευσίμου.

ΧΟ. ποίαν Ἐρινὺν τήνδε δώμασιν κέλει στρ. ϛ'.
ἐπορθιάζειν; οὔ με φαιδρύνει λόγος.
ἐπὶ δὲ καρδίαν ἔδραμε κροκοβαφὴς

1080. ὀρεγομένα vulgo. ὀρεγμένα Flor. Farn. unde ὀρέγματα Herm. Cf. Cho. 418. Schol. διαδέχονται ἀλλήλους τοῖς ὀρέγμασι τῶν χειρῶν Αἴγισθος καὶ Κλυταιμνήστρα. Imo de sola Clytæmnestra dicitur.

1081. Junge ἐπαργέμοισι ἐξ αἰνιγμάτων, *obscuris propter ambages.*

1084. Assentior Dindorfio, scribendum esse τι Αΐδου.

1087. κατολολύξατ' ὦ Meineke, Frag. Com. Græc. IV. p. 535.—θῦμα λεύσιμον est sacrificium lapidatione factum, i. e. victima lapidibus absumpta, ut λεύσιμος ἀρὰ, λεύσιμος δίκη. Obscurum est quid στάσις significet, sed propter v. 1088. tutissimum est interpretari *cœtus furiarum.* Hic, inquit, cœtus, familiæ Atridarum non parcens, clamorem in invisas hostias tollat, sc. dum mactantur interfectores. Genitivus ponitur ut Cho. 929. vel ὀλολυξάτω κατὰ θύματος.

1090. κροκοβαφὴς σταγὼν est sanguinis gutta, quæ in cor præ timore congesta pallidam faciem relinquit. Sequentia corrupte in libris leguntur. καὶ διρία Rob. δορία M. V. δωρία Ald. Turn. καιρία

σταγὼν, ἅτε καιρία πτώσιμος
ξυνανύτει βίου δυντὸς αὐγαῖς.
ταχεῖα δ' ἄτα πέλει.

ΚΑ. ἆ, ἆ, ἰδοὺ, ἰδού· ἄπεχε τῆς βοὸς ἀντ. έ.
τὸν ταῦρον· ἐν πέπλοισιν
μελαγκέρων λαβοῦσα μηχανήματι
τύπτει· πίτνει δ' ἐνύδρῳ τεύχει.
δολοφόνου λέβητος τύχαν σοὶ λέγω.

ΧΟ. οὐ κομπάσαιμ' ἂν θεσφάτων γνώμων ἄκρος ἀντ. ϛ'.
εἶναι· κακῷ δέ τῳ προσεικάζω τάδε.
ἀπὸ δὲ θεσφάτων τίς ἀγαθὰ φάτις
βροτοῖς στέλλεται; κακῶν γὰρ διαὶ
πολυεπεῖς τέχναι θεσπιῳδοὶ
φόβον φέρουσιν μαθεῖν.

ΚΑ. ἰὼ, ἰὼ, ταλαίνας κακόποτμοι τύχαι· στρ. ζ'.
τὸ γὰρ ἐμὸν θροῶ πάθος ἐπεγχέασα.
ποῖ δή με δεῦρο τὴν τάλαιναν ἤγαγες
οὐδέν ποτ' εἰ μὴ ξυνθανουμένην; τί γάρ;

ΧΟ. φρενομανής τις εἶ θεοφόρητος, ἀμ- στρ. ή.
φὶ δ' αὐτᾶς θροεῖς

Dind. ex lectione Robortelliana, quæ orta videtur ex syllaba ΔΙ male repetita post ΑΙ. *δορὶ πτωσίμοις* Casaub. sc. *hasta cæsis.* *καιρία πτώσιμος,* sc. *καρδία,* *leto occidua* (confer *πτώσιμος στρατὸς* v. 622.) *ἀνύτει* (*ἑαυτὴν,* vel *τὴν ὁδὸν,* ut absolute dicitur *ἀνύτειν εἰς τινὰ τόπον*) *συν βίου δύντος αὐγαῖς.*

1102. *διὰ κακῶν* hic dicitur ut Trach. 1131. *τέρας τοι διὰ κακῶν ἐθέσπισας,* sc. mala proferendo.—*θεσπιωδοὶ* Herm. Dind. Libri *θεσπιωδόν.*

1107. Inepte ponunt interrogandi notam post *ἤγαγες,* quasi responsum esset *οὐδέν ποτ', κ. τ. λ.*

νόμον ἄνομον, οἷά τις ξουθὰ
ἀκόρετος βοᾶς, φεῦ ταλαίναις φρεσὶν,
Ἴτυν, Ἴτυν, στένουσ' ἀμφιθαλῆ κακοῖς
ἀηδὼν βίον.

ΚΑ. ἰὼ, ἰὼ, λιγείας μόρον ἀηδόνος· ἀντ. ζ'.
πτεροφόρον γάρ οἱ δέμας περιβάλοντο
θεοὶ, γλυκύν τ' αἰῶνα κλαυμάτων ἄτερ·
ἐμοὶ δὲ μίμνει σχισμὸς ἀμφήκει δορί.

ΧΟ. πόθεν ἐπισσύτους θεοφόρους τ' ἔχεις ἀντ. ή.
ματαίους δύας,
τὰ δ' ἐπίφοβα δυσφάτῳ κλαγγᾷ
μελοτυπεῖς, ὁμοῦ τ' ὀρθίοις ἐν νόμοις;
πόθεν ὅρους ἔχεις θεσπεσίας ὁδοῦ
κακοῤῥήμονας;

1111. *ξουθὸς* plerumque vertitur *fuscus:* sed vix dubium est quin rectius de acuto volandi strepitu alii intellexerint. Sic *ξουθὴ μέλισσα, ξουθοὶ ἄνεμοι, ξουθὰ λαλεῖν,* ap. Bl. Gloss. Significat eum stridorem qui a radendo editur, a *ξέω.* Unde Virgilius, '*radit* iter liquidum.' Prom. 402. *ψαίρειν οἶμον.* Hom. Hymn. ad Diosc. 12. *οἱ δ' ἐξαπίνης ἐφάνησαν ξουθῇσι πτερύγεσσι δι' αἰθέρος ἀΐξαντες.* Quo sensu de lusciniis dictum sit, ipsa Euripidis verba clare docent, Hel. 1111. *διὰ ξουθῶν γενύων ἐλελιζομένα,* sc. de soni vibratione, collato Pind. Pyth. I. 7. *ξουθόπτερος μέλισσα* Herc. Fur. 487. Quod de colore potius dictum esse v. *ξουθὸς* contendit Blomfieldius, vide ne in eo prave judicaverit.

1116. Libri *περιβάλοντο γάρ οἱ πτεροφόρον δέμας* contra metrum, quod ordine verborum leviter immutato accuratissime restituitur. Id fecit K., sed paullo aliter.—*περιβαλόντες οἱ πτεροφόρον δέμας γάρ* Peile, quod ego nec intelligere possum, nec video quomodo peculiarem elegantiam adsciscat particula *γάρ* post *δέμας* quinto loco positum.—Ceterum lacrymosa lusciniæ vita suavissime dicitur *γλυκὺς αἰὼν ἄτερ κλαυμάτων,* quia in avem mutata mulier Ityn gemit sine ulla conscientia præteritorum malorum, quod bene monuit K. Talis mutatio non manet Casandram, sed crudelissima cædes ferro confecta.

1123. *ὅρους θεσπεσίας ὁδοῦ,* fines vaticinationis, viæ vaticinandi, satis mira periphrasis est. *λογίων ὁδὸν* Equit. 1015.

ΚΑ. ἰὼ γάμοι, γάμοι — στρ. θʹ.
Πάριδος, ὀλέθριοι φίλων.
ἰὼ Σκαμάνδρου πάτριον ποτόν·
τότε μὲν ἀμφὶ σὰς ἀϊόνας τάλαιν'
ἠνυτόμαν τροφαῖς·
νῦν δ' ἀμφὶ Κωκυτόν τε κἀχερουσίους
ὄχθους ἔοικα θεσπιῳδήσειν τάχα.

ΧΟ. τί τόδε τορὸν ἄγαν ἔπος ἐφημίσω; — στρ. ιʹ.
νεογνὸς ἀνθρώπων μάθοι.
πέπληγμαι δ' ὑπαὶ δήγματι φοινίῳ,
δυσαλγεῖ τύχᾳ μινυρὰ θρεομένας,
θαύματ' ἐμοὶ κλύειν.

ΚΑ. ἰὼ πόνοι, πόνοι — ἀντ. θʹ.
πόλεος ὀλομένας τὸ πᾶν.
ἰὼ πρόπυργοι θυσίαι πατρὸς,
πολυκανεῖς βοτῶν ποιονόμων. ἄκος δ'
οὐδὲν ἐπήρκεσαν,

1128. τότε, *olim*, Cho. 962.—ἠνυτόμην, ηὐξόμην. Schol.

1132. Quum plane dicit Casandra, se mox apud Cocytum oracula edituram, tunc demum intelligit chorus, qui adhuc obstupuit, delirare putans vatem tanta miracula profundentem.

1133. ἂν post νεογνὸς inferciunt quidam editores contra metrum. Vide ad v. 342. 535.

1136. θραύματ' vulgo. θαύματ' Dind. cum cod. Farn. Durissime dictum esset θραύματα, *quæ animum frangunt*, simpliciter et apposite θαύματα. De ratione corruptelæ vide ad v. 245.

1141. ἐπήρκεσαν, *suppeditarunt*, ut Pind. Nem. VI. 63. ἐπήρκεσεν Dind. Pro τὸ μὴ fortasse legendum τὸ μὴ οὐ. Cf. Prom. 939. Ajac. 727. Intelligere nequeo quid hic sibi velit Peile, qui primum *negativam* tantum *vim* in ἄκος invenit, quasi non sit diserte scriptum οὐδὲν ἄκος, deinde infinitivum non videt sigillatim per se negari, τὸ μὴ παθεῖν, i. e. ὥστε μὴ παθεῖν. Res fortasse non admodum recondita est, quanquam satis multa de μὴ οὐ disputarunt grammatici. Si dixerunt Græci οὐ λέγεις οὐδὲν, istud οὐ etiam in duabus clausulis ejusdem sententiæ bis terve repetebant, non

τὸ μὴ πόλιν μὲν, ὥσπερ οὖν ἔχει, παθεῖν.
ἐγὼ δὲ θερμόνους τάχ' ἐν πέδῳ βαλῶ.
ΧΟ. ἑπόμενα προτέροισι τάδ' ἐφημίσω. ἀντ. ί.
καί τίς σε κακοφρονῶν τίθη-
σι δαίμων, ὑπερβαρὴς ἐμπίτνων,
μελίζειν πάθη γοερὰ θανατοφόρα·
τέρμα δ' ἀμηχανῶ.

plane gratuito, quia si primarium verbum negatur, omnia quæ ex eo pendent sunt *quodammodo* negativa, siquidem ad eandem negativam sententiam plus minus pertinent. Ita Soph. Antig. 96. πείσομαι γὰρ οὐ τοσοῦτον (οὐδὲν) ὥστε μὴ (οὐ) καλῶς θανεῖν. Infinitivum habet suum μὴ, cui adjicitur οὐ quia amabant Græci cumulare negantes particulas. Quoniam autem et οὐδὲν λέγεις et οὐ λέγεις οὐδὲν οὐδαμῶς invenitur, sic οὐκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μὴ (Antig. 443.) et οὐκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μὴ οὐ eadem ratione dici potest, ubi τὸ μὴ idem valet quod in ἀντιλέγω μὴ εἰρηκέναι, et similibus. Quam proclives essent Græci ad geminandum οὐ, quando negatur primarium verbum, docere potest Plat. Apol. p. 28. init. (si recte locum interpretantur.) ὅπως δὲ σύ τινα πείθοις ἂν καὶ σμικρὸν νοῦν ἔχοντα ὡς (οὐ) τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός ἐστι καὶ δαιμόνια καὶ θεῖα ἡγεῖσθαι, καὶ αὖ τοῦ αὐτοῦ μήτε δαίμονας μήτε θεοὺς μήτε ἥρωας, οὐδεμία μηχανή ἐστιν. Istud (οὐ) ad sententiam superfluum est, nec aliter explicanda sunt multa loca ejusdem generis. Confer Eccles. 622. Thesm. 12. Buttmann. ad Mid. Exc. XI. Herod. IV. 118. V. 94. Plat. Protag. p. 350. D. Symp. p. 204. init. Thuc. III. 32. fin. Quæ de hac structura disputat Hermannus ad Viger. VII. XII. et Opusc. I. p. 231. argutiora quam vera esse videntur. Sed de tali re breviter scribere absurdum esset. Id tantum volui dicere, non multum interesse videri utrum τὸ μὴ an τὸ μὴ οὐ in locis hujusmodi ponatur, si sententiam respiciamus. Hoc enim certum est, adeo placuisse Græcis formulam μὴ οὐ, ut nunquam fere id non scripserint, ubi per sententiam liceret, sc. ubi vel umbra negationis primario verbo inesset, ut ἀνόητόν ἐστι μὴ οὐ τοῦτο ποιεῖν, δεινὸν vel αἰσχρὸν ἦν μὴ οὐ συγχωρῆσαι, et sic passim apud Atticos scriptores. Confer Eum. 290. 874. ὥσπερ οὖν, inf. 1400. Cho. 88. 874. Ajac. 991.

1143. βαλῶ. Supple ἐμαυτήν. Fallitur K. qui non meminerat Cho. 565. Arist. Vesp. 227. Eur. Cycl. 574. in quibus locis βάλλειν eodem modo usurpatur. Vide Monk. ad Alcest. 922. Sic Comicorum βάλλ' ἐς κόρακας.

ΚΑ. καὶ μὴν ὁ χρησμὸς οὐκέτ' ἐκ καλυμμάτων
ἔσται δεδορκὼς, νεογάμου νύμφης δίκην·
λαμπρὸς δ' ἔοικεν ἡλίου πρὸς ἀντολὰς
πνέων ἐσήξειν, ὥστε κύματος δίκην
κλύζειν πρὸς αὐγὰς τοῦδε πήματος πολὺ
μεῖζον· φρενώσω δ' οὐκέτ' ἐξ αἰνιγμάτων.
καὶ μαρτυρεῖτε συνδρόμως ἴχνος κακῶν
ῥινηλατούσῃ τῶν πάλαι πεπραγμένων.
τὴν γὰρ στέγην τήνδ' οὔποτ' ἐκλείπει χορὸς
ξύμφθογγος, οὐκ εὔφωνος· οὐ γὰρ εὖ λέγει.
καὶ μὴν πεπωκώς γ', ὡς θρασύνεσθαι πλέον,
βρότειον αἷμα, κῶμος ἐν δόμοις μένει,
δύσπεμπτος ἔξω, ξυγγόνων Ἐρινύων.
ὑμνοῦσι δ' ὕμνον, δώμασιν προσήμεναι,

1149. καὶ μὴν, Angl. *well then*, sc. si τέρμα ἀμηχανεῖς.—ἔσται δεδορκὼς, oculos habebit, et prospiciet non jam ex velamine sc. flammeolo. Vide Cho. 829. Sic nuptura Iphigenia dicitur λεπτῶν ὄμμα διὰ καλυμμάτων ἔχουσα, Iph. Taur. 372.

1151. Metaphora petita videtur a vento, qui ab occidente spirans undas contra surgentem solem tumescere facit. Clarum, inquit, jam inferendum erit vaticinium, (sc. si intelligere non potes quid dicam), ita ut majus etiam malum, quam quod adhuc prædixi, appareat. Etenim antea suam tantum et Agamemnonis cædem vaticinata est; nunc dicit, nunquam a domo Atridarum discessuram esse calamitatem.

1158. οὐ γὰρ εὖ λέγει. Nam nihil fausti decantat, ut chorum decet.

1159. Hic locus optime explanatur in libro nemini ignoto, *Theatre of the Greeks*, ed. 4. p. 51. Vidit editor ejus doctissimus, J. W. Donaldson, respici ad κώμους, sc. commissantium cœtus, qui post cœnam ebrii exire solebant, ut plateas insolenter obambularent. Hic igitur cœtus Furiarum, quamquam humano sanguine, tanquam vino, satiatus, domi manet, et non vult foras dimitti, unde δύσπεμπτος vocatur. Comparari potest Eur. Androm. 602. ἥτις ἐκ δόμων τὸν σὸν λιποῦσα φίλιον ἐξεκώμασε νεανίου μετ' ἀνδρός. "Commessantes autem hilariter canebant; ideoque Furiæ ὕμνουσιν ὕμνον." Bl. Hic autem non foris, sed δώμασιν προσήμεναι.

πρώταρχον ἄτην· ἐν μέρει δ᾽ ἀπέπτυσαν
εὐνὰς ἀδελφοῦ τῷ πατοῦντι δυσμενεῖς.
ἤμαρτον, ἢ θηρῶ τι τοξότης τις ὥς;
ἢ ψευδόμαντίς εἰμι θυροκόπος φλέδων;
ἐκμαρτύρησον προὐμόσας τό μ᾽ εἰδέναι
λόγῳ παλαιὰς τῶνδ᾽ ἁμαρτίας δόμων.
ΧΟ. καὶ πῶς ἂν ὅρκος, πῆγμα γενναίως παγέν,
παιώνιον γένοιτο; θαυμάζω δέ σου,
πόντου πέραν τραφεῖσαν, ἀλλόθρουν πόλιν
κυρεῖν λέγουσαν ὥσπερ εἰ παρεστάτεις.
ΚΑ. μάντις μ᾽ Ἀπόλλων τῷδ᾽ ἐπέστησεν τέλει.
ΧΟ. μῶν καὶ θεός περ ἱμέρῳ πεπληγμένος;
ΚΑ. προτοῦ μὲν αἰδὼς ἦν ἐμοὶ λέγειν τάδε.
ΧΟ. ἁβρύνεται γὰρ πᾶς τις εὖ πράσσων πλέον.

1163. ἐν μέρει, utpote χορὸς, v. 1157. qui se in canendo invicem excipiunt.—εὐνὰς ἀδελφοῦ, sc. Atrei, δυσμενεῖς τῷ πατοῦντι, Thyesti, qui ejus jura adulterio violaverat, infestas. Atreus enim Thyesti nefandas epulas paravit, quod describitur infra v. 1568, seq.

1165. θηρῶ pro τηρῶ Canterus.—φλέδων, a φλέω, *nugatrix*, ut φλυαρία a φλύω (Lat. *fleo* et *fluo*). θυροκόπος, *ostiatim circulatoria.*

1167. λόγῳ, in oratione mea. Testare me recte dixisse de hujus familiæ peccatis. λόγω-παλαιὰς quasi unum verbum conjungit Donaldson, *New Cratylus*, p. 487. quod vix placet. Idem vir doctus ibidem vertit καὶ πῶς ἂν *utinam;* quem recte reprehendit Shilleto ad Dem. de Fals. Leg. § 257. Sensus: at nihil nunc profuerit jusjurandum vel validissime pactum. πῆγμα pro πῆμα Auratus. Confer Iph. Aul. 395. τοὺς κακῶς παγέντας ὅρκους. παιώνιον aut ad πῆγμα refertur, aut neutro genere ponitur ut Alcest. 355. ἡδὺ γὰρ φίλος κἀν νυκτὶ λεύσσειν.

1171. Miror te tam accurate dicere de fortuna urbis Argivæ, tanquam ipsa iis rebus interfuisses, quum sis Trojana mulier.

1176. Solent homines, cum prospera fortuna utuntur, fastidiosiores esse, Angl. *to feel more delicacy; to be more particular.* Perperam K. "omnibus juvatur deliciis, magis etiam quam quod justum est."

ΚΑ. ἀλλ' ἦν παλαιστὴς, κάρτ' ἐμοὶ πνέων χάριν.
ΧΟ. ἦ καὶ τέκνων εἰς ἔργον ἠλθέτην νόμῳ;
ΚΑ. ξυναινέσασα Λοξίαν ἐψευσάμην.
ΧΟ. ἤδη τέχναισιν ἐνθέοις ᾑρημένη;
ΚΑ. ἤδη πολίταις πάντ' ἐθέσπιζον πάθη.
ΧΟ. πῶς δῆτ' ἄνατος ἦσθα Λοξίου κότῳ;
ΚΑ. ἔπειθον οὐδέν' οὐδὲν, ὡς τάδ' ἤμπλακον.
ΧΟ. ἡμῖν γε μὲν δὴ πιστὰ θεσπίζειν δοκεῖς.
ΚΑ. ἰοὺ, ἰοὺ, ὢ ὢ κακά.
ὑπ' αὖ με δεινὸς ὀρθομαντείας πόνος
στροβεῖ, ταράσσων φροιμίοις †ἐφημίοις.
ὁρᾶτε τούσδε τοὺς δόμοις ἐφημένους
νέους, ὀνείρων προσφερεῖς μορφώμασιν;
παῖδες θανόντες ὡσπερεὶ πρὸς τῶν φίλων,
χεῖρας κρεῶν πλήθοντες οἰκείας βορᾶς,
ξὺν ἐντέροις τε σπλάγχν', ἐποίκτιστον γέμος,

1177. παλαιστής, *amator*. De verbo πνέω, quod proprium amantibus erat, vide ad Suppl. 17. de v. παλαιστὴς Theocr. VII. 125. et interpp.

1178. νόμῳ, si sana lectio, valere videtur *legitimo connubio*, i. e. χάριν τοῦ παιδοποιεῖσθαι, quod probant etiam verba τέκνων εἰς ἔργον. Eur. Herc. Fur. 1316. οὐ λέκτρα τ' ἀλλήλοισιν, ὧν οὐδεὶς νόμος, ξυνῆψαν; Sed ὁμοῦ conjecit Butl. et profecto confusa sunt νόμῳ et ὁμοῦ Thucyd. v. 70.

1183. Pœna mea hæc erat, ut nemini persuadere possem, quamvis vera dicerem. Cf. v. 1166. Virg. Æn. II 246. *tunc etiam fatis aperit Casandra futuris Ora, Dei jussu non unquam credita Teucris,* et III. 187. De interrogandi forma in v. 1182. confer Cho. 523.— ἄνατος pro ἄνακτος Canterus.

1187. Corrupta vox ἐφημίοις ex ἐφημένους in proximo versu vitium contraxisse videtur. Confer Suppl. 488. ubi similis error est.

1190. Junge ὡσπερεὶ παῖδες, *forms like children*, ut Arist. Pac. 234. καὶ γὰρ αὐτὸς ᾐσθόμην ὥσπερ θυείας φθέγμα πολεμιστηρίας. Vesp. 396. Magnifica autem et vere terribilis imago, quod Casandræ oculis obversantur umbræ comesorum a suo patre liberorum. Ceterum structura est: πρέπουσι πλήθοντες, ἔχοντές τε.

πρέπουσ' ἔχοντες, ὧν πατὴρ ἐγεύσατο.
ἐκ τῶνδε ποινάς φημι βουλεύειν τινὰ
λέοντ' ἄναλκιν ἐν λέχει στρωφώμενον
οἰκουρὸν, οἴμοι, τῷ μολόντι δεσπότῃ
ἐμῷ· φέρειν γὰρ χρὴ τὸ δούλιον ζυγόν.
νεῶν τ' ἄπαρχος Ἰλίου τ' ἀναστάτης
οὐκ οἶδεν, οἷα γλῶσσα μισήτης κυνὸς
λέξασα κἀκτείνασα φαιδρόνους, δίκην
Ἄτης λαθραίου, τεύξεται κακῇ τύχῃ.
τοιαῦτα τολμᾷ· θῆλυς ἄρσενος φονεὺς
ἐστίν. τί νιν καλοῦσα δυσφιλὲς δάκος
τύχοιμ' ἄν; ἀμφίσβαιναν, ἢ Σκύλλαν τινα,
οἰκοῦσαν ἐν πέτραισι, ναυτίλων βλάβην,
θύουσαν Αἵδου μητέρ', ἄσπονδόν τ' ἀρὰν
φίλοις πνέουσαν; ὡς δ' ἐπωλολύξατο
ἡ παντότολμος, ὥσπερ ἐν μάχης τροπῇ.
δοκεῖ δὲ χαίρειν νοστίμῳ σωτηρίᾳ.
καὶ τῶνδ' ὅμοιον εἴ τι μὴ πείθω· τί γάρ;

1194. *ἐκ τῶνδε*, *quam ob causam*, sup. v. 850. "*λέοντ' ἄναλκιν* opponit *λέοντι εὐγενεῖ*, sc. Agamemnoni, v. 1230." Blomf.

1196. Fortasse *οἶμαι*, ironice: qui domi custodem falso se profitetur fuisse, sc. Ægisthus.

1197. *δεσπότῃ*, inquam, quia hæc servitutis fortuna mihi ferenda est.

1199. *μισήτης*, *impudicæ*. Arist. Plut. 989. Libri *μισητῆς*, sed vide cum de significatione tum de accentu hujus vocis Meineke, Frag. Com. Græc. I—II. p. 202.

1201. sc. *οἷα λέξασα οἷα τεύξεται*.

1202. Eur. Iph. Taur. 621. *αὐτὴ ξίφει θύουσα θῆλυς ἄρσενας.*

1206. *θύουσαν*, *furentem*, Homerico sensu. Cf. Pind. Pyth. III. 58. Pro *ἀρὰν* probabiliter corrigunt *Ἄρην*, ut *Ἄρη πνεόντων* supra v. 366, sed tamen vulgatum non offendit. *ἀρὰ* vel dici potest eo sensu quo legitur Suppl. 78. (Hesych. *βλάβη ἡ ἐν τῷ Ἄρει*,) vel *ἀρὰ ἄσπονδος* est imprecatio nullis libationibus placabilis. Cf. v. 69.

1210. Si *ψευδόμαντις* habeor, perinde est. Vide ad v. 1183.—

τὸ μέλλον ἥξει. καὶ σύ μ' ἐν τάχει παρὼν
ἄγαν γ' ἀληθόμαντιν, οἰκτείρας, ἐρεῖς.
ΧΟ. τὴν μὲν Θυέστου δαῖτα παιδείων κρεῶν
ξυνῆκα καὶ πέφρικα· καὶ φόβος μ' ἔχει,
κλύοντ' ἀληθῶς οὐδὲν ἐξεικασμένα·
τὰ δ' ἄλλ' ἀκούσας, ἐκ δρόμου πεσὼν τρέχω.
ΚΑ. Ἀγαμέμνονός σέ φημ' ἐπόψεσθαι μόρον.
ΧΟ. εὔφημον, ὦ τάλαινα, κοίμησον στόμα.
ΚΑ. ἀλλ' οὔτι Παιὼν τῷδ' ἐπιστατεῖ λόγῳ.
ΧΟ. οὔκ, εἰ παρέσται γ'· ἀλλὰ μὴ γένοιτό πως.
ΚΑ. σὺ μὲν κατεύχει, τοῖς δ' ἀποκτείνειν μέλει.
ΧΟ. τίνος πρὸς ἀνδρὸς τοῦτ' ἄχος πορσύνεται;
ΚΑ. ἦ κάρτ' ἀρὰν παρεσκόπεις χρησμῶν ἐμῶν.
ΧΟ. τοῦ γὰρ τελοῦντος οὐ ξυνῆκα μηχανήν.
ΚΑ. καὶ μὴν ἄγαν γ' Ἕλλην' ἐπίσταμαι φάτιν.

1211. σὺ μὴν libri, quod correxit Canterus. De γε post ἄγαν vide ad Suppl. 698.

1215. οὐδὲν ἐξεικασμένα, vera, non similitudine tantum expressa, quemadmodum in pictura. Theb. 440. 518. Equit. 230. καὶ μὴ δέδιθ', οὐ γάρ ἐστιν ἐξῃκασμένος.

1219. At fieri non potest, ut hoc, quod dixi, non eveniat, ut nihil profuerit εὐφημεῖν. Cf. v. 144. Ludit in duplici sensu vocis παιών. Vide Frag. 266. 3.

1221. Tu quidem precaris μὴ γένοιτό πως, sed illi id ipsum agunt, ut γένηται. Similem dicendi rationem vide Eum. 689. Equit. 267.

1223. Libri ἄρ' ἄν. ἀρὰν Canterus. *Profecto longe aberrasti a sensu prædictionis oraculi mei,* sc. si non potes intelligere quisnam Agamemnonis interfector futurus sit. Correxit Pors. ἦ κάρτα χρησμῶν ἆρ' ἐμῶν παρεσκόπεις, sed magnopere dubito cum de ἆρα sic posito tum de genitivo post παρεσκόπεις. ἀρὰ est quasi dira præsagitio. παρασκοπεῖν, *perperam cernere,* ut παρακούειν, *non recte audire.* Quam male comparaverit Bl. νείκους τοῦδ' ἐγὼ παροίχομαι, Suppl. 446. patebit, opinor, si quis consulat quæ ego ibi annotavi. De metro hujus versus vide Pers. 503. 505. 511. Suppl. 240.

1225. Et tamen Græco sermone usa sum in vaticinando. Et Pythia oracula Græce scripta sunt, nec tamen idcirco intellectu facilia.

ΧΟ καὶ γὰρ τὰ πυθόκραντα, δυσμαθῆ δ' ὅμως.
ΚΑ. παπαῖ· οἷον τὸ πῦρ· ἐπέρχεται δέ μοι.
ὀτοτοῖ, Λύκει' Ἄπολλον· οἳ ἐγὼ, ἐγώ.
αὕτη δίπους λέαινα, συγκοιμωμένη
λύκῳ, λέοντος εὐγενοῦς ἀπουσίᾳ,
κτενεῖ με τὴν τάλαιναν· ὡς δὲ φάρμακον
τεύχουσα, κἀμοῦ μισθὸν ἐνθήσει κότῳ.
ἐπεύχεται, θήγουσα φωτὶ φάσγανον,
ἐμῆς ἀγωγῆς ἀντιτίσασθαι φόνον.
τί δῆτ' ἐμαυτῆς καταγέλωτ' ἔχω τάδε,
καὶ σκῆπτρα, καὶ μαντεῖα περὶ δέρῃ στέφη;
σὲ μὲν πρὸ μοίρας τῆς ἐμῆς διαφθερῶ.
ἴτ' ἐς φθόρον πεσόντ'· ἄγ' ὧδ'· ἅμ' ἕψομαι.

1227—65. Nobilissima ῥῆσις vaticinantis ante cædem Casandræ merito inter optima veteris Tragœdiæ specimina recensetur. Habet autem non pauca obscura, duriuscula, ambigua, nonnulla etiam corrupta, quibus artis criticæ medicinam omnes ante me editores certatim adferre conati sunt.

1232. κότῳ, *præ ira*. ἐνθήσει, sc. ceteris rebus immiscebit. Ingeniose, sed non necessario, κύτει Scaliger, ποτῷ Casaub. probante Dindorfio.

1233. Inclamat in eum, dum ferrum acuit ad cædem mariti, se pœnas de eo sumpturam, quod huc me secum adduxerit. Structura est, τίσασθαι αὐτὸν φόνον ἀντὶ τῆς ἐμῆς ἀγωγῆς, sc. ἀντὶ τοῦ ἀγαγεῖν ἐμέ. Vide Elmsl. ad Med. 256. Aoristus in talibus solemniter fere usurpatur, frequentius etiam quam futurum. Cf. Cho. 86. 131. 136. Nub. 35. Theb. 635. Non admodum accurate vertit Peile: *she is exulting in the thought—that the return she makes for bringing me here is death.*

1237. σὲ μὲν, alloquitur aliquid, quod ante spectatorum oculos abjicit a se, vel baculum vel coronam. Confer Eur. Troad. 451. Qui Agamemnonem intelligunt (etsi advocare potuerunt ibid. vv. 359. 405.) loci magnifici sententiam mirum in modum pervertunt, quia gestus pariter atque oratio furibundi esse debent.

1238. Libri πεσόντ'. ἀγαθῷ δ' ἀμείψομαι, permira scriptura, si ab ἐγὼ δ' ἅμ' ἕψομαι profluxisse putanda est. Mihi quidem persuasum habeo, id nihil esse nisi ἄγεθ' ὧδ'· ἅμ' ἕψομαι, quod correxerit

ἄλλην τιν', ἄλλην ἀντ' ἐμοῦ πλουτίζετε.
ἰδοὺ δ', Ἀπόλλων αὐτὸς ἐκδύων ἐμὲ
χρηστηρίαν ἐσθῆτ', ἐποπτεύσας δέ με
κὰν τοῖσδε κόσμοις καταγελωμένην, μετὰ
φίλων, ὑπ' ἐχθρῶν οὐ διχοῤῥόπως, μάτην.
καλουμένη δὲ φοιτὰς, ὡς ἀγύρτρια,
πτωχὸς, τάλαινα, λιμοθνὴς ἠνεσχόμην.
καὶ νῦν ὁ μάντις, μάντιν ἐκπράξας ἐμὲ,
ἀπήγαγ' ἐς τοιάσδε θανασίμους τύχας.
βωμοῦ πατρῴου δ' ἀντ' ἐπίξηνον μένει,
θερμῷ κοπείσης φοινίῳ προσφάγματι.
οὐ μὴν ἄτιμοί γ' ἐκ θεῶν τεθνήξομεν.
ἥξει γὰρ ἡμῶν ἄλλος αὖ τιμάορος,

librarius aliquis, singulari numero offensus. ἄγ' ὧδε est: ἡγοῦ, hac me deduc ad cædem; ego lubenter sequar. ἅμ' ἕψομαι fere certum est, et sæpius occurrit, ut Soph. El. 253. σοὶ γὰρ ἑψόμεσθ' ἅμα.—πεσόντα γ'· ὧδ' ἀμείψομαι, K. qui ridicule adnotat: "bene additur particula, *quia in cadendo positum coronarum exitium.*"

1239. ἄτην libri omnes. Quod ipse post alios conjeceram, ἄλλην, non animadverteram ex Margine Askeviano enotatum esse; sed nunc propterea id recepi, quod videtur simplicissimum et vi poetica in primis commendatum. Emendant ἄταις, quod non valde probabile puto. Ceterum vide an hic versus post v. 1236. legi debeat.

1243. Locus nondum recte explicatus. μάτην καταγελωμένην se dicit, quia ψευδόμαντις *immerito* habebatur; vide ad v. 1183. μάτην igitur est *sine causa*. οὐ διχοῤῥόπως, unanimo consensu, ut Suppl. 959. Apollo, qui vidit me *etiam* in his sacris vestibus inter ipsos amicos, sc. Trojæ, frustra rideri ab inimicis, nemine contradicente, multo magis me *sine* insignibus, et in hostili terra, ludibrio fieri sinet. Hermanni emendationem, μέγα pro μετὰ, parum felicem esse censeo.

1246. ἐκπράξας, postquam ipse vates vatem me non amplius esse passus est, sc. vaticinationem meam ad finem perduxit, Angl. *has made an end of me as a prophetess; has unmade me*. Cf. Œd. Col. 1659. Hec. 515. *ulciscens me*. Dind.

1249. κοπείσης, sc. ἐμοῦ, genitivus absolutus Æschylo plus semel usitatus. Vide ad v. 938.

μητροκτόνον φίτυμα, ποινάτωρ πατρός·
φυγὰς δ' ἀλήτης, τῆσδε γῆς ἀπόξενος,
κάτεισιν, ἄτας τάσδε θριγκώσων φίλοις·
ὀμώμοται γὰρ ὅρκος ἐκ θεῶν μέγας,
ἄξειν νιν ὑπτίασμα κειμένου πατρός.
τί δῆτ' ἐγὼ κάτοικος ὧδ' ἀναστένω,
ἐπεὶ τὸ πρῶτον εἶδον Ἰλίου πόλιν
πράξασαν ὡς ἔπραξεν, οἳ δ' εἶχον πόλιν,
οὕτως ἀπαλλάσσουσιν ἐν θεῶν κρίσει;
ἰοῦσα πράξω, τλήσομαι τὸ κατθανεῖν.
Αΐδου πύλας δὲ τάσδ' ἐγὼ προσεννέπω.
ἐπεύχομαι δὲ καιρίας πληγῆς τυχεῖν,
ὡς ἀσφάδαστος, αἱμάτων εὐθνησίμων
ἀποῤῥυέντων, ὄμμα συμβάλω τόδε.

1255. Hic versus in libris legitur post v. 1261. Proprio loco restituit Hermannus. In proximo v. metaphora a luctando est: vide ad Suppl. 85.

1257. κάτοικος pro κατ' οἴκους dictum accipit K. corruptum putat Dind. Verum videtur quod primus indicavit Schützius, *ante ædes*, vel potius *apud ædes*. Nam κάτοικος ὧδε opponitur sequentibus Ἰλίου πόλει et πολίταις, quasi Anglice dicas *housed here*. Cur mihi, inquit, in aliam patriam delatæ sic gemendum est, quum Trojam viderim eversam, et qui urbem incolebant hanc sortem perpessi sint deorum judicio? Et ipsa profecto moriar. τὸ πρῶτον nihil est nisi πρῶτα μὲν (Suppl. 193. 404.), cui respondet οἳ δέ. ἀπαλλάσσουσιν intransitivo sensu, Angl. *come off thus*. Sic Arist. Pac. 568. ἦ καλῶς αὐτῶν ἀπαλλάξειεν ἂν μετόρχιον. Theophrast. Char. περὶ Λογοποιΐας, XXIV. οὐ μόνον ψεύδονται, ἀλλὰ καὶ ἀλυσιτελῶς ἀπαλλάττουσι. Verba οἳ εἶχον πόλιν ad victores refert Peile.

1261. πράξω, sc. ὡς ἔπραξεν ἡ πόλις, *patiar*. Audacter Dind. pro πράξω reponere vult κἀγώ.

1262. Libri omnes τὰς λέγω. τάσδ' ἐγὼ conjecit Canterus, Λ in Δ mutata. Displicet tamen istud ἐγὼ ut frigide et sine causa additum. Sensus: has palatii portas tanquam Orci portas appello, ut intra quas mihi jam moriendum sit.

ΧΟ. ὦ πολλὰ μὲν τάλαινα, πολλὰ δ' αὖ σοφὴ
γύναι, μακρὰν ἔτεινας· εἰ δ' ἐτητύμως
μόρον τὸν αὑτῆς οἶσθα, πῶς, θεηλάτου
βοὸς δίκην, πρὸς βωμὸν εὐτόλμως πατεῖς;
ΚΑ. οὐκ ἔστ' ἄλυξις, οὔ, ξένοι, χρόνον πλέω.
ΧΟ. ὁ δ' ὕστατός γε τοῦ χρόνου πρεσβεύεται.
ΚΑ. ἥκει τόδ' ἦμαρ· σμικρὰ κερδανῶ φυγῇ.
ΧΟ. ἀλλ' ἴσθι τλήμων οὖσ' ἀπ' εὐτόλμου φρενός.
ΚΑ. ἀλλ' εὐκλεῶς τοι κατθανεῖν χάρις βροτῷ.
ΧΟ. οὐδεὶς ἀκούει ταῦτα τῶν εὐδαιμόνων.
ΚΑ. ἰὼ, πάτερ, σοῦ τῶν τε γενναίων τέκνων.
ΧΟ. τί δ' ἐστὶ χρῆμα; τίς σ' ἀποστρέφει φόβος;
ΚΑ. φεῦ, φεῦ.
ΧΟ. τί τοῦτ' ἔφευξας; εἴ τι μὴ φρενῶν στύγος.
ΚΑ. φόνον δόμοι πνέουσιν αἱματοσταγῆ.
ΧΟ. καὶ πῶς; τόδ' ὄζει θυμάτων ἐφεστίων.
ΚΑ. ὅμοιος ἀτμὸς ὥσπερ ἐκ τάφου πρέπει.

1268. *θεήλατος* putabatur victima si ad aram patienter accessisset, nec vi adacta: quod boni ominis erat.

1270. *ὦ ξένοι* Casaub.—*χρόνον πλέω*, *diutius*, Herm. ad Eur. Hel. 572. Vulgo *χρόνῳ πλέω*, quod intelligit Rostius apud K. *οὐδὲν πλέον ἐστὶ μελλήσει*, nihil lucramur cunctatione. Ratio corruptelæ tangitur ad Eum. 461.

1271. Qui in cursu ultimus est honore caret; qui tempore ultimus, cæteris præfertur: Angl. *takes precedence in time.* Sic *κακῶν πρεσβεύεται* Cho. 620. Recte vidit K. lusum aliquem his verbis inesse.

1275. "De nemine hoc dicitur, qui felicem adeptus est sortem." K. Vult Casandra, *τὸ κατθανεῖν, εἴτε εὐκλεῶς εἴτε ἀκλεῶς, κακόν ἐστι.*

1276. Post hunc versum puta Casandram pavore correptam trepidare, quasi odorem sanguinis subito senserit.

1280. *φόβον* libri, *φόνον* Canterus. Vide ad Suppl. 492.

1282. Verbum *πρέπειν* generaliter de sensibus olim usurpatum notavit Buttmann. Lexil. p. 351. Ut hic de odore, sic supra v. 30.

ΧΟ. οὐ Σύριον ἀγλάϊσμα δώμασιν λέγεις.
ΚΑ. ἀλλ' εἶμι κἀν δόμοισι κωκύσουσ' ἐμὴν
Ἀγαμέμνονός τε μοῖραν. ἀρκείτω βίος.
ἰώ, ξένοι.
οὔ τοι δυσοίζω, θάμνον ὡς ὄρνις, φόβῳ
ἄλλως· θανούσῃ μαρτυρεῖτέ μοι τόδε,
ὅταν γυνὴ γυναικὸς ἀντ' ἐμοῦ θάνῃ,
ἀνήρ τε δυσδάμαρτος ἀντ' ἀνδρὸς πέσῃ.
ἐπιξενοῦμαι ταῦτα δ' ὡς θανουμένη.
ΧΟ. ὦ τλῆμον, οἰκτείρω σε θεσφάτου μόρου.
ΚΑ. ἅπαξ ἔτ' εἰπεῖν ῥῆσιν ἢ θρῆνον θέλω
ἐμὸν τὸν αὐτῆς. ἡλίῳ δ' ἐπεύχομαι

de visu, v. 312. et Pind. Nem. 3. 118. de sono, ponitur.

1287. Accusativus non pendet a κατὰ, sed a δυσοίζω. Præplacet interpretatio quam proposuit Shilleto ad Dem. de Fals. Leg. § 27. qui primus monuit aucupium per viscum spectari. Hesych. δυσοίζειν· φοβεῖσθαι, ὑποπτεύειν. Rhes. 805. μηδὲν δυσοίζου πολεμίους δρᾶσαι τάδε, *ne suspiceris.* Non, inquit, sine causa metuo ingredi ædes sanguinem spirantes, ut avis metuit arbustum, ne visco implicetur. Citat Vir ille doctus Shakesp. III. Hen. VI. act. v. sc. 6. "*The bird that hath been limed in a bush, With trembling wings misdoubteth every bush.*"

1288. Libri ἀλλ' ὡς. Corrigendum putaram μαρτυρῆτε, sed nunc video omnino recipiendum esse ἄλλως ex Hermanni emendatione. Hoc, inquit Casandra, sc. me non frustra metuere, vos mihi testari volo, postquam et ipsa occidero, et Clytæmnestram et Ægisthum interfecerit Orestes.

1291. Hesychius diserte: ἐπιξενοῦσθαι· μαρτύρεσθαι. Hoc loco plane respicitur ad μαρτυρεῖτε v. 1288. *Et nunc ut moritura vos obtestor,* sc. testes mihi estote me hæc recte prædixisse. Scholefieldius: *hæc vaticinia, quasi dona hospitalia, moritura vobis relinquo.* Jejuna profecto sententia. Quid velit Peile vix intelligo: "*And this good service* on your part *I welcome myself unto.*"

1293. ῥῆσιν ἢ θρῆνον, sive mavis eam ut næniam a me ipsa ante mortem decantatam audire. Suppl. 108. ζῶσα γόοις με τιμῶ. Cho. 912. θρηνεῖν ζῶσα.

1294. Constructio est: εὔχομαι

πρὸς ὕστατον φῶς, τοῖς ἐμοῖς τιμαόροις
ἐχθροῖς φονεῦσι τοῖς ἐμοῖς τίνειν ὁμοῦ,
δούλης θανούσης, εὐμαροῦς χειρώματος.
ἰὼ βρότεια πράγματ'· εὐτυχοῦντα μὲν
σκιά τις ἂν τρέψειεν· εἰ δὲ δυστυχῇ,
βολαῖς ὑγρώσσων σπόγγος ὤλεσεν γραφήν.
καὶ ταῦτ' ἐκείνων μᾶλλον οἰκτείρω πολύ.

ΧΟ. τὸ μὲν εὖ πράσσειν ἀκόρεστον ἔφυ
πᾶσι βροτοῖσιν· δακτυλοδεικτῶν δ'
οὔτις ἀπειπὼν εἴργει μελάθρων,
Μηκέτ' ἐσέλθῃς, τάδε φωνῶν.

ἡλίῳ ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς ἐχθροῖς φονεῦσι (sc. Clytæmn. et Ægisth.) ὁμοῦ τίνειν (δίκην) τοῖς ἐμοῖς τιμαόροις, sc Oresti: cf. v. 1251. Sed locus fortasse corruptus est.

1299. εἰ δυστυχῇ, si infelices sint. Corrigunt δυστυχῆ, δυστυχεῖ, δυστυχοῖ. Subjunctivus, meo judicio, recte se habet. Vide ad Suppl. 86. Metaphora a pingendo ducitur. σκιὰ et σκίασμα propria vocabula sunt in hac arte, et σκιαγραφεῖν, *adumbrare*. Hesychius: σκιά, σκίασις· ἐπιφάνεια τοῦ χρώματος ἀντίμορφος. Dicit igitur poeta, prosperas res adeo tenues et umbratiles esse, ut vel levissimus penicilli tactus eas immutare possit; si vero quis adversa fortuna utatur, applicatio madidæ spongiæ delebit picturam, sc. facile omnia in oblivionem abeunt. Sic ἐξαλειφθεῖσ' ὡς ἄγαλμα Eur. Hel. 262.

1301. Et hæc, sc. si quis, ut ego, ex magna felicitate in res adversas inciderit, magis deploranda sunt quam illa, sc. si quis infelix subita morte absumptus sit. Eadem omnino sententia legitur Troad. 634.

1302. Sententia est: felicitate nunquam satiantur homines, parum reputantes, magnæ fortunæ semper subesse periculum; ut nunc metuendum est ne Agamemno pœnas luat pro antiquis familiæ criminibus.

1303. "Ab insignibus ædibus nemo vetans arcet introiturum." K. Vix dubito quin δακτυλόδεικτον recte reponi jusserit Casaub. hoc sensu: nemo id digito notatum, ut rem parum honestam, ita alloquitur, Apage te ab hoc domo.—μηκέτι δ' εἰσέλθῃς libri, quod correxit Herm. Cf. Eur. Suppl. 876. χρυσὸν—οὐκ εἰσεδέξατ' οἶκον. Pind. Pyth. v. Init. Confert Dobræus Martial. Ep. I. 26. 5. *Ante fores stantem dubitas admittere famam?*

καὶ τῷδε πόλιν μὲν ἑλεῖν ἔδοσαν
μάκαρες Πριάμου,
θεοτίμητος δ' οἴκαδ' ἱκάνει·
νῦν δ' εἰ προτέρων αἷμ' ἀποτίσει,
καὶ τοῖσι θανοῦσι θανὼν ἄλλων
ποινὰς θανάτων ἐπικραίνει,
τίς ἂν †οὐκ† εὔξαιτο βροτῶν ἀσινεῖ
δαίμονι φῦναι, τάδ' ἀκούων;

ΑΓ. ὤμοι, πέπληγμαι καιρίαν πληγὴν ἔσω.

ΧΟΡΟΣ.

σῖγα· τίς πληγὴν ἀϋτεῖ καιρίως οὐτασμένος;

ΑΓ. ὤμοι μάλ' αὖθις, δευτέραν πεπληγμένος.

1311. Libri ἄγαν ἐπικρανεῖ. Vossii emendationem ἄταν τε κρανεῖ receperunt K. et Peile. Sed deest ἄγαν in Flor. Ven. et videtur soli Triclinii auctoritati inniti, qui alibi haud semel in hac fabula parœmiacos versus ineptis additamentis supplere conatus est. Quare probo equidem omnino Hermanni emendationem. Nihil offensionis habet præsens tempus in ἐπικραίνει, *si in eo est, ut pro aliis interfectis ipse moriendo pœnas cædium expendat.*

1312. Deest οὐκ, quod supplevit Canterus. Sensus loci adeo luculentus videtur ut mireris Porsoni emendationem τίς ἂν οὖν quibusdam placuisse. Hoc dicit poeta: Si Agamemno, maxima felicitate cumulatus, pœnas nunc daturus est, quis mortalium non optaret sortem innoxiam et tantis casibus immunem? ἀσινὴς δαίμων est fortuna innocua, malis non obnoxia.

1314. ἔσω. i. e. ἔνδον, quum coram spectatoribus non debebat perpetrari cædes. Rariorem usum hujus vocis satis tuentur Theb. 221. μένειν εἴσω δόμων. ibid. 380. ὑπ' ἀσπίδος ἔσω κλάζουσι. ἔσωθεν Eur. Iph. Taur. 41. cf. Troad. 157. Suppl. 1197. Orest. 60. Possis etiam, et nescio an rectius, interpretari *lethalem ictum intra corpus acceptum,* ut Eur. El. 1222. φασγάνῳ κατηρξάμην, ματέρος ἔσω δέρας μεθείς. Orest. 1472. παίειν λαιμῶν εἴσω. cf. Hel. 356.

1315. Chorum ex duodecim personis constare docte demonstravit Müllerus, Dissert. ad Eumen. p. 55. refutata eorum opinione qui cum Schol. ad Arist. Equit. 586. quindecim fuisse putaverunt. Nam in hoc dialogo singulorum hominum usque ad xii. enuntiantur sententiæ.

ΧΟ. τοὖργον εἰργάσθαι δοκεῖ μοι βασιλέως οἰμώγματι.
ἀλλὰ κοινωσώμεθ', ἤν πως, ἀσφαλῆ βουλεύματα.
ΧΟ. ά. ἐγὼ μὲν ὑμῖν τὴν ἐμὴν γνώμην λέγω,
πρὸς δῶμα δεῦρ' ἀστοῖσι κηρύσσειν βοήν.
ΧΟ. β'. ἐμοὶ δ' ὅπως τάχιστά γ' ἐμπεσεῖν δοκεῖ,
καὶ πρᾶγμ' ἐλέγχειν ξὺν νεορρύτῳ ξίφει.
ΧΟ. γ'. κἀγὼ, τοιούτου γνώματος κοινωνὸς ὢν,
ψηφίζομαί τι δρᾶν· τὸ μὴ μέλλειν δ' ἀκμή.
ΧΟ. δ'. ὁρᾷν πάρεστι· φροιμιάζονται γὰρ ὣς
τυραννίδος σημεῖα πράσσοντες πόλει.
ΧΟ. ε. χρονίζομεν γάρ· οἱ δὲ τῆς μελλοῦς κλέος

1318. Libri κοινωσώμεθ' ἄν πως, solœce. Nequeo satis mirari eorum temeritatem qui portentosam structuram tueri velint tanquam "vestigium usus Homerici," quum is usus particulæ cum subjunctivo et tragici sermonis rationi et linguæ Atticæ legibus plane repugnet. Quod scribit Peile, vereor ne prorsus commenticium sit, quanquam quod ad sensum vero proxime accessit. Tam frequens est confusio subjunctivi et optativi, ut tutum videretur corrigere κοινωσαίμεθ' ἂν πῶς, interrogative, nisi valde displiceret πῶς quarto loco positum. Si probari posset ellipsis ἃ ἂν pro ἃ ἂν ᾖ, libenter legerem ἄν πως, κ.τ.λ., sed præter Thucyd. IV. 118. non inveni ejus usus luculentum exemplum. Quoniam alibi etiam tragicorum ἤν in seriorum Atticorum ἂν a librariis mutatum esse novimus, recepi, ut tutissimum, ἤν πως, *si fieri possit*.

1320. βοὴν πρὸς δῶμα, i. e. βοήθειαν, auxilium ad regiam ferendum.

1322. πρᾶγμ' ἐλέγχειν, *facinus arguere*, Angl. *charge them with the fact*, ut Antig. 434; ξὺν ξίφει, dum adhuc tenent gladium interfectores, ita ut quasi ejus testimonio utamur.

1325. ὣς πράσσοντες, ita agendo, φροιμιάζονται σημεῖα τυραννίδος, prima indicia dant affectandi imperii. Libri ὡς. De hoc loco dixi ad Suppl. 616. Quod vertit Peile, *like men enacting specimens of a tyranny in the state*, (πράσσοντες σημεῖα τυρ.) minime placet. Num Græcum est πράσσειν σημεῖα?

1327. τῆς μελλοῦς restituit Hermannus ex Tryphone περὶ τρόπων. Vulgo μελλούσης.—πέδοι πατοῦντες scripsi pro πέδον. Vide Prom. 280. Cho. 631. Sensus: in mala re agenda hæsitare et circumspicere honestius est quam temere inchoare.

πέδοι πατοῦντες, οὐ καθεύδουσιν χερί.
ΧΟ. ϛʹ. οὐκ οἶδα βουλῆς ἧστινος τυχὼν λέγω.
τοῦ δρῶντός ἐστι καὶ τὸ βουλεῦσαι περί.
ΧΟ. ζʹ. κἀγὼ τοιοῦτός εἰμ', ἐπεὶ δυσμηχανῶ
λόγοισι τὸν θανόντ' ἀνιστάναι πάλιν.
ΧΟ. ηʹ. ἦ καὶ βίον τείνοντες ὧδ' ὑπείξομεν
δόμων καταισχυντῆρσι τοῖσδ' ἡγουμένοις;
ΧΟ. θʹ. ἀλλ' οὐκ ἀνεκτὸν, ἀλλὰ κατθανεῖν κρατεῖ·
πεπαιτέρα γὰρ μοῖρα τῆς τυραννίδος.
ΧΟ. ιʹ. ἦ γὰρ τεκμηρίοισιν ἐξ οἰμωγμάτων
μαντευσόμεσθα τἀνδρὸς ὡς ὀλωλότος;
ΧΟ. ιαʹ. σάφ' εἰδότας χρὴ τῶνδε μυθοῦσθαι πέρι·
τὸ γὰρ τοπάζειν τοῦ σάφ' εἰδέναι δίχα.
ΧΟ. ιβʹ. ταύτην ἐπαινεῖν πάντοθεν πληθύνομαι,
τρανῶς 'Ατρείδην εἰδέναι κυροῦνθ' ὅπως.
ΚΛ. πολλῶν πάροιθεν καιρίως εἰρημένων,

1330. "Ad ἐστὶ subintelligendum βουλή.—τὸ βουλεῦσαι πέρι, quod ad censendum, ad suadendum attinet." K. Idonea profecto sententia, et Æschylo dignissima, τοῦ δρῶντος βουλὴ ἐστὶ περὶ τὸ βουλεῦσαι. Melius Scholef. "Qui aliquid facturus sit, eum etiam deliberare decet de re gerenda. Vide ad Hecub. 504." Sed hoc vix congruit cum sequentibus, in quibus manifesta antithesis est inter λόγοισι et τοῦ δρῶντος. Sententiæ optime conveniret τοῦ δρῶντός ἐστι, κοὐ τὸ βουλεῦσαι πάρα, sc. πάρεστι: res in eo est, ut quis agere debeat, nec adest occasio deliberandi. De καὶ et κοὐ confusis vide ad Suppl. 291. de παρὰ et περὶ Cho. 835. An πέρι per se stare potest pro περίεργον vel περισσόν?

1333. τείνοντες pro κτείνοντες Canterus. Eadem corruptela v. 1200.

1341. πληθύνομαι. "multitudinis auctoritate inclinor." K. De hac metaphora vide ad Suppl. 598.

1342. Dictum videtur pro κυροῦνθ' ὅπως κυρεῖ, vel ὅπως ἂν κυρῇ, τρανῶς εἰδέναι οὕτω κυροῦντα: quoquo in statu sit, sive bono sive malo, id certo cognoscere, ut non amplius de eo dubitandum sit. Satis breviter Blomf.: "κυροῦνθ' ὅπως dicitur pro ὅπως κυρεῖ."

1343. καιρίως, accommodate ad consilium meum.

τἀναντί' εἰπεῖν οὐκ ἐπαισχυνθήσομαι.
πῶς γάρ τις ἐχθροῖς ἐχθρὰ πορσύνων, φίλοις
δοκοῦσιν εἶναι, πημονὴν ἀρκύστατον
φράξειεν ὕψος κρεῖσσον ἐκπηδήματος;
ἐμοὶ δ' ἀγὼν ὅδ' οὐκ ἀφρόντιστος πάλαι
νίκης παλαιᾶς ἦλθε, σὺν χρόνῳ γε μήν.
ἕστηκα δ' ἔνθ' ἔπαισ' ἐπ' ἐξειργασμένοις.
οὕτω δ' ἔπραξα, καὶ τάδ' οὐκ ἀρνήσομαι,
ὡς μήτε φεύγειν μήτ' ἀμύνεσθαι μόρον.
ἄπειρον ἀμφίβληστρον, ὥσπερ ἰχθύων,
περιστιχίζω, πλοῦτον εἵματος κακόν.
παίω δέ νιν δίς· κἀν δυοῖν οἰμώγμασιν
μεθῆκεν αὑτοῦ κῶλα· καὶ πεπτωκότι
τρίτην ἐπενδίδωμι, τοῦ κατὰ χθονὸς
Ἅιδου, νεκρῶν σωτῆρος, εὐκταίαν χάριν.
οὕτω τὸν αὑτοῦ θυμὸν ὁρμαίνει πεσών·
κἀκφυσιῶν ὀξεῖαν αἵματος σφαγὴν

1345. Nam quanam alia ratione struxerit quis calamitatem cassibus altius munitam quam ut inclusus exsilire possit? Confer v. 350. φράσσειν ὕψος ut διδάσκειν τινα σοφόν, et similia.

1347. Mihi vero hoc certamen venit, dudum quidem priorem Agamemnonis victoriam respiciens (Angl. *not irrespective of a former victory*), quanquam sero ad finem perductum. Dudum cogitaverat id facinus Regina, quanquam sero nacta est occasionem perficiendi. νίκη παλαιὰ dicitur de eo tempore quo pervicit Agamemno ut Iphigenia mactaretur; opponitur autem recenti ejus victoriæ, de Trojanis reportatæ. Alii corrigunt νείκης. Sed longe aptior est νίκη vel propter v. ἀγών.—γε μὴν, *tamen*, ex solito usu.

1355. δυοῖν. cf. v. 1316.—οἰμωγμάτοιν, si recte memini, mavult Elmsleius.—τρίτην et Σωτῆρος respiciunt notum morem tertium poculum libandi Jovi Servatori. Vide ad Suppl. v. 26.

1359. θυμὸν ὁρμαίνει, *animo æstuat*, Blomf. Vide Theb. 389.

βάλλει μ' ἐρεμνῇ ψακάδι φοινίας δρόσου,
χαίρουσαν οὐδὲν ἧσσον, ἢ διοσδότῳ
γάνει σπορητὸς κάλυκος ἐν λοχεύμασιν.
ὡς ὧδ' ἐχόντων, πρέσβος Ἀργείων τόδε,
χαίροιτ' ἄν, εἰ χαίροιτ', ἐγὼ δ' ἐπεύχομαι.
εἰ δ' ἦν πρεπόντως ὥστ' ἐπισπένδειν νεκρῷ,
τάδ' ἂν δικαίως ἦν· ὑπερδίκως μὲν οὖν·
τοσῶνδε κρατῆρ' ἐν δόμοις κακῶν ὅδε
πλήσας ἀραίων, αὐτὸς ἐκπίνει μολών.
ΧΟ. θαυμάζομέν σου γλῶσσαν ὡς θρασύστομος,
ἥτις τοιόνδ' ἐπ' ἀνδρὶ κομπάζεις λόγον.
ΚΛ. πειρᾶσθέ μου γυναικὸς ὡς ἀφράσμονος·
ἐγὼ δ' ἀτρέστῳ καρδίᾳ πρὸς εἰδότας
λέγω—σὺ δ' αἰνεῖν εἴτε με ψέγειν θέλεις,
ὅμοιον—οὗτός ἐστιν Ἀγαμέμνων, ἐμὸς

1362. Loco magnifico præclaram lucem affudit Porsonus, corrigendo διοσδότῳ γάνει pro Διὸς νότῳ γᾶν, εἰ. Intellige ᾗ σπορητὸς χαίρει, quam gaudent sata, cum calix vixdum e culmo provenit, cum in eo est ut nascatur.

1366. Vulgo πρεπόντων, quod mirifice interpretatur K. "Si hæc (cædes libationis instar perpetrata v. 1356) fiebant ab iis a quibus libatio potius mortuo fundenda est, justus erat hic agendi mos, imo justitiæ defensio." Quod qui possit intelligere, me quidem longe sagacior esse debet. εἰ ἦν πρεπόντων poni non potest pro εἰ ἦν τῶν πρεπόντων, i.e. εἰ ἦν πρέπον, et profecto in durissimas explicandi rationes incurrant necesse est qui corruptam lectionem tueri malint quam cum Stanleio reponere quod totius loci ratio plane flagitat, πρεπόντως. Nam sic respondent πρεπόντως et δικαίως, sc. εἰ ἦν πρεπόντως, ἦν ἂν καὶ δικαίως. Angl. *had it been possible with propriety to pour a libation over the corpse, it had been done justly, nay, most justly.* De structura ἦν ὥστε pro ἐξῆν, confer Hippol. 705. ἀλλ' ἔστι κἀκ τῶνδ' ὥστε σωθῆναι, τέκνον. Recte in fine v. 1367. interpungitur in ed. Vict. De corruptela ως in ων vide ad Cho. 694.

πόσις, νεκρὸς δὲ τῆσδε δεξιᾶς χερὸς,
ἔργον δικαίας τέκτονος. τάδ᾽ ὧδ᾽ ἔχει.

ΧΟ. τί κακὸν, ὦ γύναι, στροφή.
χθονοτρεφὲς ἐδανὸν, ἢ ποτὸν
πασαμένα ῥυτᾶς ἐξ ἁλὸς ὄρμενον,
τόδ᾽ ἐπέθου θύος δημοθρόους τ᾽ ἀράς;
ἀπέδικες, ἀπέταμες·
ἀπόπολις δ᾽ ἔσει,
μῖσος ὄβριμον ἀστοῖς.

ΚΛ. νῦν μὲν δικάζεις ἐκ πόλεως φυγὴν ἐμοὶ,
καὶ μῖσος ἀστῶν, δημόθρους τ᾽ ἔχειν ἀρὰς,
οὐδὲν τότ᾽ ἀνδρὶ τῷδ᾽ ἐναντίον φέρων·
ὃς οὐ προτιμῶν ὡσπερεὶ βοτοῦ μόρον,
μήλων φλεόντων εὐπόκοις νομεύμασιν,
ἔθυσεν αὑτοῦ παῖδα, φιλτάτην ἐμοὶ
ὠδῖν᾽, ἐπῳδὸν Θρῃκίων ἀημάτων.

1377. ἔργον accusativo casu poni videtur, ut ἀρωγὴν sup. 218. Sed non male Scholef.: "quasi dixisset φονευθεὶς ὑπὸ τῆσδε—."

1378. τί φάρμακον, ἢ βρώσιμον ἢ πιστόν, (vide Prom. 488, et Gloss.) sive e terra seu e mari ortum, comedisti, ut tibi ipsi, sc. tuo capiti, tanquam victimæ mox mactandæ, hoc thus imponeres publicæ exsecrationis? Antiphanes ap. Phil. Mus. Cant. I. p. 584. λιβανωτὸς ἐπετέθη.—Libri ὀρώμενον. ὀρόμενον Canterus, ὄρμενον Abresch. quod accuratius metro convenit. Vide ad Suppl. 416. Sunt autem dochmiaci versus, quos claudit pherecrateus, v. 1384.

1383. ἀπόλις vulgo. ἀπόπολις ob metrum Hermannus.

1387. Quanquam nullum crimen olim huic viro objiciebas. τόδ᾽ libri. τότ᾽ Vossius, Blomf. Dind. Dubitari potest an bene Græcum sit οὐδὲν τόδε, et νῦν μὲν plane requirit antithesin τότε. Ita rectius etiam se habet imperfectum χρῆν v. 1392, ubi libri χρή. Fortasse in Thuc. VIII. 47. fin. τότε πλέον pro τὸ δὲ πλέον legendum est. Mox ἀημάτων pro τε λημάτων Canterus, Λ in Α mutata. τε nihil est nisi labantis metri supplementum.

οὐ τοῦτον ἐκ γῆς τῆσδε χρῆν σ' ἀνδρηλατεῖν,
μιασμάτων ἄποιν'; ἐπήκοος δ' ἐμῶν
ἔργων, δικαστὴς τραχὺς εἶ. λέγω δέ σοι
τοιαῦτ' ἀπειλεῖν, ὡς παρεσκευασμένης
ἐκ τῶν ὁμοίων, Χειρὶ νικήσαντ' ἐμοῦ
ἄρχειν· ἐὰν δὲ τοὔμπαλιν κραίνῃ θεὸς,
γνώσει διδαχθεὶς ὀψὲ γοῦν τὸ σωφρονεῖν.

ΧΟ. μεγαλόμητις εἶ, ἀντιστρ.
περίφρονα δ' ἔλακες, ὥσπερ οὖν
φονολιβεῖ τύχᾳ φρὴν ἐπιμαίνεται.
λίπος ἐπ' ὀμμάτων αἵματος εὖ πρέπει
ἀτίετον· ἔτι σε χρὴ
στερομέναν φίλων
τύμμα τύμματι τῖσαι.

ΚΛ. καὶ τήνδ' ἀκούεις ὁρκίων ἐμῶν θέμιν·
μὰ τὴν τέλειον τῆς ἐμῆς παιδὸς Δίκην,
Ἄτην, Ἐρινύν θ', αἷσι τόνδ' ἔσφαξ' ἐγὼ,
οὔ μοι φόβου μέλαθρον ἐλπὶς ἐμπατεῖν,

1395. Non dicit (quod quidam emendarunt) λέγω ὡς παρεσκευασμένη, sed structura est: λέγω σοι τοιαῦτ' ἀπειλεῖν, ὡς παρεσκευασμένης ἐμοῦ ἐκ τῶν ὁμοίων ἀπειλεῖν, Χειρὶ, κ.τ.λ. Nam ultima verba plane valent, κρατήσεις οὐκ ἄνευ μάχης ἐμέ.

1400. Magna meditaris et superba loqueris, sicut animus cæde delirat; i.e. ut cujus animus cædis conscientia perculsus sit. Vide ad v. 1142. Inepte vulgo post ἔλακες plene interpungitur.

1402. λίπος αἵματος ἀτίετον, crassi sanguinis macula (cf. v. 1361.) nondum purgata, adhuc expianda, in fronte clare apparet. Confer εὖ σαφηνῆ Cho. 189. εὖ σαφῶς Pers. 780.

1404. στερομέναν φίλων idem est quod oratores dicunt ἔρημον. —τύμματι pro τύμμα Canterus. Confer Cho. 304.

ἕως ἂν αἴθῃ πῦρ ἐφ' ἑστίας ἐμῆς
Αἴγισθος, ὡς τὸ πρόσθεν εὖ φρονῶν ἐμοί.
οὗτος γὰρ ἡμῖν ἀσπὶς οὐ μικρὰ θράσους.
κεῖται γυναικὸς τῆσδε λυμαντήριος,
Χρυσηΐδων μείλιγμα τῶν ὑπ' Ἰλίῳ·
ἥ τ' αἰχμάλωτος ἥδε καὶ τερασκόπος,
καὶ κοινόλεκτρος τοῦδε, θεσφατηλόγος
πιστὴ ξύνευνος, ναυτίλων δὲ σελμάτων
ἰσοτρίβης. ἄτιμα δ' οὐκ ἐπραξάτην·
ὁ μὲν γὰρ οὕτως· ἡ δέ τοι, κύκνου δίκην,
τὸν ὕστατον μέλψασα θανάσιμον γόον
κεῖται φιλήτωρ τοῦδ', ἐμοὶ δ' ἐπήγαγεν
εὐνῆς παροψώνημα τῆς ἐμῆς χλιδῆς.

ΗΜ. φεῦ, τίς ἂν ἐν τάχει, μὴ περιώδυνος, στρ. ά.

1413. *γυναικὸς τῆσδε*, sc. *ἐμοῦ*. Chryseidum deliciæ contumeliose dicitur Agamemno, tanquam cum pluribus fœminis rem habuerit apud Trojam.

1418. *ἰσοτρίβης* Pauwius pro *ἱστοτρίβης*, quod cum *σελμάτων* constructum duriusculum est. *ναυτίλων* adjective, ut *ναυβάτης* v. 395. nisi corrigendum etiam *ναυτίλοις*. Comparat Scholef. Juven. VI. 101—2.—*ἄτιμα οὐκ ἐπραξάτην*, Angl. *they have not fared undeservedly*. Sic *ἔπραξαν ἔνδικα* Orest. 538. *χαλεπώτατα* Thuc. VIII. 95.

1422. *εὐνῆς παροψώνημα*, additamentum adulterii, unam notionem efficit, unde pendeat *τῆς ἐμῆς χλιδῆς*. *παροψωνεῖν*, clandestinas dapes comparare, *παροψὶς*, ferculum delicatum præter cætera appositum. Confert Blomf. Arist. Frag. 236. *πάσαις γυναιξὶν ἐξ ἑνός γέ του τρόπου ὥσπερ παροψὶς μοιχὸς ἐσκευασμένος*. *εὐνῆς* de Casandræ morte, ut *κοίταν* v. 1471. explicant Well. Klaus. Sed verum videtur esse *χλιδῇ*.

1423–1554. Versus qui deinceps sequuntur, etsi fortasse subinde mutili et transpositi sunt, (quod tamen minime affirmaverim,) certe non adeo manci habendi sunt quam putaverunt viri docti, qui dum in strophas et antistrophas invitos anapæstos contorquent, lacunæ signum multis locis apposuerunt, ubi nihil om-

μηδὲ δεμνιοτήρης,
μόλοι τὸν αἰεὶ φέρουσ' ἐν ἡμῖν
μοῖρ' ἀτέλευτον ὕπνον, δαμέντος
φύλακος εὐμενεστάτου,
καὶ πολλὰ τλάντος γυναικὸς διαί;
πρὸς γυναικὸς δ' ἀπέφθισεν βίον.
ΧΟ. ἰὼ, † ἰὼ, † παράνους Ἑλένα,
μία τὰς πολλὰς, τὰς πάνυ πολλὰς
ψυχὰς ὀλέσασ' ὑπὸ Τροίᾳ.
ΗΜ. νῦν δὲ τελείαν
πολύμναστον ἐπηνθίσω

nino deest ad sensum; nec credo anapæstica eum in modum et tam violenter tractari debuisse. Clytæmnestræ igitur sermones equidem eximo ex his metricæ necessitatis legibus; et eas tantum hemichorii partes quæ sibi accurate respondent, nempe *στρ. α'. β'. γ'.* et *ἀντιστρ. α'. β'. γ'.* ita notatas reliqui. Idem fieri videbimus in choro qui legitur Cho. 300–469. ubi nusquam in strophas et antistrophas rediguntur anapæsti. Sic demum restant tantummodo vv. 1433–37, et 1525–7. qui in nostris codicibus antistrophica non habent; nam repetitur locus a v. 1466–73. post v. 1490. Et profecto vix dubitari potest quin 1433–37. aut plane corrupti aut aliunde invecti sint; nam et metra et sensus intelligi nequeunt, et turbatur responsum Clytæmnestræ v. 1438. ad Hemichorii verba 1423–29. nisi eos e medio eximamus.—Sed rectene an secus fecerim in hoc carmine ordinando judicent alii; simplicitatem præcipue sequutus sum, cum impeditissima sit recepta distribuendi ratio.

1423. Utinam mors cita, non ea quidem magni doloris nec quæ dudum cubare faciat, somnum afferat *ἀτέλευτον ἐν ἡμῖν*, qui nullum in nobis finem habeat.

1430. Vulgo *ἰὼ παρανόμους. παράνους* Hermannus: *ἰὼ* geminavit Well. ut absolutius evaderent anapæsti.

1433. Hunc locum, quem supra diximus et metrorum ordini molestum esse et intellectu perobscurum, nemo probabiliter interpretatus est, nec dubium videtur quin aut vitium contraxerit aut ex alieno loco huc migraverit. Explicant: *νῦν ἐπηνθίσω τελείαν*

δι' αἷμ' ἄνιπτον,
ἥτις ἦν τότ' ἐν δόμοις
ἔρις ἐρίδματος, ἀνδρὸς οἰζύς.

ΚΛ. μηδὲν θανάτου μοῖραν ἐπεύχου,
τοῖσδε βαρυνθείς·
μηδ' εἰς Ἑλένην κότον ἐκτρέψῃς,
ὡς ἀνδρολέτειρ', ὡς μία πολλῶν
ἀνδρῶν ψυχὰς Δαναῶν ὀλέσασ',
ἀξύστατον ἄλγος ἔπραξεν.

ΗΜ. δαῖμον, ὃς ἐμπίτνεις δώμασι καὶ διφυί- ἀντ. α΄.
οισι Τανταλίδαισιν,
κράτος †τ'† ἰσόψυχον ἐκ γυναικῶν
καρδιόδηκτον ἐμοὶ κρατύνεις.
ἐπὶ δὲ σώματος, δίκαν
μοι κόρακος ἐχθροῦ, σταθεὶς ἐκνόμως
ὕμνον ὑμνεῖν ἐπεύχεται**

ἔριν, ἥτις ἦν ἐρίδματος ἐν δόμοις: nunc efflorescere fecisti memoriam discordiæ olim in familia constructæ, quæ mariti interficiendi causa erat. ἔρις δι' αἷμα, ob cæsam Iphigeniam concepta. Jungenda videntur πολύμναστον — ἥτις, sc. fecisti ut recordaremur quænam olim fuerit. De ἐρίδματος nihil constat.

1438. μηδὲν ἐπεύχου, noli tibi mortem imprecari. Respicit ad v. 1423, et in sequentibus ad v. 1430.

1443. ἀξύστατον, incomparabile. Ne dicas nihil pejus esse Helenæ facinore, cum aliæ non minus scelesta perpetrarunt.

1445. Vulgo διφυεῖσι, contra metrum, et dubiæ vox formationis, siquidem a διφυὴς fit διφυέσι, non διφυεῖσι. Correxit Hermannus.

1447. καρδιόδηκτον Abreschius pro καρδίᾳ δηκτόν. Sensus: et qui nunc per mulieres imperium pari potentia exerces atque olim per viros, sc. qui non minorem in domum Atridarum potentiam habes dum in ea regnat Clytæmnestra, quam cum Atreus et Thyestes rerum potiti sunt.

1450. Desunt duæ syllabæ in fine versus. Fingitur autem malus ille genius, qui Clytæmnestram impulerit ad interficiendum mari-

ΚΛ. νῦν δ' ὤρθωσας στόματος γνώμην,
τὸν τριπάχυιον
δαίμονα γέννας τῆσδε κικλήσκων·
ἐκ τοῦ γὰρ ἔρως αἱματόλοιχος
νείρᾳ τρέφεται· πρὶν καταλῆξαι
τὸ παλαιὸν ἄχος, νέος ἴχωρ.

ΗΜ. ἦ μέγαν οἴκοις τοῖσδε — στρ. β'.
δαίμονα καὶ βαρύμηνιν αἰνεῖς,
φεῦ, φεῦ, κακὸν αἶνον ἀτη-
ρᾶς τύχας ἀκορέστου.
ἰὼ, ἰὴ, διαὶ Διὸς
παναιτίου, πανεργέτα·
τί γὰρ βροτοῖς ἄνευ Διὸς
τελεῖται; τί τῶνδ'
οὐ θεόκραντόν ἐστιν;

ΧΟ. ἰὼ, ἰώ.
βασιλεῦ, βασιλεῦ, πῶς σε δακρύσω;
φρενὸς ἐκ φιλίας τί ποτ' εἴπω;

tum, cadaveri insultare ut corvus, male ominatam crocitans cantilenam. Sed σταθεῖσ' probabiliter Schützius. Confer v. 1365. Quod si verum, fortasse in fine versus deest γυνή, quod ob lectionem σταθεὶς deletum fuerit.—Si exciderunt post v. 1450. octo versus antistrophici, qui vv. 1430–37. excipiebant, eodem modo quo supra interrumpitur Clytæmnestræ responsum ad Chorum.

1451. Nunc demum recte dixisti, quum hujus domus malum genium nominasti; ex eo enim cupido sanguinis in præcordiis (sc. et in me et in cæteris hujus familiæ) continuo alitur, ut cædes cædem nunquam non excipiat. νείρει libri, ex νείρῃ corruptum, sc. νεάρᾳ (γαστρί.) Τριπάχυιον quid significet prorsus incertum est: an recte πάχυιος a παχὺς procedere possit, non dixerim. Vertendum videtur *prægravem*. τριπάλαιος Blomf.

1459. κακὸν αἶνον αἰνεῖς, *malam mentionem facis.*

κεῖσαι δ' ἀράχνης ἐν ὑφάσματι τῷδ'
ἀσεβεῖ θανάτῳ βίον ἐκπνέων.

ΗΜ. ὤ μοι μοι, κοίταν τάνδ' ἀνελεύθερον,
δουλίῳ μόρῳ δαμεὶς
ἐκ χερὸς ἀμφιτόμῳ βελέμνῳ.

ΚΛ. αὐχεῖς εἶναι τόδε τοὔργον ἐμόν.
μὴ δ' ἐπιλεχθῇς
Ἀγαμεμνονίαν εἶναί μ' ἄλοχον.
φανταζόμενος δὲ γυναικὶ νεκροῦ
τοῦδ', ὁ παλαιὸς δριμὺς ἀλάστωρ
Ἀτρέως, χαλεποῦ θοινατῆρος,
τόνδ' ἀπέτισεν,
τέλεον νεαροῖς ἐπιθύσας.

ΗΜ. ὡς μὲν ἀναίτιος εἶ †σὺ† ἀντ. β'.
τοῦδε φόνου, τίς ὁ μαρτυρήσων;
πῶ; πῶ; πατρόθεν δὲ συλλή-
πτωρ γένοιτ' ἂν ἀλάστωρ.
βιάζεται δ' ὁμοσπόροις
ἐπιρρόαῖσιν αἱμάτων

1472. Libri δολίῳ, quod metrum pessumdat. Vide ad v. 1497.

1475. μὴ ἐπιλεχθῇς, ne cogites, ne fingas me esse Agamemnonis uxorem; erat enim Atrei malus ille et vindex genius, qui hujus mortui uxori apparens (vel fortasse, specie ejus assumpta) pœnas ex hoc viro exegit, majorem hostiam super tenella, sc. lactante, mactando; id est, adultum Agamemnonem pro liberis Thyestis. τὰ τέλεια opponuntur τοῖς νεαροῖς, sc. γαλαθηνοῖς. Thuc. v. 47. Herod. I. 183.

1482. Innocentem te esse nemo profecto testabitur; quamquam fieri potest ut malus familiæ genius te aliquatenus adjuverit. πῶ Siculorum esse autumant pro ποῦ. πῶς rescribi jubet Dind. ex marg. Ask. Vide Shilleto ad Dem. de Fals. Leg. §. 56. not. crit.

μέλας Ἄρης· ὅποι δίκαν
προβαίνων πάχνᾳ
κουροβόρῳ παρέξει.

ΧΟ. ἰὼ, ἰὼ,
βασιλεῦ, βασιλεῦ, πῶς σε δακρύσω;
φρενὸς ἐκ φιλίας τί ποτ' εἴπω;
κεῖσαι δ' ἀράχνης ἐν ὑφάσματι τῷδ'
ἀσεβεῖ θανάτῳ βίον ἐκπνέων.

ΗΜ. ὤ μοι μοι, κοίταν τάνδ' ἀνελεύθερον,
δουλίῳ μόρῳ δαμεὶς
ἐκ χερὸς ἀμφιτόμῳ βελέμνῳ.

ΚΛ. οὔτ' ἀνελεύθερον οἶμαι θάνατον
τῷδε γενέσθαι,

1488. δίκαν pro δὲ καὶ Butl. Continua consanguineorum cæde adigit hanc familiam Mars, quo demum quando quis (sc. Agamemno) pervenerit, pœnas solvet pro cæsis Thyestis liberis. πάχνη κουρόβορος est concretus sanguis comesorum infantium. Confer παιδοβόροι μόχθοι Cho. 1057.

1497. Inepte et ἀμέτρως hic δολίῳ in libris legitur, et plane contra sententiam δολίαν in v. 1501. Adeo certum puto recte Dobræum (Adv. II. p. 26.) correxisse δούλιον, ut confidenter utrumque mutaverim, paucis tantum probaturus id me recte fecisse. Imprimis igitur, ἀνελεύθερον, *homine libero indignum*, unice convenit cum δουλίῳ μόρῳ. Deinde, hoc ipsum in Choephoris conqueritur Orestes, cum dicit (v. 470.) πάτερ, τρόποισιν οὐ τυραννικοῖς θανών. Denique, audi qua ratione argumentetur Clytæmnestra. Non inquit, servili morte periit, neque enim servi mortem (δούλιον ἄτην) familiæ fecit, sed meam ex ipso filiam crudeliter immolavit. Si cæso servo Dianæ iram placasset, longe aliter se res haberet; tum enim servus secundum legem talionis mactandus fuisset, potius quam ipse paterfamilias. Simulacrum justitiæ potius quam facti veritatem quærit Regina. Nego vero in δολίῳ et δολίαν ullam inesse umbram ratiocinandi; nec mirum est doctos viros vv. 1499-1500. ut spurios inclusisse. Ceterum οὔτε et οὐδὲ intellige quasi dictura *nec hic nec illa ut servus periit*, ita locuta sit: *non hic, quia nec illa.*

οὐδὲ γὰρ οὗτος δούλιον ἄτην
οἴκοισιν ἔθηκ'· ἀλλ' ἐμὸν ἐκ τοῦδ'
ἔρνος ἀερθὲν, τὴν πολύκλαυτόν τ'
† Ἰφιγένειαν, ἀνάξια δράσας,
ἄξια πάσχων, μηδὲν ἐν Ἅιδου
μεγαλαυχείτω, ξιφοδηλήτῳ
θανάτῳ τίσας ἅπερ ἦρξεν.

ΗΜ. ἀμηχανῶ, φροντίδων στερηθεὶς, στρ. γ΄.
εὐπάλαμον μέριμναν,
ὅπα τράπωμαι, πίτνοντος οἴκου.
δέδοικα δ' ὄμβρου κτύπον δομοσφαλῆ
τὸν αἱματηρόν· ψεκὰς δὲ λήγει.
δίκην δ' ἐπ' ἄλλο πρᾶγμα θηγάνει βλάβης
πρὸς ἄλλαις θηγάναισι Μοῖρα.

ΧΟ. ἰὼ, γᾶ, γᾶ,
εἴθ' ἔμ' ἐδέξω, πρὶν τόνδ' ἐσιδεῖν

1504. Locus plane interpolatus, sed quem audacius esset ex conjectura refingere. Nomen Ἰφιγένειαν omittere vult Elmsl. ad Med. 807. Ἰφιγενείαν, ἄξια δράσας Dind. ἄξια, sc. pro quibus ipse similia pateretur. Cf. v. 516. τὴν πολυκλαύτην Pors. sed τε est *nempe;* ut Suppl. 675. Locum valde ineleganter vertit Peile, qui sequitur Dindorfium, citans spurium versum ex Theb. 682. κακῶν δὲ καἰσχρῶν οὔ τιν' εὐκλείαν ἐρεῖς, quo longam syllabam in Ἰφιγενείᾱν confirmet.

1509. ἀμηχανῶ μέριμναν, ut sup. v. 1148. Eccles. 664.

1511. Angl. *I fear the pattering of the shower of blood; for it no longer falls in mere drops.* Vereor ne cædes mox fiat non per intervalla ac spiramenta temporum, sed continuo et velut uno ictu totam domum exhauriat. Confer Œd. Col. 1251. ἀστακτὶ λείβων δάκρυον, non guttatim, sed copioso flumine.

1513. Vulgo δίκη et θήγει, contra sensum et metrum. Mutarunt Auratus et Herm. Fatum acuit justitiam ad aliud negotium suscipiendum (sc. ad alteram cædem) in alia cote calamitatis.

ἀργυροτοίχου
δροίτας κατέχοντα χαμεύναν.
τίς ὁ θάψων νιν, τίς ὁ θρηνήσων;
ἦ σὺ τόδ' ἔρξαι
τλήσει, κτείνασ' ἄνδρα τὸν αὑτῆς,
ἀποκωκῦσαι ψυχὴν, ἄχαριν
χάριν ἀντ' ἔργων
μεγάλων ἀδίκως ἐπικρᾶναι;

ΗΜ. τίς δ' ἐπιτύμβιον αἶνον ἐπ' ἀνδρὶ θείῳ
σὺν δακρύοις ἰάπτων
ἀληθείᾳ φρενῶν πονήσει;

ΚΛ. οὐ σὲ προσήκει τὸ μέλημα λέγειν
τοῦτο· πρὸς ἡμῶν
κάππεσε, κάτθανε, καὶ καταθάψομεν,
οὐχ ὑπὸ κλαυθμῶν τῶν ἐξ οἴκων,
ἀλλ' Ἰφιγένειά νιν ἀσπασίως
θυγατὴρ, ὡς χρὴ,
πατέρ' ἀντιάσασα πρὸς ὠκύπορον
πόρθμευμ' ἀχέων,
περὶ χεῖρα βαλοῦσα φιλήσει.

ΗΜ. ὄνειδος ἥκει τόδ' ἀντ' ὀνείδους· ἀντ. γ΄.

1525. Vulgo ἐπιτύμβιος αἶνος, ita correctum fortasse ob præcedens τίς. Sententiam aliquam nominativo extorquet K. sed quam nolumus lectori commendare. Nam πονήσει non nisi de laudatore, minime de laudatione, dici potest. ἰάπτων est τοξεύων, jaciens in eum: vide ad Suppl. 1044. ἐπὶ ut sup. 354. Theb. 539.—δακρύοις Farn. Ceteri δακρύοιν.

1536. χεῖρε conjecit Pors. Vide Hom. Od. XI. 211.

1537. Sensus est: in hac re cernitur lex talionis, quæ jubet παθεῖν τὸν ἔρξαντα. Cf. Cho. 301. ἀντὶ μὲν ἐχθρᾶς γλώσσης ἐχθρὰ γλῶσσα τελείσθω, quod hic dicitur

δύσμαχα δ' ἐστὶ κρῖναι.
φέρει φέροντ', ἐκτίνει δ' ὁ καίνων.
μίμνει δὲ, μίμνοντος ἐν χρόνῳ Διὸς,
παθεῖν τὸν ἔρξαντα· θέσμιον γὰρ
τίς ἂν γονὰν ἀραῖον ἐκβάλοι δόμων;
κεκόλληται γένος πρὸς ἄτᾳ.

ΚΛ. εἰς τόνδ' ἐνέβη ξὺν ἀληθείᾳ
χρησμόν· ἐγὼ δ' οὖν
ἐθέλω, δαίμονι τῷ Πλεισθενιδᾶν
ὅρκους θεμένη, τάδε μὲν στέργειν,
δύστλητά περ ὄνθ'· ὃ δὲ λοιπὸν, ἰόντ'
ἐκ τῶνδε δόμων ἄλλην γενεὰν
τρίβειν θανάτοις αὐθένταισιν.
κτεάνων τε μέρος

ὄνειδος ἀντ' ὀνείδους. Φέρει φέροντ', sc. ὁ φερόμενος, qui bonis spoliatus sit invicem grassatur in spoliatorem. Qui denique occiderit aliquem, luit pœnam; ergo Clytæmnestræ debetur pœna commissi sceleris. Hanc autem sententiam quoniam tecte et per ambages exprimit chorus, recte addit δύσμαχα δ' ἐστὶ κρῖναι, *quamvis quid sentiam difficile sit interpretari.* Plenius dixisset poeta, ἥκει τόδε, "ὄνειδος ἀντ' ὀνείδους," κ. τ. λ. fere ut Comicorum τοῦτ' ἐκεῖνο.

1540. ἐν χρόνῳ. Sensus est, hæc lex manet quamdiu manebit Zeus.—Post θέσμιον γάρ fortasse interpungendum est: *sic enim lege constitutum.*—ἀραῖον Herm. pro ῥᾷον, πρὸς ἄτᾳ Blomf. pro προσάψαι, + tantum in T mutata. γονὴ ἀραῖος est proles exsecrationum. Quis, inquit, eam prolem domum semel admissam ejecerit? Cf. v. 741.

1544. ἐνέβη, si vera lectio, pertinet ad τὸ γένος. Sed ἐνέβης conjecit Canterus. Revera jam in hoc vaticinium pervenit domus: sc. quod de domo prædicas v. 1543. jam revera accidisse videtur.

1548. ὃ δὲ λοιπόν, quod vero ab illo superest præstandum, quod ad alteram pacti conditionem. Paciscitur Clytæmnestra, ipsam in præsentibus acquiescere, dummodo malus genius in aliam domum migret, quam domesticis cædibus exhauriat.

βαιὸν ἐχούσῃ πᾶν ἀπόχρη μοι,
κἀλληλοφόνους
μανίας μελάθρων ἀφελούσῃ.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

ὦ φέγγος εὖφρον ἡμέρας δικηφόρου·
φαίην ἂν ἤδη νῦν βροτῶν τιμαόρους
θεοὺς ἄνωθεν γῆς ἐποπτεύειν ἄχη,
ἰδὼν ὑφαντοῖς ἐν πέπλοις Ἐρινύων
τὸν ἄνδρα τόνδε κείμενον φίλως ἐμοὶ,
χερὸς πατρῴας ἐκτίνοντα μηχανάς.
Ἀτρεὺς γὰρ ἄρχων τῆσδε γῆς, τούτου πατὴρ,
πατέρα Θυέστην τὸν ἐμὸν, ὡς τορῶς φράσαι,
αὑτοῦ τ' ἀδελφὸν, ἀμφίλεκτος ὢν κράτει,
ἠνδρηλάτησεν ἐκ πόλεώς τε καὶ δόμων.
καὶ προστρόπαιος ἑστίας μολὼν πάλιν
τλήμων Θυέστης μοῖραν εὕρετ' ἀσφαλῆ,
τὸ μὴ θανὼν πατρῷον αἱμάξαι πέδον
αὐτοῦ· ξένια δὲ τοῦδε δύσθεος πατὴρ

1553. Libri omnes habent δ' ante ἀλληλοφόνους, aut a metrico quodam propter hiatum intrusum aut male repetita Δ ante ΑΛΛ. κἀλληλοφόνους Canterus et recentiores, quod propter τε in v. 1551 cum K. recepi, quanquam libenter etiam omitterem. Sensus est: perpauca mihi sufficiunt habenti, si modo domesticarum cædium insanam cupiditatem sustulero.

1560. χερὸς πατρῴας μηχανὰς, Atrei nefandum facinus.

1563. Fortasse αὐτοῦ δ' ἀδελφόν. Cf. Cho. 182. Elmsl. ad Med. 940. ἀμφίλεκτος ὢν κράτει, *certans de imperio.*

1568. αὐτοῦ, *illic.* Non video quare vulgatum mutare velint critici. Sæpissime occurrit αὐτοῦ hoc sensu, ut αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ ap. Hom. Supra v. 439. Cf. Arnold. ad Thuc. v. 83. VIII. 28. Soph. Trach. 144. τὸ γὰρ νεάζον ἐν τοιοῖσδε βόσκεται χώροισιν αὐτοῦ, sc. ἐν κακῶν ἀπειρίᾳ.—ξένια autem ἐπεξηγητικῶς ad δαῖτα pertinet. τοῦδε πατὴρ jungenda, non ξένια τοῦδε.

Ἀτρεὺς, προθύμως μᾶλλον ἢ φίλως, πατρὶ
τῷ 'μῷ, κρεουργὸν ἦμαρ εὐθύμως ἄγειν
δοκῶν, παρέσχε δαῖτα παιδείων κρεῶν.
τὰ μὲν ποδήρη καὶ χερῶν ἄκρους κτένας
ἔθρυπτ' ἄνωθεν ἀνδρακὰς καθήμενος.
ἄσημα δ' αὐτῶν αὐτίκ' ἀγνοίᾳ λαβὼν,
ἔσθει βορὰν ἄσωτον, ὡς ὁρᾷς, γένει.
κἄπειτ' ἐπιγνοὺς ἔργον οὐ καταίσιον,
ᾤμωξεν, ἀμπίπτει δ' ἀπὸ σφαγῆς ἐμῶν·
μόρον δ' ἄφερτον Πελοπίδαις ἐπεύχεται,
λάκτισμα δείπνου ξυνδίκως τιθεὶς ἀρᾷ,
οὕτως ὀλέσθαι πᾶν τὸ Πλεισθένους γένος.

1570. κρεουργὸν ἦμαρ, *festum diem.* Confer βούθυτον ἦμαρ Cho. 253. βούθυτος ἡδονὴ Ion. 664.

1573. Summos pedum ac manuum articulos confregit, seorsum sedens ἄνωθεν, superius, ut convivator, Angl. *at the head of the table,* ut dicitur ἔσχατος κατακεῖσθαι Plat. Symp. p. 175. C. ὑποκάτω κατακλίνεσθαι ib. p. 222. ult. Sic καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων Antig. 411. ἀνδρακὰς est χωρὶς, interprete Suida. Sedit autem Atreus seorsum, ne quis proxime ad latus recumbens intelligeret quid ageret.

1574. Ille vero nihil doli suspicatus, (αὐτίκα,) sumpsit nonnulla ex iis, quæ ut confracta et condita agnosci non poterant, et sic comedit cibum familiæ perniciosum. Cujus rei quum postea conscius factus esset, ἐπιγνούς, cum gravi ejulatu resiluit vomens a nefanda dape. ἄσωτος (unde nostrum verbum sot) est proprie *perditus,* sed hic contrarium est voci σωτήριος, ergo *perniciosus.*

1579. Hic versus mihi significare videtur *violatas hospitii leges includens imprecatione,* τιθεὶς ξὺν ἀρᾷ, jungens cum ea, mentionem diserte faciens ejus, tanquam causæ imprecandi, sive, ut vertit K., *uno jure jungens.* Videtur enim præpositio componi cum v. δίκη, ut in πανδίκως, *omnino,* ubi fere evanescit posterioris vocis vis, quæ alteri tantum inservit, ut formetur adverbium secundum ejus significationem. Confer σύνδικος, *communis,* Pind. Pyth. I. 3. quod verbum ad hunc locum explanandum facit.—λάκτισμα, ut λακτίζειν, *spernere,* sup. v. 374.

1580. ὀλέσθαι Pors. pro ὀλέσθη.—Πλεισθένους, quia sec. Schol. ad

ἐκ τῶνδέ σοι πεσόντα τόνδ' ἰδεῖν πάρα.
κἀγὼ δίκαιος τοῦδε τοῦ φόνου ῥαφεύς·
τρίτον γὰρ ὄντα μ' ἐπὶ δέκ' ἀθλίῳ πατρὶ
ξυνεξελαύνει τυτθὸν ὄντ' ἐν σπαργάνοις·
τραφέντα δ' αὖθις ἡ δίκη κατήγαγε.
καὶ τοῦδε τἀνδρὸς ἡψάμην θυραῖος ὤν,
πᾶσαν ξυνάψας μηχανὴν δυσβουλίας.
οὕτω καλὸν δὴ καὶ τὸ κατθανεῖν ἐμοί,
ἰδόντα τοῦτον τῆς δίκης ἐν ἕρκεσιν.
ΧΟ. *Αἴγισθ', ὑβρίζειν ἐν κακοῖσιν οὐ σέβω.*
σὺ δ' ἄνδρα τόνδε φὴς ἑκὼν κατακτανεῖν,
μόνος δ' ἔποικτον τόνδε βουλεῦσαι φόνον.
οὔ φημ' ἀλύξειν ἐν δίκῃ τὸ σὸν κάρα
δημοῤῥιφεῖς, σάφ' ἴσθι, λευσίμους ἀράς.
ΚΛ. *σὺ ταῦτα φωνεῖς νερτέρᾳ προσήμενος*

Hom. Il. II. et ad Eur. Orest. 5. (quos laudat Butlerus ap. Peile) Atridæ revera filii erant Plisthenis, qui juvenis moriens eos patri suo Atreo educandos reliquit.

1586. *θυραῖος ὤν*, e longinquo, utpote exsul. Ceterum ad *συνεξελαύνει* intelligendus Atreus, non Agamemnon.

1590. Non eum probo, qui commisso scelere gaudet et insolentem se præstat: id quod tu facis, quum dicis te consulto et quidem solum fuisse cædis auctorem. Confer Antig. 482. *ὕβρις δ', ἐπεὶ δέδρακεν, ἥδε δευτέρα, τούτοις ἐπαυχεῖν, καὶ δεδρακυῖαν γελᾶν.* Ajac. 1151. *ἐν κακοῖς ὕβριζε.*

1593. *οὔ φημ' ἀλύξειν* valet *certo in malum incidet tuum caput;* unde recte *ἐν δίκῃ* et *σάφ' ἴσθι* infertur.

1595. Tune vero hæc mihi dicere ausus es? Tu, qui tantum *θαλαμίτης* es, et inferior, mihi, qui *ζυγίτης* sum, et superior? Ordo remigum, *θρανίτων, ζυγίτων, θαλαμίτων* hic respicitur. Horum primi videntur maximum fuisse momentum in propellenda triremi; secundi majus quam tertii: quare majorem existimationem et majus stipendium habebant. Ceterum hoc loco *τῶν θρανίτων* mentionem facere non necessarium erat (nisi cum Blomf. credamus cæsum Agamemnonem ut *θρανίτην* respici), quia tertius tanto inferior est secundo, quanto secundus est primo:

κώπῃ, κρατούντων τῶν ἐπὶ ζυγῷ δορός;
γνώσει, γέρων ὢν, ὡς διδάσκεσθαι βαρὺ
τῷ τηλικούτῳ, σωφρονεῖν εἰρημένον.
δεσμὸς δὲ, καὶ τὸ γῆρας, αἵ τε νήστιδες
δύαι, διδάσκειν ἐξοχώταται φρενῶν
ἰατρομάντεις. οὐχ ὁρᾷς ὁρῶν τάδε;
πρὸς κέντρα μὴ λάκτιζε, μὴ παίσας μογῇς.
XO. γύναι, σὺ τοὺς ἥκοντας ἐκ μάχης νέον
* * * * * * *
οἰκουρὸς, εὐνὴν ἀνδρὸς αἰσχύνουσ᾽ ἅμα
ἀνδρὶ στρατηγῷ τόνδ᾽ ἐβούλευσας μόρον;
AI. καὶ ταῦτα τἄπη κλαυμάτων ἀρχηγενῆ.
Ὀρφεῖ δὲ γλῶσσαν τὴν ἐναντίαν ἔχεις·
ὁ μὲν γὰρ ἦγε πάντ᾽ ἀπὸ φθογγῆς χαρᾷ,
σὺ δ᾽ ἐξορίνας ἠπίοις ὑλάγμασιν

quare satis recte se habet comparatio.—δορὸς, *navis*.

1598. εἰρημένον, absolute, ut δέον, δόξαν, etc. *postquam ei præceptum sit.* Cf. Thucyd. v. 30.

1600. καὶ τὸ γῆρας διδάσκειν, "vel senectutem, cui molestius et difficilius est discere." K.

1602. παίσας Schol. ad Pind. Pyth. II. ad fin. Intellige τὸν πόδα πρὸς κέντροις. Libri πήσας, quod Scholefieldius credit participium esse aoristi ἔπησα, ab antiquo verbo πήθω, unde ἔπαθον, πείσομαι, πῆμα. Quod vereor ne paucis probare possit. Vide Phil. Mus. Cant. I. p. 239. πταίσας correxit Porsonus, quod metaphoræ minime convenire mihi videtur. Aliud enim est πταίσας τῷδε πρὸς κακῷ, Prom. 947., *si ad hoc malum offenderit.* Confer de proverbio Pind. Pyth. II. 174. Prom. 331.

1603. Post hunc versum excidisse quædam certum puto, quare lacunæ indicium apposui.

1609. ἠπίοις. "Orphicorum carminum aptum cognomen est ἤπιος: quare ironice etiam chori verba ἤπια dicit Ægisthus, simul vero ὑλάγματα." K. recte. Eadem ratione conjungit contraria fere verba ἐξορίνας et ἄξει. Mira sunt, quæ de vv. ἄξει et νηπίοις ὑλάγμασιν (sic ille) scribit Peile. Antithesis non est in ὁ μὲν ἦγε, σὺ δὲ ἄξει, *ille abduxit, tu abduceris*, sed in ἀπὸ φθογγῆς χαρᾷ et ἐξορίνας ὑλάγμασι.

ἄξει· κρατηθεὶς δ' ἡμερώτερος φανεῖ.
ΧΟ. ὡς δὴ σύ μοι τύραννος Ἀργείων ἔσει,
ὃς οὐκ, ἐπειδὴ τῷδ' ἐβούλευσας μόρον,
δρᾶσαι τόδ' ἔργον οὐκ ἔτλης αὐτοκτόνως.
ΑΙ. τὸ γὰρ δολῶσαι πρὸς γυναικὸς ἦν σαφῶς·
ἐγὼ δ' ὕποπτος ἐχθρὸς ἦ παλαιγενής.
ἐκ τῶν δὲ τοῦδε χρημάτων πειράσομαι
ἄρχειν πολιτῶν· τὸν δὲ μὴ πειθάνορα
ζεύξω βαρείαις οὔτι μὴ σειραφόρον
κριθῶντα πῶλον· ἀλλ' ὁ δυσφιλὴς σκότῳ
λιμὸς ξύνοικος μαλθακόν σφ' ἐπόψεται.
ΧΟ. τί δὴ τὸν ἄνδρα τόνδ' ἀπὸ ψυχῆς κακῆς
οὐκ αὐτὸς ἠνάριζες, ἀλλὰ σὺν γυνή,
χώρας μίασμα καὶ θεῶν ἐγχωρίων,
ἔκτειν'; Ὀρέστης ἆρά που βλέπει φάος,
ὅπως κατελθὼν δεῦρο πρευμενεῖ τύχῃ
ἀμφοῖν γένηται τοῖνδε παγκρατὴς φονεύς;

ἄξει mediæ vocis est, *tibi ducturus es*, sc. quos velis, i. e. meipsum.

1611. Quasi vero tu rex Argivorum unquam futurus sis! Eur. Herc. Fur. 1407. ὡς δὴ τί φίλτρον τοῦτ' ἔχων ῥᾴων ἔσει; Duplex negatio satis defenditur a Soph. Trach. 1014. οὐκ ἔγχος τις ὀνήσιμον οὐκ ἀποτρέψει; quod comparat K.

1618. τὸν μὴ πειθάνορα οὐ μὴ ζεύξω ὡς σειραφόρον, ἀλλ' ὑπὸ ζυγῷ βαρείαις (ζεύγλαις.) Hac structura utitur poeta, quum velit dicere ζεύξω βαρείαις, οὔτι σειραφόρον. Anglice, *him who is disobedient I will put to a heavy yoke—no fear I should set him in the trace, a barley-fed colt.* Mea quidem sententia frustra versatur Peile in explicando οὐ μή, pro quo οὔτι μοι Pors. Blomf. Verbo postponitur negatio ut in v. 904.

1621. τί δή, sc. εἰ πρὸς γυναικὸς ἦν δολῶσαι, ὡς φῄς, γυνὴ καὶ συνελάβετο τοῦ φόνου, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς ἔκτεινας; Chori objurgationi v. 1613. nondum satis respondet Ægisthus, quare idem nunc repetitur interrogative.

ΑΙ. ἀλλ' ἐπεὶ δοκεῖς τάδ' ἔρδειν καὶ λέγειν, γνώσει τάχα.

ΧΟ. εἶα δή, φίλοι λοχῖται, τοὔργον οὐχ ἑκὰς τόδε·
εἶα δή, ξίφος πρόκωπον πᾶς τις εὐτρεπιζέτω.

ΑΙ. ἀλλὰ κἀγὼ μὴν πρόκωπος οὐκ ἀναίνομαι θανεῖν.

ΧΟ. δεχομένοις λέγεις θανεῖν σε· τὴν τύχην δ' ἐρώμεθα.

ΚΛ. μηδαμῶς, ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, ἄλλα δράσωμεν κακά·
ἀλλὰ καὶ τάδ' ἐξαμῆσαι πολλὰ δύστηνον θέρος·
πημονῆς δ' ἅλις γ' ὑπάρχει· μηδὲν αἱματώμεθα.
στείχετ' †ἤδη† δ', οἱ γέροντες, πρὸς δόμους, τετρωμένους
πρὶν παθεῖν, ἔρξαι τ' ἄκαιρον. χρῆν τάδ' ὡς ἐπράξαμεν.

1627. γνώσει τάχα. Vide ad Cho. 297.

1628. λοχῖται. Ita dicuntur choreutæ, quia in modum λόχου militaris dispositi sunt. Vide Müller. Dissert. ad Eum. p. 62.

1631. δεχομένοις. Nobis omen accipientibus, quod inest verbis οὐκ ἀναίνομαι θανεῖν. Arist. Plut. 63. δέχου τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ὄρνιν τοῦ θεοῦ. Ovid. Fast. I. 561. *Accipio revocamen, ait.* Cic. De Divin. I. 46. *Accipio, inquit, filia mea, omen,* sc. regem Persen periisse, ubi conferunt Interpp. Plutarch. Æmil. p. 260. de eadem re narrantem: ἀγαθῇ τύχῃ δέχομαι τὸν οἰωνόν.—ἐρώμεθα Schütz. pro vulg. ἐρούμεθα, quod verbum nihili est. Confer ἐξιστορῆσαι μοῖραν Theb. 501.

1633. θέρος pro ὁ ἔρως Schütz.

1634. ἡματώμεθα libri, quod emendavit Jacobsius.

1635. πεπρωμένους libri. Ingeniose Heathius τετρωμένους, nec dubito quin verissime: hoc enim unice convenit verbis μηδὲν αἱματώμεθα.—ἔρξαντα καιρόν libri, sine sensu, quanquam more suo laborat K. inepta verba explicare. ἔρξαι τ' ἄκαιρον, simplex et facilis Musgravii emendatio, omnem tollit molestiam, literula ν in ι mutata: valet autem ἀνήκεστόν τι δρᾶσαι, per euphemismum pro, *cædem committere.* Hæc, inquit Clytæmnes-

εἰ δέ τοι μόχθων γένοιτο τῶνδ' ἅλις γ', †ἐχοίμεθ' ἄν,
δαίμονος χολῇ βαρείᾳ δυστυχῶς πεπληγμένοι.
ὧδ' ἔχει λόγος γυναικὸς, εἴ τις ἀξιοῖ μαθεῖν.

ΑΙ. ἀλλὰ τούσδε μοι ματαίαν γλῶσσαν ὧδ' ἀπανθίσαι,
κἀκβαλεῖν ἔπη τοιαῦτα, δαίμονος πειρωμένους,
σώφρονος γνώμης δ' ἁμαρτεῖν, τὸν κρατοῦντά † θ' ὑβρίσαι. †

ΧΟ. οὐκ ἂν Ἀργείων τόδ' εἴη, φῶτα προσσαίνειν κακόν.

ΑΙ. ἀλλ' ἐγώ σ' ἐν ὑστέραισιν ἡμέραις μέτειμ' ἔτι.

ΧΟ. οὐκ, ἐὰν δαίμων Ὀρέστην δεῦρ' ἀπευθύνῃ μολεῖν.

ΑΙ. οἶδ' ἐγὼ φεύγοντας ἄνδρας ἐλπίδας σιτουμένους.

tra, quæ fecimus, sc. interficiendo Agamemnone, ἐχρῆν πρᾶξαι ὡς ἐπράξαμεν· ἀλλ' οὐ χρὴ ὑμᾶς αἱματοῦσθαι. Ceterum v. 1635. ita in libris legitur: στείχετε δ' οἱ γέροντες πρὸς δόμους πεπρωμένους τούσδε. Nimirum pauca sunt loca vel in corruptis Æschyli fabulis quæ graviorem passa sunt injuriam quam finis Agamemnonis.

1637. ἐχοίμεθ' ἂν vulgo interpretantur quasi esset ἔχοιμεν ἄν, quod nullo, quantum scio, exemplo defendi potest. Corruptam esse scripturam non dubito: male enim se habet particula γε post ἅλις hoc loco, quanquam ferri potest v. 1634. Legendum puto δεχοίμεθ' ἄν: si satis horum malorum fuerit commissum, nobis in iis acquiescendum est, quum jam misere nos ira dei oppressi sumus; nec plus quam necesse sit patiendum.

1640. At vero hosce temere et audacter talia linguæ convicia decerpere! Constructio fere ut Nubb. 268. Sed vide an legendum ἐπανθίσαι, ut Cho. 143.

1642. Desunt verba θ' ὑβρίσαι a libris, exciso olim a bibliopego longioris versus fine in codice archetypo. Quod iterum factum videmus in duobus ultimis fabulæ versibus. λοιδορεῖν supplevit margo Askevianus, δ' ὑβρίσαι conjecit Blomf. προσκυνεῖν Peile, ταῦτ' ἐάν, et πῶς πρέπει alii.

ΧΟ. *πράσσε, πιαίνου, μιαίνων τὴν δίκην· ἐπεὶ πάρα.*
ΑΙ. *ἴσθι μοι δώσων ἄποινα τῆσδε μωρίας χάριν.*
ΧΟ. *κόμπασον θαρσῶν, ἀλέκτωρ ὥστε θηλείας*
πέλας. 1649
ΚΛ. *μὴ προτιμήσῃς ματαίων τῶνδ' ὑλαγμάτων· ἐγὼ*
καὶ σὺ θήσομεν κρατοῦντε τῶνδε δωμάτων καλῶς.

1650–1. Desunt ἐγὼ et καλῶς a libris, sed utrumque servavit Scholiasta.

ΤΕΛΟΣ ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΟΣ.

ΧΟΗΦΟΡΟΙ.

ARGUMENTUM[1]

CHOEPHORARUM,

A STANLEIO CONSCRIPTUM.

Orestes jussu Oraculi una cum Pylade Argos reversus, tumulum patris sui Agamemnonis invisit; ubi virginum cœtui Clytæmnestræ famularum occurrit, quas illa somnio exterrita, consultis conjectoribus, ad placandos manes mariti cum inferiis miserat. His adjunxerat se soror ejus Electra; cui Orestes per varia indicia innotescit. Ab iis totam rem edoctus, regias ædes accedit, viatorem se fingens e Phocide Dauliensem, qui obiter mandata acceperat Orestis mortem parentibus ejus nunciandi. Ægisthum, hoc ut audiat lubenter egressum, derepente interficit; cujus clamore evocata Clytæmnestra, et pro vita sua apologia brevi usa, a filio suo interemta est. Hac patrata cæde, maternis furiis agitatus Orestes Delphos profugit.

Scena Fabulæ Argis constituitur: Chorus autem constat ex Virginibus cum inferiis ad tumulum Agamemnonis profectis. Titulus Tragœdiæ Choephorœ.

[1] Hoc argumentum post Blomf. ego quoque recepi, posthabito illo quod Græce conscripserat nescio quis, valde ineleganter. Scholef.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
ΧΟΡΟΣ ΑΙΧΜΑΛΩΤΙΔΩΝ.
ΗΛΕΚΤΡΑ.
ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
ΑΙΓΙΣΘΟΣ.
ΠΥΛΑΔΗΣ.
ΤΡΟΦΟΣ.
ΟΙΚΕΤΗΣ.

ΧΟΗΦΟΡΟΙ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἑρμῆ χθόνιε, πατρῷ' ἐποπτεύων κράτη,
σωτὴρ γενοῦ μοι ξύμμαχός τ' αἰτουμένῳ·
ἥκω γὰρ εἰς γῆν τήνδε καὶ κατέρχομαι.
τύμβου δ' ἐπ' ὄχθῳ τῷδε κηρύσσω πατρὶ
κλύειν, ἀκοῦσαι * * * *
* * * * * * * *
* * πλόκαμον Ἰνάχῳ θρεπτήριον·
τὸν δεύτερον δὲ τόνδε πενθητήριον
* * * * * * * *

1. Excidit prima pars prologi, amissis ex archetypo codice duobus fortasse foliis, in quibus etiam scriptum erat Argumentum, unde factum est ut in veteribus libris continuaretur Choephori fabula sub nomine Agamemnonis. Id vero accidisse vel ante ætatem Hesychii (Sæc. VI.) propterea conjicere licet, quod ille vocem γονίας, Cho. 1056. tanquam ex Agamemnone laudat. Distinguendas esse duas fabulas primus intellexit Robortellus, A.D. 1552. Ex Arist. Ran. 1126. 1172. et Schol. ad Pind. Pyth. IV. 145. aliquot versus excerpserunt Viri Docti; sed plures abesse probabiliter putaverunt qui comparant Agamemnonis et Eumenidum prologos.

ib. πατρῷ' ἐποπτεύων κράτη, qui jussa patris curas et exsequeris, ut διάκτορος et πομπαῖος. Vocem κράτη significare *jussa, imperia*, non satis perspexerunt Interpp. Vide ad Suppl. 431. Perperam vertisse puto Peile: *looking on me with the might of your father.* Herod. III. 53. δυνατὸς τὰ πρήγματα ἐπορᾶν τε καὶ διέπειν.

5. κλύειν, ἀκοῦσαι, non est ταυτόλογον: hoc enim, præsertim in aoristo, significat *auscultare*, sc. mente concipere et comprehendere; illud, auribus tantum audire. Sic Prom. 456. κλύοντες οὐκ ἤκουον. Cf. inf. v. 49.

τί χρῆμα λεύσσω; τίς ποθ' ἥδ' ὁμήγυρις
στείχει γυναικῶν, φάρεσιν μελαγχίμοις
πρέπουσα; ποίᾳ ξυμφορᾷ προσεικάσω;
πότερα δόμοισι πῆμα προσκυρεῖ νέον;
ἢ πατρὶ τῷ 'μῷ τάσδ' ἐπεικάσας τύχω
χοὰς φερούσας νερτέροις μειλίγμασιν;
οὐδέν ποτ' ἄλλο· καὶ γὰρ Ἠλέκτραν δοκῶ
στείχειν, ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν, πένθει λυγρῷ
πρέπουσαν. ὦ Ζεῦ, δός με τίσασθαι μόρον
πατρὸς, γενοῦ δὲ ξύμμαχος θέλων ἐμοί.
Πυλάδη, σταθῶμεν ἐκποδὼν, ὡς ἂν σαφῶς
μάθω γυναικῶν ἥτις ἥδε προστροπή.

ΧΟΡΟΣ.

ἰαλτὸς ἐκ δόμων ἔβαν — στρ. ά.
χοὰς πρόπομπος ὀξύχειρι σὺν κτύπῳ.
πρέπει παρὴϊς φοινίοις ἀμυγμοῖς,
ὄνυχος ἄλοκι νεοτόμῳ·
δι' αἰῶνος δ' ἰυγμοῖσι βόσκεται κέαρ·

11. πῆμα optimi libri. πτῶμα vulgo. Utrumne nova calamitas domibus accidit, an recte dixerim has mulieres patri meo afferre libationes? μειλίγματα Blomf. sed dativum intellige; quæ sint νέρτερα μειλίγματα, pro placamentis inferorum; quæ offerantur ut placamenta. Citat Well. similem usum Thucyd. VI. 33. Ἀθηναῖοι ἐφ' ἡμᾶς ὥρμηνται—πρόφασιν μὲν Ἐγεσταίων ξυμμαχίᾳ καὶ Λεοντίνων κατοικίσει. Adde III. 82. init. ξυμμαχίας ἅμα ἑκατέροις τῇ τῶν ἐναντίων κακώσει. Sed vereor ne verum viderit Bl. neque enim obscura est causa cur dativum invexerint librarii. Vide ad Eum. 461.

21. χοὰς libri, quod pendet a πρόπομπος quasi esset προπέμπουσ', nisi revera id scripsit poeta. Corrigunt χοᾶν et χοᾶς. Sic σφαλερὰ κῶλα τανυδρόμοις Eum. 349.—ἔβην libri.

22. φοινισσαμυγμοῖς Med. quod emendavit Stanl. C in O mutata. —ὄνυξιν ἀλοκίζειν Eur. Suppl. 826.

λινοφθόροι δ' ὑφασμάτων
λακίδες ἔφλαδον ὑπ' ἄλγεσιν,
πρόστερνοι στολμοὶ πέπλων ἀγελάστοις
ξυμφοραῖς πεπληγμένων.
τορὸς γὰρ ὀρθόθριξ φόβος, ἀντ. ά.
δόμων ὀνειρόμαντις, ἐξ ὕπνου κότον
πνέων, ἀωρόνυκτον ἀμβόαμα
μυχόθεν ἔλακε, περὶ φόβῳ
γυναικείοισιν ἐν δώμασιν βαρὺς πίτνων·
κριταὶ † δὲ † τῶνδ' ὀνειράτων
θεόθεν ἔλακον ὑπέγγυοι,
μέμφεσθαι τοὺς γᾶς νέρθεν περιθύμως,
τοῖς κτανοῦσί τ' ἐγκοτεῖν.
τοιάνδε χάριν † ἀχάριτον, ἀπότροπον κακῶν, στρ. β'.
(ἰὼ γαῖα μαῖα,) μωμένα μ' ἰάλλει

27. πρόστερνοι στολμοὶ πέπλων, sinus pallii in pectore collecti. Cf. Pers. 1039.

29. Libri φόβος ὀρθόθριξ, contra metrum. Confer verba similiter transposita Ag. 1116. Eum. 245. —τορὸς, *penetrabilis,* ut διατόρος φόβος Prom. 188. Ag. 26. δόμων ὀνειρόμαντις, qui domibus vaticinatur per somnia.—κότον πνέων Eum. 804. inf. 939. Verte, *somno spirans vindictam.* περὶ φόβῳ durius infertur, præcedente φόβος v. 29. ut ἀρχαίῳ περὶ τάρβει Pers. 692. ἀμφὶ τάρβει inf. 538. Legendum videtur περιφόβως, ut ὀργᾷ περιόργως Ag. 209. Sed fortasse dicitur φόβος πίτνειν βαρὺς περὶ φόβῳ, (ut περὶ λίθον πεσὼν Ach. 1180. περὶ ἐμῷ κάρᾳ Æsch. frag. 166.) *timor super timorem,* quo certe tendit v. βαρύς. Eurip. Frag. Phaethont. I. 50. βαρὺν βαρεῖα φόβον ἔπεμψεν οἴκοις.

33. γυναικεῖα δώματα sunt Clytæmnestræ thalami, quibus immittebatur insomnium. Confer inf. 515. seq.—ἀμβόαμα, inf. v. 526.

35. θεόθεν ὑπέγγυοι, ἐκ θεῶν ἠγγυημένοι, sc. τὰ ἀληθῆ κρῖναι.—οἱ γᾶς νέρθεν, interfectus Agamemno; οἱ κτανόντες, Clytæmnestra; more vaticinantium indefinite enuntiati per pluralem numerum.

38. Libri ἄχαριν. Sic ἄχαριν χάριν Ag. 1522. Iph. Taur. 566. Metro consulitur corrigendo ἀχάριτον, quod admisit Peile ex conjectura Elmsleii ad Œd. Col. 836.

*

δύσθεος γυνά· φοβοῦμαι δ' ἔπος τόδ' ἐκβαλεῖν·
τί γὰρ λύτρον πεσόντος αἵματος πέδῳ;
ἰὼ πάνοιζυς ἑστία,
ἰὼ κατασκαφαὶ δόμων.
ἀνάλιοι βροτοστυγεῖς
δνόφοι καλύπτουσιν δόμους,
δεσποτᾶν θανάτοισι.
σέβας δ' ἄμαχον, ἀδάματον, ἀπόλεμον τὸ πρὶν, ἀντ. β'.
δι' ὤτων φρενός τε δαμίας περαῖνον,
νῦν ἀφίσταται. φοβεῖται δέ τις. τὸ δ' εὐτυχεῖν,

40. ἔπος τόδε, intellige preces quas Electræ mandaverit Clytæmnestra super tumulo dicendas. Minime, ut docet Schol., verba δύσθεος γυνά. Cf. inf. 85. Spectat præcipue ad vv. ἀπότροπον κακῶν. Quid enim, inquit, remedium est sanguinis semel effusi? Vide ad Ag. 978. λυγρὸν libri, λύτρον Canterus. Id unum in ejus emendatione relinquitur dubium, an prior syllaba corripi possit. Cf. Pind. Ol. VII. 141.

49. δι' ὤτων φρενός τε περαῖνον, omnino ut dicitur κλύειν ἀκοῦσαι sup. v. 5. Cf. v. 442. Theb. 25. Sensus est, cujus imperium vulgi animos quasi penetravit et perculit.—περαῖνον, sc. τὴν ὁδόν, ut dicitur ἀνύτειν absolute, Ag. 1092. Soph. Antig. 805. Œd. Col. 1560. Vesp. 369.

50. φοβεῖται δέ τις, κ.τ.λ. *et sunt qui metuant: sed tamen omnia mortales postponunt felicitati.* Confer Eur. Hel. 560. Sensus est: sunt qui ob commissi sceleris, quo adepti sint magnam fortunam (τὸ εὐτυχεῖν), conscientiam torqueantur, et metuant vindictam; sed tamen nihil non audent homines ut votorum compotes fiant; i. e. contemnunt metum præ rebus prosperis. Pergit: at nihilominus justitia parum negligit scelestos, hos in diurna luce, alios circa diluculum, alios non ante noctem, i. e. serius aut citius consecuta. Philosophica sententia exornat rem per se satis simplicem. Sed admodum incerta est scriptura. Libri enim habent δίκαν, τοῖς μέν, χρονίζοντ' εὔχῃ βρύει. Ac δίκης et τοὺς μὲν servavit Scholiasta; sed quid velit sibi istud εὔχῃ nemo explanare potuit. Quibusdam videtur depravatum ex glossemate ἄχῃ. Fateor mihi videri Hermannum non admodum feliciter operam navasse, quum omiserit εὔχῃ, retinuerit βρύει, quod ex v. 61. inepte huc immigrasse veri multo similius est. Ipse mutavi Є in C, et χρονίζοντ' ἀσυχῇ ex χρονίζοντα

τόδ' ἐν βροτοῖς θεός τε καὶ θεοῦ πλέον.
ῥοπὰ δ' ἐπισκοπεῖ Δίκας
ταχεῖα τοὺς μὲν ἐν φάει,
τὰ δ' ἐν μεταιχμίῳ σκότου
μένει χρονίζονθ' †ἄσυχᾶ,
τοὺς δ' ἄκραντος ἔχει νύξ.
δι' αἵματ' ἐκποθένθ' ὑπὸ χθονὸς τροφοῦ στρ. δ'.
τίτας φόνος πέπαγεν οὐ διαρρύδαν.
διαλγὴς ἄτα διαφέρει
τὸν αἴτιον †τᾶς† παναρκέος νόσου [βρύειν].
[τοὺς δ' ἄκραντος ἔχει νύξ.]

εὔχη effeci. Sic sensus evadit satis perspicuus: alia autem (crimina) diu manent inobservata inter φάος et σκότον, sc. donec quis provectior ætate sit. μένει χρονίζοντα prorsus ut χρονίζον εὖ μενεῖ Ag. 820. Qui interpretantur ἐν μεταιχμίῳ μένει *in media vi*, pro *in medio imperio noctis*, eos nulla usquam difficultas debet morari.

53. ἐπισκήπτει Jacobs., probabiliter, cum vulgata δίκαν, τοῖς μὲν, et in v. 43. πανοιζὺς (ultima longa) ita servari possint. Verum suspicor ῥοπὰν δ' ἐπισκήπτει Δίκα, collato τάλαντα βρίσας Pers. 348.

57. ἄκραντος. *nox infinita* K. cum Schol. αἰώνιος θάνατος. Corruptum putat Dind. qui ἄκρατος reponi jubet. *Impracticable night*, Peile; sc. cum non amplius est tempus agendi, aut occasio pœnitentiæ.

58. τίτης, τιμωρός, Schol.—οὐ διαρρύδην, ita ut elui nequeat. Fusum sanguinem hominis injuste occisi nullo modo evanidum fieri putabant Græci; et idem hodieque a quibusdam creditur.—ἐκποθένθ' Schütz. pro ἐκποθέν.

61. Libri παναρκέτας νόσου βρύειν. παναρκέτας vox nihili est; corruptum, ut puto, ex τᾶς παναρκέος, quod reposui, cum et sensui et metro antistrophæ satisfaciat. παναρκὴς est, qui ἀρκεῖ ἐς πάντα χρόνον, in omne tempus durat. Sic διήρκεσεν, Theb. 838. βρύειν autem ejecit Hermannus.—διαφέρει, quod explicat Schol. διασπαράσσει, verterim potius *huc illuc agitat*, sc. *requiescere non sinit*, fere ut Eur. Suppl. 382. 717. Notum est *differre* Romanorum pro *infamem reddere*, ut Propert. I. IV. 22. *Et te circum omnes alias irata puellas Differet.* Confer Pind. Pyth. XI. 60. Sensus est, auctores cædis, quæ in posteros etiam duratura est, agit sceleris conscientia.

*

†θιγόντι δ' οὔτι νυμφικῶν ἑδωλίων ἀντ. δ'.
ἄκος, πόροι τε πάντες ἐκ μιᾶς ὁδοῦ
†προβαίνοντες τὸν χερομυσῆ
φόνον καθαίροντες †ἴασιν μάταν.
ἐμοὶ δ' (ἀνάγκαν γὰρ ἀμφίπτολιν ἐπῳδός.
θεοὶ προσήνεγκαν· ἐκ γὰρ οἴκων
πατρῴων δουλίαν ἐσᾶγον αἶσαν,)
δίκαια καὶ μὴ δίκαια
†πρέποντ' ἀρχαῖς βίου
βίᾳ φερομένων αἰνέσαι, πικρὸν φρενῶν
στύγος κρατούσῃ.
δακρύω δ' ὑφ' εἱμάτων ματαίοις
δεσποτᾶν τύχαις, κρυφαίοις

62. Libri οἴγοντι. O in Θ mutare in tam corrupto carmine levissimum est remedium duriusculæ sententiæ. Confer πωλικῶν ἑδωλίων Theb. 450.

65. ἰοῦσαν ἄτην omnes libri, quod verum esse potuit ut ἰόντα φόνον Œd. Col. 1771. si per metrum et sensum liceret. At structura non expeditur nisi in v. ἰοῦσαν latet verbum aliquod, sive cum Scaligero id fuisse ἔλουσαν statuamus, seu cum Heathio reponere malimus ῥέουσιν. Videor mihi probabiliter conjecisse ἴασιν, nam intransitive sic usurpatur ἱέναι Od. XI. 239. VII. 130, subaudito scil. ὕδωρ. προβαίνοντες dedi pro vulg. βαίνοντες, ut metrum cum strophico v. congrueret. Cf. ποταμὸς προρέων Il. V. 598. Sed tamen suspecta sunt duo participia βαίνοντες καθαίροντες.

66. ἀνάγκη ἀμφίπτολις est servitutis conditio quæ totam urbem comprehendit, cui tota urbs dedita est. Nam chorus compositus est ex captivis Trojæ mulieribus.—δούλιον libri contra metrum, quod antispasticum est.

70. Verba πρέποντ' ἀρχαῖς βίου sana esse non credo, nec explicare conabor. Intelligunt interpretes vel *fata quæ vitam dirigunt*, vel *originem vitæ*. Schol. πρέποντά μοι ἐστὶ καὶ ὀφειλόμενα ἐξότε τοῦτον ἐπανῄρημαι τὸν βίον, quæ ad aliam scripturam ἀρχαίου vel ἀπ' ἀρχᾶς pertinet. Idem ad v. 60: ἔστι δὲ παροιμία· δοῦλε, δεσποτῶν ἄκουε καὶ δίκαια κἄδικα.

71. πικρῶν libb. omnes præter Vict. et Schol. qui πικρόν.—αἰνέσαι πικρὸν construit Blomfieldius.

πένθεσιν παχνουμένα.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

δμωαὶ γυναῖκες, δωμάτων εὐθήμονες,
ἐπεὶ πάρεστε τῆσδε προστροπῆς ἐμοὶ
πομποὶ, γένεσθε τῶνδε σύμβουλοι πέρι,
τάφῳ δὲ χέουσα τάσδε κηδείους χοὰς,
πῶς εὔφρον' εἴπω, πῶς κατεύξομαι πατρί.
πότερα λέγουσα παρὰ φίλης φίλῳ φέρειν
γυναικὸς ἀνδρὶ, τῆς ἐμῆς μητρὸς πάρα;
τῶνδ' οὐ πάρεστι θάρσος, οὐδ' ἔχω τί φῶ,
χέουσα τόνδε πέλανον ἐν τύμβῳ πατρός.
ἢ τοῦτο φάσκω τοὔπος, ὡς νόμος βροτοῖς

75. Eur. Hippol. 803. λύπῃ παχνωθεῖσ', quod hinc desumptum putat Monkius.

76. εὐθήμονες, εὖ τιθεῖσαι τὰ κατὰ τὸν οἶκον. Schol.

79. τύφῳ δὲ Med. et codex Robortelli, sed τύμβῳ Med. in margine. Particulam δὲ omiserunt plerique interpretum, qui non intellexerunt structuram esse, συμβουλεύετε πῶς εἴπω, κ. τ. λ. τῶνδε est τῶν περὶ τὴν προστροπήν. Valde inficetum est quod excogitavit Peile: "*The tomb I say!*" &c. χέουσα dissyllabum est, ut δοκέω Ag. 144. ἐκπνέων ib. 1470.—κηδείους, ut v. 218, *funebres*.

80. κατεύξομαι optimi libb. κατεύξωμαι vulgo. Amant tragici hos modos componere, ut Ion. 758. Iph. Aul. 442. 455. Æsch. Suppl. 757. Ajac. 403.

82. Geminatur præpositio in eundem modum Antig. 73. Hom. Il. IX. 547.

85. An hoc potius precabor, secundum legem talionis quæ obtinet apud homines, retribuere (Agamemnonem) iis qui has mittunt libationes et hæc munera, (munus) quod dignum sit—non dico beneficiis, ut dicere debebam, sed—malis, sc. cædis facinore? ἀντιδοῦναι minime intellige τὸ ἀντιδοῦναι, sed eadem structura usurpatur aoristus, qua solent Græci dicere εὔχομαι γενέσθαι, etc. vide ad Ag. 1233. inf. v. 136. στέφη fortasse hic sunt *libationes*, ut Soph. El. 440. τάσδε δυσμενεῖς χοὰς οὐκ ἄν ποθ', ὅν γ' ἔκτεινε, τῷδ' ἐπέστεφε. Antig. 431. χοαῖσι τρισπόνδοισι τὸν νέκυν στέφει, quanquam El. 895. legimus περιστεφῆ κύκλῳ

ἔστ', ἀντιδοῦναι τοῖσι πέμπουσιν τάδε
στέφη δόσιν τε τῶν κακῶν ἐπαξίαν;
ἢ σῖγ' ἀτίμως, ὥσπερ οὖν ἀπώλετο
πατὴρ, τάδ' ἐκχέουσα, γάποτον χύσιν,
στείχω, καθάρμαθ' ὥς τις ἐκπέμψας, πάλιν,
δικοῦσα τεῦχος ἀστρόφοισιν ὄμμασιν;
τῆσδ' ἔστε βουλῆς, ὦ φίλαι, μεταίτιαι·
κοινὸν γὰρ ἔχθος ἐν δόμοις νομίζομεν.
μὴ κεύθετ' ἔνδον καρδίας, φόβῳ τινός·
τὸ μόρσιμον γὰρ τόν τ' ἐλεύθερον μένει,
καὶ τὸν πρὸς ἄλλης δεσποτούμενον χερός.
λέγοις ἂν, εἴ τι τῶνδ' ἔχοις ὑπέρτερον.
ΧΟ. αἰδουμένη σοι, βωμὸν ὣς, τύμβον πατρὸς,
λέξω, κελεύεις γὰρ, τὸν ἐκ φρενὸς λόγον.

πάντων ὅσ' ἔστιν ἀνθέων θήκην πατρός. Ad *ἐπαξίαν* supplendum *δόσιν* ex *ἀντιδοῦναι*, ut *διανταίαν οὐτᾷ*, sc. *πληγὴν*, inf. 629. *παῖσον διπλῆν* Soph. El. 1415. *δευτέραν πεπληγμένος* Ag. 1316. *ἐκδικάσας μίαν*, sc. *δίκην*, Equit. 50. *ἐπετρίβετο τυπτόμενος πολλὰς* Nubb. 972. Denique jungas *τοῖσι πέμπουσιν τάδε στέφη δόσιν τε.* Equidem non video meliorem rationem qua molestam particulam *τε* explicare possimus; nam nihil est quod dicit Scholefieldius, "*et tale quidem donum quale* —." Aliis videtur *ἀντιδοῦναι* absolute poni pro *ἀνταμείβεσθαι*, et ad *δόσιν τε* supplendum esse *δοῦναι*. Omnino propendeo in Elmsleii emendationem: *ἢ τοῦτο φάσκω τοὖπος, ὡς νόμος βροτοῖς, ἐσθλ' ἀντιδοῦναι τοῖσι πέμπουσιν τάδε στέφη, δόσιν γε τῶν κακῶν ἐπαξίαν*; sic enim verba *δόσιν γε, κ. τ. λ.* optime explicarent quid revera velit in *ἐσθλ' ἀντιδοῦναι*, et recte omnino se haberet antithesis inter *ἐσθλὰ* et *τῶν κακῶν*. Num ex solito precantium more rogem patrem "*ἐσθλ' ἀντιδοῦναι*," cum non daturus sit *ἐσθλὰ ἀντὶ ἐσθλῶν*, sed *ἐσθλὰ ἀντὶ κακῶν*? Id quod plane absurdum esset. Locus est perdifficilis; et nescio an ex glossa ad *τάδε* irrepserit *στέφη* in locum vocabuli quale *δίκην*.

90. *καθάρματα*, quæ in lustrationibus adhibita sunt, cineres porcelli, fortasse aqua commisti (Eum. 430.), *ἀστρόφοισιν ὄμμασιν*, post tergum non respiciens postquam abjectum sit vas. Comparant Theocr. XXIV. 91. Virg. Ecl. VIII. 102. Œd. Col. 490.

ΗΛ. λέγοις ἂν, ὥσπερ ᾐδέσω τάφον πατρός.
ΧΟ. φθέγγου χέουσα σεμνὰ τοῖσιν εὔφροσιν.
ΗΛ. τίνας δὲ τούτους τῶν φίλων προσεννέπω;
ΧΟ. πρῶτον μὲν αὑτὴν, χὤστις Αἴγισθον στυγεῖ.
ΗΛ. ἐμοί τε καὶ σοὶ τἄρ' ἐπεύξομαι τάδε.
ΧΟ. αὐτὴ σὺ ταῦτα μανθάνουσ' ἤδη φράσαι.
ΗΛ. τίν' οὖν ἔτ' ἄλλον τῇδε προστιθῶ στάσει;
ΧΟ. μέμνησ' Ὀρέστου, κεἰ θυραῖός ἐσθ' ὅμως.
ΗΛ. εὖ τοῦτο, κἀφρένωσας οὐχ ἥκιστά με.
ΧΟ. τοῖς αἰτίοις νυν τοῦ φόνου μεμνημένη—
ΗΛ. τί φῶ; δίδασκ' ἄπειρον ἐξηγουμένη.
ΧΟ. ἐλθεῖν τιν' αὐτοῖς δαίμον', ἢ βροτῶν τινά—
ΗΛ. πότερα δικαστὴν, ἢ δικηφόρον λέγεις;
ΧΟ. ἁπλῶς τι φράζουσ', ὅστις ἀνταποκτενεῖ.
ΗΛ. καὶ ταῦτα μοὔστιν εὐσεβῆ θεῶν πάρα;
ΧΟ. πῶς δ' οὔ, τὸν ἐχθρὸν ἀνταμείβεσθαι κακοῖς;
ΗΛ. κῆρυξ μέγιστε τῶν ἄνω τε καὶ κάτω,

100. *ὥσπερ ᾐδέσω*, quemadmodum dixisti patris mei tumulum tibi loco altaris haberi præ reverentia. Sensus igitur est: secundum pactam fidem te ex animo quæ sentias dicturam. Meminerit lector per hanc fabulam Thymelen in media Orchestra fuisse tumulum Agamemnonis.

101. Schol. *εὖξαι ἀγαθὰ τοῖς εὖ φρονοῦσι τῷ Ἀγαμέμνονι.*

104. Vulgo γ' ἄρ', interrogative. Scripsi cum optimis libris τἄρ', i. e. τοι ἄρα, hoc sensu: Ergo tibi perinde atque mihi talia precabor. Id quidem (reponit chorus) tu ipsa videris, quum bene intelligas (*μανθάνουσα*) quid velim, et quinam odio habeant Ægisthum. Male vulgo vertunt *mihi ac tibi*, quum jam *αὑτὴν* (i. e. *σεαυτὴν*) dixisset chorus v. 103. Vide ad Suppl. 734.

112. *δικαστὴν ἢ δικηφόρον. κριτὴν ἢ τιμωρόν.* Schol.

114. *καὶ ταῦτα εὐσεβῆ ἐστὶν ἐμοὶ παρὰ θεῶν (εὔχεσθαι καὶ λαβεῖν);*

116. Legebatur hic versus post v. 157. unde huc migrare jussit Hermannus. Deest autem in proximo imperativum quale *ἄκουσον* vel *ἄρηξον*. *κηρύξας ἐμοὶ τοὺς δαίμονας κλύειν τὰς εὐχὰς* est: *invocans*

* * Ἑρμῆ χθόνιε, κηρύξας ἐμοὶ
τοὺς γῆς ἔνερθε δαίμονας κλύειν ἐμὰς
εὐχάς, πατρῴων δωμάτων ἐπισκόπους,
καὶ γαῖαν αὐτήν, ἣ τὰ πάντα τίκτεται,
θρέψασά τ' αὖθις τῶνδε κῦμα λαμβάνει·
κἀγώ, χέουσα τάσδε χέρνιβας βροτοῖς,
λέγω, καλοῦσα πατέρ', Ἐποίκτειρόν τ' ἐμέ,
φίλον τ' Ὀρέστην πῶς ἀνάξομεν δόμοις;
πεπραμένοι γὰρ νῦν γέ πως ἀλώμεθα
πρὸς τῆς τεκούσης, ἄνδρα δ' ἀντηλλάξατο
Αἴγισθον, ὅσπερ σοῦ φόνου μεταίτιος.

mihi deos ut audiant. Sic καρυξῶ Δικαιόπολιν Acharn. 748.

119. Suspicor, sed non affirmaverim, ἐπισκόπους ad εὐχάς, non ad δαίμονας, referendum esse: *preces, quæ ad domum paternam pertinent,* sc. ad res recuperandas spectant. Vide ad Eum. 863.

121. κῦμα, *the increase*, quasi κύημα. Photius: κῦμα· τὸ κυούμενον. Eum. 629.

122. βροτοῖς non sine causa visum est difficillimum viris doctis qui non perspexerunt id de Agamemnone quidem dici, sed ita ut inter τοὺς γῆς ἔνερθε δαίμονας et τοὺς γῆς ἔνερθε βροτοὺς antithesis sit. Illos invocat Hermes, hos Electra. Confer Prom. 237. Fateor hoc mihi tam luculentum et apposite dictum videri, ut mirer prætulisse Peile quod elaboravit K. "libamentum hominibus lustrale," sc. quo homines ad lustrationem utuntur.

123. Et miserere mei, et quomodo Orestem domum reducemus? Hoc est, et dic quomodo reducere possimus. Ad priorem potius sententiam, ἐποίκτειρον ἐμέ, pertinent verba καλοῦσα πατέρα, ad posteriorem λέγω: sed quoniam voto arctissime subnectit interrogationem, utrumque paullo insolentius comprehendit per τε—τε. Siquid corrigendum, legerem φίλον τ' Ὀρέστην πως ἀνάξωμεν δόμοις. ἀνάξομεν autem ab ἀνάγω, non ab ἀνάσσω, recte deducit K.

125. Libri πεπραγμένοι. πεπραμένοι, *venditi*, Casaubon. Sunt tamen qui contendant πράσσω et πιπράσκω olim fuisse fere synonyma. Ad ἀντηλλάξατο vide v. 902. ubi cum item occurrit eodem sensu ἐπράθην, magnopere hic confirmatur lectio quam exhibuimus.

κἀγὼ μὲν ἀντίδουλος· ἐκ δὲ χρημάτων
φεύγων Ὀρέστης ἐστίν· οἱ δ' ὑπερκόπως
ἐν τοῖσι σοῖς πόνοισι χλίουσιν μέγα.
ἐλθεῖν δ' Ὀρέστην δεῦρο σὺν τύχῃ τινὶ
κατεύχομαί σοι· καὶ σὺ κλῦθί μου, πάτερ·
αὐτῇ τ' ἐμοὶ δὸς, σωφρονεστέραν πολὺ
μητρὸς γενέσθαι, χεῖρά τ' εὐσεβεστέραν.
ἡμῖν μὲν εὐχὰς τάσδε, τοῖς δ' ἐναντίοις
λέγω, φανῆναί σου, πάτερ, τιμάορον,
καὶ τοὺς κτανόντας ἀντικατθανεῖν, δίκην.
ταῦτ' ἐν μέσῳ τίθημι τῆς καλῆς ἀρᾶς,
κείνοις λέγουσα τήνδε τὴν κακὴν ἀράν·
ἡμῖν δὲ πομπὸς ἴσθι τῶνδ' ἐσθλῶν ἄνω,
ξὺν θεοῖσι, καὶ Γῇ, καὶ Δίκῃ νικηφόρῳ.
τοιαῖσδ' ἐπ' εὐχαῖς τάσδ' ἐπισπένδω χοάς.
ὑμᾶς δὲ κωκυτοῖς ἐπανθίζειν νόμος

130. ἐν τοῖσι σοῖς πόνοισι. "iis quæ labore tuo parta sunt. Cf. Pers. 747. πλούτου πόνος οὑμός." K. Cf. Eur. Ion. 1088. ἵν' ἐλπίζει βασιλεύσειν, ἄλλων πόνον εἰσπεσών.

135. ἡμῖν μὲν εὐχὰς τάσδε (ταύτας) λέγω· τοῖς δὲ ἐναντίοις, τάσδε· φανῆναι σου, πάτερ, τιμάορον δίκην, ὥστε καὶ τοὺς κτανόντας σε ἀντικατθανεῖν. Verte: quod vero inimicis imprecor, hoc est; fore aliquando ut ultrix tui appareat justitia, ita ut qui te ceciderint invicem occidantur. Alia omnia de loco satis perspicuo interpretes.

138. Libri τῆς κακῆς ἀρᾶς. Ipsa sententia manifesto flagitat ut legamus τῆς καλῆς ἀρᾶς. Nam ad v. 135. et rursus a v. 140. ad finem bona omnia sibi et amicis precatur; quæ sunt καλὴ ἀρά. Quibus interponit (ἐν μέσῳ) vv. 135—7, ubi exitium inimicis et ultionem denuntiat; quæ sunt κακὴ ἀρά. Quid, quæso, simplicius aut rationi magis consentaneum? Sunt tamen ex recentioribus qui vulgatum nolint corrigere, quia vulgatum est.

143. Vos autem decet facere ut lamentis quasi efflorescat hymnus quo mortuum evocatis ad libationes accipiendas, sc. gemitus edere inter canendum. ἐξαυδωμένας nihil est nisi: dum eam decantatis.

παιᾶνα τοῦ θανόντος ἐξαυδωμένας.

ΧΟ. ἵετε δάκρυ καναχὲς ὀλόμενον
ὀλομένῳ δεσπότᾳ,
πρὸς ἔρυμα τόδε κακῶν κεδνῶν τ',
ἀπότροπον ἄγος ἀπεύχετον
κεχυμένων χοᾶν. κλύε δέ μοι, κλύε,
σέβας [ὦ] δέσποτ', ἐξ ἀμαυρᾶς φρενός.
ὀτοτοτοῖ, ὀτοτοτοτοῖ, ἰώ.
τίς δορυσθενὴς ἀνὴρ
ἀναλυτὴρ δόμων, Σκυθικά τ' ἐν χεροῖν

145. Repetitur participium fere ut Suppl. 821. ob emphasin, ut videtur, augendam, neque enim premenda est interpretatio vv. ὀλόμενον δάκρυ, nisi vertas Angl. *a pattering death-tear*. Cf. Hom. ποταμοὶ καναχηδὰ ῥέοντες. Sic fere δάκρυα πομφόλυξαν Pind. Pyth IV. 215. Theocr. II. 107. ἱδρὼς κοχύδεσκεν.—Totum locum sic intellige. Fundite lacrymam—cum eodem sonitu cadentem (καναχὲς), et ad eundem hominem (ὀλ. δεσπ.) atque funditis has libationes—adversus hoc munimen (contra iram et noxam, sc. πρὸς τάσδε τὰς χοάς), quo boni pariter ac mali ad placandos Manes utuntur, quæ lacryma avertat detestandum piaculum propter fusas a nefanda muliere inferias.—ἄλγος libb. ἄγος Schol.

150. κλύε ἃ εὔχομαι οὐκ ἀπὸ γλώσσης ἀλλ' ἐξ ἀμαυρᾶς φρενός. Vide ad Ag. 529.

153. Ad ἀναλυτὴρ supple ἔσται. Vulgo Σκύθης, quod cum δορυσθενὴς ἀνὴρ constructum accipiunt quasi *ferri* prosopopœiam, ut Theb. 725. ξένος Χάλυβος Σκυθῶν ἄποικος. Sed Robortellus exhibet quod dedi, et in Med. legitur Σκυθιτάτ', quod eodem spectat, κ in τ depravata. Videtur autem βέλη v. 155. ex interpretatione adjectum esse, nam et παλίντονα et αὐτόκωπα ad posterius βέλη pertinent, et dochmiaco metro illud alterum plane adversatur.—ξίφη pro βέλη in v. 156. Dind. K. Pauwius, ex Scholiasta: ξίφη: αὐτόκωπα, τὰ ἀφ' ἑαυτῶν ἔχοντα τὴν λαβὴν ξίφη. σχέδια δὲ ἐκ τοῦ σχεδὸν φονεύοντα καὶ οὐ πόῤῥωθεν, ὥσπερ τὰ βέλη, ubi ultima verba videntur indicare appositionem inter βέλη v. 155. et alia tela; quæ qualia sint non absurde putant declarare v. αὐτόκωπα, Angl. *hilted*. Mire laborant editores in hac voce explicanda; quasi plus significaret poeticum vocabulum quam κώπας ἔχοντα. De Scythico arcu vide Wuestemann ad Theoc. xiii. 56.

παλίντον' ἐν ἔργῳ [βέλη] 'πιπάλλων Ἄρης
σχέδιά τ' αὐτόκωπα νωμῶν βέλη;

ΗΛ. ἔχει μὲν ἤδη γαπότους χοὰς πατήρ·
νέου δὲ μύθου τοῦδε κοινωνήσατε.
ΧΟ. λέγοις ἄν· ὀρχεῖται δὲ καρδία φόβῳ.
ΗΛ. ὁρῶ τομαῖον τόνδε βόστρυχον τάφῳ.
ΧΟ. τίνος ποτ' ἀνδρὸς, ἢ βαθυζώνου κόρης;
ΗΛ. εὐξύμβολον τόδ' ἐστὶ παντὶ δοξάσαι.
ΧΟ. πῶς οὖν παλαιὰ παρὰ νεωτέρας μάθω;
ΗΛ. οὐκ ἔστιν ὅστις πλὴν ἑνὸς κείραιτό νιν.
ΧΟ. ἐχθροὶ γὰρ, οἷς προσῆκε πενθῆσαι τριχί.
ΗΛ. καὶ μὴν ὅδ' ἐστὶ κάρτ' ἰδεῖν ὁμόπτερος—
ΧΟ. ποίαις ἐθείραις; τοῦτο γὰρ θέλω μαθεῖν.
ΗΛ. αὐτοῖσιν ἡμῖν κάρτα προσφερὴς ἰδεῖν.
ΧΟ. μῶν οὖν Ὀρέστου κρύβδα δῶρον ἦν τόδε;
ΗΛ. μάλιστ' ἐκείνου βοστρύχοις προσείδεται.
ΧΟ. καὶ πῶς ἐκεῖνος δεῦρ' ἐτόλμησεν μολεῖν;
ΗΛ. ἔπεμψε χαίτην κουρίμην χάριν πατρός.
ΧΟ. οὐχ ἧσσον εὐδάκρυτά μοι λέγεις τάδε,

164. Libri πλὴν ἐμοῦ. Certissime, ut puto, correxit Dobræus πλὴν ἑνὸς, sc. Ὀρέστου.

169. Libri ᾖ, quod hoc loco soloecum esse ostendere conatus sum ad Suppl. v. 351. De subjunctivo deliberativo regulam non satis accuratam tradit vir desideratissimus, J. Wordsworthius, in Phil. Mus. Cant. I. p. 238. cum dicit bene Græcum esse ποῖ τις φύγῃ; ποῖ τις τράπηται; etc. quippe quæ idem valeant quod ποῖ φύγω, ποῖ τράπωμαι, sed solœcum esse ποῖ φύγῃ; Vide Dem. Mid. p. 525. ὁ τοιοῦτος πότερα μὴ δῷ δίκην; p. 384. ἐπειδὰν ἀκούῃ λέγοντας......τί καὶ ποιήσῃ; ζητῇ πολλ' ἀναλίσκειν, ἐξὸν ἐλάττω; Confer etiam Ag. 655. si recte eum locum explicavi. ἦν restituit Scholefieldius. *Num fortasse donum erat clam missum ab Oreste?*

173. οὐχ ἧσσον εὐδάκρυτα, *æque*

εἰ τῆσδε χώρας μήποτε ψαύσει ποδί.
ΗΛ. κἀμοὶ προσέστη καρδίας κλυδώνιον
χολῆς, ἐπαίσθην δ᾽ ὡς διανταίῳ βέλει.
ἐξ ὀμμάτων δὲ δίψιοι πίπτουσί μοι
σταγόνες ἄφρακτοι δυσχίμου πλημμυρίδος,
πλόκαμον ἰδούσῃ τόνδε· πῶς γὰρ ἐλπίσω
ἀστῶν τιν᾽ ἄλλον τῆσδε δεσπόζειν φόβης;
ἀλλ᾽ οὐδὲ μήν νιν ἡ κτανοῦσ᾽ ἐκείρατο,
ἐμὴ δὲ μήτηρ, οὐδαμῶς ἐπώνυμον
φρόνημα παισὶ δύσθεον πεπαμένη.
ἐγὼ δ᾽ ὅπως μὲν ἄντικρυς τάδ᾽ αἰνέσω,
εἶναι τόδ᾽ ἀγλάϊσμά μοι τοῦ φιλτάτου
βροτῶν Ὀρέστου—σαίνομαι δ᾽ ὑπ᾽ ἐλπίδος.
φεῦ.

deploranda. Variant libri (quorum quidem auctoritas in talibus prorsus nulla est) inter ψαύσει et ψαύσῃ. Illud prætuli, non quia usitatior est structura, sed quia εἰ ψαύσῃ sententiæ minus aptum puto. εἰ μὴ ψαύσει est: *si nunquam rediturus est;* εἰ μὴ ψαύσῃ, *si nunquam rediturus sit;* ἢν μὴ ψαύσῃ, *si nunquam eventurum sit ut redeat.* Totius loci sententia est: ut tonsum crinem miserit sepulchro, id mihi nullum solatium, si ipse nunquam rediturus est.

175. κλυδώνιον-χολῆς ut εὐνῆς-παροψώνημα Ag. 1422. ubi alter genitivus adsciscitur.—δίψιοι σταγόνες ἄφρακτοι (ἄφραστοι Turn. Vict.) sunt guttæ adeo affatim prorumpentes, ut humoris exsiccent fontes et quasi nullo φραγμῷ cohiberi possint quin exundent. Ad δίψιοι cf. Ag. 861. κλαυμάτων ἐπίσσυτοι πηγαὶ κατεσβήκασιν, οὐδ᾽ ἔνι σταγών. Negligentius ponitur adjectivum, quo notio siccitatis præ nimio fletu sententiæ accedat.

181. At vero nec eum cincinnum totondit Clytæmnestra. Confer Eum. 449. Recte et ex solito Græcorum more additum videtur ἐμὴ δὲ μητήρ. Vide Ag. 1563. Elmsl. ad Med. 940. Sed ἐμή γε mavult Dind. Satis apta est oppositio, ἡ ἐκεῖνον μὲν κτανοῦσα, ἐμὴ δὲ μητὴρ οὖσα.—νιν, sc. φόβην.

186. Dictura erat, οὐκ ἔχω, sed inchoatam structuram non absolvit, quia minus læta futura erat oratio. Confer omnino Ag. 482. 631. ἄντικρυς est *plane,* Angl. *at once.*

εἴθ' εἶχε φωνὴν εὔφρον', ἀγγέλου δίκην,
ὅπως δίφροντις οὖσα μὴ 'κινυσσόμην·
ἀλλ' ἢ σαφηνῆ τόνδ' ἀπέπτυσα πλόκον,
εἴπερ γ' ἀπ' ἐχθροῦ κρατὸς ἦν τετμημένος,
ἢ, ξυγγενὴς ὢν, εἶχε συμπενθεῖν ἐμοὶ,
ἄγαλμα τύμβου τοῦδε, καὶ τιμὴν πατρός.
ἀλλ' εἰδότας μὲν τοὺς θεοὺς καλούμεθα,
οἵοισιν ἐν χειμῶσι, ναυτίλων δίκην,
στροβούμεθ'. εἰ δὲ χρὴ τυχεῖν σωτηρίας,
σμικροῦ γένοιτ' ἂν σπέρματος μέγας πυθμήν.
καὶ μὴν στίβοι γε, δεύτερον τεκμήριον,
ποδῶν θ' ὅμοιοι τοῖς τ' ἐμοῖσιν ἐμφερεῖς·

187. Utinam vocem benignam haberet iste crinis; quod si ita esset, non jam distraherer in diversas sententias, sc. spe et metu. Vide Monk ad Hipp. 643. κηνυσσόμην plerique libri, sed analogiæ convenientior est κινύσσω, et frequentissima est confusio inter ῑ et ῆ.

189. Vulgo ἀλλ' εὖ σαφηνῆ τόνδ' ἀποπτύσαι πλόκον. ἀποπρίσαι Med. ἀποπτύξαι Rob. ἀπέπτυσα Ald. ἀπόπτυσα Guelph. Conjecit Pors. ἀλλ' ἢ σάφ' ᾔδη, *aut bene novissem*, probabiliter quidem, nisi paullo violentior esset mutatio. Vulgatum εὖ σαφηνῆ, *plane indicatum*, aliquatenus defendit εὖ σαφῶς Pers. 780. εὖ πρέπει Ag. 1402, sed prætuli ἢ cum Cantero et Dind. Num εὖ σαφηνῆ (φωνὴν) ὥστε ἐμὲ ἀποπτύσαι? An εὖ 'σαφήνει, a σαφηνέω, ut διασαφέω? Sed Aldinæ editioni non nihil auctoritatis tribuendum est in iis locis ubi sola aut cum cod. Guelph. diversam lectionem servavit, quia ex libro MS. expressa, nec editoris recensionem experta est.—Vide inf. ad v. 839.

192. τιμήν, *quod esset honori.* De accusativo vide ad Ag. 218. Similiter Arist. Vesp. 338. τοῦ δ' ἔφεξιν, ὦ μάταιε, ταῦτα δρᾶν σε βούλεται;

198. ποδῶν δ' optimi libri. Versum sic interpretatur Peile: *just like his feet too, and resembling my own footsteps.* ἐμῶν ποδῶν intelligit K. Ego dubito de genitivo post ὅμοιος (nihil enim huc facit Arist. Pac. 527. πνεῖν ὅμοιον γυλίου), et valde displicet sententia. Scripsi igitur τε pro δὲ donec melius quid reperiatur; nec tamen confido id verum esse. Sed satis multa sunt exempla particulæ τε a proprio loco distractæ ob metri

καὶ γὰρ δύ' ἐστὸν τώδε περιγραφὰ ποδοῖν,
αὐτοῦ τ' ἐκείνου, καὶ ξυνεμπόρου τινός.
πτέρναι, τενόντων θ' ὑπογραφαὶ, μετρούμεναι
εἰς ταυτὸ συμβαίνουσι τοῖς ἐμοῖς στίβοις.
πάρεστι δ' ὠδὶς καὶ φρενῶν καταφθορά.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

εὔχου τὰ λοιπὰ, τοῖς θεοῖς τελεσφόρους
εὐχὰς ἐπαγγέλλουσα, τυγχάνειν καλῶς.
ΗΛ. ἐπεὶ τί νῦν ἕκατι δαιμόνων κυρῶ;
ΟΡ. εἰς ὄψιν ἥκεις ὧνπερ ἐξηύχου πάλαι.
ΗΛ. καὶ τίνα σύνοισθά μοι καλουμένη βροτῶν;
ΟΡ. σύνοιδ' Ὀρέστην πολλά σ' ἐκπαγλουμένην.
ΗΛ. καὶ πρὸς τί δῆτα τυγχάνω κατευγμάτων;
ΟΡ. ὅδ' εἰμί· μὴ μάστευ' ἐμοῦ μᾶλλον φίλον.
ΗΛ. ἀλλ' ἦ δόλον τιν', ὦ ξέν', ἀμφί μοι πλέκεις;

necessitatem, ut Prom 42. *ἀεί τε δὴ νηλὴς σὺ καὶ θράσους πλέως.* Hic igitur junge *στίβοι ποδῶν ὅμοιοι τε ἐμφερεῖς τε τοῖς ἐμοῖς.* Ceterum hanc *ἀναγνώρισιν,* ut vulgo notum est, ridet Eurip. Electr. v. 530. seqq. quamquam non defuerunt Æschylo ex recentioribus defensores. Tangit etiam Aristophanes, Nub. 534.

205. *ἐπαγγέλλουσα.* Angl. *acknowledging to the gods the accomplishment of your prayers.* Sæpe apud Æschylum *τελεσφόρος* idem valet quod *τέλειος*, ut inf. 650.

208. Verbum *συνειδέναι* et dativum et accusativum regit, quorum hic ab *εἰδέναι*, ille a *σὺν* pendet. Xen. Conviv. IV. 62. *καὶ τί ξύνοισθά μοι, ὦ Σώκρατες, τοιοῦτον εἰργασμένῳ;* Isocrat. p. 133. b. *συνειδότες Ἀθηναίοις ἐκλιποῦσι τὴν αὐτῶν χώραν.* Idem, p. 159. c. *συνειδότες πολλοὺς καὶ μεγάλους οἴκους ἀναστάτους γεγενημένους.* Optime de hoc verbo disputavit Buttmannus in Indice ad Dem. Mid. Confer Stallb. ad Plat. Symp. p. 193. fin. Dicitur etiam *συνειδέναι τί τινι*, ut Plat. Protag. p. 348. B. *ἵνα τούτῳ μὲν ταῦτα συνειδῶμεν*, et cum nominativo ejusdem personæ, ut *σύνοιδα ἐμαυτῷ πολλὰ ἀγαθὰ ποιήσας.*—*ἐκπαγλουμένην*, i. e. *θαυμάζουσαν.*

ΟΡ. αὐτὸς κατ' αὑτοῦ τἄρα μηχανοῤῥαφῶ.
ΗΛ. ἀλλ' ἐν κακοῖσι τοῖς ἐμοῖς γελᾷν θέλεις;
ΟΡ. κἀν τοῖς ἐμοῖς ἄρ', εἴπερ ἔν γε τοῖσι σοῖς.
ΗΛ. ὡς ὄντ' Ὀρέστην ταῦτα σὲ προσεννέπω;
ΟΡ. αὐτὸν μὲν οὖν ὁρῶσα δυσμαθεῖς ἐμέ·
κουρὰν δ' ἰδοῦσα τήνδε κηδείου τριχὸς
σαυτῆς ἀδελφοῦ, ξυμμέτρου τῷ σῷ κάρᾳ,
ἰχνοσκοποῦσά τ' ἐν στίβοισι τοῖς ἐμοῖς,
ἀνεπτερώθης, κἀδόκεις ὁρᾷν ἐμέ.
σκέψαι τομῇ προσθεῖσα βόστρυχον τριχός·

213. Libri τἄῤῥα, vel γ' ἆρα. Τἄρα, i. e. τοι ἄρα, Dind. K. Vide ad v. 104.

216. Libri τάδ' ἐγὼ σε προὐννέπω. At προὐννέπειν ab hoc loco alienum, et manifesto corruptum a προεννέπω pro προσεννέπω, qui frequentissimus error est. τάδε et ταῦτα non minus sæpe permutantur in MSS. Vide ad Suppl. 314. Quum vero scriptum esset τάδε σε προεννέπω pro ταῦτά σε προσεννέπω, istud ἐγὼ, quod hic plane otiosum est, ob metrum intruserunt librarii.

222. τομῇ non credo valere τομαίᾳ τριχὶ, quod putat Scholef. sed ex solito ejus vocis usu significat *ei parti unde excisus fuit*, (*the stump*.) Confer Hom. Il. I. 235. Theocr. x. 46. Plat. Symp. p. 190. E. Sensus est; abscissum cincinnum meo capiti admotum observa an reliquo capillo similis sit. Confer Eur. Electr. 520. σκέψαι δὲ χαίτην, προστιθεῖσα σῇ κόμῃ, εἰ χρῶμα ταὐτὸ κουρίμης ἔσται τριχός; qui locus ex hoc nostro manifesto descriptus est. Hic autem non vult Electra crinem suum cum cincinno comparare, nam similem esse supra dixerat v. 166, sed tantum scire, an eum revera totonderit Orestes. Ceterum gravis de hoc loco oritur quæstio, quod in libris hic est ordo versuum; 218, 221, 220, 219. Fatendum est, inconcinnam et minus aptam sic evadere orationem; sed non desunt argumenta quibus aliquid veri fortasse assequamur. Comparantibus enim quomodo hunc locum traduxerit Euripides, El. 532. σὺ δ' εἰς ἴχνος βᾶσ' ἀρβύλης σκέψαι βάσιν, εἰ ΞΥΜΜΕΤΡΟΣ σῷ ποδὶ γενήσεται, τέκνον, et præterea notantibus μετρούμεναι sup. 201. de vestigii mensura dici, apparebit, opinor, τῷ σῷ ποδὶ, non τῷ σῷ κάρᾳ, scripsisse Æschylum, κάρᾳ autem pro ποδὶ a librariis substitutum esse quum semel confusus esset ordo versuum, ut ad v. τρι-

ἰδοῦ δ' ὕφασμα τοῦτο, σῆς ἔργον χερὸς,
σπάθης τε πληγὰς, εἰς δὲ θηρίων γραφήν.
ἔνδον γενοῦ· χαρᾷ δὲ μὴ 'κπλαγῇς φρένας·
τοὺς φιλτάτους γὰρ οἶδα νῷν ὄντας πικρούς.
ΗΛ. ὦ φίλτατον μέλημα δώμασιν πατρὸς,
δακρυτὸς ἐλπὶς σπέρματος σωτηρίου,
ἀλκῇ πεποιθὼς δῶμ' ἀνακτήσει πατρός.
ὦ τερπνὸν ὄμμα, τέσσαρας μοίρας ἔχον
ἐμοί· προσαυδᾷν δ' ἔστ' ἀναγκαίως ἔχον
πατέρα τε, καὶ τὸ μητρὸς ἐς σέ μοι ῥέπει
στέργηθρον,—ἡ δὲ πανδίκως ἐχθαίρεται—
καὶ τῆς τυθείσης νηλεῶς ὁμοσπόρου·
πιστὸς δ' ἀδελφὸς ἦσθ', ἐμοὶ σέβας φέρων.
μόνον Κράτος τε, καὶ Δίκη, ξὺν τῷ τρίτῳ,
πάντων μεγίστῳ, Ζηνὶ, συγγένοιτό μοι.
ΟΡ. Ζεῦ, Ζεῦ, θεωρὸς τῶνδε πραγμάτων γενοῦ·

χὸς accommodaretur. Itaque recte quidem monuit K. ξύμμετρος nullo modo usurpari posse de similitudine crinium; sed non perspexit hoc modo locum ad pristinam integritatem facile restituendum esse:

κουρὰν δ' ἰδοῦσα τήνδε κηδείου τριχὸς,
ἰχνοσκοποῦσά τ' ἐν στίβοισι τοῖς ἐμοῖς
σαυτῆς ἀδελφοῦ, ξυμμέτροις τῷ σῷ ποδί,
ἀνεπτερώθης, κἀδόκεις ὁρᾶν ἐμέ.

qui versuum ordo in ed. Rob. servatur. Vulgatum si quis tueri velit, ξυμμέτρου intelligat necesse est sensu liberiore, Angl. *suiting thine own head*. Alii ξυμμέτρου ad ἀδελφοῦ, non ad τριχὸς, referunt, et τῷ σῷ κάρᾳ pro σοι dictum accipiunt; quod sane durissimum est.

224. Deesse videtur versus qui hunc exceperit. Nam debebat poeta scribere aliquid hujusmodi: ἰδοῦ ὕφασμα τοῦτο, εἰς δὲ θηρίων γραφὴν βλέπουσα, ἔνδον γενοῦ. Ut nunc legitur, abrupta est oratio: εἰς autem etiam ad ὕφασμα retrahendum erit, ἰδοῦ εἰς ὕφασμα.—θήρειον mavult Dind. pro θηρίων, quia θηρίον Med. et θηρίον parum tragicum sit vocabulum. Posterius argumentum etsi nihili esse puto, nescio tamen an verum viderit.

236. ξὺν τῷ τρίτῳ, i. e. Σωτῆρι. Vide ad Ag. 1358. Eum. 730.

ἰδοῦ δὲ γένναν εὖνιν αἰετοῦ πατρὸς,
θανόντος ἐν πλεκταῖσι καὶ σπειράμασι
δεινῆς ἐχίδνης. τοὺς δ' ἀπωρφανισμένους
νῆστις πιέζει λιμός· οὐ γὰρ ἐντελὴς
θήραν πατρῴαν προσφέρειν σκηνήμασιν.
οὕτω δὲ κἀμὲ τήνδε τ', Ἠλέκτραν λέγω,
ἰδεῖν πάρεστί σοι, πατροστερῆ γόνον,
ἄμφω φυγὴν ἔχοντε τὴν αὐτὴν δόμων.
καὶ τοῦ θυτῆρος καὶ σὲ τιμῶντος μέγα
πατρὸς νεοσσοὺς τούσδ' ἀποφθείρας, πόθεν
ἕξεις ὁμοίας χειρὸς εὔθοινον γέρας;
οὔτ' αἰετοῦ γένεθλ' ἀποφθείρας, πάλιν
πέμπειν ἔχοις ἂν σήματ' εὐπειθῆ βροτοῖς·
οὔτ' ἀρχικός σοι πᾶς ὅδ' αὐανθεὶς πυθμὴν
βωμοῖς ἀρήξει βουθύτοις ἐν ἤμασιν.
κόμιζ'· ἀπὸ σμικροῦ δ' ἂν ἄρειας μέγαν
δόμον, δοκοῦντα κάρτα νῦν πεπτωκέναι.
ΧΟ. ὦ παῖδες, ὦ σωτῆρες ἑστίας πατρὸς,

239. ἰδοῦ. Ita v. 244. infertur οὕτω δὲ, quasi ἰδοῦ esset non nisi de ipsis aquilis dictum, et *finge tibi* valeret. Sed vide comparationem similiter confusam Ag. 939. Apertum est, ἐχίδνης dici de Clytæmnestra. Cf. inf. 981. Ag. 1204. Sensus igitur est: respice nos, quorum pater a Clytæmnestra interfectus est ut aquilæ proles a vipera.

242. οὐκ ἐντελὴς, non potis est. Probabilis emendatio ἐκτελής, *adulta*, ut Eur. Ion. 780.

247. Quemadmodum, si aquilæ prolem perire sinas, non habebis qui mittat mortalibus portenta; sic patris religiosi prolem si neglexeris, non erit manus quæ pari te honore in posterum prosequatur. De particulis τε et καὶ in comparando dixi ad Suppl. 734.

252. πᾶς αὐανθεὶς, *si totus arescat.*

254. αἴρειν hic est *extollere,* metaphora a plantis petita. Sic ἐξαίρειν Trach. 147. Confer v. 196. κομίζειν eodem spectat.

σιγᾶθ᾽, ὅπως μὴ πεύσεταί τις, ὦ τέκνα,
γλώσσης χάριν δὲ πάντ᾽ ἀπαγγείλῃ τάδε
πρὸς τοὺς κρατοῦντας· οὓς ἴδοιμ᾽ ἐγώ ποτε
θανόντας ἐν κηκῖδι πισσήρει φλογός.
ΟΡ. *οὔτοι προδώσει Λοξίου μεγασθενὴς*
χρησμὸς, κελεύων τόνδε κίνδυνον περᾶν,
κἀξορθιάζων πολλὰ, καὶ δυσχειμέρους
ἄτας ὑφ᾽ ἧπαρ θερμὸν ἐξαυδώμενος,
εἰ μὴ μέτειμι τοῦ πατρὸς τοὺς αἰτίους·
τρόπον τὸν αὐτὸν ἀνταποκτεῖναι λέγων,

260. *ἐν κηκῖδι πισσήρει*, sc. in tunica molesta.

261—297. Quæ sequitur *ῥῆσις* difficillima est omnium quæ hodie exstant in Æschyli fabulis. Diversissima in ea explicanda commenti sunt editores, qui cum satis copiosas adnotationes conscripserunt ad versus septem et triginta, nemo prolixius disputavit quam nuperrime Peile, qui octodecim paginas minusculis literis impressas lectorum utilitatibus commodavit.

263. *δυσχειμέρους* et *θερμὸν* opponuntur, quod tragicis usitatissimum est. Sic Antig. 88. *θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις.* Œd. Col. 622. Cf. inf. 277. Ag. 792. Eum. 676. Rhetorica dictio in talibus minime premenda est, nec curiosius quærendum quid per se accurate significet *ἧπαρ θερμόν.* Vide autem Eum. 443—5.

265. *τοῦ πατρὸς τοὺς αἰτίους.* Breviter dictum pro *τοῦ πατρὸς τοῦ φόνου τοὺς αἰτίους.* Dind.

266. Jubens eodem modo eos interficere, pœnis efferatum (sc. ad id facinus adactum) quas non pecunia, sed mea ipse anima solverem, Angl. *at the price of my very life.* Difficilis est locus, nec tamen ejusmodi de quo prorsus desperemus. *ἀποχρήματος*, non ad pecuniam pertinens; quasi seorsum a pecunia. *ἀχρήματος*, sine pecunia, *pauper*, quod hic ineptum esset. Sic *ἄπολις* et *ἀπόπολις*, *ἄνιππος* et *ἄφιππος*, *ἄτιμος* et *ἀπότιμος*, diverso sensu leguntur. Locutio ex eodem genere est ac *δαῖτ᾽ ἀκέλευστος ἔτευξεν* Ag. 710. ubi vide notata: *ζημίαν* imposuit Apollo, sed non eam, ut in judiciis civilibus, pecunia solvendam, ut recte Blomf. Valde dubium est, an *ἀποχρήματος ζημία* significare possit quod voluerunt quidam, *injuria pecuniam auferens.* Certe nulla causa est cur tam duram interpretationem amplectamur, sententia etiam non admodum idoneam. Quod ex conjectura

ἀποχρημάτοισι ζημίαις ταυρούμενον·
αὐτὸν δ᾽ ἔφασκε τῇ φίλῃ ψυχῇ τάδε
τίσειν μ᾽, ἔχοντα πολλὰ δυστερπῆ κακά.
τὰ μὲν γὰρ ἐκ γῆς δυσφρόνων μειλίγματα
βροτοῖς πιφαύσκων, εἶπε τάσδε νῷν νόσους,
σαρκῶν ἐπαμβατῆρας ἀγρίαις γνάθοις
λιχῆνας, ἐξέσθοντας ἀρχαίαν φύσιν·
λευκὰς δὲ κόρσας τῇδ᾽ ἐπαντέλλειν νόσῳ.
ἄλλας τ᾽ ἐφώνει προσβολὰς Ἐρινύων,

dedit Peile, γαυρουμένους, Angl. "*proudly exulting in the injuries whereby they have deprived me of my property*," frustra loci sententiam in alia omnia deflectit. *Sævientem in eos mulctis, non pecuniæ* (sed sanguinis), Dobræus.

270. Aliis enim mortalibus ostendens quomodo placari possent infensæ deæ (Erinyes, v. 275,) nempe muneribus e terra oblatis (Œd. Col. 466. seqq.), nobis (mihi sc. ac tibi) hosce morbos prædixit, nempe lichenas, cet. Hoc est, dum aliis viam aperiebat qua effugere possent iram Furiarum propter cædem Agamemnonis, nobis mala denuntiabat. δυσφρόνων cum Dobræo, Schützio, Wellauero, intelligo de Furiis, quas non nisi *bono* nomine utentes appellare solebant Græci; vide Orest. v. 37. Propterea autem placandæ erant Erinyes, quia calamitatem et sterilitatem terræ inlaturæ erant; vide Eum. 767, 820, et alibi passim. Solis igitur liberis Agamemnonis, ad quos proxime pertinebat ultio, morbos denuntiabat Apollo, si eam exigere neglexissent. Nihil equidem duri video in hac explicatione; decurrit enim oratio a v. 268. satis æquabili tenore, si argumentum recenseamus: 'Dixit Apollo, si patris ultionem neglexissem, non pecunia, sed ipsa vita me pœnas daturum, habentem fœda ac noxia mala; quorum enim aliis essent remedia, iis nos obnoxios fore morbis, &c. quibus denique exsiccatus emorerer, (v. 288.) quin et animi anxietate et nocturnis timoribus turbatum iri, nec solum corporis malis afflictum.'

De morbo qui dicebatur λιχὴν vide Plin. N. H. XXVI. 1. "Gravissimum ex his [morbis sc.] Lichenas appellavere, Græco nomine. Occupat in multis totos utique vultus oculis tantum immunibus, descenditque in colla fœdo cutis furfure." Vide Levit. xiii. 10.—v. 274. interpretatur Dobræus, Adv. II. p. 27. "*Morbo usque ad senectutem vexatum iri.*"

275. Libri φωνεῖ, quod male congruit cum ἔφασκε v. 268. et

ἐκ τῶν πατρῴων αἱμάτων τελουμένας,
ὁρῶντα λαμπρὸν, ἐν σκότῳ νωμῶντ᾽ ὀφρύν·
(τὸ γὰρ σκοτεινὸν τῶν ἐνερτέρων βέλος
ἐκ προστροπαίων ἐν γένει πεπτωκότων,
καὶ λύσσα, καὶ μάταιος ἐκ νυκτῶν φόβος,
κινεῖ, ταράσσει·) καὶ διώκεσθαι πόλεως
χαλκηλάτῳ πλάστιγγι λυμανθὲν δέμας.
καὶ τοῖς τοιούτοις οὔτε κρατῆρος μέρος

εἶπε v. 271. *ἐφώνει* Stanl. probante Dind. et sic, ut videtur, Scholiasta. Hunc locum nullo alio modo interpretari possum (neque enim impeditam aliorum explicationem velim lectori commendare,) nisi licebit conjungere *ἐφώνει με ὁρῶντα*, Angl. *he spoke of me as seeing in the dark other assaults of the Furies, brought about by the shedding of my father's blood.* *ἐφώνει*, *declarabat*, prophetica voce denuntiabat, *ἐμφατικώτερον* quam simplex *ἔλεγε*, *προὔφαινέ με ὁρῶντα.* Sed bene Græcum esse *ἐφώνει με ὁρῶντα* nondum ausim affirmare. Ita tamen intelligere videtur Blomf. *alios etiam prædixit Furiarum aggressus me clare visurum esse, vel in nocturnis tenebris.* Credo aliquid excidisse post v. 276.

279. *ἐκ προστροπαίων*, i. e. *τοξευθὲν ἐκ πρ.* ut Ag. 232. Theocr. 11. 16. *Κύπριδος ἐκ μεγάλας τὸ* (sc. *ἕλκος*) *οἱ ἥπατι πᾶξε βέλεμνον.* Quid autem significet *προστροπαίων* hic valde incertum est. Vulgo explicant *supplicibus*, i. e. vel mortem deprecantibus vel deos ultionem poscentibus. Platonis locum a K. allatum (Legg. p. 866.) considerantibus incidet suspicio peculiari nomine *προστροπαίους* eos vocari, qui a cognatis interfecti (*ἐν γένει πεπτωκότες*) iram ob neglectam sui ultionem in proximos genere exserebant. Platonis verba hæc sunt: *ἐὰν δ' ὁ προσήκων ἐγγύτατα μὴ ἐπεξίῃ τῷ παθήματι, τὸ μίασμα ὡς εἰς αὐτὸν περιεληλυθὸς, τοῦ παθόντος* ΠΡΟΣΤΡΕΠΟΜΕΝΟΥ *τὴν πάθην, ὁ βουλόμενος ἐπεξελθὼν τούτῳ δίκην πέντε ἔτη ἀποσχέσθαι τῆς αὐτοῦ πατρίδος ἀναγκαζέτω.*

278–81. His versibus, qui parenthetici sunt, generaliter describitur quænam sint *προσβολαὶ Ἐρινύων* Neque enim verum vidit K. qui proprie dicenda fuisse *κινεῖν, ταράσσειν*, existimat.

281. *διώκεσθαι*, sc. *ἐφώνει* v. 275, ut et *εἶναι μετασχεῖν* inf. v. 284. *διώκεται* vulgo, contra optimos libros. Sententia rursus generalis est in *τοῖς τοιούτοις*.

283. Monuit me præterea, lege cautum fuisse, ne tales ad conviviorum sacra admitterentur; et in-

εἶναι μετασχεῖν, οὐ φιλοσπόνδου λιβὸς,
βωμῶν τ' ἀπείργειν οὐχ ὁρωμένην πατρὸς
μῆνιν δέχεσθαι, τοῦ τε συλλύειν τινά·
πάντων δ' ἄτιμον κἄφιλον θνήσκειν χρόνῳ,
κακῶς ταριχευθέντα παμφθάρτῳ μόρῳ.
τοιοῖσδε χρησμοῖς ἆρα χρὴ πεποιθέναι;
κεἰ μὴ πέποιθα, τοὖργον ἐστ' ἐργαστέον·
πολλοὶ γὰρ εἰς ἓν ξυμπίτνουσιν ἵμεροι—
θεοῦ τ' ἐφετμαὶ, καὶ πατρὸς πένθος μέγα,
καὶ προσπιέζει χρημάτων ἀχηνία—
τὸ μὴ πολίτας, εὐκλεεστάτους βροτῶν,

visam patris iram arcere me (Angl. *was keeping me from*) ab aris, quominus me reciperent, τοῦ δέχεσθαι ἐμὲ, et quominus mecum simul deversari cuivis liceret. Libri habent δέχεσθαι, οὔτε συλλύειν τινά. Hermannus inseruit δ', sed τοῦ τε probabilius restituit Müllerus. Paullo impeditior est structura, utpote confusa ex tribus rationibus, sc. ἀπείργειν βωμῶν, ἀπείργειν βωμοὺς δέχεσθαι ἐμὲ, ἀπείργειν τοῦ δέχεσθαι. Confer ἴσχει ξενίζειν, Acharn. 127. ἀπείργει ἱκέσθαι Rhes. 433. συλλύειν autem dicitur pro σὺν ἐμοὶ καταλύειν τινὰ, Angl. *to lodge with me*, monente Dobræo, et sic Schol. συνοικεῖν. Ceterum expedita demum structura, subit dubitatio, utrum per τοῖς τοιούτοις voluerit eos, qui cæsi patris ultionem negligerent, an eos, qui parentem occidissent. Posterius verum videri possit, si meminerimus hæc ipsa Oresti post cæsam matrem accidisse; cf. Orest. 46. seq. Sed prius suadent verba οὐχ ὁρωμένην πατρὸς μῆνιν, quæ eandem pœnam indicant ultionem negligentibus, quam parricidis.

288. Photius: ταριχεύειν· ξηραίνειν. Est proprie *to pickle*, ut Plat. Symp. p. 190. ad fin.—ἆρα, *nonne?*

Si non est imbellis homo Ægisthus, h. e. si mihi manus conserere audebit, cito cognoscet eventum. Minitantis est, *quidnam* cito sensurus sit adversarius tacere. Unde usitata formula est τάχα γνώσει, ut Theocr. XXVI. 19. Eur. Suppl. 580. Heracl. 65. 269. Ag. 1627. Vulgo accipiunt εἴσεται sensu passivo, *scietur*. Confert K. Soph. El. 301. ὁ πάντ' ἄναλκις οὗτος, ἡ πᾶσα βλάβη, ὁ σὺν γυναιξὶ τὰς μάχας ποιούμενος.

Τροίας ἀναστατῆρας εὐδόξῳ φρενὶ,
δυοῖν γυναικοῖν ὧδ' ὑπηκόους πέλειν.
θήλεια γὰρ φρήν· εἰ δὲ μὴ, τάχ' εἴσεται.

ΧΟ. ἀλλ' ὦ μεγάλαι Μοῖραι, Διόθεν
τῇδε τελευτᾷν,
ᾗ τὸ δίκαιον μεταβαίνει.
ἀντὶ μὲν ἐχθρᾶς γλώσσης ἐχθρὰ
γλῶσσα τελείσθω· τοὐφειλόμενον
πράσσουσα Δίκη μέγ' ἀΰτεῖ·
ἀντὶ δὲ πληγῆς φονίας φονίαν
πληγὴν τινέτω. δράσαντι παθεῖν,
τριγέρων μῦθος τάδε φωνεῖ.

ΟΡ. ὦ πάτερ αἰνόπατερ, τί σοι στρ. α'.

300. *μεταβαίνει.* Si duæ partes sunt, hæc inhonesta, illa honesta, ex hac ad alteram *transire* dicitur Justitia. Cf. Ag. 747. Hic igitur optat chorus, ut res eventum habeant secundum justitiam.

307. Locus valde obscurus. Quæritur præcipue activa an intransitiva vi ponatur vox rarioris usus *οὐρίσας*, tum de scriptura *ἰσόμοιρον* (prima producta) dubitatur: optimi enim libri habent *ἰσοτίμοιρον*, unde *ἀντίμοιρον* K. Dind. *οὐρίζειν* legitur Pers. 604. Œd. Tyr. 695. Eum. 132. Androm. 610, ubi plane activum est. Fortasse hunc in modum optime poetæ mentem intelliges: Non possum, nec verbis nec factis, e longinquo loco, quo sepultus jaces, (hoc est, e tumulo juxta quem nunc te invoco,) tantum tibi afferre lucis, quanta nunc, ut mortuus, versaris in caligine: sed nihilominus, id quod possum tribuere, honesta lamentatio Atridis, qui ædibus præfuerunt, grata esse perhibetur, sc. grata erit secundum vulgarem de mortuis opinionem. Verba *σκότῳ φάος ἰσόμοιρον* hausit Æschylus ex Pythagoræ disciplina; et perperam criticos correxisse *ἀντίμοιρον* docet Laertius, in vita Pythag. XIX. 26. 'ΙΣΟΜΟΙΡΑ *εἶναι ἐν τῷ κόσμῳ* ΦΩΣ ΚΑΙ ΣΚΟΤΟΣ.—*κέκληνται*, proverbialiter, ut videtur. Schol. *χάριτας δὲ νεκρῶν πάντες φασὶ τὸν γόον.* —*ὁμοίως*, æque atque si id possem facere, quod nunc non possum; idem fere quod *ὅμως*. Vide Eum.

φάμενος, ἢ τί ῥέξας,
τύχοιμ' ἂν ἕκαθεν οὐρίσας,
ἔνθα σ' ἔχουσιν εὐναὶ,
σκότῳ φάος ἰσόμοιρον;
χάριτες δ' ὁμοίως
κέκληνται γόος εὐκλεὴς
προσθοδόμοις 'Ατρείδαις.

ΧΟ. τέκνον, φρόνημα τοῦ — στρ. β'.
θανόντος οὐ δαμάζει
πυρὸς [ἡ] μαλερὰ γνάθος,
φαίνει δ' ὕστερον ὀργάς.
ὀτοτύζεται δ' ὁ θνήσκων,
ἀναφαίνεται δ' ὁ βλάπτων·
πατέρων τε καὶ τεκόντων
γόος ἔνδικος ματεύει
τὸ πᾶν, ἀμφιλαφὴς ταραχθείς.

ΗΛ. κλῦθί νυν, ὦ πάτερ, ἐν μέρει — ἀντ. ά.
πολυδάκρυτα πένθη.

338. Equit. 1297.—προσθοδόμοις, τοῖς πρότερον ἐσχηκόσι δόμον, Schol. Alii *domus defensoribus*, προστάταις.

315. Ignis, qui corpus rogo impositum absumit, non domat spiritum, sed post obitum iram ostendit, sc. ὁ θανών. Gemendo autem occisum manifestus fit occisor; et parentum lamentatio (sc. ob amissos parentes facta) totam rem investigat, (sive facit ut in causam cædis inquiratur,) utrimque concitata, sc. ab utrisque simul liberis instituta. De hoc usu verbi ταράσσειν, *vocem ciere*, vide Donaldson ad Pind. Pyth. XI. 42. Generalis sententia ita enuntiatur, ut extrema verba ad certas personas referantur, sc. Orestem et Electram. ἀμφιλαφὴς enim nihil aliud est quam ἀμφοτέρωθεν, fere ut dicitur αὐτόκωπα sup. 156. Cum sententia vv. 315—17, confer Propert. IV. vii. 1. *Sunt aliquid Manes: letum non omnia finit: luridaque evictos effugit umbra rogos.*

322. Fortasse ἐνδίκως, quasi ἐν δίκῃ ματεύει.

δίπαις τοί σ' ἐπιτύμβιος
θρῆνος ἀναστενάζει.
τάφος δ' ἱκέτας δέδεκται,
φυγάδας θ' ὁμοίως.
τί τῶνδ' εὖ; τί δ' ἄτερ κακῶν;
οὐκ ἀτρίακτος ἄτα;

ΧΟ. ἀλλ' ἔτ' ἂν ἐκ τῶνδε θεὸς χρῄζων
θείη κελάδους εὐφθογγοτέρους·
ἀντὶ δὲ θρήνων ἐπιτυμβιδίων
παιὼν μελάθροις ἐν βασιλείοις
νεοκρᾶτα φίλον κομίσειεν.

ΟΡ. εἰ γὰρ ὑπ' Ἰλίῳ στρ. γʹ.
πρός τινος Λυκίων, πάτερ,
δορίτμητος κατηναρίσθης.
λιπὼν ἂν εὔκλειαν ἐν δόμοισιν,
τέκνων τ' †ἐν† κελεύθοις

326. Libri τοῖς ἐπιτυμβιδίοις. Correxit Hermannus quod dedi. Scilicet τοί σ' in τοῖς semel mutato, secutura erat etiam proximi nominativi depravatio. Est autem ἐπιτυμβίδιος plane contra metrum, et ex v. 334, ut videtur, invectum.

328. Confer v. 98. cum Suppl. 78.

332. χρῄζων, *si velit*, Scholef. et Blomf. χρησμῳδῶν Schol., et sic accipit K. v. 801.

335. παίων libri. Tum κομίζει vel κομίζοι vulgo, quod emendavit Pors. Vide ad Ag. 1016. Monstrant hæc exempla, quam stolide in Æschyli textum grassati sint veteres correctores. Talia enim non ex calami lapsu, sed ex ineptiis grammaticorum profecta sunt.—νεοκρᾶτα, quia dicitur κίρνασθαι φιλίαν. Vide Monk ad Hippol. 254.

341. Versus antistrophici quum manci et depravati sint, nihil hic mutandum censui, quoniam salva est sententia, nisi quod ἐν κελεύθοις cum Well. et Dind. reposui. Metro v. 342. consuluit Herm. scribendo αἰῶ pro αἰῶνα, ex Bekk. Anecd. I. 363. αἰῶ τὸν αἰῶνα κατ' ἀποκοπὴν Αἰσχύλος. Sed potest esse dochmius cum dipodia iambica: cf. Eum.

ἐπίστρεπτον αἰῶνα κτίσας,
πολύχωστον ἂν εἶχες
τάφον διαποντίου γᾶς,
δώμασιν εὐφόρητον.

ΧΟ. φίλος φίλοισι τοῖς ἀντ. β′.
ἐκεῖ καλῶς θανοῦσι,
κατὰ χθονὸς ἐμπρέπων
σεμνότιμος ἀνάκτωρ,
πρόπολός τε τῶν μεγίστων
χθονίων ἐκεῖ τυράννων·
βασιλεὺς γὰρ ἦσθ᾽, ὄφρ᾽ ἔζης,
μόριμον λάχος πιπλάντων

758. Sensus: eo vitæ cursu instituto, in quem liberi se convertere possent. Confer Suppl. 974. *ἐπίστρεπτον βροτοῖς.*

349. *ἀνάκτωρ.* Mortui enim reges etiam in inferis potestatem habere putabantur. Confer Pers. 687. et ibi Gloss. Herm. ad Soph. El. 131. Antig. 25. Idem dicitur Agamemno *minister infernorum deorum,* sc. Plutonis et Proserpinæ; officio scilicet non inhonesto dignatus.

353. Libri *πιμπλάντων* et *πεισίμβροτον,* utrumque contra metrum, et ex frequentissimo transcribentium errore. Emendarunt hoc Pauwius, illud Heath. Ceterum vulgo *ἦς,* quod pro Attica forma *ἦσθα* dubium est, quanquam *ᾔδης* pro *ᾔδησθα* Antig. 447. *οἶδας* pro *οἶσθα* Alcest. 780. et *ἦς* pro *ἦσθα* Nubb. 1029. si vera lectio. Codex Robortelli *ἦν;* ut suspicari liceat Dorica forma *ἦς* pro *ἦν,* ut sæpe apud Theocritum, usum esse Æschylum. Valde obscura est sententia: sed videtur hoc voluisse: Rex eras, dum vivebas, eorum qui munus obeunt apud mortales, *nempe* qui sceptrum manibus gerunt. Hoc est, Rex Regum habebaris. (Cf. Cic. Ep. Attic. XIV. 17.) Facile, sed ex brevitate orationis, additur *χεροῖν.* Munus quod obeunt sive implent reges, est sceptrum, sc. regia potestas; implent igitur manibus, nempe eo gestando. Duæ notiones confusæ sunt, et *νωμώντων βάκτρον χεροῖν,* et *μόριμον λάχος βάκτρου πιπλάντων.* Est autem *μόριμον λάχος* mortalis conditio regum; nam nexus hic est: Nunc regnas apud inferos, ut olim rex eras apud homines. Vulgo intelligunt, Rex eras, ex numero eorum

χεροῖν πεισίβροτόν τε βάκτρον.

ΗΛ. μηδ' ὑπὸ Τρωΐας ἀντ. γ'.
τείχεσι φθίμενος, πάτερ,
μετ' ἄλλῳ δουρικμῆτι λαῷ
παρὰ Σκαμάνδρου πόρον τεθάφθαι·
†πάρος δ' οἱ κτανόντες
νιν οὕτως δαμῆναι * * *
θανατηφόρον αἶσαν
πρόσω τινὰ πυνθάνεσθαι
τῶνδε πόνων ἄπειρον.

ΧΟ. ταῦτα μὲν, ὦ παῖ, κρείσσονα χρυσοῦ,
μεγάλης δὲ τύχης καὶ Ὑπερβορέου
μείζονα φωνεῖς ὀδύνῃ σῇ.
ἀλλὰ διπλῆς γὰρ τῆσδε μαράγνης

qui implent, cet. i. e. εἷς τῶν πιπλάντων. At in ea structura requiritur articulus, nec apta est sententia; non enim quia Rex erat hominum, præcipuum honorem habet apud τοὺς μεγίστους τυράννους, sed quia Rex Regum.

358. Libri omnes τέθαψαι, quod certe corruptum est, neque enim Græce dicitur εἴθε μὴ τέθνηκας, εἴθε μὴ πεποίηκας, pro ἔθανες vel ἐτεθνήκεις, ἐποίησας. Quare qui μηδὲ v. 355. a v. 339. εἰ γὰρ πρὸς Λυκίων κατηναρίσθης, continuatum putant, scribere debent τέθαψο, hoc sensu: utinam vero ne ibi quidem sepultus esses, sed potius vixisses. Sed τεθάφθαι Abresch. Dind. ut infinitivus eadem structura nitatur qua δαμῆναι, quæcunque illa sit. Nam quæ sequuntur corrupta sunt. Schol. λείπει τὸ ὤφελον, unde patet eum non magis integrum hunc locum habuisse. Ceterum libri τείχεσσι, δορικμῆτι, πρόσσω, quæ dudum ab aliis ob metrum emendata sunt.

366. ὀδυνᾶσαι libri. ὀδύνᾳ σᾷ Lachmannus, sc. *præ dolore tuo.* γὰρ de suo additurus erat qui ὀδυνᾶσαι in codice invenit; vel a metrico quodam ad supplendum versum inepte adjectum est.—δύνασαι γὰρ Dind. ut ex [οὐ] δύνασαι corruptum.

367. διπλῆ μαράγνη idem quod διπλῆ μάστιξ λιγυρὰ Ajac. 242. Cf. Ag. 625. Sensum hunc esse arbitror. *Duplex* flagellum nos vexat, sc. duplex exercet calamitas, tum

δοῦπος ἱκνεῖται· τῶν μὲν ἀρωγοὶ
κατὰ γῆς ἤδη· τῶν δὲ κρατούντων
χέρες οὐχ ὅσιαι στυγερῶν τούτων·
παισὶ δὲ μᾶλλον γεγένηται.

ΗΛ. τοῦτο διαμπερὲς οὖς — στρ. δ΄.
ἵκεθ', ἅπερ τε βέλος.
Ζεῦ, Ζεῦ, κάτωθεν ἀμπέμπων
ὑστερόποινον ἄταν
βροτῶν τλάμονι καὶ πανούργῳ
χειρί·—τοκεῦσι δ' ὅμως τελεῖται.

ΧΟ. ἐφυμνῆσαι γένοιτό μοι πυκά- — στρ. έ.
εντ' ὀλολυγμὸν ἀνδρὸς
θεινομένου, γυναικός τ'

quia mortuus est Agamemno, qui liberis suis succurrere debebat, tum quia odiosi sunt et scelesti qui summam rerum nunc exceperunt. Liberis vero præcipue, sc. magis quam nobis subjectis, hoc accidit. Etenim prius malum pertinet ad liberos tantum, alterum ad liberos æque ac subjectos, quare illi gravius etiam vexantur. — Ad γεγένηται, *accidit*, facile intelligitur nominativus τὸ κακὸν, vel aliquid hujusmodi.

372. ὧς libri. οὖς Schützius. Confer Shakesp. *Hamlet*, III. 2. *These words like daggers enter in my ears.*—ἅπερ τε pro ἅτε περ. Theb. 558. ἱκνεῖται λόγος διὰ στηθέων.

377. Abrumpitur imprecatio. Sed quid ego Jovem scelestorum ultorem invocem? Nam veniet nihilominus, sc. quamvis non invocem, parentibus vindicta. Pro imperativo Ζεῦ τέλει (Ag. 946.), futurum τελεῖται substituitur.

378. Libri πευκήεντα, quod plane peccat contra metrum antispasticum. πυκάεντα scribendum vidit Dindorfius. Durissime vulgatum interpretantur de rogo pineis tædis confecto. Multo probabilius vertes *acutum clamorem*, ut ὀξυπευκὲς ξίφος inf. 629, quod recte explicat Hesych. per ὀξύπικρον. Nam radix πυκ vel πικ cernitur in vocibus *pugio*, *pungo*, *pupugi*, πικρὸς, πεύκη, Angl. *pike*, etc. Vide Buttmannum in Lexilogo, in v. πεύκη. Sententia est: utinam possim lætum tollere clamorem super Ægistho et Clytæmnestra occisis.

ὀλλυμένας. τί γὰρ κεύ-
θω, φρενὸς οἷον ἔμπας
ποτᾶται; πάροιθεν δὲ πρώρας
δριμὺς ἄηται καρδίας
θυμὸς, ἔγκοτον στύγος.

ΟΡ. καί πότ' ἂν ἀμφιθαλὴς ἀντ. δ'.
Ζεὺς ἐπὶ χεῖρα βάλοι,
φεῦ, φεῦ, κάρανα δαΐξας;
πιστὰ γένοιτο χώρᾳ·
δίκαν δ' ἐξ ἀδίκων ἀπαιτῶ.
κλῦτε δὲ, τὰ χθονίων τιτηνά.

ΧΟ. ἀλλὰ νόμος μὲν φονίας σταγόνας,
χυμένας εἰς πέδον, ἄλλο προσαιτεῖν
αἷμα· βοᾷ γὰρ λοιγὸν Ἐρινὺς

382. Libri θεῖον. Herm. οἷον, quod et sensus et metrum requirit. φρενὸς a πάροιθεν in proximis pendere monuit Blomf. Metaphoram a navigando turbant qui ἦται pro ἄηται scribunt. Aliquot libri ἄκται, de qua corruptela vide ad Suppl. 775. Metrum est ut Suppl. 94.

386. ἀμφιθαλής. ὁ ποιήσων ἄμφω ἡμᾶς θάλλειν. Schol. Vide Bl. Gloss.

391. Libri τετιμέναι, contra sensum et metrum. Præclara omnino est Hermanni emendatio τιτηνὰ, (Opusc. v. p. 162.) ex Hesychio: τιτῆναι· βασιλίδες. Αἰσχύλος Φρυξὶν ἢ Ἕκτορος λούτροις. Scilicet ι et η, ν et μ, sæpissime permutantur. τιτηνὰ adjective neutro genere accipit K. sed dualis τιτῆνα, sc. Ceres et Proserpina, æque bonum esset. Mihi vehementer displicet quod in antistropha dedit Peile, τοκεῦσι δ' ὅμως τέλει τέλει, hic vertens τὰ χθονίων τετιμέναι, *apud inferos honoratæ*. Id quod ne Græca quidem significare posse credo.

394. Ut dicitur aliquis βοηθεῖν et βοηδρομεῖν ἐπί τινα, sic hoc loco Furia advocat exitium, quasi ministrum suum, ut succurrat παρὰ ἄτην, i. e. ad calamitatem jam antea cæsorum, quæ calamitas alteram secum trahit, ἐπάγει, et priori superaddit, ex lege talionis. Recte omnino dicitur quis βοᾷν ἐπικουρίαν παρά τινα, *implorare opem alicui ferendam*, ut liquet ex verbo composito παραβοηθεῖν. Alii corrigunt λοιγὸς Ἐρινὺν, quasi ἐπάγουσαν necessario ad Ἐρινὺν pertineret. Sed

παρὰ τῶν πρότερον φθιμένων ἄτην,
ἑτέραν ἐπάγουσαν ἐπ' ἄτῃ.

ΗΛ. ποῖ, ποῖ δὴ νερτέρων τυραννίδες; στρ. ς'.
ἴδετε, πολυκρατεῖς ἀραὶ φθιμένων,
ἴδεσθ' Ἀτρειδᾶν τὰ λοίπ' ἀμηχάνως
ἔχοντα καὶ δωμάτων
ἄτιμα. πᾶ τις τράποιτ' ἄν, ὦ Ζεῦ;

ΧΟ. πέπαλται δ' αὖτέ μοι φίλον κέαρ, ἀντ. έ.
τόνδε κλύουσαν οἶκτον·
καὶ τότε μὲν δύσελπις,
σπλάγχνα δέ μοι κελαινοῦ-
ται πρὸς ἔπος κλυούσᾳ·
†ὅταν δ' αὖτ' ἐπαλκὲς θραρέ'

recte Furia vocat exitium, absurde exitium diceretur invocare Furiam. Quod Scholefieldius in Appendice reponi jubet, ἐπάγουσ' ἄν, vereor ut hoc loco stare possit pro ἐπάξουσα, *illatura*. Ut ego explicavi, ἄτη ἐπάγει ἑτέραν ἄτην ἐπ' ἄτῃ, ut πόνος πόνῳ πόνον φέρει, Soph. Ajac. 866.

398. Nihil propter metrum dochmiacum mutandum, sed pronuntiandum φθιμμένων, de qua licentia vide inf. ad v. 1038. Vulgo φθειμένων. φθινυμένων Dind. κειμένων K. et Peile, sine causa.

403. κλύουσαν accusativus post dativum μοι illatus idoneis exemplis nititur. Sic Soph. El. 480. ὕπεστί μοι θράσος, ἀδυπνόων κλύουσαν ἀρτίως ὀνειράτων. Angl. *at the word as I hear it*, Scholef. in Append. Confer Suppl. 765.

407. Satius duxi in loco desperatissimo nihil novare, quum prorsus incertæ sint conjecturæ. θραρέα πέστασεν omnes fere libri magno consensu exhibent. θράσε' Turn. Vict. Ingeniose K. ὅταν δ' αὖτ' ἐπαλκῆ σ' ὁρᾷ*, πρὸς τὸ φανεῖσθαί μοι καλῶς, ῥεῖ' ἀπέστασεν ἄχος, nisi quod nequeo intelligere quomodo ultimus iste versiculus "bene respondeat" strophico θυμὸς ἔγκοτον στύγος. Vide ad Ag. 693. Mirum est, quemquam rei metricæ peritum sibi persuasisse tam diversa congruere. Ingeniose etiam Peile, ὅταν δ' αὖτ' ἐπ' ἀλκῆς θρασεῖα, πρὸς τὸ φανεῖσθαί μοι καλῶς, ῥεῖ' ἀπέστασεν δ' ἄχος: sed magnopere vereor ut Græca significare possint quod ipse velit.

ἀπέστασεν ἄχος
πρὸς τὸ φανεῖσθαί μοι καλῶς.†

ΟΡ. *τί δ' ἂν εἰπόντες τύχοιμεν; ἢ τάπερ* *ἀντ. ϛ'.*
πάθομεν ἄχεα πρός γε τῶν τεκομένων
πάρεστι σαίνειν; τὰ δ' οὔτι θέλγεται·
λύκος γὰρ ὥστ' ὠμόφρων,
ἄσαντος ἐκ ματρός ἐστι θυμός.

ΧΟ. *ἔκοψα κομμὸν Ἄριον· ἔν τε Κισσίας* *στρ. ζ'.*
νόμοις ἰηλεμιστρίας
ἀπριγκτόπληκτα πολυπλάνητα δ' ἦν ἰδεῖν
ἐπασσυτεροτριβῆ τὰ χερὸς ὀρέγματα,
ἄνωθεν, ἀνέκαθεν· κτύπῳ δ' ἐπεῤῥόθει
κροτητὸν ἀμὸν καὶ πανάθλιον κάρα.

ΗΛ. [*ἰὼ,*] *ἰώ· δαΐα*

410. *τί δ' εἰπόντες* K., sed syllabæ breves *τί δ' ἂν* respondere videntur longæ syllabæ *ποῖ* in v. 397. *ἄχεα* autem pro *ἄχθεα* e Schol. revocavit Lachmannus.

412. Quam ex matre habemus indolem, ea non tam facile blandis verbis delinitur, et a proposito deflectitur.

415. Libri *Ἄρειον, εἶτε Κισσίας νόμοισι λεμιστρίας*, omissa litera *η*, quam præclaro acumine certissime restituit Herm. Hesych. *ἰηλεμιστρίας· θρηνητρίας*, huc respiciens. *πολεμιστρίας* Turn. Vict. ex inepta correctione. *Ἄριον* Dind. Vide Herod. III. 93. VII. 62, 66, ubi utraque scriptura invenitur. Quasdam nationes lamentandi arte fuisse insignes patet ex Pers. 123. 933. 1055. ubi vide Gloss. Sensus totius loci, de quo plus satis ab interpretibus disputatum est, ita breviter exponi potest. Ariorum et Cissiorum more videre posses manuum mearum in plangendo porrectiones, ita ut crebris verberibus miserum caput sonaret percussum. Confer Theb. 850. *ἄνωθεν* desuper in caput inflictam manum significat: *ἀνέκαθεν* (vide ad Ag. 4.) sursum procul a corpore extentam. Ceterum codices habent *ἄπριγκτοι πληκτὰ πολύπλαγκτα δὴν*, quæ omnia certissime restituit Lachmannus.—*Κισσίνας* K. ut Pers. 123. quem hic nolim sequi. Ceterum vv. 415—420. choro, non Electræ, tribuendos vidit Müllerus.

421. *ἰὼ ἰὼ* contra metrum an-

πάντολμε μᾶτερ, δαΐαις ἐν ἐκφοραῖς,
ἄνευ πολιτᾶν ἄνακτ',
ἄνευ δὲ πενθημάτων
ἔτλης ἀνοίμωκτον ἄνδρα θάψαι.

ΟΡ. τὸ πᾶν ἀτίμως ἔλεξας, οἴμοι· στρ. ή.
πατρὸς δ' ἀτίμωσιν ἆρα τίσει,
ἕκατι μὲν δαιμόνων,
ἕκατι δ' ἀμᾶν χερῶν;
ἔπειτ' ἐγὼ νοσφίσας ὀλοίμαν.

ΗΛ. ἐμασχαλίσθη δ' ἔθ', ὡς τόσ' εἰδῇς, ἀντ. ή.
ἔπρασσε δ' ᾇπέρ νιν, ὧδε θάπτει,
μόρον κτίσαι μωμένα
ἄφερτον αἰῶνι σῷ.
κλύεις πατρῴους δύας ἀτίμους.

ΧΟ. λέγεις πατρῷον μόρον· ἐγὼ δ' ἀπεστάτουν,
ἄτιμος, οὐδὲν ἀξία· [ἀντ. ζ΄.

tistrophicum est. Alterum seclusi, quo facto restat dochmius; sed deest syllaba in fine v. 441.

427. ἆρα τίσει, κ. τ. λ. nonne punietur, quæ patrem meum ita dehonestaverit? Cf. Ag. 686.

431. ἐμασχαλίσθη, *obtruncatus est.* Vide Interpp. ad Soph. El. 444. et Gloss. in hunc locum.—ὡς τόσ' εἰδῇς K. ex depravatis codicum lectionibus. Vulgo τόδ'.

433. Vulgo κτεῖναι. Rob. θεῖναι. κτίσαι Stanl. cujus glossa fuisse videtur lectio Robortelliana. Scholefieldius: "Dubitare possis inter Rob. θεῖναι et Stanleii conjecturam κτίσαι." Quasi vero θεῖναι admitteret metrum, de quo vide ad Suppl. 687.

435. δυσατίμους libb. Emendavit Stanl.

436. Vulgo Oresti tribuunt hæc verba: λέγεις πατρῷον μόρον, sequentia autem Electræ. Quo nihil infelicius exputari potuit. Nam quorsum diceret Orestes "Describis patris mei necem?" Imo choro assignandi sunt vv. 436—440, reliqui usque ad v. 446. Electræ. Vide autem ad Ag. 1221. Narras, inquit, ut dicis, πατρῴους δύας: ego vero non interfui, ut nesciam rei veritatem.

μυχοῦ δ' ἄφερκτος, πολυσινοῦς κυνὸς δίκαν,
ἑτοιμότερα γέλωτος ἀνέφερον λίβη,
χαίρουσα πολύδακρυν γόον κεκρυμμένα.
ΗΛ. τοιαῦτ' ἀκούων ἐν φρεσὶν γράφου * *
δι' ὤτων δὲ σὺν
τέτραινε μῦθον ἡσύχῳ φρενῶν βάσει.
τὰ μὲν γὰρ οὕτως ἔχει,
τὰ δ' αὐτὸς ὀργᾷ μαθεῖν.
πρέπει δ' ἀκάμπτῳ μένει καθήκειν.

ΟΡ. σέ τοι λέγω, ξυγγενοῦ, πάτερ, φίλοις. στρ. θ'.
ΗΛ. ἐγὼ δ' ἐπιφθέγγομαι κεκλαυμένα.
ΧΟ. στάσις δὲ πάγκοινος ἅδ' ἐπιῤῥοθεῖ·
ἄκουσον ἐς φάος μολών,
ξὺν δὲ γενοῦ πρὸς ἐχθρούς.

ΟΡ. Ἄρης Ἄρει ξυμβάλοι, Δίκα Δίκᾳ. ἀντ. θ'.

438. πολυσίνου libri, quod correxit Porsonus. Ab intima domo exclusa, tanquam essem improba canis, mecum silentio dolebam, dum extra penetralia versabar.

439. ἀνέφερον, *edebam*, ut αἵματος ἀναφορὰ Athen. XII. p. 439. Male K. *debita retuli*.—χαίρουσα κεκρυμμένα, ἀσμένως κρύπτουσα, si sana lectio. χέουσα Dobræus, κεκρυμμένον Dind.

442. συντέτραινε vulgo, sed σὺν τέτραινε disjunctim libri et Schol. et rectius quidem, ut opinor. Verte, *et simul fac ut verbum aures permeet, ita ut tacite in mentem penetrare possit*. Sed σῶν Blomf. σοι Herm. quorum alterutrum verum videtur.

445. αὐτὸς ὀργᾷ μαθεῖν, τοῦτ' ἔστιν, ὁ πατὴρ ἐπιθυμεῖ καὶ τὰ λοιπὰ γνῶναι, τοῦτ' ἔστι τὴν τιμωρίαν, Schol. De verbo ὀργάω vide Thucyd. IV. 108. *New Cratylus*, p. 583. Sed placet conjectura quam probavit Dind. ὅρμα, quoniam sæpe confusa sunt ὁρμὴ et ὀργή. Vide ad Suppl. 183.—καθήκειν, *in arenam descendere*. Trach. 504. Eum. 998.

448. κεκλαυμένα, *flens*, ut inf. 718. Passive v. 674.

452. Vulgo ξυμβάλλει. ξυμβάλοι Pors. ξυμβαλεῖ Pauw. K.

ΗΛ. ἰὼ θεοὶ, κραίνετ' ἐνδίκως †δίκας.†
ΧΟ. τρόμος μ' ὑφέρπει κλύουσαν εὐγμάτων.
τὸ μόρσιμον μένει πάλαι,
εὐχομένοις δ' ἂν ἔλθοι.

ΗΛ. ὦ πόνος ἐγγενὴς, στρ. ί.
καὶ παράμουσος Ἄτας
αἱματόεσσα πλαγά.
ἰὼ δύστον' ἄφερτα κήδη·
ἰὼ δυσκατάπαυστον ἄλγος.

ΟΡ. δώμασιν ἔμμοτον ἀντ. ί.
τῶνδ' ἄκος, οὐδ' ἀπ' ἄλλων
ἔκτοθεν, ἀλλ' ἀφ' αὑτῶν
δι' ὠμὰν ἔριν αἱματηράν.
θεῶν †τῶν† κατὰ γᾶς ὅδ' ὕμνος.

ΧΟ. ἀλλὰ κλύοντες, μάκαρες χθόνιοι,
τῆσδε κατευχῆς, πέμπετ' ἀρωγὴν

453. Desunt duæ syllabæ, fortasse τάδε. Hermannus ex conjectura supplevit δίκας, quod propter ὁμοιοτέλευτον in superiore versu minus placet, præsertim addito ἐνδίκως.

455. Inconcinna et verbosa interpretatione hic, ut multis aliis locis, usus est Peile: "*What is to be, abideth of old, but as for men, by praying is the way for it to come.*" Cur, quæso, tanta moles, tamque contorta oratio, cum simpliciter vertere possis, "*destined vengeance has long been waiting, and will come at our request.*"

457. ἰὼ libri. πόνος ἐγγενὴς, *dolor domesticus.* Sensus est: horum malorum remedium domui inhæret, nec aliunde petendum est, sed a nobismet ipsis, propter cruentam rixam, suscipiendum. Hoc est, horum malorum ultio pertinet ad Orestem, non per alium quemvis exigenda est. Libri autem ἑκὰς in v. 463. præter Med. qui ἄκος præbet, et αἰωμαναιρεῖν v. 465. Perspexit K. AI in ΔI mutandum esse. ἀμὰν pro ὠμὰν Peile. ἔριν e Schol. plane confirmatur: ἣν ἤρισε πρὸς τὸν πατέρα. De medico vocabulo ἔμμοτον consulendum omnino Blomf. Gloss.

παισὶν προφρόνως ἐπὶ νίκῃ.
ΟΡ. πάτερ, τρόποισιν οὐ τυραννικοῖς θανὼν,
αἰτούμενός μοι δὸς κράτος τῶν σῶν δόμων.
ΗΛ. κἀγὼ, πάτερ, τοιάδε σου χρείαν ἔχω,
φυγεῖν, μέγαν προσθεῖσαν Αἰγίσθῳ †μόρον.†
ΟΡ. οὕτω γὰρ ἄν σοι δαῖτες ἔννομοι βροτῶν
κτιζοίατ'· εἰ δὲ μὴ, παρ' εὐδείπνοις ἔσει
ἄτιμος ἐμπύροισι κνισωτοῖς χθονός.
ΗΛ. κἀγὼ χοάς σοι τῆς ἐμῆς παγκληρίας
οἴσω πατρῴων ἐκ δόμων γαμηλίους·
πάντων δὲ πρῶτον τόνδε πρεσβεύσω τάφον.
ΟΡ. ὦ γαῖ', ἄνες μοι πατέρ' ἐποπτεῦσαι μάχην.
ΗΛ. ὦ Περσέφασσα, δὸς δ' ἔτ' εὔμορφον κράτος.
ΟΡ. μέμνησο λούτρων, οἷς ἐνοσφίσθης, πάτερ.
ΗΛ. μέμνησο δ' ἀμφίβληστρον ὡς ἐκαίνισαν.

469. νίκην libri. Confusa sunt νίκην et νίκῃ v. 853.

471. αἰτούμενος, *rogatus*, Pind. Isth. VII. 5. Theocr. XIV. 63. αἰτουμένῳ vulgo, contra optimos libros.

473. τοιάδε optimi libb. τοιάνδε vulgo. Sed illud satis aptum est: *ego, quæ sum femina.* Ego etiam, inquit, habeo quæ a te petam. Ceterum deest μόρον in codd. et in Turn. Vict. ex conjectura tantum additum videtur.

476. Libri ἐν πυροῖσι, pro quo Dindorfius rescribi jubet ἐμπύροισι ex Canteri conjectura. ἐμπύροισι etiam Dobræus, Adv. II. p. 27. εὔδειπνα erant silicernia. Hesych. θυσία τις 'Αθήνησι......καὶ αἱ τοῖς νεκροῖς ἐπιφερόμεναι σπονδαὶ, ἤγουν χοαί. Ceterum sensus est: dum publice peraguntur sacrificia in honorem mortuorum, mentionem tui non facient; quod solemne erat in tali re. Vide ad Suppl. 266. εὔδειπνοι de ipsis mortuis accipit Linwood, jungens ἄτιμος ἐμπύροισι.

481. Libri δὸς δέ τ', quod frustra tuentur K. et Peile. Melius Herm. δὸς δέ γ'. Vide ad Ag. 944. δὸς δ' ἔτ' ex mea conjectura est.

483. καινίζειν ἀμφίβληστρον ut καίνισον ζυγὸν Ag. 1038. καινίζειν εὐχὰς Troad. 889. Memento quam novo et insolito more cassibus (h. e. vestimentis) in te usi sint. Confer Ag. 1353.—πέδαι ἀχάλκευτοι, notum oxymoron, ut κῦμα χερσαῖον Theb. 64.

ΟΡ. πέδαις δ' ἀχαλκεύτοις ἐθηρεύθης, πάτερ.
ΗΛ. αἰσχρῶς τε βουλευτοῖσιν ἐν καλύμμασιν.
ΟΡ. ἆρ' ἐξεγείρει τοῖσδ' ὀνείδεσιν, πάτερ;
ΗΛ. ἆρ' ὀρθὸν αἴρεις φίλτατον τὸ σὸν κάρα;
ΟΡ. ἤτοι Δίκην ἴαλλε σύμμαχον φίλοις,
ἢ τὰς ὁμοίας ἀντίδος βλάβας λαβεῖν,
εἴπερ κρατηθείς γ' ἀντινικῆσαι θέλεις.
ΗΛ. καὶ τῆσδ' ἄκουσον λοισθίου βοῆς, πάτερ.
ἰδὼν νεοσσοὺς τούσδ' ἐφημένους τάφῳ,
οἴκτειρε θῆλυν ἄρσενός θ' ὁμοῦ γόνον·
καὶ μὴ 'ξαλείψῃς σπέρμα Πελοπιδῶν τόδε.
οὕτω γὰρ οὐ τέθνηκας, οὐδέ περ θανών.
παῖδες γὰρ ἀνδρὶ κληδόνες σωτήριοι
θανόντι· φελλοὶ δ' ὣς, ἄγουσι δίκτυον,

488. Schol. ἢ τὴν δίκην συμμαχοῦσαν ἡμῖν κατ' αὐτῶν πέμψον, ἢ σὺ κόλασον αὐτούς.—Pro βλάβας reponendum videtur cum Cant. et Musgr. λαβὰς, quia citat Suidas ut proverbium Ὁμοίας λαβὰς, et proximus versus metaphoram habet a palæstra desumptam.

493. Putabant veteres, quod monuit K., filios potissimum a patre, filias a matre gigni. Est igitur γόνος ἄρσενος is fetus qui a mare potius quam e femina provenit, et idem valet atque ἄρσην γόνος.

496. Pro κληδόνες vide an reponendum κληδόνος.

497. λίνου Rob. ceteri λίνον. λίνου κλωστῆρα laudatur etiam ex Eurip. ap. Polluc. VII. 31. Structura, quam mirum est non intellexisse interpretes, ita se habet: σώζοντες ἐκ βυθοῦ τὸν ἐν βυθῷ κλωστῆρα, servantes a fundo linum, quod aliter, sc. suberibus non affixis, in fundo mergeretur. Sic dicunt Græci οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἔφευγον, pro οἱ ἐν τῇ πόλει ἔφευγον ἐκ τῆς πόλεως. Locus simillimus est Theocr. VI. 18. καὶ τὸν ἀπὸ γραμμᾶς κινεῖ λίθον. Lycophron v. 484. καὶ τὸν ἐκ βόθρου σπάσει βῶλον. Fallitur Peile, qui vertit *the flaxen thread that evolves itself from the bottom of the water.* De sententia contulerunt interpp. Pind. Pyth. II. 79. ἅτε γὰρ εἰνάλιον πόνον ὀχοίσας βαθὺ σκευᾶς ἑτέρας, ἀβάπτιστός εἰμι, φελλὸς ὣς ὑπὲρ ἕρκος, ἅλμας.

τὸν ἐκ βυθοῦ κλωστῆρα σώζοντες λίνου.
ἄκου'· ὑπὲρ σοῦ τοιάδ' ἔστ' ὀδύρματα·
αὐτὸς δὲ σώζει τόνδε τιμήσας λόγον.
ΧΟ. καὶ μὴν ἀμεμφῆ τόνδ' ἐτείνατον λόγον,
τίμημα τύμβου τῆς ἀνοιμώκτου τύχης·
τὰ δ' ἄλλ', ἐπειδὴ δρᾷν κατώρθωσαι φρενὶ,
ἔρδοις ἂν ἤδη, δαίμονος πειρώμενος.
ΟΡ. ἔσται· πυθέσθαι δ' οὐδέν ἐστ' ἔξω δρόμου,
πόθεν χοὰς ἔπεμψεν; ἐκ τίνος λόγου
μεθύστερον τιμῶσ' ἀνήκεστον πάθος;
θανόντι δ', οὐ φρονοῦντι, δειλαία χάρις
ἐπέμπετ'· οὐκ ἔχοιμ' ἂν εἰκάσαι τόδε·
τὰ δῶρα μείω δ' ἐστὶ τῆς ἁμαρτίας·
τὰ πάντα γάρ τις ἐκχέας ἀνθ' αἵματος
ἑνὸς, μάτην ὁ μόχθος· ὧδ' ἔχει λόγος.
θέλοντι δ', εἴπερ οἶσθ', ἐμοὶ φράσον τάδε.
ΧΟ. οἶδ', ὦ τέκνον· παρῆ γάρ· ἔκ τ' ὀνειράτων

501. Libri ἀμόμφητον δέ τινα τὸν λόγον. ἀμεμφῆ τόνδ' ἐτείνατον λόγον Herm. qui hos versus choro restituit. Sensus est: recte hoc dixistis, indeplorati sepulchri compensationem. Confer v. 425. ἔτλης ἀνοίμωκτον ἄνδρα θάψαι.

505. ἔξω δρόμου, Angl. *out of the way*. Infra 1011. Prom. 902.

506. Quibus causis inducta ut sero nimis honore prosequeretur calamitatem immedicabilem, sc. virum a seipsa interfectum. Pergit: mortuo enim, quum jam nequiret eo honore lætari, misella mittebatur gratia. Talem agendi rationem intelligere equidem non possum (Anglice, *I know not what to make of this*): sed certe munera non compensant crimen: nam si cuncta offeras, unius vitæ pretium non adæquabis. Vulgo autem legitur οὐκ ἔχοιμ' ἂν εἰκάσαι τάδε τὰ δῶρα, μείω δ', κ. τ. λ. Et sic quidem Herod. IV. 132. Πέρσαι οὕτω τὰ δῶρα εἴκαζον. Sed τόδε Med. Rob. et sic K. Peile.

511. ἐκχέας, nominativus pendens. Sic Theb. 678. ἀνδροῖν δ' ὁμαίμοιν θάνατος ὧδ' αὐτόκτονος, οὐκ ἔστι γῆρας τοῦδε τοῦ μιάσματος.

καὶ νυκτιπλάγκτων δειμάτων πεπαλμένη
χοὰς ἔπεμψε τάσδε δύσθεος γυνή.
ΟΡ. ἦ καὶ πέπυσθε τοὔναρ, ὥστ' ὀρθῶς φράσαι;
ΧΟ. τεκεῖν δράκοντ' ἔδοξεν, ὡς αὐτὴ λέγει.
ΟΡ. καὶ ποῖ τελευτᾷ καὶ καρανοῦται λόγος;
ΧΟ. ἐν σπαργάνοισι παιδὸς ὁρμίσαι δίκην.
ΟΡ. τίνος βορᾶς χρῄζοντα, νεογενὲς δάκος;
ΧΟ. αὐτὴ προσέσχε μαζὸν ἐν τὠνείρατι.
ΟΡ. καὶ πῶς ἄτρωτον οὖθαρ ἦν ὑπὸ στυγός;
ΧΟ. ὥστ' ἐν γάλακτι θρόμβον αἵματος σπάσαι.
ΟΡ. οὔτοι μάταιον ἀνδρὸς ὄψανον πέλει.
ΧΟ. ἡ δ' ἐξ ὕπνου κέκραγεν ἐπτοημένη.
πολλοὶ δ' ἀνῇθον, ἐκτυφλωθέντες σκότῳ,
λαμπτῆρες ἐν δόμοισι, δεσποίνης χάριν·
πέμπει τ' ἔπειτα τάσδε κηδείους χοάς,

420. Videbatur sibi id monstrum, tanquam puerum, posuisse in fasciis. ὁρμίσαι libri omnes. ὁρμῆσαι Pors. Perpetuo quidem confunduntur in MSS. literæ ῖ et ῆ; sed ὁρμίζειν, activo sensu, hic satis apte dicitur. Hesychius autem: ὅρμισον· ἀνάπαυσον.

521. Cujusnam cibi appetentem? Ipsa mammam admovere sibi visa est. Responsum igitur valet, *lactis appetentem*. τινὸς vulg. et Scholef. quod tamen vereor ut stare possit initio versus.

523. Libri οὐ χάριν, vel οὐκ ἄρ' ἦν. οὖθαρ Pauwius ex Hesychio: οὖθαρ· τῶν ζώων τὸ κατὰ τοὺς μαστούς.—οὔθατα· μαστοί. Confer Theocr. VIII. 42. 69. Teleclides ap. Meineke II—I. p. 369. ὡς οὖσα θῆλυς εἰκότως οὖθαρ φέρω.

524. (Non erat illæsum, sed læsum); ita ut cum lacte sanguinem duceret infans. Confer omnino Ag. 1182.

525. Sensus: Minime vanum est hoc somnium, quod quidem hominis est, sub specie bestiæ. Hoc est: sentio sub hac imagine portendi Orestem, qui matris pectus vulneraturus est. "Corruptum est ἀνδρός." Dind. cui hic fidem non habeo.

526. κέκραγεν, *clamat*, Rob. Vict. Ceteri κέκλαγεν, quod servavit K.

527. Libri ἀνῆλθον, sed Schol. ἀνέλαμψαν. Ajac. 285. λαμπτῆρες οὐκ ἔτ' ᾖθον.

ἄκος τομαῖον ἐλπίσασα πημάτων.
ΟΡ. ἀλλ' εὔχομαι γῇ τῇδε, καὶ πατρὸς τάφῳ,
τοὔνειρον εἶναι τοῦτ' ἐμοὶ τελεσφόρον.
κρίνω δέ τοί νιν ὥστε συγκόλλως ἔχειν·
εἰ γὰρ τὸν αὐτὸν χῶρον ἐκλείπων ἐμοὶ
οὔφις ἔπειτα σπαργάνοις ὡπλίζετο,
καὶ μαστὸν ἀμφέχασκ' ἐμὸν θρεπτήριον,
θρόμβῳ δ' ἔμιξεν αἵματος φίλον γάλα,
ἡ δ' ἀμφὶ τάρβει τῷδ' ἐπῴμωξεν πάθει,
δεῖ τοί νιν, ὡς ἔθρεψεν ἔκπαγλον τέρας,
θανεῖν βιαίως· ἐκδρακοντωθεὶς δ' ἐγὼ
κτείνω νιν, ὡς τοὔνειρον ἐννέπει τόδε.
τερασκόπον δὲ τῶνδέ σ' αἱροῦμαι πέρι.
ΧΟ. γένοιτο δ' οὕτως. τἄλλα δ' ἐξηγοῦ φίλοις,
τούσδ' ἕν τι ποιεῖν, τοὺς δὲ μή τι δρᾷν λέγων.
ΟΡ. ἁπλοῦς ὁ μῦθος· τήνδε μὲν στείχειν ἔσω·
αἰνῶ δὲ κρύπτειν τάσδε συνθήκας ἐμάς·
ὡς ἂν δόλῳ κτείναντες ἄνδρα τίμιον,

535. Versus mire in libris corruptus. Optimi præbent οὐφεῖσε πᾶσα σπαργάνη πλείζετο. ὁ πλείζετο Guelph. ὀπλίζετο Aldina. Proxime his vestigiis insistit K. qui dedit οὔφις ἐπ' ἀμὰ σπάργαν' ἤδ' ὅπλ' ἵζετο. (De accusativo conferri potest Arist. Ran. 682.) Sed nequeo credere hoc ab Æschylo profectum, quare malui sequi Peile, quanquam parum fidenter.

538. Libri ἀμφιταρβιτῷδ', quod correxit Pors. Sic περὶ τάρβει Pers. 692. Supra 32. περὶ δείματι Pind. Pyth. v. 77.

539. Intellige, ὡς βιαίως ἔθρεψεν, θανεῖν βιαίως. Confer infra 965.

541. κτενῶ Turn. Vict. sed sensus est: ἐγὼ ἔσομαι ὁ κτείνων νιν. Cf. Eur. Ion. 1019.

544. Videtur scripsisse τοὺς μέν τι ποιεῖν, quod conjecit Stanl.

546. Hæc mea pacta vobiscum inita hortor vos ut tacenda curetis. αἰνῶ ut Suppl. 175.

547. Explicant: δόλῳ τε καὶ ἐν ταὐτῷ βρόχῳ ληφθῶσιν. Quod ferri quidem potest. Vide tamen ne

δόλῳ τε καὶ ληφθῶσιν ἐν ταυτῷ βρόχῳ
θανόντες, ᾗ καὶ Λοξίας ἐφήμισεν,
ἄναξ Ἀπόλλων, μάντις ἀψευδὴς τὸ πρίν.
ξένῳ γὰρ εἰκὼς, παντελῆ σάγην ἔχων,
ἥξω ξὺν ἀνδρὶ τῷδ' ἐφ' ἑρκείους πύλας
Πυλάδῃ, ξένος τε καὶ δορύξενος δόμων.
ἄμφω δὲ φωνὴν ἥσομεν Παρνησσίδα,
γλῶσσης ἀϋτὴν Φωκίδος μιμουμένω.
καὶ δὴ θυρωρῶν οὔτις ἂν φαιδρᾷ φρενὶ
δέξαιτ', ἐπειδὴ δαιμονᾷ δόμος κακοῖς·
μενοῦμεν οὕτως, ὥστ' ἐπεικάζειν τινὰ
δόμοις παραστείχοντα, καὶ τάδ' ἐννέπειν·
Τί δὴ πύλῃσι τὸν ἱκέτην ἀπείργετε,

structura sit ut Ag. 98. sc. κτείναντες, ληφθῶσίν τε. Nam si particula τε aliquando copulat participium cum verbo, et valet fere εἶτα, facile superadditur καὶ, *etiam*, ut interdum legitur καὶ εἶτα. Confer Arist. Lysistr. 560. ὅταν ἀσπίδ' ἔχων καὶ Γοργόνα τις κᾆτ' ὠνῆται κορακίνους. Nub. 624. ἀνθ' ὧν λαχὼν Ὑπέρβολος τῆτες ἱερομνημονεῖν, κἄπειθ' ὑφ' ἡμῶν τῶν θεῶν τὸν στέφανον ἀφηρέθη. Hanc veram rationem esse explicandi notissimi versus, Hom. Il. x. 224. σύν τε δύ' ἐρχομένω, καί τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν, mihi persuasum habeo; nam quod Hermannus, Opusc. IV. p. 11. τε *nimirum* vertit, fere ut ἴσως vel που, id sane vix credibile videtur.

551. παντελῆ σάγην, τελείαν περιβολὴν ἔχων ξένου. Sch. Cf. v. 662.

554. οἴσομεν libri optimi, quos sequuntur K. et Peile. Sed solemnis locutio est ἱέναι φθογγὴν vel γλῶσσαν, nec multum ad rem facit γλῶσσαν εὔφημον φέρειν v. 572. Et confusa sunt ἐποίσειν et ἐπήσειν Eum. 736. συνοίσειν et συνήσειν Plat. Protag. p. 325. fin. Ceterum Æolica lingua cum non utitur Orestes in ficta sua narratione, inf. 661. seqq. putandum est aut eam ab Atticistis jamdudum depravatam esse, aut γλῶσσαν hic de aspera et inculta pronuntiatione potius quam de dialecto intelligendum.

556. Fac autem nemo nos lubenter exceperit, propterea quod mala fortuna utatur domus. Confert K. Alcest. 556. cet. De καὶ δὴ confer Eum. 854.

560. πύλῃσι dativus est, quem vocant, instrumenti, sc. cur clausa

Αἴγισθος εἴπερ οἶδεν ἔνδημος παρών;
εἰ δ' οὖν ἀμείψω βαλὸν ἕρκειον πυλῶν,
κἀκεῖνον ἐν θρόνοισιν εὑρήσω πατρὸς,
ἢ καὶ μολὼν ἔπειτά μοι κατὰ στόμα
ἐρεῖ, σάφ' ἴσθι, καὶ κατ' ὀφθαλμοὺς βαλεῖ,
πρὶν αὐτὸν εἰπεῖν, Ποδαπὸς ὁ ξένος; νεκρὸν
θήσω, ποδώκει περιβαλὼν χαλκεύματι.
φόνου δ' Ἐρινὺς οὐχ ὑπεσπανισμένη
ἄκρατον αἷμα πίεται, τρίτην πόσιν.
νῦν οὖν σὺ μὲν φύλασσε τἀν οἴκῳ καλῶς,
ὅπως ἂν ἀρτίκολλα συμβαίνῃ τάδε·
ὑμῖν δ' ἐπαινῶ γλῶσσαν εὔφημον φέρειν,
[σιγᾷν θ' ὅπου δεῖ, καὶ λέγειν τὰ καίρια.]
τὰ δ' ἄλλα τούτῳ δεῦρ' ἐποπτεῦσαι λέγω,

janua arcetis supplicem? Sic Arist. Eccles. 420. ἢν δ' ἀποκλείῃ τῇ θύρᾳ. Vesp. 775. Sallust. Cat. 28. *janua prohibiti.* De particulis εἰ δ' οὖν vide ad Ag. 1009.

565. De βαλεῖ, sc. ἑαυτόν, vide ad Ag. 1143. κατὰ ut Antig. 760.

567. περιβαλὼν dicit pro παίσας, quia metaphoram mutuatur a retibus, quibus circumdatis quis implicatur. Cf. v. 484. Ineleganter et parum accurate Peile: "*having whisked about him with nimble weapon.*" Verbum venatorium esse περιβαλεῖν notavit Dobræus, Adv. II. p. 235.

569. τρίτην πόσιν, i.e. non solum post Agamemnonem Ægisthus, sed tertia etiam interficietur, nempe Clytæmnestra. Vide ad Ag. 1357.

570. σὺ οὖν vel σὺ δ' οὖν libri. συνοῦν Med. prima manu. Error ortus ex solemni confusione particularum οὖν, σὺν, et νῦν. Vide ad Eum. 537. Suppl. 19.

573. Hunc versum adscititium esse recte monuerunt Dind. Præf. ad Poet. Scen. p. x. et Vir doctus in Phil. Mus. Cant. Vol. II. p. 470. Citat enim Aulus Gellius XIII. 18. tanquam ex Prometheo Ignifero; et profecto hoc loco parum facit ad sententiam.

574. τούτῳ, sc. Pyladi. Alii tamen ad statuam Apollinis potius hoc dictum volunt. Difficile est dijudicare; sed ὀρθώσαντι, *quum hactenus certamen mihi direxerit,* ad priorem facilius refertur quam si intelligere malis ἐποπτεῦσαι καὶ ὀρ-

ξιφηφόρους ἀγῶνας ὀρθώσαντί μοι.

ΧΟ. πολλὰ μὲν γᾶ τρέφει δεινὰ δειμάτων ἄχη, στρ. ά.
πόντιαί τ' ἀγκάλαι κνωδάλων
ἀνταίων βροτοῖσι
πλάθουσι· βλάπτουσι καὶ πεδαίχμιοι
λαμπάδες πεδάοροι·
πτανά τε καὶ πεδοβάμονά κ' ἀνεμοέντων
αἰγίδων φράσαι κότον.
ἀλλ' ὑπέρτολμον ἀνδρὸς φρόνημα τίς λέγοι, ἀντ. ά.
καὶ γυναικῶν φρεσὶν τλαμόνων

θῶσαι. Hoc equidem certum habeo, ὀρθοῦν neque *proponere* nec *efficiendum imponere* valere posse.

577. Libri δεινὰ καὶ δειμάτων. καὶ ob metrum alii præponunt, ἂν supplentes in antistrophico v. 585. Sed rectius excrevit Heathius.

580. βλαστοῦσι libri omnes. βλάπτουσι Butl. Dind. quod prægressæ sententiæ unice convenit. Sunt qui vulgatum defendant. Mihi videtur longe ineptissimum.

581. πεδάμαροι libri. Sed Schol. explicat πέδουροι, tanquam a πεδάοροι contractum, et Hesych. πέδουρος· μετέωρος. Ut παρήορος Prom. 371. ἀπήορος Pind. Pyth. VIII. 124. sic μετήορος *suspensus* ab ἀείρω vel αἰωρέω profluxit. πεδάμεροι, i. e. μεθήμεροι, legisse videtur alius Schol. qui explicat (male quidem) καθημεριναί. Confer ὑπερήμερος. πεδάμεροι ab ἀμαρύσσειν deducit K., sed valde dubia videtur producta litera ᾱ. Siculæ voces et πεδαίχμιοι et πεδάοροι habentur. Vide *Theatre of the Greeks*, p. 64. Sensus est: Sunt etiam suspensæ in medio aere, (sc. inter cœlum et terram, μεταίχμιοι,) flammæ, i. e. scintillantes cometæ, fulgura, et cætera hujusmodi phænomena, quæ item nocent hominibus.

582. Et tempestatum etiam furorem describere possint volucres et terrestres feræ; sc. dicere possunt se expertas esse. Vulgatam scripturam κἀνεμοέντων pro κεν ἠνεμοέντων ausus sum accipere; quum nihil videam quominus particulam κεν, etiam Pindaro usitatissimam, in Choricis usurpare potuerit Æschylus. κἀνεμόεντ' ἂν Blomf. qui locum aliter interpungit. Durum est ἠνεμοέντων pro ἠνεμοέσσων, sed vide Ag. 545. δρόσοι τιθέντες, quanquam alia fortasse ratio est masculini generis participii, ut Plat. Theætet. p. 153. B. κινήσεων ὄντων, ubi vide Stallb. Cf. Matth. § 436. 2.

παντόλμους ἔρωτας,
ἔρωτας ἄταισι συννόμους βροτῶν;
ξυζύγους δ' ὁμαυλίας
θηλυκρατὴς ἀπέρωτος ἔρως παρανικᾷ
κνωδάλων τε καὶ βροτῶν.

ἴστω δ' ὅστις οὐχ ὑποπτέρως στρ. β'.
φροντίσιν δαεὶς, τὰν ἁ παιδολυ-
μὰς τάλαινα Θεστιὰς μήσατο
πυρδαῆ τινα πρόνοιαν,
καταίθουσα παιδὸς δάφοινον
δαλὸν ἥλικ', ἐπεὶ μολὼν

587. Libri *καὶ παντόλμους ἔρωτας ἄταισι, κ. τ. λ.* quæ scriptura versui antistrophico plane repugnat. Præclara est emendatio quam excogitavit K., recepit Peile: nam geminata voce *ἔρωτας* cum magnopere juvatur sententia, tum ad amussim restituitur metrum.

589. "Omnes autem conjugales consociationes tum bestiarum tum hominum male vincit amor nefastus feminis imperans." Scholef. *ἀπέρωτος ἔρως* dicitur ut *ἀβίωτος βίος, γάμος ἄγαμος*, cet.

592. Libri *ὑπόπτερος*, præter Turn. Vict. qui *ὑποπτέροις* præbent. Unice verum esse *ὑποπτέρως* mihi persuasum est, et sic legisse Scholiastam arbitror, qui adnotavit: *ὁ μὴ κοῦφος, ἀλλ' ἀληθῶς μαθεῖν θέλων.* Corrigendum videtur *κούφως*. Et hic et alius grammaticus conjunxerunt *φροντίσιν δαείς: ὁ παιδευθεὶς οὐχ ὑποπτέροις* (*ὑποπτέρως?*) *φροντίσιν.* Hesych. *δαείς· μαθών.* Verte igitur, *sciat, qui non leviter doctus est*, sc. non futili doctrina imbutus.

594. Metrum hujus versus dochmiacum esse potest: sed antistrophicus (v. 604.) vix in eum numerum cadit. Transponendo hic *δαεὶς φροντίσιν*, illic *Σκύλλαν φοινίαν*, recte decurreret uterque versus. Sed debet potius esse cretico-trochaicus. — *παιδολυμὰς*, jubente Dind., pro *παιδολύμας* dubitanter reposui.—*τὰν......τινα* pro *ἥντινα* poni videtur. Ceterum fabula ita se habet. Althæa, Thestii filia, quum insignem filium enixa esset Meleagrum, prædixit Atropos esse in fatis ut non prius moreretur puer, quam combustus esset titio, qui tunc super foco cremebatur. Quibus auditis, abreptum ex igne titionem seposuit Althæa; postea autem filio irata cum foco rursus injecisset, is repente mortuus est.

μαρτόθεν κελάδησεν,
ξύμμετρόν τε διαὶ βίου
μοιρόκραντον ἐς ἆμαρ.
ἄλλαν δεῖ τιν' ἐν λόγοις στυγεῖν, ἀντ. β'.
φοινίαν Σκύλλαν, ἅτ' ἐχθρῶν ὕπαι
φῶτ' ἀπώλεσεν φίλον, Κρητικοῖς
χρυσεοδμήτοισιν ὅρμοις
πιθήσασα, δώροισι Μίνω,
Νῖσον ἀθανάτας τριχὸς
νοσφίσασ' ἀπροβούλως
πνέονθ' ἁ κυνόφρων ὕπνῳ·
κιγχάνει δέ νιν Ἑρμῆς.

597. καταίθουσα Canterus. καΐθουσα libri. δαφοινὸς dicitur titio, ut videtur, propter fulvum colorem, Angl. *glowing*, metaphorice a telo, cujus cuspis sanguine rubet. Alii *lethalem* intelligunt, quod minime probandum. — ἧλιξ, *æqualis*, quia simul cum Meleagro consumptus est; 'ex eo tempore, quo natus erat Meleager, æquum vitæ spatium emensus.'—διαὶ pro διὰ Canterus ob metrum.

602. ἀλλὰ δεῖ Turn. Ceteri δή. ἄλλαν Pauwius. Scylla, Nisi filia, ardebat Minoa Regem, quum ille Nisi regnum, Megara urbem, summa vi obsideret. Ceterum purpuream comam habebat Nisus, qua servata inexpugnabilis erat, excisa autem capi potuit. Eam igitur clam totondit Scylla dum dormiebat pater, Cretico monili corrupta, vel, ut quidam narrant, pacta Minois nuptias; quarum cum post captam urbem non esset potita, sese interemit. Vide Grote, Hist. Gr. I. p. 302. Virg. Georg. I. 405. Propert. III. 19. 21. Apollodor. III. 15. 8.

604. ὕπαι in ὕπερ mutatum volunt. Sed sensus esse potest: quæ patrem interemit hostibus; quæ hostibus usa est ad patrem interimendum: nisi mavis interpretari, quæ ab hostibus persuasa est ut patrem perderet.

607. πιθήσασα Abresch. Libri πειθήσασα.

611. κιγχάνει Pors. Dind. pro κιχάνει, propter metrum. Sæpe confusæ sunt hæ formæ: vide Monk ad Hippol. 1442. Dubitatur autem quorsum pertineat νιν. Scholiastes ad Nisum refert: alii rectius ad Scyllam, quam Hermes ὁ πομπαῖος deduxerit ad inferos. Respici etiam deum ut lucrorum

* ἐπεὶ δ' ἐπεμνησάμην ἀμειλίχων   στρ. γ'.
πόνων, ἀκαίρως δὲ, δυσφιλὲς γαμή-
λευμ', ἀπεύχετον δόμοις,
γυναικοβούλους τε μήτιδας φρενῶν
ἐπ' ἀνδρὶ τευχεσφόρῳ,
†ἐπ' ἀνδρὶ δῄοις ἐπεικότως ἔβαν.
τίω δ' ἀθέρμαντον ἑστίαν δόμων,
γυναικείαν ἄτολμον αἰχμάν.
κακῶν δὲ πρεσβεύεται τὸ Λήμνιον   ἀντ. γ'.
λόγῳ, γοᾶται δὲ δήποθεν κατά-
πτυστον. εἴκασεν δέ τις
τὸ δεινὸν αὖ Λημνίοισι πήμασιν.

præsidem, quia pretio corrupta sit Scylla, non absurde putat Schützius.

612. Sequentis loci sententia perobscura est. Quoniam, inquit, exempla quædam commissi ob amorem sceleris protuli, quanquam *ἀκαίρως*, ad chorici carminis argumentum non plane pertinentia, facile inde transeo ad rem cognatam, inlicitos Clytæmnestræ et Ægisthi amores, et ad muliebres dolos in virum armiferum, Agamemnonem, constructos. Ad *ἐπεμνησάμην* supplendum est *μέν*. Pro vulgata scriptura v. 617, *ἐπικότῳ σέβας*, recepi conjecturam anonymi cujusdam a Scholefieldio in Appendice probatam, *ἐπεικότως ἔβαν*. Confer *ἐπεικότα* inf. v. 636. Desiderabatur autem verbum aliquod unde penderet *γαμήλευμα*, quod quidem vix aliud esse potuit quam *ἔβαν*, ut dicitur *χρέος ἔβα με* Nubb. 30. cf. Hippol. 841. 1371. Pind. Ol. II. ad fin. Depravatum est sine dubio *ἐπ' ἀνδρὶ δῄοις*, ac probabile est *ἐπ' ἀνδρὶ* a præcedente versu, qui in solo Med. servatur, huc ad sensum supplendum demigrasse. Probare nequeo quæ de hoc loco tentaverunt K. et Peile.

618. *τίων δ'* libri. *ἀθέρμαντον*, tranquillam, Angl. *unembroiled*. De voce *αἰχμὰ*, *indoles*, cf. Ag. 467.

620. *πρεσβεύεται*, quasi principale omnium malorum habitum est. K. Vide Herod. VI. 138.—*δήποθεν*, *ubique*, proprie, ut videtur, *undecunque*; cf. *δήποτε*, *tandem*, Ag. 560. Vox est rarissima, et hic quidem suspecta, quia omnes fere libri dant *δὴ ποθεῖ* vel *δήποθ' εἰ*. Alii fere ut *δήπου* intelligunt. Legendum *βοᾶται* probabiliter censet Blomf.—*αὖ*, sc. ubicunque novum crimen commissum est.

θεοστυγήτῳ δ' †ἄγει
βροτῶν ἀτιμωθὲν οἴχεται γένος.
σέβει γὰρ οὔτις τὸ δυσφιλὲς θεοῖς.
τί τῶνδ' οὐκ ἐνδίκως ἀγείρω;
τὸ δ' ἄγχι πνευμόνων ξίφος *στρ. δ'.*
διανταίαν ὀξυπευκὲς οὐτᾷ
διαὶ Δίκας· τὸ μὴ θέμις γὰρ
οὐ [λὰξ] πέδοι πατούμενον,
τὸ πᾶν Διὸς
σέβας παρεκβάντες οὐ θεμιστῶς.
Δίκας δ' ἐρείδεται πυθμήν, *ἀντ. δ'.*
προχαλκεύει δ' Αἶσα φασγανουργός·
τέκνον δ' ἐπεισφέρει δόμοισιν,

624. Vulgo *ἄχει*. Sed sensus manifestus est: propter commissum piaculum, diis invisum, odio habentur homines.

627. *ἀγείρω*, *ratiocinatione colligo*, Scholef. *συνάξας κατηγορῶ* Schol.

629. *ὀξυπευκές*, *acutum*, vide ad v. 378.—*διανταίαν*, i. e. *πληγὴν*, ut Ag. 1316. sup. 87. Theb. 887. Spectant hæc omnia ad rem, quæ inducitur verbis *δυσφιλὲς γαμήλευμα* v. 613. Malum facinus ubique punietur per justitiam; et gladius necat eos qui fas et jus violant. Recte igitur Orestes matrem interficiet. Quod probe se concludere ait chorus v. 627.—*οὐτᾷ* pro *σοῦται* Herm.

633. Libri *παρεκβάντες*, quod per appositionem ad *τὸ μὴ θέμις* pertinet. Vide ad Prom. 208. *παρεκβάντος* Stanl. et Dind. Apoll. Rhod. II. 341. *παρὲξ ἐμὰ θέσφατα βῆναι*. Hesiod. Opp. 226. *παρεκβαίνουσι δικαίου*.—*τὸ μὴ θέμις*, *quod nefandum est*, (Suppl. 330.) *οὐ πέδοι πατούμενόν* (*ἐστι*), *non spernitur*, non negligitur a diis. Ceterum aut *οὐ* aut *λὰξ* contra metrum intrusum est. Hoc potius spurium puto, quia et simplicior est sententia retento *οὐ*, et *λὰξ* a nota locutione *λακπάτητος*, *λὰξ πατεῖν* etc. oriri potuit.—*ἀθεμίστως* libri.

634. Justitiæ basis (radix vel stipes) immota figitur, super quam, tanquam incudem, istum gladium procudit Fatum. Conferunt Soph. Aj. 1034. Hor. Od. IV. 15. 19. Librorum lectio *προσχαλκεύει* mutanda videtur ob metrum, quod accuratissime in talibus solet congruere cum antithetico.

636. In alias metaphoras ora-

*

αἱμάτων παλαιτέρων
†τίνειν μύσος,
χρόνῳ κλυτὰ βυσσόφρων Ἐρινύς.
ΟΡ. παῖ, παῖ, θύρας ἄκουσον ἑρκείας κτύπον.
τίς ἔνδον, ὦ παῖ, παῖ, μάλ' αὖθις, ἐν δόμοις;
τρίτον τόδ' ἐκπέραμα δωμάτων καλῶ,
εἴπερ φιλόξεν' ἐστὶν Αἰγίσθου βίᾳ.
ΟΙ. εἶεν· ἀκούω. ποδαπὸς ὁ ξένος; πόθεν;
ΟΡ. ἄγγελλε τοῖσι κυρίοισι δωμάτων,
πρὸς οὕσπερ ἥκω καὶ φέρω καινοὺς λόγους·—
τάχυνε δ', ὡς καὶ νυκτὸς ἅρμ' ἐπείγεται
σκοτεινὸν, ὥρα δ' ἐμπόρους μεθιέναι
ἄγκυραν ἐν δόμοισι πανδόκοις ξένων·—
"Ἐξελθέτω τις δωμάτων τελεσφόρος
γυνὴ τόπαρχος, ἄνδρα τ', εὐπρεπέστερον·

tionem deflectit poeta. Confer Ag. 733. seq. δόμοισι et proximum αἱμάτων a corrupta scriptura δόμασι vel δίμασε δωμάτων restitutum est e scholiis. Solœce Blomf. τῶν θ' αἱμάτων παλαιτέρων.

638. Libri τείνει. τίνειν Lachmannus. Sensus, Furia filium domum introducit, qui patris cædem ulciscatur. De τίνειν confer Ag. 1480. (Angl. *to pay for*).—χρόνῳ κλυτὴ vertit Donaldson, *New Cratylus*, p. 390, *time-honoured*, ut Pind. Pyth. XI. 32. χρόνῳ κλυταῖς ἐν Ἀμύκλαις. Cf. Eum. 802.

642. Tertia hac vice exclamo ἐκπέρα, sc. progrediatur aliquis e domibus, si hospitales sunt Ægistho. Variant libri inter δίαι et βίᾳ, sed nec causa erat cur διαὶ hic pro διὰ scriberetur, et sæpe confusæ sunt in MSS. δ et β. Vide ad Suppl. 541.

644. εἶεν, ἀκούω. Angl. *well, well, I hear*. In vulgari formula de metro minus soliciti erant poetæ. Vide Pac. 663.

647. Parenthetici sunt vv. 647—9. De τάχυνε vide Wünder. ad Soph. Electr. 899.

650. τελεσφόρος hic idem valet quod ἀνὴρ τέλειος Ag. 945. ἀρχηγὸς, διοικητὴς, Schol.

651. ταπαρχος Med. sed supra ascripta litera ό. τἄπαρχος Rob. Ceteri τόπαρχος. Vox ἄπαρχος occurrit etiam Pers. 329. Ag. 1198. et hoc loco non solum majorem auctoritatem habet quam τόπαρχος, sed quibusdam probabilior

αἰδὼς γὰρ ἐν λεχθεῖσιν οὐκ ἐπαργέμους
λόγους τίθησιν· εἶπε θαρσήσας ἀνὴρ
πρὸς ἄνδρα, κἀσήμηνεν ἐμφανὲς τέκμαρ."

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

ξένοι, λέγοιτ' ἂν εἴ τι δεῖ· πάρεστι γὰρ
ὁποῖά περ δόμοισι τοῖσδ' ἐπεικότα,
καὶ θερμὰ λουτρὰ, καὶ πόνων θελκτηρία
στρωμνὴ, δικαίων τ' ὀμμάτων παρουσία.
εἰ δ' ἄλλο πρᾶξαι δεῖ τι βουλιώτερον,
ἀνδρῶν τόδ' ἔστιν ἔργον, οἷς κοινώσομεν.

ΟΡ. ξένος μέν εἰμι Δαυλιεὺς ἐκ Φωκέων·
στείχοντα δ' αὐτόφορτον οἰκείᾳ σάγῃ
ἐς Ἄργος, ὥσπερ δεῦρ' ἀπεζύγην πόδας,
ἀγνὼς πρὸς ἀγνῶτ' εἶπε συμβαλὼν ἀνὴρ,
ἐξιστορήσας καὶ σαφηνίσας ὁδὸν,
Στρόφιος ὁ Φωκεύς· πεύθομαι γὰρ ἐν λόγῳ·

etiam visa est quam compositum nusquam alibi usurpatum, ut taceam de sententia. ἄπαρχος fortasse inter mystica vel saltem religionis arcana vocabula recensendum est, ut ἔξαρχος, ἀπάρχεσθαι, ἀπαρχὴ, quanquam nobis de origine vocis nunc non plane constat. —ἄνδρα τ' omnes præter Turn. Vict. qui ἄνδρα δ' habent. Sensus videtur esse: εἴτε γυνὴ, εἴτε ἀνὴρ, et hic etiam potius quam illa; ita enim pudor in dicendo sermonem non reddit obscurum.

663. ἀπεζύγαν Aldus, quod ingeniose suspicatur K. vestigium esse Æolicæ dialecti qua se usurum professus est Orestes ad v. 554. Sensus: quum proficiscerer meam ipse sarcinam portans, uti hucce ad Argos iter facere institueram. ἀπεζύγην πόδας, domo discesseram, pedes ad egrediendum aptaveram, ut Phœn. 328. ἀπήνας ἀποζυγείσας δόμων, quem locum indicavit K.

665. Quum quæsivisset ex me quorsum proficiscerer, et viam ignaro indicasset. Mavult K. verba σαφηνίσας ὁδόν sic accipere: quum dixisset quo iret ipse.

Ἐπείπερ ἄλλως, ὦ ξέν᾽, εἰς Ἄργος κίεις,
πρὸς τοὺς τεκόντας, πανδίκως μεμνημένος,
τεθνεῶτ᾽ Ὀρέστην εἰπέ· μηδαμῶς λάθῃ·
εἴτ᾽ οὖν κομίζειν δόξα νικήσει φίλων,
εἴτ᾽ οὖν μέτοικον, εἰς τὸ πᾶν ἀεὶ ξένον,
θάπτειν, ἐφετμὰς τάσδε πόρθμευσον πάλιν·
νῦν γὰρ λέβητος χαλκέου πλευρώματα
σποδὸν κέκευθεν ἀνδρὸς εὖ κεκλαυμένου.
τοσαῦτ᾽ ἀκούσας εἶπον· εἰ δὲ τυγχάνω
τοῖς κυρίοισι καὶ προσήκουσιν λέγων,
οὐκ οἶδα, τὸν τεκόντα δ᾽ εἰκὸς εἰδέναι.
ΗΛ. οἲ 'γώ, κατ᾽ ἄκρας †ἔμπας ὡς πορθούμεθα.
ὦ δυσπάλαιστε τῶνδε δωμάτων Ἀρά,
ὡς πόλλ᾽ ἐπωπᾷς, κἀκποδὼν εὖ κείμενα,
τόξοις πρόσωθεν εὐσκόποις χειρουμένη.
φίλων ἀποψιλοῖς με τὴν παναθλίαν.

667. ἄλλως, δι᾽ ἄλλην χρείαν.

672. ἐφετμὰς τάσδε, mandata de hoc negotio. μέτοικον ut Pers. 321. nunquam in patriam reversurum.

677. τὸν τεκόντα, non Agamemnonem, cujus mortem ignorare non potuit, sed generaliter dictum. Certior factus esse debet parens, si quis filium amiserit.

678—86. Hanc ῥῆσιν Clytæmnestræ, non Electræ, tribuendam censet Portus, cui assentitur Dind. Literas θερ. (θεράπαινα) præfigit Robortellus. Utrique bene convenit oratio, ut difficile sit rem dijudicare, præsertim cum adeo obscura sit sententia vv. 685—6. Quare non ausus sum a vulgato discedere.—ἔμπας dubitanter dedi pro vulg. ἐν πᾶσ᾽, ex Mülleri conjectura. De mensura posterioris syllabæ apud Tragicos nihil nobis innotuit, et fieri potest ut hoc loco corripuerit poeta, etsi longa est Pind. Pyth. IV. 423. Theocr. X. 29. et Ionica forma est ἔμπης. ἔμπαν ὡς K. ἐνθάδ᾽ ὡς Turn. Vict. ἐμπέδως Peile, parum felici conjectura, et infelicissima versione usus. Num fortasse εἶπας, ut ad εἶπον v. 675. responsum sit? An πᾶσά πως πορθουμένη? Quod autem vulgo ἔμπας significat *tamen*, fatendum est id eo minus hic placere.

καὶ νῦν Ὀρέστης ἦν γὰρ εὐβόλως ἔχων,
ἔξω κομίζων ὀλεθρίου πηλοῦ πόδα·
νῦν δ', ἥπερ ἐν δόμοισι βακχείας καλῆς
ἰατρὸς ἐλπὶς ἦν, παροῦσαν ἐγγράφει.
ΟΡ. ἐγὼ μὲν οὖν ξένοισιν ὧδ' εὐδαίμοσι
κεδνῶν ἕκατι πραγμάτων ἂν ἤθελον
γνωστὸς γενέσθαι καὶ ξενωθῆναι· τί γὰρ
ξένου ξένοισίν ἐστιν εὐμενέστερον;
πρὸς δυσσεβείας †δ'† ἦν ἐμοὶ τόδ' ἐν φρεσὶν,
τοιόνδε πρᾶγμα μὴ καρανῶσαι φίλοις,
καταινέσαντα καὶ κατεξενωμένον.

683. *καὶ νῦν, vel modo, vel nuper,* Orestes prospera fortuna utebatur. Particula γὰρ male positum est, voluit enim καὶ νῦν γὰρ Ὀρέστης, κ. τ. λ. Hoc autem callide dicit Electra, quoniam fratrem modo incolumem rediisse cognoverat.

685. Nunc autem spes, quam conceperam, adhuc superesse qui inhonestam in domo commissationem cessare faceret, eam ipsam commissationem παροῦσαν ἐγγράφει ἐν δόμοις, præsentem et mansuram domo quasi inscribit; hoc est, spes et expectatio redituri Orestis nunc, eo mortuo, bellam istam commissationem domui inhæsuram notat. Non absurdum videtur cogitare de more Atheniensium literas aliquot muris inscribendi, de quo vide interpp. ad Vesp. 97. Erat enim solita formula "βακχεία καλή." Satis obscure loquitur Electra, quod profecto facere debebat, ne Clytæmnestræ odium moveret; unde καλῆς dicitur εἰρωνικῶς. Nec dubium quin Electra adeo ambiguam esse voluerit sententiam, ut intelligere non posset Regina quid revera innueret. Innuit autem, 'quas spes diu habebam rediturum esse Orestem, ille nunc sua præsentia ratas facit.' Locum perdifficilem esse fatentur omnes, et nondum vidi interpretationem quam probare possim.

691. Deest in libris δὲ, quod sensus fere postulat. Cf. Eum. 608.—πρὸς δυσσεβείας, κ. τ. λ. intellige: erat autem hoc mihi, sc. meo judicio visum est, iniquum, si negotium ejusmodi perficere neglexissem, postquam et Strophio promisissem id me officium suscepturum, et hospitio exceptus essem a Clytæmnestra. φίλοις igitur ad utrumque spectat, quorum alteri promiserat, ab altera hospitio exceptus erat Orestes. καταινεῖν, *promittere*, Thuc. IV. 122. Œd. Col. 1633. 1637. Iph. Aul. 695.

ΚΛ. οὔ τοι κυρήσεις μεῖον ἀξίων σέθεν,
οὐδ᾽ ἧσσον ἂν γένοιο δώμασιν φίλος.
ἄλλος δ᾽ ὁμοίως ἦλθεν ἂν τάδ᾽ ἀγγελῶν.
ἀλλ᾽ ἔσθ᾽ ὁ καιρὸς ἡμερεύοντας ξένους
μακρᾶς κελεύθου τυγχάνειν τὰ πρόσφορα.
ἄγ᾽ αὐτὸν εἰς ἀνδρῶνας εὐξένους δόμων,
ὀπισθόπους δὲ τούσδε καὶ ξυνεμπόρους·

694. Libri ἀξίως, quam lectionem ne Græcam quidem esse arbitror, et non parum miror exstitisse quosdam e recentioribus qui eam servandam censuerint. Schol. τῶν σοι ἀξίων τιμῶν. Quid apertius? Est autem satis frequens confusio inter ων et ως. Vide ad Ag. 1366. qui locus æque vexavit obstinatos adversus emendationem criticos.

697. ἡμερεύειν κελεύθου, insolita structura (Matth. § 338.), significat totum diem impendere itineri. Genitivum a πρόσφορα potius pendere putat Abreschius, citans Eur. Hel. 508. τὰ πρόσφορα τῆς νῦν παρούσης συμφορᾶς αἰτήσομαι. Cui ego ita assentior, ut credam κελεύθου et ad πρόσφορα et ad ἡμερεύοντας pertinere. Nam ea vis non videtur verbo ἡμερεύειν inesse, ut per se genitivum regat. Confer ὀρθρεύειν Theocr. x. ult. διαννκτερεύειν et διημερεύειν apud Blomf. Gloss. Accusativus potius temporis (quod dicunt), vel ἐν κελεύθῳ dicendum fuit. Intellige igitur, ἡμερεύοντας ἐν κελεύθῳ, τυγχάνειν τὰ πρόσφορα τῆς κελεύθου. Vide ad v. 965. Sic Theb. 789. παῖδες μητέρων τεθραμμέναι breviter dictum est pro παῖδες μητέρων ὑπὸ μητέρων τεθραμμέναι, et ad v. 609. ejusdem fabulæ τὴν μακρὰν et ad πομπὴν et ad πόλιν sumendum est.

700. ὀπίσθοποι hic videntur esse pedissequi Pyladis et Orestis, quanquam supra v. 662 Orestes se vocaverat αὐτόφορτον, quod tamen per se parum difficultatis habet, siquidem in nullo numero sunt servi apud Tragicos (vide ad Suppl. 954.), nec adeo certum est, quia suam ipse sarcinam portat viator, nullum ei pedissequum adesse posse. Quod nominativus alibi est ὀπισθόπους, ut Hippol. 54. Hesychius vero explicat per ὑποστρέψας, id nihil moror, cum Οἰδίπου pro Οἰδίποδος legatur, et ἀρτίπος et ἀελλόπος pro -πους. Interpretatur Peile *reversus autem hunc viæ comitem*, sc. Pyladen; reponens ξυνέμπορον ex conjectura. Quæro autem, cur non utrumque eadem opera deduxerit minister; nam absurdum videtur, si tantum duo erant hospites, singulos introducere. Quod si quis ὀπισθόπους intelligat ὑποστρέψας, propter particulam δέ, quæ

κἀκεῖ κυρούντων δώμασιν τὰ πρόσφορα.
αἰνῶ δὲ πράσσειν ὡς ἐπευθύνῳ τάδε.
ἡμεῖς δὲ ταῦτα τοῖς κρατοῦσι δωμάτων
κοινώσομέν τε, κοὐ σπανίζοντες φίλων
βουλευσόμεσθα τῆσδε συμφορᾶς πέρι.

ΧΟ. εἶεν, φίλιαι δμωΐδες οἴκων,
πότε δὴ στομάτων
δείξομεν ἰσχὺν ἐπ' Ὀρέστῃ;
ὦ πότνια χθὼν, καὶ πότνι' ἀκτὴ
χώματος, ἣ νῦν ἐπὶ ναυάρχῳ
σώματι κεῖσαι τῷ βασιλείῳ,
νῦν ἐπάκουσον, νῦν ἐπάρηξον·
νῦν γὰρ ἀκμάζει Πειθὼ δολία
ξυγκαταβῆναι, χθόνιον δ' Ἑρμῆν

aliter debet esse τε, non repugnem, modo ξυνεμπόρους de comitatu accipiat.

702. ἐπευθύνῳ optimi libri. ὑπευθύνῳ vulgo, et fortasse Schol. qui explicat ὡς δώσοντι δίκην. Structura videtur esse: αἰνῶ σε ταῦτα πράσσειν ἐμοὶ ὡς ἐπευθύνῳ, vel δεσπότῃ subintelligi potest. Confer εὔθυνος Eum. 263. Verte, hortor te hæc facere mihi, ut quæ punire possim. Hoc autem dicit ministro, quem modo jusserat (v. 699.) introducere hospites.

705. βουλευόμεθα libri. Correxit Stephanus.

708. Quando licebit alta voce clamare super reditu Orestis?

713. Nunc tempestiva est Persuasio quæ in arenam descendat cum Oreste, et simul (tempus est) Mercurium certamini præesse. Schol. νῦν καιρὸν ἔχει ἡ δολία πειθὼ συναγωνίσασθαι τῷ Ὀρέστῃ. Legebat igitur δολία, non δολίαν, quod quidam voluerunt.—Verba καὶ τὸν νύχιον mihi ex interpretamento adsuta esse videntur, omnino ut Ag. 70. Si genuina sunt, intelligas tanquam alterum et fere synonymum ejusdem dei epithetum. Qui interpretantur ἐφοδεῦσαι τὸν νύχιον ξ. ἀγῶσι, *Orestem ad certamen dirigere*, activam vim intransitivo verbo assignant, quasi idem esset atque ἐφοδόω, (vide Arist. Av. 1160,) et satis miro cognomento, ut mihi videtur, appellant Orestem (*the night-faring man*, Peile).

[καὶ τὸν νύχιον] τοῖσδ' ἐφοδεῦσαι
ξιφοδηλήτοισιν ἀγῶσιν.
ἔοικεν ἀνὴρ ὁ ξένος τεύχειν κακόν.
τροφὸν δ' Ὀρέστου τήνδ' ὁρῶ κεκλαυμένην.
ποῖ δὴ πατεῖς, Κίλισσα, δωμάτων πύλας;
λυπὴ δ' ἄμισθός ἐστί σοι ξυνέμπορος.

ΤΡΟΦΟΣ.

Αἴγισθον ἡ κρατοῦσα τοῖς ξένοις καλεῖν
ὅπως τάχιστ' ἄνωγεν, ὡς σαφέστερον
ἀνὴρ ἀπ' ἀνδρὸς τὴν νεάγγελτον φάτιν
ἐλθὼν πύθηται τήνδε. πρὸς μὲν οἰκέτας
ἔθετο σκυθρωπὸν ἐντὸς ὀμμάτων γέλων

719. Nemo interpretum explicavit quid sit "*quorsum tendis ad fores,*" nec quomodo Græce dici possit πατεῖν πύλας, *ad fores tendere,* pro πρὸς πύλας, ut Ag. 1269. Legendum suspicor πέλας, ut Herc. Fur. 139. Λύκον περῶντα τῶνδε δωμάτων πέλας. Si sanum est πύλας, quæstio hujusmodi est: quorsum tendis, sc. quemnam convenire vis, dum ad fores accedis? cf. Pac. 157. —Κίλισσα libri, præter Rob. Vict. qui Γείλισσα. Optime et ex Græco more nomine gentilitio dicitur nutrix *Cilissa:* sed Γείλισσα quid significet nemo ne conjectura quidem assequi possit; quod profecto non nihili est, cum Græca nomina certam significationem præ se semper ferant. Ita tamen K. et Peile. Et Γείλισσα etiam Schol. sed hoc ex textu mutari potuit. Ἀρσινόη vocatur Pind. Pyth. XI. 26.

720. "ἄμισθος, *mercede non conductus.* Cf. Ag. 951. ἀκέλευστος ἄμισθος ἀοιδά. Prom. 1045." SCHOLEF. Vide ad Ag. 710. Perperam Peile: "*grief, no thanks to it!*" Solent enim mercede conduci, qui se comites et duces viæ peregrinantibus præstent.

721. Libri τοὺς ξένους, quod breviter dictum volunt pro λέγειν ἄνωγεν, κ. τ. λ. Angl. *My mistress bids me say that the strangers call for Ægisthus,* et laudant Herm. ad Ajac. 1037. 1086. ubi nihil est quod ad hanc sententiam faciat. Quis autem ita dicturus erat, qui vellet ab auditoribus intelligi? Non dubito quin rectissime Pauwius τοῖς ξένοις, Angl. *to call Ægisthus for the strangers.*

725. θέτο libri, ut κάνες γ' v.

κεύθουσ' ἐπ' ἔργοις διαπεπραγμένοις καλῶς
κείνῃ, δόμοις δὲ τοῖσδε παγκάκως ἔχειν,
φήμης ὑφ' ἧς ἤγγειλαν οἱ ξένοι τορῶς.
ἦ δὴ κλύων ἐκεῖνος εὐφρανεῖ νόον,
εὖτ' ἂν πύθηται μῦθον. ὦ τάλαιν' ἐγώ·
ὥς μοι τὰ μὲν παλαιὰ συγκεκραμένα
ἄλγη δύσοιστα, τοῖσδ' ἐν Ἀτρέως δόμοις
τυχόντ', ἐμὴν ἤλγυνεν ἐν στέρνοις φρένα·
ἀλλ' οὔ τί πω τοιόνδε πῆμ' ἀνεσχόμην.
τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τλημόνως ἤντλουν κακά·
φίλον δ' Ὀρέστην, τῆς ἐμῆς ψυχῆς τριβὴν,
ὃν ἐξέθρεψα μητρόθεν δεδεγμένη,
καὶ νυκτίπλαγκτον ὀρθίων κελευσμάτων,
* * * * * *
καὶ πολλὰ καὶ μοχθήρ' ἀνωφέλητ' ἐμοὶ
τλάσῃ· τὸ μὴ φρονοῦν γὰρ, ὡσπερεὶ βοτὸν,
τρέφειν ἀνάγκη, πῶς γὰρ οὔ; τρόπῳ φρενός.
οὐ γάρ τι φωνεῖ παῖς ἔτ' ὢν ἐν σπαργάνοις,
εἰ λιμὸς, ἢ δίψη τις, ἢ λιψουρία

916. Credo ex utroque vocabulo primam literam aut a bibliopego MSti fuisse excisam, aut a scholiis marginalibus absorptam. Ceterum oculos putabant Græci sedem esse risus, unde ὀφθαλμὸς γελόων, ὄμματι μειδιόωντι, et similia; qui igitur ægre comprimit et coercet risus, dicitur θέσθαι γέλων ἐντὸς ὀμμάτων, intus seponere in oculis. Quod nunc facit Clytæmnestra πρὸς οἰκέτας, ὑφ' ἧς φήμης, κ. τ. λ.

736. τριβὴν, Angl. *darling*.

Post v. 738. deesse quædam credo cum Schützio, cum nulla omnino structura appareat. Scholefieldio videtur accusativus Ὀρέστην ad πεύθομαι in v. 750. demum pertinere, abrupta præ anili garrulitate sententia. Quod per se quidem nihil omnino haberet offensionis, modo vv. 738—9, ut nunc leguntur, intelligi possent.

741. τρόπῳ φρενὸς, "*according to his humour*," SCHOLEF.

743. Libri ἢ λιμός. Particulam

ἔχει· νέα δὲ νηδὺς αὐτάρκης τέκνων.
τούτων πρόμαντις οὖσα, πολλὰ δ', οἴομαι,
ψευσθεῖσα, παιδὸς σπαργάνων φαιδρύντρια,
γναφεὺς τροφεύς τε ταυτὸν εἰχέτην τέλος.
ἐγὼ διπλᾶς δὲ τάσδε χειρωναξίας
ἔχουσ', Ὀρέστην ἐξεδεξάμην πατρί.
τεθνηκότος δὲ νῦν τάλαινα πεύθομαι.
στείχω δ' ἐπ' ἄνδρα τῶνδε λυμαντήριον
οἴκων· θέλων δὲ τῶνδε πεύσεται λόγων.
ΧΟ. πῶς οὖν κελεύει νιν μολεῖν ἐσταλμένον;
ΤΡ. ἦ πῶς; λέγ' αὖθις, ὡς μάθω σαφέστερον.
ΧΟ. ἢ ξὺν λοχίταις, εἴτε καὶ μονοστιβῆ.
ΤΡ. ἄγειν κελεύει δορυφόρους ὀπάονας.
ΧΟ. μή νυν σὺ ταῦτ' ἄγγελλε δεσπότου στύγει·
ἀλλ' αὐτὸν ἐλθεῖν, ὡς ἀδειμάντως κλύῃ,

ἢ pro εἴτε vel πότερον positam vide ad v. 876. sed hic, nisi fallor, loci sententia manifesto suadet ut corrigamus εἰ. Nam hoc dicit poeta: *infans non potest, quid velit, verbis exprimere, si esuriat, aut sitiat, aut micturiat;* nec idonea est sententia, 'non dicit infans *utrum* esuriat an sitiat.' Ceterum quum Attici dicant δίψα, non δίψη, non absurdum est quod reponere vult J. Wordsworthius, Phil. Mus. Cant. I. p. 222. δίψ' εἴτις.—αὐτάρκης, Angl. *helps itself*, ut vertit Scholef.

745. Quas infantis importunas necessitates solita equidem præsentire, sed tamen aliquando, ut fit, expectatione decepta, inquinatas fascias purgare coacta nutricis simul et fullonis officium implebam. Rem domesticam, et quidem τῶν ἀπορρήτων, curiosius quam poetam decebat persequitur Æschylus. Sed voluit nimirum personam vetulæ nutricis et insignem sedulitatem pietatemque ejus accurate repræsentare.

752. τόνδε λόγον rectius, ut videtur, Blomf.

755. ἢ pro πότερον. Vide inf. v. 876. Sensus est, ἐρωτῶ ἤ, κ.τ.λ. Vulgo εἰ, et quidem interrogative. Sed ἢ habent libri veterrimi.

757. δεσπότου στύγει ambigue dictum. Vult enim chorus, ei qui nostro domino, Oresti, odiosus est; intelligit nutrix simpliciter, odioso domino Ægistho.

ἄνωχθ' ὅσον τάχιστα γαθούσῃ φρενί·
ἐν ἀγγέλῳ γὰρ κυπτὸς ὀρθοῦται λόγος.
ΤΡ. ἀλλ' ἦ φρονεῖς εὖ τοῖσι νῦν ἠγγελμένοις;
ΧΟ. ἀλλ' εἰ τροπαίαν Ζεὺς κακῶν θήσει ποτέ;
ΤΡ. καὶ πῶς; Ὀρέστης ἐλπὶς οἴχεται δόμων.
ΧΟ. οὔπω· κακός γε μάντις ἂν γνοίη τάδε.
ΤΡ. τί φής; ἔχεις τι τῶν λελεγμένων δίχα;
ΧΟ. ἄγγελλ' ἰοῦσα, πρᾶσσε τἀπεσταλμένα·
μέλει θεοῖσιν ὧνπερ ἂν μέλῃ πέρι.
ΤΡ. ἀλλ' εἶμι, καὶ σοῖς ταῦτα πείσομαι λόγοις·
γένοιτο δ' ὡς ἄριστα, σὺν θεῶν δόσει.

Στροφὴ ά.

ΧΟ. νῦν παραιτουμένᾳ μοι, πάτερ Ζεῦ θεῶν Ὀλυμπίων,

759. Jube læto animo solus (*αὐτὸς*) accedat, sc. tanquam bonum nuntium accepturus; quo sine metu aut suspicione audiat.—*γαθούσῃ* omnes libb. *γηθούσῃ* corrigunt quidam.

760. Versus in libris ex proximi fine corruptus in *κρυπτὸς ὀρθούσῃ φρενὶ*, vel *λόγῳ*. Vide ad Ag. 1187. Servavit veram scripturam Schol. Venet. in Hom. Il. O. 207. *Per nuntium recta fit curva oratio*; sc. ipsum nuntium interrogando corrigitur siquid falso ab eo per alium affertur. Proverbialiter dictum est.

762. *ἀλλ' εἰ*, Angl. *but what if?* Vide ad Suppl. 504.

767. Confer Ag. 947.

771. Difficillimum est carmen quod ab hoc versu incipit; ac vere, opinor, dixeris, non exstare inter Æschyli reliquias locum, qui criticos, metricos, et interpretes magis vexaverit. Equidem neminem editorum in omnibus secutus, totum ab initio ad finem ita retractavi, ut mediocri emendandi licentia usus non modo versus evagantes in strophas et antistrophas redegerim, sed sententiam, ut spero, nec admodum duram nec plane improbabilem ex verbis extuderim. Nonnihil fortasse ad poetæ mentem recte intelligendam profuerit, si totius carminis nexum, quantum hodie assequi licet, continua interpretatione aperiamus.

Nunc tandem mihi oranti, Cælitum pater, concede, ut dominis meis

δὸς τύχας μου τυχεῖν †κυρίοις, 772
τὰ σώφρον' εὖ μαιομένοις ἰδεῖν.

id quod volo contingat, res domi bene se habentes videre cupientibus. Non sine justitia hoc votum quasi prophetice enuntiatur: hoc tantum addo, custodias eum, O Jupiter.

(776) Eundem autem domesticis inimicis superiorem in certamine facias: (id quod tibi ipsi in honorem vertet:) quem scilicet si in altum extuleris, multo plura munera non invitus lucraberis.

(779) Scias autem amici tibi viri filio impositum esse jugum calamitatis; respice hoc, inquam, et moderare ei currendi violentiam. Quis enim nunc videre possit pedes ejus in hoc curriculo exercitatos modum servare?

(786) Vos vero, qui domesticum palatii sacellum habitare consuevistis, audite, Dii Consentes, ac facite ut recentevindicta prioris sanguinis macula eluatur. Cædes ista, quasi senex parens, non jam prolem sibi gignat, sed omnino obsolescat.

(793) Tu quoque, O Apollo, pulcre constructum templum habitans (unde sc. dedisti Oresti oraculum et incitamentum ad occidendam matrem,) da ut domus viri feliciter tollat amicos oculos ex densa caligine qua nunc obtegitur.

(797) Adjungat se justum adjutorem etiam Hermes, prospero ductu eventum secundans. Multa autem alia obscure dicta in lucem mox proferet, quanquam adhuc ambigue locutus et noctu tenebricosus est nec interdiu clarior.

(805) Tunc autem opes expiatorias ex domo profundemus, simul cum feminea lugentium cantilena, ad tibiam hunc in modum decantata: *Bene hæc se habent civitati, bene etiam mihi; neque amicis adest damnum.*

(811) Tu igitur confidenter, quando opus tibi perficiendum in manus venerit, nomen patris super patris ultione inclamans, dum illa contra invocat filii pietatem, exsequere facinus miserabile.

(816) Et obstinatum Persei animum in pectore versans, et patris sepulti et superstitis sororis in gratiam vindicem iram exercens, eos qui nunc domum tenent interfice, præcipue vero Ægisthum, qui auctor fuit ut pater tuus periret.

772. Libri τυχεῖν δέ μου κυρίως. Apparet ex v. 774 tecte et obscure hæc dicta esse: debet autem chorus dominis suis imprecari mala omnia, sibi vero et amicis felicitatem ob reditum Orestis. Itaque non improbabile videtur κυρίοις, præsertim cum desideretur dativus ad μαιομένοις. Si recte hæc capio, et κυρίοις et τύχας ambiguo sensu accipienda sunt, sive bonum eventum Oresti, sive malos casus Ægistho et Clytæmnestræ significantia. Reliqua sic plane congruunt, τα σώφρονα pro σωφροσύνην posito. De Oreste intellige, *ordinem ac*

διὰ δίκας πᾶν ἔπος
ἔλακον· ὦ Ζεῦ, σύ νιν φυλάσσοις.

Στροφὴ β'.

ἐὴ, ἐὴ, πρὸ δὲ δὴ 'χθρῶν τῶν ἔσω
μελάθρων, Ζεῦ, θὲς, ἐπεί νιν μέγαν ἄρας
δίδυμα καὶ τριπλᾶ παλίμποινα θέλων ἀμείψει.

'Αντιστροφὴ ά.

ἴσθι δ' ἀνδρὸς φίλου πῶλον εὖνιν ζυγέντ' ἐν ἅρματι
πημάτων, ἐν δρόμῳ προστιθεὶς
μέτρον· τίς ἂν σωζόμενον ῥυθμὸν
τοῦτ' ἴδοι †διὰ πέδον
ἀνομένων βημάτων ὄρεγμα;

Στροφὴ γ'.

οἵ τ' ἔσω δωμάτων πλουτογαθῆ μυχὸν νομίζετε,

sobrietatem domus videre cupientibus; de Ægistho, cum ironia quadam, *dominis contingat ut tandem velint esse σώφρονες.* Confer Pind. Ol. VIII. 5. μαιομένων λαβεῖν. Ajac. 287. ἐμαίετ'—ἕρπειν. Libri autem plerique habent τὰ σωφροσυν, nimirum ex glossa σωφροσύνην. Emendavit Hermannus.

774. διαδικάσαι vel διαδικᾶσαι libri; sed δικαίως, κατὰ δίκην, Schol. ἔπος, *votum,* sup. v. 40. 85.

775. Vulgatum ἔλακον, Ζεῦ. σὺ δέ νιν φυλάσσοις propter metrum mutaverunt Herm. Blomf.

776. Seidleri conjecturam si recipias, bene decurret versus Ionicus πρὸ δὲ δὴ 'χθρῶν τὸν ἔσωθεν μελάθρων Ζεῦ θὲς, ἐπεί νιν μέγαν ἄρας. Sed cum nullo modo in hos numeros redigi possint antistrophica, pro dochmiacis potius habenda sunt. Proximo versu libri habent ὦ Ζεῦ.

778. ἀμείψει, *accipies.* Confer vv. 477. 805.

784. Libri τοῦτ' ἰδεῖν δάπεδον. Quod edidi, sic intellige: τίς ἂν ἴδοι ὄρεγμα βημάτων, ἀνομένων διὰ τοῦτο πέδον, σωζόμενον ῥυθμόν; sc. *utinam videre liceat pedum contentionem, dum per hunc cursum viam conficiunt, modum ac rationem celeritatis servantem.* Defendi potest etiam τοῦτο δάπεδον ἀνομένων, dictum ut πηδῶντα πεδία Ajac. 30. Vide ad Eum. 76. Prom. 848.

786. ἔσω pro ἔσωθεν Hermannus. Alii minus probabiliter ξυλλάβοι δ' ἂν in antistropha. πλουτογηθὴς formatur ut φιλογηθὴς

κλῦτε, σύμφρονες θεοί.
ἄγετε, * * * *
τῶν πάλαι πεπραγμένων
λύσασθ' αἷμα προσφάτοις δίκαις.
γέρων φόνος μηκέτ' ἐν δόμοις τέκοι.

'Αντιστροφὴ β'.

τὸ δὲ καλῶς †κτίμενον ὦ μέγα ναίων
στόμιον, εὖ δὸς ἀνιδεῖν δόμον ἀνδρὸς
[καί νιν ἐλευθερίως λαμπρῶς τ' ἰδεῖν]
* * * ὄμμασιν φιλίοις †ἐκ† δνοφερᾶς καλύπτρας.

'Αντιστροφὴ γ'.

ξυλλάβοι δ' ἐνδίκως παῖς ὁ Μαίας ἐπιπφορώτατος,

Theb. 909. Vos, Dii Penates, qui intus colitis divitem domus recessum, οἱ παρ' ἑστίαν ἱδρυμένοι, audite consentes, h. e. in idem facinus conspirantes. — κλῦτε pro κλύετε Dind. cf. sup. 391.

789. Aut hic deest aliquid, aut interpolatus est v. 801 in antistropha; qui tamen ad sententiam necessarius videtur. Fortasse alii dii, cædis ultores, invocabantur; quibus proprie committeret istud officium, λύσασθ' αἷμα etc.

792. γέρων φόνος. sc. quum jam consenuerit, non amplius prolem habeat, sc. alias cædes pariat. Confer Ag. 734.

793. Vulgo τὸ δὲ καλῶς κτάμενον. De passivo sensu aoristi κτάμενος non dubitatur; confer Pers. 907. Il. xv. 437. Od. xxii. 401. ut et χύμενος Eum. 253. Heracl. 76. Sed de syntaxi, an verba absolute posita valere possint *cæde autem bene patrata,* longa gravior quæstio est. Equidem admisi præclaram Bambergeri emendationem, a Dind. commemoratam, τὸ δὲ καλῶς κτίμενον. Participium est a κτίω, ejusdem generis ac κτάμενον, ab Homero sæpius usurpatum in ἐϋκτίμενον πτολίεθρον. στόμιον autem hic templum potius quam ipsum adytum significet necesse est.

795. Recte, opinor, hæc verba omittenda esse vidit Dindorfius. Sunt enim prioris manifestum interpretamentum. In proximo φιλίοις dissyllabum est. φίλιον ab initio versus fortasse deperditum est. ἐκ ante δνοφερᾶς inseruit Hermannus. Schol. enim explicat τοῦ σκότους.

797. Scribendum, vel saltem pronuntiandum est, ἐπιπφορώτατος, propter metrum. Neque de ista

πρᾶξιν οὐρίαν θέλων.
πολλὰ δ' ἄλλα φανεῖ χρῄζων †κρυπταῖος· 800
ἄσκοπον δ' ἔπος λέγων
νύκτα πρό τ' ὀμμάτων σκότον φέρει,
καθ' ἡμέραν δ' οὐδὲν ἐμφανέστερος.

Στροφὴ δ'.

καὶ τότε δὴ πλοῦτον †ἐκ† δωμάτων λυτήριον,
θῆλυν οὐριοστάταν ὁμοῦ †δὲ† κρεκτὸν γοητῶν νό-
μον μεθήσομεν, 806
"Πόλει τάδ' εὖ· ἐμὸν ἐμὸν
κέρδος †τ'† ἀέξεται τόδ', ἄτα δ' ἀποστατεῖ φίλων."

licentia in Æschylo dubitandum videtur. Vide inf. ad v. 1038. et ad Eum. 354. Sic *αἰόλον ὄπφιν* Il. XII. 208. *ζεπφυρίη* Od. VII. 119. *πιπφαύσκων* Il. X. 478. 502. *σκύπφος* pro *σκύφος* (Buttman. ad Mid. p. 534.) et *λόπφος* pro *λόφος*, unde *λωφέω*. *ῥακχίζειν* usus est Euripides (Frag. incert. CCX.), et *καπφθίμενος* Electr. 200. 1299. Suppl. 984. Schol. *ὡς ἐπὶ ἀνέμου εἶπεν.* Bene K. laudat Thucyd. III. 74. *εἰ ἄνεμος ἐγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος.* Hanc enim esse metaphoram patet ex v. *οὐρίαν.*

800. *κρυπταῖος* e Med. enotatur, quanquam "per errorem, ut videtur," addit Dind. Vulgo *κρυπτά.* *χρῄζων* explicat Schol. *θέλων*, i. e. *si velit;* equidem jungerem *χρῄζων κρυπταῖος, occultis oraculis usus.* Quod mox repetit, *ἄσκοπον δ' ἔπος λέγων.* Hoc vult chorus; se multa ambigue de Oreste et Ægistho protulisse, quæ mox eventu patefacturus sit Hermes, *θεὸς νύχιος* et *δόλιος.*

803. *καθ' ἡμέραν, interdiu*, quod plerumque dicitur *μεθ' ἡμέραν.* Cf. Ag. 651. *λευκὸν κατ' ἦμαρ. νύχιος ἢ καθ' ἡμέραν* Eur. Electr. 603.

805. *ἐκ* deest in libris. Locus incertæ scripturæ est; sed hunc fere in modum verti potest: tunc opes larga manu ad expiandam cædem e domo projiciemus (h. e. multa sacrificia instituemus); simul vero edemus femineum planctum. *οὐριοστάτης*, de constante vento secundo proprie dictum, nunc transfertur ad continuum næniæ planctum. Confer *γόων κατ' οὖρον* Theb. 849. *κρεκτὸς γοητῶν νόμος* est lugentium (*θρηνητήρων*) cantilena ad tibiæ sonum manu pulsata (*χεροῖν πίτυλον* Theb. 850.) Confer Av. 682. *ὦ καλλιβόαν κρέκουσ' αὐλόν.* ibid. 771. *συμμιγῆ βοὴν ὁμοῦ πτεροῖς κρέκοντες ἴαχον Ἀπόλλω.* Soph. Frag. 414.

Μεσῳδός.

σὺ δὲ θαρσῶν, ὅταν ἥκῃ μέρος ἔργων, ἐπαΰσας
πατρὸς ἔργῳ θροούσᾳ πρός σε, Τέκνον, πατρὸς αὐδὰν,
† πέραιν' ἐπίμομφον ἄταν.

Ἀντιστροφὴ δ'.

Περσέως τ' ἐν φρεσὶν καρδίαν †κατασχεθὼν,
τοῖς θ' ὑπὸ χθονὸς φίλοισι, τοῖς τ' ἄνωθεν, προ-
πράσσων χάριτος ὀργὰς λυπρὰς,
†τοῖς† ἔνδοθεν φοινίαν
ἄταν τιθεὶς, τὸν αἴτιον δ' †ἐξαπολλὺς μόρου.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

ἥκω μὲν οὐκ ἄκλητος, ἀλλ' ὑπάγγελος·
νέαν φάτιν δὲ πεύθομαι λέγειν τινὰς
ξένους μολόντας οὐδαμῶς ἐφίμερον.
μόρον δ' Ὀρέστου, καὶ τόδ' ἀμφέρειν δόμοις

811. seq. Hi versus Ionici sunt, et *μεσῳδόν* per se faciunt: v. 815. clausula choriambica est cum anacrusi. Sensus est: tu vero sumpto animo quando agendi tempus venerit, patris nomen inclamans super facinore pro patre suscepto, dum illa vociferatur tibi, "fili," confice cædem culpa non omnino carentem.

815. Libri *καὶ περαίνων. πέραιν'* Blomf. post alios. Schol. enim explicat *ἔργῳ ἐπιβαλοῦ*. Cum a v. 811 usque ad finem chori nusquam occurrat imperativus, aut aliter legebat grammaticus, aut *ἔργῳ ἐπιβαλοῦ* sensui supplendum voluit.

816. *κατασχεθὼν* Blomf. Libri *σχέθων*. *Περσέως καρδίαν* commemorat, quia sæpius ille cum feminis pugna congressus est.

820. Sensus esse videtur; in eorum gratiam exigens vindictam luctuosam. *προπράσσων*, ut dicitur *πράσσειν τινα χρέος*. *ὀργὴ χάριτος*, si sana est lectio, valet *ὀργὴ ᾗ ἐκείνοις χαριεῖσθαι μέλλεις*, monente Linwood. Sed crediderim poetam scripsisse *χάριτας ὀργᾶς λυπρᾶς*, hoc sensu: iram tuam prius (sc. quam interficias) exprobrando satians, in gratiam mortuorum pariter ac viventium. Quod fit inf. 880. seqq.

822. *ἐξαπολλὺς* suspectum est, cum propter metrum, tum quia postulatur imperativus.

826. Libri *μόρον δ'*, quod in *μόρον γ'* mutarunt critici. Vulgo autem plene interpungitur post

γένοιτ' ἂν ἄχθος δειματοσταγὲς φόνῳ
τῷ πρόσθεν ἑλκαίνοντι καὶ δεδηγμένῳ.
πῶς ταῦτ', ἀληθῆ καὶ βλέποντα δοξάσω,
ἢ πρὸς γυναικῶν δειματούμενοι λόγοι
πεδάρσιοι θρώσκουσι, θνήσκοντες μάτην;
τί τῶνδ' ἂν εἴποις ὥστε δηλῶσαι φρενί;
ΧΟ. ἠκούσαμεν μὲν, πυνθάνου δὲ τῶν ξένων,
ἔσω παρελθών. οὐδὲν ἀγγέλων σθένος,
ὡς αὐτὸν αὐτῶν ἄνδρα πεύθεσθαι πάρα.
ΑΙ. ἰδεῖν ἐλέγξαι τ' αὖ θέλω τὸν ἄγγελον,
εἴτ' αὐτὸς ἦν θνήσκοντος ἐγγύθεν παρὼν,
εἴτ' ἐξ ἀμαυρᾶς κληδόνος λέγει μαθών.
οὔτοι φρένα κλέψειαν ὠμματωμένην.

Ὀρέστου, ut μόρον γε ad φάτιν pertineat ἐπεξηγητικῶς. Equidem sic malo interpretari: *quod vero ad mortem Orestis, hoc etiam imputare ædibus grave fuerit*, etc. Confer sup. 51. Ag. 541. ἀμφέρειν, ἀναφέρειν, *referre, imputare*. Sensus est: hanc cædem si putabit plebs per nos, sc. jussu nostro, perpetratam, ea suspicio novus erit timor ei, qui jam commissa cæde exulceratus est et morsus. Vidit K. ἑλκαίνοντι de Ægistho intelligendum esse. Mihi etiam φόνῳ pendere videtur ab eodem participio, ut ὁ πρόσθεν ἑλκαίνων φόνῳ valeat *qui jam antea cædis conscientia oppressus est*. Alii jungunt φόνος ἑλκαίνων καὶ δεδηγμένος: sed φόνος δεδηγμένος non potest significare *vulnus irritatum*, ut vertit Scholef.

829. βλέποντα, *reipsa exsistentia*, ut ζῶντα de oraculis, Œd. Tyr. 482. Confer Ag. 1150.

830. δειματούμενοι, Angl. *alarming*, terrore pleni. *Rumores perterriti* K. et Linwood. Hesych. δειματοῦται· φοβερὰ λέγει ἢ ἀκούει. —θρώσκουσι, quasi alata verba circumvolitant. Cum hoc loco confer omnino Ag. 470.

835. Libri αὐτὸς αὐτὸν et πέρι. πάρα Herm. ad Iph. Taur. 875. Confer Prom. 1009. αὐτῶν Turn. Vict. Solœcum est αὐτὸς, quo sensu locum interpretatur Peile: et dubito an dici possit ἄνδρα πεύθεσθαι, *audire hominem*, sc. nuntium ab eo accipere. Confert Blomf. Arist. Av. 966. οὐδὲν οἷόν ἐστ' ἀκοῦσαι τῶν ἐπῶν. Plat. Gorg. p. 5. ed. Heind. οὐδὲν οἷον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν, ὦ Σώκρατες.

839. οὔτοι κλέψειαν, sc. οἱ ξένοι,

ΧΟ. Ζεῦ, Ζεῦ, τί λέγω; πόθεν ἄρξωμαι
τάδ' ἐπευχομένη, κἀπιθεάζουσ';
ὑπὸ δ' εὐνοίας
πῶς ἴσον εἰποῦσ' ἀνύσωμαι;
νῦν γὰρ μέλλουσι μιανθεῖσαι
πειραὶ κοπάνων ἀνδροδαΐκτων
ἢ πάνυ θήσειν Ἀγαμεμνονίων
οἴκων ὄλεθρον διὰ παντός·
ἢ πῦρ καὶ φῶς, ἐπ' ἐλευθερίᾳ
δαίων, ἀρχάς τε πολισσονόμους
ἕξει, πατέρων μέγαν ὄλβον.

minime decipere possint mentem oculatam, sc. acute prævidentem. De omisso ἂν vide ad Ag. 535. De ᾱ producta ante κλ conferri jubet Scholefieldius Alcest. 542. Adde sup. vv. 189. 216. 596. 802. Adversatur Porsonus ad Orest. 64. sed cavendum est ne talibus prosodiæ regulis nimiam fidem habeamus.—φρέν' ἂν Elmsl. quod longe melius est quam φρένα κλέψει' ἄν.

841. Libri κἀπιθοάζουσ', quod quanquam viri doctissimi, Buttmannus in Lexilogo (p. 349.) et Donaldson, *New Cratylus,* p. 578, servandum duxerunt, hic idem quod ἱκετεύουσα valere ratus, ille alteram tantum formam esse verbi ἐπιθεάζειν, tamen cum Blomf. legendum putavi ἐπιθεάζουσ'. Hesychius enim ἐπιθεάζει· θεοὺς ἐπικαλεῖται. Med. 1409. τάδε καὶ θρηνῶ κἀπιθοάζω, μαρτυρόμενος δαίμονας, ubi ultima verba satis indicare videntur legendum esse κἀπιθεάζω. Vide autem Meineke, Frag. Com. Græc. II.—I. p. 314.

843. Quomodo præ benevolentia in Orestem tantum dicens quantum decet, sc. plus æquo non dicens, voti compos fiam? ἀνύτεσθαι, *consequi,* Prom. 719. Plut. 196. Theocr. v. 144. XVIII. 17. ubi ut hoc loco absolute ponitur sine casu objecti. Falluntur, qui εἰποῦσ' ἀνύσωμαι pro ἀνύσωμαι ὥστε εἰπεῖν accipiunt.

845. Libri omnes πειραί. Schol. αἱ ἀκμαὶ τῶν ξιφῶν. Quidam editores maluerunt πεῖραι, *tentamina,* sed recte notavit K. scholiastæ glossam fortasse ex antiqua rei traditione repetitam esse.

848. Sequor K. ita interpungentem ut particula τε, ceteroquin molesta, nihil duri habeat. Sed nec spernenda est Porsoni emendatio ἀρχαῖς τε πολισσονόμοις. Vide etiam ad Ag. 99.

τοιάνδε πάλην μόνος ὢν ἔφεδρος
διssοῖς μέλλει θεῖος Ὀρέστης
ἅψειν. εἴη δ' ἐπὶ νίκῃ.
ΑΙ. ἒ, ἒ, ὀτοτοτοῖ.
ΧΟ. ἔα, ἔα μάλα.
πῶς ἔχει; πῶς κέκρανται δόμοις;
ἀποσταθῶμεν πράγματος τελουμένου,
ὅπως δοκῶμεν τῶνδ' ἀναίτιαι κακῶν
εἶναι· μάχης γὰρ δὴ κεκύρωται τέλος.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

οἴμοι, πανοίμοι, δεσπότου τελουμένου·
οἴμοι μάλ' αὖθις ἐν τρίτοις προσφθέγμασιν.
Αἴγισθος οὐκ ἔτ' ἔστιν. ἀλλ' ἀνοίξατε
ὅπως τάχιστα, καὶ γυναικείους πύλας
μοχλοῖς χαλᾶτε· καὶ μάλ' ἡβῶντος δὲ δεῖ·
οὐχ ὡς δ' ἀρῆξαι διαπεπραγμένῳ· τί γάρ;
ἰοὺ, ἰού.

851. ἔφεδρος in luctando proprie dicebatur is, qui duobus adsidebat pugnantibus, cum victore pugnam redintegraturus. Confer Rhes. 119. Hic igitur (ut recte monuit Linwood) Orestes solus cum duobus certaturus est, sc. cum iis qui jam antea patrem ejus Agamemnonem vicerunt. Dativus δισσοῖς pendere videtur ab ἔφεδρος. ἅψειν autem pro συνάψειν ponitur.

857. τελουμένου, dum conficitur negotium. Pugna, inquit, (v. 859.) jam finita est: victi cædes perpetratur. Vix recte vertunt τελουμένου v. 860. *interfecti.* Id enim postea exprimitur per διαπεπραγμένῳ, v. 865. et per οὐκ ἔτ' ἐστίν. Qui pavidus nuntiat jam in eo esse ut occidatur aliquis, et fieri simul et factam esse actionem non absurde dicere potest.

864. μοχλοῖς, sc. reducto obice. Confert Blomf. Iph. Taur. 99. χαλκότευκτα κλῇθρα λύσαντες μοχλοῖς.—οὐχ ὥστ' Pors. Dind. Blomf. sed οὐχ ὡς δ' valet: *non autem ut auxilium feramus.*

κωφοῖς ἀΰτῶ, καὶ καθεύδουσιν μάτην
ἄκραντα βάζω. ποῖ Κλυταιμνήστρα; τί δρᾷ;
ἔοικε νῦν αὐτῆς ἐπὶ ξυροῦ πέλας
αὐχὴν πεσεῖσθαι πρὸς δικὴν πεπληγμένης.
ΚΛ. τί δ' ἐστὶ χρῆμα; τίνα βοὴν ἵστης δόμοις;
ΟΙ. τὸν ζῶντα καίνειν τοὺς τεθνηκότας λέγω.
ΚΛ. οἲ 'γώ. ξυνῆκα τοὔπος ἐξ αἰνιγμάτων.
δόλοις ὀλούμεθ', ὥσπερ οὖν ἐκτείναμεν.
δοίη τις ἀνδροκμῆτα πέλεκυν ὡς τάχος·
εἰδῶμεν ἢ νικῶμεν, ἢ νικώμεθα·
ἐνταῦθα γὰρ δὴ τοῦδ' ἀφικόμην κακοῦ.
ΟΡ. σὲ καὶ ματεύω· τῷδε δ' ἀρκούντως ἔχει.
ΚΛ. οἲ 'γώ. τέθνηκας, φίλτατ' Αἰγίσθου βία;
ΟΡ. φιλεῖς τὸν ἄνδρα; τοίγαρ ἐν ταὐτῷ τάφῳ
κείσει· θανόντα δ' οὔτι μὴ προδῷς ποτε.
ΚΛ. ἐπίσχες, ὦ παῖ· τόνδε δ' αἴδεσαι, τέκνον,
μαστὸν, πρὸς ᾧ σὺ πολλὰ δὴ βρίζων ἅμα
οὔλοισιν ἐξήμελξας εὐτραφὲς γάλα.
ΟΡ. Πυλάδη, τί δράσω; μητέρ' αἰδεσθῶ κτανεῖν;
ΠΥ. ποῦ δὴ τὰ λοιπὰ Λοξίου μαντεύματα

869. Proverbium ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς satis notum est. Nec causa esse videtur cur cum Dind. lectionem vitiosam esse putemus: vide Bl. Gloss. πέλας additur quasi plenius dixisset ἤδη πέλας ὢν αὐτῷ.

872. τοὺς τεθνηκότας, fama sc. mortuos. Similis antithesis legitur Trach. 1163. οὕτω ζῶντά μ' ἔκτεινεν θανών.

876. ἢ pro πότερον hic plane usurpatur. Confer Hom. Il. XVI. 243. ὄφρα καὶ Ἕκτωρ εἴσεται, ἤ ῥα καὶ οἷος ἐπίστηται πολεμίζειν ἡμέτερος θεράπων. Œd. Col. 80. οἵδε γὰρ κρινοῦσί σοι, ἢ χρή σε μίμνειν, ἢ πορεύεσθαι πάλιν.—εἰ Dind. cum Turn. Vict.

883. βρίζων ἅμα, *inter dormiendum*. Sic τρίβων ἅμα Plat. Phæd. § 9. ubi vide Stallb. ἤσθιον ἅμα ἐλαύνοντες Thuc. III. 49. Cf. Ag. 1604.

886—8. Hos tres versus loqui-

τὰ Πυθόχρηστα, πιστὰ δ' εὐορκώματα;
ἅπαντας ἐχθροὺς τῶν θεῶν ἡγοῦ πλέον.
ΟΡ. κρίνω σε νικᾷν, καὶ παραινεῖς μοι καλῶς.
ἕπου· πρὸς αὐτὸν τόνδε σὲ σφάξαι θέλω·
καὶ ζῶντα γάρ νιν κρείσσον' ἡγήσω πατρός.
τούτῳ θανοῦσα ξυγκάθευδ', ἐπεὶ φιλεῖς
τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὃν δ' ἐχρῆν φιλεῖν, στυγεῖς.
ΚΛ. ἐγώ σ' ἔθρεψα, νῦν δὲ γηρᾶναι θέλω.
ΟΡ. πατροκτονοῦσα γὰρ ξυνοικήσεις ἐμοί;
ΚΛ. ἡ μοῖρα τούτων, ὦ τέκνον, παραιτία.
ΟΡ. καὶ τόνδε τοίνυν μοῖρ' ἐπόρσυνεν μόρον.
ΚΛ. οὐδὲν σεβίζει γενεθλίους ἀρὰς, τέκνον;
ΟΡ. τεκοῦσα γάρ μ' ἔῤῥιψας εἰς τὸ δυστυχές.
ΚΛ. οὔτοι σ' ἀπέῤῥιψ' εἰς δόμους δορυξένους.
ΟΡ. διχῶς ἐπράθην, ὢν ἐλευθέρου πατρός.
ΚΛ. ποῦ δῆθ' ὁ τῖμος, ὅντιν' ἀντεδεξάμην;

tur ἐξάγγελος, sive οἰκέτης, Pyladis persona iterum assumpta, "ne quarta loqui persona laboret." Monuit Blomf. post scholiastam.—τὰ λοιπὰ, quia ex duobus interimendis alterum tantum adhuc interfecit.

888. Paullo obscurior est hujus versus sententia, quanquam tacent interpretes. Schol. πλέον λέγε πάντας ἀνθρώπους ἔχειν [ἢ] τοὺς θεοὺς ἐχθρούς. Anglice, *consider all the world your enemies rather than the gods as such;* sc. vel matrem potius quam Apollinem.

890. πρὸς αὐτὸν τόνδε. Supple ἄγων. Alioquin dixisset πρὸς αὐτῷ τῷδε.

894. γηρᾶναι, senescere, a γηράσκω, ut ἀποδρᾶναι ab ἀποδιδράσκω. Vide Buttmann. *Irregular Verbs*, in v. Recte explicare videtur K. "senescere, et senescens a te nutriri." Alii pro γηροκομῆσαι accipiunt, ut Suppl. 870.

900. οὐκ ἔστιν ἀποῤῥίψαι, τὸ δορυξένοις (Strophio, sc. Ag. 854) ἐνδοῦναι πρὸς ἀνατροφήν. Schol. Conferri potest Eur. Ion. v. 270.

901. διχῶς, tum ab ædibus ejectus tum patre occiso.

902. Si te vendidi, ut dicis, ubi est pretium, quod acceperim? Pretium nempe erat adulterium, quod nonvult Orestes diserte ei expro-

ΟΡ. *αἰσχύνομαί σου τοῦτ' ὀνειδίσαι σαφῶς.*
ΚΛ. *μή· ἀλλ' εἴφ' ὁμοίως καὶ πατρὸς τοῦ σοῦ μάτας.*
ΟΡ. *μὴ 'λεγχε τὸν πονοῦντ' ἔσω καθημένη.*
ΚΛ. *ἄλγος γυναιξὶν ἀνδρὸς εἴργεσθαι, τέκνον.*
ΟΡ. *τρέφει δέ γ' ἀνδρὸς μόχθος ἡμένας ἔσω.*
ΚΛ. *κτενεῖν ἔοικας, ὦ τέκνον, τὴν μητέρα.*
ΟΡ. *σύ τοι σεαυτὴν, οὐκ ἐγὼ, κατακτενεῖς.*
ΚΛ. *ὅρα, φύλαξαι μητρὸς ἐγκότους κύνας.*
ΟΡ. *τὰς τοῦ πατρὸς δὲ πῶς φύγω, παρεὶς τάδε;*
ΚΛ. *ἔοικα θρηνεῖν ζῶσα πρὸς τύμβον μάτην.*
ΟΡ. *πατρὸς γὰρ αἶσα τόνδε σοὐρίζει μόρον.*
ΚΛ. *οἲ 'γώ· τεκοῦσα τόνδ' ὄφιν ἐθρεψάμην.*
ΟΡ. *ἦ κάρτα μάντις οὐξ ὀνειράτων φόβος.*
ΚΛ. * * * * *
ΟΡ. *ἔκανες ὃν οὐ χρῆν, καὶ τὸ μὴ χρεὼν πάθε.*

brare. Confer Eur. Elect. 1090.—*τοῦτό σου*, sc. *ἔργον*. *σοι* reponi jubet Dind. sed recte fortasse observat Scholef. genitivum in proximo v. *καὶ πατρὸς τοῦ σοῦ*, vulgatam lectionem tueri.

904. *μάτας*. i.e. *τὴν ἀκολασίαν*. Incerta est hujus vocis significatio, sed eandem vim habere videtur quam *μάταιος*, *impudicus*. Vide ad Suppl. 194.—*μάλλ'* scribendum putat Dind. et sic certe pronuntiandum. *μὴ*, sc. *αἰσχύνου*.

912. *πρὸς τύμβον*, ad eum qui non minus surdum est quam sepulcrum. Sed latet antithesis in *θρηνεῖν ζῶσα*, ut Suppl. 108. *ζῶσα γόοις με τιμῶ*. Ag. 1293. ubi *ἅπαξ ἔτι* est *ἔτι ζῶσα*. Arist. Lysistr. 372. *τί δ' αὖ σὺ πῦρ, ὦ τύμβ', ἔχων;*

913. Dubium est, *σοι ὁρίζει* an *σοι οὐρίζει* voluerit. Pro priore facit librorum scriptura *σ' ὁρίζει*, et sic intelligunt Dind. Elmsl. ad Med. 56. Klaus. Contra Peile, Blomf. Linwood pro *σοι οὐρίζει* accipiunt, ut Eum. 132. Mihi videtur esse pro *σοι ὁρίζει*, *tibi præscribit, tibi determinat.*

914. *"This is the serpent that I bare and suckled,"* Peile.

915. *ἦ κάρτα*, *profecto.* Vide ad Suppl. 446. Post hunc versum deesse videtur unus, in quo instantem sibi necem deprecata sit Clytæmnestra.

916. Libri *κάνες γ'*. Vide ad v. 725. Intrusam esse ob metrum

ΧΟ. στένω μὲν οὖν καὶ τῶνδε συμφορὰν διπλῆν·
ἐπεὶ δὲ πολλῶν αἱμάτων ἐπήκρισε
τλήμων Ὀρέστης, τοῦθ᾽ ὅμως αἱρούμεθα,
ὀφθαλμὸν οἴκων μὴ πανώλεθρον πεσεῖν.

ἔμολε μὲν δίκα Πριαμίδαις χρόνῳ, στρ.
βαρύδικος Ποινά·
ἔμολε δ᾽ εἰς δόμον τὸν Ἀγαμέμνονος
διπλοῦς λέων, διπλοῦς Ἄρης.
†ἔλαβε δ᾽ εἰς τὸ πᾶν

particulam nullus dubito, postquam ex libro archetypo casu evanuisset augmentum. Absurda videtur ratio qua eam tueri vult K. De sensu versus vide ad Suppl. 397.

917. Vulgo στένωμεν. στένω μὲν plerique libri, et sic K. et Peile, quorum ille frustra requirit tales lamentationes quas hortativum στένωμεν secuturas esse indicet; hic tam prava interpretatione usus mihi quidem videtur, ut non mirer si parum probe judicaverit. Nihilominus præferendum putavi στένω μὲν οὖν, hoc sensu; lugenda quidem mihi est duplex horum calamitas; sed cum multas demum cædes consummavit Orestes (ἐπ᾽ ἄκρον ἦλθε Schol. cf. Ag. 1254.) hoc tamen lucramur, ipsum domus columen non plane occidisse. Hoc est, omnino malumus superstitem esse Orestem, post tot familiæ cædes, quarum nunc novissima deflenda est, quam hanc ipsam non esse deflendam, si necessaria erat.—ἐπακρίζω Eur. Orest. 275. Bacch. 678. αἱρούμεθα indicat, hoc malum e duobus esse levius.

921. seq. Hoc carmen totum fere ex versibus dochmiacis confectum est. Est admodum corruptum, ut opus sit conjectura in pluribus locis. Sententia vv. 921—7. hæc est: ut olim Priami filiis pœnam imposuit Agamemno, ita ipse vicissim pœnas dedit, et nunc denique eum ultus est Orestes.

924. διπλοῦς λέων videtur pertinere ad Orestem et Pyladen, λέοντας Ἕλλανας δύο διδύμω, Orest. 1401. Aliter tamen K. aliter etiam Peile, qui ad Ægisthum et Clytæmnestram refert.

925. ἔλαβε Med. ἔλακε ceteri. Neutrum fortasse verum, nam ad diversam plane sententiam spectat Scholiastæ interpretatio: ἤλασε δ᾽ εἰς τὸ τέλος τοῦ δρόμου. ἀφίκετο εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος. Potest tamen intelligi ἔλαβε δίκην a v. 921. vel etiam ἔλαβε ἆθλον, *consequutus est ad summum quod voluit*. Sed legen-

ὁ Πυθοχρήστας φυγὰς,
θεόθεν εὖ φραδαῖσιν ὡρμημένος.
ἐπολολύξατ᾽, ὦ, δεσποσύνων δόμων
ἀναφυγᾶς κακῶν καὶ κτεάνων τριβᾶς
ὑπὸ δυοῖν μιαστόροιν, * * *
δυσοίμου τύχας.
ἔμολε δ᾽, ᾧ μέλει κρυπταδίου μάχας ἀντ.
δολιόφρων Ποινά.
ἔθιγε δ᾽ †ἐν† μάχᾳ χερὸς ἐτήτυμος
Διὸς κόρα· Δίκαν δέ νιν
προσαγορεύομεν
βροτοὶ τυχόντες καλῶς,
ὀλέθριον πνέουσαν ἐχθροῖς κότον·
τάνπερ ὁ Λοξίας, ὁ Παρνάσσιος,
μέγαν ἔχων μυχὸν χθόνος, ἐπορθιά-
ζων, ἀδόλως δολίαν, βλαπτομέναν, χρονισ-

dum suspicor ἔμολε, quia ea vox infra etiam repetitur v. 932, et propter solitam confusionem inter μ et β, ἔβαλον et ἔλαβον, non obscura est origo scripturæ in Mediceo. Literas β et κ confusas vide ad Suppl. 541.—ὁ Πυθοχρήστης φυγὰς est exsul, qui oraculum Delphis consuluit. Cf. v. 887.

928–9. Libri ἐπολολυξάτω, τριβάς, et ἀναφυγάς. Vide Ag. 1087. Sensus: clamorem tollite, quoniam herilis domus mala jam effugit, et bonorum profusionem a duobus sceleratis properatam. Desunt quædam ad dochmiacum versum supplendum in v. 930.

932. ᾧ dixit, ut videtur, quia ποινὰ prosopopœia est Orestis, cujus manum tetigit in certamine Justitia. Hoc certe non durius quam φίλτατε Αἰγίσθου βία sup. v. 879, pro φιλτάτη. Notum est, Græcos dicere βίη Ἡρακλείη, ὃς—libentius quam ἥ.—ξύμμαχος Δίκη Suppl. 389. ἐτήτυμος, *true-born.*

939. Vulgo πνέουσ᾽ ἐν. πνέουσαν ἐν Rob. πνέουσαν Aurat. Dind.

940—4. Corruptissimus locus, quem fortasse vix operæ pretium est ex conjectura corrigere et interpretari. Libri τάπερ—ἐπ᾽ ὄχθει ἄξεν—ἐν χρόνοις θεῖσαν. Videor mihi aliquid vidisse restituendo ἐπορθιάζων, *invocans*, pro ἐποχθειαξεν, præsertim cum ζ et ξ sæpe

θεῖσαν, ἐποίχεται.
κρατεῖται τὸ θεῖόν πως παρὰ τὸ μὴ ἐπῳδός.
ὑπουργεῖν κακοῖς·
ἄξιον [δ'] οὐρανοῦχον ἀρχὰν σέβειν.
πάρα τὸ φῶς ἰδεῖν·
μέγα τ' ἀφῃρέθην ψάλιον οἴκων.
ἄνα γε μάν, δόμοι· πολὺν ἄγαν χρόνον
χαμαιπετεῖς ἔκεισθ' ἀεί.
τάχα δὲ παντελὴς χρόνος ἀμείψεται
πρόθυρα δωμάτων, ὅταν ἀφ' ἑστίας
μύσος πᾶν ἐλάσῃ
καθαρμοῖσιν ἀτᾶν ἐλατηρίοις·

confusæ sunt. χρονισθεῖσαν Hermannus, optima emendatione, quia ΧΡΟΝЄΙϹΘЄΙϹΑΝ in ΧΡΟΝΟΙϹ ΘЄΙϹΑΝ facile abiit. χρονίζεσθαι passive Theb. 54. χρονισθεὶς Andoc. 27. 1. Malim etiam Παρνασσίας, sc. χθονός. Verte: *quam* (sc. δίκην) *Apollo alta voce inclamans* (cf. supr. 263.), *tardam, diu morantem,* ἐποίχεται, *arcessitum ivit.* Sic simul sanatur sensus et metrum: nec dura evadit interpretatio. Quæ de hoc loco commentus est K. vix digna sunt quæ commemorentur.

945. In libris πως post κρατεῖται legitur. Mutato loco versus dochmiacus evadit. Si sana lectio, verte: *cohibetur quodammodo deus quominus malis inserviat atque opituletur.* παρὰ τὸ μή, *ut tantum non ferat opem*, ut παρ' ὀλίγον etc.

947. Aut omittendum δ' aut ἄξιον dissyllabum est, ut δολίαν v. 942.

949. Libri μέγαν τε. Legendum videtur χαλινὸν δόμων. Inepta manus (antiquissimis, ut opinor, temporibus) talem injuriam Æschylo sæpius fecit. Vidit K. masculinum μέγαν ad aliam scripturam pertinere.

950. ἄναγε μὰν δόμοις libri. Emendavit Blomf. *quin resurgite.* Hom. Il. XVIII. 179. ἀλλ' ἄνα, μηδ' ἔτι κεῖσο.

952. *Mox vero omnia perficiens tempus domum ingredietur, cum piaculum omne focis abegerit lustrationibus calamitatem expellentibus.* Libri ἅπαν ἐλατήριον. Recepi eam scripturam quam exhibuit Dindorfius. Duriusculum est ἐλατηρίοις post ἐλάσῃ proxime repetitum, sed ἐλαύνειν legitur hoc sensu Eum. 273. Œd. Tyr. 98.

955. Vulgo τύχα δ' εὐπροσώπῳ κοίτᾳ. Correxit Hermannus, quanquam nescio an rectius scripsisset

τύχᾳ δ' εὐπροσωποκοίτᾳ τὸ πᾶν
ἰδεῖν ἀκοῦσαι †θρεομένοις * *
μέτοικοι δόμων πεσοῦνται πάλιν.
[πάρα τὸ φῶς ἰδεῖν.]

ΟΡ. ἴδεσθε χώρας τὴν διπλῆν τυραννίδα,
πατροκτόνους τε δωμάτων πορθήτορας.
σεμνοὶ μὲν ἦσαν ἐν θρόνοις τόθ' ἥμενοι,
φίλοι τε καὶ νῦν, ὡς ἐπεικάσαι πάθη
πάρεστιν, ὅρκος τ' ἐμμένει πιστώμασι.
ξυνώμοσαν μὲν θάνατον ἀθλίως πατρὶ,
καὶ ξυνθανεῖσθαι· καὶ τάδ' εὐόρκως ἔχει.
ἴδεσθε δ' αὖτε, τῶνδ' ἐπήκοοι κακῶν,
τὸ μηχάνημα, δεσμὸν ἀθλίῳ πατρὶ,
πέδας τε χειροῖν, καὶ ποδοῖν ξυνωρίδα.

εὐπροσωποκοίτῳ. Confer μετώπων σωφρόνων pro μετωποσωφρόνων Suppl. 194. καρδίᾳ δηκτόν pro καρδιόδηκτον Ag. 1447. Dubitari tamen potest annon æque bonum sit vulgatum. Schol. ἐν εὐόπτῳ κοίτῃ, τοῦτ' ἐστὶν ἐν ἀγαθῇ καταστάσει. Metaphora est a talis, qui ita cadant ut superna planities bonum numerum exhibeat.

958. Libri θρεομένοις et μετοικοδόμων. Verum esse μέτοικοι δόμων non dubito, sic enim plane Schol. οἱ νῦν τοὺς δόμους οἰκοῦντες πεσοῦνται εἰς τὸ ἔμπαλιν τῆς πρώτης τύχης. Sensus hic fere esse debet: novi incolæ ædium mutata ac felici demum fortuna utentur: ad verbum, *in contrarium cadent felici jactu*. Corruptum esse θρεομένοις certum est. Schol. πρὸς τὸ ἰδεῖν τὰ νῦν γεγονότα καὶ ἑτέρων λεγόντων ἀκοῦσαι. Legebat igitur λέγειν ἀκοῦσαί θ'. Sed excidit aliquid in fine versus. Suspicor ἐρομένοις, sc. τὴν τύχην, ut Ag. 1631.

960. Schol. ἀνοίγεται ἡ σκηνὴ, καὶ ἐπὶ ἐγκυκλήματος ὁρᾶται τὰ σώματα· ἃ λέγει διπλῆν τυραννίδα.

963. Particulam τε post μὲν illatam vide ad Suppl. 405.—τότε, *olim*, Antig. 135. Ag. 1128. Thesm. 13. Stallb. ad Protag. p. 325. fin.

965. Structura est: ξυνώμοσαν θάνατον ἀθλίως, καὶ ἀθλίως ξυνθανεῖσθαι, i.e. καὶ ξυνθανεῖσθαι, ὡς νῦν ἀθλίως ξυντεθνήκασιν. Confer sup. v. 539. Ne cum Blomf. corrigas ἀθλίῳ πατρὶ prohibet v. 968. ubi ea ipsa verba occurrunt.—καὶ τάδ', *hæc etiam*. Cf. v. 964.

ἐκτείνατ' αὐτὸν, καὶ κύκλῳ παρασταδὸν
στέγαστρον ἀνδρὸς δείξαθ', ὡς ἴδῃ πατὴρ,
οὐχ οὑμὸς, ἀλλ' ὁ πάντ' ἐποπτεύων τάδε,
Ἥλιος, ἄναγνα μητρὸς ἔργα τῆς ἐμῆς·
ὡς ἂν παρῇ μοι μάρτυς ἐν δίκῃ ποτὲ,
ὡς τόνδ' ἐγὼ μετῆλθον ἐνδίκως μόρον
τὸν μητρός· Αἰγίσθου γὰρ οὐ ψέγω μόρον·
ἔχει γὰρ αἰσχυντῆρος ὡς νόμου δίκην.
ἥτις δ' ἐπ' ἀνδρὶ τοῦτ' ἐμήσατο στύγος,
ἐξ οὗ τέκνων ἤνεγχ' ὑπὸ ζώνην βάρος,
φίλον τέως, νῦν δ' ἐχθρὸν, ὡς φαίνει, κακὸν,
τί σοι δοκεῖ; μύραινά γ' εἴτ' ἔχιδν' ἔφυ

970. Suspicari possis περισταδόν, sed κύκλῳ παραστὰς Trach. 194.—αὐτὸν, sc. τὸν δεσμόν. Nempe complicata et diu servata vestis ita appellata est. Cf. v. 484.

971-4. ὡς—ὡς ἄν. Videat de hoc loco Hermannum (de Part. ἂν Lib. II. Cap. 11.) siquis amat subtilia.

975. Ut testetur me recte *hanc* cædem perpetravisse, nempe matris: Ægisthi enim mortem nihil moror, non reprehendendam puto, quippe qui pœnam lege constitutam adulteris habeat. Dicere debebat, ἔχει δίκην, ὡς νόμος ἐστὶν αἰσχυντῆρι, sed confusa structura ἔχει νόμου δίκην ὡς αἰσχυντὴρ, vel ἔχει δίκην αἰσχυντῆρος, ὡς νόμος ἐστὶ, sententia non satis perspicua evadit. Similiter ἀνὴρ ὅδ', ὡς ἔοικεν, οὐ νεμεῖν ἐμοὶ φθίνοντι μοῖραν, Trach. 1238. Ceterum pro vulg. λέγω optimi libri habent ψέγω, quod recte revocavit K. Valet enim οὐκ ἐπίμομφον νομίζω, sup. v. 815. Sed non corruptum esse locum minime affirmaverim, nam ὡς omittit Rob. et vel ἀνοσίου legendum esse suspicor, vel cum Cant. ὡς νόμος corrigendum. ὡς νόμου certe non potest significare quod vult Peile, *as assigned by law*. Ingeniose K. idem valere posse putat quod Latinum *ut moris est*.—αἰσχύνειν de adulterio Ag. 1334. 1604.

979. ἐξ οὗ, per quem gravida facta est. Ag. 1502. Hec. 762. τοῦτον ἔτεκον, κἄφερον ζώνης ὕπο. Sic ἐντὸς ζώνης Eum. 577.

980. ὡς φαίνει, *ut ostendit*, occisa scilicet matre. φίλον ad τέκνων βάρος pertinet.

981. Vulgo μύραινά τ' ἤ τ' ἔχιδν' ἔφυ, quod quanquam omni sensu destitutum tuetur Peile, mira quædam de structura prorsus inaudita commentus. εἴτ' Hermannus. Construendum esse δοκεῖ σήπειν ἂν

σήπειν θιγοῦσα μᾶλλον, οὐ δεδηγμένον,
τόλμης ἕκατι κἀδίκου φρονήματος.
τί νιν προσείπω, κἂν τύχω μάλ' εὐστομῶν;
ἄγρευμα θηρὸς, ἢ νεκροῦ ποδένδυτον
δροίτης κατασκήνωμα; δίκτυον μὲν οὖν,
ἄρκυν δ' ἂν εἴποις, καὶ ποδιστῆρας πέπλους.
τοιοῦτον ἂν κτήσαιτο φιλήτης ἀνὴρ,
ξένων ἀπαιόλημα κἀργυροστερῆ
βίον νομίζων· τῷδέ τ' ἂν δολώματι
πολλοὺς ἀναιρῶν, πολλὰ θερμαίνοι φρενί.
τοιάδε μοι ξύνοικος ἐν δόμοισι μὴ
γένοιτ'· ὀλοίμην πρόσθεν ἐκ θεῶν ἄπαις.

θιγοῦσα docet Dobræus, Advss. II. p. 28. Equidem cum Blomfieldio μᾶλλον corrigendum putavi; ἄλλον enim magnopere friget, et propter præcedentem literam ν facile corrumpi potuit. Sic ἰοῦσαν ἄτην sup. v. 65. a μάτην depravatum videtur, et ἴδριν μᾶλλον pro ἴδριν ἄλλον reponendum est Pind. Ol. I. 167. nec aliud est quod inf. v. 988. variant libri inter τοιοῦτον ἂν et τοιοῦτο μάν. Junge: δοκεῖ (εἶναι) μύραινα, εἴτ' ἔφυ μᾶλλον ἔχιδνα σήπειν τινὰ θιγοῦσα, καίπερ οὐ δεδηγμένον: *videtur quidem esse vipera, sive potius muræna sit, quæ ipso tactu aliquem tabefaciat.*

984. κἂν τύχω, *etiam si mitissimis verbis utar.* Male factum, quod ex Porsoni emendatione καὶ τύχω receperunt editores.

985. δροίτης κατασκήνωμα, velamen sive operimentum feretri, quod mortuo superjectum imos pedes celare solebat, unde καὶ ἐπὶ τέρματι παρεσκήνωσε Eum. 604. Respicit duplicem δροίτης significationem, et *lavacrum* et *feretrum.*

986. μὲν οὖν, *imo potius,* ut Ag. 1367, quod tantum moneo quia prave interpretatur Peile. ἄρκυν et δίκτυον conjungit poeta Ag. 1084—5. Quid differant vide apud Polluc. v. 27.

988. φιλήτης, κλέπτης, homo fallax, fraudulentus. Est qui φιλεῖ τὰ τῶν πέλας, explicante Goettling. ad Hes. Opp. 375. cf. inf. ad v. 1038. Ineptum videtur ab ὑφελεῖν deducere. Alia scriptura est φηλήτης, quasi a φηλέω vel φηλόω, Ag. 475.

991. θερμαίνοι φρενὶ, i.e. φρονοῖ θερμουργὰ, nisi cui placeat Dindorfii θέρμ' ἄνοι, quod quidem aptius esset si χερὶ scriberetur quam si φρενί. θερμὸς de homine audaci Theb. 599. Eum. 530.

ΧΟ. αἰαῖ †αἰαῖ† μελέων ἔργων·
στυγερῷ θανάτῳ διεπράχθης.
ἒ ἤ,
μίμνοντι δὲ καὶ πάθος ἀνθεῖ.
ΟΡ. ἔδρασεν, ἢ οὐκ ἔδρασε; μαρτυρεῖ δέ μοι
φᾶρος τόδ᾽, ὡς ἔβαψεν Αἰγίσθου ξίφος.
φόνου δὲ κηκὶς ξὺν χρόνῳ ξυμβάλλεται
πολλὰς βαφὰς φθείρουσα τοῦ ποικίλματος.
νῦν αὐτὸν αἰνῶ, νῦν ἀποιμώζω παρών·
πατροκτόνον θ᾽ ὕφασμα προσφωνῶν τόδε,
ἀλγῶ μὲν ἔργα καὶ πάθος, γένος τε πᾶν,
ἄζηλα νίκης τῆσδ᾽ ἔχων μιάσματα.
ΧΟ. οὔτις μερόπων ἀσινῆ βίοτον
†διὰ παντὸς ἄτιμος ἀμείψει·
ἒ ἤ,
μόχθος δ᾽ ὁ μὲν αὐτίχ᾽, ὁ δ᾽ ἥξει.
ΟΡ. ἀλλ᾽, †ὡς ἂν εἰδῆτ᾽, (οὐ γὰρ οἶδ᾽ ὅπῃ τελεῖ,)

1000. Sanguinis macula et ipsius vestis vetustas simul valent ad delendos colores: ergo dudum perpetrata est cædes. Cf. Ag. 635. Vulgo intelligunt: *cum tempore convenit,* quasi vetusta sanies picturam magis deleret quam recens, aut dici potuisset quam diu ea vesti inhæsisset. Sed judicet lector.

1002. Nunc demum παρὼν, præsens et ab exilio reversus, et commemoro eam cædem (φόνον v. 1000) quæ absente me patrata est, et patratam deploro. Vide Donaldson, *New Cratylus,* p. 529.

1007. Locus in libris corrupte scriptus διὰ πάντ᾽ ἄτιμος ἀμείψεται. Non male Peile διὰ πάντ᾽ ἰσότιμος ἀμείψει. Sed stare potest ἄτιμος, quod Schol. explicat ἀτιμώρητος. Sententia est: nemo mortalium constanter felix prædicandus est, sed pœnas sceleris serius aut citius pendet. ἒ ἒ K. pro ἐς, ut v. 996. Vide ad Pers. 571.

1010. Libri ἄλλος ἂν εἰ δὴ τοῦτ᾽ ἄρ᾽ οἶδ᾽. Ingeniose Erfurdtius, ἄλλος φανεῖ δῆτ᾽, οὐ γὰρ οἶδ᾽, φ ad φανεῖ adjecto, et Τ in Γ mutato. ἀλλ᾽ ὡς ἂν εἰδῇς, τοῦτ᾽ ἄρ᾽ οἶδ᾽ ὅποι τελεῖ

ὥσπερ ξὺν ἵπποις †ἡνιοστροφῶ δρόμου
ἐξωτέρω· φέρουσι γὰρ νικώμενον
φρένες δύσαρκτοι· πρὸς δὲ καρδίᾳ φόβος
ᾄδειν ἕτοιμος ἠδ' ὑπορχεῖσθαι κότῳ.
ἕως δ' ἔτ' ἔμφρων εἰμὶ, κηρύσσω φίλοις,
κτανεῖν τε φημὶ μητέρ' οὐκ ἄνευ δίκης,
πατροκτόνον μίασμα καὶ θεῶν στύγος.
καὶ φίλτρα τόλμης τῆσδε πλειστηρίζομαι
τὸν Πυθόμαντιν Λοξίαν, χρήσαντ' ἐμοὶ,
πράξαντι μὲν ταῦτ', ἐκτὸς αἰτίας κακῆς
εἶναι· παρέντι δ' οὐκ ἐρῶ τὴν ζημίαν·
τόξῳ γὰρ οὔτις πημάτων προσίξεται.
καὶ νῦν ὁρᾶτέ μ', ὡς παρεσκευασμένος

Blomf. Dind. ἄλλοις ἂν, εἰ δή. τοῦτ' ἄρ' οἶδ' ὅπη τελεῖ Peile. Quod dedi, probabilius puto. Cf. Suppl. 907. Respicit v. 1015. ὅπη τελεῖ est, *in what way it will end.* ὅποι τελεῖ, *where it will end.*

1011. Vulgo ἡνιοστρόφου, quod optime, mea quidem sententia, correxit Stanleius. Vulgatum frustra tuetur Peile, qui sibi persuasit particulam γὰρ, octo vocibus ab initio sententiæ remotam, idem valere quod ἄρα. Confer autem Prom. 902. Bacch. 853.

1014. Cf. sup. v. 159. ὀρχεῖται δὲ καρδία φόβῳ. Plat. Ion. p. 536. B. ὀρχεῖταί σου ἡ ψυχή, ubi nostri loca contulit Stallb. Est autem ὑπορχεῖσθαι ad cantum saltare, ut ὑπᾴδειν ad citharam cantare. κότῳ hic est *præ animi concitatione.*

1018. Ac maximum quidem incitamentum ad hoc facinus aggrediendum Apollinem mihi habeo. πλειστηρίζομαι, maximi æstimo, præcipuam causam mihi facio. πλειστήρης χρόνος Eum. 733. Cognatum πλειστηριάζεσθαι proprie de auctionibus dicitur, monente Blomf.

1021. παρέντι, *si neglexissem,* Scholef. Cf. v. 911.

1022. πημάτων genitivus est post verbum προσικέσθαι, ut Equit. 761. πρὶν ἐκεῖνον προσικέσθαι σου. Eur. Elect. 612. τί δῆτα δρῶντες τοῦδ' ἂν ἐξικοίμεθα; Sic Theb. 147. ἔρχεται ἐπαλξέων. Vide etiam Demosth. p. 361, 25. 958, 8. Lucian, περὶ θυσιῶν p. 526. οὕτως ἄρα βαθέως καθίκετο αὐτῆς ἡ τῶν ἱερείων διαμαρτία, i. e. ἥψατο. De τόξῳ, *conjectura,* vide ad Suppl. 467.

ξὺν τῷδε θαλλῷ καὶ στέφει προσίξομαι
μεσόμφαλόν θ' ἵδρυμα, Λοξίου πέδον,
πυρός τε φέγγος ἄφθιτον κεκλημένον,
φεύγων τόδ' αἷμα κοινόν· οὐδ' ἐφ' ἑστίαν
ἄλλην τραπέσθαι Λοξίας ἐφίετο.
καὶ μαρτυρεῖν ὡς μέλε' ἐπορσύνθη κακὰ
τάδ' ἐν χρόνῳ μοι, πάντας Ἀργείους λέγω.
ἐγὼ δ' ἀλήτης, τῆσδε γῆς ἀπόξενος
ζῶν, καὶ τεθνηκὼς τάσδε κληδόνας λιπών,
* * * * *

ΧΟ. ἀλλ' εὖ τ' ἔπραξας, μήδ' ἐπιζευχθῇ στόμα
φήμῃ πονηρᾷ· μήδ' ἐπιγλωσσῶ κακὰ,
ἐλευθερώσας πᾶσαν Ἀργείαν πόλιν,
δυοῖν δρακόντοιν εὐπετῶς τεμὼν κάρα.

ΟΡ. ἆ, ἆ. δμωαὶ γυναῖκες, αἵδε, Γοργόνων δίκην,
φαιοχίτωες καὶ πεπλεκτανημέναι

1029. Locus in libris affectus. Vulgo, τάδ' ἐν χρόνῳ μοι πάντας Ἀργείους λέγω καὶ μαρτυρεῖν μοι μενέλεως ἐπορσύνθη κακά. μοι λεὼς Turn. Vict. μενέλεασ Rob. et μοι ὅσ' ex correctione. Probabile videtur μέλε', quod conjecit Herm. et sic transpositis vv. 1029–30, idonea sententia efficitur. Sed deest aliquid post v. 1032. et v. 1031. ex Ag. 1253. consarcinatus videtur.

1033. Et optime egisti, nec vox male ominatis verbis consocietur. Eadem ratione ponuntur particulæ τε—μηδὲ, qua in Suppl. 475. legitur κλάδους τε τούτους θὲς, μήδ' ἀποῤῥιφθῇ λόγος ἐμοῦ. Vulgo autem φῆμαι πονηραί.

1034. ἐπιγλωσσῶ, Angl. *bode.* Prom. 949. Lysist. 37.

1038. Increbrescunt Furiæ, pullis vestibus (Eum. 332.) indutæ, et densis circumplicatæ serpentibus. Libri φαιοχίτωνες, quam scripturam omnino sanissimam esse puto, et longe a vero aberrasse nuperum editorem qui pessumdata structura temere correxit φαιοὶ χιτῶνες. Quoniam de hac metrica licentia nondum satis disputatum videtur, pauca hic apponemus exempla. Scilicet in brevibus syllabis, quas vel mutæ literæ conficiunt, vel tales, quibus geminatis idem omnino est sonus

πυκνοῖς δράκουσιν. οὐκ ἔτ' ἂν μείναιμ' ἐγώ.
ΧΟ. τίνες σε δόξαι, φίλτατ' ἀνθρώπων πατρί,
στροβοῦσιν; ἴσχε, μὴ φοβοῦ, νικῶν πολύ.
ΟΡ. οὐκ εἰσὶ δόξαι τῶνδε πημάτων ἐμοί·
σαφῶς γὰρ αἵδε μητρὸς ἔγκοτοι κύνες.
ΧΟ. ποταίνιον γὰρ αἷμά σοι χεροῖν ἔτι·

pronuntiando atque si semel tantum positæ sint, solent Græci auribus tantum consulere, quæ nihil fere discrepantiæ sentire possunt inter Ἱππομέδοντος et Ἱππομμέδοντος, Theb. 483. Παρθενοπαῖος et Παρθεννοπαῖος ib. v. 542. et Eur. Suppl. 889. Sic etiam Τελλεύταντος Ajac. 210. Ἀλφεσσίβοιαν Soph. Frag. 785. Ἱπποδάμμου Equit. 327. Αἰσχιννάδου Pac. 1154. Et hunc quidem usum obtinere in nominibus propriis non negavit Blomfieldius; unde vero didicit idem non licere Tragicis in aliis ejusdem formationis vocibus? Imo non magis durum est hic pronuntiare φαιοκχίτωνες, quam in Theb. 632. ἐπεξιακχάσας. Nempe alibi etiam ea licentia, ἰακχὴ pro ἰαχὴ, poetis non displicuit. Habemus etiam ὀκχέοντι pro ὀχέοντι Pind. Ol. II. 122. ὄκχος ib. VI. 40. βρόκχον ἀποῤῥήξας Theogn. 1099. ἀκχὴν Theocr. XVI. 33. (cf. Ag. 409.) Vide præterea Blomf. ad Callim. Hymn. Jov. 22. Donaldson, *New Cratylus*, pp. 298. 392. Elmsl. ad Heracl. 752. Dobræum Advss. II. p. 180. Latissime profecto patet hic usus. φθιμένων sup. v. 398. hujus fabulæ pronuntiandum est φθιμμένων, κυνοκέφαλλος Equit. 417. Σαρδανάπαλλος haud semel pro Σαρδανάπᾰλος, et sic sine dubio φίλος et καλὸς apud Homerum sunt quasi φίλλος et καλλὸς potius quam φῖλος et κᾱλος. In Callim. Lav. 72. libri habent μεσαμβρινὰ, quod pronuntiandum est μεσαμβριννὰ, non mutandum cum Blomf. in μεσαμερινά. Idem est ὀπωρινὸς βορέης Hom. Il. Φ. 346. et alibi. Interdum geminatur augmentum in verbis, ut ἀπεννίζοντο Il. K. ad fin. nec aliud est ἀπολλήγοντ' Theocr. XXII. 19. συννεχὲς ib. XXI. 12. ἐννοχλεῖς XXIX. 36. et fortasse Ὀλλύμπου Equit. 9. Hinc λῖνοπτώμενος Pac. 1178, a λῖνον. Photius: λινόπται· οἱ ἀποσκοπούμενοι τὰ ἐμπίπτοντα τοῖς κυνηγετικοῖς λίνοις θηρία. Apud Latinos habemus *relligio, sollicito, nummus* (a νόμος, νόμισμα,) et similia. Quare non videtur dubitandum, quin φαιοκχίτων in eandem regulam cadat quam ἰακχέω, ὄκχος, ὄπφις, etc. cujus regulæ quæ sit vera ratio breviter ostendere conati sumus.

ἐκ τῶνδέ τοι ταραγμὸς εἰς φρένας πίτνει.
ΟΡ. ἄναξ Ἄπολλον, αἵδε πληθύουσι δή·
κἀξ ὀμμάτων στάζουσιν αἷμα δυσφιλές.
ΧΟ. εἰσὶν καθαρμοί· Λοξίου δὲ προσθιγὼν,
ἐλεύθερόν σε τῶνδε πημάτων κτίσει.
ΟΡ. ὑμεῖς μὲν οὐχ ὁρᾶτε τάσδ', ἐγὼ δ' ὁρῶ·
ἐλαύνομαι δὲ, κοὐκ ἔτ' ἂν μείναιμ' ἐγώ.
ΧΟ. ἀλλ' εὐτυχοίης, καί σ' ἐποπτεύων πρόφρων
θεὸς φυλάσσοι καιρίοισι συμφοραῖς.

ὅδε τοι μελάθροις τοῖς βασιλείοις
τρίτος αὖ χειμὼν
πνεύσας γονίας ἐτελέσθη.
παιδοβόροι μὲν πρῶτον ὑπῆρξαν
μόχθοι τάλανές τε Θυέστου.

1045. ἐκ τῶνδε, *iccirco*, ut Ag. 850, nisi malis referre ad χερῶν, quia solita est antithesis inter φρένα et χέρα. Hippol. 317. χεῖρες μὲν ἁγναὶ, φρὴν δ' ἔχει μίασμά τι. Orest. 1604. ἁγνὸς γάρ εἰμι χεῖρας, ἀλλ' οὐ τὰς φρένας.

1046. πληθύουσι. Angl. *they swarm*. Nihil frigidius, quam quod dedit Peile, *they are many indeed!*

1047. αἷμα, cf. Eum. 54. Unde αἱματωποὶ θεαὶ dictæ sunt Eur. Androm. 978.

1048. Libri εἰσ' ὁ, nisi quod εἴσω Turn. Vict. Probabilius Schützius εἰσὶν καθαρμοὶ (cf. Ag. 931.), nam articulo, ut solet, inepte intruso, εἰσ' οἱ καθαρμοὶ, hoc facile corrumpi potuit in ὁ καθαρμοὶ, et deinde in ὁ καθαρμός.* Nominativus pendens est προσθιγών. Vide ad Eum. 96. Locum male omnino vertit Peile, ut et inf. 1060. Scilicet miram quandam opinionem habet vir ille doctus de vi particulæ δὲ, quam caveant ne amplectantur lectores.

1056. πνεούσας libri. γονίας interpretatur Blomf. "ventus ex γόνῳ vel γονῇ spirans," (Angl. *a family wind*,) solent enim venti per adjectiva in -ίας exprimi, ut καικίας etc. γονίας hic diserte agnoscit Hesychius: γονίας· εὐχερής· Αἰσχύλος Ἀγαμέμνονι. Vide ad v. 1.

1058. παιδόμοροι libb. ex solita permutatione literarum μ et β. Vide ad v. 925.—τάλανές τε, insolenter addita particula τε, ut Suppl. 349.

δεύτερον ἀνδρὸς βασίλεια πάθη·
λουτροδάϊκτος δ' ὤλετ' Ἀχαιῶν
πολέμαρχος ἀνήρ.
νῦν δ' αὖ τρίτος ἦλθέ ποθεν σωτὴρ,
ἢ μόρον εἴπω;
ποῖ δῆτα κρανεῖ, ποῖ καταλήξει
μετακοιμισθὲν μένος ἄτης;

Perperam, meo quidem judicio, dedit Blomfieldius *τάλανός γε Θυέστου*. Nonnihil semper tribuendum est metricæ necessitati.

ΤΕΛΟΣ ΧΟΗΦΟΡΩΝ.

ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΕΥΜΕΝΙΔΩΝ.

Ὀρέστης ἐν Δελφοῖς περιεχόμενος ὑπὸ τῶν Ἐρινύων, βουλῇ Ἀπόλλωνος παρεγένετο εἰς Ἀθήνας εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς· ἧς βουλῇ νικήσας, κατῆλθεν εἰς Ἄργος. τὰς δὲ Ἐρινύας πραΰνασα, προσηγόρευσεν Εὐμενίδας. παρ' οὐδετέρῳ κεῖται ἡ μυθοποιΐα.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΠΥΘΙΑΣ ΠΡΟΦΗΤΙΣ.

ΑΠΟΛΛΩΝ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑΣ ΕΙΔΩΛΟΝ.

ΧΟΡΟΣ ΕΥΜΕΝΙΔΩΝ.

ΑΘΗΝΑ.

ΠΡΟΠΟΜΠΟΙ.

ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ.

ΠΥΘΙΑΣ.

Πρωτον μὲν εὐχῇ τῇδε πρεσβεύω θεῶν
τὴν πρωτόμαντιν Γαῖαν· ἐκ δὲ τῆς Θέμιν,
ἣ δὴ τὸ μητρὸς δευτέρα τόδ' ἕζετο
μαντεῖον, ὡς λόγος τις· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ
λάχει, θελούσης, οὐδὲ πρὸς βίαν τινὸς,

1. Politicæ fabulæ consilium dilucide aperuit Muellerus in secunda sua Dissertatione, quam nuper Anglico sermone conversam edidit Vir desideratissimus J. Wordsworthius. Nulla scilicet Græcorum Tragœdia artius complectitur Reipublicæ, Religionis, Judiciorum instituta; quæ quomodo inter se cohæreant per hanc fabulam vix satis recte intelligi potest nisi studiose perlecto eo libello.—Scena autem primo Delphis, deinde (v. 226.) Athenis constituitur. (Vide Mueller. *Literature of Greece*, p. 308.)

Ibid. πρῶτον μὲν, nisi fallor, apodosin habet in ἔπειτα v. 29. Primum, inquit, precor obtestorque Delphicos deos ut faveant mihi adytum ingressuræ; deinde ingredior.—θεῶν genitivus post πρεσβεύω, ut Ag. 1271. Cho. 620. Photius et Schol. explicant προτιμῶ. Sensus: *Terram præ ceteris diis, utpote ordine primam, hac prece adoro.* Cf. Monk ad Hipp. 5. Plat. Crit. § 6. τοὺς αὐτοὺς πρεσβεύω καὶ τιμῶ. Ceterum Θέμις eadem est quæ Γαῖα Prom. 217. nec mirum, quoniam ipsa Tellus θεμιστεύει βροτοῖς. Cf. Hom. Hymn. Apoll. 253. Notavit Stanl. Telluri propterea olim attributam esse divinationem, quod vaporem mephiticum exhalabat, cui qui appropinquabant divino furore correpti vaticinari putabantur.

3. τὸ μητρὸς μαντεῖον, matris oraculum, i. e. sedem propheticam, occupavit. Res pro loco ubi res geritur. Vide ad Suppl. 533. De accusativo post v. ἕζεσθαι vide Kuhner, Gr. Gr. § 556.

5. θελούσης, sc. Θέμιδος, non, secundum aliam fabulam, vi coacta. Cf. Iph. Taur. 1252 seqq.—Τιτανὶς ἄλλη, quia Τιτανὶς erat et Themis, soror Phœbes. Prom. 893.

Τιτανὶς ἄλλη παῖς χθονὸς καθέζετο
Φοίβη· δίδωσι δ' ἣ γενέθλιον δόσιν
Φοίβῳ· τὸ Φοίβης δ' ὄνομ' ἔχει παρώνυμον.
λιπὼν δὲ λίμνην Δηλίαν τε χοιράδα,
κέλσας ἐπ' ἀκτὰς ναυπόρους τὰς Παλλάδος,
ἐς τήνδε γαῖαν ἦλθε Παρνησσοῦ θ' ἕδρας.
πέμπουσι δ' αὐτὸν καὶ σεβίζουσιν μέγα
κελευθοποιοὶ παῖδες Ἡφαίστου, χθόνα
ἀνήμερον τιθέντες ἡμερωμένην.

7. ἣ Med. Vulgo ἡ. Est potius femininum ab ὅς, *ille*, quam Homericus, quem vocant, usus articuli, ut v. 2. Non intelligo cum Scholefieldio pro ἡ δὲ δίδωσι positum.—γενέθλιον δόσιν, Angl. *birth-day present*. Nam τῇ δεκάτῃ post partum, cum puero dabatur nomen, festum ἀμφιδρόμια celebratum est, et munera (ὀπτήρια) ab amicis mittebantur. Vide Arist. Lysist. 758. et Schol. Demosth. p. 1000. Phœbe autem mater erat Latonæ, et Apollinis sc. Phœbi avia; quare hic nomen habuit illius παρώνυμον, quasi Φοίβην mutatum in Φοῖβον. Vide Müller, Dissert. p. 214.

9. λίμνην. Cf. Callim. Hymn. Del. v. 261. Eur. Ion. 167. Müller, Dor. I. p. 334. Δηλία χοιρὰς est insula Delos, e dorso maris assurgens, tanquam cautes solitaria e pelago eminens. Vide Donaldson, *New Cratylus*, p. 362. Eur. Troad. v. 89. Δήλιοί τε χοιράδες.

11. Παρνησσοῦ vulgo, et recte, meo quidem judicio. Dobræus, Advss. II. p. 175. "Omnia ista locorum nomina in -ησσὸς Ionice, -ηττὸς Attice, -ασσὸς Dorice et Æolice exivisse videntur." Cf. Cho. 554. Παρνησοῦ Med. Rob. Παρνασοῦ Linwood. Ego formam Ionicam libenter amplexus sum.

13. παῖδες Ἡφαίστου in universum dicuntur Athenienses utpote ab Erichthonio, Vulcani filio, oriundi. Sed ad fabros et gnavos artifices hic potissimum respicitur. Vide Müller, *Dissert.* p. 214. not. Schömann, *De Comitiis*, p. 349.

14. τιθέντες ἡμερωμένην, sc. ἡμερώσαντες. Herod. I. 126. ἐξημερῶσαι τόπον ἀκανθώδη. Herc. Fur. 20. ἐξημερῶσαι γαῖαν. Pind. Isth. IV. 98. ναυτιλίαισι πορθμὸν ἁμερώσαις. Erat autem antiquissimis temporibus via ab Athenis ad Delphos usque munita qua procederent Theori quotannis ad dei templum visendum. Vide Müller, Dor. I. p. 267. seqq. Laudat Scholefieldius Strab. IX. p. 612. (422). ἐξ Ἀθηνῶν ὁρμηθέντα (τὸν Ἀπόλλωνα) ἐπὶ Δελφοὺς, ταύτην ἰέναι τὴν ὁδὸν ᾗ νῦν Ἀθηναῖοι τὴν Πυθιάδα πέμπουσι.

μολόντα δ' αὐτὸν κάρτα τιμαλφεῖ λεώς,
Δελφός τε χώρας τῆσδε πρυμνήτης ἄναξ.
τέχνης δέ νιν Ζεὺς ἔνθεον κτίσας φρένα,
ἵζει τέταρτον τόνδε μάντιν ἐν θρόνοις·
Διὸς προφήτης δ' ἐστὶ Λοξίας πατρός.
τούτους ἐν εὐχαῖς φροιμιάζομαι θεούς.
Παλλὰς προναία δ' ἐν λόγοις πρεσβεύεται.
σέβω δὲ νύμφας, ἔνθα Κωρυκὶς πέτρα
κοίλη, φίλορνις, δαιμόνων ἀναστροφή·
(Βρόμιος δ' ἔχει τὸν χῶρον, οὐδ' ἀμνημονῶ,
ἐξ οὗτε Βάκχαις ἐστρατήγησεν θεὸς,
λαγὼ δίκην Πενθεῖ καταῤῥάψας μόρον·)
Πλειστοῦ τε πηγὰς, καὶ Ποσειδῶνος κράτος

17. *ποιήσας νιν ἔνθεον τέχνης τὴν φρένα.* Duplex accusativus hodie neminem morabitur. Sic dicunt Græci *κόπτω σε τὸν ὀφθαλμὸν*, ubi *ὀφθαλμὸν* proxime pertinet ad verbum, *σε* personam indicat quem sc. afficit actio. Paullo aliter explicat KUHNER, Gr. Gr. § 584. 1. ed. Jelf.

19. Vide Müller, Dor. I. p. 331. Virg. Æn. III. 251. Frag. Æsch. Ἱέρειαι I. Schol. ad Œd. Col. 790. Citat hunc versum Macrobius, Saturn. v. 22.

21. Templi *Παλλάδος προνηΐης τῆς ἐν Δελφοῖσι* cum diserte mentionem faciat Herod. I. 92. vix intelligo quo jure critici hic corrigant *Πρόνοια*. Vide Callim. apud Schol. Arnold. ad Thuc. I. 134. Müller, Dor. I. p. 263. Bene observavit Scholefieldius: "*προναία* causam indicat quare Pallas quoque post Apollinem in precibus commemoretur."—*πρεσβεύεται*, ut v. 1, *primum locum obtinet*. *λόγοι* autem quodammodo opponuntur *εὐχαῖς* v. 1. Preces sc. iis qui oraculo præsunt; ceterorum mentio fit solummodo.

22. *Κωρυκὶς πέτρα κοίλη* est spelunca (Angl. *grotto*) in latere montis Parnassi. *Κωρύκιον ἄντρον ἐν Παρνασσῷ* Schol. ad Antig. 1128. Stanleius laudat Strab. IX. p. 417. *ἱεροπρεπὴς δ' ἐστὶ πᾶς ὁ Παρνασσὸς, ἔχων ἄντρα τε καὶ ἄλλα χωρία—καὶ κάλλιστον τὸ Κωρύκιον Νυμφῶν ἄντρον.*

24. *ἔχει ἐξ οὗτε*, *habuit jam inde ex eo tempore cum Bacchabus ducem se præbuit.*—*οὐδ' ἀμνημονῶ αὐτοῦ ἐν λόγῳ*, non oblita sum illum etiam honorare. Vide ad Suppl. 266. *μνήμην εὗρετ' ἐν λιταῖς.* Cho. 476.

27. Apoll. Rhod. II. 711. Κω-

καλοῦσα, καὶ τέλειον ὕψιστον Δία.
ἔπειτα μάντις εἰς θρόνους καθιζάνω.
καὶ νῦν τυχεῖν με τῶν πρὶν εἰσόδων μακρῷ
ἄριστα δοῖεν· κεἰ παρ' Ἑλλήνων τινὲς,
ἴτων πάλῳ λαχόντες, ὡς νομίζεται·
μαντεύομαι γὰρ, ὡς ἂν ἡγῆται θεός.—
ἦ δεινὰ λέξαι δεινὰ δ' ὀφθαλμοῖς δρακεῖν
πάλιν μ' ἔπεμψεν ἐκ δόμων τῶν Λοξίου,
ὡς μήτε σωκεῖν, μήτε μ' ἀκταίνειν στάσιν·
τρέχω δὲ χερσὶν, οὐ ποδωκίᾳ σκελῶν·
δείσασα γὰρ γραῦς, οὐδέν· ἀντίπαις μὲν οὖν.
ἐγὼ μὲν ἕρπω πρὸς πολυστεφῆ μυχόν·
ὁρῶ δ' ἐπ' ὀμφαλῷ μὲν ἄνδρα θεομυσῆ

ρύκιαι Νύμφαι Πλειστοῖο θύγατρες. Vulgo Πλείστου, quod correxerunt critici ex Etymol. M. p. 676. 5. Ceterum et Neptunus et Jupiter colebantur Delphis. Vide Müller, Dissert. p. 88. et Wieseler ap. Linwood.—τέλειον, Ag. 946. Müller, ib. p. 220.

31. πάρα pro πάρεισι recte dici potest: cf. Med. 444. Acharn. 862. 1091. Sed brevius dictum volunt pro εἰ παρ' Ἑλλήνων πάρεισί τινες. Equidem non ausim dijudicare.—πάλῳ λαχόντες, *ordine qui sortito iis obtigit*, Schützius; quem vide hunc morem docte exponentem. Hinc fortasse dicitur Apollo κληροῦν ὀμφὰν Eur. Ion. 908. Scilicet statis tantum temporibus oraculum consulere licebat: cf. ibid. v. 419.—Post v. 33. aliquantisper siletur. Mox pavida ex adyto, quod vixdum intraverat, se præcipitat Pythia.

36. σωκεῖν (i. e. ἰσχύειν) Soph. El. 119. ἀκταίνειν, γαυριᾶν, καὶ ἀτάκτως πηδᾶν, Timæus in Lexico, ubi vide omnino Ruhnken. Hom. Od. XXIII. 3. πόδες δ' ὑπερακταίνοντο. Vide *New Cratylus*, p. 540.

37. Significat se manibus prehendere quicquid obvium fiat, quum non possit solis se pedibus librare ac stabilire.

38. ἀντίπαις μὲν οὖν, *imo nihilo fortior quam puellula.* De certa ætate intelligit Eustathius apud Blomf. in ed. Linwood.—πολυστεφῆ, Hom. Hymn. Apoll. 396. Lucret. I. 740. Arist. Plut. 39. Eur. Ion. 224.

40. ὀμφαλῷ. τὸν ὑπὸ Δελφῶν καλούμενον ὀμφαλὸν, λίθον πεποιη-

ἕδραν ἔχοντα, προστρόπαιον, αἵματι
στάζοντα χεῖρας, καὶ νεοσπαδὲς ξίφος
ἔχοντ᾽, ἐλαίας θ᾽ ὑψιγέννητον κλάδον,
λήνει μεγίστῳ σωφρόνως ἐστεμμένον,
ἀργῆτι μαλλῷ· τῇδε γὰρ τρανῶς ἐρῶ.
πρόσθεν δὲ τἀνδρὸς τοῦδε θαυμαστὸς λόχος
εὕδει γυναικῶν ἐν θρόνοισιν ἥμενος.
οὔτοι γυναῖκας, ἀλλὰ Γοργόνας λέγω·
οὐδ᾽ αὖτε Γοργείοισιν εἰκάσω τύποις·
εἶδόν ποτ᾽ ἤδη Φινέως γεγραμμένας
δεῖπνον φερούσας· ἄπτεροί γε μὴν ἰδεῖν
αὗται, μέλαιναι δ᾽ ἐς τὸ πᾶν βδελύκτροποι·
ῥέγκουσι δ᾽ οὐ πλατοῖσι φυσιάμασιν·

μένον λευκοῦ. Pausan. 10. 16. 3. citante Schützio. Particulæ μὲν respondet δὲ v. 46.

44. Hesychius: μεγίστην· μεγάλην. In proximo versu legendum fortasse τήνδε γὰρ τρανῶς ὁρῶ, sc. τὴν ἐλαίαν, vel τόνδε. Vidit Linwood hæc verba apologiam continere quod tam accurate descripserit magnitudinem vittæ; quare Hesychii glossa hic non magnopere indigemus.

49. *Nec tamen Gorgonum formis eas assimilaverim.* Vide Müller, Dissert. p. 216. qui monet ex antiquissimis Atheniensium operibus fuisse rudes Gorgonum effigies, (τύπους.)—γεγραμμένας, sc. τὰς Ἀρπυίας, quod certe non necessarium erat addere, quia mentio rei notissimæ de Phinei cœna satis erat auditoribus picturam aliquam Harpyiarum, id temporis celeberrimam, non ignorantibus. Vide Apollon. Rhod. II. 178. seq. Assentiri nequeo viro doctissimo Gulielmo Linwood, qui in editione sua lacunæ notam hoc loco exprimendam curavit.

52. χρῶτα κελαιναὶ dicuntur Furiæ Eur. El. 1345. Cf. Orest. 321. Ag. 448.

53. πλατοῖσι, quibus nemo appropinquare possit. Vulgo πλαστοῖσι, quod dubitanter mutavi ex sententia Elmsl. ad Med. 149. jubentibus Dind. et Linwood. πρόσπλαστοι pro προσπέλαστοι legitur Prom. 735. si vera lectio. Contra πλᾶτις, *uxor*, Arist. Ach. 132. Alii intelligunt *fictis*, minus recte. Cf. inf. 132—3. *Theatre of the Greeks*, p. 69. ed. 4.

ἐκ δ' ὀμμάτων λείβουσι δυσφιλῆ λίβα·
καὶ κόσμος οὔτε πρὸς θεῶν ἀγάλματα
φέρειν δίκαιος, οὔτ' ἐς ἀνθρώπων στέγας.
τὸ φῦλον οὐκ ὄπωπα τῆσδ' ὁμιλίας,
οὐδ' ἥτις αἶα τοῦτ' ἐπεύχεται γένος
τρέφουσ' ἀνατὶ μὴ μεταστένειν πόνον.
τἀντεῦθεν ἤδη τῶνδε δεσπότῃ δόμων
αὐτῷ μελέσθω, Λοξίᾳ μεγασθενεῖ.
ἰατρόμαντις δ' ἐστὶ καὶ τερασκόπος,
καὶ τοῖσιν ἄλλοις δωμάτων καθάρσιος.

ΑΠΟΛΛΩΝ.

οὔτοι προδώσω· διὰ τέλους δέ σοι φύλαξ
ἐγγὺς παρεστὼς, καὶ πρόσω δ' ἀποστατῶν,
ἐχθροῖσι τοῖς σοῖς οὐ γενήσομαι πέπων.
καὶ νῦν ἁλούσας τάσδε τὰς μάργους ὁρᾷς·

54. λίβα G. Burgess. Vulgo βία. Vide ad Cho. 643. Confer etiam ibid. 1047. βίαν Turn. Vict. Inest libandi notio, monente Müllero. Cf. Cho. 284.

55. Alluditur ad morem velandi antiquam Palladis statuam (τὸ βρέτας) peplo, de quo vide omnino C. Wordsworth, *Athens and Attica*, p. 126. qui laudat Hippol. 630.

59. Vulgo ἀνατεὶ et πόνων. Vide Blomf. ad Prom. 216 πόνον Arnald. Dind. Linwood ex Schol. Totum locum sic Anglice vertas: *I have seen not the tribe to which this company belongs, nor know I what land can aver that rearing such a race with impunity it has not to repent of its pains.*

63. τοῖσιν ἄλλοις. Ergo ἑαυτῷ etiam.

65. καὶ πρόσω δὲ, *et procul etiam remotus.* καὶ enim est *etiam*, nec causa est cur structuram vel a Thucydide usurpatam propterea improbemus, quia serioribus Atticis magis placuit quam veterrimis. Cf. inf. 384. Eur. El. 1117. καὶ σὺ δ' αὐθάδης ἔφυς. — πέπων, *mitis,* Ag. 1336.

ὕπνῳ πεσοῦσαι δ' αἱ κατάπτυστοι κόραι,
γραῖαι, παλαιαὶ παῖδες, αἷς οὐ μίγνυται
θεῶν τις, οὐδ' ἄνθρωπος, οὐδὲ θήρ ποτε·
κακῶν δ' ἕκατι κἀγένοντ'· ἐπεὶ κακὸν
σκότον νέμονται, Τάρταρόν θ' ὑπὸ χθονὸς,
μισήματ' ἀνδρῶν καὶ θεῶν Ὀλυμπίων.
ὅμως δὲ φεῦγε, μηδὲ μαλθακὸς γένῃ·
ἐλῶσι γάρ σε καὶ δι' ἠπείρου μακρᾶς,
βιβῶντ' ἀνατὶ τὴν πλανοστιβῆ χθόνα,
ὑπέρ τε πόντον, καὶ περιῤῥύτας πόλεις.

68. Verba ὕπνῳ πεσοῦσαι adjectivi notionem efficere, et sic satis recte omitti εἰσὶ, monuit Linwood. Equidem vereor ne corruptum sit πεσοῦσαι: ὕπνῳ enim ad ἀλούσας rectius pertinere videtur. Sed fortasse ad utrumque participium sumendum est: vide ad Cho. 697. et post v. 70. vel aposiopeseos vel lacunæ nota appingenda.

69. μίγνυται. "Utitur verbo ambiguo, quod et de solo vitæ commercio et de connubio intelligi potest." Dind. Priore sensu Plat. Symp. p. 203. init. θεὸς ἀνθρώπῳ οὐ μίγνυται. Hom. Hymn. ad Cer. 355.—Confer autem Prom. 813. δηναιαὶ κόραι.

71. κακῶν—κακόν. Malam esse earum naturam ex eo colligit, quod malum locum habitent.

76. Libri βεβῶντ' ἂν αἰεί. Quod corruptum esse consentiunt omnes. ἀνατεὶ Turn. ἀλατεὶ Müllerus. ἀνάγκῃ Musgravius, qui legendum esse βιβῶντ' optime perspexit. Alii βεβῶτ' ἀν' αἰεὶ, κ.τ.λ. sed præpositio ἀνὰ certe non requiritur, cum verba transeundi sæpe accusativum habeant, ut πηδᾶν πεδία, ἀλᾶσθαι ὄρεα, πλανηθεὶς χθόνα Eur. Hel. 598. ἀνομένων δάπεδον Cho. 785. *Maria omnia vecti* Virgilius; nec facile disjungi potuit per ἀεί. Nec placet Scholefieldii opinio, qui ἀεὶ ἡ πλανοστιβὴς χθὼν dictum accipit ut ὁ ἀεὶ βασιλεύων et similia. Particula ἂν vel pejus se habet. ἀνατεὶ, vel potius ἀνατὶ (vide ad v. 59.) si recipimus, sensus est, Ne cesses fugere præ mollitia; nam ut agant per maria et terras, nihil te lædere poterunt. Confer Arist. Eccles. 1020. ἕλκειν ἀνατὶ λαβομένας τοῦ παττάλου. Timæus: ἀνατί· δίχα βλάβης, καὶ οἷον δίχα τῆς ζημίας. Fateor me non magnopere dubitare de integritate lectionis quam exhibui. Ceterum cave ne καὶ δι' ἠπείρου ὑπέρ τε πόντον positum putes pro τε—καί. καὶ enim est *etiam*. Vide notata ad Suppl. 743.

77. περιῤῥύτας πόλεις ut Eur. Ion. 1583. Κυκλάδας νησαίας πόλεις.

καὶ μὴ πρόκαμνε τόνδε βουκολούμενος
πόνον· μολὼν δὲ Παλλάδος ποτὶ πτόλιν,
ἵζου παλαιὸν ἄγκαθεν λαβὼν βρέτας·
κἀκεῖ δικαστὰς τῶνδε καὶ θελκτηρίους
μύθους ἔχοντες, μηχανὰς εὑρήσομεν,
ὥστ' ἐς τὸ πᾶν σε τῶνδ' ἀπαλλάξαι πόνων·
καὶ γὰρ κτανεῖν σ' ἔπεισα μητρῷον δέμας.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἄναξ Ἄπολλον, οἶσθα μὲν τὸ μὴ 'δικεῖν·
ἐπεὶ δ' ἐπίστᾳ, καὶ τὸ μὴ 'μελεῖν μάθε.
σθένος δὲ ποιεῖν εὖ φερέγγυον τὸ σόν.
ΑΠ. μέμνησο, μὴ φόβος σε νικάτω φρένας.
σὺ δ', αὐτάδελφον αἷμα καὶ κοινοῦ πατρὸς,

78. *βουκολούμενος πόνον* vix recte contendit Linwood cum structura Græcis satis usitata, *ἐλαύνεσθαι δρόμον, γυμνάζεσθαι πόνους*, Prom. 608. Vertit autem cum Wakefieldio *agitatus ut bos*. Malim, ut Ag. 652, *anxie fovens animo, brooding over*, non autem, ut Scholefieldius, *demulcere studens*. Sensus est: cum hæc audis, quæ passurus sis, ne ante exactos labores animo deficias propter anxietatem.

79. Homericum *ποτὶ πτόλιν* notandum est. *ἄγκαθεν*, *ulnarum complexu*, vide ad Ag. 3. *βρέτας*, antiquissimam deæ effigiem ex trunco oleagino fabricatam, vide omnino apud Wordsworth, *Athens and Attica*, p. 125. Confer autem Eur. El. 1255.

83. In vv. *ἐς τὸ πᾶν ἀπαλλάξαι* fortasse respicitur ad forensem dictionem *κυρία ἀπαλλαγή*. Ad proximum v. recte adnotavit Linwood: "Desideres fortasse pronomen *ἐγώ*: sed vim sententiæ continet *ἔπεισα*. Non *per te ipsum*, sed alio (h.e. me) *suadente* fecisti."

85. Nosti quidem quomodo exercenda sit justitia; (cf. v. 719.) quod quoniam jam tenes, restat ut discas curam habere et patrocinium suscipere supplicis tui: potentia autem tua satis est ad me tuendum, Angl. *is competent to serve me*; vide Gloss. ad Theb. 392. Schützii interpretationi, *te rem bene gessurum, satis mihi spondet*, obstat præsentis temporis infinitivus.

Ἑρμῆ, φύλασσε, κάρτα δ' ὢν ἐπώνυμος,
πομπαῖος ἴσθι, τόνδε ποιμαίνων ἐμὸν
ἱκέτην. σέβει τοι Ζεὺς τόδ' ἐκνόμως σέβας,
ὁρμώμενον βροτοῖσιν εὐπόμπῳ τύχῃ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑΣ ΕΙΔΩΛΟΝ.

εὕδοιτ' ἄν, ὠή, καὶ καθευδουσῶν τί δεῖ;
ἐγὼ δ' ὑφ' ὑμῶν ὧδ' ἀπητιμασμένη
ἄλλοισιν ἐν νεκροῖσιν, ὡς μὲν ἔκτανον
ὄνειδος ἐν φθιτοῖσιν οὐκ ἐκλείπεται,
αἰσχρῶς δ' ἀλῶμαι· προὐννέπω δ' ὑμῖν, ὅτι
ἔχω μεγίστην αἰτίαν κείνων ὕπο·
παθοῦσα δ' οὕτω δεινὰ πρὸς τῶν φιλτάτων,

90. κάρτα ἐπώνυμος, *recte nominatus*. Confer Theb. 408. 655. Ajac. 430. Rhes. 158.

92. Vulgatum ἐκ νόμων vel ἐκνόμων σέβας corruptum est, nam σέβει τόδε σέβας vix dici potuit. ἐκνόμως Herm. Linwood, i.e. extra modum, ut ἐκνομίως Plut. 981. Vide de corruptela ad Ag. 1366. Cho. 694. ἐκνέμων Heath. Müllerus. Fortasse τόδ' ἔννομον γέρας. Sententia debet esse; Jupiter magni facit hoc officium tuum, quod mortalibus felicem deductionem præstat; quod venit mortalibus cum fortuna bonæ deductionis. σέβας autem de supplicum jure intelligit Schol.

94. εὕδοιτ' ἄν, ironice, *sleep on*. Interrogative exprimit Linwood, sed non memini exemplum prorsus simile. λέγοις ἄν, στείχοις ἄν, etc. semper fere imperativo sensu enuntiantur.—καὶ καθευδ. τί δεῖ; *quid mihi vobis dormientibus opus est?* Linwood.

96. Sensus est, ὡς μὲν ἔκτανον (Angl. *that I am a murderess*;—veretur nominare quem occiderit—) ὀνειδίζομαι καὶ ἐν φθιτοῖσιν· ὅτι δὲ ἄλλοι ἐμὲ ἀντέκτειναν, οὐδεὶς θεῶν μηνίεται. Vix ausim cum Linwood aliisque corrigere ὧν pro ὡς, quanquam optime ab Hermanno excogitatum; *opprobrium propter eos, quos occidi*, sc. Agamemnonem. Nominativus pendens ἀπητιμασμένη plane respondet simili structuræ παθοῦσα in v. 100. Exempla ejus usus sunt inf. 455. Cho. 511. 1048. Ag. 980. Pac. 932. Iph. Taur. 947. Hippol. 23. ubi vide Monk.

οὐδεὶς ὑπέρ μου δαιμόνων μηνίεται,
κατασφαγείσης πρὸς χερῶν μητροκτόνων.
ὅρα δὲ πληγὰς τάσδε καρδίας σέθεν·
εὕδουσα γὰρ φρὴν ὄμμασιν λαμπρύνεται·
ἐν ἡμέρᾳ δὲ μοῖρ' ἀπρόσκοπος βροτῶν.
ἦ πολλὰ μὲν δὴ τῶν ἐμῶν ἐλείξατε·
χοάς τ' ἀοίνους, νηφάλια μειλίγματα,
καὶ νυκτίσεμνα δεῖπν' ἐπ' ἐσχάρᾳ πυρὸς
ἔθυον, ὥραν οὐδενὸς κοινὴν θεῶν.
καὶ πάντα ταῦτα λὰξ ὁρῶ πατούμενα·
ὁ δ' ἐξαλύξας οἴχεται νεβροῦ δίκην,
καὶ ταῦτα κούφως ἐκ μέσων ἀρκυστάτων

103. *ὅρα, conscia sis.* Cf. vv. 131. 150. 444. Intelligas, inquit, et quanquam dormiens clare videas, hæc probra quibus tuum animum pungo et quasi stimulis lacesso. Credebant veteres philosophi, in primis Pythagorei, divinationem esse in somniis, vigilantibus autem nihil rerum futurarum portendi. Unde Cic. de Div. I. 39. *Cur autem deus dormientes nos moneat, vigilantes negligat?* Verte: *In somno enim animus clare videt; interdiu autem* (i.e. cum vigilant) *provideri non potest quid sit hominibus destinatum.* Possis ἀπροσκόπος active accipere cum Scholiasta, hoc sensu: *interdiu autem ea est hominum conditio ut nihil providere possint.* Ornat atque amplificat sententiam additus v. 105. βροτῶν autem minime ad Furias refertur, sed latius patet, et admodum generaliter accipiendum est. Hæret Linwood in his, quia ὅρα ad præsens tantum vulnus spectat, et nihil de futuris rebus dicitur. Imo ὅρα quum dixisset, qua ratione eo verbo de mentis oculo uti potuerit demonstrandum erat. Confer autem Cho. 839.

107. ἀοίνους. Vide Œd. Col. 100. 481. et Schol. ibid.

109. ὥραν, insolentior accusativus. Vide Elmsl. ad Bacch. 722. Dem. p. 1257. Arist. Ach. 23.—νυκτὶ σεμνὰ divisim quidam libri; sed sic ὥρᾳ potius dicendum fuit.

112. καὶ ταῦτα male explicat Donaldson, *New Cratylus*, p. 264. per καίτοι. Sensus potius est: idque fecit, cum jam mediis cassibus esset inclusus, et tantum non captus; quo facto vobis graviter illusit. καὶ ταῦτα πηδήματα ὤρουσεν intelligit Linwood; ut Ag. 799. Cf. Hippol. 830. Infrequentius usur-

ὤρουσεν, ὑμῖν ἐγκατιλλώψας μέγα.
ἀκούσαθ' ὡς ἔλεξα τῆς ἐμῆς πέρι
ψυχῆς· φρονήσατ', ὦ κατὰ χθονὸς θεαί.
ὄναρ γὰρ ὑμᾶς νῦν Κλυταιμνήστρα καλῶ.

ΧΟΡΟΣ.

(Μυγμός.)

ΚΛ. μύζοιτ' ἄν, ἀνὴρ δ' οἴχεται φεύγων πρόσω·
φίλοις γάρ εἰσιν, οὐκ ἐμοὶ, προσίκτορες.
ΧΟ. (Μυγμός.)

patur καὶ ταῦτα cum verbo finito. Sed confer Arist. Equit. 472. Vesp. 771. καὶ ταῦτα μέν νυν εὐλόγως, ἣν ἐξέχῃ εἵλη κατ' ὄρθρον, ἡλιάσει πρὸς ἥλιον. Ceterum plerique libri ἀρκυσμάτων, sed ἄρκυσμα neque alibi occurrit, nec profecto recte formatum videtur ab ἄρκυς. Contra veram formam esse τὰ ἀρκύστατα ex multis locis patet; vide Ag. 1346. et ibi Peile.

113. ἐγκατιλλώψας proprie est: *having made faces at you*, ab ἰλλός. (Antig. 509. Thesm. 846.) Hic valet *vobis graviter derisis.*

114. Respicitur notissima locutio περὶ ψυχῆς ἀγὼν, ὑπὲρ ψυχῆς ἀπολογεῖσθαι. Cf. Phœn. 1330. Orest. 847. Heracl. 984. Hel. 946.

116. Nunc enim, inquit, utpote mortua, εἴδωλον tantum et quasi somnium vos voco. Dormiunt jam Eumenides; dormientibus solummodo apparere possunt somnia. Clytæmnestra igitur dicere vult, se non jam veram esse personam, sed imaginem sive umbram, qualis somniantibus adesse solet. Spectant hæc ad vv. 103—5. et totius sermonis tenor est, moneri secundum quietem Eumenidas, ab ea quæ ut somnium sopitis earum mentibus illabitur, vigilantibus autem non eodem modo potuit adesse, εὕδουσα γὰρ φρὴν ὄμμασιν λαμπρύνεται. Hinc recte additur φρονήσατε, Angl. *be conscious;* sum enim, inquit, somnium quæ nunc vos alloquor.

118. Vulgo οὐκ ἐμοῖς. οὐκ ἐμοὶ Herm. Linwood. Sententiam explicavit Müllerus, *Dissert.* p. 159. *Sunt enim dii* (Apollo sc.) *qui cognatis, non mihi, patrocinentur,* h.e. qui Orestem ut προστρόπαιον tueantur. Vide ad Suppl. I. in v. Ζεὺς ἀφίκτωρ. Pluralis numerus, ut sæpe, usurpatur cum aliquid innuitur tantum, non diserte exprimitur. Vide ad Cho. 35.

ΚΛ. *ἄγαν ὑπνώσσεις, κοὐ κατοικτίζεις πάθος.*
φονεὺς δ' Ὀρέστης τῆσδε μητρὸς οἴχεται.
ΧΟ. (Ὠγμός.)
ΚΛ. *ὤζεις; ὑπνώσσεις; οὐκ ἀναστήσει τάχος;*
τί σοι πέπρακται πρᾶγμα πλὴν τεύχειν κακά;
ΧΟ. (Ὠγμός.)
ΚΛ. *ὕπνος πόνος τε, κύριοι ξυνωμόται,*
δεινῆς δρακαίνης ἐξεκήραναν μένος.
ΧΟ. (Μυγμὸς διπλοῦς, ὀξύς.)
λάβε, λάβε, λάβε, λάβε, φράζου.
ΚΛ. *ὄναρ διώκεις θῆρα, κλαγγαίνεις δ' ἅπερ*
κύων μέριμναν οὔποτ' ἐκλιπὼν πόνου.
τί δρᾷς; ἀνίστω, μή σε νικάτω πόνος,
μηδ' ἀγνοήσῃς πῆμα μαλθαχθεῖσ' ὕπνῳ.
ἄλγησον ἧπαρ ἐνδίκοις ὀνείδεσιν·
τοῖς σώφροσιν γὰρ ἀντίκεντρα γίγνεται.
σὺ δ' αἱματηρὸν πνεῦμ' ἐπουρίσασα τῷ,
ἀτμῷ κατισχναίνουσα, νηδύος πυρὶ,
ἕπου, μάραινε δευτέροις διώγμασιν.

125. *φράζου,* Angl. *mark!* Hunc versum puta terribili et acuto clamore enuntiatum, qui totum theatrum pavore perculerit.

126. *ὄναρ, in somniis.* Notum Atticorum idioma. Photius: *κατ' ὄναρ οὐ χρὴ λέγειν· βάρβαρον γὰρ παντελῶς· ἀλλ' ὄναρ.* Cf. Vesp. 1218. Iph. Taur. 505. Ag. 82. Plat. Resp. II. ad fin. Apol. p. 40. D.—κλαγγάνεις Linwood, jubente Dind. ut in Soph. Frag. 782. ubi tamen metrum admittit alteram formam κλαγγαίνει. Confer ὀλισθαίνω et ὀλισθάνω. κλαγγὴ proprie dicitur de canum latratu, ut Arrian. de Venat. III. init. Confer autem Lucretium, IV. 988.

131. *Ea enim* (sc. convicia) *sapientibus sunt quasi stimuli.* Cf. inf. v. 153.

132. Libri οὐδ', i.e. O pro C.—τῷ, pro τούτῳ, ut Ag. 7. inf. 166. sup. 2.

ΧΟΡΑΓΟΣ.

ἔγειρ', ἔγειρε καὶ σὺ τήνδ', ἐγὼ δὲ σέ.
εὕδεις; ἀνίστω, κἀπολακτίσασ' ὕπνον,
ἰδώμεθ' εἴτι τοῦδε φροιμίου ματᾷ.

ΧΟ. *ἰοὺ, ἰοὺ, πόπαξ. ἐπάθομεν, φίλαι·* στρ. ά.
ἦ πολλὰ δὴ παθοῦσα καὶ μάταν ἐγώ.
ἐπάθομεν πάθος δυσαχὲς, ὢ πόποι,
ἄφερτον κακόν.
ἐξ ἀρκύων πέπτωκεν, οἴχεται δ' ὁ θήρ.
ὕπνῳ κρατηθεῖσ' ἄγραν ὤλεσα.
ἰὼ, παῖ Διὸς, ἐπίκλοπος πέλει. ἀντ. ά.
νέος δὲ γραίας δαίμονας καθιππάσω,
τὸν ἱκέταν σέβων, ἄθεον ἄνδρα καὶ
τοκεῦσιν πικρόν.
τὸν μητραλοίαν δ' ἐξέκλεψας ὢν θεός.
τί τῶνδ' ἐρεῖ τις δικαίως ἔχειν;
ἐμοὶ δ' ὄνειδος ἐξ ὀνειράτων μολὸν στρ. β'.
ἔτυψεν δίκαν διφρηλάτου

135. *ἔγειρε.* "Una Furiarum expergefacta eam quæ proxime accubuerat excitat, et sic deinceps. *ἐγὼ δέ σέ* dictum est pro *ὡς ἐγὼ σὲ ἤγειρα.*" Schutz. Exempla quædam hujus usus vide ad Suppl. 734.

137. *τοῦδε φροιμίου* de somnio quod quasi præluserat intelligit Schützius. Mihi ad sequentem cantilenam referendum potius videtur: *Videamus an nihil valeat quod in fugitivum decantaturæ sumus,* i.e. an revera sit *δέσμιον φρενῶν* inf. v. 319. Singuli autem versus a singulis Furiis enuntiantur. Metrum maximam partem dochmiacum est, interpositis subinde senariis.

149. *τί τῶνδε;* sc. cum impium supplicem tueris, aut cum matricidam nobis eripis. Sic sæpius apud Æschylum *τί τῶνδε* de duabus partibus dictum est, ut Cho. 832. 330. Ag. 204.

151. Metrum ut inf. v. 758.—

μεσολαβεῖ κέντρῳ·
ὑπὸ φρένας, ὑπὸ λοβὸν
πάρεστι μαστίκτορος δαΐου δαμίου
βαρὺ, τὸ περίβαρυ κρύος ἔχειν.
τοιαῦτα δρῶσιν οἱ νεώτεροι θεοὶ, ἀντ. β'.
κρατοῦντες τὸ πᾶν δίκας πλέον·
φονολιβῆ θρόμβον
περὶ πόδα, περὶ κάρα
πάρεστι γᾶς ὀμφαλὸν προσδρακεῖν αἱμάτων
βλοσυρὸν ἀρόμενον ἄγος ἔχειν.

ἐφεστίῳ δὲ, μάντις ὢν, μιάσματι στρ. γ'.
μυχὸν ἔχρανας αὐτόσσυτος, αὐτόκλητος,
παρὰ νόμον θεῶν βρότεα μὲν τίων,
παλαιγενεῖς δὲ Μοίρας φθίσας.
κἀμοί τε λυπρὸς, καὶ τὸν οὐκ ἐκλύσεται, ἀντ. γ'.
ὑπό τε γᾶν φυγὼν οὔ ποτ' ἐλευθεροῦται·

μεσολαβεῖ, quod medium prehenditur, quo firmior sit et magis habilis usus. Sic Theocr. xvi. 78. ἤδη βαστάζουσι Συρακόσιοι μέσα δοῦρα.

153. *Adest mihi, quem sub jecore sentiam, publici carnificis gravis, prægravis cruciatus.* Cf. sup. v. 130.

158. Libri θρόνον. Dubitari nequit de veritate conjecturæ Wakefieldianæ θρόμβον, quo metrum simul et sententia magnopere juvatur. Eam recepit Linwood, qui primus omnium loci sententiam aperuit. Vidit vir doctissimus verba sic jungenda esse: πάρεστι προσδρακεῖν γᾶς ὀμφαλὸν ἀρόμενον φονολιβῆ θρόμβον περὶ πόδα περὶ κάρα, ὥστε βλοσυρὸν ἄγος αἱμάτων ἔχειν. Anglice vertere possis: *one may behold Earth's center to have taken on itself a blood-dropping gore-clot about foot and head* (nos vernacule dicimus *from head to foot*) *so as to have a terrible defilement of murders.* ἀρόμενον autem Abresch. pro αἱρούμενον, vel αἱρόμενον.

162. Libri μάντι σῷ. Correxit Schützius.

ποτιτρόπαιος ὢν δ' ἕτερον ἐν κάρᾳ
μιάστορ' ἐξ ἐμοῦ πάσεται.

ΑΠ. ἔξω, κελεύω, τῶνδε δωμάτων τάχος
χωρεῖτ', ἀπαλλάσσεσθε μαντικῶν μυχῶν·
μὴ καὶ λαβοῦσα πτηνὸν ἀργηστὴν ὄφιν,
χρυσηλάτου θώμιγγος ἐξορμώμενον,
ἀνῇς ὑπ' ἄλγους μέλαν' ἀπ' ἀνθρώπων ἀφρὸν,
ἐμοῦσα θρόμβους οὓς ἀφείλκυσας φόνου.
οὔτοι δόμοισι τοῖσδε χρίμπτεσθαι πρέπει·
ἀλλ' οὗ καρανιστῆρες ὀφθαλμωρύχοι
δίκαι, σφαγαί τε, σπέρματός τ' ἀποφθορᾷ

169. μιάστορα, i. e. ἀλάστορα. Cf. Suppl. 637.—ἐξ ἐμοῦ, *post me*, Scholefieldius. Libri ἐκείνου. ἐκ νέου, *denuo*, si recte memini, J. Wordsworthius; quod tamen dubitari potest an bene Græcum sit.

172. πτηνὸν ὄφιν, alatam sagittam, ita dictam fortasse a sibilante volatu, et quia mordet quem percusserit. Sic ἔγχη πτερωτὰ Herc. Fur. 1101. πτερόεντες ὀϊστοὶ Hom. *alis adlapsa sagitta* Virg. Æn. IX. 578. Confer πτηνὸς κύων, *aquila*, Prom. 1043.

176. τοῖσδε, sc. ubi læta omnia ac pura esse debent. Vide ad Ag. 1046. Cum emphasi pronuntiandum.

177. ὀφθαλμωρύχοι Linwood. Vulgo ὀφθαλμώρυχοι. Ad hoc genus supplicii respicit Demosthenes p. 1269. ubi inter alios homines nequam recenset Ἀριστοκράτην τὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς διεφθαρμένον. Vide Stallb. ad Plat. Gorg. p. 473. C. Hæc de Persarum moribus intelligenda putat Musgravius. Confert Dind. καρανιστὴς μόρος Rhes. 817.

178. Libri ἀποφθοραί, et nonnulli κακοῦ τε. Obscurus est hic locus, quia nescimus quid sit χλοῦνις. χλούνης plerique veterum idem valere putabant quod ἐκτομίας: sed hic plane contrariam significationem, *virilis vis*, postulare videtur structura, nam aperte agitur de puerorum castratione, et κακοῦται, (in qua voce vitium latere puto) est *corrumpitur*. Nec minus incertum est quid sit ἀκρωνία, de qua voce nihil fere nobis innotuit. Explicant Grammatici πλῆθος vel ἀθροισμόν. Sed *mali cumulatio* non placet. Scholiastes ad hunc locum ἐκτομὴ μορίων. Tutissimum videtur accipere pro ἀκρωτηριασμὸς, *muti-*

παίδων κακοῦται χλοῦνις, ἠδ' ἀκρωνία,
λευσμός τε, καὶ μύζουσιν οἰκτισμὸν πολὺν
ὑπὸ ῥάχιν παγέντες. ἆρ' ἀκούετε,
οἵας ἑορτῆς ἔστ' ἀπόπτυστοι θεοῖς
στέργηθρ' ἔχουσαι; πᾶς δ' ὑφηγεῖται τρόπος
μορφῆς. λέοντος ἄντρον αἱματοῤῥόφου
οἰκεῖν τοιαύτας εἰκὸς, οὐ χρηστηρίοις
ἐν τοῖσδε πλησίοισι τρίβεσθαι μύσος.
χωρεῖτ' ἄνευ βοτῆρος αἰπολούμεναι·
ποίμνης τοιαύτης δ' οὔτις εὐφιλὴς θεῶν.

ΧΟ. ἄναξ Ἄπολλον, ἀντάκουσον ἐν μέρει.
αὐτὸς σὺ τούτων οὐ μεταίτιος πέλει,
ἀλλ' εἷς τὸ πᾶν ἔπραξας, ὡς παναίτιος.

latio membrorum. Excidisse aliquid arbitratur Dindorfius. Equidem hos versus sicco pede prætereo.

180. Libri λευσμὸν, quod cum μύζουσιν conjungit Jelf, Gr. Gr. § 566. 1. ut sit λευσμόν τε μύζουσιν οἱ λευόμενοι, καὶ οἰκτισμὸν οἱ παγέντες. Quod tamen nimis durum videtur. Inter λευσμοὶ et λευσμὸς difficile est dijudicare.—μύζουσιν (i.e. καὶ οὖ μ.) *moan*, unde μυγμὸς sup. 117. Cf. Rhes. 789. Est proprie compressis labris gravem sonum edere. Rhes. 514. ἀμπείρας ῥάχιν.

183. οἵας ἑορτῆς στέργηθρα ἔχουσαι θεοῖς ἀπόπτυστοί ἐστε. Verba sic jungenda. Linwood. στέργηθρον, Angl. *fondness*, Cho. 233. Prom. 500. Sequentia vertit Schützius: "*Eo quoque ducit universa species oris vestri corporisque conformatio.*" Similiter (inquit V. D.) Vulcanus τῷ Κράτει fœdam μορφὴν exprobrat Prom. 78.

186. πλουσίοισι Dind. Pauw. Linwood: et certe cuivis displiceat epithetum πλησίοισι, neque enim Scholefieldiana "hypallage pro πλησίας" adeo facilis videtur. Sed fortasse omnino non jungendum est cum χρηστηρίοις. τρίβεσθαι ἐν χρηστ. pro ἐντρίβεσθαι accipit Schützius et Schol. προστρίβεσθαι. Non decet, inquit, ἐν τοῖσδε χρηστηρίοις τρίβεσθαι μύσος πλησίοισι, immorari et versari piaculum vicino populo.

191. εἷς pro vulg. εἰς ipse conjeceram, et nunc recipio quoniam id probavit Linwood ex Canteri conjectura.

ΑΠ. πῶς δή; τοσοῦτο μῆκος ἔκτεινον λόγου.
ΧΟ. ἔχρησας ὥστε τὸν ξένον μητροκτονεῖν.
ΑΠ. ἔχρησα ποινὰς τοῦ πατρὸς πέμψαι. τί μήν;
ΧΟ. κἄπειθ' ὑπέστης αἵματος δέκτωρ νέου.
ΑΠ. καὶ προστραπέσθαι τούσδ' ἐπέστελλον δόμους.
ΧΟ. καὶ τὰς προπομποὺς δῆτα τάσδε λοιδορεῖς;
ΑΠ. οὐ γὰρ δόμοισι τοῖσδε πρόσφορον μολεῖν.
ΧΟ. ἀλλ' ἔστιν ἡμῖν τοῦτο προστεταγμένον.
ΑΠ. τίς ἥδε τιμή; κόμπασον γέρας καλόν.
ΧΟ. τοὺς μητραλοίας ἐκ δόμων ἐλαύνομεν.
ΑΠ. τί γάρ; γυναικὸς ἥτις ἄνδρα νοσφίσῃ;
ΧΟ. οὐκ ἂν γένοιθ' ὅμαιμος αὐθέντης φόνος.
ΑΠ. ἦ κάρτ' ἄτιμα καὶ παρ' οὐδὲν εἰργάσω
Ἥρας τελείας καὶ Διὸς πιστώματα·
Κύπρις δ' ἄτιμος τῷδ' ἀπέρριπται λόγῳ,
ὅθεν βροτοῖσι γίγνεται τὰ φίλτατα.
εὐνὴ γὰρ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ μορσίμη

194. πρᾶξαι liber Bigotianus, quod vide ne verum sit. τί μήν; *quidni?*—Ad ὑπέστης δέκτωρ supplendum εἶναι.

200. γέρας καλόν quibusdam ironice accipiendum videtur. Dicit potius Apollo: Quis hic vester honor? honestum ministerium jacta, non autem τὸ ἐλαύνειν μητραλοίας, turpe et ignobile dearum munus.

203. *Ea non esset cædes sanguine cognati,* sed tantum alienigenæ. Sic Admetus Alcest. 532. uxorem ὀθνεῖον, οὐ συγγενῆ γεγῶσαν, vocat. αὐθέντης, αὐτοσφαγής, αὐτόφονος, interdum dici de cæsis propinquis notum est. Vide ad Suppl. 63. inf. 575.

204. Libri ἠρκέσω, quod nihili est. ἤρκεσεν Scholef. sed ἤρκεσ' ὡς in Appendice et novissima hujus fabulæ editione, quod minime probandum puto. ᾐδέσω Well. Linwood. Felicius, opinor, conjecit J. Wordsworthius εἰργάσω, *fecisti.*

205. καὶ Διός, sc. τελείου. Schol. ad Arist. Thesm. 973. Ἥρα τελεία, καὶ Ζεὺς τέλειος, ἐτιμῶντο ἐν τοῖς γάμοις, ὡς πρυτάνεις ὄντες τῶν γάμων. τέλος δὲ ὁ γάμος. Confer etiam Schol. ad Pind. Nem. x. 31. Polluc. III. 38. inf. 799.

ὅρκου 'στὶ μεῖζον τῇ δίκῃ φρουρουμένη.
εἰ τοῖσιν οὖν κτείνουσιν ἀλλήλους χαλᾷς,
τὸ μὴ γενέσθαι μηδ' ἐποπτεύειν κότῳ,
οὔ φημ' Ὀρέστην σ' ἐνδίκως ἀνδρηλατεῖν.
τὰ μὲν γὰρ οἶδα κάρτα σ' ἐνθυμουμένην,
τὰ δ' ἐμφανῶς πράσσουσαν ἡσυχαιτέραν.
δίκας δὲ Παλλὰς τῶνδ' ἐποπτεύσει θεά.
ΧΟ. τὸν ἄνδρ' ἐκεῖνον οὔ τι μὴ λίπω ποτέ.
ΑΠ. σὺ δ' οὖν δίωκε, καὶ πόνον πλέον τίθου.
ΧΟ. τιμὰς σὺ μὴ ξύντεμνε τὰς ἐμὰς λόγῳ.
ΑΠ. οὐδ' ἂν δεχοίμην ὥστ' ἔχειν τιμὰς σέθεν.
ΧΟ. μέγας γὰρ ἔμπας πὰρ Διὸς θρόνοις λέγει·

209. Vulgo ὅρκους τι. ὅρκου 'στὶ Porsonus. φρουρουμένῃ Ald. quod prætulit Linwood. Horum versuum sententia perobscura est, nec uno modo intellexerunt interpretes. Equidem dedi μεῖζον pro vulg. μείζων, ut sensus sit φρουρουμένη ἐστὶ τῇ δίκῃ μεῖζον ὅρκου, i.e. ulterius quam mera verba valent connubii jura tuetur Justitia: ἡ Δίκη φρουρεῖ εὐνὴν ἰσχυρότερον ἢ ὅρκος. Sed tamen dativus φρουρουμένῃ non male se habet, si construas γυναικὶ τῇ ὑπὸ δίκης φρουρουμένῃ, i.e. δικαίᾳ. Sed quid est εὐνὴ μείζων ἐστὶν ὅρκου? τῇ δίκῃ ut inf. v. 417.

210. Si igitur mitis es, nec irasceris ei quæ junctum sibi matrimonio occidit, injuria nunc persequeris Orestem; hoc enim (sc. illius facinus) video te ægre ferentem, illud (sc. interfectum ab uxore maritum) manifesto remissius curantem. ἐνθυμουμένην valet ἐνθύμιον ποιουμένην.—ἡσυχαίτερα Linwood, probabiliter.

211. Vide de hoc versu ad Suppl. 521. ubi ostendere conatus sum infinitivum ἐποπτεύειν pendere a γενέσθαι, ut Ajac. 378. Act. Apost. IV. 5. Verte, *ita ut non accidat ne ut respicias quidem interfectorem infenso animo.* μηδ' ἕπεσθαι Linwood, quod vix crediderim in μὴ γενέσθαι mutaturos fuisse librarios. —τὸ μὴ, i.e. ὥστε μὴ, ex usu frequentissimo.

216. Libri omnes λείπω. Longe usitatior est structura quam corrigendo dedit Porsonus. Sed vide Matth. § 517.

217. πλέον, ulterius, magis quam ante, τίθου πόνον. πλέω Linwood; et sane confusa videntur πλέον et πλέω Ag. 1270. Ironice dictum monuit Linwood.

220. ἔμπας, *omnino,* Cho. 678. Angl. *any how*, i.e. vel sine iis.

ἐγὼ δ', ἄγει γὰρ αἷμα μητρῷον, δίκας
μέτειμι τόνδε φῶτα κἀκκυνηγετῶ.
ΑΠ. ἐγὼ δ' ἀρήξω, τὸν ἱκέτην τε ῥύσομαι·
δεινὴ γὰρ ἐν βροτοῖσι κἀν θεοῖς πέλει
τοῦ προστροπαίου μῆνις, εἰ προδῶ σφ' ἑκών.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἄνασσ' Ἀθάνα, Λοξίου κελεύσμασιν
ἥκω, δέχου δὲ πρευμενῶς ἀλάστορα,
οὐ προστρόπαιον, οὐδ' ἀφοίβαντον χέρα,
ἀλλ' ἀμβλὺν ἤδη,* προστετριμμένον τε πρὸς

222. Vulgatum κακκυνηγέτις cum Herm. mutavi in κἀκκυνηγετῶ, quia talis contractionis apud tragicos nullum exstat exemplum, et per metrum licebat poetæ plene scribere κατακυνηγέτις. Error ortus videtur ea ætate cum majusculis literis utebantur librarii, sed minuscula ω; quod etiam in marmoribus memini vidisse. Eadem igitur scriptura et κακκυνηγέτις et κἀκκυνηγετῶ repræsentabat, nam ω et IC simillime exarantur. Sensus est: et pœnas sumere pergam (vide Elmsl. ad Heracl. 852), et nunc vestigiis ejus insequor. Ion. 1422. ὦ Ζεῦ, τίς ἡμᾶς ἐκκυνηγετεῖ πότμος; Vulgatum servavit Linwood.

226. Transfertur scena Athenas.

228. προστρόπαιος is habebatur, qui perpetrata cæde ad hominis expiatoris opem (Müller, Dissert. p. 139.) supplex confugerat: tamdiu enim erat impurus et cæde pollutus; sed postquam purgatus est, tum non amplius opus erat ad aras confugere. Hinc patet causa cur verba προστρόπαιος, ἱκέτης, προσίκτωρ, vv. 419. 423. 452. significent *sontem supplicem.* Hesychius: προστρόπαιος· φόνιος· μιαρός· αἵματι μεμιασμένος, καὶ πρός τινα τραπόμενος δεήσει καθάρσεως. Sic Eur. Herc. Fur. 1259. προστρόπαιος ὢν valet *nondum expiatus,* ut sup. v. 168. Neminem hodie morabitur subjunctivus post εἰ. Cf. Pers. 787. Suppl. 86. Equit. 698. Jelf, Gr. Gr. § 854. 1. Qui προδῶ hic obelo notavit Scholefieldius, eodem modo improbare debuit ἥτις νοσφίσῃ v. 202; nam prorsus eadem structura est.

229. προστετριμμένον, *attritum,* et obtusam aciem habentem, ἀμβλὺν, *ad alias domos et vias hominum;* sc. passim vagabundus. Metaphora est ab acuta ferri cuspide, quæ retunditur atterendo. Confer θηγάνειν πρὸς θηγάναις Ag. 1514.

ἄλλοισιν οἴκοις καὶ πορεύμασιν βροτῶν·
ὅμοια χέρσον καὶ θάλασσαν ἐκπερῶν,
σώζων ἐφετμὰς Λοξίου χρηστηρίους,
πρόσειμι δῶμα καὶ βρέτας τὸ σὸν, θεά.
αὐτοῦ φυλάσσων ἀναμένω τέλος δίκης.
ΧΟ. εἶεν· τόδ' ἐστὶ τἀνδρὸς ἐκφανὲς τέκμαρ·
ἕπου δὲ μηνυτῆρος ἀφθέγκτου φραδαῖς.
τετραυματισμένον γὰρ ὡς κύων νεβρὸν,
πρὸς αἷμα καὶ σταλαγμὸν ἐκμαστεύομεν.
πολλοῖς δὲ μόχθοις ἀνδροκμῆσι φυσιᾷ
σπλάγχνον· χθονὸς γὰρ πᾶς πεποίμανται τόπος,
ὑπέρ τε πόντον ἀπτέροις πωτήμασιν
ἦλθον διώκουσ', οὐδὲν ὑστέρα νεώς.
καὶ νῦν ὅδ' ἐνθάδ' ἐστί που καταπτακών.

Prorsus eadem imago est Theb. 712. τεθηγμένον τοί μ' οὐκ ἀπαμβλυνεῖς λόγῳ. Miror hunc locum tot doctis viris corruptum videri: miror etiam doctissimum auctorem Novi Cratyli, p. 296. voluisse προστετραμμένον, (quod postularet πρὸς οἴκους, non πρὸς οἴκοις,) et ἀμβλὺν interpretatum esse de evanescente colore sanguinis. Præterea οὐ προστρόπαιον ἀλλὰ προστετραμμένον mihi quidem plane absurdum videtur. Equidem nihil video in hoc versu quod jure offendat. Præpositionem similiter collocatam indicavit Dind. Œd. Col. 495.

231. ὅμοια, *perinde*, "Æque ac si nullis expiationibus interfuerim." Scholef. Si voluisset *tamen*, certe scripsisset ὅμως δὲ, nam non optime abest copula.—πρόσειμι non est ab εἶμι, *ibo*, sed ab εἰμὶ, *sum*. Eur. Bacch. 5. πάρειμι Δίρκης νάματ', Ἰσμηνοῦ θ' ὕδωρ. δόμους πάρειμι Hippol. 805. *Accedam* Linwood in Lexico, minus recte, ut opinor, siquidem jam accesserat, v. 226.

234. μένω φυλάσσων fere pro φυλάσσω, ut ἦλθε φέρων et similia. φυλακὰς ἔχων ἔμιμνον Androm. 961.

236. μηνυτὴρ ἄφθεγκτος est cruoris odor, (cf. v. 244,) nam revera non potuit Orestes αἵματος σταλαγμοὺς spargere inter fugiendum. —ἐκματεύομεν Dind. Linwood, probabiliter quidem, sed certe non necessario. Cf. Ag. 1068. μαστήριος Suppl. 897. In Eur. Hel. 597. metrum requirit μαστεύων.

243. καταπτακών, aoristi participium a καταπτήσσω. Alii κατα-

ὀσμὴ βροτείων αἱμάτων με προσγελᾷ.

ὅρα, ὅρα μάλ' αὖ, πάντα λεῦσσε μὴ
λάθῃ φύγδα βὰς ματροφόνος ἀτίτας.
ὅδ' αὖτέ γ' ἀλκὰν ἔχων
περὶ βρέτει πλεχθεὶς θεᾶς ἀμβρότου,
ὑπόδικος θέλει γενέσθαι χερῶν.
τὸ δ' οὐ πάρεστιν· αἷμα ματρῷον χαμαὶ
δυσαγκόμιστον, παπαῖ.

πτακώς. Hesych. καταπλακών· καταπλήξας· quod corrigendum esse καταπτακών· καταπτήξας· perspexit Linwood.—προσγελᾷ, Angl. *greets me*, fere ut σαίνειν dicitur de aliqua re quæ furtim sensibus illabitur, ut Antig. 1214. Rhes. 55. Monk ad Hippol. 866.

245. Vulgo λεύσσετον πάντα. Videtur Scholiastes propterea monuisse verba ὅρα ὅρα ad unam tantum personam referenda esse, ne quis ob dualem λεύσσετον ad duas Furias dicta putaret. Sed et mire hic duali numero uteretur Æschylus, et veterem scripturam aliam fuisse quam λεύσσετον patet e libro Mediceo, ubi λεῦσσε...τὸν cum rasura, et λεῦσσετον Flor. pravo accentu. Quid igitur est istud τόν? Nempe articulus inepte intrusus ab indocto homine qui non vidit πάντα pro πάντῃ positum esse. Eo igitur ejecto transposui ob metrum πάντα λεῦσσε. Nam singularis imperativi λεῦσσε unice congruit cum ὅρα. Comparat Elmsleius Œd. Col. 117—122.

246. Libri ὁ ματροφόνος, ex eodem quem modo notavimus errore. Schol. ἀτίτας· ἀτιμώρητος. Equidem cum Klaus. ad Ag. 72. ἀτίτης passivo sensu vix recte dici posse puto, et accusativum esse ἀτίτας ab ἄτιτος potius statuerim. Et huc ducit lectio codd. Flor. et Farn. ἀτίμας. τίτης, *ultor*, Cho. 59.

247. Vulgo ὅδ' αὖτε γοῦν. Particulam γοῦν hoc loco plane ineptam esse vidit Linwood. Equidem correxeram ad Suppl. 19. ὁ δ' αὖτε νῦν, sed rectius fortasse Linwood ὅδ' (malim ὁ δ') αὖτέ γ' ἀλκὰν ἔχων, ut metrum idem sit quod v. 252.

249. Paullo numerosius esset πλεκεὶς, sed longa syllaba (cf. vv. 158. 802.) satis recte se habet. ἀλκὰν, *auxilium*, Suppl. 711. 811.

250. ὑπόδικος γενέσθαι χερῶν est γενέσθαι ὑπὸ δίκης χερῶν, ut dicitur ἐν χερῶν δίκῃ, *in potestate alicujus*, Bacch. 738. ἐν χερῶν νόμῳ Herod. VIII. 89.—θέλει, sc. hac tutela usus, sed non aliter. Locum sic verterim: *but he, no longer as before*, (αὖτε) *now that he has got protection*

τὸ διερὸν πέδοι χύμενον οἴχεται.
ἀλλ' ἀντιδοῦναι δεῖ σ' ἀπὸ ζῶντος ῥοφεῖν
ἐρυθρὸν ἐκ μελέων πέλανον· ἀπὸ δὲ σοῦ
βοσκὰν φεροίμαν πώματος δυσπότου·
καὶ ζῶντά σ' ἰσχνάνασ' ἀπάξομαι κάτω,
ἄποιν' ὡς τίνῃς ματροφόνας δύας.
ὄψει δὲ κεἴ τις ἄλλον ἤλιτεν βροτῶν, 259
ἢ θεὸν ἢ ξένον [τιν' ἀσεβῶν] ἢ τοκέας φίλους,
ἔχονθ' ἕκαστον τῆς δίκης ἐπάξια.
μέγας γὰρ Αἵδης ἐστὶν εὔθυνος βροτῶν
ἔνερθε χθονὸς,
δελτογράφῳ δὲ πάντ' ἐπωπᾷ φρενί.

by clasping the statue of the goddess divine, is willing to place himself in our power. Quod dedit Linwood, χρεῶν, fateor me vix intelligere: Scholefieldii autem interpretationem, "*reus manuum,* s. cædis esse," probabunt paucissimi.

253. τὸ διερὸν, Angl. *life-blood.* Hesych. διερόν· ὑγρόν· χλωρόν. Confer Od. IX. 43. —χύμενον pro κεχυμένον Pors. πέδοι pro πέδῳ vel πέδον Dind. Linwood.

256. φεροίμαν vereor ne corruptum sit. Metro satisfaceret φέρειν, eadem structura qua ῥοφεῖν. —φέροιμ' ἂν conjecit J. Wordsworthius. Metrum nunc est dochmiaco-creticum.—ἰσχνάνασ', sc. exsucto sanguine.

258. Libri ἀντιποίνους τίνῃς, τείνῃς, vel τείνεις. ἀντιφοίνους Farn. unde ἀντιφόνους τίνεις conjicere posses, nisi similiter compositum esset ματροφόνος. ἀντίποιν' ὡς τίνῃς Linwood. Equidem propter metrum dedi ἄποιν' ὡς τίνῃς, nam frequens est ejusmodi corruptela, et v. ἄποινα sæpius utitur Æschylus. "ματροφόνας est genitivus singularis, de qua forma dixit Pors. Præf. ad Hec. p. ix. et ad Med. 822." LINWOOD. Mihi quidem non liquet neutiquam dici posse τίνειν μητροφόνας δύας, *pœnas pendere occisæ matris,* quod negat vir doctus. Cf. Ag. 686.

259. Cf. Arist. Ran. 147. Virg. Æn. VI. 608. Plat. Phæd. § 144. Spuria esse verba τιν' ἀσεβῶν vix dubium videtur, cum metrum plane turbant. ἄλλος pro ἄλλον plerique recentiorum; sed ἀλιτεῖν τινα dicitur ut εὐσεβεῖν τινα Ag. 329. (JELF, § 565.) et sensus eodem fere redit. ἁμαρτάνειν θεοὺς Xen. Hell. I. 7. 19. ἀσεβῶν ob v. θεὸν invectum puto.

263. εὔθυνος, δικαστής, Schol.—δελτογράφῳ, *recording,* Prom. 808.

ΟΡ. ἐγὼ, διδαχθεὶς ἐν κακοῖς, ἐπίσταμαι
πολλοὺς καθαρμοὺς, καὶ λέγειν ὅπου δίκη,
σιγᾷν θ' ὁμοίως· ἐν δὲ τῷδε πράγματι
φωνεῖν ἐτάχθην πρὸς σοφοῦ διδασκάλου·
βρίζει γὰρ αἷμα καὶ μαραίνεται χερὸς,
μητροκτόνον μίασμα δ' ἔκπλυτον πέλει·
ποταίνιον γὰρ ὂν, πρὸς ἑστίᾳ θεοῦ
Φοίβου καθαρμοῖς ἠλάθη χοιροκτόνοις.
πολὺς δέ μοι γένοιτ' ἂν ἐξ ἀρχῆς λόγος,
ὅσοις προσῆλθον ἀβλαβεῖ ξυνουσίᾳ.
χρόνος καθαίρει πάντα γηράσκων ὁμοῦ.
καὶ νῦν ἀφ' ἁγνοῦ στόματος εὐφήμως καλῶ
χώρας ἄνασσαν τῆσδ' Ἀθηναίαν, ἐμοὶ
μολεῖν ἀρωγόν· κτήσεται δ' ἄνευ δορὸς
αὐτόν τε καὶ γῆν καὶ τὸν Ἀργεῖον λεὼν,
πιστὸν δικαίως ἐς τὸ πᾶν τε σύμμαχον.
ἀλλ' εἴτε χώρας ἐν τόποις Λιβυστικῆς,
Τρίτωνος ἀμφὶ χεῦμα γενεθλίου πόρου,

270. αἷμα χερὸς, ut αἷμα χεροῖν Cho. 1044. Soph. El. 1394. *Sanguis quo manus infecta erat sopitus est et evanescit.* Miror Linwood admisisse Jacobsii conjecturam χρέος. Possis jungere μαραίνεται χερὸς ut διώκεσθαι πόλεως Cho. 281.

273. Junge πρὸς ἑστίᾳ θεοῦ ἠλάθη, et vide Cho. 1048.

274. Longum esset narrare quot homines post factam expiationem accesserim; qui quum nihil damni ex meo commercio (ἀβλαβεῖ ξυν.) perceperint, facile intelligitur me non amplius esse impurum. Cf. inf. v. 452.

283. Τρίτων, unde dicta Pallas Τριτογένεια, fluvius et lacus Libyæ ubi nata est dea. Herod. IV. 180. Pind. Pyth. IV. 36.—ὀρθὸν ἢ κατηρεφῆ πόδα, rectum sive vestibus coopertum, i.e. sive stet sive sedeat. Imago fortasse ex deæ statua sumpta. Sedenti scilicet defluit vestis et pæne celat pedem; qui stanti vel ambulanti totus apparere solet. Vide Wordsworth, *Athens and Attica*, p. 126. Müller, p. 103.—Λιβυστικῆς pro Λιβυστικοῖς Auratus, recte, ut puto: et quo facilior

τίθησιν ὀρθὸν ἢ κατηρεφῆ πόδα
φίλοις ἀρήγουσ', εἴτε Φλεγραίαν πλάκα,
θρασὺς ταγοῦχος ὡς ἀνὴρ, ἐπισκοπεῖ,
ἔλθοι,—κλύει δὲ καὶ πρόσωθεν ὢν θεὸς,—
ὅπως γένοιτο τῶνδ' ἐμοὶ λυτήριος.
ΧΟ. οὔτοι σ' Ἀπόλλων οὐδ' Ἀθηναίας σθένος
ῥύσαιτ' ἂν, ὥστε μὴ οὐ παρημελημένον
ἔῤῥειν, τὸ χαίρειν μὴ μαθόνθ' ὅπου φρενῶν,
ἀναίματον βόσκημα δαιμόνων, σκιάν.
οὐδ' ἀντιφωνεῖς, ἀλλ' ἀποπτύεις λόγους,
ἐμοὶ τραφείς τε καὶ καθιερωμένος;
καὶ ζῶν με δαίσεις, οὐδὲ πρὸς βωμῷ σφαγείς·
ὕμνον δ' ἀκούσει τόνδε δέσμιον σέθεν.

ἄγε δὴ καὶ χορὸν ἅψωμεν, ἐπεὶ
μοῦσαν στυγερὰν

corruptio, eo probabilior emendatio. Vide inf. ad v. 461.

287. ὢν non est pro οὖσα, sed sensus generalis est: θεὸς καὶ πρόσω ὢν κλύει πρόσωθεν, e longinquo audire solet. Cf. inf. v. 375. Eur. Ion. 585. οὐ ταὐτὸν εἶδος φαίνεται τῶν πραγμάτων πρόσωθεν ὄντων ἐγγύθεν θ' ὁρωμένων, i.e. πρόσωθεν φαίνεται πρόσω ὄντων. Nota autem est structura optativi optativum per attractionem quandam excipientis, de quo vide Dobræum, Advss. II. p. 265. Philoct. 325. Ajac. 1222. Nam aliter scripsisset ὅπως γένηται. Vel Anglice: *would she were to come that she might be —.*

291. Soph. Œd. Col. 1217. τὰ τέρποντα δ' οὐκ ἂν ἴδοις ὅπου.—σκιὰν pro σκιὰ Heathius. παρημελημένον, sc. a diis, ut Theb. 699.

294. Aperte hic respicitur ad τοὺς δημοσίους vel φαρμακοὺς, homines sontes qui publice mactabantur ad expiandam civitatem, de quibus vide Arist. Equit. 1135. et quæ ibi notavit Mitchell (v. 1099.) Vide etiam Hesych. et Suidam in v. quorum hic diserte dicit eos fuisse δημοσίᾳ τρεφομένους, quasi ad publica sacrificia saginatos. Hanc τροφὴν memorat etiam Aristophanes loc. cit. εἰ τούσδ' ἐπίτηδες ὥσπερ δημοσίους τρέφεις ἐν τῇ πυκνί.

295. ζῶν. Vide v. 254. Exsucto non fuso sanguine.

ἀποφαίνεσθαι δεδόκηκεν,
λέξαι τε λάχη τὰ κατ' ἀνθρώπους
ὡς ἐπινωμᾷ στάσις ἁμά·
εὐθυδίκαιοί θ' ἡδόμεθ' εἶναι.
τὸν μὲν καθαρὰς χεῖρας προνέμοντ'
οὔτις ἀφ' ἡμῶν μῆνις ἐφέρπει,
ἀσινὴς δ' αἰῶνα διοιχνεῖ·
ὅστις δ' ἀλιτρῶν, ὥσπερ ὅδ' ἀνὴρ,
χεῖρας φονίας ἐπικρύπτει,
μάρτυρες ὀρθαὶ τοῖσι θανοῦσιν
παραγιγνόμεναι, πράκτορες αἵματος
αὐτῷ τελέως ἐφάνημεν.

μᾶτερ ἅ μ' ἔτικτες, ὦ μᾶτερ στρ. ά.
Νὺξ, ἀλαοῖσι καὶ δεδορκόσιν
ποινὰν, κλῦθ'· ὁ Λατοῦς γὰρ ἶνίς μ' ἄτιμον τίθησιν,
τόνδ' ἀφαιρούμενος

300. *Et describere rationes, secundum quas noster hic cœtus distribuit sortes quæ mortalibus cadere solent.*

302. εὐθυδίκαι libri. Dubitari vix potest quin recte Hermannus reposuerit εὐθυδίκαιοι.—οἰδόμεθ' optimi libri, de qua corruptela vide ad Cho. 554. Verum puto εὐχόμεθ'.

303. Libri προσνέμοντας. τὸν—προνέμοντ' Herm. quod miror nec Scholef. nec Linwood recepisse. Pluralis numerus similiter legitur in omnibus libris Prom. 273. τοὺς κακῶς πράσσοντας, ubi metrum requirit τὸν κακῶς πράσσοντ'. Est autem προνέμειν porrigere et palam ostendere; cui opponitur ἐπικρύπτει, de eo dictum qui fœdas sanguine manus sub veste celare conatur.

306. ἀλιτρῶν libri omnes. ἀλιτῶν Herm. ἀλιτῶν Linwood. Cur vero non potuit esse verbum ἀλιτρέω pro ἀλιτρὸς εἶναι?

312. Metrum hujus versus fortasse choriambicum est ut Suppl. 94, ex choriambo et tribus trochæis. Proximus asynartetus est ex dochmio, creticis, et dipodia trochaica.

313. ποινὰν, *ut essem pœna;* vide ad Ag. 218.—ἀλαοῖσι καὶ δεδορκόσιν, *mortuis pariter ac vivis.* Cf. sup. 167. inf. 324. 366.

πτῶκα, ματρῷον ἅγνισμα κύριον φόνου.
ἐπὶ δὲ τῷ τεθυμένῳ
τόδε μέλος, παρακοπὰ, παραφορὰ φρενοδαλὴς,
ὕμνος ἐξ Ἐρινύων,
δέσμιος φρενῶν, ἀφόρμικτος, αὐονὰ βροτοῖς.
τοῦτο γὰρ λάχος διανταία ἀντ. ά.
μοῖρ' ἐπέκλωσεν ἐμπέδως ἔχειν,
θνατῶν τοῖσιν αὐτουργίαι ξυμπέσωσιν μάταιοι,
τοῖς ὁμαρτεῖν, ὄφρ' ἂν
γᾶν ὑπέλθῃ· θανὼν δ' οὐκ ἄγαν ἐλεύθερος.
ἐπὶ δὲ τῷ τεθυμένῳ
τόδε μέλος, παρακοπὰ, παραφορὰ φρενοδαλὴς,
ὕμνος ἐξ Ἐρινύων,
δέσμιος φρενῶν, ἀφόρμικτος, αὐονὰ βροτοῖς.

γιγνομέναισι λάχη τάδ' ἐφ' ἁμὶν ἐκράνθη· στρ. β'.

315. ματρῷον pro ματρῴου. Angl. *our own peculiar victim to expiate a mother's murder;* κύριον, cujus jus et possessio ad nos pertinet.

316—7. Metrum pæonicum est, apud tragicos rarissimum. Vide inf. vv. 335—7.—τῷ τεθυμένῳ generaliter ad Clytæmnestram referendum esse censet Linwood. Equidem intelligo potius *devoto,* quo sensu dixit Theocritus II. 10. νῦν δέ νιν ἐκ θυέων καταθύσομαι, nam de vi incantationis dici sequentia apertum est. Sermo autem de Oreste esse debet.

319. δέσμιος φρενῶν quæ mentes hominum devincit et quasi captas tenet.—αὐονὰ, cf. ἰσχνάνασα v. 257. μάραινε v. 134.—ἀφόρμικτος, cf. Ag. 962.

320. Hoc enim officium omnia penetrans (Angl. *all-pervading;* cf. Cho. 629.) Fatum nobis adsignavit ut constanter haberemus; nempe quibuscunque mortalium cædes consanguineorum temere et sine causa patratæ acciderint, eos persequi, donec (interfector) sub terram iverit; quo demum quando devenerit, ne tum quidem est plane liber.—θνατῶν in v. 322. emendavit Canterus. Libri θανάτων contra metrum. Confer Antig. 370. ὅτῳ τὸ μὴ καλὸν ξύνεστι.

ἀθανάτων δ' ἀπέχειν χέρας, οὐδέ τις ἐστὶ
ξυνδαίτωρ μετάκοινος.
† παλλεύκων δὲ πέπλων
ἄμοιρος ἄκληρος ἐτύχθην·
δωμάτων γὰρ εἱλόμαν
ἀνατροπὰς, ὅταν Ἄρης,
τιθασὸς ὢν, φίλον ἕλῃ·
ἐπὶ τὸν, ὦ, διόμεναι
κρατερὸν ὄντα † περ † ὅμως
μαυροῦμεν ὑφ' αἵματος νέου.
σπευδομένα δ' ἀφελεῖν τινὰ τάσδε μερίμνας, ἀν. β'.

330. *Deorum autem est, ut manus abstineant,* sc. a nostris negotiis. Fortasse γέρας: *et a diis seorsum habere hoc officium.* Cf. v. 200. Et sic Schol. μὴ πλησιάζειν ἡμᾶς τοῖς θεοῖς.

332—3. Vitium aliquod contraxisse hos versus docet metrum antistrophicum. Sententia tamen satis aperta est; nempe nigras vestes habere Erinnyas; cf. μελανείμοσιν v. 353. Legendum fortasse παλλεύκων πέπλων δ' | ἄμμορος ἠδ' ἀπόκληρος ἐτύχθην, et in v. 343. Ζεὺς δ' αἱμοσταγές, uti edidit Linwood, qui etiam ἀπόκληρος probabiliter proponit.

336. τιθασὸς, *cicur,* i.e. domesticus.

338. Libri ὄνθ' ὁμοίως, contra metrum pæonicum, quanquam minus confidenter vulgatum mutaveris, quia mutanda sunt etiam antistrophica. Hermanni emendationem admiserunt Linwood et Dindorfius. ἐπὶ τὸν διόμεναι pro ἐπιδιόμεναι τοῦτον, ut Suppl. 798. μετά με δρόμοισι διόμενοι.

339. Aut hic aut antistrophicus versus affectus est. Difficile esset dicere uter et quomodo corrigi debeat. νέου fortasse monosyllabum est. Sensus: *propter recentem cædem* (νεωστὶ εἰργασμένου Schol.) *eum obscurum reddimus,* sc. ad nihilum redigimus. Confer Ag. 451.

340. Vulgo σπευδόμεναι, quod propter ἐμαῖσι in proximo versu necessario mutandum videtur. Sic ἐπικεκλόμεναι et -μένα confusa sunt in libris Suppl. 40. Monuit autem Linwood post Hermannum, proprie dicendum fuisse σπευδομένα—καταφέρω, sed interposita nova sententia v. 343. ἀνακόλουθον fieri structuram. Verte: *Being desirous to take out of other hands these cares* (sc. τὸ διώκειν etc.), *and to*

θεῶν δ' ἀτέλειαν ἐμαῖσι λιταῖς ἐπικραίνειν,
μηδ' εἰς ἄγκρισιν ἐλθεῖν.
Ζεὺς γὰρ αἱματοσταγὲς
ἀξιόμισον ἔθνος τόδε λέσχας
ἃς ἀπηξιώσατο.
μάλα γὰρ οὖν ἁλομένα
ἀνέκαθεν βαρυπεσῆ
καταφέρω ποδὸς ἀκμὰν,
*σφαλερὰ * * τανυδρόμοις*
κῶλα δύσφορον ἄταν.

δόξαι τ' ἀνδρῶν καὶ μάλ' ὑπ' αἰθέρι σεμναὶ, στρ. γ'.

bring about an exemption on the part of the gods from interfering with prayers offered to me, (vide v. 109.), *and that we should not be brought to Anacrisis*—i.e. ne ut in re dubia et nondum manifesta quæstio primum habeatur, utrum jure reum persequamur. ἐμαῖς λείταις Müller. Vide *Theatre of the Greeks*, p. 135. ed. 4.

343. αἱματοσταγὲς, cf. Cho. 1047. Verte: *for Zeus has deemed this hateful* (cf. v. 73.) *tribe unworthy of intercourse with him.* Cf. v. 389. sup. 70.

346. Vulgo ἀλλομένα, contra metrum. ἁλομένα servat cod. Flor. ἁλωμένα Rob. Vide ad Ag. 1378. Confer autem Pind. Pyth. VIII. 118. Ag. 1146.—ἀνέκαθεν Herm. pro ἄγκαθεν. Jungenda videntur μάλα ἀνέκαθεν.

349. Particulam περ inseruit Linwood, ad metrum pariter et sententiam commodissimam. τανυδρόμοις accusativum regere videtur, ex usu tironibus non ignoto. Sed fortasse suppleri potius debuit γὰρ, hoc sensu: καταφέρω ποδὸς ἀκμὰν, δύσφορον ἄταν, (σφαλερὰ γὰρ τ. κῶλα), *nam præ longo cursu,* quo nos effugere conati sunt, *debiles et defatigati sunt eorum pedes,* sc. ut capi possint. Excidit certe syllaba post σφαλερά, qua omissa loci sententia perquam obscura relinquitur.

351. δόξαι τ'. Malim δόξαι δ'. Hominum vero opiniones, quanquam valde superbæ sub cœli luce, tamen sub terra minuuntur et paullatim evanescunt. Hoc est, qui in vita vel maxime superbiunt, mortui fiunt ἀμαυροὶ et ἄϊστοι. (Vide inf. v. 535.) Mea quidem sententia inepta est vulgata lectio κατὰ γᾶν, *super terram.* Certe scripsit κατὰ γᾶς, ut Cho. 369. et ita correxi.—

τακόμεναι κατὰ γᾶς μινύθουσιν ἄτιμοι
ἁμετέραις ἐφόδοις μελανείμοσιν,
ὀρχησμοῖς τ' ἐπιφθόνοις ποδός.
πίπτων δ' οὐκ οἶδεν τόδ' ὑπ' ἄφρονι λύμᾳ· ἀντ. γ'.
τοῖον ἐπὶ κνέφας ἀνδρὶ μύσος πεπόταται,
καὶ δνοφεράν τιν' ἀχλὺν κατὰ δώματος
αὐδᾶται πολύστονος φάτις.

μένει γάρ· εὐμήχανοι στρ. δ'.
δὲ καὶ τέλειοι, κακῶν
τε μνήμονες Σεμναὶ,
καὶ δυσπαρήγοροι βροτοῖς,
ἄτιμ' ἀτίεται διόμεναι
λάχη, θεῶν διχοστατοῦντ',
ἀνηλίῳ λάπᾳ, δυσοδοπαίπαλα

μινύθειν (Angl. *to dwindle*) Œd. Col. 686.

354. ἐπιφόνοις libri. ἐπιφθόνοις ob metrum Hermannus. Non puto temere spernendam esse codicis Bigotiani lectionem, ἐπιφόροις, si fortasse et hic et Cho. 797. pronuntiabatur ἐπιπφόροις.

355. τόδ', ut opinor, est τὸ μινύθειν, κ.τ.λ. v. 352.

356. Tanta caligo super hominem volitat piaculum; i.e. in tantam obscuritatem (τὸ ἀμαυρὸν v. 339.) incidit homo propter contractum sceleris piaculum.

358. αὐδᾶται potest quidem esse mediæ vocis, ut Cho. 144. Philoct. 852, sed rectius fortasse passive accipies, ut ἀχλὺν accusativus sit ex eadem ratione quæ tangitur ad Ag. 218. Sensus est: non modo ob ipsum piaculum caligo obtenditur homini, sed domus etiam tenebris involvitur propter malam famam. Ad verbum: *et in domum spargitur rumor luctuosus, quæ et ipsa sit caligo tenebrosa.*

359. μένει, lege fati fixum et constitutum est. Cf. Ag. 1540.—εὐμήχανοι, intellige εὐμήχανοί εἰσιν αἱ Σεμναί.—μνήμονες, cf. Prom. 524. Dorismi εὐμάχανοι et μνάμονες fortasse restituendi sunt.

363. ἀτίετα Canterus et recentiores: sed vulgatum non adversatur dimetro iambico, et ταυτόλογον videtur ἄτιμ' ἀτίετα.

365. λάμπαι libri. λάπᾳ Wieselerus, Dind. Linwood, quæ rectior

δερκομένοισι καὶ δυσομμάτοις ὁμῶς.
τίς οὖν τάδ' οὐχ ἅζεταί ἀντ. δ'.
τε καὶ δέδοικεν βροτῶν,
ἐμοῦ κλύων θεσμὸν
τὸν μοιρόκραντον ἐκ θεῶν
δοθέντα τέλεον; ἐπὶ δέ μοι
γέρας παλαιόν † ἔστιν † οὐδ'
ἀτιμίας κυρῶ, καίπερ ὑπὸ χθόνα
τάξιν ἔχουσα καὶ δυσήλιον κνέφας.

ΑΘΗΝΑ.

πρόσωθεν ἐξήκουσα κληδόνος βοὴν
ἀπὸ Σκαμάνδρου, γῆν καταφθατουμένη,
ἣν δῆτ' Ἀχαιῶν ἄκτορές τε καὶ πρόμοι,
τῶν αἰχμαλώτων χρημάτων λάχος μέγα,
ἔνειμαν αὐτόπρεμνον εἰς τὸ πᾶν ἐμοὶ,
ἐξαίρετον δώρημα Θησέως τόκοις·

forma videtur. Est proprie *pituita,* quo sensu legitur apud Hippocratem; tum *situs,* εὐρώς.—δυσοδοπαίπαλα, *salebrosa.* δυσομμάτοις, ut ἀλαοῖς v. 312.

372. Deest in libris ἐστιν, quod supplevit Herm. Mancus erat locus vel scholiastæ temporibus, qui notavit: ἐπὶ δέ μοι· ἔπεστι.

375. Libri τὴν καταφθατουμένην. Hesych. καταφατουμένη (καταφθατ.) κατακτωμένη· κυρίως δὲ τὸ ἐκ προκαταλήψεως. *forestalling foreign usurpation,* Müller. Dissert. p. 123. Significat autem Sigeum, ubi Minervæ templum erat. Doctissime de re historica disputat Stanleius, cujus commentarium consulere debet lector. Achæi, inquit Minerva, quum post captam Trojam spolia dividerent, mihi et Atheniensibus meis Sigeum assignaverunt. Erat autem illic templum Minervæ (Herod. v. 95.) et de possessione soli diu cum Atheniensibus certaverant Mitylenæi. Hic igitur ad recuperandum terræ dominium cives suos hortatur Æschylus.

ἔνθεν διώκουσ' ἦλθον ἄτρυτον πόδα,
πτερῶν ἄτερ ῥοιβδοῦσα κόλπον αἰγίδος,
πώλοις ἀκμαίοις τόνδ' ἐπιζεύξασ' ὄχον.
καὶ νῦν δ' ὁρῶσα τήνδ' ὁμιλίαν χθονὸς,
ταρβῶ μὲν οὐδὲν, θαῦμα δ' ὄμμασιν πάρα,
τίνες ποτ' ἐστέ, (πᾶσι δ' ἐς κοινὸν λέγω,
βρέτας τε τοὐμὸν τῷδ' ἐφημένῳ ξένῳ,)
ὑμᾶς θ' ὁμοίας οὐδενὶ σπαρτῶν γένει,
οὔτ' ἐν θεαῖσι πρὸς θεῶν ὁρωμένας,
οὔτ' οὖν βροτείοις ἐμφερεῖς μορφώμασιν.
λέγειν δ' ἄμομφον ὄντα τοὺς πέλας κακῶς,
πρόσω δικαίων, ἠδ' ἀποστατεῖ θέμις.
ΧΟ. πεύσει τὰ πάντα ξυντόμως, Διὸς κόρη.
ἡμεῖς γάρ ἐσμεν Νυκτὸς αἰανῆς τέκνα·
'Αραὶ δ' ἐν οἴκοις γῆς ὕπαι κεκλήμεθα.
ΑΘ. γένος μὲν οἶδα, κληδόνας τ' ἐπωνύμους.
ΧΟ. τιμάς γε μὲν δὴ τὰς ἐμὰς πεύσει τάχα.

381. διώκουσα, Angl. *plying*, Theb. 366.—κόλπον αἰγίδος, sinum ægidis, quam nunc pectori circumplicatam habebat, nunc fluitantem et laxatam, ῥοιβδοῦσα, strepere et stridere faciens, dum rapido motu per auras vecta est Dea.

384. καὶ νῦν δ'. Vide ad v. 65. καινὴν post alios etiam Scholefieldius in novissima sua editione recepit: ego potius cum Linwood nihil mutandum censeo. καὶ νῦν δὲ est: *et nunc cum venerim, et videam hunc cœtum in terra habitantem.*—Dura est sequentium versuum structura, propter accusativum ὑμᾶς v. 388. Recte, opinor, intelligit Linwood πᾶσι λέγω, τοῖς τε ἄλλοις, ξένῳ τε τῷδε. Ita ὑμᾶς refertur ad ὁμιλίαν: sed particula τε non est fortasse *nempe* (Suppl. 675.), sed tantum orationem annectit præcedentibus.—ὑμᾶς δ', *vos vero,* Linwood, qui aposiopesin indicat in fine v. 390.—ὁρωμέναις libri.—σπαρτῶν, qui procreantur, gignuntur.

391. ἄμομφον ὄντα, si non læsus fueris ab iis; si nihil habeas quod jure reprehendas. ἄμορφον vulgo et Schol.—δικαίων pro τῆς δίκης, ut Ag. 785.

395. ἀραὶ Flor. ἀρὰ ceteri.

ΑΘ. μάθοιμ' ἄν, εἰ λέγοι τις ἐμφανῆ λόγον.
ΧΟ. βροτοκτονοῦντας ἐκ δόμων ἐλαύνομεν.
ΑΘ. καὶ τῷ κτανόντι ποῦ τὸ τέρμα τῆς φυγῆς;
ΧΟ. ὅπου τὸ χαίρειν μηδαμοῦ νομίζεται.
ΑΘ. ἦ καὶ τοιαύτας τῷδ' ἐπιῤῥοιζεῖς φυγάς;
ΧΟ. φονεὺς γὰρ εἶναι μητρὸς ἠξιώσατο.
ΑΘ. ἄλλης ἀνάγκης οὔτινος τρέων κότον;
ΧΟ. ποῦ γὰρ τοσοῦτο κέντρον, ὡς μητροκτονεῖν;
ΑΘ. δυοῖν παρόντοιν, ἥμισυς λόγος πάρα.
ΧΟ. ἀλλ' ὅρκον οὐ δέξαιτ' ἄν, οὐ δοῦναι θέλει.
ΑΘ. κλύειν δικαίως μᾶλλον ἢ πρᾶξαι θέλεις.

400. Libri τοῦτο τέρμα τῆς σφαγῆς; quod non adeo plane corruptum puto ut sine hæsitatione recipiam eam conjecturam quæ ceteris placuit editoribus. Quidni enim sententia hæc esse potuit? *et hicce est finis homicidii interfectori, ut domo abigatur? Est vero; et in illum quidem locum, ubi moris est neutiquam gaudere.*

401. Junge τὸ χαίρειν μηδαμοῦ.—νομίζεται, Angl. *is entertained.* Cho. 93.

402. ἐπιῤῥοιζεῖ libri, quod a Stanleio correctum est.

404. *Nulliusne alius necessitatis metuens vindictam?* sc. id etiam fecit, quum non esset alia necessitas, cui parendum fuit? ἄλλης ἀνάγκης (sc. οὔσης) ἢ τίνος τρέων κότον; Linwood.—κέντρον, stimulus quo ad tantum facinus incitetur aliquis.

407. θέλοι Linwood, male, ut mihi quidem videtur; nam ut recte dicatur οὐ δέξαιτ' ἄν, οὐ δοίη, non item bene se habet οὐ δέξαιτ' ἄν, οὐ θέλοι δοῦναι, siquidem id ipsum, δοῦναι θέλει, pro δοίη ἄν positum est. Proprie autem ὅρκος est id, per quod jusjurandum fit; unde δέχεσθαι ὅρκον est accipere aliquid, per quod jurare velis; fere ut nos dicimus *to take an oath.* Contra δοῦναι ὅρκον, Angl. *to tender an oath,* valet jusjurandum ab aliquo exigere. Hinc ταμεῖν ὅρκια (unde Latini *fœdus ferire,* nos minus accurate *to strike a bargain,*) est proprie *victimam ferire,* per quam quis juraverit. Vide Müller. Dissert. p. 177. Arnold ad Thuc. v. 77. Arist. Ran. 589. Ceterum huc pertinebat in judiciis διωμοσία, sive utriusque partis juramentum, sine qua ex lege disceptari non potuit. Citat Stanleius Lysiam, p. 352. ὁ μὲν γὰρ διώκων ὡς ἔκτεινε διόμνυται, ὁ δὲ φεύγων, ὡς οὐκ ἔκτεινε.

ΧΟ. πῶς δή; δίδαξον· τῶν σοφῶν γὰρ οὖν πέλει.
ΑΘ. ὅρκοις τὰ μὴ δίκαια μὴ νικᾷν λέγω.
ΧΟ. ἀλλ' ἐξέλεγχε, κρῖνε δ' εὐθεῖαν δίκην.
ΑΘ. ἦ κἀπ' ἐμοὶ τρέποιτ' ἂν αἰτίας τέλος;
ΧΟ. πῶς δ' οὔ; σέβουσαί γ' ἀξίαν κἀπ' ἀξίων.
ΑΘ. τί πρὸς τάδ' εἰπεῖν, ὦ ξέν', ἐν μέρει θέλεις;
λέξας δὲ χώραν καὶ γένος καὶ ξυμφορὰς
τὰς σάς, ἔπειτα τόνδ' ἀμυνάθου ψόγον·
εἴπερ πεποιθὼς τῇ δίκῃ, βρέτας τόδε
ἧσαι φυλάσσων ἑστίας ἁμῆς πέλας,
σεμνὸς προσίκτωρ, ἐν τρόποις Ἰξίονος.
τούτοις ἀμείβου πᾶσιν εὐμαθές τί μοι.

409. Vulgo *τῶν σοφῶν γὰρ οὐ πένει*, quod non puto significare posse *neque enim indiges sapientia*, quare cum tribus codd. scripsi *πέλει*, quod reponendum monuit Linwood, quanquam ipse non ausus est vulgatum sollicitare. *οὖν* hic ut Ag. 507.

410. Malam causam non ideo vincere dico, quia juraverit actor, se jure litem intendisse. Fortasse voluit: *διὰ τὸ διομόσαι ἢ μὴ διομόσαι.*

411. *ἐξελέγχειν* proprie, ut hoc loco, significat *testes examinare*, unde et *refutare* et *probare* valet, sc. veritatem rei assequi interrogando.—*εὐθεῖαν δίκην, εὐθυδικίαν*, ubi nec *παραγραφὴ* nec *ὑπωμοσία*, nec tale aliquod impedimentum judicio interponitur. Vide Müller, p. 179.

412. *ἢ καὶ ἐμοὶ ἐπιτρέποιτ' ἄν;*

413. Vulgo *ἀξίαν τ' ἐπαξίων*. Varie corrigunt *ἄξι' ἀντ' ἐπαξίων, ἀξίαν σ' ἐπ' ἀξίων*, (sc. *in re digna*) *ἀξίαν ἐπαξίων, digna cui digna obtingant.* Equidem lubenter sequor scholiastam, qui diserte explicat *ἀπ' ἀξίων οὖσαν γονέων.* Nam facillime *κἀπαξίων* in *καὶ ἐπαξίων*, et deinde in *τε ἐπαξίων* mutari potuit: et hanc esse veram rationem corruptelæ mihi persuasum est. *κἀπ' ἀξίων* (i.e. *καὶ ἀπ' ἀξίων*) legendum vidit Pearsonus. Fortasse ulterius corrigendum *πῶς δ' οὐ σέβοιμέν γ' ἀξίαν κἀπ' ἀξίων;* nam *σέβομαι* et *σέβοιμεν* in bonis libris invenitur. Hoc monuerim, *ἐπ' ἀξίων* non videri ex Tragico idiomate dictum.

419. Nomen Ἰξίων ab *ἱκέτης, ἵκτωρ*, deduci observabit lector. De aspero spiritu omisso, ut in v. *ἵκταρ*, vide Müller. Dissert. p. 144. De expiatione Ixionis laudat Stanl. Schol. ad Pind. Pyth. II. 40.

ΟΡ. ἄνασσ' Ἀθάνα, πρῶτον ἐκ τῶν ὑστάτων
τῶν σῶν ἐπῶν μέλημ' ἀφαιρήσω μέγα.
οὐκ εἰμὶ προστρόπαιος, οὐδ' ἔχει μύσος
πρὸς χειρὶ τῇ 'μῇ τὸ σὸν ἐφημένῃ βρέτας.
τεκμήριον δὲ τῶνδέ σοι λέξω μέγα·
ἄφθογγον εἶναι τὸν παλαμναῖον νόμος,
ἔστ' ἂν πρὸς ἀνδρὸς αἵματος καθαρσίου
σφαγαὶ καθαιμάξωσι νεοθήλου βοτοῦ.
πάλαι πρὸς ἄλλοις ταῦτ' ἀφιερώμεθα
οἴκοισι, καὶ βοτοῖσι καὶ ῥυτοῖς πόροις.
ταύτην μὲν οὕτω φροντίδ' ἐκποδὼν λέγω·
γένος δὲ τοὐμὸν ὡς ἔχει, πεύσει τάχα.
Ἀργεῖός εἰμι, πατέρα δ' ἱστορεῖς καλῶς,
Ἀγαμέμνον' ἀνδρῶν ναυβατῶν ἁρμόστορα·
ξὺν ᾧ σὺ Τροίαν ἄπολιν Ἰλίου πόλιν
ἔθηκας. ἔφθιθ' οὗτος οὐ καλῶς, μολὼν
ἐς οἶκον, ἀλλά νιν κελαινόφρων ἐμὴ
μήτηρ κατέκτα, ποικίλοις ἀγρεύμασιν

422. *μέλημα*, sc. quia *προσίκτωρ* et *προστρόπαιος* impurum et sontem hominem, et nondum expiatum, significabant. Vide ad v. 228.

423. Verborum ordo est: *οὐδὲ τὸ σὸν βρέτας ἔχει μύσος πρὸς χειρὶ τῇ ἐμῇ ἐφημένῃ (αὐτό).* Libri *ἐφεζομένῃ. ἐφημένου* Linwood; sed satis recte manus ipsa supplicis dicitur *insidere* sc. imponi statuæ: vide ad v. 80. De dativo *πρὸς χειρὶ*, pro quo usitatius esset *πρὸς χειρὸς*, vide ad Suppl. 828.

426. Hominem matricidam nemini licebat alloqui; is igitur *ἄφθογγος* erat ex necessitate quadam. Vide Orest. 75. Iph. Taur. 951.

427. Ordo: *ἔστ' ἂν σφαγαὶ νεοθήλου βοτοῦ* (sc. porcelli) *πρὸς ἀνδρὸς καθαρσίου αἵματος* (cf. *φόνου καθάρσιος* v. 548.) *καθαίμαξωσί νιν.* De modo expiationis vide Müller. Dissert. p. 157.

430. *βοτοῖσι*, sc. per mactatum porcellum et aquam lustralem.

431. Hanc quidem solicitudinem tuam ita verbis meis amolior.

433. *ἱστορεῖς, scis.* Gloss. Pers. 460.

κρύψασ', ἃ λουτρῶν ἐξεμαρτύρει φόνον.
κἀγὼ κατελθὼν, τὸν πρὸ τοῦ φεύγων χρόνον,
ἔκτεινα τὴν τεκοῦσαν, οὐκ ἀρνήσομαι,
ἀντικτόνοις ποιναῖσι φιλτάτου πατρός.
καὶ τῶνδε κοινῇ Λοξίας ἐπαίτιος,
ἄλγη προφωνῶν ἀντίκεντρα καρδίᾳ,
εἰ μή τι τῶνδ' ἔρξαιμι τοὺς ἐπαιτίους.
σὺ δ', εἰ δικαίως, εἴτε μὴ, κρῖνον δίκην·
πράξας γὰρ ἐν σοὶ πανταχῇ τάδ' αἰνέσω.
ΑΘ. τὸ πρᾶγμα μεῖζον, εἴτις οἴεται τόδε
βροτὸς δικάζειν· οὐδὲ μὴν ἐμοὶ θέμις
φόνου διαιρεῖν ὀξυμηνίτου δίκας·
ἄλλως τε κεἰ σὺ μὲν κατηρτυκὼς ὅμως
ἱκέτης προσῆλθες καθαρὸς ἀβλαβὴς δόμοις·

439. Libri κρύψασα λουτρῶν. Præclare Herm. Opusc. IV. p. 339. legendum vidit κρύψασ' ἃ λουτρῶν. Respicitur enim ad Cho. 967. 998. μαρτυρεῖ δέ μοι ξίφος τόδ', κ.τ.λ. Præterito tempore utitur quia modo præcesserat ea fabula.

446. σύ τ' libri, quod servandum censet Linwood. Equidem cum Scholefieldio corrigendum putavi.

447. Angl. *For however I shall have fared in this matter at your tribunal, I shall be content.* Soph. Antig. 634. ἢ σοὶ μὲν ἡμεῖς πανταχῇ δρῶντες φίλοι; sc. *utcunque agamus.* Herod. IX. 27. fin. πάντῃ γὰρ τεταγμένοι, πειρησόμεθα εἶναι χρηστοί. Nota locutio, ἔν τινι κρίνεσθαι.

451. Vulgo καί. Sensus postulare videtur ἄλλως τε καὶ εἰ, *præsertim si*, sc. *siquidem.* κατηρτυκὼς, *facta expiatione*, τελειώσας Hesych. Vide omnino *New Cratylus*, p. 296. ubi docte de hoc verbo disputatur, et Müller. Dissert. p. 140. not. Sensus esse videtur: non meum est hanc litem dijudicare, cum præsertim tu, quanquam facta expiatione, tamen ad me confugisti, supplex quidem, sed non jam impurus. Confer v. 275. Quoniam autem nefas erat spernere aut lædere supplicem, non potuit Minerva, nisi invidiose, contra Orestem ferre suffragium. Explicatio loci satis obscuri in eo quærenda est, quod piaculo quidem liberatur Orestes (v. 423.), nec tamen idcirco non agitatus est a Furiis. Vide Müller. Dissert. p. 164.

ὅμως δ' ἄμομφον ὄντα σ' αἱροῦμαι πόλει·
αὗται δ' ἔχουσι μοῖραν οὐκ εὐπέμπελον,
καὶ μὴ τυχοῦσαι πράγματος νικηφόρου,
χώρᾳ μεταῦθις ἰὸς ἐκ φρονημάτων
πέδῳ πεσὼν ἄφερτος αἰανὴς νόσος.
τοιαῦτα μὲν τάδ' ἐστὶν ἀμφότερα νέμειν·

453. Sed tamen, supplex quamvis sis, et ex solita supplicum conditione impurus et pollutus, cum revera nunc non sis impurus, propter factam expiationem, (ἄμομφον ὄντα, nulla de causa mihi improbandum) accipio te ad acropolin et templum meum. δέχομαι ἐν τῇ πόλει Schol. Hunc versum spurium credit Dindorfius.

454. Pergit dea: hæ vero eam habent conditionem, (sive mavis: illud obeunt munus:) ut non facile placari et a proposito deflecti se patiantur. Excipere te, inquit, et tutari possum; sed non licet ex harum manibus præripere; nam si causa cadant, terræ postea inferent magnam calamitatem. εὐπέμπελον explicat Schol. εὐπαραίτητον, εὐχερῆ, εὐάρεστον. Hesych. πέμφελα· δύσκολα, τραχέα, βαθέα. Idem: δυσπέμφελος· ἐπὶ μὲν τῆς θαλάσσης, ἡ δυσχείμαῤῥος—ἐπὶ δὲ τοῦ κυβερνήτου, δυσάρεστος. Iterum: πέμπελον· στώμυλον, λάλον, οἱ δὲ, λίαν γηράλεον. Alius grammaticus nescio quis explicat πέμπελος eum qui habet γεροντικὴν ἡλικίαν. Suidas: πέμπελος· γέρων, καὶ γραῦς, παρὰ τὸ πέμπεσθαι εἰς τὸν ᾅδην. Idem: τυμβογέρων· ὁ πέμπελος. Vide Hom. Il. xvi. 748. Hes. Opp. 722. Theog. 440. Non dubium videtur quin hoc loco οὐκ εὐπέμπελον pro δυσπέμφελον positum sit; eam autem vocem veteres unice intellexisse δύσκολον, δυσάρεστον, vel simili fere sensu, docet grammaticorum consensus. Fortasse epithetum erat tumultuosi maris, quod naves male ac non sine periculo ἔπεμπεν. Nolim igitur interpretari cum Wellauero, *eam habent conditionem, ut non facile dimitti possint;* etsi πέμπειν v. 459. illuc spectare videatur.

458. Hic locus longe difficillimus est, nec sine aliqua mutatione intelligi potest. "Pro vulgato, quod nihili est, scripsi ἀμφότερά μ' ἑλεῖν πέμπειν τε, h. e. utramvis partem sive eligere sive dimittere, cum tanta sint utrinque incommoda, æque mihi difficile est. De hac vocis ἀμφότερα significatione cf. Soph. Trach. 100. de ἑλεῖν Suppl. 380." Linwood. Id non credo Æschylum scripsisse, sed gravius puto latere ulcus. ἀμηνίτως pro vulg. ἀμηχάνως scripsi cum Tyrrwhitto et Dindorfio, ex scholiis: πέμπειν αὐτὰς ἀμηνίτως, δυσχερές ἐστιν ἐμοί. Et profecto hoc adverbium convenit aptissime cum οὐκ εὐπέμπελον

πέμπειν δὲ δυσπήμαντ' ἀμηνίτως ἐμοί.
ἐπεὶ δὲ πρᾶγμα δεῦρ' ἐπέσκηψεν τόδε,
φόνων δικαστὰς ὁρκίοις αἱρουμένους
θεσμὸν τὸν εἰς ἅπαντ' ἐγὼ θήσω χρόνον.
ὑμεῖς δὲ μαρτύριά τε καὶ τεκμήρια
καλεῖσθ', ἀρωγὰ τῆς δίκης ὁρκώματα·
κρίνασα δ' ἀστῶν τῶν ἐμῶν τὰ βέλτατα
ἥξω, διαιρεῖν τοῦτο πρᾶγμ' ἐτητύμως,
ὅρκον πορόντας μηδὲν ἔκδικον φράσειν.

ΧΟ. *νῦν καταστροφαὶ νέων* — *στρ. ά.*

v. 454. Libri autem *μένειν* et *δυσπήματ'*. Et *νέμειν* quidem non improbabile est (nam eandem fere formam in libris recentioribus habent literæ *μ* et *ν*): *hæc in utramque partem ita se habent ὥστε ἐμὲ σοὶ νέμειν, quæ tibi offeram;* sc. aut vincere Eumenidas aut vinci; si enim vincere, placari fortasse poterunt, quamvis *δυσάρεστοι*: si vinci, calamitatem vobis inferent. Pergit: *πέμπειν δὲ ἀμηνίτως, placatas dimittere, δυσπήμαντ' ἐμοὶ, mihi ipsi calamitosum est.* Scilicet eo modo tutelam supplicis sui suscipere non potest; quod esset magno munere privari. *δυσπήμαντος* formatum ut *δυσκύμαντος* Ag. 636.

461. Libri *ὁρκίων*, quod nemo adhuc expedivit. Equidem confidenter reposuerim *ὁρκίοις*, quod in genitivum mutari facillime potuit propter *φόνων*, quod genus corruptelæ late patet. Vide ad Ag. 96. 643. 1417. Cho. 13. Est autem *ὅρκοις αἱρεθῆναι, jurejurando obstringi*, propria, ut videtur, locutio. Hippol. 657. *εἰ μὴ γὰρ ὅρκοις θεῶν ἄφρακτος ᾑρέθην*, ubi libri sine sensu *εὑρέθην*, sed in scholiis est *ἐλήφθην*. Thuc. I. 9. IV. 86. *ὅρκοις καταλαβεῖν*. *ὅρκια* pro *ὅρκοι* Ag. 1406. Cf. v. 467. Structura est *θήσω θεσμὸν τὸν εἰς ἅπαντα χρόνον (ἐσόμενον,) φόνων δικαστὰς, κ. τ. λ.*

465. Confert Scholef. Med. 917. *τὰ πρῶτ' ἔσεσθαι.* Nota cuivis sunt *Ἄργεος ἄκρα Πελασγοὶ*, et similia. Observat autem Stanleius Areopagitas ex viris summa virtute conspicuis constitisse; idque veterum testimoniis probat abunde.

467. Libri sine sensu *ὅρκον περῶντας μηδὲν ἔκδικον φρεσίν. πορόντας* Hermannus e Schol. *ὅρκον διδόντας. φράσειν* pro *φρεσὶν* præclare legendum vidit Marklandus, et hoc probat Linwood, qui totum versum insititium credit.

468. *νέων*, sc. *ὥστε νέους εἶναι.*

θεσμίων, εἰ κρατήσει δίκα †τε† καὶ βλάβα
τοῦδε μητροκτόνου.
πάντας ἤδη τόδ' ἔργον εὐχερείᾳ συναρμόσει βροτούς.
πολλὰ δ' ἔτυμα παιδότρωτα
πάθεα προσμένει τοκεῦσιν μεταῦθις ἐν χρόνῳ.
οὔτε γὰρ βροτοσκόπων ἀντ. ά.
μαινάδων τῶνδ' ἐφέρψει κότος τις ἐργμάτων,
πάντ' ἐφήσω μόρον,
πεύσεται δ' ἄλλος ἄλλοθεν, προφωνῶν τὰ τῶν πέλας
κακά, -
λῆξιν ὑπόδοσίν τε μόχθων
αὐτίκ'· οὐ βέβαια τλάμων δέ τις [μάταν] παρηγορεῖ.

Confer Prom. 317. μεθάρμοσαι τρόπους νέους. Insolentior tamen hic usus cum genitivo.

469. δίκα καὶ βλάβα libri. τε ob metrum inseruit Heathius. *Causam cædis matri illatæ* interpretatur Linwood. Videtur esse figura ἓν διὰ δυοῖν, pro δίκη βλάβης.

471. εὐχερείᾳ, κ. τ. λ. *faciet ut ad quidlibet patrandum facile se homines accommodent.* Linwood. εὐχέρεια est *facilitas,* (Angl. *indifference,*) ut Plat. Resp. III. v. μὴ πολλὴν εὐχέρειαν ἐντίκτωσι τῆς πονηρίας. *Facilitate conciliabit* vertit Scholef. vereor ut satis luculenter.

478. ἐφήσω, *omne mortis genus immitti sinam.* Linwood. *Impune dimittam.* Scholef. Sed sic scripsisset potius, ut opinor, ἀφήσω. Locus qui sequitur admodum obscurus est, et subit suspicio verba ἐφήσω, λῆξις, ὑπόδοσις, hic esse δικανικά, nobis non plane intellecta. An ἔφεσις, δίκην λαγχάνειν, respiciatur, non dixerim. Præstat fortasse sic interpretari: Non amplius curabo punire sontes; et audient homines, dum vel plures fiunt cædes, jam statim cessare et decrescere curam pœnas exigendi (μόχθους); frustra autem quis miser τοὺς πέλας consolatur. ὑποδιδόναι contrarium esse τῷ ἐπιδιδόναι ex Luciani loco (Tom. III. p. 639.) demonstrat Musgravius. Ceterum structura est: ἐφήσω τε πάντα μόρον (οὐ γὰρ ἐφέρψει μαινάδων κότος τῶνδε ἐργμάτων, *ira propter hæc facinora*) πεύσεται δὲ, κ. τ. λ. ut τε et δὲ se invicem excipiant. λῆξιν πεύσεται *terminum exquiret* vertit Scholefieldius.

482. Libri ἄκετ' οὐ βέβαια τλάμων δέ τις μάταν παρηγορεῖ. ἄκεστ' et οὐκέτ' in quibusdam legi-

μηδέ τις κικλησκέτω   στρ. β'.
ξυμφορᾷ τετυμμένος,
τοῦτ' ἔπος θροούμενος,
ὦ δίκα, ὦ θρόνοι τ' Ἐρινύων.
ταῦτά τις τάχ' ἂν πατὴρ
ἢ τεκοῦσα νεοπαθὴς
οἶκτον οἰκτίσαιτ', ἐπειδὴ πίτνει δόμος δίκος.
ἔσθ' ὅπου τὸ δεινὸν εὖ   ἀντ. β'.
καὶ φρενῶν ἐπίσκοπον
δειμανεῖ καθήμενον·
ξυμφέρει σωφρονεῖν ὑπὸ στένει·
τίς δὲ μηδὲν ἐν φάει
καρδίας ἀνατρέφων,

tur. Corrigunt ἄκεά τ', quod fateor mihi sine ullo sensu dictum videri, si οὐ βέβαια cum Hermanno ad παρηγορεῖ referamus. Multo melius ad sententiam, nec minus probabile quod ad codicum scripturam, est αὐτίκ', quod propter transpositas literas κ et τ facillime in ἄκετ' corrumpi potuit. μάταν autem ejiciendum, ut interpretamentum vv. οὐ βέβαια, recte sine dubio perspexit Herm. Equidem suspicor hunc et antistrophicum versum Glyconeos fuisse, ita compositos: (v. 475.) πάθεα προσμένει, τοκεῦσίν τε χρόνῳ μεταῦθις: hic autem; αὐτίκ'. οὐ βέβαια τλάμων δὲ παρηγορεῖται.

484. κικλησκέτω, sc. δίκην et θρόνους Ἐρινύων v. 487. ubi ἰὼ pro ὦ bis libri contra metrum.

495. δειμαίνει libb. solito errore, quod correxit Abreschius. Recte vertere videtur Linwood: *Nonnunquam τὸ δεινὸν hominem vel recta via ad propositum tendentem præsentia sua absterrebit;* nisi quod καὶ εὖ φρενῶν ἐπίσκοπον potest esse *hominem vel sapienti indole præditum,* ut φρενῶν ἐπήβολος Prom. 452. Vide inf. v. 863. Ag. 168. qui locus cum hoc comparandus. Ad καθήμενον cf. Ag. 955.—δεῖ μένειν Dobræus, quod certe legisse videtur Schol. οὐ πανταχῇ τὸ δεινὸν ἀπεῖναι φρενῶν δεῖ.

496. μηδὲν, sc. δεινόν, ἐν φάει καρδίας, *in læto corde.* Nam ἵνα δέος, ἔνθα καὶ αἰδώς. Cf. inf. 661. 669. Soph. Ajac. 1073. οὐ γάρ ποτ' οὔτ' ἂν ἐν πόλει νόμοι καλῶς φέροιντ' ἄν, ἔνθα μὴ καθεστήκοι δέος. Libri autem καρδίαν.

ἢ πόλις βροτός θ' ὁμοίως, ἔτ' ἂν σέβοι δίκαν;

μήτ' ἄναρκτον †οὖν† βίον, στρ. γ'.
μήτε δεσποτούμενον,
αἰνέσῃς.
παντὶ μέσῳ τὸ κράτος θεὸς ὤπασεν·
ἄλλ' ἄλλᾳ δ' ἐφορεύει.
ξύμμετρον δ' ἔπος λέγω,
δυσσεβίας μὲν ὕβρις τέκος
ὡς ἐτύμως· ἐκ δ' ὑγιείας
φρενῶν ὁ πᾶσιν φίλος
καὶ πολύευκτος ὄλβος.
ἐς τὸ πᾶν δέ σοι λέγω, ἀντ. γ'.
βωμὸν αἴδεσαι δίκας·
μηδέ νιν,
κέρδος ἰδών, ἀθέῳ ποδὶ λὰξ ἀτί-
σῃς· ποινὰ γὰρ ἔπεσται·
κύριον μένει τέλος.
πρὸς τάδε τις τοκέων σέβας
εὖ προτίων, καὶ ξενοτίμους
ἐπιστροφὰς δωμάτων
αἰδόμενός τις ἔστω.

500. Deest in libris οὖν, quod ob metrum inseruit Heath.

504. ἄλλα, alia quam τὸ μέσον, ἄλλᾳ ἐφορεύει, aliis, sc. adversis, oculis intuetur. Ita fere Linwood. —ξύμμετρον, huic sententiæ consentaneum, sc. ex contemptu τοῦ δεινοῦ (i.e. ἐκ δυσσεβίας) oriri insolentiam.

517. εὖ προτίων ἔστω, προτιέτω, hospitalitatis leges ususque, Angl. *the hospitable frequentings of his house.* Vix verterim ut Linwood: *hospites qui in ædibus honoris causa commorantur.* Tales periphrases Æschylo usitatissimæ sunt, cum simplicem sententiam verbis involvit. Voluit enim, προτιέτω τοκέας καὶ ξένους. Confer v. 260. Theb. 645.

ἑκὼν δ' ἀνάγκας ἄτερ στρ. δ'.
δίκαιος ὤν, οὐκ ἄνολβος ἔσται·
πανώλεθρος † δ' † οὔποτ' ἂν γένοιτο·
τὸν ἀντίτολμον δὲ φαμὶ παρβάταν,
τὰ πολλὰ παντόφυρτον † οὐκ † ἄνευ δίκας
βιαίως, ξὺν χρόνῳ καθήσειν
λαῖφος, ὅταν λάβῃ πόνος,
θραυομένας κεραίας.
καλεῖ δ' ἀκούοντας οὐ- ἀντ. δ'.
δὲν, † ἐν † μέσᾳ δυσπαλεῖ τε δίνᾳ·
γελᾷ δὲ δαίμων ἐπ' ἀνδρὶ θερμῷ,
τὸν οὔποτ' αὐχοῦντ' ἰδὼν ἀμαχάνοις

520. ἐκ τῶνδ' libri. Wieseleri emendationem et sensus et metrum confirmant. *Si quis sponte nec coactus colat justitiam.*

522. Deest in libris particula, quam inseruit Pauwius. παρβάταν pro περαιβάδαν Herm. Cf. Suppl. 1032. inf. 738.

524. Libri παντόφυρτ' vel παντόφυρτον ἄνευ. ἄγοντ' supplevit Pauwius, quod tamen vix credibile est ex veteribus libris intercidisse. ὄντ' Wellauerus, ut παντόφυρτον accusativum regat τὰ πολλά, ut v. 349. Sed τὰ πολλὰ est *plerumque*; deest autem, si quid video, οὐκ, quod omiserunt librarii qui plane contra sententiam insertum putabant, non intelligentes hæc de iis dici quæ passurus sit, non quæ faciat. παντόφυρτος est *temere mistus, confusus*, φύρδην Pers. 808. οὐκ ἄνευ δίκης legitur Cho. 1016. De uno autem homine satis recte dicitur παντόφυρτος, si metaphoram cogites a nave, cujus armamenta fusa sunt, ut ait Plaut. Merc. I. 2, 80. Verte: *aio autem plerumque fieri, ut homo nequam et audax non sine justitia huc illuc violenter conflictatus et confusus*, (βιαίως παντόφυρτον) *velum tandem contrahere cogatur, cum in periculum inciderit, et cum frangantur antennæ.* καθήσειν, *contracturum esse.* Laudat Linwood Od. IX. 72. Ad λάβῃ supple αὐτόν.

529. δυσπαλεῖ cum Scholefieldio verbum esse credo, sed neutiquam a πάλλω formatum. Confer Herod. VIII. 21. εἰ παλήσειε ὁ ναυτικὸς στρατός. Mox θερμοεργῷ libri ex glossemate. Cf. Theb. 599. Correxit Pauwius.

531. τὸν οὔποτ' αὐχοῦντ', *qui dicere solebat nunquam ita fore.*

δύαις λαπαδνὸν, οὐδ' ὑπερθέοντ' ἄκραν·
δι' αἰῶνος δὲ, τὸν πρὶν ὄλβον
ἕρματι προσβαλὼν δίκας,
ὤλετ' ἄκλαυστος, ἄϊστος.

ΑΘ. κήρυσσε, κῆρυξ, καὶ στρατὸν κατεργάθου·
ἥ τ' † οὐρανοῦ † διατόρος ἡ Τυρσηνικὴ
σάλπιγξ, βροτείου πνεύματος πληρουμένη,
ὑπέρτονον γήρυμα φαινέτω στρατῷ·
πληρουμένου γὰρ τοῦδε βουλευτηρίου,
σιγᾶν ἀρήγει, καὶ μαθεῖν θεσμοὺς ἐμοὺς,
πόλιν τε πᾶσαν εἰς τὸν αἰανῆ χρόνον,
καὶ τῶνδ' ὅπως ἂν εὖ καταγνωσθῇ δίκη.

οὐκ αὐχέω est οὐ φημί, cum notione arrogantiæ et confidentiæ. Cf. Alcest. 95. Troad. 765.—λέπαδνον, quod libri præbent, explicat Schol. ὑπεζευγμένον καὶ χαλινωθέντα, quod vix credibile interpretamentum videtur. λαπαδνὸν pro ἀλαπαδνὸν Hermannus (ut λαπάζω et ἀλαπάζω), *debilem, impotentem,* (Angl. *helpless*) probante Müllero. ὑπερθεῖν κύματος ἄκραν ex Eur. Frag. Archelai IV. laudat Scholefieldius, i.e. maris æquor superare, non mergi sub fluctibus.—δι' αἰῶνος ὤλετο, Angl. *unwept, unknown, he is for ever lost.*

536. Libri εἴτ' vel ἦτ' οὖν διάτορος Τυρσηνικὴ, nisi quod ἡ Τυρσηνικὴ ed. Robortelli, quem hic cum Scholefieldio libenter sequor. De usu articuli vide Stallb. ad Plat. Gorg. p. 502. B. οὐρανοῦ autem fere certum videtur, quod per compendium scriptum οὐ̅ν̅ο̅υ̅ facile in οὖν depravatum est. Hiatum post οὖν relinquit Linwood, nimis religiose, ut mihi videtur.

540. πληρουμένου, dum concurritur in curiam.

543. Hic locus semper visus est difficillimus, et magnopere sudarunt editores in aliquo sensu extricando. Pro τῶνδ' ex uno libro τόνδε recepit Hermannus; Scholefieldius autem et Linwood vulgatum tuentur, quorum hic annotat: "Constructio ἀνακόλουθος est: expectasses καὶ τούσδ' ὅπως ἂν (τῶνδε) κ. τ. λ.," ille autem sic accipit, quasi esset σιγᾶν καὶ μαθεῖν τε πόλιν καὶ δικαστὰς καταγνῶναι. Quod nullo modo probare possum. Melius Müllerus, Dissert. p. 109. ita structuram expedit: *et in omne tempus civitatem, et nunc ut horum lis dijudicetur.* τῶνδ' igitur est Orestis et Furiarum. Sed Schol.

ΧΟ. ἄναξ Ἄπολλον, ὧν ἔχεις αὐτὸς κράτει.
τί τοῦδε σοὶ μέτεστι πράγματος, λέγε.
ΑΠ. καὶ μαρτυρήσων ἦλθον·—ἔστι γὰρ δόμων
ἱκέτης ὅδ' ἀνὴρ, καὶ δόμων ἐφέστιος
ἐμῶν· φόνου δὲ τοῦδ' ἐγὼ καθάρσιος·—
καὶ ξυνδικήσων αὐτός· αἰτίαν δ' ἔχω
τῆς τοῦδε μητρὸς τοῦ φόνου. σὺ δ' εἴσαγε
ὅπως ἐπίστᾳ τήνδ' ὁ κυρώσων δίκην.
ΑΘ. ὑμῶν ὁ μῦθος· εἰσάγω δὲ τὴν δίκην.
ὁ γὰρ διώκων, πρότερος ἐξ ἀρχῆς λέγων,
γένοιτ' ἂν ὀρθῶς πράγματος διδάσκαλος.
ΧΟ. πολλαὶ μέν ἐσμεν, λέξομεν δὲ συντόμως·
ἔπος δ' ἀμείβου πρὸς ἔπος ἐν μέρει τιθείς.

explicat τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, et vehementer suspicor pro ἂν εὖ scribendum esse ἄνευ: *ut etiam sine his, qui nunc circa hanc litem versantur, judicium contra reos in posterum feratur.* Metrum ut sup. v. 26. Structura sic esset: σιγᾶν ἀρήγει (cf. Pind. Pyth. II. 173.) τὸ βουλευτήριον, καὶ μαθεῖν (αὐτὸ) πόλιν τε πᾶσαν θεσμοὺς ἐμοὺς ἐς τὸν αἰανῆ χρόνον. Cf. v. 653. ἔσται δὲ καὶ τὸ λοιπὸν, κ. τ. λ. Si quis dubitat de usu particulæ τε post πόλιν, is videat Acharn. 93. 338. 1185.

546–7. δόμων bis positum jure displicuit editoribus. Corruptum sit an ex negligentia poetæ profectum haud facile judicaveris.

549. Duplex officium testis et patroni suscipere voluit deus. Proprie ξύνδικος e partibus rei, ξυνήγορος contra reum agebat. Sed infra v. 731. Eumenides vocantur σύνδικοι Clytæmnestræ. Vide Elmsl. ad Med. 155.

551. Ita hunc locum emendavi ad Suppl. 597, ubi hæc scripsi: "σὺ δ' εἴσαγε ὅπως ἐπίστᾳ· τήνδε κύρωσον δίκην. Plerique libri κυρώσων. Lege, τήνδ' ὁ κυρώσων, Є in O mutata. Sensus enim loci est, Quisquis εἰσαγωγεὺς est, causam introducendam curet, Angl. *whoever intends to sanction this suit.* Respondet Pallas, ὑμῶν ὁ μῦθος, εἰσάγω δὲ τὴν δίκην, ego sum εἰσαγωγεύς. Vide Müller. Dissert. p. 179." Confer autem Antig. 261. οὐδ' ὁ κωλύσων παρῆν.—ὅπως ἐπίστασαι Prom. 382.

555. πολλαί. Chori numerum quindecim fuisse demonstravit Müllerus ut sup. p. 59. Idem diserte tradit Schol.

τὴν μητέρ' εἰπὲ πρῶτον εἰ κατέκτονας.
ΟΡ. ἔκτεινα· τούτου δ' οὔτις ἄρνησις πέλει.
ΧΟ. ἓν μὲν τόδ' ἤδη τῶν τριῶν παλαισμάτων.
ΟΡ. οὐ κειμένῳ πω τόνδε κομπάζεις λόγον.
ΧΟ. εἰπεῖν γε μέντοι δεῖ σ' ὅπως κατέκτανες.
ΟΡ. λέγω· ξιφουλκῷ χειρὶ πρὸς δέρην τεμών.
ΧΟ. πρὸς τοῦ δ' ἐπείσθης, καὶ τίνος βουλεύμασι;
ΟΡ. τοῖς τοῦδε θεσφάτοισι· μαρτυρεῖ δέ μοι.
ΧΟ. ὁ μάντις ἐξηγεῖτό σοι μητροκτονεῖν;
ΟΡ. καὶ δεῦρό γ' ἀεὶ τὴν τύχην οὐ μέμφομαι.
ΧΟ. ἀλλ' εἴ σε μάρψει ψῆφος, ἄλλ' ἐρεῖς τάχα.
ΟΡ. πέποιθ', ἀρωγὰς δ' ἐκ τάφου πέμπει πατήρ.
ΧΟ. νεκροῖσί νυν πέπεισθι μητέρα κτανών.
ΟΡ. δυοῖν γὰρ εἶχε προσβολὰς μιασμάτων.
ΧΟ. πῶς δή; δίδαξον τοὺς δικάζοντας τάδε.
ΟΡ. ἀνδροκτονοῦσα πατέρ' ἐμὸν κατέκτανεν.
ΧΟ. τοιγὰρ σὺ μὲν ζῇς, ἡ δ' ἐλευθέρα φόνου.
ΟΡ. τί δ' οὐκ ἐκείνην ζῶσαν ἤλαυνες φυγῇ;
ΧΟ. οὐκ ἦν ὅμαιμος φωτὸς, ὃν κατέκτανεν.

559. τῶν τριῶν παλαισμάτων. Ter enim prostratus athleta victus est. Si ita dejectus esset ut surgere non posset, dicebatur κεῖσθαι πεσών. Conferat lector quæ de hac metaphora congessit Blomfieldius apud Linwood. Pauca ego ad Suppl. 85.

569. Infrequentior imperativi forma πέπεισθι notanda est. Confer ἄνωχθι Cho. 759. κέκραχθι Acharn. 335.

570. μιασμάτοιν Elmsl. sed cf. Ag. 1355.

572. Eadem opera suum maritum et meum patrem interfecit. Confer Ag. 1604. In uno igitur facinore duo concurrebant piacula.

573. Illa quidem Agamemnonem interfecit, tu matrem tuam. Sed illa morte sua cædem expiavit; tu adhuc vivis, et nondum pœnas dedisti. Cf. v. 324. Hoc voluit: τοίγαρ ἐκείνη μὲν ἐφονεύθη καὶ οὕτως ἐλευθέρα ἐστὶ, σὺ δὲ ζῇς.

575. Confer v. 203. Eur. Alcest. 533.

ΟΡ. ἐγὼ δὲ μητρὸς τῆς ἐμῆς ἐν αἵματι;
ΧΟ. πῶς γάρ σ' ἔθρεψεν ἐντὸς, ὦ μιαίφονε,
ζώνης; ἀπεύχει μητρὸς αἷμα φίλτατον;
ΟΡ. ἤδη σὺ μαρτύρησον, ἐξηγοῦ δέ μοι,
Ἄπολλον, εἴ σφε σὺν δίκῃ κατέκτανον.
δρᾶσαι γὰρ, ὥσπερ ἐστὶν, οὐκ ἀρνούμεθα·
ἀλλ' εἰ δικαίως, εἴτε μὴ, τῇ σῇ φρενὶ
δοκεῖ τόδ' αἷμα, κρῖνον, ὡς τούτοις φράσω.
ΑΠ. λέξω πρὸς ὑμᾶς, τόνδ' Ἀθηναίας μέγαν
θεσμὸν, δικαίως, μάντις ὢν δ' οὐ ψεύσομαι.
οὐπώποτ' εἶπον μαντικοῖσιν ἐν θρόνοις,
οὐκ ἀνδρὸς, οὐ γυναικὸς, οὐ πόλεως πέρι,
ὃ μὴ κελεύσαι Ζεὺς Ὀλυμπίων πατήρ.
τὸ μὲν δίκαιον τοῦθ', ὅσον σθένει, μαθεῖν,
βουλῇ πιφαύσκω δ' ὔμμ' ἐπισπέσθαι πατρός·
ὅρκος γὰρ οὔτι Ζηνὸς ἰσχύει πλέον.
ΧΟ. Ζεὺς, ὡς λέγεις σὺ, τόνδε χρησμὸν ὤπασε
φράζειν Ὀρέστῃ τῷδε, τὸν πατρὸς φόνον
πράξαντα, μητρὸς μηδαμοῦ τιμὰς νέμειν;
ΑΠ. οὐ γάρ τι ταυτὸν, ἄνδρα γενναῖον θανεῖν

583. δοκεῖ, sc. πεπρᾶχθαι, quod supplendum a δρᾶσαι v. 581.

588. Libri κελεύσει. Optativum restituit Hermannus. Sic Dem. p. 1198. init. πάντες γὰρ ἴστε τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν οὐ τῶν δημοσίων ἀδίκως ἐπιθυμοῦντα, ἀλλὰ τῶν αὑτοῦ ὑμῖν, ὅτε κελεύσαιτε, προθύμως ἀναλίσκοντα. ubi quidam libri κελεύσετε, prorsus ut in hoc nostri loco.

590. ὔμμε, i. e. ὑμᾶς. Antig. 846. συμμάρτυρας ὔμμ' ἐπικτῶμαι. Sensus est: quoniam ipse Jupiter voluit cædem fieri, quod per me prophetam suum declaravit, suadeo vobis animadvertere quantum hoc valeat, et acquiescere in summi patris consiliis; nam ut juraveritis æquum ferre judicium, Jovis voluntas certe omni jurejurando valentior esse debet.

592. ὤπασε φράζειν. Vid. ad v. 19.

594. πράξαντα, ἐκδικήσαντα, Schol.

διοσδότοις σκήπτροισι τιμαλφούμενον,
καὶ ταῦτα πρὸς γυναικὸς, οὔ τι θουρίοις
τόξοις ἑκηβόλοισιν, ὥστ' Ἀμαζόνος,
ἀλλ' ὡς ἀκούσει, Παλλὰς, οἵ τ' ἐφήμενοι
ψήφῳ διαιρεῖν τοῦδε πράγματος πέρι·
ἀπὸ στρατείας γάρ μιν ἠμπποληκότα
τὰ πλεῖσθ' ἅμ' αἴνοις εὔφροσιν δεδεγμένη,
δροίτῃ περῶντι λουτρὰ κἀπὶ τέρματι
φᾶρος παρεσκήνωσεν, ἐν δ' ἀτέρμονι
κόπτει πεδήσασ' ἄνδρα δαιδάλῳ πέπλῳ.
ἀνδρὸς μὲν ὑμῖν οὗτος εἴρηται μόρος
τοῦ παντοσέμνου, τοῦ στρατηλάτου νεῶν·
ταύτην τοιαύτην †δ'† εἶπον, ὡς δηχθῇ λεὼς,
ὅσπερ τέτακται τήνδε κυρῶσαι δίκην.
ΧΟ. πατρὸς προτιμᾷ Ζεὺς μόρον, τῷ σῷ λόγῳ·
αὐτὸς δ' ἔδησε πατέρα πρεσβύτην Κρόνον.

602. Vulgo τὰ πλεῖστ' ἄμεινον εὔφροσιν, sine sensu. Emendavi ad Suppl. 528. quod nunc, ut mea sententia veri simillimum, edidi. Nam Ag. 890. verbum αἰνεῖν de hac ipsa re diserte usurpatur. ἀπὸ στρατείας δεδεγμένη junge, et intellige: quum multis eum cum laudibus ab exercitu reducem excepisset, tanquam qui maxima confecisset; proprie, qui plurimum belli commercio lucratus esset. Confer Theb. 540. καπηλεύειν μάχης.

603. Verba κἀπὶ τέρματι plerisque corrupta visa sunt, quod mihi quidem secus videtur. φᾶρος παρεσκήνωσε δροίτῃ, περῶντι αὐτῷ λουτρὰ, καὶ ἐπὶ τέρματι, *etiam imæ balnei parti*, ut totum tegeretur, neque manus ac pedes expedire posset Agamemno. Vide ad Cho. 985. Implicatos etiam pedes fuisse discimus ibid. v. 969. ἀτέρμων dicitur vestis ut ἄπειρον Ag. 1353. Orest. 25. Nullam video in vulgato causam suspicandæ depravationis, præterquam quod ὁμοιοτέλευτον est in vv. 603—4, quæ quidem levissima est. Lacunam hic, ut multis aliis locis, indicavit Linwood.

608. Inserui particulam δὲ, non solum propter abruptam orationem, sed quia eam plane postulat μὲν in v. 606. Confer Cho. 691.—δηχθῇ, Angl. *stung with indignation*.

611. Confer Nubb. 904. πῶς

πῶς ταῦτα τούτοις οὐκ ἐναντίως λέγεις;
ὑμᾶς δ' ἀκούειν ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.
ΑΠ. ὦ παντομισῆ κνώδαλα, στύγη θεῶν,
πέδας μὲν ἂν λύσειεν, ἔστι τοῦδ' ἄκος,
καὶ κάρτα πολλὴ μηχανὴ λυτήριος·
ἀνδρὸς δ' ἐπειδὰν αἷμ' ἀνασπάσῃ κόνις,
ἅπαξ θανόντος οὔτις ἔστ' ἀνάστασις.
τούτων ἐπῳδὰς οὐκ ἐποίησεν πατὴρ
οὑμός· τὰ δ' ἄλλα πάντ' ἄνω τε καὶ κάτω
στρέφων τίθησιν, οὐδὲν ἀσθμαίνων μένει.
ΧΟ. πῶς γὰρ τὸ φεύγειν τοῦδ' ὑπερδικεῖς, ὅρα·
τὸ μητρὸς αἷμ' ὅμαιμον 'κχέας πέδῳ,
ἔπειτ' ἐν Ἄργει δώματ' οἰκήσει πατρός;
ποίοισι βωμοῖς χρώμενος τοῖς δημίοις;
ποία δὲ χέρνιψ φρατόρων προσδέξεται;
ΑΠ. καὶ τοῦτο λέξω, καὶ μάθ' ὡς ὀρθῶς ἐρῶ.
οὐκ ἔστι μήτηρ ἡ κεκλημένου τέκνου

δῆτα, δίκης οὔσης, ὁ Ζεὺς οὐκ ἀπόλωλεν, τὸν πατέρ' αὐτοῦ δήσας; et Prom. 219.

615. Structura est, πολλὴ μηχανὴ λυτήριος λύσειεν ἄν, quod monuit Linwood. Vulgo intelligunt τις.

617. Confer v. 251. Hom. Il. IX. 408. ἀνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν οὔτε λῃϊστὴ οὔθ' ἑλετή, ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμείψῃ ἕρκος ὀδόντων. Ad ἐπῳδὰς confer Ag. 989.

620. Alia omnia temere et pro arbitrio suo disponit facili opera: hoc solum fieri sibi non permisit. Cf. Suppl. 93. πᾶν ἄπονον δαιμόνιον.

622. ὅρα πῶς (i. e. ὅπως) ὑπερδικεῖς τοῦδε, ὥστε φεύγειν, cave homini ita patrocineris ut judicio absolvatur. Sic τὸ δρᾶν Antig. 1106. ὑπερδικεῖν λόγου Plat. Phæd. § 37.

628. ἡ κεκλημένου τέκνου μήτηρ, mater ejus quod inde vocatur τὸ τέκνον, non est revera ejus parens, τοκεύς, sed tantum utero asservat ac nutrit κύημα νεόσπορον: τίκτει enim ὁ θρώσκων, *mas*. Sententiam naturæ legibus plane contrariam non dubitavit adscisere Euripides, Orest. 553.

τοκεὺς, τροφὸς δὲ κύματος νεοσπόρου·
τίκτει δ' ὁ θρώσκων, ἡ δ' ἅπερ ξένῳ ξένη
ἔσωσεν ἔρνος, οἷσι μὴ βλάψῃ θεός.
τεκμήριον δὲ τοῦδέ σοι δείξω λόγου·
πατὴρ μὲν ἂν γένοιτ' ἄνευ μητρός· πέλας
μάρτυς πάρεστι παῖς Ὀλυμπίου Διὸς,
οὐδ' ἐν σκότοισι νηδύος τεθραμμένη,
ἀλλ' οἷον ἔρνος οὔτις ἂν τέκοι θεός.
ἐγὼ δὲ, Παλλὰς, τἄλλα θ', ὡς ἐπίσταμαι,
τὸ σὸν πόλισμα καὶ στρατὸν τεύξω μέγαν,
καὶ τόνδ' ἔπεμψα σῶν δόμων ἐφέστιον,
ὅπως γένοιτο πιστὸς εἰς τὸ πᾶν χρόνου,
καὶ τόνδ' ἐπικτήσαιο σύμμαχον, θεὰ,
καὶ τοὺς ἔπειτα, καὶ τάδ' αἰανῶς μένοι
στέργειν τὰ πιστὰ τῶνδε τοὺς ἐπισπόρους.

ΑΘ. ἤδη κελεύω τούσδ' ἀπὸ γνώμης φέρειν
ψῆφον δικαίαν, ὡς ἅλις λελεγμένων.

ΧΟ. ἡμῖν μὲν ἤδη πᾶν τετόξευται βέλος·
μένω δ' ἀκοῦσαι, πῶς ἀγὼν κριθήσεται.

ΑΘ. τί γάρ; πρὸς ὑμῶν πῶς τιθεῖσ' ἄμομφος ὦ;

631. *οἷσι μὴ βλάψῃ θεὸς*, quibus fetum non læserit deus. Cf. inf. 869. Metaphoram vide in v. 898. *δενδροπημὼν μὴ πνέοι βλάβη*. Masculinum *οἷσι* ad patres tantummodo refertur.

635. *οὐδὲ*, ne in utero quidem gestata ac partu edita (Theb. 661.) sicut alii homines, sed *Τριτογένεια*, vel ex Jovis capite nata. Lacunam ante hunc versum statuit Linwood; sed recte se habet sententia, siquid video. En tibi, inquit, Jovis filiam, quam non modo non genuit mater, eo sensu quo mas gignere dicitur, sed ne in utero quidem servavit femina, ut *ξένη ξένῳ*.

639. Et profecto ea ipsa de causa hunc misi, ut esset—.

644. *ἀπὸ γνώμης*. Eur. Ion. 1313.

648. *πῶς τιθεῖσα ἄμομφος ὦ πρὸς ὑμῶν;*

ΧΟ. ἠκούσαθ' ὧν ἠκούσατ', ἐν δὲ καρδίᾳ
ψῆφον φέροντες ὅρκον αἰδεῖσθε, ξένοι.
ΑΘ. κλύοιτ' ἂν ἤδη θεσμὸν, Ἀττικὸς λεὼς,
πρώτας δίκας κρίνοντες αἵματος χυτοῦ.
ἔσται δὲ καὶ τὸ λοιπὸν Αἰγείῳ στρατῷ
ἀεὶ δικαστῶν τοῦτο βουλευτήριον.
πάγον δ' Ἄρειον τόνδ', Ἀμαζόνων ἕδραν
σκηνάς θ', ὅτ' ἦλθον Θησέως κατὰ φθόνον
στρατηλατοῦσαι, καὶ πόλιν νεόπτολιν
τήνδ' ὑψίπυργον ἀντεπύργωσαν τότε,
Ἄρει δ' ἔθυον, ἔνθεν ἔστ' ἐπώνυμος
πέτρα πάγος τ' Ἄρειος· ἐν δὲ τῷ σέβας
ἀστῶν, φόβος τε ξυγγενὴς τὸ μὴ 'δικεῖν

655. πάγον τόνδε, *quod attinet ad hunc collem,* (in scena scilicet sive periacto pictum.) Ex solito Græcorum more ponitur initio sententiæ accusativus, si forte verbum aliquod in sequentibus eum recte excipiat. Debebat dicere, πάγον τόνδε σεβίζοντες, οὐδὲν ἀδικήσεσθε, v. 660. Mirum est, quod Dindorfius corrigere vult πάγον ὄρειον. Recte omnino primum nominatur locus, tunc temporis ita vocatus, deinde causa atque origo ejus nominis explicatur. Sed gravi difficultate laborat hæc narratio, quam vix satis animadverterunt critici. Imprimis enim, durissime dicitur ὅτ' ἦλθον καὶ ἀντεπύργωσαν τότε, pro καὶ (ὅτε) ἀντεπύργωσαν, deinde sensus omnino nullus evadit, nisi cum Müllero interpreteris "exstructo ἀντιπυργώματι in colle Martis hanc novam acropolin expugnabant" (Dissert. p. 98.) quod ipsum esset mirifice enuntiatum per simplex verbum ἀντεπύργωσαν. Scholiastes: νεόπτολιν· τὸν Ἄρειον πάγον. Vide igitur, ne hoc voluerit poeta: πάγον δ' Ἄρειον τόνδε, καὶ πόλιν νεόπτολιν τήνδε, τότε ἀντεπύργωσαν Ἀμαζόνες, ὅτ' ἦλθον στρατηλατοῦσαι. Vix mihi persuadere possum, νεόπτολιν πόλιν de alia quam acropoli dictum esse, quam τήνδε dicit, quia ibi habitum est judicium. Suspicari possis τῇδ', *novam urbem* (in colle Martis) *contra hanc acropolin exstruxerunt.*

660. ἐν δὲ τῷ, *in hoc, inquam.* Cf. Ag. 198. φόβος συγγενὴς, timor cum reverentia cognatus; metuit enim, qui veretur. Vide ad Suppl. 473.

σχήσει, τό τ' ἦμαρ καὶ κατ' εὐφρόνην ὁμῶς,
αὐτῶν πολιτῶν μὴ 'πιχραινόντων νόμους.
κακαῖς ἐπιῤῥοαῖσι βορβόρῳ θ' ὕδωρ
λαμπρὸν μιαίνων, οὔποθ' εὑρήσεις ποτόν.
τὸ μήτ' ἄναρχον μήτε δεσποτούμενον
ἀστοῖς περιστέλλουσι βουλεύω σέβειν,
καὶ μὴ τὸ δεινὸν πᾶν πόλεως ἔξω βαλεῖν.
τίς γὰρ, δεδοικὼς μηδὲν, ἔνδικος βροτῶν;
τοιόνδε τοι ταρβοῦντες ἐνδίκως σέβας,
ἔρυμά τε χώρας καὶ πόλεως σωτήριον
ἔχοιτ' ἂν, οἷον οὔτις ἀνθρώπων ἔχει
οὔτ' ἐν Σκύθῃσιν, οὔτε Πέλοπος ἐν τόποις.
κερδῶν ἄθικτον τοῦτο βουλευτήριον,
αἰδοῖον, ὀξύθυμον, εὑδόντων ὕπερ
ἐγρηγορὸς φρούρημα γῆς καθίσταμαι.

663. Libri 'πικαινόντων. ἐπιχραινόντων Wakefieldius. Vide ad Ag. 245. 298. Verte, *if the citizens themselves do not tamper with the laws.* ἐπικαινούντων Scholef.

665. Idem proverbium tangitur Eur. Suppl. 222.

667. βουλεύω pro συμβουλεύω. περιστέλλουσι, amplectentibus, omni cura tuentibus, τὸ μέσον inter monarchiam et populare imperium. Supra v. 500. μήτ' ἄναρκτον οὖν βίον μήτε δεσποτούμενον αἰνέσῃς. Unde hic ἄναρκτον reponit Bentleius. μήτε pro μηδὲ Dindorfius. Cum sequente versu confer item supra v. 497.

673. Σκύθῃσιν. Respicit, opinor, Hyperboreos, quorum felicitas in proverbium abierat (Cho. 365.) Sed fortasse nihil aliud est nisi nota locutio καὶ ἐν Ἕλλησι καὶ ἐν βαρβάροις, Plat. p. 209. fin.

675. Notanda hic antithesis inter εὑδόντων et ἐγρηγορὸς, quam adeo avide captabant tragici ut non ubique dixeris quatenus afficiat loci sententiam. Cf. Ag. 792. Cho. 263. Interpretari possis: dum populus dormit, sc. remissius agit, vigiles Areopagitæ urbem custodient. Sic v. 662. τό τ' ἦμαρ καὶ κατ' εὐφρόνην ὁμῶς, unde colligas non nihil veritatis habere eorum opinionem, qui putaverunt Areopagitas noctu consessus habere solitos, ne visus rei animos ad misericordiam inclinaret.

ταύτην μὲν ἐξέτειν' ἐμοῖς παραίνεσιν
ἀστοῖσιν εἰς τὸ λοιπόν· ὀρθοῦσθαι δὲ χρὴ,
καὶ ψῆφον αἴρειν, καὶ διαγνῶναι δίκην,
αἰδουμένοις τὸν ὅρκον. εἴρηται λόγος.

ΧΟ. καὶ μὴν βαρεῖαν τήνδ' ὁμιλίαν χθονὸς
ξύμβουλός εἰμι μηδαμῶς ἀτιμάσαι.

ΑΠ. κἄγωγε χρησμοὺς τοὺς ἐμούς τε καὶ Διὸς
ταρβεῖν κελεύω, μηδ' ἀκαρπώτους κτίσαι.

ΧΟ. ἀλλ' αἱματηρὰ πράγματ', οὐ λαχὼν, σέβεις,
μαντεῖα δ' οὐκ ἔθ' ἁγνὰ μαντεύσει μένων.

ΑΠ. ἦ καὶ πατήρ τι σφάλλεται βουλευμάτων,
πρωτοκτόνοισι προστροπαῖς Ἰξίονος;

ΧΟ. λέγεις· ἐγὼ δὲ μὴ τυχοῦσα τῆς δίκης,
βαρεῖα χώρᾳ τῇδ' ὁμιλήσω πάλιν.

ΑΠ. ἀλλ' ἔν τε τοῖς νέοισι καὶ παλαιτέροις
θεοῖς ἄτιμος εἶ σύ· νικήσω δ' ἐγώ.

ΧΟ. τοιαῦτ' ἔδρασας καὶ Φέρητος ἐν δόμοις·
Μοίρας ἔπεισας ἀφθίτους θεῖναι βροτούς.

678. ὀρθοῦσθαι, *surgere;* nihil amplius. ψῆφον, non ψήφους dicit, quia tunc temporis uno calculo sententiam unusquisque ferebat, in hanc vel illam urnam demisso. Vide Arist. Vesp. 987. seqq. Ceterum ingeniose colligit Müllerus (Dissert. p. 57.) duodecim fuisse Areopagitas, (eosdem homines qui τῶν γερόντων partes agebant Ag. 1317. seqq.) quia ex hoc v. ad v. 704. totidem apparent pausæ actionis, dum singuli calculos ferunt.

680. χρὴ cum dativo Antig. 736. Eur. Ion. 1316. Nullam causam video cur Linwood corrigeret αἰδουμένους.

684. ἀκαρπώτους, *fruitless.* Pind. Isth. VIII. 101. ἐπέων δὲ καρπὸς οὐ κατέφθινε. Theb. 614. εἰ καρπὸς ἔσται θεσφάτοισι Λοξίου.

686. μένων, *si hic maneas,* sc. circa hoc negotium versatus. Probabiliter Herm. et Linwood νέμων. Confer Orest. 592. Iph. Taur. 1255.

689. Vide ad Ag. 1221.

ΑΠ. οὔκουν δίκαιον τὸν σέβοντ' εὐεργετεῖν,
ἄλλως τε πάντως χὤτε δεόμενος τύχοι;
ΧΟ. σύ τοι παλαιὰς δαίμονας καταφθίσας
οἴνῳ παρηπάτησας ἀρχαίας θεάς.
ΑΠ. σύ τοι τάχ', οὐκ ἔχουσα τῆς δίκης τέλος,
ἐμεῖ τὸν ἰὸν οὐδὲν ἐχθροῖσιν βαρύν.
ΧΟ. ἐπεὶ καθιππάζει με πρεσβῦτιν νέος,
δίκης γενέσθαι τῆσδ' ἐπήκοος μένω,
ὡς ἀμφίβουλος οὖσα θυμοῦσθαι πόλει.
ΑΘ. ἐμὸν τόδ' ἔργον, λοισθίαν κρῖναι δίκην·
ψῆφον δ' Ὀρέστῃ τήνδ' ἐγὼ προσθήσομαι.
μήτηρ γὰρ οὔτις ἐστὶν ἥ μ' ἐγείνατο·
τὸ δ' ἄρσεν αἰνῶ πάντα, πλὴν γάμου τυχεῖν,
ἅπαντι θυμῷ, κάρτα δ' εἰμὶ τοῦ πατρός.
οὕτω γυναικὸς οὐ προτιμήσω μόρον,
ἄνδρα κτανούσης δωμάτων ἐπίσκοπον,
νικᾷ δ' Ὀρέστης, κἂν ἰσόψηφος κριθῇ.
ἐκβάλλεθ' ὡς τάχιστα τευχέων πάλους,
ὅσοις δικαστῶν τοῦτ' ἐπέσταλται τέλος.
ΟΡ. ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον, πῶς ἀγὼν κριθήσεται;
ΧΟ. ὦ Νὺξ μέλαινα μῆτερ, ἆρ' ὁρᾷς τάδε;

696. *Præsertim siquando subsidio egeat.* Expectabat fortasse aliquis ὅταν τύχῃ, sed notandus tironibus hic usus, qui alius est quam ὁπότε τύχοι de re præterita dictum. Sic Antig. 666. ἀλλ' ὃν πόλις στήσειε, τοῦδε χρὴ κλύειν. Œd. Tyr. 315. Pac. 437. Hic enim relativum valet εἴ ποτε, εἴ τινα, etc.

698. Vide Monk. ad Alcest. 12. qui καταφθίσας οἴνῳ jungenda monet. Hanc fraudem, de qua nihil apud veteres comperio, vocat Euripides δόλιον τέχνην Alcest. 33.

700. Vide sup. v. 456.

708. Eur. El. 1103. οἱ μὲν εἰσιν ἀρσένων, οἱ δ' αὖ φιλοῦσι μητέρας μᾶλλον πατρός, Angl. *on the side of the father.*

ΟΡ. νῦν ἀγχόνης μοι τέρματ', ἢ φάος βλέπειν.
ΧΟ. ἡμῖν γὰρ ἔῤῥειν, ἢ πρόσω τιμὰς νέμειν;
ΑΠ. πεμπάζετ' ὀρθῶς ἐκβολὰς ψήφων, ξένοι,
τὸ μὴ 'δικεῖν σέβοντες ἐν διαιρέσει.
ΧΟ. γνώμης δ' ἀπούσης πῆμα γίγνεται μέγα,
βαλοῦσά τ' οἶκον ψῆφος ὤρθωσεν μία.
ΑΘ. ἀνὴρ ὅδ' ἐκπέφευγεν αἵματος δίκην·
ἴσον γάρ ἐστι τἀρίθμημα τῶν πάλων.
ΟΡ. ὦ Παλλάς, ὦ σώσασα τοὺς ἐμοὺς δόμους,
καὶ γῆς πατρῴας ἐστερημένον σύ τοι
κατῴκισάς με, καί τις Ἑλλήνων ἐρεῖ,
'Αργεῖος ἀνὴρ αὖθις, ἔν τε χρήμασιν
οἰκεῖ πατρῴοις, Παλλάδος καὶ Λοξίου
ἕκατι, καὶ τοῦ πάντα κραίνοντος τρίτου
Σωτῆρος, ὃς, πατρῷον αἰδεσθεὶς μόρον,
σώζει με, μητρὸς τάσδε συνδίκους ὁρῶν.
ἐγὼ δὲ χώρᾳ τῇδε καὶ τῷ σῷ στρατῷ
τὸ λοιπὸν εἰς ἅπαντα πλειστήρη χρόνον
ὁρκωμοτήσας νῦν ἄπειμι πρὸς δόμους,
μήτοι τιν' ἄνδρα δεῦρο πρυμνήτην χθονὸς

716. Schol. νῦν μοι ζωὴ ἢ θανάτου τέλος.

720. γνώμης ἀπούσης recte vertere videtur Linwood *si prudentia absit;* ut respiciatur præcedens πεμπάζετ' ὀρθῶς. Sequentem versum explicat Schol.: ἡ ψῆφος δὲ βαλεῖν τε καὶ ὀρθῶσαι οἶκον δύναται (num δύνατ' οἶκον, ut sit versus proverbialis?) Paullo aliter, et melius quidem, Linwood: ὥσπερ καὶ ἔβαλε, οὕτω καὶ ὤρθωσεν. Certe nihil ad rem facit Ag. 33. ubi βαλούσης non est pro βληθείσης, sed ipsa φρυκτωρία dicitur τρὶς ἓξ βαλεῖν. Confert Scholef. Thuc. v. 111. ad fin. sed istius loci sententia nimis incerta est.

727. *Hic homo Argivus est iterum,* sc. in civitatem receptus est. De τρίτου Σωτῆρος vide ad Suppl. 26. Ag. 1355. Libri ἀνήρ.

735. χθονὸς, sc. Argivæ. Pollicetur Orestes, nullum unquam

ἐλθόντ᾽ ἐποίσειν εὖ κεκασμένον δόρυ.
αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς ὄντες ἐν τάφοις τότε
τοῖς τἀμὰ παρβαίνουσι νῦν ὁρκώματα
ἀμηχάνοισι πράξομεν δυσπραξίαις,
ὁδοὺς ἀθύμους καὶ παρόρνιθας πόρους
τιθέντες, ὡς αὐτοῖσι μεταμέλῃ πόνος·
ὀρθουμένων δὲ, καὶ πόλιν τὴν Παλλάδος
τιμῶσιν ἀεὶ τήνδε συμμάχῳ δορὶ,
αὐτοῖσιν ἡμεῖς ἐσμεν εὐμενέστεροι.
καὶ χαῖρε καὶ σὺ, καὶ πολισσοῦχος λεώς,
πάλαισμ᾽ ἄφυκτον τοῖς ἐναντίοις ἔχοις,
σωτήριόν τε καὶ δορὸς νικηφόρον.

regem Argivorum Athenis bellum inlaturum. κεκασμένον, *bene instructum,* Equit. 685. A καίνυμαι deducit Buttmannus. Nescio an hunc locum respexerit Eur. Suppl. 1191. ὁ δ᾽ ὅρκος ἔσται, μήποτ᾽ Ἀργείους χθόνα ἐς τήνδ᾽ ἐποίσειν πολέμιον παντευχίαν. Quæ comparavit Stanleius.

737. Nos enim ipsi, tunc in sepulchro jacentes, efficiemus per infaustos eventus, nempe vias et itinera hostibus infesta reddentes, ut pœniteat laboris, sc. expeditionis suæ. πράξομεν ὡς μεταμέλῃ, ut πράσσοις ἂν ὡς ἀνστήσῃς, Suppl. 318. ποιέειν ὅκως καταστρέψηται Herod. IX. 2. Theb. 623. Thuc. I. 56. III. 70. VII. 56. Usus conjunctivi Latinis quam Græcis proprior. πόνου pro πόνος mavult Scholefieldius: sed cf. Nubb. 1114. οἶμαι δέ σοι ταῦτα μεταμελήσειν. De re confer Herod. I. 68. Ceterum junge τὰ ἐμὰ νῦν ὁρκώματα, et ἀθύμους v. 740. intellige *exspes,* Angl. *discouraging.* παρόρνιθας, quas abdicant aves.

742. ὀρθουμένων, *si recte serventur,* sc. τῶν νῦν ὁρκωμάτων, v. 738. quod plane opponitur τοῖς παραβαίνουσιν αὐτά. Unde apparet, rectissime se habere genitivum, quem vocant, absolutum, cujus simile exstat exemplum Ag. 938. Qui ὀρθουμένοις corrigunt, loci sententiam non capiunt. Ceterum tirones non latebit, spectare hæc vaticinia ad fœdus cum Argivis ab Atheniensibus initum, A. C. 459. eodem anno quo acta est hæc fabula, Ol. 80. 2

746. ἄφυκτον, vox technica. Cf. Arist. Nubb. 1047.

ΧΟ. ἰὼ θεοὶ νεώτεροι, παλαιοὺς νόμους
καθιππάσασθε, κἀκ χερῶν εἵλεσθέ μου.
ἐγὼ δ' ἄτιμος ἁ τάλαινα βαρύκοτος,
ἐν γᾷ τᾷδε, φεῦ,
ἰὸν, ἰὸν ἀντιπενθῆ
μεθεῖσα καρδίας σταλαγμὸν, χθονὶ
ἄφορον· ἐκ δὲ τοῦ λιχὴν ἄφυλλος,
ἄτεκνος, ὦ δίκα, πέδον ἐπισύμενος,
βροτοφθόρους κηλῖδας ἐν χώρᾳ βαλεῖ.
στενάζω; τί ῥέξω; γένωμαι
δυσοίστα πολίταις ἄπαθον;
ἰὼ, μεγάλα τοι, κόραι δυστυχεῖς

752. Vulgo ἰοὺ, ἰοὺ, ἀντιπαθῆ. Sequutus sum Dind. et Linwood, cum optimis libris et Schol. Structura eadem est quæ Agam. 280, ubi vide notata.

753. καρδίας dissyllabum est, ut Suppl. 68. Theb. 277. Metrum hujus versus cum duobus sequentibus dochmiacum est. χθονὶ ἄφορον, *terræ sterilitatem creans.* Hesych. ἀφορίαν· ἀκαρπίαν. Sic recte Scholefieldius; nam sententia ex v. 768. satis aperta est. An eodem modo intelligi possit ἄφερτος v. 457. judicent doctiores.

755. ὦ δίκα Herm. Vulgo ἰὼ, contra metrum. ἐπισύμενος Med. vulgo ἐπεσσυμένος.

757. Ita hunc locum emendavi ad Suppl. 521. Vulgo τί ῥέξω; γένωμαι; δύσοιστα πολίταις ἔπαθον. Ad γένωμαι quidam supplendum putant τί: alii γελῶμαι, fortasse non male: cf. Antig. 838. Sed molestissimum est δύσοιστα πολίταις ἔπαθον, quod nec credo significare posse *a civibus,* ut vertit Scholef. (vide ad Suppl. 828.) nec *ea passa sum quæ mala civibus intoleranda parient,* quod probat Linwood. δυσοίστα Müllerus, Dissert. p. 42. qui similem formam παναρκέτη laudat ex Cho. 61. jungit autem in proximis ἔπαθον ἰὼ μεγάλα, κ.τ.λ. Mihi quidem non ineptum videtur ἄπαθον, i. e. ἃ ἔπαθον, quod ipsum occurrit Acharn. 377. Equit. 520. ut sit δυσοίστα δι' ἃ ἔπαθον, *fiamne civibus intolerabilis ob ea quæ passa sum?* Metrum v. 757. est dochm. cum dipodia troch. ut Cho. 383. 607. et v. 758. dochm. cum dipod. iamb. ut sup. 151. Cho. 342.

759. μεγάλα τοι omnes præter Ald. qui μεγάλατοι habet; sed solet ille verba pessime distinguere.

Νυκτὸς ἀτιμοπενθεῖς.

ΑΘ. ἐμοὶ πίθεσθε μὴ βαρυστόνως φέρειν·
οὐ γὰρ νενίκησθ᾽, ἀλλ᾽ ἰσόψηφος δίκη
ἐξῆλθ᾽ ἀληθῶς, οὐκ ἀτιμίᾳ σέθεν.
ἀλλ᾽ ἐκ Διὸς γὰρ λαμπρὰ μαρτύρια παρῆν,
αὐτός θ᾽ ὁ χρήσας αὐτὸς ἦν ὁ μαρτυρῶν,
ὡς ταῦτ᾽ Ὀρέστην δρῶντα μὴ βλάβας ἔχειν.
ὑμεῖς δὲ τῇ γῇ τῇδε μὴ βαρὺν κότον
σκήψητε, μὴ θυμοῦσθε, μηδ᾽ ἀκαρπίαν
τεύξητ᾽, ἀφεῖσαι †δαιμόνων σταλάγματα,
βρωτῆρας αἰχμὰς σπερμάτων ἀνημέρους·
ἐγὼ γὰρ ὑμῖν πανδίκως ὑπίσχομαι,
ἕδρας τε καὶ κευθμῶνας ἐνδίκου χθονὸς,
λιπαροθρόνοισιν ἡμένας ἐπ᾽ ἐσχάραις,
ἕξειν, ὑπ᾽ ἀστῶν τῶνδε τιμαλφουμένας.

Vulgatum vix placet; sed verterim *sunt enim revera gravia*, i. e. ἃ ἔπαθον. Hoc certe melius quam construere μεγάλα δυστυχεῖς.

762. νενίκησθε. Nam neuter vincitur ubi æque utrimque pugnatum est.

765. Æsch. Frag. ap. Plat. Remp. II. fin. ὁ δ᾽ αὐτὸς ὑμνῶν, αὐτὸς ἐν θοίνῃ παρών, αὐτὸς τάδ᾽ εἰπών, αὐτός ἐστιν ὁ κτανὼν τὸν παῖδα τὸν ἐμόν. Plura exempla congessit Blomf. ap. Linwood, quibus addi potest Xen. Anab. III. 2. 4. αὐτὸς ὀμόσας ἡμῖν, αὐτὸς δεξιὰς δοὺς, αὐτὸς ἐξαπατήσας, συνέλαβε τοὺς στρατηγούς.

768. σκήψησθε libri, quod correxit Elmsl. Notabit lector aoristum de subitanea actione, præsens tempus de diuturna usurpari. Cf. Œd. Col. 731.

769. πνευμόνων valde probabiliter Musgravius, nam καρδίας σταλαγμὸν occurrit v. 753. et durissime infertur δαιμόνων, quod parum tuetur v. 292. βόσκημα δαιμόνων, a Dobræo allatum. Fuit fortasse rarior forma vocis λαιμὸς, qualis λαιμόνων vel λαιμάτων. Confer πνεύμων, πνεύμονος.

770. αἰχμὰς, *influences*, Scholef. Vide ad Ag. 467. αὐχμοὺς conjecerunt quidam.

ΧΟ. ἰὼ θεοὶ νεώτεροι, παλαιοὺς νόμους
καθιππάσασθε, κἀκ χερῶν εἵλεσθέ μου.
ἐγὼ δ' ἄτιμος ἁ τάλαινα βαρύκοτος,
ἐν γᾷ τᾷδε, φεῦ,
ἰὸν ἰὸν ἀντιπενθῆ
μεθεῖσα καρδίας σταλαγμὸν, χθονὶ
ἄφορον· ἐκ δὲ τοῦ λιχὴν ἄφυλλος,
ἄτεκνος, ὦ δίκα, πέδον ἐπισύμενος,
βροτοφθόρους κηλῖδας ἐν χώρᾳ βαλεῖ.
στενάζω; τί ῥέξω; γένωμαι
δυσοίστα πολίταις ἅπαθον;
ἰὼ, μεγάλα τοι, κόραι δυστυχεῖς
Νυκτὸς ἀτιμοπενθεῖς.

ΑΘ. οὐκ ἔστ' ἄτιμοι, μηδ' ὑπερθύμως ἄγαν
θεαὶ βροτῶν στήσητε δύσκηλον χθόνα.
κἀγὼ πέποιθα Ζηνὶ, καὶ τί δεῖ λέγειν;
καὶ κλῇδας οἶδα δωμάτων μόνη θεῶν,
ἐν ᾧ κεραυνός ἐστιν ἐσφραγισμένος·

789. *κτίσητε* pro *στήσητε* Linwood, fortasse recte, sed paullo audacius. Pro *καταστήσητε* dictum esse potest, ut Antig. 657. *ψευδῆ γ' ἐμαυτὸν οὐ καταστήσω πόλει.*—*δύσκηλον βροτῶν*, *malignam in homines*, infeliciter tentavit Scholefieldius, cui languidum videtur *βροτῶν χθόνα*. Neque enim perspexit antithesin quæri inter *θεαὶ* et *βροτῶν*, ut Cho. 122.

790. Sensus: ego quoque potestatem habeo a Jove mihi commissam, et possum, si velim, calamitatem inferre, aut vi cogere nolentes obsequi. Sed nunc persuasio (cf. vv. 845. 928.), non vis, adhibenda est; et sic vos, meum exemplum secutæ, ne immittatis terræ sterilitatem. *γλώσσης ματαίας καρπὸς* est temere edita imprecatio.—*τί δεῖ λέγειν*, Attica aposiopesis. Plat. Symp. p. 217. C. *συνεγυμνάζετο οὖν μοι καὶ προσεπάλαιε πολλάκις, οὐδενὸς παρόντος. καὶ τί δεῖ λέγειν; οὐδὲν γάρ μοι πλέον ἦν.*

792. *ἐν ᾧ*, i. e. *οὗ*. Novi claves

ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῦ δεῖ· σὺ δ' εὐπειθὴς ἐμοὶ
γλώσσης ματαίας μὴ 'κβάλῃς ἐπὶ χθόνα
καρπὸν, φέροντα πάντα μὴ πράσσειν καλῶς.
κοίμα κελαινοῦ κύματος πικρὸν μένος,
ὡς σεμνότιμος καὶ ξυνοικήτωρ ἐμοί·
πολλῆς δὲ χώρας τῆσδ' ἔτ' ἀκροθίνια,
θύη πρὸ παίδων καὶ γαμηλίου τέλους,
ἔχουσ' ἐς αἰεὶ τόνδ' ἐπαινέσεις λόγον.

ΧΟ. ἐμὲ παθεῖν τάδε, φεῦ,
ἐμὲ παλαιόφρονα, κατά τε γᾶν οἰκεῖν
ἀτίετον, φεῦ, μύσος.
πνέω τοι μένος ἅπαντά τε κότον.
οἶ οἶ, δᾶ, φεῦ.
τίς μ' ὑποδύεται πλευρὰς ὀδύνα;
θυμὸν ἄϊε, μᾶτερ
Νύξ· ἀπὸ γάρ με τιμᾶν
δαναιᾶν θεῶν

domorum, ubi fulmen Jovis asservatur. ἐν οἷς verum putat Linwood.

798. πολλῆς χώρας. Vide Bähr. ad Herod. IV. 109. Hes. Theog. 861. Vobis, inquit, fient e terræ primitiis oblata pro prole et nuptiis. Quæ τὰ ἐκ γῆς δυσφρόνων μειλίγματα dixit Cho. 270. Inter τἀκροθίνια, et ἔτ' ἀκροθίνια eligere difficile est. Hoc Herm. Dind.

802. κατά τε γᾶν Med. Rob. infra v. 833. unde hic vulgatum κατὰ γᾶν correxerunt Dind. Linwood. Nec tamen male se habet metrum; vide ad Cho. 790. Est autem κατὰ γᾶν *in terra;* et sententiam pervertit Hermanni emendatio κατὰ γᾶς. De cultu enim suo apud Athenienses minus recte observato queruntur deæ.

808. δαναιᾶν recte sine dubio L. Dindorfius et Linwood, i. e. δηναιῶν. Libri δαμαίαν, δαμαίων. δαμιᾶν vulgo, i. e. δημίων. Ceterum v. 807. pherecrateus est, sequente clausula choriambica, et duo ultimi dochmiaci sunt. Neque enim audiendus Dindorfius, qui penultimam in ἄϊε longam esse statuens metra aliter constituit. Sensus est: iniquæ deorum (Apollinis et

δυσπάλαμοι παρ' οὐδὲν ἦραν δόλοι.

ΑΘ. ὀργὰς ξυνοίσω σοι· γεραιτέρα γὰρ εἶ.
[καίτοι σὺ μὲν κάρτ' εἶ γ' ἐμοῦ σοφωτέρα,]
φρονεῖν δὲ κἀμοὶ Ζεὺς ἔδωκεν οὐ κακῶς.
ὑμεῖς δ' ἐς ἀλλόφυλον ἐλθοῦσαι χθόνα
γῆς τῆσδ' ἐρασθήσεσθε· προὐννέπω τάδε.
οὑπιῤῥέων γὰρ τιμιώτερος χρόνος
ἔσται πολίταις τοῖσδε· καὶ σὺ τιμίαν
ἕδραν ἔχουσα πρὸς δόμοις Ἐρεχθέως,
τεύξει παρ' ἀνδρῶν καὶ γυναικείων στόλων
ὅσων παρ' ἄλλων οὔποτ' ἂν σχέθοις βροτῶν.
σὺ δ' ἐν τόποισι τοῖς ἐμοῖσι μὴ βάλῃς
μήθ' αἱματηρὰς θηγάνας, σπλάγχνων βλάβας

Minervæ) fraudes sustulerunt me pro nihilo habitam ab antiquis meis honoribus. παρ' οὐδὲν ἔθεντο Ag. 221.

811. Versus, ut opinor, insititius, et ab aliquo intrusus qui non intellexit plenam esse sententiam propter notionem sapientiæ in γεραιτέρα. Græce non dicitur κάρτα σοφωτέρα, et libri claudicante metro præbent vel καίτοι μὲν σὺ, vel καίτοι γε μὴν σὺ, utrumque solœce. καίτοι τὰ μὲν σὺ κάρτ' ἐμοῦ σοφωτέρα edidit Linwood, *quanquam per ætatem quidem* (τὰ μὲν) *tu me multo sapientior es.* Sed certum, si quid usquam, mihi quidem videtur, ineptum esse additamentum hunc versum; nec in suspicionem non cadit proximus etiam, quem non admodum desiderares, si abesset.

813. Vos vero si in aliam veneritis terram, hanc aliquando desiderabitis: nondum enim ad summam gloriam hi cives mei provecti sunt, sed in posterum vel insigniores erunt; tuque honorificam sedem nacta juxta Erechtheum, tanta munera habebis quanta nusquam alibi reperies. Pro ὅσων libri ὅσην, quod vel corruptum est, vel intercidit versus, quod putat Linwood. Credo equidem mutatum ab aliquo qui ad ἕδραν pertinere putavit. Quanquam verum etiam potest esse οἵαν. Vide Pors. ad Hec. 22. De verbis πρὸς δόμοις Ἐρεχθέως consule Mülleri Dissertationem, p. 206, qui docet templum τῶν Σεμνῶν θεῶν situm fuisse inter Areopagum et Acropolin, et sic Erechtheo quodammodo contiguum.

νέων, ἀοίνοις ἐμμανεῖς θυμώμασι·
μηδ᾽, ἐξελοῦσ᾽ ὡς καρδίαν ἀλεκτόρων,
ἐν τοῖς ἐμοῖς ἀστοῖσιν ἱδρύσῃς, Ἄρην
ἐμφύλιόν τε καὶ πρὸς ἀλλήλους θρασύν.
θυραῖος ἔστω πόλεμος, οὐ μόλις παρὼν
ἐν ᾧ τις ἔσται δεινὸς εὐκλείας ἔρως·
ἐνοικίου δ᾽ ὄρνιθος οὐ λέγω μάχην.
τοιαῦθ᾽ ἑλέσθαι σοι πάρεστιν ἐξ ἐμοῦ,
εὖ δρῶσαν, εὖ πάσχουσαν, εὖ τιμωμένην,
χώρας μετασχεῖν τῆσδε θεοφιλεστάτης.

ΧΟ. ἐμὲ παθεῖν τάδε, φεῦ,
ἐμὲ παλαιόφρονα, κατά τε γᾶν οἰκεῖν
ἀτίετον, φεῦ, μύσος.
πνέω τοι μένος ἅπαντά τε κότον.
οἶ οἶ, δᾶ, φεῦ.
τίς μ᾽ ὑποδύεται πλευρὰς ὀδύνα;

822. *ἀοίνοις.* Quia vinum Furiis non offerebatur. Cf. v. 107. Verum videtur *ἐμμανὴς*, quod conjecit Auratus.

823. *μηδ᾽*, Angl. *nor yet*. *μήτε* mavult Dind. In proximis alluditur ad gallorum contentiones, ludi genus Atheniensibus in deliciis habitum. *ἱδρύσῃς αὐτὴν*, causam belli intestini. Id vero non potuit facere, nisi ex ipsis avibus prius exsecuisset; quare non est causa cur solicitemus participium *ἐξελοῦσα*, nisi quod mire Schol. *ἀναπτερώσασα*. Multum certe proficitur interpungendo post *ἱδρύσῃς*. Libri autem *ἱδρύσῃ κόρῃ, κάρῃ*, vel *βάρῃ*.

826. Hunc locum explanare conatus sum ad Suppl. 628, ubi plura ejusdem generis attuli. *Veniat bellum abunde ei, in quo sit vehemens gloriæ amor;* sc. sed non veniat nobis. *ἐν ᾧ* non est *ἐν ᾧ πολέμῳ*, sed *παρὼν ἐκείνῳ ἐν ᾧ*. Hæc explicatio mihi quidem videtur simplicissima. Recte Scholef. nisi quod tacet de sensu v. 827. "quantumcunque sit, nihil moror, dummodo non sit domesticum."

828. *ἐνοικίου ὄρνιθος*, domestici volucris, sc. galli gallinacei. Comparant Pind. Ol. XII. 20, *ἐνδομάχας ἀλέκτωρ*. *ἐνοίκιον μάχην* ideo non dicit (*οὐ λέγει*), quia malo omine domesticum bellum repræsentabat; quod vidit Schol.

θυμὸν ἄϊε, μᾶτερ
Νύξ· ἀπὸ γάρ με τιμᾶν
δαναιᾶν θεῶν
δυσπάλαμοι παρ' οὐδὲν ἦραν δόλοι.

ΑΘ. οὔτοι καμοῦμαί σοι λέγουσα τἀγαθά·
ὡς μήποτ' εἴπῃς, πρὸς νεωτέρας ἐμοῦ
θεὸς παλαιὰ, καὶ πολισσούχων βροτῶν,
ἄτιμος ἔῤῥειν τοῦδ' ἀπόξενος πέδου.
ἀλλ' εἰ μὲν ἁγνόν ἐστί σοι πειθοῦς σέβας,
γλώσσης ἐμῆς μείλιγμα καὶ θελκτήριον,
σὺ δ' οὖν μένοις ἄν· εἰ δὲ μὴ θέλεις μένειν,
οὐτἂν δικαίως τῇδ' ἐπιῤῥέποις πόλει
μῆνίν τιν' ἢ κότον τιν', ἢ βλάβην στρατῷ.
ἔξεστι γάρ σοι τῇδε γαμόρῳ χθονὸς
εἶναι δικαίως ἐς τὸ πᾶν τιμωμένῃ.
ΧΟ. ἄνασσ' Ἀθάνα, τίνα με φὴς ἔχειν ἕδραν;
ΑΘ. πάσης ἀπήμον' οἰζύος· δέχου δὲ σύ.
ΧΟ. καὶ δὴ δέδεγμαι· τίς δέ μοι τιμὴ μένει;

845. Schol. εἰ πείθῃ τῷ μειλίγματι τῆς ἐμῆς γλώττης, παράμεινον. Aut accusativo casu ponit μείλιγμα, tanquam scripsisset εἰ σεβίζει τὴν πειθὼ, aut hoc voluit: εἰ γλώσσης ἐμῆς μείλιγμά ἐστι σοι σέβας πειθοῦς καὶ θελκτήριον, i.e. πείθει καὶ θέλγει σε.

847. θέλῃς Med. supra ascripto ει. Legendum forsan θέλοις.—οὐ τἂν est οὔ τοι ἂν, minime οὔτε ἂν, quod credit Linwood. Altera solemnis fere formula est in tali sententia. Vide ad Ag. 331.—ἐπιῤῥέπειν, activo sensu, ut Ag. 242.

850. Libri τῇδέ γ' εὐμοίρου, vel ἀμοίρου, vel -ῳ. Elegantissimam Dobræi emendationem (Advss. II. p. 30.) γαμόρῳ non dubitavi post alios admittere, sed non item, quod voluit ille, τῇσδε. Licet, inquit, tibi hic esse terræ incolæ, in omne tempus justo honore dignatæ. Vide Suppl. 607. De εὖ et α confusis vide Pors. ad Orest. 404. Exemplum mox occurrit v. 855, ubi ἀθενεῖν pro εὐθενεῖν habet Robortellus.

854. καὶ δὴ, *fac autem me accepisse.* Cf. Cho. 556. Elms. ad Med. 380. Vesp. 1224.

ΑΘ. ὡς μή τιν' οἶκον εὐθενεῖν ἄνευ σέθεν.
ΧΟ. σὺ τοῦτο πράξεις, ὥστε με σθένειν τόσον;
ΑΘ. τῷ γὰρ σέβοντι ξυμφορὰς ὀρθώσομεν.
ΧΟ. καί μοι προπαντὸς ἐγγύην θήσει χρόνου;
ΑΘ. ἔξεστι γάρ μοι μὴ λέγειν ἃ μὴ τελῶ.
ΧΟ. θέλξειν μ' ἔοικας, καὶ μεθίσταμαι κότου.
ΑΘ. τοιγὰρ κατὰ χθόν' οὖσ' ἐπικτήσει φίλους.
ΧΟ. τί οὖν μ' ἄνωγας τῇδ' ἐφυμνῆσαι χθονί;
ΑΘ. ὁποῖα νίκης μὴ κακῆς ἐπίσκοπα·

859. Hujus versus sententiam parum intellexerunt interpretes, qui ἔξεστι μὴ λέγειν pro οὐκ ἔξεστι λέγειν accipiunt. Sensus est, *licet mihi non dicere quod non perficiam;* Angl. *I need not promise what I shall not perform.* Licet mihi, si malim, nihil omnino polliceri. Confer Dem. Mid. p. 538. ἐλθὼν ἐπὶ δεῖπνον, οἷ μὴ βαδίζειν ἐξῆν αὐτῷ, (*whither he need not have gone.*) Plat. Gorg. p. 461. fin. εἰ μὴ ἐξέσται μοι ἀπιέναι καὶ μὴ ἀκούειν σου. Fallitur Linwood, ita adnotans: "Durissimum sane est ἔξεστι μὴ λέγειν pro οὐκ ἔξεστι λέγειν dictum. Ita tamen poeta videtur scripsisse, dum antithesin inter μὴ λέγειν et μὴ τελῶ fortius denotare voluit."

862. τί οὖν; De hiatu vide ad Suppl. 301.

863. Hunc etiam locum vereor ut recte ceperint editores. νίκη κακὴ est euphemismus pro τὸ νικᾶσθαι, (*a defeat*) ut Theb. 713. νίκην γε μέντοι καὶ κακὴν τιμᾷ θεός. Vide ad Ag. 915. Intellige igitur, ὁποῖα μή ἐστι κακῆς νίκης ἐπίσκοπα, Angl. *whatever bears not on the subject of defeat;* h.e. ne ut victæ et iratæ diras, sed ut honoratæ bona verba populo precamini. Cf. v. 762. ἐπίσκοπον ut Cho. 119. Hesych. ἐπίσκοπα· τυγχάνοντα τοῦ σκοποῦ. Ajac. 976. ἄτης ἐπίσκοπον μέλος. Qui hæc aliter intellexerunt, νείκης ex Hermanni emendatione admiserunt, quam rectissimam vocat Linwood. Sed nequeo dubitare quin rectius etiam se habeat vulgata lectio. Scholefieldius sic explicat: "ita te victam confitere, ut non simul dedecoris aliquid patiaris." Vincuntur certe, et vix tandem placantur Eumenides; nam modo nihil nisi iram et vindictam spirabant (v. 835.) Nunc vero *Eumenides* et cognomine et reipsa fiunt, bonæ deæ, quæ non jam ut ante sterilitatem terræ creaturæ sunt, sed contra fertilitatem. Hortatur igitur Minerva, ne ob iram mala immittant, sed contra ut placatæ bona omnia precentur: ἐφύμνει, inquit, qualia non pertinent ad repulsam, sed

καὶ ταῦτα γῆθεν, ἔκ τε ποντίας δρόσου,
ἐξ οὐρανοῦ τε· κἀνέμων ἀήματα
εὐηλίως πνέοντ' ἐπιστείχειν χθόνα·
καρπόν τε γαίας καὶ βοτῶν ἐπίῤῥυτον
ἀστοῖσιν εὐθενοῦντα μὴ κάμνειν χρόνῳ,
καὶ τῶν βροτείων σπερμάτων σωτηρίαν.
τῶν δυσσεβούντων δ' ἐκφορωτέρα πέλοις.
στέργω γάρ, ἀνδρὸς φιτυποίμενος δίκην,
τὸ τῶν δικαίων τῶνδ' ἀπένθητον γένος.
τοιαῦτα σοὔστι. τῶν ἀρειφάτων δ' ἐγὼ
πρεπτῶν ἀγώνων οὐκ ἀνέξομαι τὸ μὴ οὐ
τήνδ' ἀστύνικον ἐν βροτοῖς τιμᾶν πόλιν.

elementorum et tempestatum clementiam, et annonam precare uberrimam. καὶ ταῦτα, κ.τ.λ. *eaque quæ a terra, mari, cœlo feliciter proveniunt.* De solemni hoc voto vide ad Suppl. 670. Et hinc certissimum fit quod emendavit Stanl. in v. 867. βοτῶν pro βροτῶν. Nam arborum, gregum, hominum fetus una semper nominantur.

870. ἐκφορωτέρα. Ad funerum elationes (ἐκφορὰς) hic respici putarunt Abreschius, vir non mediocriter doctus, et Müllerus, Dissert. p. 205. Alii intelligunt potius purgamenta hortorum quæ vehiculo eripiuntur, ἐκφοροῦνται, propter v. ἀνδρὸς φιτυποίμενος. Disputatur tantummodo de metaphora. Sensus eodem redit.

872. "τὸ τῶν δικαίων τῶνδ', κ.τ.λ. sc. eorum quæ modo recensui, ἀήματα εὐηλίως πνέοντα, καρπὸν γαίας καὶ βοτῶν, κ.τ.λ." Linwood. Equidem mirari satis non possum unde ad opinionem istam venerit. οἱ δίκαιοι opponuntur τοῖς δυσσεβοῦσι, suntque cives, e quorum medio malos eripi vult, tanquam noxias herbas ex horto.—ἀπένθητον, sc. ὑπὸ τῶν δυσσεβούντων οὐ λυπούμενον.

875. ἀστύνικον ἀρειφάτων ἀγώνων spectat ad civicos sc. domesticos ludos, quibus opponuntur θυραῖοι πόλεμοι v. 826. πρεπτὸς certe ad πόλεμον pertinere non potuit. Structuram esse τιμᾶν ἀγώνων, sc. ἔντιμον ποιεῖσθαι, monet Linwood. Non credo. Vult potius, ut opinor, οὕτω τιμᾶν ὥστε εἶναι ἀστύνικον. Confer δορὸς νικηφόρον v. 747. Urbicis certaminibus, inquit, inter mortales conspicui erunt, et iisdem

ΧΟ. δέξομαι Παλλάδος ξυνοικίαν, στρ. ά.
οὐδ' ἀτιμάσω πόλιν,
τὰν καὶ Ζεὺς ὁ παγκρατὴς Ἄρης τε φρούριον θεῶν νέμει,
ῥυσίβωμον Ἑλλάνων, ἄγαλμα δαιμόνων·
ᾇτ' ἐγὼ κατεύχομαι,
θεσπίσασα πρευμενῶς,
ἐπισσύτους βίου τύχας ὀνησίμους
γαίας ἐξαμβράσαι
φαιδρὸν ἁλίου σέλας.

ΑΘ. τάδ' ἐγὼ προφρόνως τοῖσδε πολίταις
πράσσω, μεγάλας καὶ δυσαρέστους
δαίμονας αὐτοῦ καταινασσαμένη.
πάντα γὰρ αὗται τὰ κατ' ἀνθρώπους
ἔλαχον διέπειν·
ὅ γε μὴν κύρσας βαρέων τούτων,

bellicis, ἀρειφάτοις, i. e. qualia gymnasticis exercitationibus et hujusmodi genere ludorum parantur.

879. καὶ Ζεύς, *etiam Zeus.* Vide sup. ad v. 75. καὶ—τε pro τε—καὶ positum utroque loco credit Linwood. Sed ubicunque hæ particulæ sic concurrunt, καὶ facillime et aptissime reddi potest *etiam.*

885. Libri ἐξαμβρόσαι. Præclara omnino mihi videtur Scholefieldii emendatio, ἐξαμβράσαι, ut mirer eam ne commemoratam quidem esse a diligentissimo editore, Gul. Linwood. Laudat Professor Regius Hesych. ἐκβρασθείη, ἐκβληθείη. Herod. VII. 188. 190. ἐκβρασσομενα. Gregor. Nyssen. Orat. 2. οὐχ ἡ γῆ αὐτομάτως, ὥσπερ τοὺς τέττιγας, ἐξέβρασε. Adde Lycophr. 377. ἐκβεβρασμένων, et 1240, ἐκβράσσων. ἐξαμβρύσαι in novissima editione dedit idem Vir doctus, sc. ab ἐξαναβρύω, quod mihi minus placet quam prior conjectura ἐξαμβράσαι. Aoristum ἔβρυσα nihili esse crediderim. De metro vide ad v. 906.

889. καταινασσαμένη, Angl. *having settled here.* Cf. Vesp. 662. et Elmsl. ad Med. 163.

892. Libri ὁ δὲ μὴ κύρσας. Optime Linwood ὅ γε μήν, *qui tamen*—. Monet idem vir doctus βαρέων ad τὰ κατ' ἀνθρώπους, sc. λάχη pertinere, non ad δαίμονας. Mag-

οὐκ οἶδεν ὅθεν πληγαὶ βιότου.
τὰ γὰρ ἐκ προτέρων ἀπλακήματά νιν
πρὸς τάσδ' ἀπάγει, σιγῶν ὄλεθρος,
καὶ μέγα φωνοῦντ'
ἐχθραῖς ὀργαῖς ἀμαθύνει.

ΧΟ. δενδροπήμων δὲ μὴ πνέοι βλάβα, ἀντ. ά.
τὰν ἐμὰν χάριν λέγω,
φλογμός τ' ὀμματοστερὴς φυτῶν τὸ μὴ περᾷν ὅρον
τόπων·
μηδ' ἄκαρπος αἰανὴς ἐφερπέτω νόσος·
μῆλά τ' εὐθενοῦντα γᾶ,
ξὺν διπλοῖσιν ἐμβρύοις,
τρέφοι χρόνῳ τεταγμένῳ· γόνος * *
πλουτόχθων ἑρμαίαν
δαιμόνων δόσιν τίοι.

nificus est hic locus de sera criminis pœna. Qui Furiarum iram expertus est, nescit unde veniat calamitas qua vita affligitur; priorum enim facinora, non sua ipsius, quasi silens exitium, in earum potestatem tradunt infelicem hominem. Vulgatum servavit Scholef. et potest quidem esse verum, quanquam minus probabile, hoc sensu: qui vero per vitam non expertus est gravem sortem, non animadvertit causam, (quam sc. majora patiendo intellexisset,) cur obnoxius sit calamitati tacito pede in se ipsum grassanti.

899. τὰν ἐμὰν χάριν, sc. quæ meæ benevolentiæ, non autem Palladi, debentur, quæ sua etiam beneficia modo recensuit.—φλογμός τε, *nempe uredo;* vide ad Suppl. 675. ὄμματα plantarum hic sunt quos *oculos* vocant Latini. Cf. Virg. Georg. II. 73. *Nec modus inserere atque oculos imponere simplex.*—τὸ μὴ περᾷν, κ. τ. λ. *quo prohibeantur ne increscant.*

904. εὐθενοῦντα γᾶ Dobræus pro εὐθηνοῦντ' vel εὐσθενοῦντ' ἄγαν.

906. Desunt duæ syllabæ, fortasse δ' ἀεί. Media in ἑρμαίαν corripi videtur, ut interdum in γεραιὸς, δείλαιος, etc. Vide Monk. ad Hippol. 170. Intelligit autem ἀπαρχὰς, ut consentaneum est, ex terræ frugibus oblatas.

ΑΘ. ἦ τάδ' ἀκούετε, πόλεως φρούριον,
οἷ' ἐπικραίνει; μέγα γὰρ δύναται
πότνι' Ἐρινὺς παρά τ' ἀθανάτοις
τοῖς θ' ὑπὸ γαῖαν, περί τ' ἀνθρώπων
φανερῶς τελέως διαπράσσουσιν,
τοῖς μὲν ἀοιδάς, τοῖς δ' αὖ δακρύων
βίον ἀμβλωπὸν παρέχουσαι.

ΧΟ. ἀνδροκμῆτας δ' ἀώρους ἀπεννέπω τύχας, στρ. β'.
νεανίδων τ' ἐπηράτων
ἀνδροτυχεῖς βιότους δότε, κύρι' ἔχοντες,
θεαί τ' ὦ Μοῖραι ματροκασιγνῆται,
δαίμονες ὀρθονόμοι,
παντὶ δόμῳ μετάκοινοι,
παντὶ χρόνῳ δ' ἐπιβριθεῖς
ἐνδίκοις ὁμιλίαις,
πάντα τιμιώταται θεῶν.

ΑΘ. τάδε τοι χώρᾳ τῇ 'μῇ προφρόνως μεσῳδός.
ἐπικραινομένων γάνυμαι· στέργω δ'
ὄμματα Πειθοῦς, ὅτι μοι γλῶσσαν

916. Deprecor vero detestorque immaturas mortes et acerba funera: vos autem qui jus et potestatem habetis, (Ζεὺς τέλειος, Ἥρα, etc. vide ad v. 205.) date ut omnes justo matrimonio jungantur virgines. In sequentibus vulgo legitur θεαὶ τῶν Μοῖραι, κ. τ. λ. θεαί τ' Herm. et Linwood, qui iidem interpungendum perspexerunt post ἔχοντες. Omittitur articulus, οἱ ἔχοντες, ut Od. xx. 79. ὣς ἔμ' ἀϊστώσειαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες. Breviter Scholefieldius de vulgata lectione adnotat: "ἔχοντες pro ἔχουσαι." Erant autem Parcæ Noctis filiæ, et idcirco Furiarum sorores. Versus 920. dochmiacus est.

923. ἐπιβριθεῖς, κ.τ.λ. *justo accessu ingruentes.*—πάντα pro πάντῃ, ut sup. v. 245. παντᾶ ex Dorum usu dedit Linwood.

καὶ στόμ' ἐπωπᾷ πρὸς τάσδ' ἀγρίως
ἀπανηναμένας· ἀλλ' ἐκράτησε
Ζεὺς ἀγοραῖος· νικᾷ δ' ἀγαθῶν
ἔρις ἡμετέρα διὰ παντός.

ΧΟ. τὰν δ' ἄπληστον κακῶν μήποτ' ἐν πόλει στάσιν
τᾷδ' ἐπεύχομαι βρέμειν· [ἀντ. β'.
μηδὲ πιοῦσα κόνις μέλαν αἷμα πολιτᾶν
δι' ὀργὰν ποινὰς ἀντιφόνους ἄτας
ἁρπαλίσαι πόλεως.
χάρματα δ' ἀντιδιδοῖεν
κοινοφιλεῖ διανοίᾳ,
καὶ στυγεῖν μιᾷ φρενί·
πολλῶν γὰρ τόδ' ἐν βροτοῖς ἄκος.

ΑΘ. ἆρα φρονοῦσα γλώσσης ἀγαθῆς

931. Ζεὺς ἀγοραῖος, fori et facundiæ patronus. Vide Elmsl. ad Heracl. 70.

931. ἔρις ἀγαθῶν est certamen utrum hæc an illa populo plus benefactura sit.

936. ἁρπαλίσαι ποινὰς δι' ὀργὰν, ἀντιφόνους ἄτας πόλεως. Plene et perfecte sic dici existimato: δι' ὀργὰν ποινὰς ἁρπαλίσασα, ἀντιφόνους ἄτας ἐγκαταστήσειε. ἄτας, cædes, cum notione dementiæ, ut Ag. 1501.—ποινᾶς Linwood cum Herm. Dind. quo nihilo facilior redditur loci structura, quantum equidem perspicio.

940. Libri vel κοινωφελεῖ contra metrum, vel κοινοφελεῖ contra analogiam. Quare Hermanni emendatio fere necessaria est. De voce χάρματα, quod hic valet χάριν, vel χάριτας, vide *New Cratylus*, p. 372. Quod additur in proximis στυγεῖν, eo nihil aliud vult quam exprimere notionem ὁμονοίας, i. e. τοὺς αὐτοὺς ἔχειν φίλους καὶ ἐχθρούς. Pendet infinitivus a v. ἀντιδιδοῖεν, ut valeat καὶ ἐν νῷ ἔχοιεν στυγεῖν, subaudito altero verbo per figuram quam vocant grammatici *zeugma*. Rectissime autem se habet antithesis inter φιλεῖν (in v. κοινοφιλής) et στυγεῖν.

942. τόδε, sc. τὸ ὁμόφρονας εἶναι.

943. φρονοῦσα et εὑρίσκεις Med. quod extra omnem controversiam positum est. Ceteri φρονοῦσι et εὑρίσκει, contra sensum et metrum.

ὁδὸν εὑρίσκεις;
ἐκ τῶν φοβερῶν τῶνδε προσώπων
μέγα κέρδος ὁρῶ τοῖσδε πολίταις·
τάσδε γὰρ εὔφρονας εὔφρονες ἀεὶ
μέγα τιμῶντες, καὶ γῆν καὶ πόλιν
ὀρθοδίκαιον,
πρέψετε πάντες διάγοντες.

ΧΟ. χαίρετε χαίρετ' ἐν αἰσιμίαισι πλούτου· στρ. γ'.
χαίρετ' ἀστικὸς λεὼς, ἴκταρ ἥμενοι Διὸς,
παρθένου φίλας φίλοι σωφρονοῦντες ἐν χρόνῳ.
Παλλάδος δ' ὑπὸ πτεροῖς ὄντας ἅζεται πατήρ.

ΑΘ. χαίρετε χὑμεῖς· προτέραν δ' ἐμὲ χρὴ
στείχειν θαλάμους ἀποδείξουσαν.
πρὸς φῶς ἱερὸν, τῶνδε προπόμπων,
ἴτε, καὶ σφαγίων τῶνδ' ὑπὸ σεμνῶν
κατὰ γῆς σύμεναι, τὸ μὲν ἀτηρὸν

947. Accusativus γῆν pendet a participio τιμῶντες, vel a simili subaudito, quali φυλάσσοντες. Quod mihi quidem non admodum durum videtur. Temere Linwood dedit καὶ γῆ καὶ πόλις ὀρθοδίκαιοι, ex Hermanni sententia. πρέψετε διάγοντες est *conspicui inter gentes agetis.* Sed activam vim habet διαπρέπειν Plat. Gorg. p. 485. fin.

949. αἰσιμίαις libri. Etymol. M. αἴσιμα· ἀγαθά. Angl. *in the blessings of wealth.*

952. De hoc loco videndus omnino Wordsworthius, *Athens and Attica*, p. 97. qui monet theatrum Atheniense sub acropoli et sub ipsa fere Palladis statua, quasi sub alis ejus, positum esse; ut veritatem rei potius quam meram mentis imaginem secutus sit poeta.

957. προτέραν στείχειν, i. e. ἡγεμονεύειν.

959. προπομπὸν libri, contra metrum. Correxit Bentleius.—ὑπὸ, vide Monk. ad Hippol. 1294.

961. ἀτήριον libri, quod item emendavit Bentleius.—χώρας κατέχειν, *arcere a terra,* omnino ut dicitur ἐπισχεῖν τινὸς, εἴργειν πόλεως, et similia. Causa certe non erat cur obelum appingeret Linwood.—ἐπὶ νίκῃ, Cho. 853.

χώρας κατέχειν, τὸ δὲ κερδαλέον
πέμπειν πόλεως ἐπὶ νίκῃ.
ὑμεῖς δ' ἡγεῖσθε, πολισσοῦχοι
παῖδες Κραναοῦ, ταῖσδε μετοίκοις·
εἴη δ' ἀγαθῶν
ἀγαθὴ διάνοια πολίταις.

ΧΟ. χαίρετε, χαίρετε δ' αὖθις, ἐπανδιπλοΐζω, ἀντ. γ'.
πάντες οἱ κατὰ πτόλιν, δαίμονές τε καὶ βροτοὶ,
Παλλάδος πόλιν νέμοντες· μετοικίαν δ' ἐμὴν
εὖ σέβοντες, οὔτι μέμψεσθε συμφορὰς βίου.

ΑΘ. αἰνῶ τε μύθους τῶνδε τῶν κατευγμάτων,
πέμψω τε φέγγει λαμπάδων σελασφόρων
εἰς τοὺς ἔνερθε καὶ κάτω χθονὸς τόπους,
ξὺν προσπόλοισιν, αἵτε φρουροῦσιν βρέτας
τοὐμὸν δικαίως. ὄμμα γὰρ πάσης χθονὸς
Θησῇδος ἐξίκοιτ' ἂν, εὐκλεὴς λόχος
παίδων, γυναικῶν, καὶ στόλος πρεσβυτίδων
φοινικοβάπτοις ἐνδυτοῖς ἐσθήμασι.

968. Vulgo ἐπιδιπλοΐζω. ἐπανδιπλοΐζω ex Hermanni emendatione libenter recepimus. Cf. ἀνδαίοντες Ag. 296. et vide an legendum ἐπανδίπλοιζε pro ἐπαναδίπλαζε Prom. 836. διπλοΐζει Ag. 808.

973. Angl. *ye shall have no cause to be dissatisfied with the circumstances of life.*

975. αἰνῶ τε Herm. Linwood pro vulg. δέ.—φέγγει omnes libri bonæ notæ, et sic recte Linwood, collato Pers. ult. πέμψω τοί σε δυσθρόοισιν γόοις. Supplendum enim αὐτάς. Vulgo autem φέγγη, quod sententia etiam multo minus aptum videtur. Credit autem Müllerus (Dissert. p. 208.) ipsas faces post factam deductionem in cavernam ubi habitare putabantur Furiæ dejectas esse, quod v. πέμψω φέγγη declarare ingeniosius quam probabilius docet. Vide etiam *Theatre of the Greeks*, p. 69. ed. 4.

982. Peracuta est Hermanni dissertatio ad hunc versum, lacunam indicandam esse statuentis, non solum propter verborum in-

τιμᾶτε, καὶ τὸ φέγγος ὁρμάσθω πυρὸς,
ὅπως ἂν εὔφρων ἥδ' ὁμιλία χθονὸς
τὸ λοιπὸν εὐάνδροισι συμφοραῖς πρέπῃ.

ΠΡΟΠΟΜΠΟΙ.

βᾶτε δ' ὁμῶς, μεγάλαι φιλότιμοι στρ. ά.
Νυκτὸς παῖδες ἄπαιδες, ὑπ' εὔφρονι πομπᾷ,
(εὐφαμεῖτε δὲ, χωρῖται,)
γᾶς ὑπὸ κεύθεσιν ὠγυγίοισι, ἀντ. ά.
τιμαῖς καὶ θυσίαισι τύχαις τ' ἐρίσεπται,

concinnitatem, sed quia tradiderit Harpocration in v. Εὐμενίδες, et ipse auctor argumenti hujus fabulæ, ὡς ἡ Ἀθηνᾶ πραΰνασα τὰς Ἐρινύας, Εὐμενίδας ὠνόμασεν. Obsequutus est Linwood; et fatendum est, idoneam videri causam suspicandi id rectissime factum esse. Nec tamen adeo certa est ista opinio. Nam quod ad ipsum nomen Εὐμενίδας, Æschyleo metro non admodum accommodatum, fieri potest ut idem expresserit poeta in v. εὔφρονες (v. 946. 984.) Digna etiam sunt quæ de hac quæstione expendantur apud Mülleri Dissert. p. 203. not. Ipsas Eumenidas putat vir doctissimus puniceis vestibus ornatas esse; quare ἐνδυτοῖς, κ.τ.λ. in v. 982. vertendum videtur *iis quæ tinctas rubro colore vestes indutæ sunt*, ut prior dativus pendeat a στόλος et λόχος, *comitatus iis quæ*, etc. Turnebiana autem lectio φοινικόβαπτος non temere spernenda est.

986. βᾶτ' ἐν δόμῳ optimi libri. ἐκ δόμων Turn. Steph. Præpositio vix dubium quin spuria sit, neque enim patitur metrum, et causa cur inveheretur in corruptione scripturæ δόμῳ, δόμων, pro δόμως (i.e. δ' ὁμῶς) quærenda est. De ων et ως confusis vide ad Ag. 1366. παῖδες ἄπαιδες idem significare videtur quod παλαιαὶ παῖδες v. 69.

987. εὐθύφρονι libri, contra sensum et metrum. εὔφρονι L. Dindorfius.—χωρῖται pro vulg. χωρεῖτε Hermannus. De ε et αι confusis vide ad Suppl. 940.

989. ὠγυγίοισι, *tenebricosis*, uti hoc adjectivum explicat scriptor acutissimus in Phil. Mus. Cant. II. p. 350.

990. Libri, καὶ τιμαῖς καὶ θυσίαις περίσεπται τύχᾳ τε. Nos libentius dedimus quod reponi jussit Linwood quam quod excogitavit Scholefieldius, τιμαῖς καὶ θυσίαις περίσεπτα τύχοιτε, *omnia consequamini ad justum cultum perti-*

(εὐφαμεῖτε δὲ πανδαμί,)
ἵλαοι δὲ καὶ εὐθύφρονες γᾷ ἐπῳδ.
δεῦρ' ἴτε, Σεμναὶ, πυριδάπτῳ
λαμπάδι τερπόμεναι· καθ' ὁδὸν δ'
ὀλολύξατε νῦν ἐπὶ μολπαῖς.
σπονδαὶ δ' εἰσόπιν ἐνδᾷδες ἴτων.
Παλλάδος ἀστοῖς Ζεὺς παντόπτας
οὕτω μοῖρά τε συγκατέβα.
ὀλολύξατε νῦν ἐπὶ μολπαῖς.

nentia. Sed perquam periculosa est hujus versus emendatio.

992. Ultimos hujus fabulæ versus recte constituere sane difficillimum est; nam metra in libris pessime turbantur. Conjicere possis usum esse poetam anapæstis catalecticis, sive quos vocant parœmiacos a v. 992. ad 995. Certe si in stropham et antistropham redigere coneris non multum proficies, nisi violentissima mutatione utaris, quanquam repetitus v. 995. ut in præcedentibus antistrophica indicare videatur. Mensura vocis ἵλᾰος auctoritatem habet in Homerico ἵλαμαι, et ἱλάσκομαι. Ubicunque longa est prior syllaba, id fit per duplicationem literæ λ, de qua vide ad Cho. 1038.—εὐθύφρονες, *rectes sentientes,* libri omnes. εὔφρονες ἀεὶ Linwood, nimis audacter.

995. ἐπὶ μολπαῖς, *cum cantilenis.* De hoc usu præpositionis vide omnino *New Cratylus,* p. 226. Sic Eur. Bacch. 151. ἐπ' εὐάσμασιν ἐπιβρέμει τοιάδ'.

996. Libri σπονδαὶ δ' ἐς τὸ πᾶν ἐνδᾷδες οἴκων. Præclara est emendatio quam excogitavit Linwood, nec dubium quin aut vera omnino aut vero proxima.

997. ὁ πανόπτας Herm. Linwood.

998. συγκατέβα. Vide ad Cho. 446. 714.

ΤΕΛΟΣ ΕΥΜΕΝΙΔΩΝ.

INDEX.

B.

Γ.

Δ.

Λ.

M.

P.

Σ.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

AGAM. In not. ad v. 96. l. 4. pro μύχων lege μυχῶν.

v. 106. in textu, pro πειθῶ, quod dederunt Blomf. Scholef., lege πειθώ.

In not. ad v. 118. l. 7. pro *ipso* legendum *ipsa*.

In not. ad v. 404. l. 6. pro *absunt* corrige *absint*.

In textu, v. 428. Vulgatum βαρὺ ψῆγμα fortasse servandum est, quia auri ramenta, quæ ponderosa sunt, in animo habuisse videtur poeta ob præcedens v. χρυσαμοιβός.

In textu, v. 647. Ad vv. Τύχη σωτὴρ omnino consule quæ adnotavit Donaldson ad Pind. Ol. VIII. 20.

In not. ad v. 918. pro *qui* lege *quæ*.

In textu, v. 1096. pro μελαγκέρων lege μελάγκερων.

In not. ad 1595. l. 5. corrige pravum accentum in θρανίτων etc. legendo θρανιτῶν etc.

In textu, v. 1612. Legendum, opinor, ὅς οὐδ' ἐπειδή, κ. τ. λ. Demosth. πρὸς Φορμ. p. 907. οὐδ' ἂν νῦν — οὐκ ἄν ποτ' ἐλάχομεν τὴν δίκην αὐτῷ.

CHOEPH. In not. ad v. 79. pro δοκέω lege καλέω.

In p. 139. pertinet ultima adnotatio ad v. 297. in proxima pagina.

Ad v. 834. hæc casu omissa sunt, quæ frustra jubetur lector consulere ad Ag. v. 280. "παρελθεῖν vel παραστείχειν δόμους dicitur is qui introit domum admissus a portitore, qui παρίησι, præterire se sinit hospitem. Hinc παρῆκεν *transmisit* Ag. 282. Vide Elmsl. ad Med. 1105. Theocr. XV. 61. παρενθεῖν εὐμαρές; Nubb. 853. εἴσω παρελθών. ἔσω πάρειμι Helen. 451. Sed παραστείχειν δόμοις sup. v. 559. non est *intrare*, sed *præterire* domum; unde dativo casu consulto utitur poeta."

In textu, v. 870. pro δικὴν lege δίκην.

In textu, v. 1038. φαιοχίτωες typographorum culpa pro φαιοχίτωνες. Exemplis in nota citatis adde σάκκος et σάκος Acharn. 745. 822. πελέκκησεν Hom. Od. v. 244. διαλακκήσασα Nubb. 410.

EUMEN. In textu, v. 197. pro προπομποὺς lege προπόμπους.

Ad v. 847. Magis Attica dictio est θέλεις quam θέλοις, ut docuit Stallb. ad Plat. Symp. p. 208. C.

FINIS.

AESCHYLI
CHOEPHORI.

AD OPTIMORUM LIBRORUM FIDEM

RECENSUIT,

INTEGRA LECTIONIS VARIETATE

ADNOTATIONIBUS ET SCHOLIASTA

INSTRUXIT

FERDINANDUS BAMBERGER.

GOTTINGAE
APUD VANDENHOECK ET RUPRECHT.
MDCCCXL.

AUGUSTO MEINEKE

SACRUM.

PRAEFATIO.

Novam Choephororum editionem paraturus eam secutus sum consilii rationem, ut expulsis Turnebi aliorum conjecturis meliorum librorum lectionem exhiberem, conjecturas in textum reciperem nullas, nisi de quibus dubitari non posset. Lectionum integra varietate, Virorum doctorum quae bonae frugis essent conjecturis, scholiasta denique adjectis curavi ut qui criticam factitare vellet, subsidiis quae opus essent non egeret. Commentario addito brevitatis laudem mereri studui ita, ut necessaria et digna scitu non praetermitterentur. Neque enim intelligentes fugit, quam facilis sit opera, si quis prolixe agere velit, ut commentarius Aeschyleus mole sua laboret; at quid attinet, quaeso, aut recoquere atque adeo docte refutare quae vana atque inutilia esse hodie omnes sciunt, aut fabulam in tironum usum adornare quae a tirone legi non debeat? Meas conjecturas textui nunquam intuli, non quod indignas omnes quae reciperentur judicarem (neque enim me accinxissem operi periculosae aleae pleno, nisi quae a Viris doctis probari possent nonnulla me allaturum sperarem, et animum faciebant Virorum, quorum summa apud me auctoritas, judicia), sed nimiae cautelae malebam quam temeritatis argui. Caeterum aequum censorem reputare velim, de iis quae conjecerim ipsum minime idem sentire. Sunt nonnulla, quae vera esse nobis quidem firme

persuasum est; sunt quae pro dubiis atque incertis ipsi habeamus, sed noluimus indicta, tum aliorum judicia expectanda tum fieri posse rati, ut etiamsi vera non essent alius ex iis quid verum esset perspiceret. Aliae sunt corruptelae ejus generis, ut non quid dixerit Aeschylus, sed quid potuerit dicere, conjici queat.

Quae post Blomfieldi et Wellaueri editiones de Aeschylo scripta sunt, in usus nostros convertere sedulo studuimus, eamque Hermanno Muellero Ahrensio aliis laudem deberi constat, ut multa hodie legi et intelligi possint, quae antea obscura fuerint aut corrupta. Plerumque dolendum tamen, inter Viros summos eam esse opinionis discrepantiam quae conciliari nequeat. De quibus ut legentes suum quisque judicium sequi possint, ipsorum plerumque verba attulimus.

De codicibus post ea, quae quum alii Viri docti, tum vero Ahrens de Caussis quibusdam Aeschyli nondum satis emendati optime disseruit, fusius exponere non attinet; quorum opera facile constat, codicem Mediceum esse antiquissimum, Guelpherbytanum Robortelli codicem et Aldinam ex eodem cum Mediceo fonte fluxisse; Turnebo utpote ad Agamemnonem Choephoros Eumenides Supplices codice nullo uso fidem nullam habendam dolendumque vulgatam ex hujus potissimum editione manasse; Victorium fere Turnebum sequi. Guelpherbytanum novissimus Choephororum editor Klausen diligentius contulit quam ante eum factum erat. Codicis Medicei duas collationes habemus plus semel variantes. Antiquior a Salvinio parum accurate, ut videtur, facta. Alterius lectiones exhibet editio Aeschyli Weigeliana in Bibl. Class. a. 1827. Huic collationi Klausen magnam fidem tribuit, lectionesque ejus fere in textum recepit. De qua re nos idem judicamus, quod Robertum Enger de Aeschyliis antistrophicorum responsionibus p. 87 judicantem

videmus, fidemque illi collationi habendam negamus, si lectiones ejus cum conjecturis a Schuetzio textui illatis consentiant. Quippe collatio cum Schuetzii editione instituta, ejusque qui contulit incuria factum videtur, ut plures conjecturae Schuetzianae pro codicis Medicei lectionibus vendantur. Ut loco memorabili utar, v. 433 codices omnes *τῶνδ' ἑκὰς* praebent, solus Mediceus apud Weigel. *τῶν δ' ἄκος* praebere significatur, recepitque Klausen, probavitque Mueller Ephemer. philol. a. 1836 p. 32; nos collationi fidem derogamus; nam si ullo alio loco, certe hoc distincte dicendum erat, eam conjecturam Schuetzianam codicis Medicei auctoritate confirmari. Quod quum is qui contulit neglexerit, magnam suspicionem movit, falsam de Medicei lectione opinionem inde ortam, quod ad exemplar suum editionis Schuetzianae nullam eo loco discrepantiam prae incuria notasset. De aliis locis monitum in notis, dolendumque admodum multis adhuc locis incertum esse quid in codice Mediceo legatur.

Nexui carminum explicando praecipuam curam impendimus. Quippe quum multa apud Aeschylum non ob aliam caussam nondum recte emendata aut intellecta esse pateat, nisi quod interpretes sententiarum ordinem et nexum neglexerint, tum vero in Choephoris ejus rei duo sunt exempla insignia, carmen chori primum et celeberrimus ille inter Orestem Electram Chorum commus, in quibus quum loci multi insint aut corrupti aut ad intelligendum difficillimi, eos non alio modo emendari et explicari posse apparet, nisi universi carminis nexu antea constituto. Qui summis diu tenebris opertus ut plane apertus esset, ne summorum Virorum quidem curae effecerant.

Unum superest, ut gratias persolvam Duumviris mihi conjunctissimis Adolpho Emperio et Friderico Guilielmo Schneidewin, quibus, si quid bonae frugis inesse in hoc libro judicetur, ejus

laudis pars magna debebitur. Spero enim nondum animo Tuo excidisse, amicissime Schneidewin, noctium nostrarum quondam Atticarum memoriam, quas quum dulcissima triumvirali societate juncti variis de literata antiquitate et de Turcis deque non Turcis sermonibus extenderemus, tum vero Aeschylum, cujus omnes mirifico amore tenebamur, crebris disputationibus usurpabamus. Et discessu Tuo viduata non extincta societate Emperius editionem paranti amicissime auxiliatus est, prope singula mecum disceptavit, multos locos egregie emendavit. Inter tot locos autem maximis difficultatibus obstructos non mirum fuisse, quibus judicium utriusque nostrum dissentiret. Cujus generis est carmen quod legitur v. 742. Quod carmen quum sit ejusmodi, ut multis locis magis quid Aeschylus potuerit scribere quam quid scripserit, conjici queat, uterque nostrum ut certe legi carmen possit, conjecturis efficere conati sumus. Quod eo modo quo Emperius potissimum constituendum existimat scriptum in fine libri addidimus. Scribebam Brunsvigae mense Julio MDCCCXL.

INTRODUCTIO.

De argumento et nexu Choephororum ita tantum recte disputari posse apparet, ut de universa trilogia exponatur. Quam ob caussam nunc quidem e magna rerum copia ea tantum selegimus, quae aut ad intelligendam hanc fabulam necessaria aut ab aliis minus recte constituta viderentur.

Aeschylum ob majorem quam melicis carminibus impenderit operam morum describendorum negligentem fuisse, vetus est illa opinio, quam hodie non inveniri confidimus qui defendere audeant. Quam qui olim amplexi sunt, habent aliquam excusationem, quod legibus artis Aeschyleae nondum cognitis fieri non potuit, quin fabulis quarum nexum non perspicerent dijudicandis a vero aberrarent. Accedit altera caussa gravior, quod altitudo ingenii Aeschylei atque orationis sublimitas tanta est, ut vel nunc in cunctis ejus fabulis insint multa ad rerum ordinem quo alia ex alia nexa et omnes inter se aptae colligataeque sint spectantia, de quibus virorum doctorum judicia mirum quantum differant. Cujus generis plura etiam in Choephoris. Orestem plerique describi putant [1]) ferocem et audacem, fortem, qui inauditum facinus aggressurus nunquam haesitet. Qui si magnum commum, qui a v. 307 incipit,

1) Westrik de Aesch. Choeph. deque El. Soph. et Eur. p. 152.

rectius intellexissent, aliter judicarent. Sunt enim multa non aperta illa sed ad quae dispicienda sollertia et acumine opus sit, quae Orestis animum interdum dejectum fluctuantem oneri a Deo imposito ferendo tantum non imparem ostendant. Idem acer, fortis, impiger in flore juventutis, insigni patris amore et Deorum reverentia. Nunquam ille matris obtruncandae facinus suscepisset nisi a Deo gravissima tormenta et supplicia nisi faceret minitante jussus. Igitur ubi primum cum Electra consilia communicat, diligentissime omnia quibus ad facinus impelli debeat enumerat, animum fortem non gerens sed simulans, quem repetendis quae se in matrem instigare debeant, acuat et confirmet. Idem lamentatione ad tumulum patris instituta molliores animi sensus, dolorem disertis verbis declarat [2]); ejus carminis duo prima systemata quum ita comparata sint, ut alterum in describendis tam Agamemnonis quam liberorum miseriis, alterum in efflagitanda vindicta versetur, eorum prius, quod ad miseram conditionem pertinet, Orestes, alterum quod ad vindictam, Electra praeit; perpetua Chori et Electrae adhortatione tandem firmatus quum se caedi patrandae paratissimum testetur, addit verba praeclara, quae vel sola quo fuerit animo declarare possint:

Ἔπειτ' ἐγὼ νοσφίσας ὀλοίμαν.

Eadem Ajacis sententia apud Sophoclem v. 580 mente similiter depressa suborta: *τούς τε δισσάρχας ὀλέσσας βασιλεῖς τέλος θάνοιμι καὐτός.* Nam (quae sunt Eteoclis verba Sept. v. 680) *εἴπερ φέρει κακόν τις αἰσχύνης ἄτερ, ἔστω· μόνον γὰρ κέρδος ἐν τεθνηκόσιν.* Aegisthi interficiendi cogitatione animus Orestis luxuriatur, summam quam inde hausturus sit voluptatem v. 382 sqq. longa peroratione depingit; de matre idem eo loco verbum nullum. In omnibus quae post commum sequuntur firmum consilii et constantem

2) Cfr. notata ad id carmen.

videmus; solum re eo deducta ut matrem obtruncare debeat, rursus diserte indicatum eum ad matris caedem nisi Deorum jussu propelli non potuisse. Clytaemnestram scilicet quum non fugiat, quantum ad misericordiam movendam in matris et filii nominibus momentum:

Ἐπίσχες, ὦ παῖ, τόνδε δ' αἴδεσαι, τέκνον,
Μαστὸν, πρὸς ᾧ σὺ πολλὰ δὴ βρίζων ἅμα
Οὔλοισιν ἐξήμελξας εὐτραφὲς γάλα.

Matrem igitur ille quum audiat exserta mamma, cujus lacte quondam recens natum nutrivisset, filii misericordiam supplice voce et gestu implorantem, cunctatur consilii dubius matris graviter motus et voce et adspectu. Tum Pyladem, cujus praeterea in tota fabula verbum nullum, voluntatis divinae interpretem poeta fecit:

Ποῦ δὴ τὰ λοιπὰ Λοξίου μαντεύματα
Τὰ πυθόχρηστα, πιστὰ δ' εὐορκώματα;
Ἅπαντας ἐχθροὺς τῶν θεῶν ἡγοῦ πλέον.

Apparet ex mentis Oresteae quam dedimus descriptione, quam insigni arte insaniam, quae in fine fabulae erumpit, inde ab initio poeta praeparaverit. Animadvertendum etiam, matrem supplicio quamvis dignam a filio obtruncari quum atrox sit facinus, poetam summopere cavisse, ut caussa Orestis justa et sancta videretur [3]). Sepulcrum patris in conspectu posuit, quo magis spectantes de exigendae vindictae officio monerentur; Chorum talionis jus iterum atque iterum inculcantem fecit; divinum non modo mandatum exposuit, sed terrificas minas, ni

---

3) Welcker de tril. Aesch. p. 447: »*Die leiblichen und bürgerlichen Uebel, die Apollon in den Choephoren dem Orestes androht, wenn er seine Schuldigkeit nicht erfüllte, aus den alten Volks-Satzungen der Blutrache ein merkwürdiges Ueberbleibsel, die Erinnyen aus des Vaters Blut, der unsichtbare Zorn des Vaters, sind um nichts geringer, als was die Erinnyen der Mutter ihm wirklich anthun, und sind darum so geflissentlich ins Grässliche ausgemalt, damit sie nicht verfehlen die wirkliche dargestellte Pein gehörig aufzuwiegen.*« — Cfr. Grieben de Aesch. Orestia p. 13.

ultio fieret, adjunxit, ut Orestes a Dìs ipsis matris trucidandae necessitate adstrictus videretur.

Pari arte Electrae mores descripti, natura illi mites, quales feminam et virginem deceant. Non illa ultro in matrem invehitur; interfectorum imprecationem pro precibus in tumulo patris fundendis non suscipit nisi postquam Chori jubentis sententiam audivit, de se pulcherrima precibus expetens, v. 132

Αὐτῇ τ' ἐμοὶ δὸς σωφρονεστέραν πολὺ
Μητρὸς γενέσθαι χεῖρά τ' εὐσεβεστέραν.

Praeclara illa Electrae oratio, praeclari versus antecedentes, quibus sermo inter Electram et Chorum alternat; qui singuli animum ejus mitem haesitabundum sibi diffidentem ad amoris quam odii sensum procliviorem expetentem eundem reformidantemque caedem exprimunt. Ut uno utar, postquam Chorus caedem patrandam nominavit, interrogat:

Καὶ ταῦτα μοὔστιν εὐσεβῆ θεῶν πάρα;

Insignis est locus, quo ex conspecto cincinno adventum Orestis conjicit et spei nimis indulgens eo procedit ut vestigia scrutetur, quem Euripides El. v. 534 sqq. perstrinxit; inter recentiores non defuerunt, qui pulcrum et omnino naturae consentaneum recte judicarent [4]). Virgo depressa tantis malis occasione data spem levissimam cupide arreptam fovet, affectuumque simul ingruentium vi laetitiae spei dubitationis ita percellitur, ut a recto mentis statu prope deturbata videri queat; levissima primo obtutu pro certis ratisque habet, eadem accedente ipso Oreste seque fratrem esse profitente dubitat et dolum suspicatur. Eo magis autem mirari subit, fuisse qui veram loci rationem non perspicerent, quod ipsa Electra eum mentis suae statum disertis verbis testatur v. 205

Πάρεστι δ' ὠδὶς καὶ φρενῶν καταφθορά.

eundemque Orestes leviter perstringit v. 217 sqq. Quod vero Electram, quae modo levissima quaeque

4) Eichstadius ephem. Jenens. 1797, Blomf. ad v. 199.

pro certis exploratisque haberet, eandem accedente ipso fratre quum jam in eo esset ut spe sua potiretur, poeta haesitantem dubitantemque fecit, naturam humanam pulcherrime expressit. Eandem nimia fovendi propensitatem Electra in commo v. 348 sqq. ostendit, ubi quum Orestes questus esset, quod pater, si occumbendum erat, non ad Trojam occubuisset, his precibus non acquiescit, sed fieri debuisse dicit, ut qua pater occubuit sorte, non ille sed interfectores occubuissent.

Clytaemnestrae iidem mores servantur, quos in Agamemnone poeta descripsit. Audita filii morte verbum profert nullum, quod vituperatum a nonnullis aptissimum judicamus. Quodsi enim locuta esset, fieri non potuit, quin aut veros ob mortem filii dolores proderet aut luctus falsus esset et simulatus. Si falsus, abhorret hoc ab humanitatis sensu, qua ne Clytaemnestram quidem poeta destitui voluit; si verus, tamen Chorus prae ea quam de Clytaemnestra conceptam habet opinione non poterat non simulatum judicare, cfr. v. 696 sqq. et notata ad v. 630. Ubi primum post auditum nuncium loquitur, oratio circumspecta neque tamen ea quae regia dignitate careat. Ipso autem illo silentio satis indicatur, quibus sensibus poeta pectus ejus pertentatum finxerit. Dolet mater morte filii, gaudet Aegisthi consors quod periculum subterfugerit. Angores animi, quibus post caedem conjugis vitam degat, pravi facinoris conscientia et venturae poenae timor pluribus indicantur, somnio quo exterretur, et praeclare v. 841, quo postquam pauca verba obscura servi nunciantis audivit, statim omnem Orestis dolum perspicit:

Οἲ 'γώ. ξυνῆκα τοὔπος ἐξ αἰνιγμάτων.
Δόλοις ὀλούμεθ', ὥςπερ οὖν ἐκτείναμεν.
Δοίη τις ἀνδροκμῆτα πέλεκυν ὡς τάχος·
Εἰδῶμεν, ἢ νικῶμεν, ἢ νικώμεθα.

Aegisthus idem anxius et vana cautelae suae fiducia securus. Habitus ejus, ut Clytaemnestrae, tyranni

majestatem affectantis, quo sensu ab Oreste v. 928 *σεμνοί* praedicantur [5]).

Chori duplex quasi persona. Est ubi timorem imminentis certaminis et nimiam sui curam prodat, v. 826 sqq.; caeteroquin idem fortissimus ultionis expetendae auctor et suasor; prae caeteris divinam legem quae talionem flagitet, multis locis inculcat. Componitur captivis Trojanis aetate provectis v. 165, quarum mores Asiaticos poeta diligenter descripsit, praesertim ea commi parte, qua barbaro ritu ad tumulum Agamemnonis planctum instituunt, v. 403

Ἔκοψα κομμὸν Ἄριον ἔν τε Κισσίας
Νόμοις ἰηλεμιστρίας
Ἀπρικτόπληκτα πολυπλάνητ᾽ ἄδην ἰδεῖν
Ἐπασσυτεροτριβῆ τὰ χερὸς ὀρέγματα sqq.

Eodem pertinent, quibus v. 22 sqq. luctum testantur, maxime genarum laceratio, quae apud Athenienses Solonis lege vetita, Plut. Sol. 21. — Plerumque hac fabula populi opiniones et sententias, interdum ipsius poetae exprimunt. Timore, quem l. l. produnt, nihil aliud quam commune servorum imo hominum ingenium poeta adumbravit. Odium in tyrannos ante caedem saepe disertis verbis testantur, interfectos eaedem, quae est judicii humani inconstantia, paene lugent v. 883

Στένω μὲν οὖν καὶ τῶνδε συμφορὰν διπλῆν sqq.

Simile est, quod in Agamemnone Chori severissima de rege in primis carminibus judicia multum abhorrent a summis studiis et benevola miseratione qua indigne occisum prosequuntur.

---

5) Clytaemnestrae Aeschyleae simillimo apud Shakspearium ingenio Macbethi consors describitur. Cum oratione fuci et fallaciarum plena, qua illa Agam. v. 829 conjugem excipit, conferenda Macbethi uxorisque verba, quibus caedis patratae suspicionem a se amovere student. Altero loco amor, altero dolor loquentium nimia sui significatione simulatus arguitur. Idem factum etiam in Choephoris, v. 650, ubi choreutarum aliquis Orestem, quem vivere scit, brevi oratione tamquam mortuum luget.

Vetulae nutricis mores (»garrulitatem anus indoctae, quod inprimis commendat auctorem, quum personarum ἦθος docte et εὐστόχως exprimat« Stanl. ad v. 733) pulcherrime describi omnes facile consentiunt, nisi quod sunt, qui poetam reprehendendum existiment, quod ea quae de Orestis infantia memorantur, cothurni dignitati parum conveniant, v. 714 sqq.

Οὐ γάρ τι φωνεῖ παῖς ἔτ' ὢν ἐν σπαργάνοις,
Ἢ λιμὸς, ἢ δίψ', ἢ τις εἰ λιψουρία
Ἔχει· νέα δὲ νηδὺς αὐταρκὴς τέκνων.

Quibus versibus festivissimis nullo modo carere velimus. Ceterum ut scena illa festivitate ipsa sua satis excusatur, ita laudem meretur, si universam fabulae rationem respexeris. Nihil enim fere nisi quae horrorem incutiant, omnia caedium, scelerum, vindictae, Furiarum plena, atrum quasi velum fabulae obductum vides. A quibus avocari paullisper animum poeta, opinor, necessarium judicavit. Observandum autem, ubi illas nutricis facetias posuerit. Interpositae enim sunt eo loco, quo omnium animi certamine proxime imminente quam maxime intenduntur. Unde apparet, poetam non latuisse magnam vim, quae ad percellendos animos in eo sita est, ut quo magis moveas audientes, res plane contrariae atque inter se pugnantes jungantur caedemque opponantur. Simile est, quod in Shakspearii tragoedia, quae Macbethi titulum prae se fert, caede regis perpetrata ubi omnia horroris plena et novus horror manifestandae caedis animis praecipitur, festivissima janitoris oratio interponitur, qua regni inferni ostiarii partes se agere simulat. — Locum Aeschyleum imitatus est Sophocles in Niobe [6]). Plut. Q. Symp. VI. 6. *ὥςπερ ἡ τραγικὴ τροφὸς ἐκείνη τὰ τῆς Νιόβης τέκνα τιθηνεῖται·*

---

6) Cfr. Welcker. ephemerid. Zimmerm. 1837 p. 109 sqq. — Hermannus opusc. III p. 39 Nioben satyricam fuisse existimat.

λεπτοσπαθήτων χλανιδίων ἐρειπίοις
θάλπουσα καὶ ψύχουσα, καὶ πόνῳ πόνον
ἐκ νυκτὸς ἀλλάσσουσα τὸν καθ' ἡμέραν.

Aeschylo viam praeivit Phoenix Homeri *ι* v. 482. 490 sqq.

Qui Choephoros cum Electra Sophoclis et Euripidis comparant, Sophoclem optima conditione usum esse monent, — verba sunt Hermanni praef. ad Soph. El. IX, similia apud Westrik p. 19 — qui quum illustre, in quod intueretur, exemplum haberet Choephoros, et declinare facile potuerit, quae ille parum apte invenisse videretur, neque meliorem tractandi hujus argumenti rationem ab aliis sibi viderit praereptam esse; Euripidem vero, ne actum agere judicaretur, viam quam illi ingressi essent, deserere coactum fuisse, eaque ex re aliquid excusationis habere, si nova eaque minus commode elaborata protulerit. — Idem Hermannus opusc. III p. 311 de Choephoris haec: »Excipiant Agamemnonem Choephori, plane diversi coloris fabula, in qua actionis non multum, cantica chori minus longa, sed de scena tanta tamque admirabilis cantionum varietas, eique congrua etiam diverbiorum alternatio, ut tota fabula lyricam indolem spiret, cantusque in ea primarium locum tenere videatur.«

Actio incipit mane, finitur vesperi, cfr. v. 649 et 669. Scena eadem quae in Agamemnone, nisi quod Agamemnonis sepulcrum additum, quod in orchestra Muellerus ephem. Zimmerm. 1838 p. 27, Hermannus opusc. VII p. 36 et 60 in proscenio fuisse existimant.

ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΧΟΗΦΟΡΟΙ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ΧΟΡΟΣ.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

ΤΡΟΦΟΣ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

Argumentum et personarum index in omnibus codd. et edd. antiquis desunt.

ΧΟΗΦΟΡΟΙ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἑρμῆ χθόνιε, πατρῷ' ἐποπτεύων κράτη,
Σωτὴρ γενοῦ μοι ξύμμαχός τ' αἰτουμένῳ·

V. 1—21. Orestes cum Pylade ad patris tumulum accedit, precatusque Mercurium ut sibi vindex certaminisque socius sit, cincinnum in sepulcro offert; Electram mulierumque libamina ferentium pompam conspicatus paullum recedit, e longinquo quid agant observaturus.

In codicibus et editionibus A. T. v. Choephororum 10 *τί χρῆμα λεύσσω* legitur secundum Agamemnonis versum 1160 *ἠνυτόμαν τροφαῖς*, fabularum distinctione nulla, quam primus significavit R. Initium enim Choephororum simul cum extrema Agamemnonis parte interiit. Primi quinque vv. ex Aristoph. Ran. 1138 sqq. suppleti; secundum et tertium etiam Thom. Mag. habet sub vocc. *αἰτοῦμαι· ἥκω· κατέρχομαι.* De interpretatione verborum *πατρῷ' ἐποπτεύων κράτη* apud Aristoph. Aesch. et Eur. altercantur. *ΕΥΡ. Αὖθις ἐξ ἀρχῆς λέγε. ΑΙΣΧ. Ἑρμῆ χθόνιε, πατρῷ' ἐποπτεύων κράτη. ΕΥΡ. Οὔκουν Ὀρέστης τοῦτ' ἐπὶ τῷ τύμβῳ λέγει τῷ τοῦ πατρὸς τεθνεῶτος; ΑΙΣΧ. Οὐκ ἄλλως λέγω. ΕΥΡ. Πότερ' οὖν τὸν Ἑρμῆν, ὡς ὁ πατὴρ ἀπώλετο Αὐτοῦ βιαίως ἐκ γυναικείας χερὸς Δόλοις λαθραίοις, ταῦτ' ἐποπτεύειν ἔφη; ΔΙΟΝ. Οὐ δῆτ' ἐκεῖνον, ἀλλὰ τὸν Ἐριούνιον Ἑρμῆν χθόνιον προσεῖπε, κἀδήλου λέγων Ὁτιὴ πατρῷον τοῦτο κέκτηται γέρας.* Schol. *Τὸ πατρῷα κεκίνηκε τὴν ἀμφιβολίαν. Ἤτοι γὰρ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς Ὀρέστης φησὶν, ἢ τὰ καθ' ᾅδου λέγει πατρῷα κράτη τοῦ Ἑρμοῦ· καθ' ὃ καὶ χθόνιος ὁ Ἑρμῆς ὁ ἐκ πατρὸς ἔχων τὰς ἐν τῷ κόσμῳ βασιλείας ἐπιτηρεῖν. Δέον δὲ εἰπεῖν πατρόθεν, πατρῷα εἶπε πρὸς τὰ κράτη.* Non defuere, qui Euripidis

Ἥκω γὰρ ἐς γῆν τήνδε καὶ κατέρχομαι.
Τύμβου δ' ἐπ' ὄχθῳ τῷδε κηρύσσω πατρὶ
Κλύειν, ἀκοῦσαι. * * *
* * * * * *
* *πλόκαμον Ἰνάχου θρεπτήριον·*
Τὸν δεύτερον δὲ τόνδε πενθητήριον.

---

interpretationem probarent. Schol. Arist. l. l. (1175): *Ἀρίσταρχος δέ φησι τῶν ἐξηγήσεων τοῦ στίχου τὴν προτέραν κατὰ τὸν ποιητὴν εἶναι, ἣν ὁ Εὐριπίδης ἔφη· τὰ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς κράτη ἐποπτεύων, ὃς κρατηθεὶς ὑπὸ τῶν περὶ Αἴγισθον ἀπώλετο.* Inter recentiores Euripidi assensi sunt Sch. et Butl. Novam viam iniit O. Mueller. Eumen. p. 187, ut *πατρῷα κράτη* cum sqq. junctum ad munus *σωτῆρος* et *ξυμμάχου* referretur. »*Orestes betet am Grabe des Vaters, dass der Chthonische Hermes so viel Antheil an der Macht seines Vaters, des Zeus Soter, nehmen möge, um ihm für sein Vorhaben ein Soter zu werden; indem er erwartet, dass die durch Klytämnestra verletzten unterirdischen Götter, vor allen der Geist des Vaters aus dem Grabe heraus, seiner Blutrache hülfreich sein werden. Hierbei verwerfen wir freilich die scheinbar authentische Interpretation, welche Aristophanes den Aeschylos selbst geben lässt. Wir appelliren von dem Aristophanischen Schatten des Aeschylos an den in seinen Tragödien noch fortlebenden Geist des alten Heros.*«

V. 3. *ἐς* Aristoph. cod. Paris. A, B, C, Brunckii et Cantabr. 2 Dobraei. Vulgo *εἰς* legitur.

V. 4. Ran. 1183 sq. *τῷδε* cod. Ravennas. *τάδε* Cantabr. 1 Dobraei, Barocc., Borgian. *τάδε γε* reliqui. — Versum tertium et quintum ap. Aristoph. Euripides carpit ob tautologiam, quae sit verborum *ἥκειν* et *κατέρχεσθαι*, *κλύειν* et *ἀκοῦσαι*, neutro loco jure.

V. 7—8. St. supplevit ex schol. Pind., qui ad Pyth. IV, 82 (145). *Οὐδὲ κομᾶν πλόκαμοι κερθέντες οἴχοντ' ἀγλαοί*, haec notavit: *Οὐδὲ τὴν πρώτην κόμην εἰς ἀπαρχὴν τοῖς θεοῖς ἐκείρατο, ἀλλ' ὡς Ἀχιλεὺς ἦν πρωτοκόμης. Ὅμηρος*

Σπέρχει', ἄλλως σοί γε πατὴρ ἠρήσατο Πηλεύς.

Καὶ παρ' Αἰσχύλῳ,

— πλόκαμον Ἰνάχῳ θρεπτήριον,
Τὸν δεύτερον δὲ τόνδε πενθητήριον,

Ὀρέστης φησὶ τῷ Ἀγαμέμνονι. Eosdem versus respicit Eustath. ad Il. II. p. 185. *Λέγονται δὲ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον κομᾶν οἱ Ἕλληνες· ἐν δὲ πένθους καιρῷ κείρεσθαι. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν καιρῷ ἀκμῆς ἤτοι τελείας ἡλικίας· τηνικαῦτα γὰρ πλόκαμον κείραντες ἀνετίθουν Ἀπόλ-*

[Οὐ γὰρ παρὼν ᾤμωξα σὸν, πάτερ, μόρον
Οὐδ᾽ ἐξέτεινα χεῖρ᾽ ἐπ᾽ ἐκφορᾷ νεκροῦ.]
*   *   *   *   *   *

Τί χρῆμα λεύσσω; τίς ποθ᾽ ἥδ᾽ ὁμήγυρις
Στείχει γυναικῶν φάρεσιν μελαγχίμοις
Πρέπουσα; ποίᾳ ξυμφορᾷ προςεικάσω;
Πότερα δόμοισι πῆμα προςκυρεῖ νέον;
Ἢ πατρὶ τὠμῷ τάςδ᾽ ἐπεικάσας τύχω

λωνι κουροτρόφῳ καὶ ποταμοῖς, καθάπερ ὁ Ὅμηρος ἱστορήσει ἐν τοῖς ἑξῆς. Καὶ ἦν οὗτος μὲν ὁ πλόκαμος θρεπτήριος κατὰ τὸν Αἰσχύλον· πενθητήριος δὲ ὁ ἕτερος. Λέγεται δὲ τῆς τομῆς τοῦ θρεπτηρίου πλοκάμου κατάρξαι Θησεύς· κειράμενος γάρ φασι τὴν ἐμπροσθίαν κόμην εἰς Δῆλον ἀνέθετο τῷ Ἀπόλλωνι. Id. ad Il. Υ. 39. Ὅρα δὲ ὡς εἰ καὶ ταὐτὸν ἀκερσικόμην εἰπεῖν καὶ καρηκομόωντα, ὅμως οὐκ ἠθέλησε τὸν Ἀπόλλωνα καρηκομόωντα εἰπεῖν, ὡς ἀνθρώποις ἀπονείμας ἐκεῖνο, οἳ τρέφοντες ἐκείροντό ποτε αὐτήν· καὶ οὐ μόνον ἐπὶ πένθει, ὅπερ ἐπὶ Πατρόκλῳ γίγνεται, ἀλλὰ καὶ ἄλλως ἐπὶ ἀνατροφῇ. Πλόκαμος γὰρ κούριμος ὁ μέν τις ἦν κατὰ τὸν εἰπόντα θρεπτήριος, ὁ δὲ θρηνητήριος. — Versum 7 Erfurdt. ad Soph. El. 52 explet: Φέρω δὲ πλόκαμον sqq. Plura intercidisse verisimilius.

V. 8. 9. Interposuimus de sententia G. Dindorfii, qui hos versus nescio unde sumptos primus hoc loco reponendos esse monuit apud Zimmerm. 1839, 140. p. 1123 sq. Verba ejus haec sunt: »*Hierzu kommen gegenwärtig noch zwei, doppelt beglaubigte Verse, in welchen Orestes den Grund angiebt, warum er erst jetzt dem ermordeten Vater die schuldigen Opfer kindlicher Pietät darbringt. Diese Worte berühren einen aus mehreren Stellen der Alten bekannten Gebrauch, der aus den Worten des Euripides deutlich wird.* Suppl. 772. Ἀλλ᾽ εἶεν, ἀρῶ χεῖρ᾽ ἀπαντήσας νεκροῖς Αἵδου τε μολπὰς ἐκχεῶ δακρυρρόους Φίλους προςαυδῶν, ὧν λελειμμένος τάλας Ἔρημα κλάω. Alcest. 767. Ἡ δ᾽ ἐκ δόμων βέβηκεν οὐδ᾽ ἐφεσπόμην Οὐδ᾽ ἐξέτεινα χεῖρ᾽, ἀποιμώζων ἐμὴν Δέσποιναν, ἣ ᾽μοὶ πᾶσί τ᾽ οἰκέταισιν ἦν Μήτηρ.«

V. 10. λεύσω A. ὁμήγυρυς A. T.

V. 11. φαρέτι A. βάρεσι T. Locum respicere videtur Eustath. ad Il. χ, 13: οὕτως Αἰσχύλος πέπλους μελαγχίμους φησίν.

V. 12. ποῖα ξύμφορᾷ G. ποῖα ξυμφορὰ A. τοίᾳ R.

V. 13. δόμοις R. — πῆμα M. G. R. πόμα A. πτῶμα T. V. Turnebi conjectura textui vulgatae illata, v. Ahrens de caussis quibusdam Aeschyli nondum satis emendati p. 5. — προςκυνεῖ A. T. — Hesych. Προςκυρεῖ· προςεγγίζει.

V. 14. τ᾽ ὠμῷ R.

Χοὰς φερούσας νερτέροις μειλίγμασιν;
Οὐδέν ποτ᾽ ἄλλο· καὶ γὰρ Ἠλέκτραν δοκῶ
Στείχειν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν πένθει λυγρῷ
Πρέπουσαν. ὦ Ζεῦ, δός με τίσασθαι μόρον
Πατρός, γενοῦ δὲ σύμμαχος θέλων ἐμοί.
Πυλάδη, σταθῶμεν ἐκποδών, ὡς ἂν σαφῶς
Μάθω γυναικῶν ἥτις ἥδε προστροπή.

V. 15. μειλίγμασιν, quod libri praebent, retinendum censent Herm. observat. crit. p. 55, Erfurdt. ad Soph. El. 52, ut sit νερτέροις adjectivum cum μειλίγμασιν conjungendum. Νέρτερα μειλίγματα esse piacula quae diis manibus offerantur. Addit Well. dativum consilium et rationem significare, qua permoti libationes afferant, ut sensus sit: afferunt eas ad vel propter placandos manes. Obelo signavit Pors. Μειλίγματα post Casaubonum conj. St., recepit Blomf. conferens Pers. 615, Χοὰς φέρουσ᾽, ἅπερ νεκροῖσι μειλικτήρια.

V. 16. ἄλλοι R.

V. 17. στείχειν om. G. A. ejus loco ὁρᾶν habet T. e conj. sua. λυγρῷ om. R. — τήνδ᾽ conj. Blomf., minus recte. Ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν Or. addit miratus, quo casu fiat, ut soror sua sibi ad sepulcrum patris lugubri vestitu occurrat.

V. 19. ξύμμαχος Pors. Blomf.

V. 20. ἐκποδών em. St. — ἐκ ποδῶν A. T. ἐκποδῶν M. R.

Parodo v. 22—75 exponuntur, quae audientes a Choro post finitam Agamemnonem primum scenam ingrediente edoceri par est. Primum caussam viae, dein domus regiae post interfectum Agamemnonem, denique paucis verbis suam ipsius miseram conditionem describit. Missae sunt ad libamina Agamemnoni ferenda, v. 22—30, a Clytaemnestra somnio iram caesi conjugis portendente territae, v. 31—42. Sed veretur Clytaemnestrae verba, quae pro impiis habet, proferre, siquidem sanguis semel effusus piari nequeat, v. 42—43. Qua cogitatione quum revocetur calamitatum, quibus afflictatur domus regia, memoria, ad miseram hujus conditionem describendam transit. Interemto domino involvunt eam tenebrae, abiit reverentia, qua antea populus reges suspicere solitus erat, v. 44—51, timor hos occupat unam felicitatem curantes, v. 51—52. Discrimen autem imminet citum iis qui in ampla luce versantur, h. e. qui rerum potiuntur, quamvis tardum sit iis, quorum fortuna crepusculo obscurata, aliosque (caesum indigne Agamemnonem intelligit) jam nox in aeternum detineat, v. 53—57. Exposita fortuna regia redit ad sententiam v. 43 prolatam; sanguinem a terra haustum manere, non diffluere, nullis omnium fluvio-

ΧΟΡΟΣ.

Ἰαλτὸς ἐκ δόμων ἔβην στρ. ά.
Χοὰς προπομπὸς ὀξύχειρι σὺν κτύπῳ·
Πρέπει παρῇς φοίνιοις ἀμυγμοῖς
Ὄνυχος ἄλοκι νεοτόμῳ·
Δι᾽ αἰῶνος δ᾽ ἰυγμοῖσι βόσκεται κέαρ.
Λινοφθόροι δ᾽ ὑφασμάτων

---

rum lavationibus extingui, reum vindictam non effugere, v. 58—66. Haec tristis dominorum, aeque misera chori condicio, quod servae, quod impia facinora probare coactae sint, quod fortunae herilis interitu angantur, v. 67—75.

Carmine non ita longo sententiae multae diversi argumenti pulchro nexu adumbratae. Edocemur universam aedium regiarum conditionem, populi et familiae erga dominos affectum; manifesta sunt odium et timor tyranni, amor erga liberos, desiderium interfecti Agamemnonis, dolor et miseratio ob acta scelera, metus propter ventura; his subest gravissima de Justitia divina sententia, de vindicta, quae scelestos maneat, ut e morali necessitate ingruentem nubium, quibus aedes obducuntur, tempestatem praesagire liceat. Ita animis multifariam commotis sermo concisus, aliquot locis tantum non obscurus, celeri motu ad nova transiens.

V. 22. ἔβη M. G. A. — ἴαλτος G.

V. 23. χοᾶς V. — Accusativum probant Erf. ad Soph. Trach. 615, Schw. et Well. Χοᾶς Pors.; singularis ejus vocis tragicis parum usitatus, licet apud Aeschylum Homeri exemplo fortasse defendi queat. Χοὰν proponunt St. Bl. — κτύπῳ em. Arnald. συνκύπτω M. σὺν κύπτῳ G. A. V. συγκόπτῳ R. συγκύπτῳ T. — σὺν κόπῳ conj. Pauw.

V. 24. φοινίοις ἀμυγμοῖς em. St. φοινισσαμυγμοῖς M. φοίνισσα γωγμοῖς G. A. idemque in cod. R., qui φοίνισσ᾽ edidit reliquis omissis. φοίνισσα γ᾽ ὠγμοῖς T.

V. 26. δ᾽ ἰυγμοῖσι em. Canter. διοιγμοῖσι M. G. A. R. V. δ᾽ ὠγμοῖσι T. — Opponuntur νεοτόμῳ et δι᾽ αἰῶνος, παρῇς et κέαρ; genuum laceratio ob recentem caussam, quod libamina ferre jussa est, perpetua ejulatione dolorem animo infixum ali dicit, significans dolorem ob interemtum Agamemnonem multo ante conceptum.

V. 27. Etym. M. p. 403, 48: ἔφλαδον σημαίνει τὸ ἐσχίσθην, ἢ ἐθλάσθην, ἢ διεῤῥάγην, ὥς φησιν Αἰσχύλος λινοφθόροι ὑφασμάτων λακίδες ἔφλαδον ὑπ᾽ ἄλγεσι. — Λακίδες λινοφθόροι Erf. ad Soph. Ant. 1009 Well. Schw. dictum pro λακίδες λίνων φθαρέντων explicant, Blomf. scissiones vestium linum perdentes.

Λακίδες ἔφλαδον ὑπ᾽ ἄλγεσιν,
Πρόστερνοι στολμοὶ πέπλων ἀγελάστοις
Ξυμφοραῖς πεπληγμένων.
** Τορὸς γὰρ φοῖβος ὀρθόθριξ* ἀντ. ά.
Δόμων ὀνειρόμαντις, ἐξ ὕπνου κότον
Πνέων, ἀωρόνυκτον ἀμβόαμα
Μυχόθεν ἔλακε περὶ φόβῳ,
Γυναικείοισιν ἐν δώμασιν βαρὺς πιτνών.
Κριταί τε τῶνδ᾽ ὀνειράτων

V. 28. *ἄλγεσιν* em. Pors. Libri et etym. M. *ἄλγεσι.*

V. 29. *πρόστελνοι* (ρ supra scriptum) M. *πρόστελνοι* G. A. R.

V. 31. *τορὸς γὰρ φοῖβος* G. A. R. *τορὸς γὰρ φόβος* M. T. V. — Arnaldi emendationem *τορὸς φόβος γὰρ ὀρθόθριξ* rec. Schw., Heathii *τορὸς γὰρ ὀρθόθριξ φόβος* Pors. Schutz. Blomf.; sed *φόβος — περὶ φόβῳ* recte non dicitur. Lachm. de chor. syst. p. 49 *τορὸς δὲ Φοῖβος ὀρθόθριξ*, idem proponit O. Mueller. annal. Zimmerm. 1836. p. 21, *Φοῖβον* de arte vaticinandi adeoque ipso vaticinio quo Clytaemnestra percellitur (vertit Muell.: »*Hellschauender Sehergeist, haarsträubender*« sqq.) interpretantes, eodem modo quo *Ἥφαιστος* de igne, *Κύπρις* de amore dicatur. Contra Muell. disputat Hermannus annal. Jahn. 1836. p. 298, opusc. VII. p. 52, emendationem proponens: *Τορὸς δὲ φοῖτος ὀρθόθριξ.* Eandem nos multo ante formatam cum amicis communicaveramus. *Φοῖτος* ad rabiem et consternationem, qua regina perculsa e somnio excitatur, significandam aptissimum. Sept. 613 *σὺν φοίτῳ φρενῶν.* *Τορὸς* cum *ἔλακε* jungendum. »Altisona rabies comas erigens, somniorum aedibus interpres (cf. v. 883 *Ἦ κάρτα μάντις οὑξ ὀνειράτων φόβος*) prae metu (ejus quam incessit rabies) clamorem edidit e penetralibus, in feminarum cubicula graviter irruens.«

V. 33. *ἀρωρόνυκτον* A.

V. 34. *ἔλαχε* G. A. cod. R. *ἔλακε* supra scriptum in G., idem e conj. R. T. — *περὶ φόνῳ* conj. Both. Schutz.

V. 35. *γυναικείοισιν* V. *γυναικίοισιν* M. G. A. R. T. — *δόμασιν* R. — *πιτνών* em. Herm. *βαρὺς πιτνῶν* M. R. *βαρυπιτνῶν* A. *βαρὺ πιτνῶν* G. T. V. *πιτνῶν* Pors., *πίτνων* Elmsl. ad Eur. Heracl. 77. Blomf., *πιτνών* Herm. Diar. Class. t. XXXVIII. p. 284 monens, sensum hujus loci aoristum postulare.

V. 36. *τε* insertum ex em. Pors. In libris abest. *δὲ* ex em. Arnaldi Sch. Schw.

Θεόθεν ἔλακον ὑπέγγυοι
Μέμφεσθαι τοὺς γᾶς νέρθεν περιθύμως
Τοῖς κτανοῦσί τ' ἐγκοτεῖν.
Τοιάνδε χάριν ἄχαριν, ἀπότροπον κακῶν, στρ. β'.
Ἰὼ γαῖα, μαῖα, μωμένα μ' ἰάλλει
Δύσθεος γυνά. φοβοῦμαι δ' ἔπος τόδ' ἐκβαλεῖν.
Τί γὰρ λύτρον πεσόντος αἵματος πέδῳ;
Ἰὼ πανοιζὺς ἑστία,
Ἰὼ κατασκαφαὶ δόμων.
Ἀνήλιοι, βροτοστυγεῖς
Δνόφοι καλύπτουσι δόμους
Δεσποτῶν θανάτοισι.

V. 37. ἔλαχον G. A. R. — θεόθεν ὑπέγγυοι utpote jurejurando obstricti. Schol.: τὴν ἀπόφασιν ἐγγυώμενοι, ἢ οἱ ἐκ θεῶν ἠσφαλισμένοι τὴν μαντείαν.

V. 40. Τοιὰν δὲ A. T. — Ut accurata sit exitus versus strophici ἀπότροπον κακῶν et antistrophici ἀπόλεμον τὸ πρὶν responsio, Herm. obs. cr. p. 57 ἐπὶ ante χάριν inseruit, Elmsl. Mus. crit. Cantabr. VI. p. 299 ἀχάριτον proposuit, quod verum videtur; probant Martinus observatt. critt. in Aesch. Oresteam p. 11, Enger de Aeschyleis antistrophicorum responsionibus p. 73. Quod enim Well. dicit vocis ἀπότροπον secundam syllabam produci solere, regulam posuit, quae est regulae exceptio. Eur. Phoen. 1767 Καδμείαν ᾧ νεβρίδα στολιδωσαμένα ποτ' ἐγὼ θίασον Σεμέλας ἱερὸν ὄρεσιν ἀνεχόρευσα, χάριν ἀχάριστον (Well. conj. ἀχάριτον) εἰς θεοὺς διδοῦσα.

V. 41. Ἰὼ γαῖα, γαῖα R. V. μαῖα etiam schol. legebat interpretatus ὦ γῆ μήτηρ. — μωμένα μ' ἰάλλει em. St. μωμέν' ἀμιλλεῖ M. μωμένα μιλλεῖ G. A. R. V. μωμένα μυλλεῖ T.

V. 42. τόδ' om. T. τόδε R. V. — ἐκβαλεῖν emm. Pauw. et St.; ἐκβάλλειν libri, ἐκβάλλεν T. — Verba τόδ' ἔπος schol. ad antecedentia refert, ut non sine metu suo Chorus reginam impiam se praedicavisse testetur; quod falsum esse nexus eorum quae sequuntur docet, unde mandata Clytaemnestrae, quae Chorus proferre vereatur, intelligi apparet. Cf. verba Electrae v. 85 ἢ τοῦτο φάσκω τοὔπος sqq. Ἐκβάλλειν vel ἐκρίπτειν ἔπος dicitur de impiis insolentibus verbis, cf. Boeckh. ad Pind. Pyth. II. 81. Bl. ad Prom. 320.

V. 43. λύτρον em. Canter. libri λυγρόν.

V. 44. πανοϊζὺς G. V. conj. R.

V. 46. βροτοαστυγεῖς A.

Σέβας δ' ἄμαχον, ἀδάματον, ἀπόλεμον τὸ πρὶν, ἀντ. β'.
Δι' ὤτων φρενός τε δαμίας περαῖνον
Νῦν ἀφίσταται. φοβεῖται δέ τις. τὸ δ' εὐτυχεῖν,
Τόδ' ἐν βροτοῖς· θεός τε καὶ θεοῦ πλέον.
* Ῥοπὴ δ' ἐπισκοπεῖ δίκαν
Ταχεῖα τοῖς μὲν ἐν φάει,
Τὰ δ' ἐν μεταιχμίῳ σκότου
* Μένει χρονίζοντ' εὔχη βρύει·

V. 49. *ἀδάματον* em. Herm. obss. critt. p. 57. libri *ἀδάμαντον.*

V. 50. *φρενός τε* V. *φρένες τε* M. G. *φρένετε* A. *φρέννεστε* cod. R. *φρένας τε* conj. R. *φρενῶν τε* T.

V. 51. *ἀμφίσταται* M.

V. 52. *ἐμβροτοῖς* M. *ἐν βροτοῖσι* R. — *θεός τε σθεοῦ* A. *θεός τε θεοῦ* T.

V. 53. *ῥοπῇ* G. A. — *δίκας* T.

V. 54. post *ταχεῖα* comma habent T. V. — *τοὺς* T.

V. 55. *τόδ'* M.

V. 56. *χρονίζοντ' ἄχει* M. si fides habenda Salvinii collationi, qua priores usi; idem *χρονίζοντ' εὔχη* sec. collationem, quae in ed. Weigel. legitur; *χρονίζοντ' εὔχη* etiam G. cod. R. *ἄχη* conj. R. V. *χρονίζον τεύχη* A. *χρονίζον τ' εὐχῇ* T.

Locus obscurus et corruptus, quem persanatum iri exigua spes. Scholiastae verba haec sunt: *Ἡ δὲ τῆς δίκης ῥοπὴ τοὺς μὲν ἐπισκοπεῖ ταχέως καὶ ἀμύνεται· ἄλλοις δὲ ἐν ἀμφιβόλῳ ἐᾷ τὴν τιμωρίαν, οὐκ ἀθρόως αὐτοὺς ἀμυνομένη, ὥστε τοὺς ἠδικημένους ὑπ' αὐτῶν λυπεῖσθαι· ἄλλους δὲ σκότος καλύπτει, ὡς μηδ' ὁρᾶσθαι ὑπ' αὐτῆς. Ὁμοίως ὁ φόνος πέπηγε καὶ οὐ διαῤῥεῖ, ἀλλ' ἐπέξεισιν αὐτόν.* Interpretes vulgo significari putant, ultionem divinam omnes scelestos corripere, alios celerius, dum dies adhuc luceat, alios paullo serius circa crepusculum, alios vero vel media nocte. Sententiam me quidem judice ineptis verbis expressam (quis enim pro eo quod dicendum erat, Justitiam serius ocius punire, eam modo meridie modo vesperi modo media nocte punire diceret?) Herm. obs. critt. p. 60 pulcherrimam judicabat, quem quae eo l. de orationis inversione deque summa hujus loci vi in eo posita exposuit, quod incertum esse dicatur, quo quis tempore poenas subiturus sit, dudum improbasse consentaneum est. Idem de sensu loci sane sententia sua perstat, opusc. VII. p. 52, dicens nexum sententiarum postulare explicationem a schol. datam, hoc tantum dubitans, num verba *Τοὺς δ' ἄκρατος ἔχει νύξ* recte explicata sint. Legendum esse cum schol.: *Ῥοπὴ δ' ἐπισκοπεῖ δίκας ταχεῖα τοὺς μὲν ἐν φάει.* Scholia-

Τοὺς δ' ἄκραντος ἔχει νύξ.

---

stam ita legisse probabile, interpretationem falsam esse certum videtur. — Neque vero haec verba solum, sed etiam antecedentia difficultatem movent. Schol. verba *φοβεῖται δέ τις* de vulgo interpretatur, qui reges non vereatur sed timeat: *Τοῦτο δὲ θέλει εἰπεῖν, ὅτι ἡ αἰδὼς ἣν περὶ Ἀγαμέμνονα εἶχον οἱ δῆμοι, νῦν εἰς φόβον ἐτράπη. Ἐκεῖνον γὰρ ᾔδοῦντο καὶ ἐφίλουν· τοῦτον δὲ φοβοῦνται ὡς τύραννον διατελούμενον.* St.: »Interrogative: nemo timet. Vel *τις* obscure innuit Clytaemnestram.« Priorem interpretationem sequuntur Schutz., Butl., alteram Well. Blomf. Caussam aptam non video, cur chorus de timore Clytaemnestrae, quem ipse v. 34 disertis verbis enarravit, loquens nomen ejus reticeret, obscura voce *τις* usus, quum cetera verbis minime obscuris expressa sint, cf. v. 42 *δύσθεος γυνά.* Quapropter magis in eam sententiam inclinor, ut *φοβεῖται δὲ τίς;* scribendum existimem, ut nemo timere dominos qui tunc sint dicatur. Quorum nexus cum iis quae sequuntur hic est, ut cogitatione supplendum sit, licet Aegisthus et Clytaemnestra exuerint reverentiam populi, tamen potiri regno idque plurimi facere; opes enim apud homines pro Deo esse. Dein sequentibus admonetur de discrimine, quod denuo domui Agamemnonis immineat. Jamvero conditio eorum, qui ad eam pertinent, triplex. Clytaemnestra et Aegisthus rerum potiuntur, Orestes et Electra ut oppressi ita non sunt extincti, Agamemnon plane periit. Hos in mente habet, generali sententia et imagine usus, quam eandem v. 46 posuit *ἀνήλιοι βροτοστυγεῖς δνόφοι καλύπτουσι δόμους δεσποτῶν θανάτοισι. Τοὺς ἐν φάει* igitur intellige Aegisthum et Clytaemnestram, crepusculi imagine Orestes et Electra, noctis Agamemnon significatur. Discrimen Justitiae divinae in eos, qui in ampla luce versantur, h. e. qui rerum potiuntur, spe celerius ingruit; contra res crepusculo obscuratae, h. e. eorum qui oppressi non extincti sunt, tardos dolores germinant; alios nox infinita obtinet. Postrema haec verba *Τοὺς δ' ἄκραντος ἔχει νὺξ* praeclaram ad audientium animos commovendos vim habent; ad generalem sententiam non sunt necessaria, discrimen enim de quo agitur proprie ad eos tantum pertinet qui superis auris degunt; sed opportuno loco et summa cum vi Aegisthi et Orestis cogitatione Chorus in memoriam et desiderium Agamemnonis delapsus miserrimi quo periit fati audientes admonet. *Ἄκραντος* h. l. vulgo interpretantur noctem infinitam; activo sensu accipit Reisig. Soph. Col. enarr. p. CXXXIII.

Hic sententiarum ordo ut non sine probabilitate e nexu videtur erui posse, ita singula tantum non omnia admodum dubia atque incerta. V. 53 editores fere omnes praeter Well. e T. et schol.

δίκας vel Δίκας receperunt, qui genitivus cum ῥοπή jungeretur. Mueller. annal. Zimmerm. a. 1836 p. 22 locum hunc in modum scribit:

τὸ δ' εὐτυχεῖν
Τόδ' ἐν βροτοῖς θεός τε καὶ θεοῦ πλέον·
Ῥοπὴ δ' ἐπισκοτεῖ δικᾶν
Ταχεῖα τοῖς μὲν ἐν φάει,
Τὸ δ' ἐν μεταιχμίῳ σκότου
Μένει χρονίζον τε βρύει·
Τοὺς δ' ἄκραντος ἔχει νύξ.

Interpretatur: *Ein hohes Glück ist freilich nach der Meinung der Sterblichen Gott und mehr als Gott: aber die einbrechende Wucht der göttlichen Strafen stellt die im Lichte der Glückseligkeit Strahlenden schnell ins Dunkel; ein Loos dagegen im Dämmerlichte erhält sich länger und lässt die Keime des Verderbens langsam wuchern; andere Menschen bleiben immer in tiefer endloser Nacht. Bei den letzten Worten denken die trojanischen Sklavinnen an ihr eigenes Loos, welches so trübe sei, dass es nicht trüber werden könne; die im Lichte sind die Beherrscher des Hauses und Landes, welche, je höher sie das Schicksal gestellt, um desto schneller in die Tiefe des Verderbens gestürzt werden, da einmal die Ehrfurcht vor der Majestät bei dem Volke verschwunden ist.* S a e v i u s v e n t i s a g i t a t u r i n g e n s P i n u s e t c e l s a e g r a v i o r e c a s u D e c i d u n t t u r r e s. *Dass sich dieser Gedanke sehr natürlich an den vorigen anknüpft und aus dem Hauptgedanken entwickelt, bedarf wohl keiner Ausführung. Die Verkündigung des Sturzes, der dem Hause drohe, wird grade dadurch begründet, dass es vorher so hoch stand, so lange irdische Hoheit dauert, liegt Alles vor ihr auf Knieen, kommt die Zeit der Demüthigung, so ist der Sturz um so rascher und gewaltiger.«* Vides Muellerum verba τοὺς ἐν φάει eodem quo nos, caetera sententiarumque nexum alio modo explicare. Servos hoc l. de sua sorte cogitare verisimile non est; Agamemnonem verbis Τοὺς δ' sqq. significari certum videtur. Contra Mueller. disputat Herm. opusc. VII. p. 52. Ἐπισκοτεῖν prosa oratione saepius cum dativo construitur, poetarum loci desiderantur; neque pluralis δικᾶν aptus videtur. Unde eadem sententia scribere praestat: Ῥοπὴ δ' ἐπισκοτεῖ δίκας Ταχεῖα τοὺς μὲν ἐν φάει. Atqui licet ἐπισκοτεῖ ad imaginem quam supra poeta posuit aptius, tamen etiam ἐπισκοπεῖ sensum praebet bonum; scholiastam ducem sequi fortasse tutissimum. Sq. v. Herm. obss. critt. p. 60 ejecto vocabulo ἄχη scripsit Μένει χρονίζοντα βρύει, quod receperunt editores. Butl. conj. μένει, χρόνια δ' ἄχη βρύει. Sed omnia incerta; una vox e glossemate irrepsit, aut ἄχη, quo τὰ δὲ explica-

* Δι' αἵματ' ἐκποθένθ' ὑπὸ χθονὸς τροφοῦ στρ. γ'.
Τίτας φόνος πέπηγεν οὐ διαῤῥυδᾶν.
Διαλγὴς ἄτη διαφέρει
* Τὸν αἴτιον παναρκέτας νόσου βρύειν.

---

retur, aut *βρύει* e v. 61, aut *μένει* (ad quam vocem marg. Voss. notatur: »In Ms. non extat haec vox. Auratus legit *μένος.*«) ad *χρονίζοντα* tamquam glossema adscriptum. Adeo *ἄχη* e conj ortum, codd. enim praebent *εὔχη*, in qua voce corrupta veram lectionem latere probabile est. Unum patet, vocabula *ταχεῖα* et *χρονίζοντα* sibi opponi, quo sensus quem supra proposui commendatur. Conjecturas locus sexcentas admittit easque omnes incertas. Si hariolandum sit, proponam: *Τὰ δ' ἐν μεταιχμίῳ σκότου Βρύει χρονίζοντά γ' ἄχη*, vel *χρονίζοντ' ἔτ' ἄχη*.

A v. 58 ad finem carminis libri epodum exhibent, quam Herm. de metr. Pind. p. 198 ita divisit, ut v. 58—66 stropha, caeteris antistropha contineretur. Quae quum parum sibi respondeant, eandem tamen str. et ant. statuit Seidl. de verss. dochm. p. 158. Epodum exhibent Lachm. de chor. syst. p. 49, Well. Blomf. Veram rationem inierunt Erfurdt. annal. Heidelberg. a. 1809. VI. p. 281 et Butl.; eandem proponit Mueller. l. l. p. 23 probatque Herm. opusc. VII. p. 53. Praeterquam quod certa responsionis vestigia apparent, v. 67 epodum incipere sensus nexusque admonet; finito enim quod proprium est carminis argumento et absolutis quae de domo Agamemnonia dicenda erant, Chorus sequentibus de ipsarum miseriis monet; cujusmodi additamenta cohaerentia nexu cum antecedentibus eademque divisa epodis annecti solent.

V. 58. *ἐκποθέντ'* em. Pors. *αἵματ' ἐκποθέν* A. G. cod. R. *αἷμά τ' ἐκποθέν* conj. R. T. V. — In *δι'* non offenderunt editores, sed quis ferat languidam tautologiam, ut sanguis propter sanguinem epotum a terra fixus esse neque diffluere dicatur? Redit Chorus his verbis ad sententiam v. 43 prolatam; scribendum *'Αλλ' αἵματ' ἐκποθέντ'* sqq.; aut *τὰ δ' αἵματ'* sqq.

V. 59. *τί τὰς* A. — *πεπηγμένον διαῤῥυδᾶν* G. A. — *διαῤῥυδᾶν* Schneider. et Passov. in lexicis neutrum adjectivi *διαῤῥυδήεις*, contr. *διαῤῥυδῆς* existimant, Well. infinitivum verbi *διαῤῥυδάω*; Lachm. l. l. p. 49 *διαῤῥύδην*, Blomf. *διαῤῥυδὰν*, Mueller. l. l. *διαῤῥύδαν* scribit comparans *ἀμβολάδαν* Pind. Nem. X. 33.

V. 60 et 61. *αἴτη* cod. R. qui *ἄτη* e conj. dedit. — *διασπαράσσει διαφέρει τὸν αἴτιον ν. β.* M. *διασπαράσσει· παναλκετὰς ν. β.* A. omissis *τὸν αἴτιον*, *διασπαράσσει παναρκέτας ν. β.* T. *διασπαράσσει* glossema esse e schol. patet; abest in G. R. V. — De *πανάρκετος* Blomf. haec scribit. »In omnia sufficiens; vel undequaque suffi-

[Τοὺς δ' ἄκραντος ἔχει νύξ.]
Θίγοντι δ' οὔτε νυμφικῶν ἑδωλίων ἀντ. γ'.
Ἄκος· πόροι τε πάντες ἐκ μιᾶς ὁδοῦ
* Βαίνοντες τὸν χερομυσῆ
* Φόνον καθαίροντες ἰοῦσαν ἄτην.

---

ciens. Idem quod παναρκής. Suidas, Παναρκέος: τοῦ μεγάλου καὶ δυνατοῦ. Vid. Gloss. in Pers. 801. v. πανταρκής.« Bergk. annal. Zimmerm. 1838. p. 19 eam vocem nominativum existimat cum voce ἄτα construendum, quod dictum sit ut τύχη σωτήρ similia. Nos locum plures ob caussas corruptum habemus. Exemplum vocis διαλγής ex Plutarcho lexica afferunt. Βρύει Herm. de metr. Pind. p. 198 ejecit, tamquam illatum e v. 56, quem sequitur Blomf.

V. 62. Versum e v. 57 male repetitum editores aut ejecerunt aut uncinulis incluserunt.

V. 63. Οὔτε em. Both., libri οὔτι. θίγοντι (θιγόντι) conjecerunt Scal. et Steph., recepit Blomf., recte, ut videtur, et commendatur metro, quod puros iambos postulat. Sententiam schol. recte explicavit.

V. 65 et 66. χερομυσῆ em Pors. χαιρομυσῆ M. G. R. V. χαιρομισῆ A. χειρομισῆ T. — Sententia minime dubia, correctio admodum. Cuilibet obversantur praeclari versus poetae Britanni:

Will all great Neptune's ocean wash this blood
clean from my hand? no, this my hand will rather
the multitudinous sea incarnardine
making the green one red.

Pro βαίνοντες Lachm. p. 50 διαίνοντες, quod facillimum, nisi quod tautologia esse videtur propter sequentia. Aptius ad verba ἐκ μιᾶς ὁδοῦ scripseris προβαίνοντες. Pro corrupto ἰοῦσαν ἄτην Heath. ῥέουσιν μάτην, quam conjecturam prae ceteris verisimilem judicat Seidl. p. 158; Herm. de metr. Pind. p. 198 λούσειαν μάτην, Musgravius ἴθυσαν μάτην; idem Mueller. l. l. p. 23 proponit. Quas conjecturas omnes probari non posse responsio antistrophica docet. Scribendum videtur: κλύσαιεν ἂν μάτην. Praeterea menda latet in voce καθαίροντες. Neque enim dubitamus, quin iambi puri sint, cfr. str. Fortasse participium glossema est adjectivi καθάρσιοι. — Ad verba ἐκ μιᾶς ὁδοῦ illustranda facit, quod in lustrationibus fiebat, ut fluminibus uterentur ex eodem fonte promanantibus; sicuti Oresti ab oraculo Delphico injunctum fertur ut fluvio ablueretur qui septem fluminibus eodem ex fonte manantibus confunderetur. Gramm. de carmine bucol. Theocrito praemitti solitus χρησμὸς ἐξέπεσεν, ἐν ἑπτὰ ποταμοῖς ἐκ μιᾶς πηγῆς ῥέουσιν ἀπολούσασθαι. Cf. Schneidewin de Diana Phacelina et Oreste ap. Rheginos et Siculos p. 9.

* Ἐμοὶ δ', ἀνάγκαν γὰρ ἀμφίπτολιν ἐπῳδ.
Θεοὶ προςήνεγκαν, ἐκ γὰρ οἴκων
* Πατρῴων δούλιον ἐςᾶγον αἶσαν,
Δίκαια καὶ μὴ δίκαια
* Πρέποντ' ἀρχὰς βίου
Βίᾳ φερομένων αἰνέσαι, πικρὸν φρενῶν

V. 67. ἀμφὶ πτόλιν A. R. T. — Blomf. »Necessitas urbi circumdata; sc. quum ab hostibus obsidione capta esset.« Schutz. ἀμφιπόλων, Butl. ἀμφίπολον conjicit. Aut hoc scribendum videtur aut ἀμφίπολιν, quae sit feminina forma vocis ἀμφίπολος; ἀνάγκα ἀμφίπολος dictum ut Pers. v. 586 δεσποσύνοισιν ἀνάγκαις. Γὰρ e seq. v. irrepsisse videtur, nisi pro ea voce στυγερὰν vel μογερὰν scribere malis.

V. 69. δούλιον libri; δουλίαν Blomf. (Agam. v. 1051 δουλίᾳ φρενί), quod verum videtur. — ἐς ἆγον G. A. cod. R.

V. 71—73. ἀρκᾶς cod. R. ἀρχαὶ T. ἀρχαῖς V. conj. R. — v. 72. βίαι G. A. βίῳ cod. R. — πικρῶν M. G. A. R. T. πικρὸν unus V. — v. 73 κρατάσῃ A. — Vulgo ἀρχαῖς editur. Herm. l. l. »πρέποντα recte legitur, i. e. πρέπον μοί ἐστιν. Ἀρχαὶ βίου autem sunt domini, in quorum potestate est vita puellarum, e quibus chorus constat. Sensus hic est: me quidem decet justa pariter atque injuste facta dominis vitae meae, quum violentiae impetu rapiuntur, assensu meo approbare.« Idem nunc opusc. VII. p. 53 librorum lectionem ἀρχὰς retinendam dicit, quo caetera mutanda aut interpretanda existimet, reticens. Butl. et Bl. οὐ ante πρέποντ' inserto hunc in modum interpretantur: »Mihi vero aequa pariter et iniqua eorum qui vi agunt, haud convenienter origini vitae meae (liberae scilicet), laudare acerbum est, odium animi prementi.« Mueller. l. l. omisso βίου, quae vocis βίᾳ dittographia esse videatur, scribit:

> Ἐμοὶ δ' (ἀνάγκαν γὰρ ἀμφίπτολιν θεοὶ προςήνεγκαν, ἐκ γὰρ οἴκων
> Πατρῴων δούλειον ἐςᾶγον αἶσαν)
> Δίκαια καὶ μὴ δίκαια πρέποντ', ἀρχᾶν
> Βίᾳ φερομένων, αἰνέσαι πικρὸν φρενῶν
> Στύγος κρατούσῃ.

»Mir ziemt in Gerechtes und Ungerechtes zu willigen, indem die Herrscher es mit Gewalt von mir erringen, so dass ich den bittern Hass des Herzens zurückdränge.« Servata librorum scriptura ἀρχὰς facili mutatione hunc in modum scribendum, quamquam dubitantes, conjicimus:

Στύγος κρατούσῃ. δακρύω δ' ὑφ' εἱμάτων
Ματαίοισι δεσποτᾶν
Τύχαις, κρυφαίοις πένθεσιν παχνουμένη.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Δμωαὶ γυναῖκες, δωμάτων εὐθήμονες,
Ἐπεὶ πάρεστε τῆσδε προστροπῆς ἐμοὶ
Πομποί, γένεσθε τῶνδε σύμβουλοι πέρι·
Τύμβῳ χέουσα τάσδε κηδείους χοὰς

Δίκαια καὶ μὴ δίκαια
Πρέπον κἀρχὰς βίου
Βίᾳ φερομένων αἰνέσαι, sqq.

»Mihi necessitatem ancillarem Dii intulerunt, justa pariter atque injusta decet me imperiaque vitam meam coercentia eorum qui violentiae impetu rapiuntur, laudare acerbum animi odium prementem.« De *πρέπον* cf. Soph. Phil. 1227 *Ἔπραξας ἔργον ποῖον ὧν οὔ σοι πρέπον;* de *βίᾳ φέρεσθαι* cf. Sept. 669 *Μήτε σε θυμοπληθὴς δορίμαργος ἄτα φερέτω*, infra v. 978 *φέρουσι γὰρ νικώμενον φρένες δύσαρκτοι.* Denique non praetermittendum, scholiastam *ἀπαρχὰς* legisse, quod conjecturae nostrae favet. *ΕΜΟΙ ΔΕ. τὸ ἑξῆς, ἐμοὶ δὲ πρέποντα καὶ ὀφειλόμενά ἐστιν ἀπαρχὰς βίου τὰ τῶν βίᾳ με φερομένων αἰνέσαι, πικρὸν φρενῶν στύγος κρατούσῃ.* Fortasse erit etiam qui *πρέποντα κἀρχὰς* sqq. legendum conjiciat.

V. 73. *ὑφειμάτων* G. A.

V. 74. *δεσποτᾶν* em. St. libri *δεσπόται.* — Pors. ad Eurip. Med. 1218: »*Δακρύω* secundam producit. Obduci quidem potest Aesch. Choeph. 81. sed eum corruptum puto.« Versus sanus, modo ne trimetrum existimes.

V. 75. *πένθεσι* G. A. T. V. — *παχνουμένην* G. A. R. de lectione M. non constat.

Finita parodo Electra cum servis deliberat, quo modo Choae instituendae sint. Triplicem rationem proponit, aut ut fausta matri dicat chois quo illa jusserat modo latis, quod impium videatur, aut ut fausta liberis precetur patrem inimicis par pari referre jubens, aut ut rem silentio transigat. Harum quae altera est rationem a choro jussa init, sibique et Oresti fausta, perniciem interfectoribus choas fundens precatur. V. 52—143.

V. 76. *πάρετε* A. — *προτροπῆς* G. A.

V. 77. *γενέσθαι* M. sed *ε* suprascriptum eadem manu.

V. 79. *Τύφῳ δὲ* M. G. cod. R. (sed *τύμβῳ* marg. M. et suprascriptum in G.) *τύμβῳ δὲ* A. R. *τάφῳ* conjj. Stl. Well., quod jure deterius judicat Enger p. 7.

Πῶς εὔφρον' εἴπω, πῶς κατεύξομαι πατρί;
Πότερα λέγουσα παρὰ φίλης φίλῳ φέρειν
Γυναικὸς ἀνδρὶ, τῆς ἐμῆς μητρὸς πάρα;
Τῶνδ' οὐ πάρεστι θάρσος οὐδ' ἔχω τί φῶ
Χέουσα τόνδε πέλανον ἐν τύμβῳ πατρός.
Ἢ τοῦτο φάσκω τοὔπος, ὡς νόμος βροτοῖς
* Ἔστ' ἀντιδοῦναι τοῖσι πέμπουσιν τάδε

V. 80. Post εἴπω interrogationis signo interpungunt, quam distinctionem mutavi, quia πατρὶ ad utrumque, et κατεύξομαι et εἴπω, pertinet. — καθεύξομαι M. κατεύξωμαι T. V. Editores praeter Klausen. κατεύξωμαι, quae est correctio propter εἴπω. Blomf.: »Infra 813 Ζεῦ Ζεῦ τί λέγω; πόθεν ἄρξωμαι; Theb. 1060 Τί πάθω; τί δὲ δρῶ; τί δὲ μήσωμαι; quare in hoc loco retinendum puto κατεύξωμαι: et quidem nonnihil differunt πῶς κατεύξομαι; et πῶς κατεύξωμαι; Illud Anglice exprimas, how shall I pray? hoc vero, how should I pray, if I pray at all? v. Dawes M. C. p. 408 ed. Kidd.« Ex quibus ipsis apparet, h. l. κατεύξομαι legendum esse. Dubitat El. quin matris choas fundens unquam patri accepta dicere possit, inde conjunctivus εἴπω; eadem non dubitat invocare patrem, sed solum nescit quo invocet modo, inde futurum. Eadem ratio est Suppl. v. 774 Τί πεισόμεσθα; ποῖ φύγωμεν; (sciunt se malum accepturas, nescientes quod malum accepturae sint; dubitant num omnino fugere possint) caeterorumque locorum quos laudat Blomf. Eur. Iph. A. 454 ibid. 442.

V. 86. ἄντι δοῦναι A. — πέμπουσι M. G. A. R. T. — Elmsl. ad Eur. Heracl. 387 offensus in vocabulo ἐστί initio versus ita posito, ut ad v. praecedentem pertineat, pro ἔστ' legendum ἐσθλ' et καλῶν sq. v. pro κακῶν conjicit; quod aperte est contra sensum. Quodsi enim quaeris, qui sit ille νόμος βροτοῖς, quem Electra dicat, dubium non est, quin talionis lex intelligatur. Chois ferendis trium faciendorum optio dabatur, aut ut Electra mandatis e matris mente fungeretur, aut ut suum Orestisque animi sensum secuta patrem par pari referre interfectoribus juberet, aut ut rem silentio perageret. Horum quod secundum est Chorus quem consulit ei commendat, cf. v. 114. Ἠλ. Καὶ ταῦτα μοὐστὶν εὐσεβῆ θεῶν πάρα; Χ. Πῶς δ' οὐ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμείβεσθαι κακοῖς; —. Ex his nobis admodum probabile videtur scribendum esse:

Ἴσ' ἀντιδοῦναι τοῖσι πέμπουσιν τάδε
Στέφη, δόσιν γε τῶν κακῶν ἐπαξίαν;

Δόσιν γε etiam Herm. obss. critt. p. 62. Et γε quidem plane necessarium, neque enim de sensu loci dubitari potest; emendatione

Στέφη δόσιν τε τῶν κακῶν ἐπαξίαν;
Ἢ σῖγ' ἀτίμως, ὥςπερ οὖν ἀπώλετο
Πατήρ, τάδ' ἐκχέουσα, γάποτον χύσιν,
Στείχω καθάρμαθ' ὥς τις ἐκπέμψας πάλιν
Δικοῦσα τεῦχος ἀστρόφοισιν ὄμμασιν;
Τῆςδ' ἔστε βουλῆς, ὦ φίλαι, μεταίτιαι.
Κοινὸν γὰρ ἔχθος ἐν δόμοις νομίζομεν.
Μὴ κεύθετ' ἔνδον καρδίας φόβῳ τινός.
Τὸ μόρσιμον γὰρ τόν τ' ἐλεύθερον μένει
Καὶ τὸν πρὸς ἄλλης δεσποτούμενον χερός.
Λέγοις ἄν, εἴ τι τῶνδ' ἔχοις ὑπέρτερον.

ΧΟΡΟΣ.

Αἰδουμένη σοὶ βωμὸν ὣς τύμβον πατρὸς
Λέξω, κελεύεις γάρ, τὸν ἐκ φρενὸς λόγον.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Λέγοις ἄν, ὥςπερ ᾐδέσω τάφον πατρός.

---

quam proposuimus addita oratio facilior, sensus apertior, tollitur offensio quae est in voce ἐστ' initio versus posita.

V. 89. λύσιν A.

V. 90. κάθαρμα θ' ὅςτις A. κάθαρμα θ' ὥςτις R. — ἐκπέμψαις G. A.

V. 91. ὄμμασι T. — Blomf. gloss. »Καθόρματα. Lustra. Sacrificia lustralia. κάθαρμα vel καθάρσιον Attici dicebant porcellum, quem in lustrationibus caedere solebant: vid. Hesych. in voce. Cineres autem victimae lustralis in vase fictili ex aedibus portabat minister (nonnunquam trans fluvium. Cf. Theocr. XXIV. 91. c. Levit. VI. 11.) Hoc est καθάρματ' ἐκπέμπειν. Schol. τοῦτο πρὸς τὸ παρ' Ἀθηναίοις ἔθος· ὅτι καθαίροντες οἰκίαν ὀστρακίνῳ θυμιατηρίῳ, ῥίψαντες ἐν ταῖς τριόδοις τὸ ὄστρακον, ἀμεταστρεπτὶ ἀνεχώρουν. Idem: πάλιν: εἰς τοὐπίσω ἀναχωρήσοι. πρὸς τὸν Ἀθήνησι νόμον.«

V. 92. μεταίτιοι conj. Bl. — ἐστὲ Stl. Pors.

V. 97. ἔχεις Jacobs. Anthol. Palat. p. 581, quod recepit Blomf.

V. 98. βωμὲν A.

V. 99. τὸν om. R.

V. 100. ἠδέσω A. — Boisson. citat Soph. O. R. 205 ὥςπερ μ' ἀραῖον ἔλαβες, ὧδ', ἄναξ, ἐρῶ.

ΧΟΡΟΣ.

Φθέγγου χέουσα σεμνὰ τοῖσιν εὔφροσιν.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Τίνας δὲ τούτους τῶν φίλων προσεννέπω;

ΧΟΡΟΣ.

Πρῶτον μὲν αὐτήν, χὤστις Αἴγισθον στυγεῖ.

V. 101. εὔφροσι T.

V. 103. αὑτὴν A., quod reponendum ex sententia Elmsleji ad Soph. Oed. R. 138 et ad Eur. Heracl. 141, contra quem disputat Herm. ad Soph. Trach. 451. — χ᾽ ὅστις V. χ᾽ ὥς τις. R. — Mueller. ephemer. Zimmerm. a. 1836. p. 25 et Martin. obss. critt. in Aesch. Oresteam p. 12 αὐτὴν scribunt ad Clytaemnestram referentes, ut plena sit oratio: πρῶτον μὲν ὅστις αὐτὴν καὶ ὅστις Αἴγισθον στυγεῖ. Mueller: »*Das Unpassende des Redewechsels* (si αὐτὴν scribatur ad El. relatum) *liegt darin, dass der Chor der Sklavinnen die Elektra direkt nennt, mit seiner eigenen Theilnahme aber, die doch nur grosse Nebensache ist, heimlich thut, und sie erst von Elektra errathen lässt. Dagegen fordert die Sache beinahe nothwendig den Ausdruck des Gedankens, dass das Gebet nicht, wie die Ordnung des religiösen Gebrauchs es eigentlich verlangte, für die Senderin der Choen, Klytämnestra und ihre Geliebten, sondern grade umgekehrt für die, welche sie hassen, gesprochen werden soll. Aber eben weil in dieser Umkehrung der Absicht, worin die Choen gesendet waren, eine gewisse Verwegenheit liegt, spricht der Chor es gleichsam zögernd und auf eine doppelsinnige Weise aus.* Πρῶτον μὲν αὐτὴν *hat den Anschein, als sollte für Klytämnestra, an die man nothwendig nach dem Zusammenhange denken muss, gebetet werden, aber indem* χὤστις Αἴγισθον στυγεῖ *hinzugefügt wird, erhält auch* αὐτὴν *erst sein regierendes Verbum.*« Quae subtilius nobis disputata videntur quam verius. Dicit Chorus: Primum te ipsa nomina et quicunque Aegisthum odit. Quae dicentem non de se tantum cogitare, quod videri possit propter ea quae proxime El. respondet, sed magis etiam de Oreste, ostendunt ea quae sequuntur; versus 105 enim collati cum v. 106 et 107 is sensus est, ut Chorus leniter moneat, quod adhuc taceat de Oreste, esse etiam alium, quem ipsa sciat, qui nominari debeat. Jamvero quum Chorus Electram et Orestem dicat, qui interfectores odisse debeant, aptum est unum Aegisthum nominari, matris odium naturae repugnans silentio premi.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Ἐμοί τε καὶ σοὶ τἄρ' ἐπεύξομαι τάδε;

ΧΟΡΟΣ.

Αὐτὴ σὺ ταῦτα μανθάνουσ' ἤδη φράσαι.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Τίν' οὖν ἔτ' ἄλλον τῇδε προςτιθῶ στάσει;

ΧΟΡΟΣ.

Μέμνησ' Ὀρέστου, κεἰ θυραῖός ἐσθ' ὅμως.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Εὖ τοῦτο, κἀφρένωσας οὐχ ἥκιστά με.

ΧΟΡΟΣ.

Τοῖς αἰτίοις νῦν τοῦ φόνου μεμνημένη

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Τί φῶ; δίδασκ' ἄπειρον ἐξηγουμένη.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐλθεῖν τιν' αὐτοῖς δαίμον' ἢ βροτῶν τινα

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Πότερα δικαστὴν ἢ δικηφόρον λέγεις;

ΧΟΡΟΣ.

Ἁπλῶς τι φράζουσ', ὅςτις ἀνταποκτενεῖ.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Καὶ ταῦτα μοὐστὶν εὐσεβῆ θεῶν πάρα;

V. 104. *τἄρ'* G. *τ' ἄρ'* M. A. R. *γ' ἄρ'* T. V.

V. 107. *κεὶ* M. *καὶ* V.

V. 109. Post *νῦν* editores virgula interpungunt, quae abesse debet *Τοῖς αἰτίοις νῦν τοῦ φόνου, μεμνημένη* sc. *αὐτῶν*, cf. 107 *μέμνησ' Ὀρέστου.* In antecedentibus amicorum qui interfectores oderint, jam interfectorum memor esse jubetur.

V. 112. Recte schol. *Πότερα δικαστὴν ἢ δικηφόρον· Κριτὴν ἢ τιμωρόν. Ὅ ἐστιν, ἀκουσόμενον τοῦ πράγματος, ἢ πρὸ ἀκοῆς τὴν τιμωρίαν ἐπάξοντα, ὡς ἀναμφιβόλου ὄντος τοῦ κακοῦ.* — Agam. 511 *Ζεὺς δικηφόρος*, ibid. 1559 *ἡμέρα δικηφόρος.*

V. 114. *μοῦ στὶν* V. — *εὐσεφῆ* A.

ΧΟΡΟΣ.

Πῶς δ' οὐ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμείβεσθαι κακοῖς;

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Ἑρμῆ χθόνιε * * * κηρύξας ἐμοὶ
Τοὺς γῆς ἔνερθε δαίμονας κλύειν ἐμὰς
Εὐχάς, πατρῴων δωμάτων ἐπισκόπους,
Καὶ γαῖαν αὐτήν, ἣ τὰ πάντα τίκτεται
Θρέψασά τ' αὖθις τῶνδε κῦμα λαμβάνει.
Κἀγὼ χέουσα τάςδε χέρνιβας βροτοῖς

V. 115. Post οὐ interrogationis signum apponunt Pors. Blomf.

V. 116. Lacunae notam in fine versus ponit R., non exhibent A. T. V. Recentiores editt. pleraeque ab initio versus ponunt, Canter. vero post χθόνιε, quod probant Butl. Blomf., quia soleant tragici sententiam vel versiculum ejus quem appellent nomine appellare. Commendatur ea ratio supra versu 1. Probabiliter Herm. opusc. II. p. 78 huc transponi jubet versum 156; orationem integram ita processisse conjiciebat: Κῆρυξ μέγιστε τῶν ἄνω τε καὶ κάτω, Ἄκουσον Ἑρμῆ χθόνιε sqq. »Apparet verbum κηρύξας, quod aliter obscurum foret, nunc habere quo referatur, praegresso nomine κῆρυξ.« Ἄκουσον tum ad verborum constructionem, tum ob sequens κλύειν minus aptum; quam ob caussam ἄρηξον Klausen. et Herm. opusc. VII p. 50 proponunt. Κηρύξας Well. convocandi et invocandi significationem habere existimat, comparans Eur. Hec. 148 Κήρυσσε θεούς, quod falsum. Cf. Supplices Mercurio preces intendentes v. 218 Ἐλευθέροις νῦν ἐσθλὰ κηρυκευέτω. — Ἄρηξον quamquam sensum praebet satis aptum, tamen parum constat, utrum una vox aut initio versus aut post χθόνιε, an plures versus interciderint; ut unam vocem periisse censeas, tamen lacuna non uno modo expleri potest. Universam orationis conformationem consideranti plura excidisse probabilius videtur.

V. 118. δωμάτων em. St. πατρῴων δ' ὀμμάτων M. R. V. δ' ὀμμάτων πατρῴων G. A. πατρῴων ὀμμάτων T.

V. 119. ῇ A. — ἣ κατὰ πάντα R.

V. 121. βοτοῖς A. T. βροτοῖς et supra γρ. νεκροῖς M. βοτοῖς et idem supra G. — Herm. obss. critt. p. 63 φθιτοῖς conj., sicut Pers. v. 221 δεύτερον δὲ χρὴ χοὰς Γῇ τε καὶ φθιτοῖς χέασθαι. Νεκροῖς, quod glossa Medicei praebet, verum existimat Enger. de Aeschyleis antistrophicorum responsionibus p. 7. — Quodsi vulgata sana sit, e v. 117 τοῖς γῆς ἔνερθε βροτοῖς intelligendum. De qua re est sane difficilius judicium propter antecedentem lacunam.

Λέγω, καλοῦσα πατέρ᾽, ἐποίκτειρόν τ᾽ ἐμὲ
Φίλον τ᾽ Ὀρέστην, πῶς ἀνάξομεν δόμοις;
Πεπραμένοι γὰρ νῦν γέ πως ἀλώμεθα
Πρὸς τῆς τεκούσης, ἄνδρα δ᾽ ἀντηλλάξατο
Αἴγισθον, ὅςπερ σοῦ φόνου μεταίτιος.
Κἀγὼ μὲν ἀντίδουλος· ἐκ δὲ χρημάτων
Φεύγων Ὀρέστης ἐστίν, οἱ δ᾽ ὑπερκόπως

Videri potest sensus hujus loci is fuisse, ut Deum Mercurium cum Diis inferis, se hominem cum hominibus transigere Electra significet; verisimilius esse ejusmodi oppositionem, ut Mercurium sibi nuntium ferre jubeat, Deos inferos sibi faustos esse, patrem vocet, ut ipse adsit. Stl.: »*Χέρνιψ* proprie est *τὸ ἐπιχεόμενον χερσὶν ὕδωρ.* Inde, in re funebri, aqua lustralis, cujus vas plenum pro foribus statuebant, ut ea qui ad exequias venerat se adspergeret. Eurip. Alc. 98 *πυλῶν πάροιθε δ᾽ οὐχ ὁρῶ πηγαῖον, ὡς νομίζεται, χέρνιβ᾽ ἐπὶ φθιτῶν πύλαις.* Hic vero aquam illam denotat, cujus in parentalibus sacrificiis usus erat, alias *χθόνια λουτρά.* Dioscorides Anthol. III. 13. *Ἀλλὰ περιστείλας με δίδου χθονί, μηδ᾽ ἐπὶ νεκρῷ λουτρὰ χέῃς.* Enimvero *χέρνιβες* quas hic effundit Electra, idem sunt ac *λουτρὰ* illa quae apud Sophoclem eadem occasione sorori suae Chrysothemidi ne effundat suadet v. 432. *Ἀλλ᾽, ὦ φίλη, τούτων μὲν, ὧν ἔχεις χεροῖν, Τύμβῳ προςάψῃς μηδέν, οὐ γάρ σοι θέμις, Οὐδ᾽ ὅσιον, ἐχθρᾶς ἀπὸ γυναικὸς ἱστάναι Κτερίσματ᾽ οὐδὲ λουτρὰ προςφέρειν πατρί.«*

V. 122. *πάτερ* R. — pro *ἐποίκτειρόν τ᾽* Herm. l. l. *ἐποικτείρειν* scribit, praefractam et plane rudem vulgatam nectendorum verborum rationem dicens; idem exhibet marg. G. ap. Ask.

V. 123. *ὡς* Heath. Herm. l. l. Blomf., cujus praeterea haec verba: »Exemplum futuri temporis verbi *ἀνάσσειν* apud poetas Atticos haec scribenti non succurrit. Pene suspicor legendum esse *ἐποίκτειρόν τ᾽ ἐμέ, Φίλον τ᾽ Ὀρέστην πως ἄναξον εἰς δόμους.«* — Klausen. *ἀνάξομεν* ducit ab *ἀνάγειν.* Quomodo eum in aedes reducamus. Comparat Il. XV, 29: *ἀνήγαγον αὖτις Ἄργος ἐς ἱππόβοτον.*

V. 124. *πεπραμένοι* em. Casaub., recepit Pors. Blomf. *πεπραγμένοι* libri et schol. — *ἁλώμεθα* G. A. R. T. — Vulgatum *πεπραγμένοι* defendunt Schw. Well. ut dictum pro *διαπεπραγμένοι* collato Eur. Alc. 88 *γόον τιν᾽ ὡς πεπραγμένων.* Quod falsum esse sequens *ἀντηλλάξατο* arguit. Infra v. 869 *ἐπράθην ὢν ἐλευθέρου πατρός.* Laudat Blomf. Soph. Ant. 1035 Phil. 978, confertque Anglorum bought and sold, i. e. traditi.

V. 126. *μεταίτιον* G.

V. 128. *φεύγειν* M. G. A. cod. R.

Ἐν τοῖσι σοῖς πόνοισι χλίουσιν μέγα.
Ἐλθεῖν δ' Ὀρέστην δεῦρο σὺν τύχῃ τινὶ
Κατεύχομαί σοι, καὶ σὺ κλῦθί μου, πάτερ·
Αὐτῇ τ' ἐμοὶ δὸς σωφρονεστέραν πολὺ
Μητρὸς γενέσθαι χεῖρά τ' εὐσεβεστέραν.
Ἡμῖν μὲν εὐχὰς τάσδε· τοῖς δ' ἐναντίοις
Λέγω φανῆναί σου, πάτερ, τιμάορον,
Καὶ τοὺς κτανόντας ἀντικατθανεῖν δίκην.
* Ταῦτ' ἐν μέσῳ τίθημι τῆς κακῆς ἀρᾶς

V. 129. *πόνοισιν* M. G. A. T. — *κλίουσιν* M. *χλίουσι* A. T. — *μέτα* M. G. A. R. — *Σοὶ πόνοι* sunt res tuo labore partae, cf. Pers. v. 757 et ibi Bl. gloss.

V. 131. *καὶ οὐ κλεῦθι* A.

V. 132. *σωφρονετέραη* A. — *αὐτῇ τε μοι* A. R. T.

V. 135. *σ' ὦ* conj. Canter., rec. Blomf. † *σου* Pors. — Incertum quid schol. legerit: *Τοῖς δ' ἐχθροῖς σου λέγω σε φανῆναι τιμωρόν.* *Σ' ὦ* falsum, quoniam in promptu est Orestem ultorem ab Electra intelligi. Pauw.: »Perbene *σοῦ*, quod ita comparatum est, ut neminem designet: praecesserat scilicet *ἁπλῶς τι φράζουσ' ὅστις ἀνταποκτενεῖ*: idque hic observat Electra, unde apparet, quam improvide haec mutentur et explicentur.«

V. 136. In marg. M. et T. *ἀντικατακτανεῖν.* Eandem variam lectionem schol. commemorat, unde Herm. obss. critt. p. 64 *ἀντικατακανεῖν* conjecit; Well. *ἀντικακτανεῖν* vel *ἀντικακκανεῖν*, Blomf., si quid mutandum sit, *ἀνταποκτανεῖν.* Mox pro *δίκην*, quod libri habent, recentiores prope omnes *δίκῃ*, nisi quod Well. *τιμάορον δίκην* jungendum existimat. Verum recte Schw. vulgatam *κατθανεῖν δίκην* defendit, ea ratione dictam, qua accusativus rem significet, quae verbo efficiatur, laudans Eur. Hel. 77. *ἀπόλαυσιν ἔθανες*, Troad. 361 *κτενῶ ποινὰς* similia. Est igitur *κατθανεῖν δίκην* poenas morte explere.

V. 137. *ἐν μέπῳ* A. — *τῆς καλῆς ἀρᾶς* conj. Schutz. Blomf., ut sibi et Oresti v. 122 sqq. et rursus v. 139 sq. *καλὴν ἀρὰν* precetur, *κακὴν ἀρὰν* v. 135 sq. interponat. Quem sensum Well. frigidum et ineptum judicat; Schw. notat, si Aeschylus *τῆς καλῆς ἀρᾶς* scripsisset, eum non *τήνδε τὴν κακὴν ἀράν*, sed solum *τήν* dictuirum fuisse. Legendum videtur: *Ταῦτ' ἐν μέσῳ τίθημι τῆς κακῆς χαρᾶς Κείνοις, λέγουσα τήνδε τὴν κακὴν ἀράν.* Haec malo illorum gaudio obstruo, malam hanc imprecationem pronuncians. Supra v. 129 dixerat *ἐν τοῖσι σοῖς πόνοισι χλίουσιν μέγα*· cf. Agam. 1364 *χαίρουσαν οὐδὲν ἧσσον* sqq. Idem proponere video Martinum p.

Κείνοις λέγουσα τήνδε τὴν κακὴν ἀράν·
Ἡμῖν δὲ πομπὸς ἴσθι τῶν ἐσθλῶν ἄνω
Σὺν θεοῖσι καὶ γῇ καὶ δίκῃ νικηφόρῳ.
Τοιαῖσδ' ἐπ' εὐχαῖς τάσδ' ἐπισπένδω χοάς.
Ὑμᾶς δὲ κωκυτοῖς ἐπανθίζειν νόμος,
Παιᾶνα τοῦ θανόντος ἐξαυδωμένας.

ΧΟΡΟΣ.

Ἵετε δάκρυ καναχὲς ὀλόμενον στρ.
Ὀλομένῳ δεσπότᾳ,
Πρὸς ἔρυμα τόδε κακῶν, κεδνῶν τ'
Ἀπότροπον ἄλγος ἀπεύχετον,
Κεχυμένων χοᾶν. Κλῦε δέ μοι, κλῦε,
Σέβας ὦ δέσποτα, ἐξ ἀμαυρᾶς φρενός.
Ὀτοτοτοτοτοτοτοῖ· ἰώ· τίς δορυ- ἀντ.
σθενὴς ἀνήρ, ἀναλυτὴρ δόμων,
Σκύθης τάτ' ἐν
Χεροῖν παλίντον' ἐν ἔργῳ βέλη
'πιπάλλων Ἄρης,
Σχέδιά τ' αὐτόκωπα νωμῶν βέλη;

12, sed loco aliter interpuncto et intellecto. »Haec (i. e. imprecationem in patris interfectores) in medio pono (namque et praecedunt et sequuntur bona vota, quae Electra sibi et fratri facit), pro malo quo illi fruuntur gaudio iis pronuntians hanc malam imprecationem. — *Χαρᾶς* et *ἀράν* de consulto paronomasiam faciunt.«

V. 138. *Κείνους* R.

V. 139. *τῶν* suprascripto *δ'* M. *τῶν δ'* G. A.

V. 143. *ἐξαυδομένας* G. A.

V. 144—155. Chorus ab Electra jussus lamentationem instituit, priore carminis parte v. 144—149 luctum suum, altera 150—155 vindictae desiderium testans.

Exhibui librorum scripturas quamquam multis locis inquinatas; ex variis lectionibus parum subsidii. V. 144 *κάναχὲς* G. A. — V. 147 *ἄλγος* M. G. A. R. T. *ἄγος* unus V. — V. 148 *χοάν* G. — *κλύε* em. Pors. *κλῦε* libri. — V. 149 *σεβάσω* G. A. R. — V. 150 *δόρυ σθενὴς* A. — V. 152 *Σκύθης τάτ' ἐν* G. A. T. V. *Σκυθιτάτ' ἐν* M. *Σκυθικά τ' ἐν* R. *Σκυθίης τάτ' ἐν* var. l. Steph. — V. 153 *ἔνεργα* T. — V. 155 *σχέδια γρ. ἕτοιμα* marg. M. et sch. — Pro *βέλη* Schol. *ξίφη* legit. *Αὐτόκωπα, τὰ ἀφ' ἑαυτῶν ἔχοντα τὴν*

λαβὴν ξίφη. σχέδια δὲ ἐκ τοῦ σχεδὸν φονεύοντα καὶ οὐ πόῤῥωθεν, ὥσπερ τὰ βέλη.

Carmen in libris legitur monostrophicum. In str. et ant. primus divisit Herm. obss. critt. p. 67, ita tamen ut singuli versus minime sibi responderent. Propius ad verum accessit Seidl. de verss. dochm. p. 59, qui carmen hunc in modum scripsit:

Ἵετε δάκρυ καναχὲς ὀλόμενον ὀλομένῳ δεσπότᾳ — στρ.
Πρὸς ἔρυμα τόδε κεδνῶν, κακῶν τ'
Ἀπότροπον ἄγος ἀπεύχετον,
Κεχυμένων χοᾶν. κλύε δέ μοι, κλύε, σέ-
βας ὦ δέσποτ', ἐξ ἀμαυρᾶς φρενός.
Ὀτοτοτοτοτοτοὶ ἰὼ τίς ἀναλυτὴρ δωμάτων — ἀντ.
Δορυσθενὴς ἀνὴρ Σκύθης
Τά τ' ἐν χεροῖν παλίντονα
Ἐν ἔργῳ βέλη 'πιπάλλων Ἄρης,
Σχέδιά τ' αὐτόκωπα νωμῶν βέλη;

V. 145 Well. ὀλομένῳ ὀλομένῳ δεσπότᾳ conjecit, comparans Eur. Or. 1364 διὰ τὸν ὀλόμενον ὀλόμενον Ἰδαῖον. Blomf. vocem ὀλόμενον omittendam existimat; Martin. p. 12 ὀρόμενον conjicit, lacrimam obortam. Sed. ὀλόμενον non sollicitandum videtur, lacrimam perditam, h. e. miseram. Eurip. Hel. 233 τίς Ἑλλανίας ἀπὸ χθονὸς ἔτεμε τὰν δακρυόεσσαν Ἰλίῳ πεύκαν; ἔνθεν ὀ λ ό μ ε ν ο ν σκάφος συναρμόσας ὁ Πριαμίδας ἔπλευσε. Sequentia transpositis κακῶν et κεδνῶν. Herm. et Seidl. interpretantur: A d c o n f i r m a n d a n o b i s b o n a e t a v e r r u n c a n d a m a l a. Quae verbis graecis non insunt. Idem Herm. ad Soph. Ant. 814 pro ἔρυμα scripsit ἔρμα, fortasse recte. Mueller. Zimmerm. annal. 1836 p. 26 carmen hunc in modum scribit:

Στρ.
Ἵετε δάκρυ καναχὲς ὀλόμενον ὀλομένῳ δεσπότᾳ
Πρὸς ἔρυμα τόδε κακῶν, κεδνῶν τ' ἀπότροπον, ἄγος ἀπεύχετον,
Κεχυμένων χοᾶν. κλύε δέ μοι, κλύε, σέβας ὦ δέσποτ' ἐξ ἀμαυρᾶς φρενός.
Ἀντ.
Ὀτοτοτοτοτοτοτοῖ· ἰώ· δορυσθενὴς ἀνὴρ
Τίς ἀναλυτὴρ δόμων, Σκύθης τε τὰν χεροῖν παλίντονα
Ἐν ἔργῳ βέλη 'πιπάλλων Ἄρης, σχέδιά τ' αὐτόκωπα νωμῶν βέλη.

Interpretatur: »*Vergiesset rauschende wehevolle Thränen dem wehevollen Herrn auf dies Grab, das eine Burg des Uebels, eine Abwehr des Heils, eine hinwegzubeschwörende Sühnschuld, während die Grabspenden dahinströmen. Vernimm, Majestät des Herrschers, meinen Ruf aus düsterm Geiste. — Wehe, weh! Ein speergewaltiger Mann, wo ist er, um das Haus herzustellen, der bald als ein Skythischer Ares den doppelt biegsamen Bogen im*

Kampfe spannt, bald die Waffen des Handgemenges in der Faust schwingt.«

Improbat haec Herm. opusc. VII. p. 56. Nos, nisi quod in tantis corruptelis proponi posse desperamus quod certum et ab omni suspicione liberum habendum sit, carmen hunc potissimum in modum constituendum arbitramur:

Στρ.

Ἴετε δάκρυ καναχὲς ὀλόμενον ὀλομένῳ δεσπότᾳ
Πρὸς ἔρυμα τόδε κακῶν κεδνῶν τ' — ἀπότροπον ἄγος ἀπεύχετον —
Κεχυμένων χοᾶν. Κλύε δέ μοι σέβας, κλύ', ὦ δέσποτ', ἐξ ἀμαυρᾶς φρενός.

Ἀντ.

Ὀτοτοτοτοτοτοτοῖ· ἴτω ἴτω ἀναλυτὴρ δωμάτων
Δορυσθενὴς ἀνὴρ Σκυθιστί τ' ἐν χεροῖν παλίντονα
Ἐν ἔργῳ βέλη 'πιπάλλων Ἄρης σχέδιά τ' αὐτόκωπα νωμῶν ξίφη.

Sepulcrum Agamemnonis edito loco positum vocatur *ἔρυμα* vel *ἔρμα κεχυμένων χοᾶν*. Choae vocantur *κακαί* quippe ab interfectoribus, eaedem *κεδναί* quippe a liberis fusae; verba *ἀπότροπον ἄγος ἀπεύχετον* interponit Chorus vocem *κακαὶ* qua usus erat aversans et ipse se voce *κεδναί* addita corrigens. Absit enim nefas detestabile, sc. quod commissurus erat, si choas quo Clytaemnestra voluit sensu peregisset. Sq. versu praefractos vulgatae numeros *κλύε δέ μοι κλύε σέβας ὦ* quis ferat? qui leni transpositione quam supra exhibuimus sanantur. Aptius hoc remedium quam quod Blomf. proposuit vocem *ὦ* ejiciens. *Ἀμαυρὰ φρὴν* quam dicit, non ad Agamemnonis, quod volunt nonnulli, sed ad Chori cor pertinet, cf. Agam. 529 *ὡς πόλλ' ἀμαυρᾶς ἐκ φρενός μ' ἀναστένειν*. In ant. pro *ἰώ τις* Both. conjecit *ἴτω τις*. Nos *ἴτω ἴτω* dedimus. Transpositionem verborum *δορυσθενὴς ἀνὴρ* et *ἀναλυτὴρ δόμων* non solum metrum, sed etiam sensus postulat. Both. et Blomf. *δορυσθενὴς ανὴρ Σκύθης* jungentes hoc pro ferri prosopopoeia habent, coll. Theb. 714 *ξένος δὲ κλήρους ἐπινωμᾷ Χάλυβος Σκυθῶν ἄποικος, κτεάνων χρηματοδαίτας πικρός, ὠμόφρων σίδαρος.* cfr. ibid. v. 816. Quod absonum ab nexu hujus loci. Consentaneum est precari Chorum, ut liberator aedium veniat quoquo armorum genere instructus. Commemorat hastam, arcum, gladium. Apparet Scytharum commemorationem non posse non ad telum hujus gentis proprium referri. Quod dedimus *Σκυθιστί* proponit Martin. p. 12. Scribi potest praeterea *Σκύθης τε τὰν* (quibus verbis articulum languere monet Herm. opusc. VII. p. 56), vel *Σκύθης θ' ἅτ'* sqq. Scythae (Martis) instar. Patet his verbis audientes debuisse de Oreste cogitare. Mueller. act. diurn. Zimmerm. a. 1832. p. 861 et a. 1836. p. 27 dicit verisimile esse Phocensium *παντελῆ σάγην* v. 541, qua instructus Orestes postea

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Ἔχει μὲν ἤδη γαπότους χοὰς πατήρ,
* Κῆρυξ μέγιστε τῶν ἄνω τε καὶ κάτω.
Νέου δὲ μύθου τοῦδε κοινωνήσατε.

ΧΟΡΟΣ.

Λέγοις ἄν· ὀρχεῖται δὲ καρδία φόβῳ.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Ὁρῶ τομαῖον τόνδε βόστρυχον τάφῳ.

ΧΟΡΟΣ.

Τίνος ποτ' ἀνδρὸς ἢ βαθυζώνου κόρης;

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Εὐξύμβολον τόδ' ἐστὶ παντὶ δοξάσαι.

---

procedat, et hastam et arcum et gladium habuisse. Denique in fine carminis pro βέλη ex schol. ξίφη recepimus, quod primus restituit Pauw., quamquam renitentibus vulgo editoribus, qui quod βέλη ob crebras apud Aeschylum earundem vocum repetitiones defendendum censent, ad nexum hujus loci non satis animum adverterunt. Diversa enim armorum genera recensentur, quae aptum non est eodem nomine designari.

V. 156—203. Invento cincinno oritur spes apud Electram et Chorum Orestem advenisse. Describitur Electrae animus inter spem metumque fluctuans, rerum imminentium expectatione, laetitia, dubitatione et anxietate vehementer commotus et a recto statu quasi dejectus, ut quibus spes sua firmari possit vel levissima indicia captet. Vid. quae de hoc l. in praefat. dicta sunt.

V. 156. ἤδη ἀπό, τουχοὰς M. ἀπό του G. A. εὐπότους R. — G. A. Choro continuant, dein post v. 158 personas invertunt usque ad v. 174.

V. 157. Hunc versum ab hoc loco Herm. removet, v. notata ad v. 116. Est haec sane probabilis, certe speciosa admodum ratio, certam affirmare non audeo. Potest enim fortasse versus eo modo defendi, ut finita ad patrem peroratione choisque fusis Electra repetita hac Mercurii compellatione se suum officium peregisse significet, moneat Deum, esse tempus, ut et ipse mandatis perferendis et ope praestanda munus fungatur suum. — μέγιστε em. St. μεγίστη libri.

V. 159. ἀνορχεῖται M. G. A. R. καρδίᾳ G.

V. 162. τόδ' ἐπὶ A. τόδ' οὐχὶ marg. Ask.

ΧΟΡΟΣ.

Πῶς οὖν παλαιὰ παρὰ νεωτέρας μάθω;

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Οὐκ ἔστιν ὅςτις πλὴν ἐμοῦ κείραιτό νιν.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐχθροὶ γὰρ οἷς προςῆκε πενθῆσαι τριχί.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Καὶ μὴν ὅδ᾽ ἐστὶ κάρτ᾽ ἰδεῖν ὁμόπτερος

ΧΟΡΟΣ.

Ποίαις ἐθείραις; τοῦτο γὰρ θέλω μαθεῖν.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Αὐτοῖσιν ἡμῖν κάρτα προςφερὴς ἰδεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

Μῶν οὖν Ὀρέστου κρύβδα δῶρον ἦ τόδε;

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Μάλιστ᾽ ἐκείνου βοστρύχοις προςείδεται.

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ πῶς ἐκεῖνος δεῦρ᾽ ἐτόλμησεν μολεῖν;

V. 164. *κείρετο* M. G. A. R. — Herm. opusc. III. p. 213. »Pronomine *ὅστις* quum Electra utitur, mirabunda significat, qui cincinnum absciderit, quisquis ille fuit, praeter me nemo est.« Id. ad Soph. Aj. 1200 de significatione optativi post formulam *οὐκ ἔστιν ὅς* disputans, optativi hanc vim esse monet: »Nemo est praeter me, a quo eum abscissum credas.«

V. 165. *ἐχθροῖς* A. T.

V. 166. *καρτιδεῖν* A.

V. 168. *αὐταῖσιν ἡμῶν* T. V. — Boisson.: *αὐτοῖσιν ἡμῶν* sc. *βοστρύχοις*. Sed sana librorum scriptura.

V. 169. *κρύαδα* G. A. — *ἦ* imperfectum restituerunt Frankius de particulis negativis p. 18, Martin. p. 13. Libri *ἦ*. Scholefield. *ἦν* scripsit. — Blomf. conj. *Μῶν οὐκ Ὀρέστου κρύβδα δῶρον ἦ τόδε.* Vereor ut hoc sit Orestis donum. *Μῶν* enim compositum esse ex *μὴ* et *οὖν*. At eo sensu et ea constructione *μῶν οὐ* non dicitur. — Citant Eur. Androm. 81 *Μῶν οὖν δοκεῖς σου φροντίσαι τιν᾽ ἀγγέλων;* —

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Ἔπεμψε χαίτην κουρίμην χάριν πατρός.

ΧΟΡΟΣ.

Οὐχ ἧσσον εὐδάκρυτά μοι λέγεις τάδε,
Εἰ τῆςδε χώρας μήποτε ψαύσῃ ποδί.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Κἀμοὶ προςέστη καρδίας κλυδώνιον
Χολῆς, ἐπαίσθην δ' ὡς διανταίῳ βέλει·
** Ἐξ ὀμμάτων δὲ δίψιοι πίπτουσί μοι*
Σταγόνες ἄφρακτοι δυςχίμου πλημμυρίδος
Πλόκαμον ἰδούσῃ τόνδε· πῶς γὰρ ἐλπίσω
Ἀστῶν τιν' ἄλλον τῆςδε δεσπόζειν φόβης;
Ἀλλ' οὐδὲ μήν νιν ἡ κτανοῦσ' ἐκείρατο,
** Ἐμὴ δὲ μήτηρ, οὐδαμῶς ἐπώνυμον*

V. 172. *ἔπεμψεν* G. A. R. -- *χαίτην* unus V. *καὶ τὴν* M. G. A. R. T. — *πατρὶ* T. V.

V. 173. *οὐκ* R. — Pro *εὐδάκρυτα* fortasse scribendum *ἐνδάκρυτα.*

V. 174. *ψαύσει* suprascripto *η* M. *ψαύσει* T. V. — De conjunctivo post *εἰ* v. Herm. ad Soph. Ant. 706 Elmsl. ad Soph. Oed. Col. 1443 et ad Oed. R. praef. p. 28.

V. 175. *πρόςεστι* G. T. V. *πρόςεπι* A. — *καρδίᾳ* conj. Stl. — Cf. Hom. Il. IX. 642 *Ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ.*

V. 176. *ἐπαίσθην* em. Canter. *ἐπαίθην* M. G. A. R. *ἐπώσθην* T. V. Schol. — *διαλταίῳ* cod. R.

V. 177. *δίψιοι* libri; *διψίων* Schutz. oculos intelligens prae nimio fletu siccos; *διψίᾳ* Blomf. *δαψιλεῖς* vel *δαψιλῶς* conj. Butl. Vulgatam defendunt Schw. et Well. adjectivum poetice transpositum putantes, sicut Eur. Herc. fur. 447 *γραίας ὄσσων πηγάς.* Singulari audacia in hujusmodi adjectivo usus est Shakesp. Henr. VI. 1, 2: The other lords like lions wanting food do rush upon us as their hungry prey, h. e. the prey, for which they are hungry. Qua ratione nostro l. *σταγόνες δίψιοι* sint lacrimae quas oculus sitit. Neque tamen *δίψιοι* defendi posse arbitramur.

V. 178. *ἄφραστοι* T. V. *δυςχύμου* T.

V. 179. *ἐλπίζω* A.

V. 181. *κατανοῦσ'* A.

V. 182. *ἐμῇ* A. — *δέ* retinendum censent Butl. et Elmsl. ad Eur. Med. 940, ut referatur ad *μέν* in *ἡ κτανοῦσα* subauditum.

Φρόνημα παισὶ δύσθεον πεπαμένη.
Ἐγὼ δ᾽ ὅπως μὲν ἄντικρυς τάδ᾽ αἰνέσω,
Εἶναι τόδ᾽ ἀγλάϊσμά μοι τοῦ φιλτάτου
Βροτῶν Ὀρέστου — σαίνομαι δ᾽ ὑπ᾽ ἐλπίδος.
Φεῦ. εἶθ᾽ εἶχε φωνὴν εὔφρον᾽ ἀγγέλου δίκην,
Ὅπως δίφροντις οὖσα μὴ ᾽κινυσσόμην·
Ἀλλ᾽ εὖ σαφηνῆ τόνδ᾽ ἀποπτύσαι πλόκον,

Quorum improbata sententia Herm. Class. Journ. XLIV. p. 426, opusc. III. p. 225 excidisse putat versum hac ferme sententia: ἡ τοῦ μὲν αἰσχυντῆρος Αἰγίσθου δάμαρ. Contra quem Well. disputat, verba ἡ κτανοῦσα ita dici, ut ἡ τὸν πατέρα κτανοῦσα intelligatur, cui apte opponi ἐμὴ δὲ μήτηρ. Pors. autem jure, ut videtur, δέ in γε mutavit, quem sequitur Blomf., conferens Eur. Andr. 247 Ἑλένη νιν ὤλεσ᾽, οὐκ ἐγώ, μήτηρ γε σή. — Eandem de Clytaemnestra sententiam Electra Sophoclea v. 265 his verbis expressit: ξὺν τῇ ταλαίνῃ μητρί, μητέρ᾽ εἰ χρεὼν ταύτην προσαυδᾶν sqq. v. 1194 μήτηρ καλεῖται, μητρὶ δ᾽ οὐδὲν ἐξισοῖ.

V. 183. πειπαμένη G. A.

V. 184. αινέσθω A. — Oratio imperfecta propter commotum Electrae animum. Schol. τάδ᾽ αἰνέσω· λείπει οὐκ ἔχω. — Ἐγὼ δὲ πῶς; — conjj. Schutz. Blomf.

V. 186. σαίνομα A. — φεῦ in fine hujus versus exhibent G. A. T. V.

V. 187. εἶθ᾽ A. — εἴφρον A. — ἔμφρον᾽ conj. Stl. probantibus Schutz. Butl. Herm. obss. critt. p. 69, videturque necessarium, quamquam obloquentibus Well. et Blomf. Neque enim ut benevolam vocem mittere, sed ut loqui hominis mente praediti instar cincinnus possit, Electra precatur.

V. 188. ᾽κηνυσσόμην M. κηνυσσόμην G. A. R. eadem varietate quae Prom. 158.

V. 189. ἀποπρίσει M. ἀπόπτυσα G. ἀπέπτυσα A. ἀποπτύξαι R. Schol.: ἀποπτύσαι· μισῆσαι. — Verba εὖ σαφηνῆ sensu carere videbantur; quapropter ἀλλ᾽ ἢ conj. Canter., quod probat Herm. obss. critt. p. 71, qui praeterea versum 191 hoc modo scribit: ἢ, ξυγγενὴς ὤν, εὖ γε συμπενθεῖν ἐμοὶ sqq., locum vertens: »Utinam voce hic cincinnus praeditus esset, ne incerta animi agitarer, sed aut abominarer eum, si inimici capitis est, aut, fratris si est, ut dolere mecum posset ornamentum hujus tumuli et honos patris.« Ἀλλ᾽ εὖ σάφ᾽ ἤδη Pors. Adversar. p. 139; ἀλλ᾽ ἦν Erfurdt. ad Soph. Aj. p. 626; ἀλλ᾽ ἦν σαφές μοι conj. Blomf.; ἀλλ᾽ εὖ σαφ᾽ ἦν ἢ Well. Vulgata videtur ita defendi posse, ut oratio eodem quo supra v.

Εἴπερ γ' ἀπ' ἐχθροῦ κρατὸς ἦν τετμημένος, —
Ἢ ξυγγενὴς ὢν εἶχε συμπενθεῖν ἐμοί,
Ἄγαλμα τύμβου τοῦδε καὶ τιμὴν πατρός.
Ἀλλ' εἰδότας μὲν τοὺς θεοὺς καλούμεθα,
Οἵοισιν ἐν χειμῶσι ναυτίλων δίκην
Στροβούμεθ'· εἰ δὲ χρὴ τυχεῖν σωτηρίας,
Σμικροῦ γένοιτ' ἂν σπέρματος μέγας πυθμήν.
Καὶ μὴν στίβοι γε, δεύτερον τεκμήριον,
Ποδῶν ὅμοιοι τοῖς τ' ἐμοῖσιν ἐμφερεῖς.
Καὶ γὰρ δύ' ἐστὸν τῶδε περιγραφὰ ποδοῖν,

---

185 modo ob meditabundum Electrae animum imperfecta sit, ex nexu verba (εἴθε) ἦν μοι cogitatione suppleantur. Quapropter post τετμημένος aposiopeseos signum apposui.

V. 190. γ' omitt. G. A. R. T. — εὐχθροῦ A.

V. 192. τι μὴν libri et schol.: ἄγαλμα τύμβου: λείπει ἢ εἰς. Τιμὴ Schutz. Vulgatam Well. explicat: ut posset mecum lugere de tumuli ornatu et honore patris, qui sc. nullus est. Blomf. locum exemplis hujusce modi attribuit, Agam. 217 ἔτλα δ' οὖν θυτὴρ γενέσθαι γυναικοποίνων πολέμων ἀρωγὰν καὶ προτέλεια ναῶν. Potest sane eo modo explicari, nisi quod oratio non facile admodum procedere videtur.

V. 194. οἵοισιν G. A. — δίκῃ M. G.

V. 197. Aristot. de poet. c. 11 varia ἀναγνωρίσεων genera recensens, de quarto sic dicit: Τετάρτη δὲ ἐκ συλλογισμοῦ, οἷον ἐν Χοηφόροις, ὅτι ὅμοιός τις ἐλήλυθεν· ὅμοιος δὲ οὐθεὶς ἀλλ' ἢ Ὀρέστης. — Perstringit locum Eurip. El. v. 534 his verbis: Πῶς δ' ἂν γένοιτ' ἂν ἐν κραταίλεῳ πέδῳ Γαίας ποδῶν ἔκμακτρον; εἰ δ' ἔστιν τόδε, δυεῖν ἀδελφοῖν ποὺς ἂν οὐ γένοιτ' ἴσος Ἀνδρός τε καὶ γυναικός, ἀλλ' ἄρσην κρατεῖ. Alterum quod objicit absurdum; solum enim apud Aeschylum intelligi, in quo vestigia haereant, sponte patet. — Multi interpretes aut transponendos aliquot versus censent aut ejiciendos. V. 201—202 ejectos vult Herm. obss. critt. p. 71; Eichstadius in ephem. Jenens. 1797, 221. 222, ubi primus hujus ἀναγνωρίσεως patrocinium suscepit, v. 202 substitui vult in locum 198; Butlerus vero v. 193—196 transponendos censet post v. 202, ut illa εὔχου τὰ λοιπά statim post Electrae preces subjungantur. Eam correctionem verisimilem Blomf. judicat. Sed sanus vulgaris versuum ordo ad turbatam Electrae mentem cogitationes prout subeunt animum eloquentis accommodatus. Unus v. 201 labem aliquam traxisse videtur.

V. 198. ποδῶν δ' ὁμοῖοι M. G. A. R.

Αὐτοῦ τ' ἐκείνου καὶ συνεμπόρου τινός.
Πτέρναι τενόντων θ' ὑπογραφαὶ μετρούμεναι
Εἰς ταὐτὸ συμβαίνουσι τοῖς ἐμοῖς στίβοις.
Πάρεστι δ' ὠδὶς καὶ φρενῶν καταφθορά.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Εὔχου τὰ λοιπὰ τοῖς θεοῖς τελεσφόρους
Εὐχὰς ἐπαγγέλλουσα τυγχάνειν καλῶς.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Ἐπεὶ τί νῦν ἕκατι δαιμόνων κυρῶ;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Εἰς ὄψιν ἥκεις ὧνπερ ἐξηύχου πάλαι.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Καὶ τίνα σύνοισθά μοι καλουμένη βροτῶν;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Σύνοιδ' Ὀρέστην πολλά σ' ἐκπαγλουμένην.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Καὶ πρὸς τί δῆτα τυγχάνω κατευγμάτων;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ὅδ' εἰμί· μὴ μάστευ' ἐμοῦ μᾶλλον φίλον.

V. 200. *αὐτοῦ τ' ἐκείνου καὶ συνεμπόρου τινὸς Πτέρναι. τενόντων δ'* A. — *ξυνεμπόρου* Pors. Blomf.

V. 202. *ἐς* R.

V. 204 — v. 297. Fluctuantem Electram Orestes confirmat fratrem se esse probans. Agnito fratre Electra sensus animi amoris fraterni plenos effundit, Orestes jussa Apollinis exponit.

V. 204 — 210 choro tribuunt G. A. v. 204 — 207 Oresti T. v. 204. 205. 207 et 209 choro R. V. — Primus recte personas distinxit Canter.

V. 206. *τοίνυν* G. A.

V. 207. *ὅνπερ* R. — Plurali *ὧνπερ* offensus Martin. p. 13 *οὗπερ* scribendum existimat. — *ἐξηύκου* M. G. *ἐξήνκου* A.

V. 209. *ἐκπαγλομένης* M. *ἐκπαγλουμένης* G. A.

V. 211. *μάτευ'* G. A. T. V.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Ἀλλ' ἦ δόλον τιν', ὦ ξέν', ἀμφί μοι πλέκεις.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Αὐτὸς κατ' αὐτοῦ τἆρα μηχανοῤῥαφῶ.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Ἀλλ' ἐν κακοῖσι τοῖς ἐμοῖς γελᾶν θέλεις.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Κἂν τοῖς ἐμοῖς ἆρ', εἴπερ ἔν γε τοῖσι σοῖς.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

* Ὡς ὄντ' Ὀρέστην τάδ' ἐγώ σε προὐννέπω;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Αὐτὸν μὲν οὖν ὁρῶσα δυςμαθεῖς ἐμέ·
Κουρὰν δ' ἰδοῦσα τήνδε κηδείου τριχὸς
Σαυτῆς ἀδελφοῦ συμμέτρου τῷ σῷ κάρᾳ,

V. 212. Interrogationis notam apposuit Blomf.

V. 213. τἄῤῥα M. G. A. Cod. R. τ' ἄρα conj. R. γ' ἄρα T. V. Cf. v. 104. τἆρα primus reponendum vidit Salvinius. V. Elmsl. ad Eur. Heracl. 144. 269. τἄρα Dind. — καθ' αὐτοῦ scripsit Well.

V. 215. καὐτοῖς R. κἄντοῖς A. — ἐμοῖσιν ἄρ' M. G. A. R. ἐμοῖς ἄρ' T. ἄρ' om. V. — ἆρ' Blomf.

V. 216. τάδ' ἐγώ M. G. A. R. τᾶδ' ἐγώ T. τάδε ἐγὼ V. — ταῦτ' ἐγώ σε προὐννέπω Pors. sine interrogatione, τάδε σ' ἐγὼ προσεννέπω Arnald., quod probant Blomf. et Well. τόνδ' ἐγώ σε προὐννέπω Martin. l. l. — Pro τάδ' ἐγώ scribendum τἆρ' ἐγώ. Quodsi offensio sit in προὐννέπω, scribi potest: Ὡς σ' ὄντ' Ὀρέστην τἆρ' ἐγὼ προσεννέπω;

V. 217. μὲν οὖν G. e vet. manu et T. μὲν νῦν M. G. e recenti manu, A. R. V. — ὁρᾶ· δυςμαθεὶς G. A.

V. 218. κουράν τ' R. — κηδίου G. A.

V. 219. Hi versus in libris inverso ordine leguntur 221. 220. 219; apud R. 220. 219. 221. Editores fere sequuntur Heathii et Porsoni ordinem, quem exhibui. Quem verum esse comparatio versuum 219 et 218 docet, quamquam ne ita quidem v. 219 ab omni labe liber esse videtur. Ξύμμετρον Pauw. malitque Blomf. — Mueller. ap. Zimmerm. 1836. p. 28 conj.: Κουρὰν δ' ἰδοῦσα τήνδε κηδείου τριχὸς, Σαυτῆς ἀδελφοῦ, συνεμετροῦ τῷ σῷ κάρᾳ, quo verbo Electra fratris cincinnum suo capiti admovisse et comarum

Ἰχνοσκοποῦσά τ' ἐν στίβοισι τοῖς ἐμοῖς
Ἀνεπτερώθης, κἀδόκεις ὁρᾶν ἐμέ.
Σκέψαι τομῇ προσθεῖσα βόστρυχον τριχός·
Ἰδοὺ δ' ὕφασμα τοῦτο, σῆς ἔργον χερός,
* Σπάθης τε πληγάς, εἰς δὲ θηρίον γραφήν.
Ἔνδον γενοῦ, χαρᾷ δὲ μὴ 'κπλαγῇς φρένας·
Τοὺς φιλτάτους γὰρ οἶδα νῷν ὄντας πικρούς.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Ὦ φίλτατον μέλημα δώμασιν πατρός,
Δακρυτὸς ἐλπὶς σπέρματος σωτηρίου,

---

similitudinem comparasse dicatur. Quam mutationem Herm. opusc. VII. p. 57 non improbabilem dicit, nisi quod *συμμέτρου* alia ratione retineri possit.

V. 222. *σκέψαιτο μὴ* M. G. A. *σκέψαι τὸ μὴ* R. *σκέψαι τομὴ* v. l. Steph.

V. 223. *χειρός* A.

V. 224. *ἠδὲ* pro *εἰς δὲ* T. — *θηρίον* M. G. A. cod. R. *θηρίου* conj. R. *θηρίων* T. V. Editores omnes Turnebum secuti *θηρίων* ediderunt, quae aperta est correctio; vox *θηρίον* neque reperitur alio loco apud poetas tragicos neque cothurno digna videtur, cf. Herm. ad Soph. Phil. v. 185; scribendum videtur *εἴς τε θήρειον γραφήν*. *Βλέπειν εἴς τι* Pers. 807, Eur. Iph. A. 1411, *ἰδέσθαι εἰς* Suppl. 102 al. Duplicem structuram non eo quo debebat modo expediens Well. post *γραφήν* interruptae orationis signum posuit; quum enim *βλέψον* vel simile quid et plura forsitan addere voluisset Orestes, vidisse eum Electram subita laetitia abreptam et sermone non absoluto dixisse quae sequuntur. *Ἐν δὲ* conj. Pauw. *ἔτι δὲ* Heath. *ἔειδε* Mueller. l. l.

V. 225. *μενοῦ* G. A. *γένου* V. *μὲν οὖ* T. — *μὴκπλαγιῇ* M. G. A. *μὴκπλαγιῷ* R.

V. 226. *οἶδωνῶν* G. A. *οἰδανῷν ὄντις* cod. R.

V. 227. *δώμασι* T.

V. 228. Herm. obss. critt. p. 73 vertit Agamemnonis filium sospitatorem, cujus videndi spes jam deplorata fuerit. *Σωτήριος* conj. Schutz. *Ἐλπὶς σπέρματος σωτηρίου* est *σπέρμα σωτήριον ἐλπισθέν*, *δακρυτός* autem respicit lacrimas, quarum abunde desiderium et memoria Orestis Choro atque Electrae elicuerat. Cf. Herm. ad Soph. El. v. 847 *ἵν' οὐ πάρεισιν ἐλπίδων ἔτι κοινοτόκων εὐπατριδᾶν τ' ἀρωγαί.*

᾿Αλκῇ πεποιθὼς δῶμ᾽ ἀνακτήσῃ πατρός.
Ὦ τερπνὸν ὄμμα τέσσαρας μοίρας ἔχον
Ἐμοί· προςαυδᾶν δ᾽ ἔστ᾽ ἀναγκαίως ἔχον
Πατέρα τε, καὶ τὸ μητρὸς ἐς σέ μοι ῥέπει
Στέργηθρον· ἡ δὲ πανδίκως ἐχθαίρεται·
Καὶ τῆς τυθείσης νηλεῶς ὁμοσπόρου·
Πιστὸς δ᾽ ἀδελφὸς ἦσθ᾽, ἐμοὶ σέβας φέρων
Μόνος· Κράτος τε καὶ Δίκη σὺν τῷ τρίτῳ
Πάντων μεγίστῳ Ζηνὶ συγγένοιτό μοι.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ζεῦ Ζεῦ, θεωρὸς τῶνδε πραγμάτων γενοῦ·
Ἰδοῦ δὲ γένναν εὖνιν αἰετοῦ πατρός,
Θανόντος ἐν πλεκταῖσι καὶ σπειράμασιν
Δεινῆς ἐχίδνης. τοὺς δ᾽ ἀπωρφανισμένους
Νῆστις πιέζει λιμός· οὐ γὰρ ἐντελὴς

V. 229. ἀνακτήσει Pors. Blomf.

V. 230. ὄνομα conj. Valcken. ad Eur. Phoen. 415, quod probarunt Pors. ad Eur. Or. 1080 Herm. ad Eur. Hec. 433.

V. 232. πατέρος τε T. V. — ἐπεμοὶ M. a prima manu, correctum in ἔσσε ᾽μοι. — ἐπέμοι A. — πατέρα σὲ conj. Schutz.

V. 234. θυθείσης T.

V. 236. μόνον Κράτος τε sqq. T. V. Librorum meliorum scripturam cum Klausen. reduxi, quamquam dubitari potest, utra lectio praestet. Fortasse scribendum μόνος· Κράτος δὲ sqq. — Correctio orta videtur a T., ut hunc et sq. versum (propter συγγένοιτό μοι) Oresti tribueret.

V. 237. σοι conj. St.

V. 238. πρηγμάτων M. G. A. — Electrae orationem continuant A. V.

V. 239. ἰδὸν A. ἰδὼν T. — γέννα νιναῖε τοῦ M. (in ed. Weig.) G. A. γενναναῖνιν αἰετοῦ M. γέννα νῦν αἰετοῦ R. Triclinii correctio vera esse videtur, probavitque G. Dindorfius apud Zimmerm. 1836, p. 11. Γένναν νᾶνιν conj. Th. Bergk ephemerid. Zimmerm. 1835. p. 959. — αετοῦ Pors. Blomf.

V. 240. σπιράμασιν M. R.

V. 241. ἀπορφανισμένους G. A. R.

V. 242. ἐντελεῖς conj. Schutz., ἐντελὴς ad γένναν referri non videns.

Θήραν πατρῴαν προσφέρειν σκηνήμασιν.
Οὕτω δὲ κἀμὲ τήνδε τ᾿, Ἠλέκτραν λέγω,
Ἰδεῖν πάρεστί σοι, πατροστερῆ γόνον,
Ἄμφω φυγὴν ἔχοντε τὴν αὐτὴν δόμων.
Καὶ τοῦ θυτῆρος καί σε τιμῶντος μέγα
Πατρὸς νεοσσοὺς τούσδ᾿ ἀποφθείρας, πόθεν
Ἕξεις ὁμοίας χειρὸς εὔθοινον γέρας;
Οὔτ᾿ αἰετοῦ γένεθλ᾿ ἀποφθείρας, πάλιν
Πέμπειν ἔχοις ἂν σήματ᾿ εὐπειθῆ βροτοῖς·
Οὔτ᾿ ἀρχικός σοι πᾶς ὅδ᾿ αὐανθεὶς πυθμὴν
Βωμοῖς ἀρήξει βουθύτοις ἐν ἤμασιν.
Κόμιζ᾿, ἀπὸ σμικροῦ δ᾿ ἂν ἄρειας μέγαν
Δόμον, δοκοῦντα κάρτα νῦν πεπτωκέναι.

ΧΟΡΟΣ.

Ὦ παῖδες, ὦ σωτῆρες ἑστίας πατρός,
Σιγᾶθ᾿, ὅπως μὴ πεύσεταί τις, ὦ τέκνα,
Γλώσσης χάριν δὲ πάντ᾿ ἀπαγγείλῃ τάδε
Πρὸς τοὺς κρατοῦντας· οὓς ἴδοιμ᾿ ἐγώ ποτε
Θανόντας ἐν κηκῖδι πισσήρει φλογός.

V. 243. θῆρα πατρῴα M. G. θῆρα πατρῷα A. θῆραν πατρῴαν R. — πατρῴοις conj. Blomf. — προφέρειν G. A.

V. 244. ἐγὼ M. G. pro λέγω.

V. 246. ἔχοντες G. A.

V. 249. εὔθυνον suprascripto οι M. εὔθυνον A. T. qui tamen εὔθοινον variam l. habet.

V. 250. οὔθ᾿ T. — γέννεθλ. G.

V. 251. ἔλοις A. ἕλοις T.

V. 253. ἐνήμασιν M. G. cod. R. ἐγήμασιν A. ἐν ἤμασι T. V.

V. 254. δαναρίας M. G. A. R.

V. 255. κάρτα om. R.

V. 256. Oresti haec et quae sequuntur tribuunt G. A. usque ad v. 320, T. usque ad v. 298.

V. 258. ἐπαγγείλῃ M. R. — ἀπαγγελεῖ Pors. temporum variationem non ferens, quem refutant Blomf. Well.

V. 259. ἴδοιμι M. G.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Οὔτοι προδώσει Λοξίου μεγασθενὴς
Χρησμὸς, κελεύων τόνδε κίνδυνον περᾶν,
Κἀξορθιάζων πολλὰ, καὶ δυςχειμέρους
Ἄτας ὑφ' ἧπαρ θερμὸν ἐξαυδώμενος,
Εἰ μὴ μέτειμι τοῦ πατρὸς τοὺς αἰτίους
Τρόπον τὸν αὐτὸν ἀνταποκτεῖναι λέγων,
Ἀποχρημάτοισι ζημίαις ταυρούμενον.

V. 261. οὔτι M. G. A. R. οὔτοι firmatur Eum. v. 64, ubi Apollo nostrum locum, ut videtur, respiciens: Οὔτοι προδώσω sqq.

V. 263. καξοθριάζων M. G. A. καξορθριάζων R. utrumque pro varia lectione affert Steph.

V. 264. ὑφ' ἧς παρθμὸν G. A. T.

V. 267. ἀποχρηματοῖσι M. G. A. ἀπώχρημα τοῖσι cod. R. qui ex emendat. Sophiani ἀχρημάτοισι dedit, ἀποχρῆμα τοῖσι T. V. — ταυρούμενος T. — V. 265 genitivus τοῦ πατρός a μέτειμι pendet: nisi persequar de patre, h. e. de caede patris, reos. Ita etiam Both.; vulgo false τοῦ πατρός cum verbis τοὺς αἰτίους jungunt. Μετιέναι sensu forensi, ut infra v. 911 μετέρχεσθαι μόρον. Sequentia Orestes addit, ut sciant se vetari ab Apolline, ne rem ad judices deferat, cf. v. 112 πότερα δικαστὴν ἢ δικηφόρον λέγεις; Neque res ejusmodi, quae muletis transigi queat. Occidere vicissim pari modo quo patrem occiderint, nulla mulcta mitigatum, sed ubi offerant mulctam, torvo vultu tauri instar efferri Orestes se ab Apolline jussum dicit. Aliis locis ταυροῦσθαι cum dativo personae construitur Eur. Med. 90 εἶδον ὄμμα νιν ταυρουμένην, ibid. 190 καίτοι τοκάδος δέργμα λεαίνης Ἀποταυροῦται δμωσίν. cf. Aristoph. Ran. 816 ἔβλεψεν οὖν ταυρηδὸν ἐγκύψας κάτω, quos locos laudavit Blomf. — Sensus, quem indicavi, unus est, quem sententiarum nexus admittat; verum interpretes in longe alia abierunt. Plerique intelligunt de poenis, quas Apollo Oresti intenderit. Eas Blomf. ἀχρημάτους (ἀχρημάτοισι ille pro ἀποχρημάτοισι scripsit) dici existimat, quia proprie non fuerint ζημίαι, pecuniariae. De ἀχρήματος et ἀποχρήματος cf. Herm. ad Eur. Iph. T. 925. Pauwius interpretatur: Efferatum omnium bonorum meorum jactura. Mueller. Eumen. p. 131 majore post λέγειν interpunctione posita ταυρούμενον cum sequentibus jungens monensque opes, τὰ χρήματα, opponi vitae (αὐτὸς τῇ ψυχῇ) totum locum hoc modo vertit: *Durch Minderung an Gütern sollt ich schwer gestraft, und selbst am lieben Leben mannigfaches Leid, trostloses, tragend, büssen drum, so droht er mir. Denn von der*

Αὐτὸν δ' ἔφασκε τῇ φίλῃ ψυχῇ τάδε
Τίσειν μ' ἔχοντα πολλὰ δυςτερπῆ κακά.
* Τὰ μὲν γὰρ ἐκ γῆς δυςφρόνων μειλίγματα
Βροτοῖς πιφαύσκων εἶπε, τὰς δὲ νῷν νόσους
Σαρκῶν ἐπαμβατῆρας ἀγρίαις γνάθοις

Erdfrucht werde sein Gebot das Volk Sühnopfer spenden heissen (monet in nota: *Die χρήματα gehen dadurch verloren, dass Apollo das Volk alle Früchte als μειλίγματα feindlicher Dämonen darzubringen nöthigt*); *Krankheit aber uns verzehren, Aussatz, der mit wildem Frass im Fleisch fortwuchert und des alten Ansehns Schöne tilgt, dass weiss hervortritt aus dem Siechthum das Gesicht. Noch andern Angriff der Erinnyen kündet' er, der aus des Vaters ungerochnem Blut erwächst, wenn ich im Dunkel seine Brauen leuchten säh'. Denn unterird'scher Seelen, die von Frevelern im Stamm erwürgt sind, nachtumhüllter Pfeil, wahnsinn'ge Wuth, grundloser Aufschreck aus dem Schlaf, lässt nimmer ruhen, und gejagt wird aus der Stadt, von erzgetriebner Geissel schwer geplagt, der Leib.«* Quibus improbatis Herm. opusc. VI. 2. p. 180 Pauwii rationem secutus v. 267 vertit: *in Entrüstung wegen des mir entzogenen väterlichen Erbes.* At a vero abhorret, bonorum jacturam gravissimam expetendae ultionis caussam ab Oreste poni, qua tauri instar vultu efferatur, quum graviores caussae et essent commemorandae et commemorentur. Mueller. in actis Zimmerm. 1836. p. 29 interpretationem a se propositam tuetur, neminem particula δέ quinto loco posita offendi posse dicens, ea de re comparans: θνητὸς ὢν θεῶν δὲ πάντων ᾤετο κρατήσειν.

V. 271. τάς δε G. τάςδε T. V.

V. 272. ἐπ' ἀμβατῆρας M. — ἐπεμβατῆρας conj. Aurat. malitque Blomf. — Pro μειλίγματα v. 270 Lob. ad Soph. Aj. p. 335 μηνίματα conjecit. Well. locum hoc modo explicat: »δυςφρόνων μειλίγματα (i. e. poenas ad placanda Erinyum numina, irata propter omissam occisi Agamemnonis ultionem, ut recte vidit Schutz.) τὰ μὲν ἐκ γῆς (i. e. terrae sterilitatem) βροτοῖς εἶπε, τὰς δὲ νῷν νόσους.« Blomf. δυςφρόνων μειλίγματα intelligit calamitates, quibus inimici gaudere possint, sensum recte explicasse scholiastam (τοὺς μὲν γὰρ πολίτας λιμώξειν ἐκ γῆς ἔφασκε, πρὸς ἀφοσίωσιν Ἀγαμέμνονος ὡς μὴ ἐκδικήσαντας· ἡμᾶς δὲ σωματικῶς φθαρῆναι). Idem legendum suspicatur βροτοῖσι φάσκων εἶπε. Muelleri interpretationem ad v. 267 citavi. Herm. opusc. VI. 2. p. 180 verba ἐκ γῆς cum δυςφρόνων jungit, sq. v. autem pro νῷν scribit τῶν, vertens: *theils verkün-*

Λιχῆνας ἐξέσθοντας ἀρχαίαν φύσιν·
Λευκὰς δὲ κόρσας τῇδ' ἐπαντέλλειν νόσῳ·
Ἄλλας τε φωνεῖ προςβολὰς Ἐρινύων
Ἐκ τῶν πατρῴων αἱμάτων τελουμένας,
* Ὁρῶντα λαμπρὸν ἐν σκότῳ νωμῶντ' ὀφρύν.

---

digt er den Menschen die Sühnungen der unter der Erde Zürnenden, theils jenen (den Mördern) die Krankheiten und das Uebel, das sie treffen würde. Verba ἐκ γῆς δυςφρόνων eo modo intelligi posse concedimus, sed obscurum est τῶν ad interfectores referri, neque sententia ea quam propter nexum eorum quae antecedunt et sequuntur expectares. — Τὰς δ' ἐμῶν νόσους Σαρκῶν ἐπαμβατῆρας conj. Emperius. — Morbos ad Orestem, cujus supplicia alia, et Electram referri, nobis parum probabile videtur. Fortasse scribendum εἶπεν ἀσθενῶν νόσους Σαρκῶν ἐπαμβατῆρας sqq.

V. 273. ἀρχαίαν φύσιν Hesych. interpretatur τὴν πρὸ τοῦ νοσεῖν κατάστασιν.

V. 274. ἐπαντέλλει M. G. A., var. lect. ap. Steph. — Etymol. Gudian. p. 338 Κόρσαι: αἱ τρίχες. Αἰσχύλος· Λευκὰς δὲ κόρσας τῇδ' ἐπαντέλλειν νόσῳ.

V. 275. τ' ἐφώνει Stl. Butl. Blomf. — ἐριννύων G. sed alterum ν erasum, T.

V. 276. ματρῴων conj. R., cujus cod. πατρῴων. Post τελουμένας libri plene interpungunt.

V. 277. ὁρῶν τε — νωμῶν τε conjecc. Pauw. Schw. ὁρῶντα — νωμῶν γε Heath. Well., obliti ὀφρὺν generis feminini esse. Blomf. »Sensus est, alias etiam praedixit Furiarum aggressiones me clare visurum esse, vel in nocturnis tenebris: sicut infra ait Orestes: Ὑμεῖς μὲν οὐχ ὁρᾶτε τάςδ', ἐγὼ δ' ὁρῶ. Eum. 104 Εὕδουσα γὰρ φρὴν ὄμμασιν λαμπρύνεται. Neque tamen haec omni ex parte mihi placent. An legendum ὁρῶντα λαμπρόν μ', an hic versus transponendus post v. 280?« — Eidem sedi versum assignat Herm. opusc. VI. 2. p. 181 »*Der Vers steht offenbar an der unrechten Stelle. Eine aufmerksame Betrachtung hätte den Kritikern zeigen können, wo er hingehört:*

τὸ γὰρ σκοτεινὸν τῶν ἐνερτέρων βέλος
ἐκ προςτροπαίων ἐν γένει πεπτωκότων,
καὶ λύσσα καὶ μάταιος ἐκ νυκτῶν φόβος
ὁρῶντα λαμπρὸν ἐν σκότῳ νωμῶντ' ὀφρὺν
κινεῖ, ταράσσει.«

Sed quamvis fidenter Hermannus sententiam proponat, eum verum vidisse non arbitror. Multo enim aptius post v. 279 transponetur:

Τὸ γὰρ σκοτεινὸν τῶν ἐνερτέρων βέλος,
Ἐκ προςτροπαίων ἐν γένει πεπτωκότων,
Καὶ λύσσα καὶ μάταιος ἐκ νυκτῶν φόβος
Κινεῖ, ταράσσει· καὶ διώκεται πόλεως
Χαλκηλάτῳ πλάστιγγι λυμανθὲν δέμας.
Καὶ τοῖς τοιούτοις οὔτε κρατῆρος μέρος

τὸ γὰρ σκοτεινὸν τῶν ἐνερτέρων βέλος
ἐκ προςτροπαίων ἐν γένει πεπτωκότων
ὁρῶντα λαμπρὸν ἐν σκότῳ νωμῶντ' ὀφρὺν
καὶ λύσσα καὶ μάταιος ἐκ νυκτῶν φόβος
κινεῖ, ταράσσει.

Clare enim cernentem tenebrosum telum Furiarum, licet in nocturnis tenebris, rabies agitat, turbat, et vanus timor nocturnus. Incommodum enim, si versu de Blomfieldii et Hermanni sententia transposito vocabula, quorum ratio diversa est, eadem structura jungantur, τὸ τῶν ἐνερτέρων βέλος καὶ λύσσα καὶ μάταιος φόβος. Quorum primum vocabulum telum ipsum Furiarum (externum), duo posteriora quid eo telo contra scelestos efficiatur designant. Neque omnes res clare visurus est in tenebris, sed unum telum Furiarum. Denique ita demum recte procedit oratio, si nostra ratione transponas, quia τὸ τῶν ἐνερτέρων βέλος non diversum est a χαλκηλάτῳ πλάστιγγι v. 282; telum Furiarum tum rabie et furore mentem versat, tum laceratum corpus ex urbe expellit. Videtur versus transpositus esse ab homine indocto, qui nulla particulae γὰρ ratione habita notare vellet τὸ βέλος accusativum esse ab ὁρῶντα pendentem, aut quod constructionem non expediret; adeoque in libris post τελουμένας plene interpungitur.

V. 279. προτροπαίων G. A. — Schol., quem sequuntur interpretes, πεπτωκότων cum προστροπαίων junxit. Ἐκ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἱκετεύοντος τοὺς θεοὺς ἐκδικήσεως τυχεῖν. Mueller. autem Eumen. p. 135 cum ἐνερτέρων jungit, προςτροπαῖον intelligens hominem piacularem, interfectorem.

V. 280. βόφος G.

V. 281. διώκεσθαι M. G. A. — Inde Pors. διωκάθει, contra quem Elmsl. ad Eur. Med. 186 monet praesens tempus non legi nisi apud grammaticos et rectius scribi διωκαθεῖν, εἰργαθεῖν aoristo tempore.

V. 282. Etym. M. p. 674, 20. Πλάστιγξ· ἡ μάστιξ ἀπὸ τοῦ πλήσσειν· παρ' Αἰσχύλῳ. Quae verba nostri loci immemor Dindorf. inter fragmenta retulit, fr. 356.

V. 283. κρατερὸς M. G. A, cod. R. μέρους R.

Εἶναι μετασχεῖν, οὐ φιλοσπόνδου λιβός,
Βωμῶν τ' ἀπείργειν οὐχ ὁρωμένην πατρὸς
Μῆνιν· δέχεσθαί δ' οὔτε συλλύειν τινά.
Πάντων δ' ἄτιμον κἄφιλον θνήσκειν χρόνῳ,
Κακῶς ταριχευθέντα παμφθάρτῳ μόρῳ.
Τοιοῖςδε χρησμοῖς ἆρα χρὴ πεποιθέναι;
Κεἰ μὴ πέποιθα, τοὔργον ἔστ' ἐργαστέον.
Πολλοὶ γὰρ εἰς ἓν συμπίτνουσιν ἵμεροι,
Θεοῦ τ' ἐφετμαὶ, καὶ πατρὸς πένθος μέγα,
Καὶ προςπιέζει χρημάτων ἀχηνία,
Τὸ μὴ πολίτας εὐκλεεστάτους βροτῶν,
Τροίας ἀναστατῆρας εὐδόξῳ φρενί,
Δυοῖν γυναικοῖν ὧδ' ὑπηκόους πέλειν.
Θήλεια γὰρ φρήν· εἰ δὲ μὴ, τάχ' εἴσεται.

V. 284. *λίβος* vulg., *λιβὸς* T.

V. 286. *δέχεσθαί δ'* em. Herm. de Metr. Pind. I. 5. In libris locus ita legitur: *Βωμῶν τ' ἀπείργειν οὐχ ὁρωμένην πατρὸς Μῆνιν δέχεσθαι, οὔτε συλλύειν τινά.* Post *ἀπείργειν* comma ponunt T. V. Hermanni rationem probant Elmsl. ad Soph. Oed. R. 817, Blomf., qui *οὔτε* simili modo supprimi monet Agam. 515 *Πάρις γὰρ οὔτε συντελὴς πόλις Ἐξεύχεται τὸ δρᾶμα τοῦ πάθους πλέον.* Mueller. Eumen. p. 131 librorum interpunctione servata scribendum conjicit *Μῆνιν δέχεσθαι, τοῦ τε συλλύειν τινά*, explicans *Μῆνιν ἀπείργειν βωμῶν* — h. e. *ὡς δέχεσθαί τινα αὐτοὺς εἰς βωμούς, — τοῦ τε συλλύειν τινὰ αὐτοῖς.* — *Συλλύειν* schol. explicat *συγκλύειν, συνοικεῖν.* Pro *συγκλύειν* scribendum *συγκαταλύειν.* Eam interpretationem veram esse ostendit oppositum *δέχεσθαι.* Ratione eadem explicant Elmsl. ad Soph. Oed. R. 817, Mueller. l. l. eodem modo apud Pindarum *λύσιν* pro *κατάλυσιν* legi monens, et probare videtur Herm. Class. Journ. XVIII p. 277. Blomf. explicat: Operam praestare in expiando scelere.

V. 289. *χρισμοῖς* R. — *ἆρα* em. St. Libri *ἄρα.* Interrogationis signum recte videtur addendum putare Butl., cf. Herm. praef. ad Soph. Oed. Col. p. XIX. — *πειποιθέναι* G.

V. 290. *ἔστ.* om. A. — *ἐξεργαστέον* T. V.

V. 291. *συμπίπτουσιν* libri praeter T. — *συμπιτνοῦσιν* scripsit Well.

V. 293. *καὶ πρὸς πιέζει* conj. Abresch., fortasse recte.

V. 295. *ἀδόξῳ* R. e Sophiani conj.

V. 297. *εἴσεται* passive accipiendum explicat Erf. ad Soph.

Oed. R. 1499 ed. min. Fritzschius Quaest. Lucian. p. 70 active dictum accipit et intelligit Aegisthum.

Carmen sequens quum in libris monostrophicum legatur, in strophas redigit Herm. obss. critt. p. 79 et elem. p. 736 sq. Ejus carminis quinque sunt systemata hunc in modum describenda:

Σύστημα ά.

Anap.	ά	β'	ά	Anap.	γ'	β'	γ'	Anap.
Ch.	Or.	Ch.	El.	Ch.	Or.	Ch.	El.	Ch.

Σύστημα β'.

δ'	έ	δ'	Anap.	ς'	έ	ς'
El.	Ch.	Or.	Ch.	El.	Ch.	Or.

Σύστημα γ'.

ζ'	ή	θ'	θ'	ζ'	ή
Ch.	El.	Or.	Ch.	El.	Ch.

Σύστημα δ'.

ί	ί
Or. El. Ch.	Or. El. Ch.

Σύστημα έ.

ϰ'	ϰ'
Hemich.	Hemich.

Chori Anap.

Systemata eadem habent Lachm. de chor. syst. p. 107 sq. Well. Mueller. annal. Zimmerm. 1832 p. 869, ibid. 1836 p. 31; sed in personarum distributione Herm. Lachm. Well. tertio et quinto systemate, Mueller. quinto systemate aliquantum discedunt; de qua re infra dicetur. Herm. quattuor systemata fecit, quorum primum versibus 298—405 continetur, nostra ratione in duo systemata divisum.

Quinque hae carminis partes ut metrica forma ita nexu sententiarum distinguuntur. Argumentum totius carminis lamentatio ad sepulcrum Agamemnonis ab Oreste Electra Choro eum in modum instituta, ut ea re altius infigatur Orestis animo consilium patrandae caedis, utque divinae justitiae quae talionem flagitet, eorumque quae pater indigna passus sit sensu ad audendum facinus firmetur. Primo systemate Orestes, altero Electra, tertio Chorus lamentationem praeit; et confirmato tandem ad patrandum facinus Orestis

ΧΟΡΟΣ.

Ἀλλ᾽ ὦ μεγάλαι Μοῖραι, Διόθεν
Τῇδε τελευτᾶν,

——————

animo sequitur quartum systema unam stropham habens et antistropham divisas inter Orestem Electram Chorum, quibus suo quisque ordine Agamemnonem et Deos inferos invocant, ut opitulentur. Absoluto quod proprium est carminis argumento sequitur quintum systema semichoria (aut singulos choreutas) habens, quo sensu et animo audita respicientes affici par sit describentia. In prima et secunda carminis parte ea antistrophicorum ratio, ut iis quae in stropha Orestes dixerit, in antistropha Electra, eodem modo Electrae Orestes, Chorus ipse sibi respondeat. Quae ratio tertia carminis parte ita mutatur, ut Chori verbis Orestes et Electra, verbis Electrae et Orestis Chorus respondeant. Cujus rei caussa est, quod prima et secunda carminis parte Chorus lamentationis ipse expers hortantis consolantis instigantis partes sustinet; tertia et ipse ad planctum accedit eumque hac carminis parte praeit. Eademque caussa est, quod ea carminis parte nulli sint Chori anapaesti, sicut in antecedentibus. Initio carminis Orestes dejectus animo et despondens, absoluto carmine idem firmatus animo et ad aggrediendum facinus paratissimus. Electra muliebriter nimis indulgens, quae, si ejus fieri posset, adeo spem foveret, quae jam rata esse nequit; eadem correpta a Choro eam ob caussam ultionis fratre flagrantius expetens. Tres primae partes argumento ita inter se differunt eoque sententiarum ordine progrediuntur, ut in prima Orestes et Electra tum patris tum suam ipsorum miseram conditionem querantur vindictae parum memores; secunda et paternae caedis ultionem et ipsorum miserae conditionis mutationem exoptent; tertia denique describendis quae indignissima praeter ipsam caedem interfectores in patrem justo sepulcri honore privatum ausi sint et Electrae injuriarum narratione instigetur Orestes, ut jam firmus consilii maternae caedi paratum se disertis verbis testetur. Quibus in universum expositis, quo magis appareat ordo quo procedant sententiae, apponentur argumenta singulorum, quamquam verendum profecto, ne legenti jejuna videantur, quae divina arte composita laudare inutile fuerit.

V. 298—306. Praefatur Chorus Anapaestis, talionem flagitans e lege divinae justitiae.

Systema I. V. 307—363. Orestes lamentationem praeit.

V. 307—312. Orestes non respondet Chori precibus, quibus ille ultionem flagitaverat, sed demissum animum prodens et afflictum, ad patris sepulcrum conversus, quaerit, quam jam opportu-

Ἧι τὸ δίκαιον μεταβαίνει.
Ἀντὶ μὲν ἐχθρᾶς γλώσσης ἐχθρὰ
Γλῶσσα τελείσθω· τοὐφειλόμενον
Πράσσουσα δίκη μέγ᾽ ἀϋτεῖ·
Ἀντὶ δὲ πληγῆς φονίας φονίαν
Πληγὴν τινέτω. δράσαντι παθεῖν
Τριγέρων μῦθος τάδε φωνεῖ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ὦ πάτερ αἰνόπατερ, τί σοι φάμενος ἢ τί ῥέξας στρ. ά.

---

nam gratiam verbis aut factis patri ferre queat apud inferos degenti. Lucem similem esse tenebris, planctum inglorium.

V. 313 — 320. Interjacit Chorus erigere studens moerentem et improbans animum demissum, mortuum quidem animo quo vivus elatus esset non dejectum iram manifestare interfectoribus; patris autem caesi justum esse planctum, qui vindictam expetat.

V. 321 — 326. Planctus Electrae planctui Orestis respondens. Ut ille patris, ita haec liberorum statum miserrimum describit.

V. 327 — 331. Ut antea Orestem ita his versibus Electram consolatus Chorus interjectis anapaestis a Diis propitiis meliora sperare jubet.

V. 332 — 339. Orestes nulla eorum quae Chorus monet ratione habita, quo ipse coeperat sententiarum nexu pergit, omnium quae fieri potuerint pessima evenisse lugens et ad ea animum advertens quae jam fieri nequeant. Si occidendum erat, utinam ad Trojam occidisset pater, gloriam et prosperitatem linquens liberis!

V. 340 — 347. Chorus Orestis sententiam amplexus Regis apud inferos quo deceret honore et imperio usi imaginem pluribus pertexit.

V. 348 — 353. Electra prae ea qua nimia fovendi afficitur cupidine in iis quae Orestes optaverat non acquiescit. Imo utinam fieri posset, ut pro patre interfectores ejus occubuissent!

V. 354 — 363. Chorus somnia haec improbans verae rerum conditionis, sortis tristissimae, admonet, verbis ad hortationem compositis, ut agant, ut vindictae memores sint.

V. 300. *ἢ* A.

V. 301. *ἀντὶ γὰρ* R.

V. 303. *δίκης* G. A. *δίκηα* M. *δίκην* R. — *μεγόντι* et in margine *οἶμαι μέγ᾽ ἀϋτεῖ* M. (coll. Weigel. Antea *μέγαντι* M. habere perhibebatur) *μέγαντι* R.

V. 307. *μάτερ αἰνόματερ* R. — *εἰ τί* G. — *ῥέξας* A. —

* Τύχοιμ' ἂν ἔκαθεν οὐρίσας
Ἔνθα σ' ἔχουσιν εὐναί;
Σκότῳ φάος ἀντίμοιρον, χάριτες δ' ὁμοίως
* Κέκληνται γόος εὐκλεὴς
Προσθοδόμοις Ἀτρείδαις.

V. 308. *ἂν ἔκαθεν* libri; *ἄγκαθεν* em. Herm. ad Vig. p. 729, *ἀνέκαθεν* Well. Emendatio necessaria tum propter metrum tum propter sensum; Mueller. Zimmerm. annal. 1832 p. 873 vulgatam tuetur; idem, sed dubitanter Zimmerm. 1836 p. 30.

V. 310. *ἀντίμοιρον* em. Erf. ad Soph. El. 86. *ἰσοτίμοιρον* M. G. A. R. *ἰσόμοιρον* T. V. Certa Erfurdtii emendatio et propter metrum (neque enim prima syllaba vocis *ἰσόμοιρον* producta allato a Muellero l. l. exemplo *ἰσόθεος* defendi potest) et scholiastam *ἐναντίον μὲν γὰρ τὸ φῶς τῷ σκότῳ* explicantem et propter codices *ἰσοτίμοιρον* exhibentes.

V. 311. *κεκλήαται* M. *κέκληται* G. A. — *κέκληνται* etiam schol. legisse videtur.

V. 312. *πρὸς θοδόμοις* A.

Locus difficillimus, cujus tres postremi maxime versus non uno modo intelligi jungi construi posse apparet. Interrogationis qua Orestes utitur ea vis est, ut nihil se dicere aut facere posse dubitet, quod fausto flatu feratur; demonstrat hoc orationis color, cetera Orestis hoc carmine dicta, quibus despondens animus pingitur, demonstrat Electrae planctus v. 321 — 326 planctui Orestis respondens. *Οὐρίσας* Lachm. de chor. syst. p. 108 explicat *οὐρίσας τὸν λόγον ἢ τὸ ἔργον*, quod repetendum sit e verbis *φάμενος ἢ ῥέξας*. »Quid loquens vel agens possim recte instituere dicta vel facta mea?« *Τύχοιμι*, quod antea cum *φάμενος* et *ῥέξας* jungebatur, cum *οὐρίσας* construendum esse certum est; dubitari potest, utrum ea quae Lachmannus voluit repetenda an *φάος ἀντίμοιρον* cum *οὐρίσας* construendum sit. Porro dubitatur, utrum *τί — ἄγκαθεν οὐρίσας* de delinimentis, quae Orestes ex superis auris ad patrem devehat, an *τί — ἔκαθεν οὐρίσας σκότῳ φάος ἀντίμοιρον* de auxilio, quod patrem ex inferis sibi ferre roget, intelligenda sint. Posteriorem interpretationem commendare potest Chori responsum monentis mortuos elato animo non deturbari et eorum quae in superis auris ad se pertineant minime incuriosos poenas expetere ab iis, a quibus injuria affecti fuerint. Tamen hanc explicationem veram non esse plura arguunt; nam et retinenda esset vulgata *τύχοιμ' ἂν ἔκαθεν*, quod propter metrum fieri nequit, et disjunguntur *φάος* et *χάριτες*, quae verba ad eandem notionem pertinere videntur; denique verborum quae proxime sequuntur non aptus nexus effici posse

videtur. Chori responsum autem, utcumque Orestis verba accipis, aptum ad dejectum quem ille prodit animum, exemplo patris defuncti ad fortitudinem provocantis; φρόνημα enim noli simpliciter sensum aut animum, quod faciunt interpretes, sed elatum animum intelligere.

V. 310 non animadverterunt interpretes, vocem ὁμοίως eodem loco in antistropha recurrere, quod nos nonnullius momenti judicamus, unde quo hic versus explicari debeat modo intelligatur. Neque enim fortuita ejusmodi repetitio; sed ubi invenitur (exstat enim non uno loco apud Aeschylum) apparet poetam similem strophae sententiam in memoriam revocare audientibus, quod quo facilius fieret, cantu et modulatione videtur provisum fuisse, ut quum tota sententia tum ea vox magis acueretur caeteris. Quod si verum sit, verisimile est, sicut in antistropha (τάφος δ' ἱκέτας δέδεκται φυγάδας θ' ὁμοίως) duplicem liberorum miseriam queratur, ita Orestem in stropha de duplice patris miseria verba facere, post ὁμοίως autem quum in antistropha interpungatur, etiam in stropha incidendum esse. Χάριτες sunt honores, qui mortuis praestantur, inferiae, planctus. Ita Eur. Hel. 177 χάριτας ἵν' ἐπὶ δάκρυσι παρ' ἐμέθεν ὑπὸ μέλαθρα νύχια νέκυσιν ὀλομένοις λάβῃ, cf. ejusdem fab. v. 937. 1245. Supra 172, infra 498. Lux autem quae interemtorum esse potest aut nulla est aut vindicta. Desperat patri lucem affundi posse, maternam caedem tenebris aequiparans. Lucem igitur quae jam patris esse possit, aequum cum tenebris momentum habere dicit, idemque esse de officiis, quibus mortuum prosequantur. Ut σκότῳ φάος ἀντίμοιρον, ita χάριτας, i. e. γόον, qua voce poeta ipse sq. v. explicat, significat ἀχάριτας esse, non quod vox ἀχάριτας mente supplenda sit, sed ille verborum sensus cum iis quae proxime antecedunt, tum iis quae sequuntur efficitur. Nam ut postrema non uno modo corrigi posse in promtu est, ita qui sensus eorum esse debeat minus ambigendum putem. Maxime nobis probabile videtur, si scribatur:

— χάριτες δ' ὁμοίως.
Κεκλῇτ' ἂν γόος εὐκλεὴς
Προσθοδόμοις Ἀτρείδαις;

Acerbe interrogat, num planctus Atridis celeber dici queat. Nisi propter εὐκλεὴς praestat κεκλῇτ' a κλῄζειν derivare simili sententia. Agamemnon non caret officiis, quae liberi eo ipso temporis momento praestant, sed inglorium planctum Orestes queritur. Προσθοδόμοις pristinis aedium possessoribus vertunt; videtur de omni gente Atridarum qua mortuis qua vivis (cf. v. 390 Ἀτρειδᾶν τὰ λοίπ') dictum, quorum antea gens et domus fuerit, jam nulla sit. Schol. τοῖς πρότερον ἐσχηκόσι δόμον. νῦν γὰρ οὐκ εἰσὶ δόμοι· φροῦδα γὰρ

ΧΟΡΟΣ.

Τέκνον φρόνημα τοῦ θανόντος οὐ δαμάζει στρ. β'.
Πυρὸς μαλερὰ γνάθος·
Φαίνει δ' ὕστερον ὀργάς·
'Οτοτύζεται δ' ὁ θνήσκων,

τάδ' ἤδη (Eur. Med. 139). Si προσθοδόμους 'Ατρείδας intelligas pristinos, antiquos Atridas, servari potest librorum lectio, ut Orestes majoribus planctum celebrem celebratum dicat. Quem sensum propter antecedentia minus aptum judicamus. Ea ratione pluralis numerus κέκληνται retineri posset, ut χάριτες intelligerentur, ad quam vocem γόος εὐκλεὴς appositum esset.

Superest ut quid editores de hoc loco maxime commentati sint breviter recenseamus. Herm. obss. critt. p. 89 φάος ἰσόμοιρον lucem contiguam tenebris vertit. Quemadmodum lux cum tenebris contigua sit, ita etiam luctum dici gratum patri futurum esse. Blomf. interrogationis signo post ἰσόμοιρον posito ea verba cum οὐρίσας construens sequentia hunc in modum scripsit:

χάριτες δ' ὁμοίως
κεκλῆντ' ἄν, γόος εὐκλεὴς
προσθοδόμοις 'Ατρείδαις.

»Sensus est: Quid dicam aut quid faciam ut prospero flatu e longinquo, ubi te habent cubilia, mihi expedire possim lucem tenebris aequalem (i. e. laetam fortunam, quae calamitates compensare queat: ut post tantos renoventur gaudia luctus). Cum hoc optime quadrant sequentia, tum vero gratiae celebrarentur, lessus honorem ferens Atridis pristinis aedium possessoribus.« Mueller. ap. Zimmerm. 1832 p. 865 scripsit:

Σκότῳ φάος ἰσόμοιρον; χάριτες δ' ὁμοίως
Κέκληται γόος εὐκλεὴς προσθοδόμοις 'Ατρείδαις;

Sensum hunc esse existimabat: *Orestes fragt unentschlossen, zweifelnd, durch welches Wort, durch welche That er vom Vater aus dem Grabe Gunst und Beistand erhalten könne. Ob auch die Welt des Lichts mit der Nacht der Unterwelt zusammenhange, die Leichenklage dem Hingegangnen noch als ein Werk der Liebe und Huld gelte?* — Idem Zimmerm. annal. 1836 p. 30 ἰσόμοιρον, si ejus fieri possit, se retinere malle dicit. Sin ἀντίμοιρον legendum, vertendum esse: Lux tenebris opposita est: sed nihilominus beneficium in mortuos collatum appellatur lessus.

V. 314. μαλερὰ em. Lachm. p. 107. ἡ μαλερὰ libri.
V. 316. ὀτοτύξεται R. — θνηΐσκων M. —

Ἀναφαίνεται δ' ὁ βλάπτων.
* Πατέρων τε καὶ τεκόντων
Γόος ἔνδικος ματεύει
* Τὸ πᾶν, ἀμφιλαφὴς ταραχθείς.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Κλῦθί νυν, ὦ πάτερ, ἐν μέρει πολυδάκρυτα πένθη. ἀντ. ά.
Δίπαις τοί σ' ἐπιτύμβιος
Θρῆνος ἀναστενάζει.
Τάφος δ' ἱκέτας δέδεκται φυγάδας θ' ὁμοίως.
Τί τῶνδ' εὖ; τί δ' ἄτερ κακῶν;
Οὐκ ἀτρίακτος ἄτα;

V. 318. δὲ Herm. obss. critt. p. 90. — Pro τεκόντων Butl. conj. θανόντων; Schw. et Well. vulgatam tragicorum voces idem significantes jungentium more, velut Soph. El. 12 ὁμοίμου καὶ κασιγνήτης Eur. Herc. fur. 1367 ὁ φύσας χὡ τεκὼν ὑμᾶς πατήρ defendunt. At ea exempla a nostro loco diversa sunt. Martin. p. 13 τεκόντων de matribus accipit. Fortasse scribendum: Πατέρων δέ, παῖ, τεκόντων sqq. Compellatio τέκνον — παῖ cum vi repetita, ut v. 256, 850.

V. 320. τὸ πᾶν libri; schol. ματεύει· ζητεῖ τὸ ἀντιτιμωρεῖσθαι. ὅμως οὐκ ἠρεμεῖ ἡ ψυχή· ζητεῖ γὰρ παντελῶς ταρασσομένη τὴν ἐκδίκησιν. Ποινάν conj. Herm. l. l., ῥοπάν Lachm. l. l., τἄποιν' Both. τίταν, ultorem, Martin. p. 13. Fortasse scribendum: Γόος ἔνδικος, ματεύει τ' Ἄποιν' sqq. Schol. pro γόος videri potest νόος legisse, sed et dubium, num legerit, et, si legerit, respuendum. Verbis extremis videtur Chorus ad vehementiorem planctum, qualem ipse v. 405 editurus est, excitare.

V. 321. νυν em. St. νῦν libri. Personarum notas confundit R. versum 321 Electrae, 322—24 Oresti, 325 Electrae, 326 sqq. Oresti tribuens.

V. 322. τοί σ' ἐπιτύμβιος em. Herm. l. l. τοῖς ἐπιτυμβιδίοις libri praeter T. qui τοὺς ἐπιτυμβιδίους habet. τοί σ' ἐπιτυμβίδιος Pors. advers. p. 139 synizesi in postrema syllaba admissa. V. 329 θρήνων ἐπιτυμβιδίων. sed Ag. v. 1556 ἐπιτύμβιον αἶνον.

V. 323. θρήνους A. T. — ἀναστενάξει M.

V. 325. τί δ' ἄτ' ἐν κακῶν G. A. τί δ' αὖτε κακῶς T.

V. 326. Interrogationis signum abest in libris. Primus posuit Pauw.

ΧΟΡΟΣ.

Ἀλλ' ἔτ' ἂν ἐκ τῶνδε θεὸς χρῄζων
Θείη κελάδους εὐφθογγοτέρους·
Ἀντὶ δὲ θρήνων ἐπιτυμβιδίων
Παίων μελάθροις ἐν βασιλείοις
Νεοκρᾶτα φίλον κομίσειεν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Εἰ γὰρ ὑπ' Ἰλίῳ στρ. γ'.
Πρός τινος Λυκίων, πάτερ,
Δορίτμητος κατηναρίσθης,
Λιπὼν ἂν εὔκλειαν ἐν δόμοισιν,
* Τέκνων τε κελεύθοις ἐπίστρεπτον αἰῶνα κτίσσας,

V. 327. ἐκ τ' ἂν ἐκ τῶνδε G. A. T.

V. 328. θήη M. G. A. R.

V. 330. ἐμβασιλείοις A.

V. 331. νεοκάτα A. — κομίσειεν em. Pors. κομίζει M. (coll. Weigel. κομίζοι coll. Salvin.) G. A. κομίζοι R. γε κομίζοι T. V. — Blomf. gloss. »Νεοκράς. Recenter commixtus. νεωστὶ κεκραμένος Hesych. Vid. Pors. ad Eur. Med. 138. Etymol. Gudian. p. 345. Νεοκράτη σπονδάς: Αἰσχύλος· τὰς νεωστὶ ἐκχυθείσας. et p. 350 καὶ παρ' Αἰσχύλῳ νεοκράται σπονδαὶ λέγονται. τοῦτ' ἔστιν αἱ νεωστὶ ἐκχυθεῖσαι. In priore loco legendum νεοκράτας ex Etymol. M. p. 337, 46.« Imo νεοκρᾶτας.

V. 332. εἰλίῳ cod. R. — Expressit poeta Hom. Od. I. 236.

— ἐπεὶ οὔ κε θανόντι περ ὧδ' ἀκαχοίμην
Εἰ μετὰ οἷς ἑτάροισι δάμη Τρώων ἐνὶ δήμῳ,
Ἠὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε·
Τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
Ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω.

V. 333. πόρτινος A.

V. 334. κατηναρίσθης em. Herm. l. l. Libri κατεναρίσθης praeter M. (? coll. Weig.). — δορίκμητος conj. Blomf. δορίδμητος Stl.

V. 335. εὐκείαν A. — δόμοισι T. V.

V. 336. τ' ἐκελεύθοις A. τε κελεύθοις caeteri libri; τ' ἐν κελεύθοις em. Well.; fortasse rectius τ' ἂν κελεύθοις. — ἐπὶ στρατὸν G. A. — κτίσας R. κτίσσας caeteri libri. — Bekk. Anecd. I, 363, 17: αἰῶ τὸν αἰῶνα κατὰ ἀποκοπὴν Αἰσχύλος εἶπε. Hinc Ahrens de causs. Aesch. nond. sat. emend. p. 16 τέκνων τ' ἐν κελεύθοις ἐπίστρεπτον αἰῶ scripsit, voce κτίσσας tamquam glossemate ejecta. Probat hoc

Πολύχωστον ἂν εἶχες
Τάφον διαποντίου γᾶς
Δώμασιν εὐφόρητον.

ΧΟΡΟΣ.

Φίλος φίλοισι τοῖς ἐκεῖ καλῶς θανοῦσιν, ἀντ. β'
Κατὰ χθονὸς ἐμπρέπων
Σεμνότιμος ἀνάκτωρ,
Πρόπολός τε τῶν μεγίστων
Χθονίων ἐκεῖ τυράννων·
* Βασιλεὺς γὰρ ἦς, ὄφρ' ἔζης,
Μόριμον λάχος πιπλάντων
Χεροῖν πεισίβροτόν τε βάκτρον.

Mueller. act. diurn. Zimmerm. 1832 p. 866. Contra quos Herm. Jahnii annal. 1832, fasc. II. p. 39 vocem poeticam κτίσας non prodere monet glossatoris manum, versum legendum dicens: τέκνων τε κελεύθοις ἐπίστρεπτον αἰῶ κτίσας, versum antistrophicum autem eum in modum corrigendum esse, ut his respondeat. — In antistropha vocem intercidisse itaque κτίσας retinendum esse vix dubitari potest, quia deesse aliquid in antistr. sensus docet. Nobis scribendum videtur: *Τέκνων τ' ἂν κελεύθοις ἐπίστρεπτον αἰῶ κτίσας.*

V. 338. διαποντιοῦτας M. G. R. διὰ ποντίουτας A.

V. 340. ἐκεῖ bis G. A. T. sed in G. lineola transducta deletum. ἴσω glossema in G. — θανοῦσι T. V.

V. 341. καὶ τὰ A. καταχθονὸς M.

V. 345. ἦς vulg. ἦν cod. R. probante Herm. ad Aristoph. Nub. 1050 ed. II.; ἦσθ' conj. Abresch. et Lob. ad Soph. Aj. p. 312, quod verum videtur. — ὄφρ' ἔζης em. Pauw.; libri ὄφρα ἔζης.

V. 346. πιπλάντων em. Heath.; libri πιμπλάντων. — πεισίβροτον em. Pauw.; libri πεισίμβροτον. — Pro πεισίμβροτόν τε βάκτρον genitivum habent Heath. et Both., dativum Schutz. et Butl. Blomf. et Butl. Agamemnonem regem regum intelligunt: »Rex eras, quamdiu vivebas, eorum omnium qui sortem illam fato praescriptam manibus sceptroque populos regente adimplebant.« Blomf. addit displicere tamen πιπλάντων sine articulo. Well. βάκτρον a πιπλάντων regi existimat, ita ut βάκτρον proprie verbo aptum non sit, sed tenendi notio ex πιπλάντων sit intelligenda. Eandem sententiam amplexus Martin. p. 11 πιπλάντοιν scribit: »Rex enim eras, dum vivebas, cum sortem a fato constitutam manus tuae implerent hominumque potens sceptrum tenerent.« Idem

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Μηδ' ὑπὸ Τρωΐοις ἀντ. γ'.
Τείχεσι φθίμενος, πάτερ,
Μετ' ἄλλῳ δουρικμῆτι λαῷ
* Παρὰ Σκαμάνδρου πόρον τέθαψαι.
Πάρος δ' οἱ κτανόντες νιν οὕτως δαμῆναι, * *

---

addit: »Cum illa locutione *μόριμον λάχος πιμπλάναι* conferri possunt haec: *πότμον, κακὸν οἶτον, κακὰ κήδεα, ἄλγεα, μοῖραν ἀναπιμπλάναι* apud Homerum; cf. Pind. Nem. X, 107.« — Caeterum quae de Agamemnone apud inferos regnum obtinente, expressa ex Hom. Od. XI. 483, ubi de Achille:

Πρὶν μὲν γάρ σε ζῶον ἐτίομεν ἶσα θεοῖσι
Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν
Ἐνθάδ' ἐών· τῷ μήτι θανὼν ἀκαχίζευ, Ἀχιλλεῦ.

Similiter apud Soph. El. 826 Amphiaraus *ὑπὸ γαίας πάμψυχος ἀνάσσει.*

V. 348. *Τρωΐοις* em. Herm. obss. critt. p. 90. *Τρωΐας* libri. Blomf. *Τρωϊκοῖς* malit.

V. 349. *τείχεσι* em. Heath.; libri *τείχεσσι.*

V. 350. *ἄλλῳ* em. St.; libri *ἄλλων.* — *δουρικμῆτι* em. Blomf.; libri *δορικμῆτι; δουρικλύτοις* Pers. 85. — Locum pulcre intellexit scholiasta: *Γυναικικῶς οὐδὲ τούτῳ ἀρέσκεται, ἀλλὰ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἀνῃρῆσθαι.* Qua ratione *τέθαψαι* corruptum esse apparet. Ahrens p. 16 *τεθάφθαι* corrigit; infinitivum cum nom. in votis rariorem quidem, certum tamen esse Hom. Od. VII. 311 *Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον Τοῖος ἐὼν οἷός ἐσσι τά τε φρονέων ἅτ' ἐγώ περ Παῖδά τ' ἐμὴν ἐχέμεν καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι.* coll. Od. XXIV. 375. Probat hoc Herm. Jahn. annal. 1832 fasc. II p. 39 idem a se repertum dicens, licet versus etiam alio modo corrigi queat. — Martin. p. 14 *τέθαψο* corrigit, sensu eodem, conferens Soph. Oed. Col. v. 540 *ἐδεξάμην δῶρον, ὅ μήποτ' ἐγὼ ταλακάρδιος ἐπωφέλησα πόλεος ἐξελέσθαι.*

V. 352. *οὕτως* libri; *οὕτω* conj. Pors. — In fine versus deesse aliquid et metrum docet et sensus. Herm. obss. critt. p. 82 locum scripsit: *πάροιθε θανὼν, ἢ κτανόντεσσιν οὕτω δαμῆναι.* Well. fatetur se locum non expedire. Blomf. cum Burnejo *νιν* omittit. Boisson. supplet *καὶ λυγρῶν θανατηφόρον* sqq. Martin. l. l. *πρόσω θανατηφόρον αἶσαν, πρόσω τινὰ πυνθάνεσθαι.* Sequentia pro sanis habentur, nisi quod pro *πρόσσω* ex Herm. emend. fere omnes *πρόσω* dederunt. At cur quaeso e longinquo Electra (hanc enim se ipsam vel suos intelligere voce *τινα* usam verba sequentia *τῶνδε πόνων ἄπειρον* ostendunt) audiat Aegisthi et Clytaemnestrae mortem?

Θανατηφόρον αἶσαν
* Πρόσσω τινα πυνθάνεσθαι
Τῶνδε πόνων ἄπειρον.

ΧΟΡΟΣ.

Ταῦτα μὲν, ὦ παῖ, κρείσσονα χρυσοῦ,
Μεγάλης δὲ τύχης καὶ ὑπερβορέου
Μείζονα φωνεῖς· δύνασαι γάρ.

Cur eos procul quam Argis occisos mallet? Imo pro *πρόσσω* scribendum videtur *πρὸ σοῦ*. Dicit Electra: Utinam interfectores occubuissent, ut eorum potius mortem quam tuam malorum aliquis expers audivisset. Eo sensu *πρό* Suppl. 785 *ἐλθέτω μόρος πρὸ κοίτας γαμηλίου τυχών.* fr. 285 *πρὸ τῶν τοιούτων χρὴ λόγων δάκνειν στόμα.* Cf. *πρόπαρ* Suppl. 772 Scholiasta: *Πάρος δ' οἱ*] *Ἀπέστρεψε τὸν λόγον εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ. δαμῆναι*] *λείπει τὸ ὤφελον· πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα. πρόσσω τινὰ πυνθάνεσθαι*] *ἐμέ.* Verba *ἀπέστρεψε τὸν λόγον εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ* loco quo sunt posita apta non sunt; probabile videtur, eum qui verba ea scripserit sequentibus *πρὸ σοῦ*, id quod scribendum conjecimus, legisse et monere, orationem, qua modo tertia persona patrem Electra compellaverit (*οἱ κτανόντες νιν*), mox iterum ad patrem conversam esse. Lacunam apparet eo modo explendam esse, ut infinitivus *πυνθάνεσθαι* habeat, unde pendeat. Judicium ea de re propter corruptum strophae versum difficilius. Scribendum videtur:

Πάρος δ' οἱ κτανόντες νιν οὕτως δαμῆναι, τὸ τῶν
Θανατηφόρον αἶσαν
Πρὸ σοῦ τινα πυνθάνεσθαι
Τῶνδε πόνων ἄπειρον.

Quodsi strophae versum una syllaba longiorem statuas, scribendum *τὸ τῶνδ' ἂν* sqq.

V. 357. Hyperboreorum felicitatem describit Pind. Pyth. X 37 sqq. *Μοῖσα δ' οὐκ ἀποδαμεῖ | τρόποις ἐπὶ σφετέροισι· παντᾶ δὲ χοροὶ παρθένων | λυρᾶν τε βοαὶ καναχαί τ' αὐλῶν δονέονται· | δάφνᾳ τε χρυσέᾳ κόμας ἀναδήσαντες εἰλαπινάζοισιν εὐφρόνως. | νόσοι δ' οὔτε γῆρας οὐλόμενον κέκραται | ἱερᾷ γενεᾷ· πόνων δὲ καὶ μαχᾶν ἄτερ | οἰκίοισι φυγόντες | ὑπέρδικον Νέμεσιν.*

V. 358. *φωνεῖ* M. G. A. R. — *φωνεῖς· δύνασαι γάρ.* emendarunt Herm. annal. Jahn. 1838 fasc. II p. 296 et Emperius; libri *ὀδυνᾶσαι γάρ.* Veram lectionem habuisse videtur schol. *Μείζονα φωνεῖς*] *ῥάδιον γὰρ τὸ εὔχεσθαι.* Plerique editores verba *ὀδυνᾶσαι γάρ* ut glossema uncis incluserunt. *ὀδυνᾷ γάρ* Pors. Advers. p. 139, Blomf. *ὀδυνᾷ σᾷ* Lachm. *οὐ δύνασαι γὰρ* Mueller.

Ἀλλὰ διπλῆς γὰρ τῆσδε μαράγνης
Δοῦπος ἱκνεῖται· τῶν μὲν ἀρωγοὶ
Κατὰ γῆς ἤδη· τῶν δὲ κρατούντων

---

ephemerid. Zimmerm. 1836 p. 17, paroemiacum intercidisse existimans, cujus sententia fuerit: Neque enim mortuos ab inferis excitare potes. — Chorus Electram castigat, quod nimiis indulgeat, optare enim quidem eam posse. Praeivit Hom. Od. IV. 827. *Τοίη γάρ οἱ πομπὸς ἅμ' ἔρχεται, ἥντε καὶ ἄλλοι Ἀνέρες ἠρήσαντο παρεστάμεναι, δύναται γάρ, Παλλὰς Ἀθηναίη.* Ib. V. 25 *Τηλέμαχον δὲ σὺ πέμψον ἐπισταμένως, δύνασαι γάρ* Cf. Eur. Iph. Taur. 62. *Νῦν οὖν ἀδελφῷ βούλομαι δοῦναι χοὰς Παροῦσ' ἀπόντι, ταῦτα γὰρ δυναίμεθ' ἄν.* Herm. confert finem El. Eurip. *Χαίρετε· χαίρειν δ' ὅστις δύναται Καὶ ξυντυχίᾳ μή τινι κάμνει θνητῶν, εὐδαίμονα πράσσει.* Quum libri *φωνεῖ* praebeant, dubitare aliquis possit, an imperativus *φώνει* legi debeat; sed ultima vocis *φωνεῖς* litera in primam corruptae vocis *ὀδυνᾶσαι* abiisse videtur.

V. 359. *μαράγμης* M. G. A. *μαραίνης* T. V. — Phot. *μάραγνα, μάστιξ.*

V. 361. In *ἤδη* nemo interpretum offendit, nos corruptum habemus. Duplicis doloris flagellis se quasi pertundi dicit, tum quod oppressi adjutoribus careant, tum, quo magis augeatur eorum inopia, quod reges qui tunc sint scelus intulerint. Jam si *ἤδη* legas, non alii adjutores possunt intelligi quam solus Agamemnon, quem jam mortuum queratur, quominus liberis opem ferre vivus possit. At paene absurdum dixerim vivi Agamemnonis auxilium desiderari; vivo enim Agamemnone liberis ne opus quidem foret auxilio, quippe quorum infortunium ex caede ejus oriundum sit. Immo adjutores sceleris ulciscendi intelliguntur Dii inferi et Agamemnon non vivus sed mortuus; hi evocandi ab inferis ad opem ferendam. Et sequentibus Electra et Orestes his ipsis Chori verbis graviter moniti ad inferorum opem efflagitandam se accingunt. Legendum puto:

Τῶν μὲν ἀρωγοὶ κατὰ γῆς δή.

Neque enim particula *δή* in fine sententiae posita offensionem habet. Prom. 13 *σφῷν μὲν ἐντολὴ Διὸς Ἔχει τέλος δή.* Pers 232 *καὶ στρατὸς τοσοῦτος ἔρξας πολλὰ δὴ Μήδους κακά.* — *Διπλῆν μάραγναν* vulgo de duplice dolore interpretantur, quod commendatur Agam. v. 626 sqq. *Πόλει μὲν ἕλκος ἓν τὸ δήμιον τυχεῖν Πολλοὺς δὲ πολλῶν ἐξαγισθέντας δόμων Ἄνδρας διπλῇ μάστιγι τὴν Ἄρης φιλεῖ Δίλογχον ἄτην φοινίαν ξυνωρίδα* sqq.; Mueller. ephemm. Zimmerm. 1832 p. 871 de lamentatione quae a duobus liberis instituatur, *ἀρωγοί* autem de adjutoribus qui jam ab inferis escendant.

* Χέρες οὐχ ὅσιαι στυγερῶν τούτων·
* Παισὶ δὲ μᾶλλον γεγένηται.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Τοῦτο διαμπερὲς οὖς   στρ. δ'.

V. 362. *στυγερῶν τούτων* libri; *στυγερῶν ὄντων·* conj. Herm. obss. critt. p. 83; *στυγερῶν θανάτων* Schutz. *στυγερὸν τοῦτ' οὖν* Both. ed. I. Blomf. *χέρες οὐχ ὅσιαι. στυγερῷ τούτῳ·* quod vertit: utrumque horum difficile et odiosum: pueris tamen (i. e. Oresti et Electrae) gravius est, i. e. molestius est, certamine imminente opitulatoribus carere, quam manus pollutas habere. Ahrens p. 16 post *ὅσιαι* interpunctione posita vulgatam defendit: Quum haec omnino sint mala, liberis etiam pejora sunt quam aliis. Qua ratione fortasse aptius *στυγερῶν τ' ὄντων* sqq. legas. Martin. p. 15 *Παισὶ δ' ἀμῦναι νενέμηται.* Omnis emendatio admodum incerta videtur. Conjiciebamus: *Τῶν δὲ κρατούντων χέρες οὐχ ὅσιαι στυγερῶν τούτῳ Παισὶ δὲ μᾶλλον γεγένηνται.* Regum manus vero non purae sunt sceleris in Agamemnonem, eaedemque etiam minus in liberos. Liberorum conditio etiam miserior quam interfecti patris.

Systema II. Sequitur secunda carminis pars v. 364—404, quae miserrima quae Orestis et Electrae conditio est exposita in ultione efflagitanda versatur. Praeit Electra ob demissum animum quo Orestes incertus consilii fluctuat; instigat, solatur Chorus.

V. 361—69. Electra correpta a Choro quod inutili cogitationi indulserit, jam Jovem invocat, ut ab inferis vindictam emittat, qua ipsa parens supplici afficiatur.

Interpositis Chori versibus 370—76, quibus odium interfectorum disertis verbis testatur, Orestes v. 377—82 vix se sperare dicit fore ut Jupiter, quem Electra invocaverat, interfectis regibus pacem et amicitiam reducat, Superorum regem a matris caede abhorrere innuens. Inferorum tamen opem expetit. Cui ita respondet Chorus v. 383—87, ut ad firmandum ejus animum iterum talionis legis admoneat. Sequuntur Electrae verba v. 388—92, quibus fratri obsecuta ab inferis etiam impensius ut auxilium ferant flagitat. Chorus v. 393—99 dubium se inter spem et metum ait, non eventum pugnae ille timens sed Orestis demissa verba. Orestes denique v. 400—401 in eandem a qua carminis initium fecerat querelam relapsus (v. 400 *Τί δ' ἂν φάντες τύχοιμεν*, cf. v. 307 *τί σοι φάμενος τύχοιμ'* sqq.) se non habere ait, quod dicat, nisi quod intelligat, litem implacabilem esse, quae amicum in modum componi nequeat.

V. 361. *διαπρεπὲς* R. — *οὖς* em. Schutz.; libri *ὥς*.

Ἴκεθ' ἅπερ τε βέλος.
Ζεῦ, Ζεῦ κάτωθεν
Ἀμπέμπων ὑστερόποινον ἄταν
Βροτῶν τλήμονι καὶ πανούργῳ
* Χειρὶ, τοκεῦσι δ' ὅμως τελεῖται.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐφυμνῆσαι γένοιτό μοι — στρ. ε΄. 385
* Πευκήεντ' ὀλολυγμὸν ἀνδρὸς

V. 365. ἵκεθ' em. Herm. obss. critt. p. 83; libri ἵκετο. — ἅτε περ T. V. — ἅπερ τι conj. Lachm. l. l., fortasse recte.

V. 366. Vulg. Chori, R. Orestis nomen huic versui praefigunt. — Vulgo vocem ἀμπέμπων postremam antecedentis versus faciunt; quo facto non respondet antistrophico δαΐξας, quam ob caussam initio sequentis versus posui, qua de re dubitari potest. Emperius eam ob caussam pro ἀμπέμπων conjecit ἰάλλων.

V. 367. ἄτην M. suprascripto α. R.

V. 369. δ' ὅμως τελεῖται G. A. T. V. δόμῳ στελεῖται R. — τέλει τέλει conj. Lachm. τέλει τάδε Well.; at antistrophicum τετιμέναι ab Herm. recte ita emendatum est, ut eas conjecturas veras non esse appareat. Locus is qui non una ratione corrigi possit. Facillimum videtur scribi: Τοκεῦσι δ' ὅμως τελεύτα, perfice licet matri. Scal. et Both.: τοκεῦσιν ὅπως τελῆται. Et scholiasta quidem ὅπως legisse videtur, qui ita scribit: ἵνα τὸ ὅμοιον καὶ ἴσον τῷ πατρί μου φυλαχθῇ. Mueller. l. l. p. 866 τοκεῦσι δόμοις scripsit. Τύραννος δόμος dixit Eurip. Hel. 497. 535. Martin. p. 15: »Legendum est: Τοκεῦσιν ὁμῶς τελεύτα, vel fortasse potius τελευτᾶν: patri pariter id perfice, i. e. emitte sero punientem perniciem interfectoribus. Servari tamen potest τοκεῦσι δ'. Cfr. Matth. Gr. §. 616. 3.«

V. 371. πευκάεντ' scripserunt Herm. l. l. Blomf. — Explicant de rogo ex pineis taedis confecto, quod falsum; praesentia enim θεινομένου et ὀλλυμένας ostendunt ὀλολυγμόν dici non inter sepulturam sed in ipsa caede sublatum. Vocem corruptam esse etiam metrum docet. Mueller. ephemm. Zimmerm. 1836 p. 30 vulgatam ita defendit, ut duobus versibus ἐφυμνῆσαι * sqq. et πευκήεντα sqq. in unum conjunctis, synizesin tum in stropha statuat tum in antistropha. Nam πευκῆντα pro πευκήεντα, κῆρ pro κέαρ si non scribendum, certe legendum esse. Quam vocis κέαρ synizesin admitti posse negat Herm. Jahn. annal. 1836 fasc. II p. 302. Dindorf. ephemm. Zimmerm. 1836 p. 9 πυκάεντ' conjecit, de sensu quo vocem lexicis ignotam dici existimet nihil addens.

Θεινομένου γυναικός τ'
* Ὀλλυμένας· τί γὰρ κεύθω φρενὸς θεῖον ἔμπας
Ποτᾶται, πάροιθεν δὲ πρῴρας
* Δριμὺς ἄηται καρδίας
Θυμὸς, ἔγκοτον στύγος;

V. 372. θινομένου M. suprascripto ει. θεινόμενον G. A.

V. 373 sqq. ὀλυμένας A. ὀλλυμένης R. — In iis quae sequuntur vulgata et sensu caret et metro. Φρενὸς θεῖον libri omnes; sq. v. πρῴρας M. πρώρας reliqui, qua de re cf. Herm. ad Soph. Phil. 482. 693; v. 375 δριμὺς ἀήται καρδίας M. (coll. Weigel.: δριμὺς ἄκται καρδίας, ut R.) δριμὺ ἀήται καρδίας G. δριμὺ ἄκται καρδίας A. δριμὺς ἄκται καρδίας R. δριμείας τε καρδίας T. V. — V. 376. εἴκοτον A. — Herm. obss. critt. p. 83 scripsit: Τί γὰρ κεύθω, φρενὸς οἷον ἔμπας ποτᾶται πάροιθέν τε πρώρας δριμείας κραδίας θύματος ἔγκοτον στύγος, verba construenda dicens: τί γὰρ κεύθω, οἷον ἔμπας θύματος ἔγκοτον στύγος ποτᾶται πάροιθεν φρενὸς πρώρας τε δριμείας κραδίας. Θῦμα vocari caedem Agamemnonis. Pors.: δριμὺς ἧται καρδίας, quod recepit Well. Blomf.: Τί γὰρ κεύθω φρενὸς οἷον ἔμπας ποτᾶται, πάροιθέν τε πρώρας, δριμὺς ἀήτας, κραδίας θυμὸς, ἔγκοτον στύγος; Mueller. ap. Zimmerm. 1832 p. 867 scripsit: τί γὰρ κεύθω φρενὸς οὖρον ἔμπας; Ποτᾶται, πάροιθεν δὲ πρώρας Δριμὺς ἄηται καρδίας θυμὸς, ἔγκοτον στύγος. Martin. p. 15: φρενὸς οἷον ἐντὸς sqq. Emperius conjecit: Τί γὰρ κεύθω; φρενόθεν γὰρ ἔμπας sqq. — De sententia non potest esse obscurum. Chorum inutile judicare odium celare quod nihilominus erumpat; porro ineptum esse πρῴραν cum scholiasta de facie interpretari, sed metaphoram subesse a nave petitam, unde ἄηται, quod fere meliores libri praebent, vera lectio videtur. Corruptelam praeterea aliquam in his verbis latere in aperto, quia oratio nondum ea qua debet facilitate procedit. Pro θυμός igitur οὖρος, totum autem locum hunc in modum legendum conjicimus:

Τί γὰρ κεύθω, φρενὸς οἷον ἔμπας
Ποτᾶται, πάροιθεν δὲ πρῴρας
Δριμὺς ἄηται κραδίας
Οὖρος, ἔγκοτον στύγος;

»Cur enim celem, quale nihilominus e corde volitet et acerbi venti instar spiret proram anteuntis infensum odium?« Κραδίας cum οὖρος jungendum esse collocatio verborum docet; quae verba significant ventum e corde flantem. Ἔμπας vulgo hoc l. omnino vertunt, quod falsum.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Καὶ πότ' ἂν ἀμφιθαλὴς ἀντ. δ'.
Ζεὺς ἐπὶ χεῖρα βάλοι;
Φεῦ φεῦ, κάρανα
* Δαΐξας, πιστὰ γένοιτο χώρᾳ·
Δίκαν δ' ἐξ ἀδίκων ἀπαιτῶ.
* Κλῦτε δὲ τὰ χθονίων τετιμέναι.

V. 377. Ἀμφιθαλὴς scholiasta explicat: ὁ ποιήσων ἄμφω ἡμᾶς ἀναθηλῆσαι, quod probat Blomf., ut activo sensu dictum sit, quum vulgo patrimum et matrimum significet. Alii vocem corruptam existimant, ut Ahrens p. 17, qui ἀμφιλαφὴς proponit. Significat autem ea vox de Diis dicta almum Deum, cf. Zonaras I p. 144. Ἀμφιθαλὴς Ἔρως Aristoph. Av. 1614. Hoc loco almus Superorum Rex opponitur Diis inferis. Non a Jove, quem Electra invocaverat, Orestes opem sperare audet; neque enim almi Dei est, scelus scelere exagitare, sed a solis Diis inferis. Unde apparet interrogationem Orestis ad demissum animum, quem omnia ejus in priore carminis parte verba ostendunt, pertinere. Editorum alii καὶ πότ', alii καί ποτ'. Blomf.: »ποτέ vertendum est tandem aliquando: sicut in Eurip. El. 766. Ὦ θεοί, Δίκη τε πάνθ' ὁρῶσ' ἦλθές ποτε. Sed nescio an potius cum interrogatione legi debeat, sicut apud Stanlejum.«

V. 379. καραδαναΐξας A. — In iis quae sequuntur editores aut non sunt offensi, aut emendandi viam non perspexerunt. Πιστά vertunt fiduciam vel pacem, minus recte. Ubicunque enim pro substantivo est, de foedere aut potius ejus lege cum fide observanda dicitur. Agam. v. 637 ξυνώμοσαν γάρ ὄντες ἔχθιστοι τὸ πρὶν Πῦρ καὶ θάλασσα καὶ τὰ πίστ' ἐδειξάτην Φθείροντε τὸν δύστηνον Ἀργείων στρατόν. Eumen. v. 643 καὶ τάδ' αἰανῶς μένοι Στέργειν τὰ πιστὰ τῶνδε τοὺς ἐπισπόρους. Igitur pro γένοιτο non dubitamus quin scribendum sit τέμοιτο, quo reposito et constructio expeditur et verbum aptissimum cum πιστά jungitur. Notum illud ὅρκια πιστὰ τέμνειν. Hoc loco autem medium necessarium, quod Jupiter non pacisci sed conciliare foedus dicendus est. Dicit igitur Orestes: Num almus Jupiter aliquando manus injiciat? Num principibus, h. e Aegistho et Clytaemnestra, sublatis amicitiae foedus inter reges et populum conciliet?

V. 382. Insignem Hermanni emendationem τιτηνά pro τετιμέναι reponentis in textum recepissem, si quomodo ea vox hoc loco scribi debeat satis constaret. Nam reponendam esse nemo non intelliget; utrum neutro genere, an feminino vel masculino ambigi

ΧΟΡΟΣ.

Ἀλλὰ νόμος μὲν φονίας σταγόνας
Χυμένας ἐς πέδον ἄλλο προσαιτεῖν
Αἷμα· βοᾷ γὰρ λοιγὸν Ἐρινὺς
Παρὰ τῶν προτέρων φθιμένων ἄτην
* Ἄλλην ἐπάγουσαν ἐπ' ἄτῃ.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Ποῖ ποῖ δὴ νερτέρων τυραννίδες; στρ. ς'.

---

potest. Hesych.: τιτῆναι· βασιλίδες. ἢ Ἕκτορος λύτροις. Favorinus: τιτήναις, βασιλίσιν, ἢ Ἕκτορος λύτροις. Eadem vox mendose alio loco apud Hesych. scripta τιτήνη, ἡ βασίλισσα, quod et ipsum recepit Favorinus. Ex his Herm. opusc. V p. 162 emendavit: Κλῦτε δὲ τὰ χθονίων τιτηνά. »Ab honore repetitam esse hanc appellationem docet aliud apud Hesychium vocabulum: τίταξ, ἔντιμος, ἢ δυνάστης· οἱ δὲ, βασιλεύς. Eadem comparatione, qua ex τιθήνη factum est τιθηνός, non dubitandum videtur quin Aeschylus a τιτήνη deduxerit τιτηνός. Libri: τὰ χθονίων τετιμέναι, ex interpretatione, quae scripta fuerat τὰ χθονίων τετιμένα. Scholiastes: αἱ Ἐρινύες παρὰ τῶν χθονίων τετιμημέναι. At omnes Deos inferos appellavit poeta τὰ χθονίων τιτηνά.« Martinus p. 15 articulo in appellatione posito offensus simul propius ad corruptorum librorum auctoritatem accedere dicit: Κλῦτε δὲ τὰ, χθονίων τιτηνοί, aut si Furiae intelligendae sint, τιτῆναι. Fortasse scribendum: Κλῦτε δέ τοι, χθονίων τιτῆναι.

V. 383. ἀλλ' ἄνομος M. G. A. R.

V. 384. ἐσπέσον cod. R.

V. 385. βοαὶ G. A. — Ἐρινὺς M. A. R. Vulg. Ἐριννύς. — Libri: λοιγὸν Ἐρινὺς et mox ἐπάγουσαν. Quae quum ferri non possint, Schutz. Herm. obss. critt. p. 81, Blomf. e conjectura λοιγὸς Ἐρινὺν scripserunt. Ita exitium clamaret Furiam alteram perniciem inferentem. Aptius, si Furia dicatur exitium clamare novam perniciem inferens. Itaque leniore medela voce ἐπάγουσαν in duo vocabula dipescita ἐπάγουσ' ἂν scribendum. Idem vidit Both.

V. 386. πρότερον conj. Pors. Advers. p. 140. — ἄταν G. A.

V. 387. ἀπάγουσαν ἀπ' R. ἐπάγουσ' ἐπ' T. et var. lect. ap. Steph.

V. 388. τυραννίδος G. A. T. — Negat Herm. apud Zimmerm. 1835 p. 385 longam antispasti anacrusin concedi posse, nisi soluta sit prior arsis. Quod praeceptum si verum sit, corrigi possit πόποι δᾶ, νερτέρων τυραννίδες, ut Agam. v. 1012 et 1016 πόποι δᾶ, Ἀπόλλων ἀγυιᾶτ' sqq. Num verum sit, ob plura quae inveniuntur Ion-

* Ἴδετε, πολυκρατεῖς ἀραὶ φθιμένων,
Ἴδεσθ' Ἀτρειδᾶν τὰ λοίπ' ἀμηχάνως
Ἔχοντα καὶ δωμάτων
Ἄτιμα. πᾶ τις τράποιτ' ἄν, ὦ Ζεῦ;

ΧΟΡΟΣ.

Πέπαλται δ' αὖτέ μοι φίλον ἀντ. ε.
Κέαρ τόνδε κλύουσαν οἶκτον.
Καὶ τότε μὲν δύσελπις,
* Σπλάγχνα δέ μοι κελαινοῦται πρὸς ἔπος κλυούσᾳ·
* Ὅταν δ' αὖτ' ἐπαλκὲς . . .

---

gae anacruseos exempla est quod dubites. Si sensum spectamus, vulgata praestat.

V. 389. φθεὶ μένων M. φθειμένων A. — ἀραὶ τῶν φθιμένων ex Burneji conj. Blomf.; ἀραὶ τῶν φθιτῶν vel ὦ φθιμένων ἀραί conj. Well. πεφαμένων Mueller. ephemm. Zimmerm. 1836 p. 30, κειμένων Klausen. — Scribendum putamus ἀραὶ 'φθαρμένων, quod ad librorum scripturam prope accedit. ἐφθαρμένων etiam Both.

V. 390. ἴδετ' T.

V. 391. ἔχονται G. A.

V. 392. πετιστραποιταν M. Sed in margine ab antiqua manu: οἶμαι πᾶ τις τράποιτ' ἄν. — ὦ Ζεῦ om. R. — ποῖ τις Elmsl. ad Eurip. Heracl. 595, Blomf.

V. 393. πεπάλαται M. G. A. R. — δαὖτε conj. Bergk in actis societatis graecae I p. 202.

V. 396 sq. μοι M. μου vulg. — κελαινᾶται A. — κλύουσᾳ M. G. κλύουσα R. κλυούσῃ vulg. — V. sq. ὅτ' ἂν δ' αὖτ' A. R. — ἐπαλκὲς θραρέα πέστασεν ἄχος M. G. R. ἐ. θ. πείστασεν ἀ. A. ἐ. θρασέ' ἀπίστασεν ἀ. T. V. — Herm. l. l. dedit: ἐπαλκὲς θρασεῖαν ἀπέστασεν ἄχος, Lachm. ἐπαλκές, θρασείας ἀπέστασεν ἄχος, Blomf. ἐπ' ἀλκῆς θρασεῖα, * * ἀπέστασεν ἄχος, Ahrens p. 17 ὅταν δ' αὖτ' ἐπαλκῆ σ' ὁρῶ ῥεῖ' ἐλπὶς ἔπεστ' ὤσειν ἄχος, Mueller. ephemm. Zimmerm. 1832 p. 867 ὅταν δ' αὖτ' ἐπαλκῆ σ' ὁρῶμεν, θάρσει ἀπεστάτηρ' ἄχος. Versum 399 Blomf. corrigit πρὸς τὸ φαίνεσθαι καλῶς, quod sunt qui probent; sed strophico non accurate respondent. — In tanta librorum corruptione quid legi possit, non quid scriptum fuerit, conjicias. Neque haec solum sed etiam antecedentia verba πρὸς ἔπος κλυούσᾳ nobis suspecta sunt. Pro quibus scribendum videtur: Κελαινοῦτ' ἀνδρὸς ἔπος κλυούσᾳ. Orestis verba demissa audientem animo se cadere dicit. Similiter ἀνήρ dicitur v. 751 et 763. In sequentibus ad librorum literas accedere et aptum sensum praebere videntur haec:

Θραρέα πέστασεν ἄχος
Πρὸς τὸ φανεῖσθαί μοι καλῶς.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

* Τί δ' ἅπαντες τύχοιμεν ἄν; ἢ τά περ ἀντ. ϛ'.
Πάθομεν ἄχεα πρός γε τῶν τεκομένων;
Πάρεστι σαίνειν, τὰ δ' οὔτι θέλγεται.
Λύκος γὰρ ὥςτ' ὠμόφρων

"Οταν δ' αὖτ' ἐπαλκὴς (ἐπ' ἀλκῆς?) ὀρώρῃς,
Ἐλπὶς ἀπέστασεν ἄχος
Προςφανεῖσά μοι καλῶς.

Verba Orestis audiens spei sum expers; ubi autem robore fisus consurgas, spes fausta affulgens dolorem removet.

V. 400 sq. *τί δ' ἅπαντες* M. *τί δ' ἂν πάντες* G. A. cod. R. *τί δ' ἂν εἰπόντες* conj. R. T. V. — V. 401 *ἄχεα* emendarunt Lachm. Blomf.; libri *ἄχθεα*. Schol. verba *τὰ δ' οὔτι* interpretatur *τὰ ἄχη*. — Both. priore edit. dedit: *Τί δ' εἰπόντες τύχοιμεν, ἢ τάπερ*, Lachm. *τί δ' εἰπόντες τύχοιμεν ἄν, πάτερ.* Scribendum proposui apud Zimmerm. 1836 p. 564 *τί δ' ἂν φάντες τύχοιμεν, ἢ τάπερ.* Idem Both. in novissima editione dedit. Quod et propius ad libros manuscriptos accedit quam *εἰπόντες*, et confirmatur, quod Orestes respicit, quae initio carminis dixit v. 307 *ὦ πάτερ αἰνόπατερ, τί σοι φάμενος* sqq. Post v. 401 novus sententiarum ordo, nova carminis pars incipit; prior carminis pars Orestem despondentem habet, quae absolvitur eo modo, ut Orestes ad sententiam recurrat, quam initio proposuit, ut nihil esse dicat, quod opportunum praedicet, ut implacabile matris odium queratur. Sequenti carminis parte Orestem consilio certum et ad matris caedem paratum videmus. Quae Orestis animi mutatio qua ratione subitum paene in modum efficiatur, mox indicabitur — Mueller apud Zimmerm. 1832 p. 866 *τί δ' ἂν τλάντες* conjecit, eamque conjecturam defendit iisdem diariis 1836 p. 30, vertens: Quid perferre possimus, ut rectum assequamur? (*Was könnten wir dulden, um das Rechte zu erreichen? Welches Dulden könnte uns zum Ziele führen?*) Quo sensu ea verba dici non possunt. Significant enim: Quid recte perferre possimus? — De omisso augmento vocis *πάθομεν* v. Herm. opusc. VI. 2. p. 210.

V. 403. *ὠμόφρον* A. — Stanl. vertit: Implacabilis est matris animus. Quae si sit sententia hujus loci, pro *ἐστι* scribi possit *εἶσι*, cf. Suppl. v. 157 *χαλεποῦ γὰρ ἐκ πνεύματος εἶσι χειμών*, ingruit. Blomf. *ἐκ ματρός* vertit: ex eo tempore quo natus est.

Ἄσαντος ἐκ ματρός ἐστι θυμός.

Schol.: θυμός· Ἀγαμέμνονος. Intelligitur θυμὸς Orestis querentis iram suam eam esse, quae nullis matris blanditiis placari debeat.

Systema tertium v. 405—437. In tota hac carminis parte foeda in libris manuscriptis personarum perturbatio. V. 405—15 et 421—36 omnes Electrae tribuuntur, ut Chori prorsus nullae sint partes. Dedimus eam descriptionem, quam nexu et argumento eorum quae a singulis dicuntur unam comprobari persuasum habemus; quam eandem primus proposuit Mueller. diar. Zimmerm. 1832 p. 867. Accedebat falsa aliquot vocabulorum lectio, praesertim corruptae vocis πολεμιστρίας, quae v. 406 pro ἰηλεμιστρίας in editionibus erat, unde fiebat, ut priores editores a sensu totius loci prorsus aberrarent et vel nunc post Hermanni Ahrensii Muelleri curas nondum verus quo haec continentur nexus apertus sit. Quem horum Virorum sententiis expositis indicare conabimur.

V. 405 sq. vulgata lectio haec est: Ἔκοψε κομμὸν Ἄρειον, εἴτε Κισσίας νόμοισι πολεμιστρίας. Quae non alio modo videbantur intelligi posse, quam de Clytaemnestrae ictibus quibus Agamemnonem trucidaverit, cf. verba sqq. Quo facto locus sensu apto carebat. Primus Hermannus in dissertatione, quae inscribitur Septem aperta operta apud Aeschylum (opusc. IV. p. 337) pro corrupto πολεμιστρίας legendum ἰηλεμιστρίας docuit. Idem, quod mireris, vitiosam lectionem ἔκοψε non mutabat, ut ne tunc quidem de sensu satis constaret. Paene eodem tempore Ahrens p. 8 in eandem emendationem inciderat, isque restituta codicis M. lectione ἔκοψα sequentia de planctu intelligenda demonstravit. Idem quum ne sic quidem aptus sententiarum nexus effici posse videretur, stropharum ordinem turbatum multaque transponenda judicavit, ut v. 411—415 Oresti, v. 426—31 Choro, 432—36 Oresti, 421—25 Electrae, 405—10 Choro, 416—20 Oresti assignaret. Qua descriptione improbata Mueller. in diariis Zimmerm. 1832 p. 874 personas eo quem in textu exhibuimus modo distribuit. Excitari Orestem hac carminis parte eorum quae vel post caedem Agamemnon expers ille honorificae sepulturae indigna passus sit narratione. Quippe solas servas eum planxisse, Electram et ceteras propinquas a Clytaemnestra planctu esse prohibitas. Verba ejus haec sunt: »*Der Trojanische Chor schildert in der ersten iambischen Parthie, wie er mit der leidenschaftlichen und ungemässigten Trauer, womit der Orient seine Könige zu ehren pflegte, den Planctus an Agamemnon's Grabe ausgeführt habe. — Klytämnestra nämlich hatte die Tochter und die dem Hause verwandten Frauen, welche auch in Athen nach Solonischem Rechte die heilige Pflicht der Todtenklage hatten,*

---

davon zurückgehalten: Iphigeneia, die geopferte Tochter, sprach sie mit bitterm Hohne, werde dem Ermordeten in der Unterwelt zuerst entgegenkommen und ihn dort begrüssen. Dagegen hatte die gefangenen Frauen, die Agamemnon als Beute mitgebracht, Niemand gehindert, ihrem Herrn und der zugleich gemordeten Mitsklavin Kassandra die traurige Pflicht zu leisten. An diesen Planctus, an die heftige Trauer, welche damals s i e, die fremden barbarischen Frauen, an den Tag gelegt, erinnern sie jetzt, wo alle alten Schmerzen wieder aufleben: wie wenig aber diese Trauer eine des Argivischen Herrschers würdige Todtenklage war, das konnte nicht von dem Chor der Sklavinnen, sondern nur von den Kindern des Agamemnon gehörig ausgesprochen werden.« Eam personarum distributionem eumque sententiarum nexum idem Mueller. defendit iisdem ephemeridd. 1836 p. 31. At servas Agamemnonem planxisse nullo alio loco commemoratur; eas non fuisse prohibitas, si Electra prohiberetur, parum probabile; tribus locis (Agam. v. 1534 *οὐχ ὑπὸ κλαυθμῶν τῶν ἐξ οἴκου* et nostrae fabulae v. 492 *τύμβου τῆς ἀνοιμώκτου τύχης*, nostro l. *ἄνευ δὲ πενθημάτων*) verba sunt ejusmodi ut neminem domesticorum Agamemnonem planxisse colligas; obstat v. 428 a Muellero eo modo mutatus, qui probari nequeat; denique qui nexus ille est cum iis quae antecedunt aut quae sequuntur? Neque qui fiat apparet, ut Chorus in honoris, quem olim Agamemnoni tribuerit, cogitationem delabatur, neque quomodo inde Orestes animo ad caedem suscipiendam acui et firmari possit, in qua re hanc carminis partem versari in promptu est. — Locus multis modis tentatus lucem accipit, si aoristum *ἔκοψα* temporis praesentis significatione dici intelligatur, ut Chorus lamentationem describat, quam eo ipso temporis momento post Orestis et Electrae lamentationes instituat. Qua conjectura nostra eorum, quae turbata videbantur, ordo atque aequalitas restituitur.

Primo systemate Orestes, altero Electra, tertio Chorus lamentationem praeit. Si ad stropharum compositionem animadvertis, duobus primis systematis Oresti Electra, Electrae Orestes, Chorus ipse sibi responderat. Caussa aperta; nam lamentationis expers non est pro actore. Jam vero tertio systemate quum Chorus lamentationem praeeat, et quasi ipse actoris partes suscipiat, fieri non potest, quin lex illa ita mutetur, ut iis quae Chorus dicat, Orestes et Electra, horum verbis Chorus respondeat. Quod in ea quam dedimus personarum descriptione factum videmus. Novum eum antistrophicorum ordinem stationibus, quibus Chorus Orestes Electra dispositi, mutatis indicatum esse consentaneum est, cf. Mueller. Eumen. p. 194. Instituunt autem mulieres barbarae planctum suo, h. e. asiatico more, capitibus et pectoribus ingentes ictus ingeren-

ΧΟΡΟΣ.

Ἔκοψα κομμὸν Ἄριον ἔν τε Κισσίας στρ. ζ'.
Νόμοις ἰηλεμιστρίας

---

tes, capillos vellentes, genas dilacerantes, cum vehementi saltatione et corporum motu. Quis non intelligat, nihil aptius cogitari posse, quo incitetur Orestes ad firmum consilium ineundum, quam barbarus ille planctus quo animus ejus obtundatur et mens quasi sopiatur, ut omissa dubitatione ad facinus protinus patrandum se accingat? Quid aptius, quam Electram quum patri debitum honorem haberi videat, matris contumeliam, quae planctum prohibuerit, reminisci; Orestem iis quae videt auditque, ita affici, ut consilium firmato animo eloquatur?

De praesenti Chori planctu locum intelligendum esse, interpretes monere poterat praesens ἐπιῤῥοθεῖ v. 409, quae est omnium librorum lectio; quominus intelligeretur, offecit una vox ἦν v. 407, cui mendam aliquam inesse etiam antecedens particula δέ ostendere poterat, quam fuerunt qui in τε mutarent. Erit fortasse qui praesens tempus ἐστ', vel pro δ' ἦν ἰδεῖν reponendum δῆτ' ἰδεῖν conjiciat. Sed multo facilior est emendandi ratio, ut nulla prorsus mutatione literis tantum alium in modum junctis πολυπλάνητ' ἄδην ἰδεῖν sc. ἐστι scribatur; quae quin vera lectio sit non dubitamus. — Ceterum dignum est quod comparetur carmen Soph. Aj. 678 sqq., quod et ipsum cum saltatione junctum numeris similibus decurrit et primo v. similem orationis conformationem habet: Ἔφριξ' ἔρωτι περιχαρὴς δ' ἀνεπτόμαν sqq.

V. 405. ἔκοψαν R. ἔκοψε T. V.; lectionem librorum M. G. A. revocavit Ahrens l. l. — Ἄριον emendarunt Herm. et Ahrens e schol. Περσικόν; libri Ἄρειον. Ahrens p. 11: »Nomen Ἄριον aut Medos cognatosque populos complectitur aut ejus regionis gentem indicat, cf. Herod. VII. 62. Strabo XV p. 724 ed. Cas. Steph. Byz. s. v. Bene autem κομμὸς Ἄριος vocatur, quum illius regionis gentes cum ceteris orientis populis lamentationum et planctus saevitiam communem habuisse videantur, cfr. Aesch. Pers. v. 119, Ctes. ap. Hesych. s. v. σάραπις; etiam planctus descriptio in fine Persarum Aeschyli v. 997 aperte Persicum morem sequitur. Praeterea etiam Aeschylus alias in simili re aliorum populorum morem confert, ut Pers. v. 900 Μαριανδυνὸς θρηνητήρ et v. 1011 ἐπιβοᾶν τὸ Μύσιον.« Inutile est eorum conjecturas referre qui Ἄρειον Martium interpretabantur. — ἔν τε emendarunt Both. et Herm.; libri εἴτε, quod Ahrens p. 11 defendit coll. v. 947 μέραινά γ' εἴτ' ἔχιδν' ἔφυ.

V. 406. νόμοις ἰηλεμιστρίας em. Herm. et Ahrens.

* Ἀπρικτόπληκτα πολυπλάνητα δ' ἦν ἰδεῖν
Ἐπασσυτεροτριβῆ τὰ χερὸς ὀρέγματα
Ἄνωθεν ἀνέκαθεν· κτύπῳ δ' ἐπιῤῥοθεῖ
Κροτητὸν ἀμὸν καὶ πανάθλιον κάρα.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Ἰὼ [ἰὼ] δαΐα — στρ. η'.
Πάντολμε μῆτερ, δαΐαις ἐν ἐκφοραῖς
Ἄνευ πολιτᾶν ἄνακτ',
Ἄνευ δὲ πενθημάτων
Ἔτλης ἀνοίμωκτον ἄνδρα θάψαι.

νόμοισι λεμιστρίας M. G. A. R. νόμοισι πολεμιστρίας T. V. — Ahrens l. l. »Hesychii, quem multa Aeschylea tenere constat, glossa ex hoc ipso, si quid video, loco expressa ἰηλεμιστρίας, θρηνητρίας. Ἰηλεμίστρια ab ἰηλεμίζειν, quod legitur ap. Callim. fr. 176 Spanh., hoc ab ἰήλεμος sive ἰάλεμος lamentatione saeviore, qualis cum planctu conjuncta erat. Nec latet, cur Κισσία ἰηλεμίστρια memoretur; Cissiae enim lamentandi arte insignes fuisse videntur, cf. Pers. 119 καὶ τὸ Κίσσινον πόλισμ' ἀντίδουπον ἔσσεται.«

V. 407. ἀπρικτόπληκτα em. Lachm. et Blomf. ἀπριγκτοὶ πληκτὰ libri. ἀπριγκτόπληκτα Well.; Blomf. dubitat an ἀπριγδόπληκτα scribendum sit coll. Pers. 1057 ἄπριγδ' ἄπριγδα, μάλα γοεδνά. Cum ἀπρικτόπληκτα Ahrens analogiam verbi πυκτομαχέω, quod apud Suid. legitur, comparat. — πολυπλάνητα em. Lachm. et Blomf. πολύπλαγκτα vulg. πολυπάλαγκτα R. — δῆν M. G. A. πολυπλάνητ' ἄδην ἰδεῖν legendum esse supra monitum est. — εἰδεῖν M. suprascripto ἴ.

V. 408. ἐπασσυτέρω τριβῆ A. — ὀρείγματα A. ὀρύγματα T. Post hanc vocem vulgo interpungebatur.

V. 409. In tautologia duorum vocabulorum ἄνωθεν ἀνέκαθεν nemo editorum offendit. Eumen. v. 363 ἄτιμ' ἀτίετα λάχη cum nostro conferri non potest; legendum videtur κάτωθεν ἀνέκαθεν.

V. 410. Particula καί vix ferenda videtur. Fortasse legendum: Κροτητὸν ἀμὸν, οἴ, πανάθλιον κάρα. Ejecit eam Enger de Aeschyliis antistrophicorum responsionibus p. 75, v. antistrophico hunc in modum scripto: Τοιαῦτ' ἀκούων φρενῶν ἔσω γράφου. — Pro ἀμόν Blomf. ἁμόν.

V. 411. Alterum ἰώ propter antistrophicum cum Well. uncis inclusi. — δαῖα G. — ἰὼ δάα παντότολμε μῆτερ conj. Ahrens p. 20.

V. 415. ἔτλαν ἀνοίμωκτον G. ἔτλ' ἠανοίμοκτον A. ἔτλη, ἀνοίμωκτον T.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Τὸ πᾶν ἀτίμως ἔλεξας, οἴμοι. στρ. θ'.
Πατρὸς δ' ἀτίμωσιν ᾆρα τίσει,
Ἕκατι μὲν δαιμόνων,
Ἕκατι δ' ἁμᾶν χερῶν.
Ἔπειτ' ἐγὼ νοσφίσας ὀλοίμαν.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐμασχαλίσθη δ' ἔθ', ὡς τόσ' εἰδῇς. ἀντ. θ'.
Ἔπρασσε δ' ᾇπερ νίν, ὧδε θάπτει
* Μόρον κτεῖναι μωμένα

V. 417. ᾆρα em. Heath. ἀρὰ vulg. ἄρα T. V.

V. 420. ἐλοίμαν M. G. A. R. — Schol. legit ὀλοίμαν: ἐκ τούτου λέγεται τὸ »τεθναίην, ὅτε κεῖνον ἀποπνεύσαντα πυθοίμην,« Καλλιμάχου.

V. 421. ἐμασχαλίσθη R. ἐμασχαλίσθης reliqui. Tertia persona verba explicat schol. — ἐμασχαλίσθης δὲ τωστοστείδης M. δὲ τωστοστεῖδυ A. δὲ τωστοτείδης G. R. δέ τ' ὣς τότ' ἔδυ T. δέ θ' ὣς τότ' ἔδυ V. Dedi cum Klausen. quod proxime ad optimorum librorum lectionem accedere videbatur. δ' ἔθ' ὡς τόδ' εἰδῇς Heath. Well. Blomf. — Μασχαλίζειν est extremas manuum pedumque partes amputare et sub occisi alis suspendere, qua re vindicta ejus debilitari credebatur, cf. Soph. El. 437 ibique schol. Locis a Stanlejo et Blomf. laudatis Etym. M. p. 118, 22 addendum. Ἀπάργματα. λέγεται τὰ ὑπὸ τῶν τραγῳδῶν μασχαλίσματα. ταῦτα δέ ἐστι τὰ τοῦ φονευθέντος ἀκρωτηριάσματα. ἦν γάρ τι νομικὸν τοῖς δολοφονήσασιν ἀφοσιῶσαι τὸν φόνον διὰ τοῦ δολοφονηθέντος ἀκρωτηριασμοῦ. — ὅτι δὲ καὶ ἐγεύοντο τοῦ αἵματος καὶ ἀπέπτυον Αἰσχύλος μαρτυρεῖ. De origine ejus superstitionis exposuit Welcker. Nov. Mus. Rhenanum I. 3. p. 401 sq.

V. 422. ᾇπερ em. Herm. obss. critt. p. 86. Vulg. ἅπερ.

V. 423. θεῖναι R. — Librorum lectio metro et sensui adversatur. Stanleji emendationem μόρον κτίσαι probarunt plerique, recepit Blomf. Schol.: δυστυχίαν μεγίστην κατασκευάζουσα τῷ σῷ βίῳ, Ὀρέστα. Eodem sensu, quo scholiastae verba sunt, vulgo Stanleji emendationem interpretantur, ut μόρον non de morte sed sensu generali de sorte domus Agamemnoniae intelligant; id quod propter oppositum αἰῶνι et v. 426 λέγεις πατρῷον μόρον fieri nequit. Quapropter quamquam habet emendatio illa, quo commendetur, tamen ampliandum censeo; certe si vera est, μόρον de caede Agamemnonis, quam Clytaemnestra Orestis vitae intolerabilem effecerit, in-

Ἄφερτον αἰῶνι σῷ.
Κλύεις πατρῴους δύας ἀτίμους.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Λέγεις πατρῷον μόρον. ἐγὼ δ' ἀπεστάτουν   ἀντ. ζ'.
Ἄτιμος, οὐδὲν ἀξία. 416

---

telligi debet. — *μόρον γε μαιμωμένα* conj. Herm. obss. critt. p. 86. *μόρον κτανεῖν* Schw.

V. 424. *ἄφερκτον* M. G. A.

V. 425. *κλύει* M. G. A. — *πατρῴους* em. Pors.; *πατρωΐους* libri. — *δύας ἀτίμους* em. Stanl. Libri *δυςατίμους*.

V. 426. *πατρῷον* em. Pors. Libri *πατρώϊον*. — *ἐπεστάτουν* A. T. — Verba *λέγεις πατρῷον μόρον* Oresti, sequentia Electrae tribuunt Blomf. Herm. epit. d. m. p. 274, cujus haec verba: »Interdum pauca verba alii, quam debebant, personae tributa videmus. At ne hoc quidem temere fit et sine caussa. Nam ubi ea est stropharum systematis ratio, ut duae contiguae strophae praeter morem systematis uni personae continuari deberent, visum est poetis, quo distinctius discernerentur strophae istae, pauca verba, quibus vel prior stropha finiretur vel posterior inciperetur, alii personae tribuere. Insigne hujus rei exemplum est in Choephoris v. 442. Nam quum ibi quod secundum (nostra ratione tertium) est systema stropharum, ex quattuor strophis constet, hoc ordine positis η'. ϑ'. ϑ'. η'. et lege, quod ad personas attinet, ea, ut strophas η'. η'. Electra habeat, strophis ϑ'. ϑ'. autem Orestes et Electra sibi respondeant: duas continuas strophas habitura esset Electra, antistrophas dico ϑ'. et η'. Quod quum nusquam in toto illo Electrae et Orestis cantico fiat, ut eadem persona duas deinceps strophas canat, prima secundae antistrophae verba Oresti tributa sunt, ut hic novam incipi stropham appareat. *Ὀρ. Λέγεις πατρῷον μόρον. Ἠλ. ἐγὼ δ' ἀπεστάτουν* sqq.« Lex aequalitatis, si eam personarum distribuendarum rationem admittas, non uno modo violata; quibus nostra ratione dispositis summus ordo, summa partium aequalitas. — Vulgo hujus strophae sensum eum intelligunt, ut Chorus aut Electra conqueratur se conclavi exclusam fuisse, quominus facinus impediret. Quam interpretationem falsam esse propter verba *ἄτιμος οὐδὲν ἀξία* primus vidit Ahrens p. 20, quibus manifesto dici contemptus caussa penetralibus exclusam esse, non timore. Igitur Ahrens eam dicere existimat contumeliose se prohibitam esse quominus super ipso mortuo solitas lamentationes funderet. At solennes lamentationes non funduntur in penetralibus, sed apud tumulum; quae caussa fuit Muellero, ut *μυχοῖ δ' ἄφερκτος* scriberet. Sed

Μυχοῦ δ' ἄφερκτος πολυσίνου κυνὸς δίκαν
Ἑτοιμότερα γέλωτος ἀνέφερον λίβη,
Χαίρουσα πολύδακρυν γόον κεκρυμμένα.
*Τοιαῦτ' ἀκούων ἐν φρεσὶν γράφου * *.*

ΧΟΡΟΣ.

** Δι' ὤτων δὲ σὺν*

---

neque hoc satis aptum videtur. Ne multa, neque de caede neque de solenni lamentatione et planctu cogitandum est, sed quae Electra post caedem usque ad adventum Orestis indigna passa sit describuntur. Dicit itaque, paternae caedi suas accedere injurias, quod honore filiae debito caruerit (verba haec *ἄτιμος οὐδὲν ἀξία* Electrae, non Chori, orationem esse certo argumento probant), exclusa penetralibus, noxiae canis instar habita, lacrimis fundendis quam risui promtior, luctum flebilem abscondisse gaudens. Quae Soph. El. 182 his verbis expressit: *Ἀλλ' ἁπερεί τις ἔποικος ἀναξία οἰκονομῶ θαλάμους πατρὸς, ὧδε μὲν ἀεικεῖ σὺν στολᾷ, κεναῖς δ' ἀμφίσταμαι τραπέζαις.* et v. 278. *Οὐδὲ γὰρ κλαῦσαι πάρα Τοσόνδ' ὅσονπερ θυμὸς ἡδονὴν φέρει*

V. 428. *ἄφερτος* R. — *δίκην* G. — *πολυσινοῦς* Pors. Blomf.; sine caussa, v. Lob. ad Phryn. p. 184 sq. Eam vocem Lachm. Well. Ahrens non cum *κυνός* sed cum *μυχοῦ* jungunt.

V. 429. *ἑτοιμώτερα* A.

V. 430. Scribendum videtur *κεκρυμμένη* et v. 428 *δίκην*, cf. Herm. opusc. VI. 2. p. 53. — *κεκρυμένα* A.

V. 431. *φρεσσὶν* G. A. *φρεσὶ* T. V. — Versus hic uno pede brevior, quem explevit Seidl. de vers. dochm. p. 195 *ἐν φρεσὶν σαῖσιν γράφου*, Both. *ἐν φρεσὶν σέθεν*, quod praestare dicit Herm. Jahnii annal. 1832 fasc. II. p. 40. *Ἣν ἐγγράφου σὺ μνήμοσιν δέλτοις φρενῶν* dixit Aeschylus Prom. 791, cf. Soph. fr. 535. Enger p. 74 nostro loco *ἐν φρενῶν δέλτοις* verum haberi posse dicit, cujus alterum sit glossema. Idem proponit: *Τοιαῦτ' ἀκούων φρενῶν ἔσω γράφου*, versu strophae mutato. Conjecturae *σαῖσιν* et *ἐν δέλτοις* admitti nequeunt, quia singulae strophae et antistrophae syllabae exaequandae.

V. 432. *συμμέτραινε* conj. R. *σὺ τέτραινε* T. Schol.: *τέτραινε, διατόρει, διακόμιζε.* — *δὲ σῶν τέτραινε μῦθον* conj. Blomf. — Herm. l. l. haec verba, quae sine ulla dubitatione cum antecedentibus jungenda eidemque personae tribuenda dicit, scribenda proponit: *δι' ὤτων δέ σοι Τέτραινε* sqq. Fortasse scribendum: *δι' ὤτων δ' ἔσω Τέτραινε* sqq.

5*

Τέτραινε μῦθον ἡσύχῳ φρενῶν βάσει. ἀντ. η'.
Τὰ μὲν γὰρ οὕτως ἔχει·
* Τὰ δ' αὐτὸς ὀργᾷ μαθεῖν.
Πρέπει δ' ἀκάμπτῳ μένει καθήκειν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Σέ τοι λέγω, ξυγγενοῦ, πάτερ, φίλοις. στρ. ι'.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Ἐγὼ δ' ἐπιφθέγγομαι κεκλαυμένα.

ΧΟΡΟΣ.

Στάσις δὲ πάγκοινος ἅδ' ἐπιῤῥοθεῖ·

V. 433. *φρενῶν* T. V. e lemmate scholiastae R. *φρονῶν* G. A. R. — *φρενῶν βάθει* conj. Jacobs Anthol. Pal. p. 46.

V. 435. *ὀργᾷ* libri; *ὄργα* ex Pauwii em. Schutz. Both. Schw. Hesych. *ὀργᾷ, ἐπιτεταμένως ἐπιθυμεῖ.* Timaeus *ὀργᾷ: ἐπείγεται, ἐπιθυμεῖ. Τὰ δ' αὖτις ὀργᾷ μαθεῖν*, interpunctione post *μαθεῖν* deleta, conj. Ahrens p. 21. Nos diar. Zimmerm. 1836 p. 565 *ὅρμα* conjecimus. »Sunt haec ut dixi; caetera jam ipse proficiscere ut cognoscas, decet autem forti animo pervenire.« Commendatur *ὅρμα* sequenti *καθήκειν*. Fortasse tamen *Τὰ δ' αὐτὸν* aut *Τὰ δ' αὐτόθ' ὀργᾷ μαθεῖν* legendum, ut puncto post *μαθεῖν* sublato infinitivus a *πρέπει* pendeat. Verbi ad duo membra pertinentis et initio secundi membri collocati exemplum Ahrens laudat Soph. El. v. 105 *ἐς τ' ἂν παμφεγγεῖς ἄστρων ῥιπὰς λεύσσω δὲ τόδ' ἦμαρ.* Apparet *ἡσύχῳ φρενῶν βάσει* et *ὀργᾷ* sibi opponi; hortatur Chorus Orestem, ut ea quae jam commissa sunt tranquillo animo audiat, contra ira opus esse, ut caetera ipse in aedibus factis experiatur.

V. 436. *μέλει* G. *ἀκαμπτόμενον* A.

Systema quartum v. 437—446, una stropha et antistropha constans. Firmato tandem ad caedem animo Orestes in stropha patrem, in antistropha justitiam Deorum, ut opem ferant, precatur, quem simili prece Electra et Chorus excipiunt. Carminis lex denuo novatur; primo systemate Oresti Electra, secundo Electrae Orestes, tertio Choro Orestes et Electra, hoc denique unaquaeque persona sibi ipsa respondet. Caussa ea, quod tribus primis systematis Orestes Electra Chorus deinceps lamentationem praeiverant, cui jam pro se quisque Deos precando finem imponunt. Chorus autem universus canit, quod et ipsa res docet, et ex ipsius verbis v. 439 *στάσις δὲ πάγκοινος* apparet.

V. 437. *φίλοις* em. Pors. Libri *φίλοισι.*

V. 439. *ἅδ'* M. *ὧδ'* A. V. *ᾧδ'* T.

Ἄκουσον ἐς φάος μολὼν,
Ξὺν δὲ γενοῦ πρὸς ἐχθρούς.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἄρης ἄρει ξυμβάλοι, δίκα δίκα. ἀντ. ι.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Ἰὼ θεοὶ κραίνετ᾽ ἐνδίκως * *.

ΧΟΡΟΣ.

Τρόμος μ᾽ ὑφέρπει κλύουσαν εὐγμάτων.
Τὸ μόρσιμον μένει πάλαι,
Εὐχομένοις δ᾽ ἂν ἔλθοι.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α΄.

Ὦ πόνος ἐγγενὴς στρ. κ΄.
Καὶ παράμουσος ἄτης
Αἱματόεσσα πλαγά.
Ἰὼ δύστον᾽ ἄφερτα κήδη·
Ἰὼ δυςκατάπαυστον ἄλγος.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β΄.

* Δώμασιν ἔμμοτον ἀντ. κ΄.

V. 442. ξυμβάλοι em. Pors. Libri ξυμβάλλει. ξυμβαλεῖ ex Pauwii em. Schutz. Both. — δίκα δίκα G.

V. 443. δίκας in fine versus satis probabiliter supplet Herm. obss. critt. p. 88.

V. 446. ἀνέλθοι conj. Lachm., recepit Well.

Systema quintum v. 447—456, semichoria habens. Absoluto iis quae antecedunt carminis argumento superest, ut Chorus affectus quibus ob ea quae audivit pectus pertentari sentiat, describat. In libris omnia universo Choro dantur. Lachm. stropham inter Electram et Chorum, antistropham inter Orestem et Chorum divisit. Mueller. stropham Oresti et Electrae, antistropham Choro tribuit.

V. 447. ὦ em. Herm. obss. critt. p. 88, propter metrum. Libri ἰώ. — ἀγγενὴς A.

V. 449. πληγή duobus α suprascriptis M. πληγή R.

V. 450. ἀφόρητα G. A. T. — Schol. ἄφερτα, ἀφόρητα.

Τῶν δ' ἑκὰς οὐδ' ἀπ' ἄλλων
Ἔκτοθεν, ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν
* Αἰωμαναιρεῖν αἱματηράν.
Θεῶν τῶν κατὰ γᾶς ὅδ' ὕμνος.

V. 453. In M. hodie inesse putatur τῶν δ' ἄκος, neque vero constat, v. quae ea de re in praefatione diximus. — H. Steph. Thes. II p. 968: »Dicitur ἔμμοτον medicamentum liquidum, quod linteolis concerptis exceptum intra ulcera ejusque sinus reconditur.« Schol. Ven. in Iliad. δ' 440: Ἄμοτον· ἀπλήρωτον. ἀφ' οὗ καὶ μοτά, τὰ ἐπιθέμενα (l. ἐπιτιθέμενα) τοῖς κοιλοῖς τραύμασιν ὀθόνια πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς σαρκός. Hesych.: Ἔμμοτος· τραυματία νοσώδης. — Herm. obss. critt. p. 88 δώμασιν ἔμμοτον τῶν ἑκάς· scripsit, jungens ea verba cum antecedentibus. Idem Schw., construens cum iis quae sequuntur, ut dictum sit pro οὐδ' ἀπὸ τῶν ἑκὰς οὐδ' ἀπὸ τῶν ἄλλων. Well. τῶνδ' ἑκὰς οὐδ' ἀπ' ἄλλων positum esse dicit pro οὐ τῶνδ' ἑκὰς οὐδ' ἀπ' ἄλλων, de qua negationis omissione conferri jubet Elmsl. ad Oed. R. 817 Herm. in Class. Journ. XXXVIII p. 277. Sensum loci hunc esse dicit: »Aedibus remedium est, non procul ab his, neque ab aliis extrinsecus petendum, sed ab ipsis proficiscens, ut sc. persequantur sanguinolentam rixam.« Ἔμμονον conj. Pauw., δώμασιν ἔμμοτον τοῖσδ' ἄγος Butl., οὐδ' ἑκὰς οὐδ' ὑπ' ἄλλων Blomf., τῶνδ' ἄκος Schutz. e conj. dedit. — Fortasse scribendum: Δώμασιν ἔμμοτον δ' Ἕλκος, ὅτ' οὐδ' ἀπ' ἄλλων sqq. Quod si verum, τῶν ex praecedente syllaba male repetita natum. Ἕλκος autem ad ἔμμοτον aptissimum.

V. 455. αἰωμαναιρεῖν M. G. A. R. αἰῶν' ἀναιρεῖν T. V. — αἱματηρᾶν T. V. — Viri cujusdam docti emendationem communicatam ab Erfurdt. in annal. Heidelberg. 1809 VI. 287 διώκειν ἔριν αἱματηράν. recepit Well. Ἔριν probabile est propter itacismum in αιρειν abiisse, et confirmatur scholiastae explicatione ἣν ἤρισε πρὸς τὸν πατέρα. Cetera mea quidem sententia aptius et facilius emendata a Klausenio et Emperio: δι' ὠμὰν ἔριν αἱματηράν. Cf. Agam. v. 682 δι' ἔριν αἱματόεσσαν.

V. 456. θεῶν τῶν em. Herm. obss. critt. p. 88 (nisi quod propter vulgatam αἱματηρᾶν scripsit θεᾶν, jungens has voces). In libris articulus deest. Hujus versus hic sensus est, ut ipsa verba, quae antecedunt, quibus miserrima Atridarum sors fatali necessitate constituta describitur, Deorum inferorum hymnus dicantur. Alludi videtur ad Agam. v. 1161 Πεπωκὼς ὡς θρασύνεσθαι πλέον Βρότειον αἷμα κῶμος ἐν δόμοις μένει Δύσπεμπτος ἔξω συγγόνων Ἐρινύων, Ὑμνοῦσι δ' ὕμνον sqq.

Ἀλλὰ κλύοντες, μάκαρες χθόνιοι,
Τῆςδε κατευχῆς πέμπετ' ἀρωγὴν
Παισὶν προφρόνως ἐπὶ νίκην.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Πάτερ, τρόποισιν οὐ τυραννικοῖς θανών,
Αἰτούμενός μοι δὸς κράτος τῶν σῶν δόμων.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Κἀγώ, πάτερ, τοιάνδε σου χρείαν ἔχω
* Φυγεῖν μέγαν προςθεῖσαν Αἰγίσθῳ * *.

V. 457. *θεοὶ* pro *χθόνιοι* R.

V. 458. *κατ' εὐχῆς* G. A. R.

V. 459. *παῖσὶν* M. R. Vulgo *παισί.*

Firmato Orestis ad caedem animo res in eo vertitur, ut Agamemnonis et Deorum inferorum auxilium invocetur; quod quum in commo factum sit, tum vero in iis, quae cantum sequuntur v. 460—490 disertius argumenta ab Oreste et Electra subjunguntur, quibus pater moveri debeat. Simile est quod in Agamemnone Cassandrae vaticinia primum cantu, dein disertius trimetris exponuntur. Orationis ea conformatio est, ut quas Orestes protulit sententias, eaedem Electrae verbis auctae quodammodo atque amplificatae repetantur.

V. 461. *αἰτουμένῳ* T. V. quae lectio vulgo obtinuit. Meliorum librorum lectionem recepi. Sensu passivo Theocr. XIV. 61. *αἰτεύμενος οὐκ ἀνανεύων*, Pind. Isth. VII. 5. *τῷ καὶ ἐγώ, καίπερ ἀχνύμενος θυμόν, αἰτέομαι χρυσέαν καλέσαι Μοῖσαν.*

Vulgo versus 462—470 Electrae tribuuntur; in R. 460—67 Oresti, 468—494 Electrae dantur. Versus 464—66 Oresti tribuerunt Schutz. et Tyrwhitt. — *τοιάδε* M. G. A. R.

V. 463. In melioribus libris ultimus hujus versus pes deest. T. et V. *μόρον*, e conjectura sine dubio, sed ea fortasse non spernenda. Vulgatam sanam existimat Well.; Electram rogare putat ut ipsa periculum effugerit, postquam caedem Aegistho inferendam adjuverit. Corruptam esse in aperto est. Canter. conj. *φυγεῖν με λαμπρὸν θεῖσαν Αἰγίσθῳ μόρον*, Schutz. *τυχεῖν γάμων προσθεῖσαν Αἰγίσθῳ μόρον*, Blomf. *φυγεῖν με λαμπρῶς θεῖσαν* sqq. Ingeniose Emperius in diariis Zimmerm. 1835 p. 626 *οἰκεῖν μετ' ἀνδρὸς θεῖσαν Αἰγίσθῳ μόρον*, i. e. *συνοικεῖν ἀνδρί*, comparans proxima Electrae verba: *Κἀγὼ χοάς σοι τῆς ἐμῆς παγκληρίας Οἴσω πατρῴων ἐκ δόμων γαμηλίους.* »Quid enim tam consentaneum est quam virginem aliquod sibi matrimonium a Diis precari, quod etiamnum fa-

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Οὕτω γὰρ ἄν σοι δαῖτες ἔννομοι βροτῶν
Κτιζοίατ᾽· εἰ δὲ μή, παρ᾽ εὐδείπνοις ἔσῃ
Ἄτιμος ἐμπυροῖσι κνισωτοῖς χθονός.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Κἀγὼ χοάς σοι τῆς ἐμῆς παγκληρίας

---

cere consuerunt, etsi non palam et disertis verbis? In quo plus licuit virginibus antiquis, quae de caelibe sua atque orba vita saepe lamentantur.« *Μετ᾽ ἀνδρός* verum esse, admodum probabile; pro *οἰκεῖν* malim scribere *τυχεῖν*, »ut contingat mihi ut cum Oreste Aegistho necem inferam.« Pro *μόρον* Klausen. in fine versus *βόλον*, rete, supplet.

V. 466. *ἐμπυροῖσι* em. Canter. Libri *ἐν πυροῖσι*. Quae emendatio vera est, *πυρά* enim sunt ignes nocturni excubiarum. Vertunt: Inter sacrificia hostiarum nidore fumantia et cum epulis conjuncta honore carebis. Well., qui *ἐν πυροῖσι* servat, verba *παρ᾽ εὐδείπνοις* cum schol. interpretatur: inter eos, quibus bonae dapes offeruntur. Idem offendit in *χθονός*. Schol.: *εἰ δὲ μή*] *τῶν ἄλλων νεκρῶν μεταλαμβανόντων ἐναγισμῶν. παρ᾽ εὐδείπνοις χθονός*] *ὅ ἐστι παρὰ κατευωχουμένοις, δείπνῳ τιμωμένοις.* Propter quae verba ejus Martin. p. 16 cum *χθονός* post *εὐδείπνοις* legisse et *χθονός* et *ἔσῃ* in libris sedes mutasse conjicit. Idem v. 464 pro *βροτῶν* suspicatur *βοτῶν* et *χθονός* interpretantur *τῶν χθονίων*. Utroque v. *βροτῶν* et *χθονός* de civibus et civitate accipienda; *ἐμπυρὰ χθονός* sunt sacrificia terrae solemnia. Blomf. in gloss.: »*Εὔδειπνα, τά.* Silicernium. Sacrificium apud Athenienses celebratum, in honorem defunctorum. Hesychius: *Εὐδείπνοις· θυσιά τις Ἀθήνησιν· καὶ ἡ Τριτογενής. καὶ αἱ τοῖς νεκροῖς ἐπιφερόμεναι σπονδαί, ἤγουν χοαί.* Fortasse tamen in hoc loco *εὔδειπνοι* sint homines laute epulantes.« Cf. Photius s. v. *εὐδείπνους*; prae ceteris autem adde Etymol. M. p. 38. 4. *Αἰώρα, ἑορτὴ Ἀθηνᾶς, ἣν καλοῦσι εὔδειπνον. λέγεται γὰρ Ἠριγόνην τὴν Αἰγίσθου καὶ Κλυταιμνήστρας θυγατέρα, σὺν Τυνδάρεῳ, τῷ πάππῳ ἐλθεῖν Ἀθήναζε, κατηγορήσουσαν Ὀρέστου· ἀπολυθέντα δέ, ἀναστήσασαν ἑαυτὴν* (leg. *ἀναρτήσασαν*) *προστρόπαιον τοῖς Ἀθηναίοις γενέσθαι.* Ex hoc loco locus Hesychii corrigendus. Scribendum videtur *θυσία τις Ἀθήνησι τῆς Ἠριγόνης*, in Etym. M. autem pro *ἑορτὴ Ἀθηνᾶς* scribendum *ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις.* — In promtu est ad festum Atheniense alludi. Dum inimicis mortuis solemnes epulae a civibus contingant, futurum dicit, ut Agamemnon honore careat. — — *κνισωτεῖς* R. *κνισσωτοῖς* V.

V. 467. *κἀγὼ χράσσω* cod. R.

Οἴσω πατρῴων ἐκ δόμων γαμηλίους·
Πάντων δὲ πρῶτον τόνδε πρεσβεύσω τάφον.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ὦ γαῖ᾽, ἄνες μοι πάτερ᾽ ἐποπτεῦσαι μάχην.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Ὦ Περσέφασσα, δὸς δέ γ᾽ εὔμορφον κράτος.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Μέμνησο λουτρῶν οἷς ἐνοσφίσθης, πάτερ.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Μέμνησο δ᾽ ἀμφίβληστρον ὡς ἐκαίνισαν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Πέδαις δ᾽ ἀχαλκεύτοις ἐθηρεύθης, πάτερ.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Αἰσχρῶς τε βουλευτοῖσιν ἐν καλύμμασιν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἆρ᾽ ἐξεγείρῃ τοῖσδ᾽ ὀνείδεσιν, πάτερ;

V. 468. *αἴσω πατρωίων* M.

V. 470. *γαῖα, ἄνες* R.

V. 471. *ὦπερ σέφασσαδος* A. — *δέ γ᾽* em. Herm. ad Vig. p. 836 et Reisig. comment. crit. in Soph. Oed. Col. p. 379, Conjectan. in Aristoph. I p. 119. 193. Libri *δέ τ᾽*. Reisig. ad Oed. C.: »Particularum *δέ γε* ea ratio est, ut aliquid adaugeant adversando. Precantis Orestis verba exaggerat Electra.« Ob eandem caussam vide an v. 475 *αἰσχρῶς γε βουλευτοῖσιν ἐν καλύμμασιν* scribendum sit. — Vulgatam defendere studet Seidl. ad Eurip. El. 667.

V. 473. *ὡς ἐκαίνισαν* em. Blomf. Libri *ᾧ σ᾽ ἐκαίνισαν*. »Memento quo novo pacto reti (i. e. tunica) usi sint.« Idem nos olim proposuimus, editione Blomfieldii non inspecta. Vulgatam interpretantur novo modo interficere. — Agam. v. 1038 *εἴκουσ᾽ ἀνάγκῃ τῇδε καίνισον ζυγόν*, Eurip. Tr. v. 851 *εὐχὰς ὡς ἐκαίνισας θεῶν*.

V. 474. *δ᾽* omittunt Stanl. Blomf.

V. 475. *βουθύτοισιν* conj. Herm. obss. critt. p. 97. — *ἐγκαλύμμασιν* Mueller. diar. Zimmerm. 1836 p. 20.

V. 476. *ὀνείδεσσιν* G. A. T. *ὀνείδεσσι* M.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Ἆρ' ὀρθὸν αἴρεις φίλτατον τὸ σὸν κάρα;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἤτοι δίκην ἴαλλε σύμμαχον φίλοις
* Ἢ τὰς ὁμοίας ἀντίδος βλάβας λαβεῖν,
Εἴπερ κρατηθείς γ' ἀντινικῆσαι θέλεις.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Καὶ τῆσδ' ἄκουσον λοισθίου βοῆς, πάτερ·
Ἰδὼν νεοσσοὺς τούσδ' ἐφημένους τάφῳ
* Οἴκτειρε θῆλυν ἄρσενός θ' ὁμοῦ γόνον,
Καὶ μὴ 'ξαλείψῃς σπέρμα Πελοπιδῶν τόδε.
Οὕτω γὰρ οὐ τέθνηκας, οὐδέ περ θανών.
Παῖδες γὰρ ἀνδρὶ κληδόνες σωτήριοι

V. 478. Stanl. et Schutz. corrigunt *καὶ τὰς ὁμοίας* sqq. Sed requiritur *ἤ* post *ἤτοι*. Pro *βλάβας* Canter. et Musgrav. *λαβάς*. Well. vulgatam probam existimat: »Aut justitiam nobis mitte sociam ad interficiendos interfectores, aut fac ut sponte eodem exitio pereant.« Apertum est in altero orationis membro aliquid requiri, quod iis quae in priore membro dicta sunt recte opponi queat. Igitur facili emendatione pro *ἢ τάς* scribendum videtur *ἢ βάς*. Aut justitiam nobis mitte sociam, aut ipse veniens fac ut simile damnum accipiant. Schol.: *Ἢ τὴν Δίκην συμμαχοῦσαν ἡμῖν κατ' αὐτῶν πέμψον, ἢ σὺ κόλασον αὐτούς. Βαίνειν* de iis qui ex inferis escendunt Pers. 653. 658.

V. 483. *οἴκτειρον* R. — Vulgata torsit interpretes, quam pro *ἄρσενα γόνον* dici non posse in promtu est. Schutz. *ἄρσενα σὺν ὁμοῦ γόνον*, Both. *ἄρσενάς θ' ὁμοῦ γόνους*, Butl. *ἄρσενός θ' ὁμοῦ γόνου* proponunt, quorum nihil probari potest. Scilicet vitium in voce *γόνον* inest, quae post antecedens vocabulum *νεοσσούς*, quo idem multo fortius significatur, mirum in modum languet. Neque *ἰδών* apte cum *ἄκουσον* construitur, neque quis unquam dicere potest: Pullos tuos intuitus liberorum tuorum miserere. Ne multa, pro *γόνον* rescribendum *γόον*, quae emendatio nostra orationis nexu ita comprobatur, ut quin vera sit, non dubitemus. Comparat enim se et Orestem cum pullis avium, quarum cantus lugubres precatur ut pater exaudiat. Pulchre et apte distinguit *θῆλυν ἄρσενος θ' ὁμοῦ γόον*; viriles enim planctus majorem miserationem movere consentaneum.

V. 484. *μὴξ ἀλείψῃς* A.

Θανόντι· φελλοὶ δ᾽ ὡς ἄγουσι δίκτυον
Τὸν ἐκ βυθοῦ κλωστῆρα σώζοντες λίνου.
Ἄκου᾽, ὑπὲρ σοῦ τοιάδ᾽ ἔστ᾽ ὀδύρματα·
Αὐτὸς δὲ σώζῃ τόνδε τιμήσας λόγον.

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ μὴν ἀμεμφῆ τόνδ᾽ ἐτείνατον λόγον
Τίμημα τύμβου τῆς ἀνοιμώκτου τύχης.
Τὰ δ᾽ ἄλλ᾽, ἐπειδὴ δρᾶν κατώρθωσαι φρενὶ,
Ἔρδοις ἂν ἤδη, δαίμονος πειρώμενος.

V. 487. *φέλοι* A. — Eustath. in Iliad. *ά.* 189 memoria lapsus: *Ὅπως ἀντὶ τοῦ καθά, ὡς τό, φελλοὶ δ᾽ ὅπως, παρ᾽ Αἰσχύλῳ.* Idem ad Il. *ϑ΄.* p. 713, 33 *φελλοὶ ὅπως δίκτυον ἀνέχουσιν ἄνω, κατ᾽ Αἰσχύλον.*

V. 488. *λίνου* R. et schol.: *Τὸν ἐκ βυθοῦ κλ.] ἐν περιφράσει, τὸν κλωστὸν λίνον.* Reliqui libri *λίνον.* Locum affert Clem. Strom. II p. 422 hoc modo: *παῖδες δὲ ἀνδρὶ κατ᾽ αἶαν ὄντι κληδόνες γεγάασι· φελλοὶ δ᾽ ὡς ἄγουσι δίκτυον τὸν ἐκ βυθοῦ καὶ κλωστῆρα σώζοντες λίνῳ* — *Λίνου* Abresch. Pors. Blomf.; *λίνον* Butl. Well. — Poll. VII. 31. *κλωστήρ· οὕτω δὲ καὶ τὴν περιστροφὴν τοῦ λίνου Εὐριπίδης ὠνόμασε· Λίνου κλωστῆρα περιφέρει λαβών.* Hesych.: *Κλωστήρ· τὸ κεκλωσμένον ῥάμμα.*

V. 490. *τόνδε ἐτίμησας* A.

V. 491 — 94. Hos versus in libris Electrae continuatos Choro restituit Herm. opusc. II p. 78. — *Καὶ μὴν ἀμεμφῆ τόνδ᾽ ἐτείνατον* idem em. l. l. Eum versum h. l. sola V. praebet hunc in modum scriptum: *καὶ μὴν ἀμόμφητον δέ τινα τὸν λόγον*, R. eodem modo scriptum post v. 492; ceteri libri omittunt. Hermannum secutus est Blomf., nisi quod *ἐτεινάτην* scripsit. Versu cum libris Electrae continuato Seidl. conjecit: *Καὶ μὴν ἀμεμφῆ τόνδ᾽ ἔτεινα τὸν λόγον.* Well.: *Καὶ μὴν (ἀμόμφητον δ᾽ ἔτεινα τὸν λόγον)* sqq.

V. 492. *τίμημα τύμβου, τῆς τ᾽ ἀνοιμώκτου τύχης* scripsit Blomf. — Orationem dicit recte patris tumulo retributam pro eo quod a Clytaemnestra planctu et lamentatione privatus erat. *Τίμημα* a foro translatum eoque sensu dici, quo *τίμημα βλάβης* monet Mueller. in diariis Zimmerm. 1836 p. 33.

V. 493. *κατόρθωσαι* G. A.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἔσται· πυθέσθαι δ' οὐδέν ἐστ' ἔξω δρόμου,
Πόθεν χοὰς ἔπεμψεν, ἐκ τίνος λόγου
Μεθύστερον τιμῶσ' ἀνήκεστον πάθος.
* Θανοῦντι δ', οὐ φρονοῦντι, δειλαία χάρις
Ἐπέμπετ'· οὐκ ἔχοιμ' ἂν εἰκάσαι τόδε·
Τὰ δῶρα μείω δ' ἐστὶ τῆς ἁμαρτίας.
Τὰ πάντα γάρ τις ἐκχέας ἀνθ' αἵματος
Ἑνὸς, μάτην ὁ μόχθος· ὧδ' ἔχει λόγος.
Θέλοντι δ', εἴπερ οἶσθ', ἐμοὶ φράσον τάδε.

ΧΟΡΟΣ.

Οἶδ', ὦ τέκνον, παρῆ γάρ· ἔκ τ' ὀνειράτων
Καὶ νυκτιπλάγκτων δειμάτων πεπαλμένη
Χοὰς ἔπεμψε τάσδε δύσθεος γυνή.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἦ καὶ πέπυσθε τοὔναρ, ὥστ' ὀρθῶς φράσαι;

ΧΟΡΟΣ.

Τεκεῖν δράκοντ' ἔδοξεν, ὡς αὐτὴ λέγει.

V. 495—534. Orestes caussam missorum a matre libaminum a Choro quaerit, qua audita faustum sibi a Diis rei perpetrandae omen dari interpretatur. In promtu est etiam haec ad erigendum ejus animum spectare, quo magis appareat, non sua voluntate sed Deorum jussu matrem obtruncasse.

V. 495. Orestis nomen deest in A. T.

V. 497. μεθ' ὕστερον M. G. A. R.

V. 498. θανοῦντι libri; θανόντι em. Pauw., quem sequuntur fere editores, fortasse recte. Herm. obss. critt. p. 99 θανοῦσι δ', οὐ φρονοῦσι, sqq. — ἀφρονοῦντι A.

V. 499. οὐκ ἔχοιμ' ἂν εἰκάσαι τάδε τὰ δῶρα, μείω δ' ἐστὶ sqq. A. T. V. Meliorum librorum lectionem recepi.

V. 500. μέσω δ' ἐστὶ M. G. μέσῳ δ' ἐστὶ R. μέτω δ' ἐπὶ A.

V. 503. οἶσθ' ἔμοι G. A. οἶσθά, μοι R.

V. 504. παρῆ em. Herm. Praef. ad Soph. Oed. R. p. XII. Libri πάρει. Παρῆς suprascriptum in G., idemque pro varia lectione habet schol. — Huic versui, sicut etiam versibus 508. 510. 514. 516. 533 persona ΑΓ. praeponitur in T., ΑΓΑ. in A. — ὠνειράτων A. T.

V. 507. πεύσθε G. A. πέπυσαι T.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Καὶ ποῖ τελευτᾷ καὶ καρανοῦται λόγος;

ΧΟΡΟΣ.

Ὃν σπαργάνοισι παιδὸς ὁρμίσαι δίκην.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Τίνος βορᾶς χρῄζοντα, νεογενὲς δάκος;

ΧΟΡΟΣ.

Αὐτὴ προσέσχε μαζὸν ἐν τὠνείρατι

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Καὶ πῶς ἄτρωτον οὖθαρ ἦν ὑπὸ στυγός;

ΧΟΡΟΣ.

Ὥςτ᾽ ἐν γάλακτι θρόμβον αἵματος σπάσαι.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Οὔτοι μάταιον ἀνδρὸς ὄψανον πέλει.

V. 509. *πῇ* V. — *ποῖ* ex libris restituerunt Blomf. Well.

V. 510. *ὃν* em. Herm. obss. critt. p. 99. Libri *ἐν*, quod Blomf. et Well. retinent. — *ὁρμίσαι* libri, *ὁρμῆσαι* conj. Pors., quod receperunt Herm. l. l., Blomf. Well., cujus praesens ceteri *ὁρμάω*, Well. *ὁρμέω* statuunt. Sana videtur vulgata; fasciae, quibus draconem pueri instar involutum tranquillare et sopire sibi videbatur Clytaemnestra portus imaginem praebent, quem in modum recte explicavit Abresch. Hesych.: *ὅρμισον· ἀνάπαυσον.* — *δίκαν* A.

V. 511. Hunc v. Oresti restituit Abresch. In libris Choro continuatur. Libros sequuntur Herm. l. l. Pors. Blomf., sequenti v. *καὐτὴ* legentes. — *Τίνος* em. Well., interrogationis signo in fine versus apposito; libri *τινός*. — *νεορενὲς* M. G. A. R. V. *νεογενὲς* T. et var. lect. ap. St.

V. 512. *τὠνείρατι* em. Pors. Libri *τ᾽ ὀνείρατι.* Herm. l. l. *ἐν γ᾽ ὀνείρατι.* — *μασθὸν* ed. Pors. *μαστὸν* Blomf.

V. 513. Post *πῶς* interrogationis notam ponunt Schutz. Well. — *οὖθαρ ἦν* em. Pauw. et Valcken. Diatr. Eurip. p. 286. A. *οὐ χάριν* M. G. A. R. *οὐκ ἄρ᾽ ἦν* T. V. — *ὑποστύγος* R. — *ὑπὸ στύγους* Schutz., quod probat Blomf.

V. 515. *ἀνδρὸς ὄψανον* schol. Schutz. Butl. somnium a marito missum interpretantur, quo sensu articulum deesse posse negans Blomf. generali sensu hominis somnium intelligit. At mirum, si

ΧΟΡΟΣ.

Ἡ δ᾽ ἐξ ὕπνου κέκραγεν ἐπτοημένη.
Πολλοὶ δ᾽ ἀνῆθον, ἐκτυφλωθέντες σκότῳ,
Λαμπτῆρες ἐν δόμοισι δεσποίνης χάριν.
Πέμπει τ᾽ ἔπειτα τάςδε κηδείους χοὰς,
Ἄκος τομαῖον ἐλπίσασα πημάτων.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἀλλ᾽ εὔχομαι γῇ τῇδε καὶ πατρὸς τάφῳ
Τοὔνειρον εἶναι τοῦτ᾽ ἐμοὶ τελεσφόρον.
Κρίνω δέ τοί νιν, ὥςτε συγκόλλως ἔχειν.
Εἰ γὰρ τὸν αὐτὸν χῶρον ἐκλείπων ἐμοὶ
* Οὖ φεῖσε σπαργάνη πλείζετο,
Καὶ μασθὸν ἀμφέχασκ᾽ ἐμὸν θρεπτήριον,
Θρόμβῳ δ᾽ ἔμιξεν αἵματος φίλον γάλα.

Orestes nulla hominum somnia vana esse contenderet. Martin. p. 17. οὔτοι μάταιον, οὔ, τόδ᾽ ὄψανον πέλει conjecit. Ἀνὴρ Agamemnonem pluribus locis designat, v. 763 δόμον ἀνδρός, v. 751 πῶλον ἀνδρός, v. 1020 ἀνδρὸς βασίλεια πάθη.

V. 516. κέκλαγεν M. G. A. T. — Incertum num κέκληγεν scribendum.

V. 517. ἀνῆθον em. Valcken. ad Herod. p. 343. Libri ἀνῆλθον, quod Well. tueri studet laudatis Agam. v. 666 ἀνῆλθε λαμπρὸν ἡλίου φάος, ib. 93 λαμπὰς ἀνίσχει, qui loci diversi sunt. Schol.: ἀνῆλθον· ἀνέλαμψαν. Soph. Aj. 285 ἡνίχ᾽ ἕσπεροι λαμπτῆρες οὐκέτ᾽ ᾖθον. — ἐντυφλωθέντες R.

V. 523. συσκόλλως M. R. δυσκόλλως G. A. δυσκόλως T.

V. 524. ἐκλιπὼν conj. Blomf.

V. 525. Quae in textu exhibui, praebent M. R. In G. ante πλείζετο insertum ὁ. Idem sed ὁπλίζετο A. ὄφις τε πᾶσιν σπαργάνοις ὁπλίζετο T. ὄφις τε πᾶσιν σπαργάνοις ὡπλίζετο V. quae sunt correctiones. — Pors. conjecit οὔφις ἐμοῖσι σπαργάνοις ὡπλίζετο, quod recepit Blomf., οὔφις τε παῖς ὡς σπαργάνοις ὡπλίζετο conj. Butl., ὄφις τε πᾶσιν σπαργάνοις εἱλίσσετο Faehse syll. lectt. p. 325, οὔφις ἔπειτα σπαργάνοις ὡπλίζετο Martin. p. 17, οὔφις σπαθήτοις σπαργάνοις ὡπλίζετο (σπαθητὰ σπ. sunt fasciae radio condensatae, plane ut ap. Soph. nutrix anus loquitur, Λεπτοσπαθήτων σπαργάνων ἐρειπίοις Θάλπουσα) Bergk. in diariis Zimmerm. 1835 p. 959. Omnia haec parum probabilia, neque certi quid suppetit. Conjiciebam: οὔφις ἐπάξας (aptius fortasse ἐπειςβὰς) σπάργαν᾽ ἄμ᾽ ηὐλίζετο.

V. 526. μαθὸν ἀμφέσχηκ᾽ R.

Ἡ δ' ἀμφιτάρβει τῷδ' ἐπῴμωξεν πάθει·
Δεῖ τοί νιν, ὡς ἔθρεψεν ἔκπαγλον τέρας,
Θανεῖν βιαίως· ἐκδρακοντωθεὶς δ' ἐγὼ
Κτείνω νιν, ὡς τοὔνειρον ἐννέπει τόδε.
Τερασκόπον δὲ τῶνδέ σ' αἱροῦμαι πέρι.

ΧΟΡΟΣ.

Γένοιτο δ' οὕτως. τἄλλα δ' ἐξηγοῦ φίλοις,
Τοὺς μέν τι ποιεῖν, τοὺς δὲ μή τι δρᾶν λέγων.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἁπλοῦς ὁ μῦθος· τήνδε μὲν στείχειν ἔσω·
Αἰνῶ δὲ κρύπτειν τάςδε συνθήκας ἐμάς,
Ὡς ἂν δόλῳ κτείναντες ἄνδρα τίμιον
Δόλῳ τε καὶ ληφθῶσιν ἐν ταὐτῷ βρόχῳ

V. 528. *ἀμφιταρβεῖ* em. Blomf. *ἀμφιταρβιξῶδ'* vel *ἀμφιταρβιτῶδ'* M. *ἀμφιταρβίτῳ δ'* G. A. *ἀμφιταρβὴς τῷδ'* T. V. — *ἀμφὶ τάρβει* scripsit Pors., cf. supra v. 34 *περὶ φόβῳ*.

V. 529. *τοίνυν* A. T.

V. 530. *ἐκδρακοντοθεὶς* A.

V. 531. *κτενῶ* T. V.

V. 534. *τοὺς μέν τι* em. Stanl., quem sequuntur Pors. Blomf. Libri *τοὺς δ' ἕν τι*. Well. *τούςδ' ἕν τι*.

V. 535—565. Exponit Orestes consilium quo inimicos aggressurus sit partesque agendas distribuit. Electram v. 535 et 560 introire domumque custodire jubet. Interponit de se v. 541—559, qua arte aedium introitum sibi paraturus quantaque alacritate Aegisthum obtruncaturus sit. De matris caede idem silet. Chorum ante aedes versantem v. 562 sq. hortatur ut apto tempore et taceat et opportuna dicat. Pyladem denique socium v. 564 sq. certaminis memorem esse jubet.

V. 535. *μέ* A. — *στίχειν* M. G. A. R. T.

V. 537. *κτείναντας* M. G. A.

V. 538. *δόλῳ τε* libri; *δόλῳ γε* em. Pauw. Vulgatam tuentur Herm. ad Aristoph. Nub. 180 et ad Vig. p. 772, Well. ad Agam. v. 97. Particulam *τε* ab Aeschylo post participium saepius inferri, Ag. 97 *τούτων λέξασ' ὅ τι καὶ δυνατὸν καὶ θέμις αἰνεῖν παιών τε γενοῦ* sqq. et infra v. 818. Nostro loco *γε* necessarium videtur, quo fortius alterum *δόλῳ* efferatur, cf. Martin. l. l., neque duos reliquos locos sanos existimo. Blomf. de vera lectione se dubitare ait. — *ληφθῶσον ἐν τ' αὐτῷ* R.

Θανόντες, ᾗ καὶ Λοξίας ἐφήμισεν,
Ἄναξ Ἀπόλλων, μάντις ἀψευδὴς τὸ πρίν.
Ξένῳ γὰρ εἰκὼς, παντελῆ σάγην ἔχων,
Ἥξω σὺν ἀνδρὶ τῷδ' ἐφ' ἑρκείους πύλας
Πυλάδῃ, ξένος τε καὶ δορύξενος δόμων.
Ἄμφω δὲ φωνὴν οἴσομεν Παρνησίδα,
Γλώσσης ἀϋτὴν Φωκίδος μιμουμένω.
Καὶ δὴ θυρωρῶν οὔτις ἂν φαιδρᾷ φρενὶ
Δέξαιτ', ἐπειδὴ δαιμονᾷ δόμος κακοῖς.
Μενοῦμεν οὕτως, ὥστ' ἐπεικάζειν τινὰ,
Δόμοις παραστείχοντα, καὶ τάδ' ἐννέπειν·
Τί δὴ πύλῃσι τὸν ἱκέτην ἀπείργεται
Αἴγισθος, εἴπερ οἶδεν ἔνδημος παρών;

V. 541. *ξέννῳ* R. — *πᾶν τέλη σάγην ἔχον* A.

V. 542. *ἐφ' ἑρκίους* M. R. *ἐφερκίους* G. A. v. Herm. ad Soph. Aj. 108.

V. 544. *ἥσομεν* T. V. Meliorum librorum lectionem recepi, cf. Ahrens p. 7. V. 562 *γλῶσσαν εὔφημον φέρειν.* Neque tamen Turnebi conjectura malae notae est. Martin. p. 17 *οἴσομεν* ita interpretatur, ut Orestes se et Pyladem dicat linguam Parnasiam tamquam vestem inducere et gestare velle; allato Herodoti loco IV. 106. *νομάδες δέ εἰσι· ἐσθῆτα δὲ φορέουσι τῇ Σκυθικῇ ὁμοίην, γλῶσσαν δὲ ἰδίην.* Quod ad locum Aeschyli aptum non est. Libri *Παρνησσίδα*, quam scripturam tuentur Erfurdt. et Herm. ad Soph. Ant. 1130. *Παρνησίδα* Pors. Vid. Boeckh. ad Pind. Pyth. VIII. init. *Παρνασίδα* scripsit Blomf. quia quum *Παρνάσιος* dixerint Attici de monte Phocico, *Παρνήσιος* vero de Parnethe, monte Attico, sic etiam *Παρνασὶς* eos dixisse probabile sit, quum sermo esset de Parnaso. Conferri jubet Elmsl. ad Aristoph. Acharn. 348. Ruhnken. ad Tim. Lex. p. 209.

V. 546. *φαιδρῷ* G. *φαιδρῶ* A. *φαιδροὺς* R.

V. 547. *λέξαιτ'* M. G. A. R. — *δαίμονα ἰδόμος* G. A. *ἐπειδήδαιμοι αἴδομος, κἀκεῖ* R.

V. 548. *ὡς ἂν ἐπεικάζειν* G. A. in G. *τ'* erasum. *ὡς ἐπεικάζειν* T.

V. 549. *παραστίχοντα* M. G. A. R. T. *ἐνέπειν* G. — *δόμοις παραστείχοντα* conj. Boissonn., ut Soph. Ant. 1249.

V. 550. *ἀπείργετε* A. T. V. *ἀπείργεται* suprascripto *ε* G. — *πύλαισι* contra libros Pors. Blomf.

Εἰ δ' οὖν ἀμείψω βαλὸν ἑρκειον πυλῶν
Κἀκεῖνον ἐν θρόνοισιν εὑρήσω πατρὸς,
Ἢ καὶ μολὼν ἔπειτά μοι κατὰ στόμα
* *Ἐρεῖ, σάφ' ἴσθι, καὶ κατ' ὀφθαλμοὺς βαλεῖ,*
Πρὶν αὐτὸν εἰπεῖν, Ποδαπὸς ὁ ξένος; νεκρὸν
Θήσω ποδώκει περιβαλὼν χαλκεύματι.
Φόνου δ' Ἐρινὺς οὐχ ὑπεσπανισμένη
Ἄκρατον αἷμα πίεται τρίτην πόσιν.
Νῦν οὖν σὺ μὲν φύλασσε τἀν οἴκῳ καλῶς,

V. 552. *εἰδὺ οὖν* A. — *βᾶλον* G. *βαλὼν* A. R. *βηλὸν* T. V. Doricam formam recepit Blomf., laudans Bekker. Anecd. p. 221, 12. *Βατήρ: — σημαίνει δὲ καὶ τὸν τῆς θύρας οὐδόν, ὃν Ὅμηρος βηλόν, οἱ δὲ τραγικοὶ βαλόν.* Hesych. *Βαλόν· οὐδόν.* — *ἑρκίον* M. *ἕρκιον* R.

V. 555. *βαλεῖν* M. G. A. — Pro *ἔπειτα* Wakefield. S. C. §. 149 *ἔναντα*, pro *ἐρεῖ* Pauw. *ἕρπει* conjecit. Well. vulgatam sanissimam, Blomf. corruptam putat. Corruptam esse plura demonstrant. Nam et *ἐρεῖ* ineptum est, quia sequentibus Orestes se Aegisthum priusquam verbum dixerit interfecturum spondet, neque *σάφ' ἴσθι* suo loco positum est, et *κατ' ὀφθαλμοὺς βαλεῖν* qui pro conspicere dixerit, ego scio neminem; certe media forma *βαλέσθαι* opus erat. Pro *ἐρεῖ* scribendum *ἀρεῖ.* h. e. *ἀρεῖ ὀφθαλμοὺς καὶ σάφ' ἴσθι καταβαλεῖ.* »Ubi eum in solio patris sedentem invenero, aut thalamum ingressus ille coram me oculos sustulerit, et, ne dubita, dejecerit, — mortuum dabo.« Igitur fore dicit, ut Aegisthus vultum suum non sustineat. De collocatione verborum *σάφ' ἴσθι* cf. Wunder. ad Soph. Oed. Col. 521. — Martin. l. l. *βαλὼν* conjecit: »si — dicet, probe scito, adeo contra in oculos ejus feriens, priusquam dixerit: cujas peregrinus? mortuum dabo.« sicut apud Hom. *κατὰ στῆθος βάλλειν* similia dicuntur. — Eandem indignationem, quam h. l. Orestes, Electra Sophoclea v. 258 his verbis exprimit: *ποίας ἡμέρας δοκεῖς μ' ἄγειν, ὅταν θρόνοις Αἴγισθον ἐνθακοῦνθ' ἴδω τοῖσιν πατρῴοις;* sqq.

V. 557. *περιβαλὼν* explicat Lob. ad Aj. p. 372.

V. 558. *Ἐριννὺς* T. V. —

V. 559. Primam potionem Agamemnonis sanguinem, secundam Aegisthi, tertiam Clytaemnestrae interpretatur Scholiastes, quod probant Butl. Blomf. — Primo loco numerari caedem liberorum Thyestae, secundo Agamemnonis, tertio Aegisthi et Clytaemnestrae apparet ex postremis hujus fabulae versibus et Agam. v. 1162.

V. 560. *νῦν οὖν* em. Blomf. et Dindorf. *συνοῦν* M. *σὺ οὖν*

Ὅπως ἂν ἀρτίκολλα συμβαίνῃ τάδε.
Ὑμῖν δ' ἐπαινῶ γλῶσσαν εὔφημον φέρειν,
Σιγᾶν θ' ὅπου δεῖ καὶ λέγειν τὰ καίρια.
Τὰ δ' ἄλλα τούτῳ δεῦρ' ἐποπτεῦσαι λέγω,

G. A. R. σὺ δ' οὖν T. V. τ' ἂν A. — Soph. El. v. 15 *Νῦν οὖν Ὀρέστα καὶ σὺ φίλτατε ξένων* sqq.

V. 561. *συμβαίνει* suprascripto *η* M. — Hesych.: *ἀρτίκολλα· ἡρμοσμένα.*

V. 563. De hoc v. Dindorf. Praef. poett. sc. p. X haec scripsit: »Celebrata hujus versus ab veteribus sententia est, sed quae huic loco parum accommodata sit. Neque enim in reliqua fabulae parte quidquam agitur ex quo intelligas cur amplius quid praeter taciturnitatem ab puellis choricis expetat Orestes. Quamobrem non improbabilis conjectura videtur versum ab librario olim margini adscriptum postmodum in textum esse illatum. Fuerunt autem illa verba Aeschyli in Prometheo ignifero, de quibus ita scribit Gellius N. A. XIII. 18. »Id quoque animadvertimus apud Aeschylum *ἐν τῷ πυρφόρῳ Προμηθεῖ* et apud Euripidem in tragoedia quae inscripta est *Ἰνώ* eundem esse versum absque paucis syllabis. Aeschylus sic

Σιγῶν θ' ὅπου δεῖ καὶ λέγων τὰ καίρια,

Euripides autem sic

Σιγᾶν θ' ὅπου δεῖ καὶ λέγειν ἵν' ἀσφαλές.«

Qui si versum illum in Choeph. legit, mirandum est Promethei eum uti loco maluisse quam illo cujus major etiam esset cum Euripidis verbis similitudo. Quod etsi intelligo ita excusari posse, ut Gellius alterius loci non recordatus esse dicatur, tamen ipsum quoque nonnihil ad sententiam nostram confirmandam confert.« Haec Dindorf., cujus sententiae non adstipulamur; alterum enim argumentum leve est, quia Gellium memoria lapsum facilis conjectura, alterum refellitur iis quae ad v. 650 dicentur. Praeterea Chorum uno tantum versu ab Oreste compellari minus aptum est. — Sept. 625. *Φιλεῖ δὲ σιγᾶν ἢ λέγειν τὰ καίρια.*

V. 564. Pro *τούτῳ* Schutz. conj. *Φοῖβον.* Scholiastes recte ad Pyladem retulit, quod ridicule factum ratus Well. statuam Apollinis in scena constitutam ab Oreste digito monstrari dicit, sequentem versum autem vertendum esse: Qui haec mihi certamina erexit, proposuit. Ad Agamemnonem retulit Mueller. l. l. Herm. opusc. VII. p. 69 monet, qui totam Orestis orationem attente legerit, non posse dubitare, quin ea vox ad Pyladem referenda sit. Quippe Orestes partes eorum, quae a sociis suis agi velit, distribuit; primum Electrae v. 535, interponit verba de se, redit ad Electram v.

Ξιφηφόρους ἀγῶνας ὀρθώσαντί μοι. 584

ΧΟΡΟΣ.

Πολλὰ μὲν γᾶ τρέφει δεινὰ δειμάτων ἄχη, στρ. ά.
Πόντιαί τ' ἀγκάλαι κνωδάλων
'Ανταίων βροτοῖσι
* Πλάθουσι, βλαστοῦσι καὶ πεδαίχμιοι

560—61, Choro partes adsignat 562—63; mirum igitur si Pyladem adstantem et fidum certaminis socium futurum oratione praetermitteret.

V. 565. ὠρθώσαντι G. — ὀρθώσοντι conj. Pears.

Digressis ad consilium praeparandum Oreste et Pylade, Electra autem aedes regias ingressa, Chorus nefariam mulierum audaciam nimis prona ad libidinosos amores animo plerumque suscitatam carmine describit, Deorumque qua perierint vindictam, unde simile exitium Aegistho et Clytaemnestrae auguratur. Igitur multa quidem portenta gigni dicit in terra mari et aere v. 566—72; nihil autem quod conferri possit cum virorum audaci superbia aut mulierum scelestis amoribus v. 573—76. Mulierum enim genus masculis conjugibus ad amorem esse proclivius et inter homines et inter bestias v. 577—79. Exempla mulierum proponit, quae in proximos cognatos saevierint, Althaeae quae filium, Scyllae quae patrem perdiderit v. 580—89. Quorum scelerum postquam meminit, iis tamquam fastigium imponit Clytaemnestrae scelus in conjugem bellatorem, vel apud hostes inclytum, v. 590—96. Primum enim inter scelera locum hominum sermonibus obtinere scelus Lemniarum mulierum, quae quum et ipsae conjuges occiderint, innuitur harum sceleri scelus Clytaemnestrae aequiparandum esse, v. 597—99. Diis autem ob scelera invisum omne mortalium genus perire inglorium, unde similem perniciem Clytaemnestrae et Aegistho imminere ex ipsa divinae Justitiae lege deducit, Orestem hoc ipso temporis momento in scenam redeuntem jam Furia ad priorem caedem caede ulciscendam in paternas aedes deduci monens, v. 600—11.

V. 566. γᾶ em. Pors. γὰρ τρέφει G. A. R. γὰρ ἀὴρ τρέφει M. (sed coll. Weig. γὰρ τρέφει) γ' ἀὴρ τρέφει T. V. ἀὴρ etiam schol. — δεινὰ δειμάτων em. Heath. Libri δεινὰ καὶ δειμάτων. — ἄγη Herm. obss. critt. p. 101, recepit Blomf., fortasse recte. Vulgatam defendit Well. Ag. v. 1221 Τίνος πρὸς ἀνδρὸς τοῦτ' ἄχος πορσύνεται; Soph. Ant. 414 τυφὼς ἀείρας σκηπτὸν, οὐράνιον ἄχος.

V. 567. ἀγκάλων R. ἀγκάλαια νωδάλων A.

V. 569. ποδαίχμιοι A. μεταίχμιοι T. V. — V. 571. πεδὸβά-

Λαμπάδες πεδάμαροι
Πτηνά τε καὶ πεδοβάμονα· κἀνεμοέντων

μον' ἀπ' ἀνεμ. G. A. R. — Locum misere corruptum Herm. l. l. hunc in modum corrigebat: *πλάθουσι, βλαστοῦσι καὶ πεδαιχμίῳ λαμπάδες πεδάοροι, πτᾶνα δὲ καὶ πεδοβάμονα κἀνεμόεντα αἰγίδων φράσαι κότον.* Idem opusc. I p. 114 scribendum dicit: *πτᾶνα δὲ καὶ πεδοβάμον' ἀπ' ἀνεμοέντων Αἰγίδων φράσαι κότον*, hoc tantum addens, particulam *καί* non esse copulam sed ad verbum pertinere. Quae Well. se non intelligere profitetur. Intelligere videtur Herm. pedestria vi procellarum in altum sublata et tamquam alata facta. Well. vulgatam interpretatur: »Multas et terra belluas alit, et maria monstris infestis referta sunt, et solis radii alata atque reptilia animalia procreant; procellarum quoque furentium memento.« mirum quod ipse addit: »quae si quis ad logicae divisionis regulas redigere velit, falsa esse pronuntiabit, sed illas quis in lyrico carmine desiderabit?« Ista vero non solum contra logicam, sed etiam contra grammaticam peccant. — Praesens *βλαστοῦσι* nihil est, pro quo *βλάπτουσι* conjecit Butl., quod probat Blomf., quae vox ad librorum scripturam prope accedit, sed languet. Fortius enim vocabulum de pernicie fulminum vi illata expectaveris. Multa occurrunt, quae potuerint scribi, certi nihil; *δάπτουσι*, vel (*πλάθουσ'*) *ἰάπτουσι*, vel *ἀϊστοῦσι*, vel denique *ἐλαστροῦσι*, quae vox magis placet ceteris, quia sola apta esse videtur ad sequentia *πτᾶνά τε καὶ πεδοβάμονα.* Multa enim alia percutiuntur fulmine; fulgure fugantur, in acervos coguntur solae aves et animalia. *Αἰστοῦσι*, ut *αἶστος* Eum. v. 535, conj. Martin. p 18. — *πεδαιχμίῳ*, quod Herm. proposuit, fortasse non est necessarium. — Summas difficultates movet vox *πεδάμαροι*, quam schol. explicat: *αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου αἱ καθημεριναί*, unde Well. *πεδάμεροι* textui intulit. Fortasse Hermanni emendatio vera est, admodum tamen dubia. In sequentibus ut masculinum *ἀνεμοέντων* possit defendi (Matth. gr. gr. §. 436. 2), tamen correctio *κἀνεμόεντ' ἂν* valde probabilis, quam recepit Blomf.; neque enim scholiastes audiendus est vocem *φράσαι* explicans *ἐννόησον*. *Φράσαι* verum videtur, eodem modo dictum, quo Agam. v. 357 *Διὸς πλαγὰν ἔχουσιν εἰπεῖν*, subjectum intellige *πτᾶνά τε καὶ πεδοβάμονα.* Blomf. scripsit: *κἀνεμοέντ' ἂν Αἰγίδων φράσαις κότον*, describere possis. Martin. p. 18 conjecit: *κἀνεμοέντ' ἂν Αἰγίδων τρέσαι κότον*, et quae alta sunt, procellarum tremuerint iram. Quod sine dubio falsum est; *ἀνεμοέντα* more satis usitato cum *κότον* constructum, quum proprie ad *αἰγίδων* pertineat, vel potius ad eam notionem quae in utraque voce *αἰγίδων κότον* inest. — Mueller. in diariis Zimmerm. 1836 p. 34 hanc stropham a

Αἰγίδων φράσαι κότον.
Ἀλλ᾽ ὑπέρτολμον ἀνδρὸς φρόνημα τίς λέγοι, ἀντ. α΄.
Καὶ γυναικῶν φρεσὶν τλημόνων
* Καὶ παντόλμους
Ἔρωτας ἄταισι συννόμους βροτῶν;
Συζύγους δ᾽ ὁμαυλίας
Θηλυκρατὴς ἀπέρωτος ἔρως παρανικᾷ
Κνωδάλων τε καὶ βροτῶν.

Well. recte scriptam, minus recte explicatam dicit: *»Die Vorstellung des Dichters steigt von den fabelhaften Schrecknissen in der Erde, d. h. hauptsächlich in der Unterwelt, und in der Tiefe des Meers, empor zu den geflügelten und vierfüssigen Unthieren, welche zwischen Erd' und Himmel die Lichter des Tages* (πεδαίχμιοι λαμπάδες πεδάμεροι) *wachsen lassen, und noch weiter aufwärts zu den vom Himmel kommenden Wirbelwinden und dergleichen Erscheinungen.«* Quae perstringens Herm. opusc. VII p. 60 versu 570 *»die zwischen Himmel und Erde erscheinenden feurigen Meteore«* significari dicit.

V. 573. ἀνδρὸς δρὸς φρόνημα G. per prius δρὸς lineola transducta.

V. 574. φρεσσίν M. G. — φύσιν Herm. obss. critt. p. 101.

V. 575. παντόλμοις G. A. Comma post τλημόνων ponunt T. V. — Herm. l. l. in str. βροτοῖς, h. l. ex Canteri conj. καὶ παντοτόλμους scripsit, quae sibi non respondent. Klausen. locum hunc in modum emendavit: *Καὶ γυναικῶν φρεσὶν τλημόνων Παντόλμους ἔρωτας Ἔρωτας ἄταισι συννόμους βροτῶν;* Particulam καί errore ex initio v. 574 repetitam, vocabuli ἔρωτας similem repetitionem legi Soph. Aj. 1184: οὔτ᾽ ἐννυχίαν τέρψιν ἰαύειν, ἐρώτων ἐρώτων δ᾽ ἀπέπαυσεν, ὤμοι. Eandem emendationem probatam Muellero Zimmerm. diar. 1836 p. 34, improbatam ab Herm. Opusc. VII p. 60, ego quoque priusquam Klausenii librum vidissem, formaveram, nisi quod post ἔρωτας vocem βαρείαις vel simile vocabulum excidisse conjiciebam.

V. 576. ἄταισι αἱ R.

V. 577. συζύγους em. Herm. obss. critt. p. 101 et ad Aristoph. Nub. 973. Libri ξυζύγους. — ξυζύγους τ᾽ R. T. ξυζύγους θ᾽ V., quod ex falsa interpunctione post ὁμαυλίας natum videtur, quam sustulit Heath.

V. 578. ἀπ᾽ ἔρωτος M. R. A. — ἀπερωπός ex Et. M. (ἀπ. στυγνός) et Hesych. (ἀπ. ἀπάνθρωπος) conj. Pauw.

V. 579. βότων R. — Sensus hujus loci exercuit interpretes.

Ἴστω δ᾽ ὅςτις οὐχ ὑπόπτερος φροντίσιν   στρ. β΄.
* Δαεὶς τὰν ἁ παιδολύμας τάλαινα Θεστιὰς μήσατο
Πυρδαῆ τινα πρόνοιαν καταίθουσα παιδὸς δαφοινὸν
Δαλὸν ἥλικ᾽, ἐπεὶ μολὼν ματρόθεν κελάδησε,
Σύμμετρόν τε διαὶ βίου μοιρόκραντον ἐς ἦμαρ.
* Ἀλλὰ δή τιν᾽ ἐν λόγοις στυγεῖν, φοινίαν   ἀντ. β΄.

Ut mittam priores, Well. locum corruptum existimat, Blomf. vertit: »Amor non legitimus muliebri animo imperans, male vincit conjugalem societatem.« In quibus ille vocem κνωδάλων omisit; at quis sibi persuadeat Chorum in amores illegitimos, adulteria pecudum invehi? Ea voce apposita necesse est aliquid tangi, quod et hominum et animalium feminis conveniat. Igitur ipsa re docente praedicari existimamus, quod verum esse inter omnes constat, feminarum amorem quam masculorum vehementiorem esse et majore libidine stimulari. Συζύγους ὁμαυλίας de ipsis conjugibus masculis, ἀπέρωτος ἔρως infaustus amor intelligi debet.

V. 580. ὑποπτέροις T. V. Schol. utramque lectionem commemorat. Interpretatur: ὁ μὴ κοῦφος, ἀλλ᾽ ἀληθῶς μαθεῖν θέλων.

V. 581. ἄπαιδο λύμας A. — δαείς corruptum videtur, pro quo Mueller. Zimmerm. 1836 p. 35 δαῦσιν, incendium, conjecit, improbante Herm. l. l. — Ἴστω δ᾽ ὅστις οὐχ ὑποπτέροις φροντίσιν δμαθείς conjecit Emperius. —

V. 582. πυρδαῆς T. V. — καταίθουσα em. Canter. Libri καΐθουσα praeter M. qui ἡ αἴθουσα habet. καίουσα Pors. Blomf., qui in antistr. πεισθεῖσα dederunt. — πυρδαῆτιν πρόνοιαν conj. Herm. ap. Seidl. de verss. dochm. p. 21 et in antistr. χρυσοδμήτοισιν, cui assentitur Erfurdt. ad Soph. Aj. 626. In antistr. recte emendatum esse metrum docet creticos habens; versus strophici mutandi caussa nulla videtur, modo ne cum Well. postremam vocis τινα syllabam produci existimes, cf. Enger. p. 21. Martin. p. 18 conjecit πυρδαῆ ποινὰν προνοίᾳ, »meditata est igneam ultionem considerate.« Idem in Addendis πυρδαῆ ποινᾶς πρόνοιαν. — δαφοινοῦ Schutz. Butl. sanguine polluti sc. avunculorum, quod etiam Blomfieldio non displicet.

V. 583. ἡνίκ᾽ ἐπιμολὼν A. — ἥλικα T. — μακρόθεν R.

V. 584. διαὶ em. Canter. Libri διά. — μοιρόκραντον δ᾽ ἐς M. V. μοιρόκρατον R. μοιρόκραντος δ᾽ ἐς G. A. μοιρόκρατον ἐς T. In G. ν scriptum supra ε, sed erasum.

V. 585. δή τίν᾽ A. V. δεῖ τιν᾽ T. — ἄλλαν δεῖ τιν᾽ Pauw., receperunt Well. Blomf. ἄλλαν δ᾽ ἐστὶν em. Herm. ad Soph. Oed. R. 688. Utrum horum verum.

Σκύλλαν, ἅτ᾽ ἐχθρῶν ὑπαὶ φῶτ᾽ ἀπώλεσεν φίλον,
Κρητικοῖς
Χρυσοδμήτοισιν ὅρμοις πιθήσασα δώροισι Μίνω,
Νῖσον ἀθανάτας τριχὸς νοσφίσασ᾽ ἀπροβούλως 620
Πνέονθ᾽ ἁ κυνόφρων ὕπνῳ· κιχάνει δέ μιν Ἑρμῆς.
590 Ἐπεὶ δ᾽ ἐπεμνησάμην ἀμειλίχων στρ. γ᾽.
* Πόνων, ἀκαίρως δὲ δυςφιλὲς γαμήλευμ᾽ ἀπεύχετον
δόμοις
Γυναικοβούλους τε μήτιδας φρενῶν 626

V. 586. ὑπὲρ conj. Pors. — ἀπόλεσεν A. ἀπώλεσε T.

V. 587. χρυσοδμήτοισιν em. Herm. ap. Seidl. de vv. dochm. p. 21. Libri χρυσεοδμήτοισιν. — πιθήσασα em. Abresch. Libri πειθήσασα. — δόροισι G. — μείνω A.

V. 588. νόσφισ᾽ ἀπροβούλως R. — νοσφίσασα προβούλως conj. Pors. Ἀπροβούλως jungendum cum πνείονθ᾽ ὕπνῳ. Citat Blomf. Aristoph. Plut. v. 300 εἰκῇ δὲ καταδαρθέντα που Μέγαν λαβόντες ἡμμένον σφηκίσκον, ἐκτυφλῶσαι.

V. 589. ἀκανόφρων A. ἀγανόφρονι T. — πνέονθ᾽ in πνείονθ᾽ mutavit Heath., improbante Herm. ad Soph. Antig. 1132, qui epicos ita tantum contendit πνείειν forma usos esse, ut prima syllaba non sub ictum caderet, nisi forte in ipso versus initio, ita ut si tragici non repudiarent illam formam, tamen non ausi essent primam syllabam erigere. At exemplum erectae primae syllabae ex ipso Aesch. protulit Enger. p. 68, Agam. v. 105 Ἐκτελέων. ἔτι γὰρ θεόθεν καταπνείει, ubi eodem errore M. aliique libri καταπνέει exhibent. — κιγχάνει Pors. Blomf.

V. 590 sqq. ἐπεμνησάμην em. Heath. ἐπεμνήσαμεν M. G. A. T. V. ἐμνήσαμεν R. — ἐπεμνησάμεσθ᾽ ex Pauwii em. Pors. — Stropha haec eum in modum corrupta, ut vix ulla sit spes fore ut certi aliquid inveniatur, neque omnia quae ab interpretibus infeliciter tentata sunt repetere attinet. Libri nihil fere variant, nisi quod v. 591 δὺς φιλὲς γαμὴ λευμ᾽ A., versum 593 G. A. R. T. omittunt, v. 594 ἐπὶ κότω A., v. 595 τοιῶνδ᾽ T., quo v. Well. et Blomf. Stanleji emendationem τίω δὲ receperunt. Herm. obss. critt. p. 103 legendum proposuit: ἐπ᾽ ἀνδρὶ δάοισιν ἐπικότῳ σεβῶ· στυγῶ δ᾽ ἀθέρμαντον sqq. Well. librorum scripturam sanam existimat. Inesse anacoluthiam quandam, apodosin incipere a verbis ἀκαίρως δὲ sqq. Sensum hunc esse: »Postquam tam atrocia mala commemoravi, intempestive veneror connubium detestandum, mulierisque insidias viro structas armipotenti, viro hostibus ob majestatem inviso, intempestive veneror neglectam domum sqq.« Blomf. v. 591

Ἐπ' ἀνδρὶ τευχεσφόρῳ,
* Ἐπ' ἀνδρὶ δηΐοις ἐπικότῳ σέβας·
* Τίων δ' ἀθέρμαντον ἑστίαν δόμων
Γυναικείαν ἄτολμον αἰχμάν.
Κακῶν δὲ πρεσβεύεται τὸ Λήμνιον ἀντ. γ'.

---

pro ἀπεύχετον dubitanter conjecit ἀπευκτέον, deprecari oportet. Martin. p. 19 pro verbis ἀκαίρως δὲ proposuit τίς οἶδ' ὧδε, et pro τίων δ' v. 595 τίς ὧδ', ad quae verba οἶδ' cogitatione repetendum sit. — Corruptelae fons inesse videtur in verbis ἀκαίρως δὲ, quamquam ne hoc quidem satis certum; potest enim sane hic nexus esse, ut Althaeae et Scyllae facinora minus apte cum Clytaemnestrae facinore comparari, ut quae nullo amore irretitae peccaverint, aptius comparari Lemniarum scelus dicatur. Sensum expediveris bonum, neque nimis a librorum scriptura recesseris, et vocem Aeschyleam restitueris, si pro ἀκαίρως δὲ scribas καρανῶ δὲ (vel *καράνωσα). »Postquam gravium laborum recordatus sum, tamquam fastigium impono nefastum dicens conjugium sqq.« Cfr. supra v. 509, infra v. 664. — v. 591 pro πόνων Schutz. φόνων conj.

V. 594. Libri δηΐοις. Pauwii emendationem δῄοισιν ἐπικότῳ scribentis certatim receperunt editores, Herm. l. l. Well. Blomf.; quae neque sensu neque metro commendatur. Martin. l. l. ἐπισκόπῳ conjecit, quod sit conspicuus, insignis, *auf den geschn wird*; quo sensu me vocem legisse non memini. Conjiciat aliquis ἐρικλύτῳ, vel ἐπηκόῳ, sensu passivo dictum. Scribendum videtur δάοις ἐπικρίτῳ σέβας, cui vel hostes majestatem decernant. Sequenti v. τίω δ' videtur recte emendatum esse. Haerent interpretes in verbis ἀθέρμαντον ἑστίαν δόμων. Blomf.: »Ἀθέρμαντος non calefactus, i. e. inaudax, ἀθράσυντος schol.; cf. gloss. Th. 599.« quo loco de voce θερμός loquitur. Martin. haec verba se eo referre dicit, quod Agamemnon redux penetralibus receptus non sit, ut ad focum aut calido balneo membra recrearet, sed ut in balneo crudeliter interficeretur. Nos significari arbitramur focum, in quo nullus vir alienus ignem suscitet. Quem sensum haec verba ita habent, quia respicitur versus Clytaemnestrae Agam. 1409: Οὔ μοι φόβου μέλαθρον ἐλπὶς ἐμπατεῖν Ἕως ἂν αἴθῃ πῦρ ἐφ' ἑστίας ἐμῆς Αἴγισθος sqq. Chori verba eo minus obscura sunt, quod ipse ea explicat additis verbis γυναικείαν ἄτολμον αἰχμάν, inaudax muliebre imperium. Vocem αἰχμάν Blomf. minus recte de virtute et indole mulierum interpretatur, eodem modo intelligens Agam. v. 467 Γυναικὸς αἰχμᾷ πρέπει Πρὸ τοῦ φανέντος χάριν ξυναινέσαι.

* Γοᾶται δὲ δὴ ποθεὶ κατάπτυστον· ἤκασεν δέ τις
Τὸ δεινὸν αὖ Λημνίοισι πήμασιν.
Θεοστυγήτῳ δ' ἄγει
Βροτῶν ἀτιμωθὲν οἴχεται γένος·
Σέβει γὰρ οὔτις τὸ δυςφιλὲς θεοῖς.
Τί τῶνδ' οὐκ ἐνδίκως ἀγείρω;
Τὸ δ' ἄγχι πλευμόνων ξίφος στρ. δ'.

V. 598. δὴ ποθεὶ M. G. A. δήποθ' εἰ R. δήπουθεν T. V. — ἤκασεν M. G. — κατὰ πτυστονῆος κασενδέτις A. εἴκασεν R. εἴκασε T. V. — δήποθεν Schutz. Blomf. Well. de conjectura in textum intulerunt, quod sit: Malorum omnium maxime sermonibus celebratur Lemnium; lugetur sane alicunde, h. e. a multis, abominandum. Blomf.: »exemplum particulae δήποθεν in promtu non habeo. Hesych.: Δήποθεν· λέξις συναπτική, ὡς καὶ τὸ δήπου.« Idem pro γοᾶται legendum suspicatur βοᾶται. Martin. satis audacter pro verbis γοᾶται δὲ δὴ ποθεὶ κατάπτυστον legendum βροτοῖς ἠδὲ δαίμοσιν κατάπτυστον conjicit. Scribendum videtur: — πρεσβεύεται λόγῳ· γοᾶταν δὲ δὴ ποθεῖ, κατάπτυστον, h. e. celebratur sermonibus, videlicet ploratorem postulat, quum sit detestabile. Infra v. 776 γοατῶν νόμος. Emperius conjecit: γοᾶσθαι δὲ δὴ ποθεῖ κατάπτυστον. — Blomf. εἴκασεν scripsit, formam ἤκασεν recentioris Atticismi fuisse judicans. Schutz.: εἰκάσαι δέ τις ἂν Λημνίοισι πήμασιν, quod vulgata deterius. Recte Blomf. explicat: »Quicquid terribile et infandum est, solent homines cum Lemnio facinore comparare.« Quippe scelus Lemnium in proverbium abiit. Hesych.: Λήμνιον κακόν· παροιμία, ἣν διαδοθῆναί φασιν ὑπὸ τῶν παρανομηθέντων εἰς τοὺς ἄνδρας ἐν Λήμνῳ ὑπὸ τῶν γυναικῶν. Suid.: Λήμνιον κακόν. — — — ἔνθεν τὰ μεγάλα κακὰ Λήμνια καλεῖται. ib.: Λημνία δίκη· ἡ κακίστη. Suidas rem diserte a caede virorum derivat. Cfr. Diogenian. VI. 2. Mich. Apostol. IX. 96. — Herod. VI, 138 narrata Pelasgorum in Lemno caede caedem mulierum Atticarum addens: ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ ἔργου καὶ τοῦ προτέρου τούτων, ὃ ἐργάσαντο αἱ γυναῖκες τοὺς ἅμα Θόαντι ἄνδρας σφετέρους ἀποκτείνασαι, νενόμισται ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα τὰ σχέτλια ἔργα πάντα Λήμνια καλεῖσθαι.

V. 600. θεοστυγείτω A. — Libri ἄχει. Auratus emendavit ἄγει, quod verum videtur; receperunt Schutz. Blomf. Lemnium scelus, quod licet generalis sit sententia respici apparet, aptius ἄγος quam ἄχος vocatur.

V. 604. πνευμόνων R. — Blomf. πνευμόνων, alteram formam cum Pors. ad Eur. Or. v. 271 ad recentiorem Atticismum pertinere censens; secus Lob. ad Phryn. p. 305.

Διανταίαν ὀξυπευκὲς οὐτᾷ
* *Διαὶ δίκας. τὸ μὴ θέμις γὰρ οὐ λὰξ πέδον πατούμενον,*
Τὸ πᾶν Διὸς σέβας παρεκβάντες οὐ θεμίστως.
Δίκας δ' ἐρείδεται πυθμήν. ἀντ. δ'.

V. 605. *δι' ἀνταίαν* A. T. — *οὐτᾷ* em. Herm. ap. Blümner. *über die Idee des Schicksals* p. 92 et Elem. m. p. 296. Libri *σοῦται.*

V. 606 sq. *δια* T. V. — *οὐ θεμίστως* em. Pors. Libri *ἀθεμίστως.* — Herm. obss. critt. p. 107 scripsit: *διαὶ δίκας. τὸ μὴ θέμις γὰρ Λὰξ πέδον πατούμενον.* Pro *παρεκβάντες* plerique editores ex Stanleji emendatione *παρεκβάντος.* Mueller. ap. Zimmerm. 1836 p. 36 hos versus ita scribit:

Τὸ δ' ἄγχι πλευμόνων ξίφος
Διανταίαν ὀξυπευκὲς οὐτᾷ
Διαὶ Δίκας (τὸ μὴ θέμις γὰρ λὰξ πέδον πατούμενον
Τὸ πᾶν Διὸς σέβας) παρεκβάντας οὐ θεμίστως.

Quae ita vertit: »*Das herzdurchbohrende Schwert trifft mit tiefeindringendem Stosse durch Dicke die gegen die ewige Gerechtigkeit und Ordnung frevelnden Uebertreter (denn gegen die ewige Ordnung freveInd wird die ganze Würde des Zeus mit Füssen getreten).*« In antistr. scribendum existimat:

Τέκνον δ' ἐπεισφέρει δόμοις, ἐξ αἱμάτων παλαιτέρων
Τίνειν μύσος, χρόνῳ κλυτὴ βυσσόφρων Ἐρινύς.

Well. dicit, sensum verborum *τὸ μὴ θέμις* sqq. esse debere: Namque scelus commissum non manet neglectum et inultum; qui quomodo inesse queat, non video. Judicium difficilius, quod versus antistrophicus et ipse corruptus est. Tamen vix dubito, quin lenissima mutatione scribendum sit:

Τὸ δ' ἄγχι πλευμόνων ξίφος
Διανταίαν ὀξυπευκὲς οὐτᾷ
Διαὶ δίκας, τὸ μὴ θέμις παρ' οὗ λὰξ πεδοῖ πατούμενον,
Τὸ πᾶν Διὸς σέβας παρεκβάντος οὐ θεμίστως.

»Acutus Justitiae gladius petit hominem, a quo quod (proculcari) nefas proculcatum est, Jovis majestatem praeter fas transgresso.« Ita constructionis et orationis facilitas restituitur, quae in contortis Virorum doctorum quae adhuc prolatae sunt interpretationibus desideratur. Verba *τὰ μὴ θέμις* ita explicanda ut *παθεῖσθαι* e participio intelligatur. *Πεδοῖ* pro *πέδον* Schutz. Agam. v. 1330 *τῆς μελλούσης κλέος πέδον πατοῦντες*, quo l. Herm. ad Humboldt. *πεδοῖ* corrigit.

V. 608. *Δίκης* M. R.

Προχαλκεύει δ' Αἶσα φασγανουργός· 646
Τέκνον δ' ἐπεισφέρει δίμασε δωμάτων παλαιτέρων
Τείνει μύσος χρόνῳ κλυτὴ βυσσόφρων Ἐρινύς.

V. 609. προχαλκεύει em. Herm. elem. m. p. 236. Libri προςχαλκεύει.

V. 610 sq. διμασε δωμάτων M. G. A. δόμασι δωμάτων R. δώμασι δωμάτων T. V. — V. 611. τείνει M. G. A. R. τίνει T. V. — μύσος T. reliqui μῦσος. — Ἐρινύς M. G. A. Vulgo Ἐριννύς. — Scholiastes: Ἀντὶ τοῦ, ποινήν. Ἐπεισφέρει δὲ τοῖς οἴκοις τέκνον παλαιῶν αἱμάτων, ὅ ἐστι· τίκτει ὁ φόνος ἄλλον φόνον. Ex interpretibus v. 610 δόμοισιν dedit Pauw. δόμοις νέον Schutz. δόμοις ἰδεῖν Herm. ap. Blümner. p. 62. — αἱμάτων pro δωμάτων em. Canter. ex schol., quem sequuntur recentiores praeter Well., δόμοισι τῶν θ' αἱμάτων Blomf., δόμοισιν ἐξ αἱμάτων Mueller. — τείνει defendit Pors. ad Eur. Hec. v. 267. Εἰς τήνδ' Ἀχιλλεὺς ἐνδίκως τείνει φόνον. Vulgata τίνει. Τίνειν ex Lachmanni de chor. syst. p. 63 emendatione recepit Well. Eadem sententia scribere possis δόμοισιν, ὡς — τίνῃ. Enger p. 10 conjicit: Τέκνον δ' ἐπεισφέρει δι' αἱμάτων Αἱμάτων παλαιτέρων τίνειν μύσος Χρόνῳ κλυτὴ βυσσόφρων Ἐρινύς. De sensu verborum interpretes fere probant scholiastae explicationem, ut τέκνον dicatur φόνου, h. e. caedes caedem excipiens. Quod minus commode fit eo quo isti scribunt modo. Verba αἱμάτων παλαιτέρων enim non cum τέκνον sed cum μύσος construenda apparet; omnino verborum αἱμάτων παλαιτέρων μύσος non ea conformatio est, ut de caede tamquam de persona dicatur. Certe nova proles a Furia illata non caedes sed scelus intelligendum. Nos ex librorum scriptura μασε δωμάτων eruendum existimamus μύσει δ' αἱμάτων; locum igitur ita legendum esse:

> Τέκνον δ' ἐπεισφέρει δόμοις, μύσει δ' αἱμάτων παλαιτέρων
> Τίνει μύσος χρόνῳ κλυτὴ βυσσόφρων Ἐρινύς.

»Scelere scelus priorum caedium Furia rependit.« Verbum τέκνον autem quum sit de novo scelere quod paratur intelligendum, tamen ita dici videtur, ut alludatur ad Orestem eo ipso temporis momento armatum ad facinus patrandum ad paternas aedes accedentem. Quo majus fatalium horum verborum momentum esse debebat ad audientium animos percellendos. Apud Soph. v. 1389 Orestem Mercurius introducit: ὁ Μαίας δὲ παῖς Ἑρμῆς σφ' ἄγει δόλον σκότῳ κρύψας. Cf. infra v. 686. Vocem χρόνῳ non, quod faciunt nonnulli interpretes, cum κλυτή sed cum antecedentibus jungendam in promtu. Significat: suo tempore, cf. Lob. ad Soph. Aj. 305.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Παῖ, παῖ, θύρας ἄκουσον ἑρκείας κτύπον.
Τίς ἔνδον; ὦ παῖ, παῖ μάλ' αὖθις ἐν δόμοις;
Τρίτον τόδ' ἐκπέραμα δωμάτων καλῶ,
Εἴπερ φιλόξεν' ἐστὶν, Αἰγίσθου βίᾳ.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

Εἶεν, ἀκούω· ποδαπὸς ὁ ξένος; πόθεν;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἄγγελλε τοῖσι κυρίοισι δωμάτων
Πρὸς οὕσπερ ἥκω καὶ φέρω καινοὺς λόγους.
Τάχυνε δ', ὡς καὶ νυκτὸς ἅρμ' ἐπείγεται
Σκοτεινὸν, ὥρα δ' ἐμπόρους μεθιέναι
Ἄγκυραν ἐν δόμοισι πανδόκοις ξένων.

V. 612—77. Orestes evocata Clytaemnestra fictam de morte sua narrationem profert, poscit hospitium, aedibusque a Clytaemnestra recipitur.

V. 613. *τὶς ἔνδον;* Martin. l. l., fortasse recte.

V. 615. *φιλόξεν ἐστὶν Αἰγίσθου βίᾳ* M. *φιλόξεν' ἐστὶν Αἰγίσθου δίαι* G. A. R. *φιλόξενός ἐστιν Αἰγίσθου βία* T. V. De fide lectionis M. dubitari potest; in collat. Weigel. enim nihil annotatum, quamquam Schutz. *δίας* dederat. — Pors. Praef. ad Eur. Hec. p. IX emendavit *φιλοξένη 'στιν Αἰγίσθου βία*, Elmsl. ad Eurip. Med. 807 *φιλόξενός τις Αἰγίσθου βία.* Herm. Class. Journ. XLIV p. 419 (opusc. III p. 216) Porsonum gravius quam quis credidisset lapsum neque Elmsleji conjecturam meliorem esse judicat. Idem de em. rat. gr. gr. p. 103 et Well. *Αἰγίσθου δίαι* explicant: »Siquidem hospitales sunt aedes propter Aegisthum.« Quod vehementer dubito an langueat. Elmsleji emendationem recepit Blomf. Verba *Αἰγίσθου βίᾳ* jungi possunt cum verbis *τρίτον τόδ' ἐκπέραμα δωμάτων καλῶ*, sed aut fallor aut *βίαν* scribendum, ut duplex accusativus a *καλῶ* pendeat, quod etiam librorum scriptura *δίαι* commendatur. Quem evocat his verbis Orestes ex aedibus, non servus est, sed dominus, cf. v. 622 *ἐξελθέτω τις δωμάτων τελεσφόρος* sqq.

V. 616. *παῖς* pro *οἰκ.* praefigitur apud R. — De productione vocis *εἶεν* v. Dindorf. ad Aristoph. Pac. v. 664, ubi legitur *εἶεν. ἀκούω. ταῦτ' ἐπικαλεῖς; μανθάνω.* Herm. obss. critt. p. 108 legit: *εἶεν. Καὶ μὴν ἀκούω* sqq.

V. 617. *ἄγγελε* A.

V. 620. *ὧραι* M. G. A. R.

Ἐξελθέτω τις δωμάτων τελεσφόρος
* Γυνὴ τόπαρχος. ἄνδρα δ' εὐπρεπέστερον.
* Αἰδὼς γὰρ ἐν λεχθεῖσιν οὐκ ἐπαργέμους
Λόγους τίθησιν· εἶπε θαρσήσας ἀνὴρ
Πρὸς ἄνδρα κἀσήμηνεν ἐμφανὲς τέκμαρ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ξένοι, λέγοιτ' ἂν εἴ τι δεῖ· πάρεστι γὰρ
Ὁποῖάπερ δόμοισι τοῖσδ' ἐπεικότα,
Καὶ θερμὰ λουτρὰ, καὶ πόνων θελκτηρία
* Στρωμνὴ, δικαίων τ' ὀμμάτων παρουσία.

V. 623. ταπαρχος suprascripto ὁ M. τἄπαρχος R. τόπαρχος reliqui. — ἄνδρα τ' M. G. A. R. — Herm. obss. critt. p. 109 γυνή τ' ἔπαρχος conjecit. Τόπαρχος editores. Scribendum videtur *στέγαρχος*, quod optime loco convenit. Per omnem scenam verba Orestis in eum modum conformata sunt, ut arctiorem ejus quae aedium est conditionis notitiam prodant, hic illic adeo tectus aliquis sensus lateat, maxime in fine sententiarum, qualem orationis ambiguitatem tragici amant. Quae caussa est, cur mulierem, quae aedium imperium habeat, prius evocet quam dominum; dein quasi se corrigens cetera addit, ne se non esse peregrinum prodat. Pronomen τις v. 622 dictum est, quia orationem incipit tamquam nihil dicturus, nisi ut aliquis imperium habens aedibus procedat, quod deinde arctius definit additis verbis γυνὴ στέγαρχος sqq. Quapropter post τελεσφόρος parumper voce subsistendum. Minus recte Butl. ea esse Orestis verba dicit, quibus ostendat, se Aegisthum prodire malle, morae impatientem, ut sic eum statim opprimat, matris vero in conspectum venire subtimescere.

V. 624. Libri nihil variant. Vulgatam ita explicant, ut οὐκ non cum ἐπαργέμους, sed cum τίθησιν jungatur: »neque enim, vir cum viro sermonem si habeat, pudor intermiscet verba obscura.« Quod contortum judicamus, et offendit ἐν λεχθεῖσι — λόγους. Both. et Well. conjiciunt: Αἰδὼς γὰρ ἐν λεχθεῖσιν οὔ σ' sqq. Scribendum videtur: Αἰδὼς γὰρ *ἀλλαχθεῖσα νοῦ κἀπαργέμους* Λόγους τίθησιν. »Pudor enim sana mente commutatus, in locum sanae mentis succedens, orationem etiam obscuram reddit.«

V. 625. θαρσήσας δ' ἀνὴρ conj. Well.

V. 627. θεράποντι tribuit R.

V. 629. *θελκτηρία Στρωμνὴ* em. Wakefield. S. C. §. 164; libri θελκτήρια. Recepit Blomf.

V. 630. Corrupta verba δικαίων τ' ὀμμάτων παρουσία Well.

Εἰ δ' ἄλλο πρᾶξαι δεῖ τι βουλιώτερον,
Ἀνδρῶν τόδ' ἐστὶν ἔργον, οἷς κοινώσομεν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ξένος μέν εἰμι Δαυλιεὺς ἐκ Φωκέων·
Στείχοντα δ' αὐτόφορτον οἰκείᾳ σάγῃ
Ἐς Ἄργος, ὥςπερ δεῦρ' ἀπεζύγην πόδας,
Ἀγνὼς πρὸς ἀγνῶτ' εἶπε συμβαλὼν ἀνὴρ,
Ἐξιστορήσας καὶ σαφηνίσας ὁδὸν,
Στρόφιος ὁ Φωκεύς· πεύθομαι γὰρ ἐν λόγῳ·
Ἐπείπερ ἄλλως, ὦ ξέν' εἰς Ἄργος κίεις,
Πρὸς τοὺς τεκόντας, πανδίκως μεμνημένος,
Τεθνεῶτ' Ὀρέστην εἰπέ, μηδαμῶς λάθῃ.
Εἴτ' οὖν κομίζειν δόξα νικήσει φίλων,

explicat: »Hospitum benignorum praesentia.« Schwenk. *δωμάτων* conjecit. Sensu commendatur J. H. Vossii ad Hymn. in Cer. v. 269 p. 81 emendatio indicata a Martino *δικαίων τ' ὀνιάτων* corrigentis, auctore Hesychio, apud quem post v. *Ὄνθος* haec leguntur: *Ὄνεια, ὠφέλιμα, ἢ βρώματα, ἢ κτήματα. Ὄνειαρ, ὠφέλεια.* In quibus Vossius *ὄνια* et *ὄνιαρ* corrigit, quod Ms. Hesychii apud Schowium p. 584 comprobari Martin. notat. Quae emendatio ut propter sensum placere potest, ita minime cum Martino certa esse existimanda est. Multo enim probabilius videtur, Hesychium Homeri verba: *Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον,* quam Aeschyli versum respexisse. Conjiciebam *δικαίως, δωμάτων παρουσίᾳ*, h. e. jure, ob aedium abundantiam. *Παρουσία* enim facultates sunt. Thucyd. VI. 87 *πόλιν μείζονα τῆς ἡμετέρας παρουσίας*, cfr. laudatae ad h. l. Hesychii Photii all. glossae.

V. 631. *βαλιώτερον* A.

V. 634. *αὐτόφυρτοι* A. — *οἰκίᾳ* M. — *οἰκίαις ἄγη* G. A. R. *στείχων δι' αὐτόφορτον οἰκίαις ἄγος* conj. R. — Comma, quod post *Ἄργος* est, post *σάγῃ* posuit Klausen.

V. 635. *ἀπεζύγαν* A.

V. 637. *σαφηνίσθ'* G. — Vertunt Schutz. et Blomf.: *ἐξιστορήσας ὁδόν*, sciscitatus quo tenderem, *καὶ σαφηνίσας ὁδόν*, viam quum monstrasset. Sensus horum verborum esse videtur: Quum a me meum iter quaesivisset, ipse suum edocuisset; ut facere solent viatores sibi in via occurrentes, ut invicem quo alter tendat sciscitentur.

V. 639. *ἄλλος* A.

Εἴτ' οὖν μέτοικον, εἰς τὸ πᾶν ἀεὶ ξένον,
Θάπτειν, ἐφετμὰς τάςδε πόρθμευσον πάλιν.
Νῦν γὰρ λέβητος χαλκέου πληρώματα
Σποδὸν κέκευθεν ἀνδρὸς εὖ κεκλαυμένου.
Τοσαῦτ' ἀκούσας εἶπον. εἰ δὲ τυγχάνω
Τοῖς κυρίοισι καὶ προςήκουσιν λέγων,
Οὐκ οἶδα, τὸν τεκόντα δ' εἰκὸς εἰδέναι.

ΧΟΡΟΣ.

* Οἲ 'γώ, κατ' ἄκρας ἐν πᾶσ' ὡς πορθούμεθα.

V. 643. ἀείξενον em. Schneider. in Lex. gr. s. v. Recepit Well.

V. 646. κεκαυμένου conj. Stanl., quod immerito Well. ineptum dicit.

V. 648. προςήκουσι T.

V. 649. δεικὸς G. A. cod. R. — εἰδέναι sunt qui ita interpretentur ut suppleant: εἰ τυγχάνω τοῖς προςήκουσιν λέγων, nescio quo sensu. Inest vero acerbitas quaedam, quod Orestem mortuum esse patrem ejus resciscere par esse dicit, tamquam Agamemnonem dudum occisum ipse nesciat. Fortasse etiam ambiguitas quaedam quaesita. Verba enim simul ita intelligi possunt, ut Orestes par esse dicat, se Clytaemnestram matrem suam nosse, sensu a Clytaemnestra non percepto.

V. 650. Haec oratio in libris Electrae tribuitur, praeter R., qui θεράποντι adsignat. Recte Well. monet illam post v. 561 discessisse. Quod declarant ipsa Orestis verba v. 533 τήνδε μὲν στείχειν ἔσω et v. 560 νῦν οὖν σὺ μὲν φύλασσε τἀν οἴκοις καλῶς. Nulla autem prorsus caussa, cur eam contra fratris mandatum cum matre in scenam regressam putemus. Contra Portus Clytaemnestrae hos versus tribuendos censuit, quam sententiam amplexus est Martin. p. 20. »Non illam Aeschylus neque in Agam. neque in Choeph. omni humanitatis et materni in liberos amoris sensu finxit destitutam, cfr. Agam. 851 sqq. c. Choeph. v. 655 s., Agam. 1530 sqq. 1639 sqq.; intolerabilis autem profecto foret ejus impietas, si unici filii obitu, in quo tota spes domus posita esset — nam apud Aeschylum ex Aegistho non peperit — nullum prorsus doloris sensum exprimeret, ac tantum illa v. 661 sqq. diceret, in quibus filii ne mentionem quidem facit. Quamquam igitur dolor ejus gaudio est mixtus, tamen non potest quin aliquam certe doloris significationem et lamentationem edat. Ne Sophoclis quidem Clytaemnestra, quamvis ille ei ingenium magis saevum atque abominandum tribuerit

---

quam Aeschylus, audita Orestis morte, materni doloris plane est expers; cfr. El. v. 766 sqq. Idem Orestis responsum probat, qui, si non mater, sed alia mulier quam nuntii et peregrini personam gerens quae esset scire non poterat, illa dixisset, non ea quae respondet erat dicturus.« Haec ille. At si versus sunt Clytaemnestrae, non possunt alio modo accipi, quam ut affectatum ejus coram domesticis dolorem (cfr. v. 697) exprimant; hoc enim facile patet, magna cum arte singula composita esse, ut vero affectu careant. Sed Clytaemnestrae non esse, probant v. 654 *φίλων ἀποψιλοῖς με τὴν παναθλίαν*, quem aperte Clytaemnestra infra v. 676 respicit: *ἡμεῖς δὲ ταῦτα τοῖς κρατοῦσι δωμάτων κοινώσομέν τε κοὐ σπανίζοντες φίλων βουλευσόμεσθα τῆσδε συμφορᾶς πέρι*, et v. 657 *νῦν δ' ἥπερ ἐν δόμοισι βακχείας ζάλης ἰατρὸς ἐλπὶς ἦν* sqq., quae verba Clytaemnestrae esse non possunt. Tantum autem abest ut offendendum silentio Clytaemnestrae, ut poeta laude dignus censendus sit, quod silentem fecerit. Quo silentio ille optime expressit eam moveri affectu vario, distrahi simul dolore propter maternam adversus filium pietatem et gaudio, quod metu suo sit liberata. Si loqueretur Clytaemnestra, minus recte poeta eam magnum aut gaudium aut dolorem oratione prodentem fecisset; si gaudium, repugnat naturae et humanitatis sensus, mitiusque reginae ingenium quam quod eam feritatem admittat alii Agamemnonis et nostrae fabulae loci ostendunt; si dolorem, prae ea quam Chorus et quodammodo ipsi audientes de Clytaemnestra informatam habent notionem non poterat non falsus et simulatus videri. Choro vero supra v. 563 Orestes mandaverat *γλῶσσαν εὔφημον φέρειν Σιγᾶν θ' ὅπου δεῖ καὶ λέγειν τὰ καίρια.* Quem hac ipsa oratione re sibi mandata defungentem vides. Quibus de caussis non dubitavi Chori nomen praescribere.

οἶ ἐγὼ A. *οἶ ἐγὼ* R. *οἶ ἐγὼ* T. — *ἐν πᾶσ' ὧ πορθόμεθα* M. *ἐν πᾶσ' ὡς* id. e collat. Weigel. G. A. R. *ἐνθάδ' ὡς* T. V. Locus corruptus vexavit interpretes. Editiones fere Turnebi scripturam exhibent. Mueller. Eumen. p. 195 not. *ἔμπας* conjecit, improbante Herm. opusc. VI. 2. p. 210; neque ea conjectura admitti potest cum propter metrum tum propter significationem. Desideramus enim certa exempla, quibus ea vox plane omnino significet, locos in lexicis indicatos si propius inspexeris, notionem vocis propriam habere invenies. Muellerum secutus Klausen. *ἔμπαν* dedit. Martin. conjecit *ἐμπέδως*. Possis etiam *ἐμφανῶς* scribendum suspicari. Nos facillima emendatione locum restituere nobis videmur, scribentes

Οἶ 'γώ, κατ' ἄκρας εἶπας ὡς πορθούμεθα.

Vae, funditus nos periisse declarant verba tua. Cfr. Pers. 292.

Ὦ δυςπάλαιστε τῶνδε δωμάτων ἀρά,
Ὡς πόλλ᾽ ἐπωπᾷς, κἀκποδὼν εὖ κείμενα
Τόξοις πρόσωθεν εὐσκόποις χειρουμένη
Φίλων ἀποψιλοῖς με τὴν παναθλίαν.
Καὶ νῦν Ὀρέστης, ἦν γὰρ εὐβούλως ἔχων,
Ἔξω κομίζων ὀλεθρίου πηλοῦ πόδα,
* Νῦν δ᾽, ἥπερ ἐν δόμοισι βακχείας καλῆς
Ἰατρὸς ἐλπὶς ἦν, παροῦσαν ἐγγράφει.

Atossa nuncio respondens: ἐμοῖς μὲν εἶπας δώμασιν φάος μέγα. Nostro loco fortasse Chorus Orestis verba v. 647 Τοσαῦτ᾽ ἀκούσας εἶπον respicit.

V. 651. Ἀρὰ Blomf.; ceteri ἀρά.

V. 652. πόλ᾽ A. — ἐπωπαῖς M. G. A. ἐπ᾽ ὠπαῖς T. — ἐπωπᾷς V. et Schol.: ἐφορᾷς. — Vulgo post κείμενα distinctionem ponunt, qua sublata Bothius recte post ἐπωπᾷς commate interpunxisse videtur.

V. 653. τέξοις cod. R. τάξοις G. A.

V. 655. εὐβόλως dederunt Pors. Blomf.

V. 656. νομίζων M. G. A. — βηλοῦ conj. Schutz. probantibus Herm. obss. critt. p. 110 et Butl. — Schol.: παροιμία ἔξω πόδα πηλοῦ. Vid. Stanl. ad h. l. Blomf. ad Prom. v. 271.

V. 657. δήπερ G. A. R. — βακχίας M. G. — σὺν δ᾽ conj. Herm. obss. critt. p. 110. — βακχείας καλῆς ironice de Clytaemnestrae furoribus dictum vulgo interpretantur, quod quomodo fieri possit parum video. Mira est Wellaueri vel potius Schwenkii, quem ille auctorem non nominavit, interpretatio, qui his verbis Electram, quae baccha a Clytaemnestra vocari solita sit, dici existimant. Verum videtur, quod Emperius emendavit, βακχείας ζάλης, quamquam exemplum ejus vocis translato sensu dictae non succurrit.

V. 658. ἐλπὶς ὢν conj. R. — Virorum doctorum conjecturas, quibus metrum aut linguae leges pessumdantur, praetermittimus. Quibus Butleri emendatio praestat παρ᾽ οὐδὲν ἐγγράφει scribentis, »calculis subductis pro nihilo computat,« quam Blomf. dubitanter recepit. Wellauero verba παροῦσαν ἐγγράφει choreuta aversus pronuntiasse videtur, ne Clytaemnestra audire posset.' Boissonnadius παρ᾽ οὐδὲν ἐκγράφει. Ἐκγράφει, expungit, etiam Bothius. Schwenkius: »Ambigue. Intelligit de Oreste vivo, quod Clytaemnestra de cinere mortui accipere debet.« Videtur sane hunc in modum vulgata defendi posse, quamquam scrupulus manet; sed subjectum ad ἐγγράφει aptius non Orestem sed δωμάτων ἀρὰν intellexeris,

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἐγὼ μὲν οὖν ξένοισιν ὧδ' εὐδαίμοσιν
Κεδνῶν ἕκατι πραγμάτων ἂν ἤθελον
Γνωστὸς γενέσθαι καὶ ξενωθῆναι· τί γὰρ
Ξένου ξένοισίν ἐστιν εὐμενέστερον;
Πρὸς δυςσεβείας ἦν ἐμοὶ τόδ' ἐν φρεσὶν
Τοιόνδε πρᾶγμα μὴ καρανῶσαι φίλοις
Καταινέσαντα καὶ κατεξενωμένον.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Οὔτοι κυρήσεις μεῖον ἀξίως σέθεν,
Οὐδ' ἧσσον ἂν γένοιο δώμασιν φίλος·
Ἄλλος δ' ὁμοίως ἦλθεν ἂν τάδ' ἀγγελῶν.
Ἀλλ' ἔσθ' ὁ καιρὸς ἡμερεύοντας ξένους

---

quae spem ad exitum duxisse dicatur. Quapropter vide an v. 655 interpungendum: *Καὶ νῦν — Ὀρέστης ἦν γὰρ εὐβούλως ἔχων*, v. 658 autem cum Heathio *ἐγγράφεις* scribendum sit. Sermonis obscuritas autem excusationem aliquam habet, quia Orestis praesentiam tecte significari apparet. Verbum *ἐγγράφειν* proprie ad fiscum pertinere notant Heath. et Blomf., sed etiam de ea re hoc loco dubitari potest. Alex. ap. Athen. 28 f. *ἱερὸν ἐγγράφω τὴν οὐσίαν*. Id. p. 379 b. *εἰς τοὺς σοφιστὰς τὸν μάγειρον ἐγγράφω*. Eurip. Troad. 1193 *ἰὼ ἰὼ μελέα μάτηρ ἣ τὰς μεγάλας ἐλπίδας ἐπὶ σοὶ κατέγραψε βίου*. Cfr. praeterea Soph. El. 297 *Ὀρέστης — τὰς οὔσας τέ μου καὶ τὰς ἀπούσας ἐλπίδας διέφθορεν*. Eur. Or. 831 *οἴμοι προσῆλθεν ἐλπὶς, ἣν φοβουμένη πάλαι τὸ μέλλον ἐξετηκόμην γόοις*.

V. 659. *ὢν* M. (*ὧν* coll. Weigel.) G. *ὦ* A. — *εὐδαίμοσι* T. V.

V. 661. *ξενωθῆραι* G.

V. 663. *δυσεβείας* M. — *φρεσὶ* T. V. — *δυςσεβείας δ'* ex Pauwii emendatione recepit Blomf., quod fere necessarium videtur.

V. 666—74 *θεράποντι* tribuit R. 674—88 Oresti. — *ἀξίων* ex Pauwii emendatione Blomf.; quod fortasse legit scholiastes explicans: *τῶν σῶν ἀξίων τιμῶν*. Well.: »*ἀξίων* fere necessarium est, nisi quis *κυρήσεις* absolute dictum velit, cujus usus tamen exempla desidero.« Eo modo vulgatam defendit Klausen. allegans hujus fab. v. 204 *εὔχου τὰ λοιπὰ τοῖς θεοῖς τελεσφόρους εὐχὰς ἐπαγγέλλουσα τυγχάνειν καλῶς*. quo loco *τὰ λοιπά* cum *τυγχάνειν* construendum putaverim.

V. 668. *ἀγγέλλων* R.

Μακρᾶς κελεύθου τυγχάνειν τὰ πρόςφορα.
Ἄγ' αὐτὸν εἰς ἀνδρῶνας εὐξένους δόμων,
Ὀπισθόπους δὲ τούςδε καὶ ξυνεμπόρους·
Κἀκεῖ κυρούντων δώμασιν τὰ πρόςφορα.
Αἰνῶ δὲ πράσσειν ὡς ὑπευθύνῳ τάδε.
Ἡμεῖς δὲ ταῦτα τοῖς κρατοῦσι δωμάτων
Κοινώσομέν τε κοὐ σπανίζοντες φίλων
Βουλευσόμεσθα τῆςδε συμφορᾶς πέρι.

ΧΟΡΟΣ.

Εἶεν, φίλιαι δμωΐδες οἴκων
Πότε δὴ στομάτων
Δείξομεν ἰσχὺν ἐπ' Ὀρέστῃ;
Ὦ πότνια χθὼν καὶ πότνι' ἀκτὴ

V. 670. *τυγχάνει* G. A. — Blomf. constructionem *ἡμερεύοντας κελεύθου* notabilem dicit. Scribendum videtur *μακρὰς κελεύθους.*

V. 671—73 omittunt G. A. R. T. propter homoeoteleuton.

V. 672. Hesych.: *ὀπισθόπους· ὑποστρέψας.* Hunc sequuntur Abresch. Well. Martin.; contra Stanl. Monk. ad Eurip. Hippol. 54 (quo v. legitur: *πολὺς ἅμ' αὐτῷ προςπόλων ὀπισθόπους κῶμος λέλακε.* ib. 1179 *ὀπισθόπους φίλων ὁμήγυρις*) Blomf. pedissequos intelligunt. Quod rectum procul dubio. Quae enim caussa, quaeso, cur duplicem viam faciat? At pro *ὀπισθόπους δὲ* scribendum *ὀπισθόπους τε.*

V. 673. H. Voss. in interpretatione germanica pro *δώμασιν* expressit *σώμασιν.* »*Auch dann gereicht werd' ihnen, was der Leib bedarf.*«

V. 674. *ἐπευθύνῳ* M. G. *ἐπευθύνω* R. *ἐπ' εὐθύνῳ* A.

V. 676. *κοινώσωμέν* R.

V. 677. *βουλευσόμεσθα* em. Stephan. *βουλευόμεθα* M. G. A. R. *βουλευόμεσθα* T. V.

V. 678—88. Clytaemnestra et Oreste digressis e scena, Chorus jam propius instante certamine Agamemnonem, Suadelam quae fraudem tegat, Mercurium terrestrem ad opem ferendam evocant.

V. 678. *εἶεν φίλιαι* M. (id. *φιλίᾳ* coll. Weigel.) *εἰ ἐν φιλία* G. A. R. *εἶεν φίλαι* T. V. — *φίλιαι* conjectura assecuti Heath. et Herm. ad Vig. p. 750. *φιλίᾳ* conj. Seidl. ad Eurip. Troad. v. 243, quod jungendum sit cum *δείξομεν.* Interrogationis signum primus apposuit Abresch. — Sententia est: Quando nobis Orestis victoriam celebrare licebit?

Χώματος, ἣ νῦν ἐπὶ ναυάρχῳ
Σώματι κεῖσαι τῷ βασιλείῳ,
Νῦν ἐπάκουσον, νῦν ἐπάρηξον·
* Νῦν γὰρ ἀκμάζει πειθὼ δολία
Ξυγκαταβῆναι χθόνιον δ' Ἑρμῆν
Καὶ τὸν νύχιον τοῖςδ' ἐφοδεῦσαι
Ξιφοδηλήτοισιν ἀγῶσιν.

V. 686. δ' Ἑρμῆα M. G. A. γ' Ἑρμῆα R. δ' Ἑρμῆν T. V. post ξυγκαταβῆναι comma ponunt T. V. — Multae Virorum doctorum in hunc locum conjecturae. Herm. opusc. I p. 115 verbis χθόνιον quod glossema sit sequentis νύχιον, et καὶ τὸν ejectis scribendum conjicit: Νῦν γὰρ ἀκμάζει πειθὼ δολίαν ξυγκαταβῆναι, νύχιόν θ' Ἑρμῆν τούςδ' ἐφοδεῦσαι. Δολίαν ex Pauwii emendatione editores tantum non omnes receperunt. Blomf. legit: Νῦν γὰρ ἀκμάζει Πειθὼ δολίαν ξυγκαταβῆναι, χθόνιόν θ' Ἑρμῆν, καὶ τὸν νύχιον τοῖςδ' ἐφοδεῦσαι sqq. τὸν νύχιον intelligens Orestem, clandestinum: »Tempus est ut simul descendant Suada ac Mercurius, et ut Orestem ducant ad certamen.« Ἐφοδεύειν et Herm. et Blomf. sensu activo interpretantur, quo non dicitur. Ahrens p. 33: — Πειθῶ δολίῳ ξυγκαταβῆναι χθονίαν Ἑρμῇ sqq., in sequentibus τὸν νύχιον intelligens Agamemnonem. Mueller. Eumen. p. 195 not. Ὦ πότνια χθὼν . . . νῦν ἐπάρηξον (νῦν γὰρ ἀκμάζει Πειθὼ δολία), ξυγκαταβῆναι χθόνιόν θ' Ἑρμῆν, καὶ τὸν Νύχιον τοῖςδ' ἐφοδεῦσαι sqq. Martin: χθόνιον δ' Ἑρμῆν ἄκακον νύχιον sqq. Nos in diariis Zimmerm. 1836 p. 566: χθόνιόν θ' Ἑρμῆν καιρὸν νύχιον τοῖςδ' ἐφοδῶσαι sqq. — At non tanto molimine opus. Locus una lineola librorum scripturae addita sanatur. Scribendum enim:

Νῦν γὰρ ἀκμάζει, Πειθὼ δολία,
Ξυγκαταβῆναι, χθόνιον δ' Ἑρμῆν
Καὐτὸν νύχιον τοῖςδ' ἐφοδεῦσαι
Ξιφοδηλητοῖσιν ἀγῶσιν.

Πειθὼ δολία est vocativus, quam precatur ut una cum Oreste in certamen descendat, simul vero ut Mercurius terrester et ipse per noctem vel nocturnus adventet. Νύχιος eo refertur, quod res nocturno tempore agitur, simul fortasse ad cognomen Dei alludit. — Similia habet Soph. El. 1389 Ὁ Μαίας δὲ παῖς Ἑρμῆς σφ' ἄγει δόλον σκότῳ κρύψας.

V. 688. ξιφοδημήτησιν G. A. ξιφοδημήτοισιν T.

V. 689—741. Preces Chori interrumpuntur Nutricis adventu a Clytaemnestra ad Aegisthum arcessendum missae. Quae postquam simplici eademque festivissima oratione (cf. Praefat.) dolorem de

Ἔοικεν ἀνὴρ ὁ ξένος τεύχειν κακόν,
Τροφὸν δ' Ὀρέστου τήνδ' ὁρῶ κεκλαυμένην.
Ποῖ δὴ πατεῖς, Κίλισσα, δωμάτων πύλας;
Λύπη δ' ἄμισθός ἐστί σοι ξυνέμπορος.

ΤΡΟΦΟΣ.

* Αἴγισθον ἡ κρατοῦσα τοὺς ξένους καλεῖν
Ὅπως τάχιστ' ἄνωγεν, ὡς σαφέστερον
Ἀνὴρ ἀπ' ἀνδρὸς τὴν νεάγγελτον φάτιν
Ἐλθὼν πύθηται τήνδε. πρὸς μὲν οἰκέτας

Orestis morte suum, odium in dominos, summum defuncti amorem et pietatem exposuit, Chorus ei persuadet, ut Aegisthum solum relictis satellitibus venire jubeat.

V. 689. In libris *Οἰκέτου* persona praefigitur. Vera ratio jam apud scholiastam, qui versum recte intellexit: *Ἀνὴρ ὁ ξένος: ξένον τὸν Ὀρέστην καλεῖ, ἵνα δόξωσιν ἀγνοεῖν τὸ σκαιώρημα.* Id.: *τεύχειν κακόν· ἀντὶ τοῦ πεποιηκέναι πένθος τῷ οἴκῳ διὰ τῆς ἀγγελίας.* Nutricem lacrimantem conspiciens Chorus *τὰ καίρια* (v. 563) loquitur: Blomf. vim hujus versus se non perspicere dicit. — *ἀνὴρ* Pors. scripsit. Libri *ἀνήρ.*

V. 690. *Ὀρέστ' αὐτὴν δ'* G. *Ὀρέσταν τήνδ'* A. — Etym. Gud. p. 311, 57. *Ἰστέον ὅτι τὸ παρ' Αἰσχύλῳ ἐν Χοηφόροις λεγόμενον, οἷον*

Τροφὸν δ' Ὀρέστου τήνδ' ὁρῶ κεκαυμένην

ἀντὶ τοῦ κεκλαυκυῖαν κεῖται. Ἀλλ' εἴπομεν, ὅτι τὰ τοιαῦτα ποιητικά εἰσιν.

V. 691. *Κίλισσα* M. T. *κιλίσσω* G. A. *Γείλισσα* R. V. et schol.

V. 692. *ἐπὶ* A. — Phrynich. Bekkeri p. 14, 20. *Ἄμισθος: χωρὶς μισθοῦ. Σοφοκλῆς· Ἄμισθος ὁ ξένος πορεύεται.* Cfr. Hesych. s. v. *ἄμισθος.* Schol.: *Ἄμισθος· κακόμισθος· δάκρυα γὰρ προξενεῖ.* Recte Blomf. vertit: vector, qui naulam non solvit.

V. 693. *πρὸς ξένους* conj. Stanl. *τοῖς ξένοις* Pauw. — Blomf. pro *καλεῖν* legendum suspicatur *μολεῖν.* Vulgatam defendit Schwenk. vocem *ἄνωγεν* explicans: dicit idque facere jubet, coll. Soph. Aj. 435 *ἀριστεύσας* pro *λαβὼν τῷ ἀριστεῦσαι*, ib. 439 *ἀρκέσας* locisque aliis similibus. Idem pergit: »sed puto in locum verbi *λέγειν* Aeschylum *ἄνωγεν* substituisse, quia Clytaemnestra nutrici haecce Aegistho nunciare, jusserat. De quo loquendi genere vid. Herm. ad Soph. Aj. 728. 1037. 1086.« Posterius probat Well. Fortasse scribendum *μ' ὡς ξένους*, quamquam articulo aegre caremus.

V. 696. *πύθεται* R. — *εἰκέτας* A.

* Θέτο σκυθρωπὸν ἐντὸς ὀμμάτων γέλων
Κεύθουσ᾽ ἐπ᾽ ἔργοις διαπεπραγμένοις καλῶς
Κείνῃ, δόμοις δὲ τοῖςδε παγκάκως ἔχει
Φήμης ὑφ᾽ ἧς ἤγγειλαν οἱ ξένοι τορῶς.
Ἦ δὴ κλύων ἐκεῖνος εὐφρανεῖ νόον,
Εὖτ᾽ ἂν πύθηται μῦθον. ὢ τάλαιν᾽ ἐγώ·
Ὥς μοι τὰ μὲν παλαιὰ συγκεκραμένα
Ἄλγη δύςοιστα τοῖςδ᾽ ἐν Ἀτρέως δόμοις
Τυχόντ᾽ ἐμὴν ἤλγυνεν ἐν στέρνοις φρένα.
Ἀλλ᾽ οὔτι πω τοιόνδε πῆμ᾽ ἀνεσχόμην.
Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τλημόνως ἤντλουν κακά·
Φίλον δ᾽ Ὀρέστην, τῆς ἐμῆς ψυχῆς τριβὴν,
Ὃν ἐξέθρεψα μητρόθεν δεδεγμένη,
Καὶ νυκτιπλάγκτων ὀρθίων κελευσμάτων

V. 697. *θέτο* libri omnes. Editores plerique *ἔθετο*; majus vitium in ea voce latere judicavit Herm. Praef. ad Eurip. Bacch. p. XX. *σκυθρωπῶν* unus V., quod recepit Blomf., jure, ut videtur. Ceteri *σκωθρωπόν*. Apta constructio, si verba *γέλων κρατοῦσα* cum antecedentibus *ἡ κρατοῦσα ἄνωγεν* jungantur; quapropter Well. *θετῶς*, Martin. p. 22 *θετὸς* conjecerunt, quod sit simulans, affectans, quo sensu num ea vox dicatur admodum dubitamus. Acute Emperius act. societ. gr. p. 368 *ἐθελοσκυθρώπων* conjecit, qui sint oculi de industria tristes. Fortasse tamen scribendum: *πρὸς μὲν οἰκέτας θ᾽ Ἧτο σκυθρωπῶν ἐντὸς ὀμμάτων γέλων κεύθουσα.* Et sedebat coram familia risum tristi vultu condens. Oratio eo modo cum antecedentibus nexa, qui ad loquendi genus quo vetula utitur aptus videtur. Infra v. 928 *σεμνοὶ μὲν ἦσαν ἐν θρόνοις τόθ᾽ ἥμενοι.* Eurip. El. 314 *μήτηρ δ᾽ ἐμὴ Φρυγίοισιν ἐν σκυλεύμασιν Θρόνῳ κάθηται, πρὸς δ᾽ ἕδρας Ἀσιητίδες Δμωαὶ στατίζουσ᾽, ἃς ἔπερσ᾽ ἐμὸς πατήρ.*

V. 698. *καλῶν* R. — post *καλῶς* T. interpungit.

V. 699. *κείνης δόμος* T. — *ἔχειν* M. G. A.

V. 701. *ἐκεῖνον* G. A. T. cod. R. — *εὐφρανεῖν* cod. R.

V. 703. *συγκεκραμμένα* A.

V. 704. *τούςδ᾽* G. — *δυςοιστατοὺς δ᾽ ἐνατρέως* A.

V. 706. *ἠνεσχόμην* mavult Butl. *ἠνειχόμην* Blomf.

V. 708. *λίφον* T.

V. 709. *νυκτιπλάγκτοον* A. *νυκτίπλαγκτον* T. quod recepit Well. — *κελευμάτων* M. G. A. R. T.

Καὶ πολλὰ καὶ μοχθήρ', ἀνωφέλητ' ἐμοὶ
Τλάσῃ — Τὸ μὴ φρονοῦν γὰρ ὡςπερεὶ βοτὸν
Τρέφειν ἀνάγκη, πῶς γὰρ οὔ; τρόπῳ φρενός.
Οὐ γάρ τι φωνεῖ παῖς ἔτ' ὢν ἐν σπαργάνοις
* Ἢ λιμὸς ἢ δίψη τις ἢ λιψουρία

V. 711. πονήρ' **R.** — ἀν' ὠφέλητ' **A.** — **Herm. obss. critt.** p. 112 ut locum expediret, pro τλάσῃ legendum proposuit ἔτλην. Well. post δεδεγμένη aposiopeseos signo posito Turnebi lectionem recepit, dici putans: »et nocturnae vagationes ob infantis vagitum susceptae aliaque multa molesta jam inutilia sunt mihi quae ea tuli.« Blomf. locum aliqua ex parte expeditiorem se reddidisse dicit scribendo v. 711 ἐκ pro καί. Mueller. ap. Zimmerm. 1836 p. 37 plures versus intercidisse existimat. — Vulgata sana videtur. Genitivus νυκτιπλάγκτων ὀρθίων κελευμάτων pendet a verbis καὶ πολλὰ καὶ μοχθήρ'; oratio autem ἀνακόλουθος eo sermonis genere, quo poeta indoctam et garrulam anum ornare voluit. Dicit: »caetera mala patienter tuli, sed carum Orestem quem a matre exceptum enutrivi, et nocturni vagitus per thalamos me vagari jubentis labores et multos et mihi quae eos sustinui inutiles — sc. quomodo feram?« Igitur post τλάσῃ aposiopeseos signum apposui. Heath.: »Plena constructio esse debebat φίλον δ' Ὀρέστην τεθνάναι τοῦτο δὴ τὸ κακὸν τλημόνως ἀντλεῖν οὐ δύναμαι, sed mentione Orestis injecta, quem labores in ejus nutricatione exantlati nutrici carissimum, ut solet, reddiderant, illa statim animi teneritudine abrepta filum sermonis abrumpit et in nutricationis incommodis recensendis anili plane garrulitate exspatiatur.«

V. 712. τλάσει **R.** — φρυνεῖν **A.** φρονῶν **T.** — ὡςπὲρ εἰκοτὸν **M.** ὡς περεὶ **A.**

V. 713. Verba τρόπῳ φρενός Stanl. explicat provida ratione, Blomf. non alio modo quam conjectura. Mueller. l. l. interpungit πῶς γάρ; οὐ τρόπῳ φρενός. »*Denn das noch unvernünftige Kind muss man wie ein Thier aufziehen — wie denn sonst? — nicht nach der Weise der Vernunft.*« Verba illa significare videntur: Ea ratione quam mens pueri postulat.

V. 715. ἠλεψουρία **A.** — Librorum scriptura ob tres caussas suspecta; nam et εἰ necessarium, judice Herm. Class. Journ. XLIV p. 404 (opusc. III p. 199) et vocis δίψη forma certe inusitata, damnata a Buttmanno Gr. gr. vol. II p. 395 et Dindorf. Tr. Gr. Praef. p. 26, denique propter vocem τις, quam aptius cum λιψουρία quam cum δίψα construi apparet. Pors. ex Stanleji conjectura εἰ λιμὸς scripsit; Elmsl. ad Eurip. Med. 480 διψῇ τις, »sitit, ad λιμός sub-

Ἔχει· νέα δὲ νηδὺς αὐτάρκης τέκνων.
Τούτων πρόμαντις οὖσα, πολλὰ δ᾽, οἴομαι,
Ψευσθεῖσα παιδὸς σπαργάνων φαιδύντρια,
Γναφεὺς τροφεύς τε ταὐτὸν εἰχέτην τέλος.
Ἐγὼ διπλᾶς δὲ τάςδε χειρωναξίας
Ἔχουσ᾽ Ὀρέστην ἐξεδεξάμην πατρί.

---

audiendum πιέζει αὐτόν aut ejusmodi aliquid,« quod recepit Blomf. — Well. δίψησις conjecit. — Omnes quas indicavi difficultates tolluntur, si facillima emendatione scripseris:

Ἢ λιμὸς, ἢ δίψ᾽, ἤ τις εἰ λιψουρία sqq.

V. 716. αὐτάρκη G. A. — Recte Schol.: ἑαυτῇ ἀρκεῖν καὶ βοηθεῖν βούλεται. Blomf. conj. αὐτάρχης.

V. 718. Poll. VII. 40. Καὶ ἡ παρ᾽ Αἰσχύλῳ, Παιδὸς σπαργάνων φαιδύντρια.

V. 719. στροφεύς τε M. G. στρόφευσε A. — Oratio ἀνακόλουθος, locus sanus videtur. »Horum vates cum essem, saepe autem decepta fasciarum pueri cum eadem essem lotrix, fiebat ut fullo et nutrix eodem ministerio tenerentur.« Herm. opusc. III. p. 253 de hoc loco haec scripsit: »Reisigius quum in Commentationibus Criticis ad Oed. Col. p. 259 οὐ vel μὴ sequente οὔτε vel μήτε negat pro οὔτε et μήτε positum putari posse, quia sic etiam simplex τὲ posset duplicis vim obtinere, argute dicto incautum lectorem fortasse fallat, cautum non fallet. Nam quod primo adspectu absurdum est, semel positam vocem duplicis vim habere, desinit absurdum esse, ubi reputaveris, in sermone vocem, qua verba pronunciantur, audientem de omissione admonere. Itaque aliter pronuntiantur οὐκ — οὔτε, ubi οὐ pro οὔτε positum sit, quam ubi secus est. Sed ut etiam prius τε omissum, quod fieri posse negat Reisigius, confirmem, quis negabit id factum esse in Aesch. Choeph. v. 719? Nam prior vox, γναφεύς, quoniam sine altera, τροφεύς, nullum hic sensum praeberet, necessario aliter pronuncianda est, ac si τροφεὺς etiam omitti posset; atque ita quidem pronunciatur, ut et voce paullum erigatur, et brevi pausa facta indicetur partem tantummodo nominatam esse rei, cujus jam altera pars nominanda sit. Id vero idem est, ac si plene dicatur γναφεύς τε τροφεύς τε. Intelligi potest ex hujusmodi rebus, non satis esse, grammaticum rigentibus oculis litteras intueri, sed vivam animo suo vocem loquentium repraesentare. Majus enim quiddam atque divinius est sermo humanus, quam quod totum mutis litterarum figuris comprehendi queat.«

V. 721. πατρὶ supra scripto ὃς M. — Intelligunt interpretes nutricem Orestem a patre nutriendum accepisse, de constructione

Τεθνηκότος δὲ νῦν τάλαινα πεύθομαι.
Στείχω δ' ἐπ' ἄνδρα τῶνδε λυμαντήριον
Οἴκων, θέλων δὲ τῶνδε πεύσεται λόγων.

ΧΟΡΟΣ.

Πῶς οὖν κελεύει νιν μολεῖν ἐσταλμένον;

ΤΡΟΦΟΣ.

Ἢ πῶς; λέγ' αὖθις, ὡς μάθω σαφέστερον.

ΧΟΡΟΣ.

Εἰ ξὺν λοχίταις, εἴτε καὶ μονοστιβῆ;

ΤΡΟΦΟΣ.

Ἄγειν κελεύει δορυφόρους ὀπάονας.

ΧΟΡΟΣ.

Μὴ νῦν σὺ ταῦτ' ἄγγελλε δεσπότου στύγει·

---

dativi citantes Porsonum et Schaef. ad Eurip. Hec. 539. Hoc tamen loco vide an hic potius sensus sit, ut nutrix se post patrem Orestem nutriendum accepisse dicat, ut eadem jam Agamemnonis nutrix fuerit.

V. 723. στείχων M.

V. 724. πεύσετε A. — τόνδε λόγον conj. Blomf.

V. 725—27. Choro tribuunt T. V., Oresti R., qui etiam in sequentibus pro Choro ubique Orestis personam habet.

V. 726. ἦ πῶς libri. — ὡς μάθωσα φέστερον A. — τί πῶς; conj. Canter. πῶς φῄς; Valcken. ad Eurip. Phoen. 922 et Hippol. 565, ὅπως Schutz., quod recepit Blomf. Schutzium recte observasse dicens, quum quis ad quaestionem πῶς sic respondeat, ut de sensu quaestionis dubitet, tum semper in responsione dici ὅπως, quod non minus recte observari possit de τίς, ποῖ et similibus. Vulgatam defendit Well. ἦ scribens: »Nutrix quae interrogationem non intellexerat, quaerit: num, quomodo, interrogas?« — Canteri emendationem probat Herm. opusc. III p. 234, ita tamen ut dubitatione non carere significet.

V. 727. ἢ ξὺν M. G. A. R. εἰ T. V. — Librorum scriptura defendi posse non videtur. Differt enim a nostro locus quem Well. laudat Eurip. Alc. 114 στείλας ἢ Λυκίας, εἴτ' ἐπὶ τὰς ἀνύδρους Ἀμμωνίδας ἕδρας. — Klausen. ἦ scripsit.

V. 729. ἄγγελε, A. — στυγεῖ R. et var. lect. ap. Steph. — δεσπότου στύγει Well. lex. Aesch. s. v. propter odium domini in-

Ἀλλ' αὐτὸν ἐλθεῖν, ὡς ἀδειμάντως κλύῃ,
Ἄνωχθ' ὅσον τάχιστα γαθούσῃ φρενί.
Ἐν ἀγγέλῳ γὰρ κρυπτὸς ὀρθοῦται λόγος.

ΤΡΟΦΟΣ.

Ἀλλ' ἦ φρονεῖς εὖ τοῖσι νῦν ἠγγελμένοις;

ΧΟΡΟΣ.

Ἀλλ' εἰ τροπαίαν Ζεὺς κακῶν θήσει ποτέ;

ΤΡΟΦΟΣ.

Καὶ πῶς; Ὀρέστης ἐλπὶς οἴχεται δόμων.

---

telligit; rectius Stanl. alii, ut videtur, dominum invisum, detestabilem interpretantur, »*ein Scheusal von Herrn.*«

V. 730. *ἀδήμαντος* R. *κλύει* A. — *αὐτὸν* sunt qui ipsum vertant; significare s o l u m in promtu.

V. 731. *τάχιστ' ἀγαθούσῃ* M. G. A. R. — dorismum propter librorum omnium consensum retinui, cfr. v. 552 *βαλόν*, quamquam res admodum dubia videtur. *γηθούσῃ* Schutz. Blomf. — Praesens verbi *γηθεῖν* hoc uno apud tragicos loco legi monet Elmsl. in censura Promethei Blomfieldianae.

V. 732. *κρυπτὸς ὀρθούσῃ φρενὶ* M. G. A. R. *ὀρθώσῃ φρενὶ* T. V. Citat Euripidi tribuens Schol. Ven. in Il. O. 207 *ἐν ἀγγέλῳ γὰρ κυπτὸς ὀρθοῦται λόγος*, Eustath. vero in Il. O. p. 1013, 11, eadem citans scribit *κρυπτός*. Hinc primus Pors. edidit *κρυπτὸς ὀρθοῦται λόγος*. Librorum errorem ex praecedentis versus terminatione *-θούσῃ φρενὶ*, ad quam oculus aberraverit, ortum apparet. Blomf. *κυπτὸς* scripsit, vertens: Nuntii prudentia rectam facere potest orationem incurvam, i. e. vitiosam. — Imo sensus hujus versus hic est, ut Aegisthum solum venire jubeat, quia cum nuntio occultum colloquium praestet.

V. 733. *ἀλλ' ἦ* G. *ἀλλ' εἰ* A. Interrogationis notam primus apposuit Heath. Sine interrogatione Well.

V. 734. *ἀλλ' εἰ* libri, nisi quod *εἶ* A. R. — *ἀλλ' ἦ* scripsit Well. quia aptissimum sit, Chori responsum ab iisdem verbis incipere, quibus nutrix usa. — Eurip. Alc. 823 *Ἀλλ' εἴ σ' ἀφείην μὴ φρονοῦσαν, ὡς θάνοις;* — *τροπαίαν* Pors. ad Eurip. Suppl. 647 ed. Gaisf. in *τρόπαιον* aut *τρόπαια* mutari vult. Eam vocem pro *τροπὴν* quamquam lyrico carmine Aeschylus habet Sept. 688 et Agam. 227. — Interrogationis notam versui apposui, cf. locum ex Eur. laudatum.

ΧΟΡΟΣ.

Οὔπω· κακός γε μάντις ἂν γνοίη τάδε.

ΤΡΟΦΟΣ.

Τί φῄς; ἔχεις τι τῶν λελεγμένων δίχα;

ΧΟΡΟΣ.

Ἄγγελλ' ἰοῦσα, πρᾶσσε τἀπεσταλμένα.
Μέλει θεοῖσιν ὧνπερ ἂν μέλῃ πέρι.

ΤΡΟΦΟΣ.

Ἀλλ' εἶμι καὶ σοῖς ταῦτα πείσομαι λόγοις.
Γένοιτο δ' ὡς ἄριστα σὺν θεῶν δόσει.

V. 737. τιφῇς A. τί φῇς T.

V. 738. ἄγγελ' G. ἄγγελε A. — τὰ πεπλαγμένα G. τὰ πεπραγμένα A. T. τὰ πεπαλμένα R.

V. 739. μέλλει — μέλλῃ M. G. R.

V. 740. τοῖς V.

Carmen quod sequitur in libris adeo corruptum legitur, ut sint qui non futurum arbitrentur ut conjecturis unquam sanetur. Quae nobis caussa fuit, ut in textu meliorum librorum scripturam fere nusquam mutatam exhiberemus. Ceterum quum aliis locis veram lectionem probabili conjectura restitui, alios certe ita emendari posse videremus, ut qui sensus esse deberet perspicuum esset, carmen conjecturis emendatum subjiciendum putavimus, eum honorem ambientes, ut si ejus fieri posset, effecisse judicaremur, ut carmen pulcherrimum, quod in lectione vulgata tenebris offusum, et legi et intelligi posset.

Carminis in strophas descriptionem exhibuerunt Seidl. de verss. dochm. p. 405 et Herm. elem. metr. p. 733, cujus schema hoc est:

α΄. β΄. α΄. γ΄. μεσ. γ΄. δ΄. β΄. δ΄.

Sententiarum nexus perspicuus. Appropinquante certamine in faustum pugnae eventum preces fundunt. Tribus primis strophis invocant Jovem, tribus sequentibus penates, Apollinem, Mercurium, tribus postremis felicem eventum, quem ipsae cantu celebraturae sint, augurantur, cohortantur Orestem (quamquam absentem) ut bono animo cruentum facinus aggrediatur neque ullis matris precibus demulceri se sinat. Cur Dii nominati potissimum invocentur, ratio aperta; Jupiter, quoniam Deorum summus et fatum regit, penates, quoniam hos aedibus consulere par, Apollo, quoniam Orestem oraculo dato incitavit, Mercurius, quoniam inferorum Deus. Ex numero stropharum artificiose implicatarum et sententiarum

ΧΟΡΟΣ.

Νῦν παραιτουμένῃ μοι, πάτερ Ζεῦ θεῶν Ὀλυμπίων, στρ. ά.
* *Δὸς τύχας, τυχεῖν δέ μου κυρίως*
Τὰ σώφροσιν εὖ μαιομένοις ἰδεῖν.
Διὰ δίκας πᾶν ἔπος
* *Ἔλακον Ζεῦ· σὺ δέ νιν φυλάσσοις.*
* *Ἔε, ἔε. Πρὸ δὲ δὴ 'χθρῶν τῶν ἔσω* στρ. β'.

---

ordine apparet Chorum in tres partes divisum cecinisse, ut aut universae partes, aut, quod probabilius videtur, singuli cujusque partis choreutae cantum alternarent.

V. 742. *παραιτούμεν' ἐμοὶ* M. G. R. *παραίτουμ' ἐν μοὶ* A.

V. 743. *μου* A. R. *μοῦ* M. G. *μοι* T. V.

V. 744. *σωφροσυνευμαιομένοις* M. R. *σώφροσυν εὐμαιομένοις* G. A. — Herm. obss. critt. p. 114 dedit: *δὸς τυχεῖν, ὥστ' ἔχειν κυρίως τὰ σώφρον' εὖ μαιομένοις ἰδεῖν.* Feder. comment. in Agam. carm. epod. p. 39 *δὸς τύχας, σχεῖν δέ μοι* sqq. Blomf.: *δὸς τυχεῖν, ἐμοῦ κυρίους τὰ σώφρον' εὖ μαιομένους ἰδεῖν.* Mueller. ap. Zimmerm. 1836. p. 39 versum 743 sanum, antistrophicum corruptum existimat, fortasse vere. Certi nihil suppetit, fortasse legendum:

Δὸς τύχας εὖ τυχεῖν κυρίως,
Τὰ σώφροσιν μαιομένοις τ', ἰδεῖν.

Vocem *εὖ* ex v. 744 in antecedentem intulimus; *τὰ σώφροσιν μαιομένοις* sc. *ἐστὶν* eo modo dicta, quo Graeci participio *βουλομένοις* uti solent. »Da jam pater Optime, ut eventus bene cadat utque conspiciamus quae probis sunt volentibus.« Eum horum verborum sensum esse confirmatur sequentibus: *διὰ δίκας*, quae verba quasi excusationem continent, quia esse possint, qui caedem precari non esse *σωφρόνων* existiment.

V. 745. *διά δίκας* em. Pauw. *διαδικᾶσαι* M. *διαδικᾶσαι* G. *διαδικάσαι* reliqui. Pauwii emendatio firmatur a schol. *δικαίως, κατὰ δίκην, κατὰ τὸ δίκαιον* explicante.

V. 746. *ἔλακον Ζεῦ· σὺ δέ νιν φυλάσσοις* libri, *φυλάσσεις* G. A. quae non respondent versui antistrophico. — *ἔλακον· ὦ Ζεῦ σύ νιν φυλάσσοις* em. Herm. elem. metr. p. 536. Idem eo loco monet etiam legi posse *ἔλακον· εὖ δὲ σύ νιν φυλάσσοις.* Both. dedit *ἔλακον εὖ· σὺ δέ νιν φυλάσσοις*, quod Well. Hermannianis praefert.

V. 747. *ἔε ἔε* M. *ἑ ἑ* G. A. *ἓ ἓ* T. V. — *προδὲ δηχθρῶν* A. — Librorum scripturam Seidl. de verss. dochm. p. 406 ita emendavit: *ἒ ἒ, Πρὸ δὲ δὴ 'χθρῶν τὸν ἔσωθεν Μελάθρων, Ζεῦ, θὲς* sqq. *Ἔσωθεν* dubitamus num verum sit. Fortasse voce *Ζεῦ* priori versui adscita facilius scribi potest, *τὸν ἔσω, Ζεῦ, μελάθρων ὦ θὲς* sqq.

Μελάθρων, ὦ Ζεῦ, θές. ἐπεί μιν μέγαν ἄρας 790
Δίδυμα καὶ τριπλᾶ
Παλίμποινα θέλων ἀμείψει.
* Ἴσθι δ' ἀνδρὸς φίλου πῶλον εὖνιν ξυγέντ' ἐν ἅρματι ἀντ. ά.
Πημάτων, ἐν δρόμῳ, προστιθεὶς 796
* Μέτρον. τίς ἂν σωζόμενον ῥυθμὸν
Τοῦτ' ἰδεῖν δάπεδον
Ἀνομένων βημάτων ὄρεγμα.

ὦ cum imperativo junctum infra v. 896 ἐπολολύξατ' ὦ sqq. cfr. Agam. v. 22. Suppl. 597.

V. 748. μέγαν ἄρας M. μέγα αἴρας G. A. — Pro μιν Seidl. Blomf. νιν, ut etiam supra v. 589.

V. 750. παλίνποινα M. G. A. R. T. — ἀμείψῃ T. — ἀμείψει primus Pauw. monuit secundam personam esse. Vicissim accipere poteris. Erant tamen Viri docti, qui post eum in falsa abirent.

V. 751. εὖ νὶν A. — ζυγεῦντ' G. A. — ἴσχε pro ἴσθι em. Pauw., probavit Herm. obss. critt. p. 116. Eandem conjecturam et ipse feci, usurpatam nesciens, Wellaueri scilicet editione usus qui bonam emendationem pluribus commendatam prae negligentia non commemoravit.

V. 752. ἐν omiserunt Heath. Blomf.

V. 753. σωζώμενον G.

V. 755. ἀναμένων M. a prima manu, quod in vulgatam lectionem refictum. — βημάτων (M.) G. A. κτημάτων R. πημάτων T. V. — Hi versus in vulgata librorum T. et V. scriptura sensu prorsus carebant. *Βημάτων* primus recepit Blomf., loco ita scripto: *τίς ἂν σωζόμενον ῥυθμὸν Τοῦτ' ἴδοι διὰ πέδον Ἀνομένων βημάτων ὄρεγμα;* Mueller. l. l. p. 40. »*Orestes ist als πῶλος an das ἅρμα gespannt; dies deutet offenbar auf Wettkämpfe, wie sie häufig in den heiligen Spielen vorkamen, wo ausser den ἵπποις τελείοις auch Gespanne von Füllen die Rennbahn durchliefen. Orestes, wird damit gesagt, muss als Jüngling Drangsale bestehen, die die volle Standhaftigkeit des Mannes erheischen. Aber das Bild wird noch weiter verfolgt. Einem solchen Füllen-Gespanne wurde gewiss in der Regel eine kürzere Bahn oder eine geringere Anzahl von Umläufen vorgeschrieben. Pindar nennt die ἅρματα ἵππων τελείων in Olympia öfter mit Auszeichnung δωδεκάδρομα; gewiss machten keine andern Gespanne so viel Umläufe. Von dem πῶλος Orestes aber scheint der Chor zu sagen, dass ihm die Bahn der Drangsale*

* Οἵ τ' ἔσωθε δωμάτων στρ. γ'.
Πλουτογαθῆ μυχὸν νομίζετε,
Κλύετε, σύμφρονες θεοί.
Ἄγετε, τῶν πάλαι πεπραγμένων

über das Maass hinaus verlängert sei, und eben darum den Zeus anzuflehen, damit diese Bahn auf die gewöhnliche Ausdehnung zurückgeführt werden möchte. Nach dieser Vorstellung würden wir einstweilen die Stelle so zu schreiben vorschlagen:

Ἴσθι δ' ἀνδρὸς φίλον πῶλον εὖνιν ζυγέντ' ἐν ἅρματι
Πημάτων, σὺ δ' ἐν δρόμῳ προστιθεὶς
Μέτρον. Δὸς ἀνασωζόμενον ῥυθμὸν
Τοῦτ' ἰδεῖν δάπεδον
Ἀνομένων βημάτων ὄρεγμα.

Wisse, o Zeus, dass das verwaiste Füllen eines dir theuern Mannes an den Wagen der Drangsale gespannt ist, und du in der Laufbahn ihm noch an Maass zugelegt hast. Lass uns sehen, dass diese Bahn ihren Rhythmus, d. h. das ihr zukommende richtige Maass, sich wieder aneigne, die Ausdehnung der dem Ziele nahenden Schritte (als Apposition und nähere Bestimmung von δάπεδον).« — Emendatio hujus loci incerta, sensus qui esse debeat, e nexu apertior. Infinitivus ἰδεῖν, quem etiam scholiastes habet, genuinus videtur; qui ut sit unde pendeat, fortasse pro verbis τίς ἂν legendum ὅσον, aut ἵν' ᾖ.

Ἴσχε δ' ἀνδρὸς φίλον πῶλον εὖνιν ζυγέντ' ἐν ἅρματι
Πημάτων ἐν δρόμῳ, προστίθει
Μέτρον δ', ἵν' ᾖ σωζομένων ῥυθμῶν
Τοῦτ' ἰδεῖν διὰ πέδον
Ἀνομένων βημάτων ὄρεγμα.

Nisi malis προστιθεὶς μέτρον γ'. »Inhibe in cursu pullum viri amici damnorum currui junctum, videlicet modo adhibito, ut rhythmo servato gressus ad finem curriculi per campum contendentes conspicere liceat.« *Προστιθέναι μέτρον* eo quo Mueller. accepit, sensu dici negat Herm. opusc. VII. p. 62.

V. 756. ἔσθωθε δωμάτων libri contra metrum; ἔσω δωμάτων em. Herm. obss. critt. p. 115. Aut hoc aut ἔσωθεν δόμων aut in antistrophico ξυλλάβοι δ' ἂν ἐνδίκως Well. legendum dicit.

V. 757. πλουταγαθῆ M. G. V. πλοῦτ' ἀγαθῆ A. — νομίζετε metro adversari ratus Herm. ad Viger. 187 ὁρίζετε proposuit. Idem in obss. critt. p. 115 dederat κομίζετε; denique cum Seidlero de verss. dochm. p. 407 ἐνίζετε conjecit; qui non viderunt vitium in antistrophico latere. Νομίζετε enim et metro et sensu commendatur.

Λύσασθ' αἷμα προσφάτοις δίκαις.
Γέρων φόνος μηκέτ' ἐν δόμοις τέκοι.
* *Τόδε καλῶς κτάμενον· ὦ μέγα ναίων* μεσῳδ.
Στόμιον, εὖ δὸς ἀνιδεῖν δόμον ἀνδρὸς,
Καί νιν ἐλευθερίως λαμπρῶς ἰδεῖν
Φιλίοις ὄμμασι δνοφερᾶς καλύπτρας.

V. 760. *προφατοῖς* M. sed suprascripto *σ*, *πρὸς φάτοις* A.

V. 762. Verba vulgatae *τόδε καλῶς κτάμενον* exercent interpretes; quae Herm. obss. critt. p. 115 tamquam spuria omisit, idem servat et pro sanis habere videtur opusc. I. p. 115, elem. metr. p. 513; Seidl. autem p. 408 ita explicat, ut ad praegressum *αἷμα* referantur et *ἐστί* intelligatur. Facili emendatione, comprobata eorum judicio, quorum auctoritatem plurimi facio,

Τὸ δὲ καλῶς κτίμενον ὦ μέγα ναίων
Στόμιον sqq.

scribendum proposui ap. Zimmerm. 1836 p. 566. »Qui autem bene conditum magnum os speluncae tenes.« Strabo IX. p. 641 *ὑπερκεῖσθαι δὲ τοῦ στομίου τρίποδα ὑψηλόν.* Propter omissum nomen Apollinis desiderabatur aliquid, quo *στόμιον* de oraculo dictum propius designaretur, ad quam rem significandam aptum esse quod reponendum conjecimus neminem fore speramus qui infitias eat. Vix opus est ut Homerici *ἐΰκτίμενον* admoneamus.

V. 763. *ἂν ἰδεῖν* R.

V. 764. *λαμπρῶς τ'* T. V. quod vulgo obtinuit. Meliores libri omnes *τ'* omittunt.

V. 765. *δνοφερὸς καλύπτρας* A. *καλύπτας* R. — *ἐκ δνοφερᾶς καλύπτρας* em. Herm. ad Vig. 230. Id. opusc. I p. 115 de loco depravato haec: »Non solum insolens verbum *ἀνιδεῖν*, praesertim sequente statim *ἰδεῖν*, omninoque nexus verborum, sed etiam illa, *ἐλευθερίως λαμπρῶς τε*, quae satis manifestam prosae orationis speciem habent, lectori creant molestiam. *Τὲ* quidem in duabus veterrimis editionibus et codice Guelferbytano (etiam in M.) abest. Sed amplius progredi debet emendatio. Nam utrumque adverbium, et *ἐλευθερίως* et *λαμπρῶς*, interpretatio est alius adverbii, *ἀνέδην*, quod scripturae depravitate mutatum fuit in *ἀνιδεῖν*. Argumenta huic conjecturae satis luculenta tum Suidas et Favorinus, tum Eustathius ad Hom. p. 168, 36 suppeditant. Quanto jam omnia non modo facilius, sed etiam elegantius procedunt:

τόδε καλῶς κτάμενον, ὦ μέγα ναίων
στόμιον, εὖ δὸς ἀνέδην δόμον ἀνδρὸς
καί νιν ἰδεῖν φιλίοις
ὄμμασιν ἐκ δνοφερᾶς καλύπτρας.«

Ξυμβάλοι δ' ἐνδίκως ἀντ. γ'.
** Παῖς ὁ Μαίας ἐπιφορώτατος*
Πρᾶξιν οὐρίαν θέλων.
** Πολλὰ δ' ἄλλα φανεῖ χρῄζων*
** Κρύπτα. ἄσκοπον δ' ἔπος λέγων,*

Quam orationem neque facilem neque elegantem judicamus. V. 763 multi editores *ἄνδρα* scripserunt, Blomf. *εὖ δὸς ἄμ' ἰδεῖν δόμον ἀνδρός*, quo nihil proficitur. Apparet autem singula verba hujus loci tantum non omnia esse corrupta, et *ἀνιδεῖν*, et *ἐλευθερίως λαμπρῶς*, et *δνοφερὰς καλύπτρας;* verba *καί νιν* certe admodum suspecta. Igitur de certa emendatione desperamus. Quodsi hariolari detur et majore audacia uti quam qua ceteris locis emendandis usi sumus, proponemus ea, quibus sententia certe Aeschylo digna restituatur:

Τὸ δὲ καλῶς κτίμενον ὦ μέγα ναίων
Στόμιον, εὖ δὸς ἀναδὺν δόμον ἀνδρὸς
Ξύνιν ἐλευθερίας λαμπρὸν ἰδεῖν φιλίως
Ὄμμα διαὶ δνοφερᾶς καλύπτρας.

Nisi malis: *φιλίοις ὄμμασιν ὄμμα διαὶ* sqq.

Vel:

εὖ δὸς ἀναδὺν δόμον ἀνδρὸς
Κλεινὸν ἐλευθερίας
Ἆμαρ ἰδεῖν φιλίοις
Ὄμμασιν ἐκ δνοφερᾶς καλύπτρας.

Cf. illa: *ἢ πῦρ καὶ φῶς ἐπ' ἐλευθερίᾳ δαίων* sqq. Supra v. 372 *ἀνήλιοι βροτοστυγεῖς δνόφοι καλύπτουσι δόμους δεσποτῶν θανάτοισι.*

V. 766. *ξυμβάλοι* R. Idem G. sed mutatum in *ξυμλάβοι*. *ξυμλάβοι* A. *ξυλλάβοι* T. V. quae correctio esse videtur.

V. 767. *ἐπιφορώτατος* libri contra metrum. Herm. obss. critt. p. 115 *ἐπιφθορώτατος*. *παῖς ὁ Μαίας, ἐπεὶ φορώτατος* sqq. em. Emperius, verissime. »Quum prospero et violento flatu feratur, res secundas concedens.«

V. 768. *θέλεν* M. suprascripto *ω*.

V. 770. *κρυπταῖος ἄσκοπον δ'* M. coll. Weigel. *κρύπτα ἄσκοπον δ'* reliqui omnes et schol.: *τὰ δὲ κρυπτὰ νῦν φανερώσει* et *θέλων κρυπτὰ εὑρήσει.* Verba *πολλὰ — κρύπτ'* insiticia videntur tum propter metrum tum propter sensum. Quibus ejectis Herm. obss. critt. p. 115 *ἄκριτον ἄσκοπον δ'*, Seidl. p. 407 *πολλὰ μὲν ἄσκοπον δ'* conjecerunt. Potius adjectivum aliquod ad Mercurium referendum, *Νύχιος* vel *Δόλιος* excidisse sententiarum nexus commendat. Sensus enim hic est, ut precetur Chorus ne fraudulenta Orestis verba quibus se hospitem Phocensem simulaturus est perspiciantur. Qui dolus quum proprie Orestis sit, ad Mercurium transfertur, cujus ope

* Νύκτα πρό τ' ὀμμάτων σκότον φέρει,
Καθ' ἡμέραν οὐδὲν ἐμφανέστερος.

---

futurum est ut perpetretur. Desideratur autem ante ἄσκοπον vox aliqua, qua verba sequentia antecedentibus apte annectantur et omnino loci sensus ita adjuvetur, ut audientes quid Chorus sequentibus significet facile intelligere potuerint. Epitheto igitur Mercurii Νύχιος aut Δόλιος apposito, quo quasi praeparentur sequentia, omnia apte procedunt. Mirum dicat aliquis, unde verba πολλὰ — κρύπτ' irrepserint. Scilicet a glossatore in margine sequentibus adscripta videntur, quibus quum Mercurius noctem caliginosam afferre dicatur, addidit glossator alium locum aut Aeschyli ipsius aut nescio cujus scriptoris, quo idem Mercurius, si placuerit, multa alia manifestare diceretur. Postea verba non suo loco textui inserta. Mueller. ap. Zimmerm. 1836 p. 19 Medicei lectionem corrigit: Πολλὰ δ' ἄλλα φανεῖ χρῄζων Κρύπτ'. οὐκ ἄσκοπον δ' ἔπος λέγω. »Multa alia Mercurius, si velit, manifestabit« (nihil inconsultum profero, scio quid dicam). Klausen. Κρυπτάδιος scripsit. Enger. p. 10 vocabuli κρυπταῖος syllabam ultimam ex initio sequentis vocis natam conjiciens, versu antecedente servato scribendum conjicit: Πολλὰ δ' ἄλλα φανεῖ χρῄζων Κρυπτάδι' sqq. Quorum nexus potest sane defendi, ut Mercurius multa alia, si velit, manifestare, idem, si obscure loqui velit, noctis tenebras oculis audientium praetendere dicatur. Quod si verum sit, lacuna post v. 758 statuenda est.

V. 771. νύκτα πρό τ' ὀμμάτων contra metrum. Editores vitium intactum reliquerunt. Scribendum videtur νυκτὸς προὐμμάτων σκότον φέρει. Aut: νύκτ' ἀντ' ὀμμάτων σκότον φέρει. Aut: νύκτα πρόσθ' ὀμμάτων σκότον φέρει, verbis strophae transpositis αἷμα λύσασθε προσφάτοις δίκαις.

V. 772. post ἡμέραν (M.) R. V. δ' addunt, omittunt G. A. T. — δ' οὐδενὶ R. — ἐμφανέστερον M. collat. Weigel., cui hoc l. parum fidei habendum, cfr. praef. Idem enim Schutz. e conj. Hermanni obss. critt. p. 115. — Verborum sensus est, ut Mercurius Νύχιος propterea quod dies sit, h. e. etiamsi dies sit, nihilo manifestior esse dicatur. Tota stropha igitur hunc in modum scribenda videtur:

Ξυμβάλοι δ' ἐνδίκως
Παῖς ὁ Μαίας, ἐπεὶ φορώτατος
Πρᾶξιν οὐρίαν θέλων,
Νύχιος, ἄσκοπον δ' ἔπος λέγων
Νυκτὸς προὐμμάτων σκότον φέρει,
Καθ' ἡμέραν οὐδὲν ἐμφανέστερος.

* Καὶ τότε δὴ πλοῦτον στρ. δ'.
Δωμάτων λυτήριον
Θῆλυν οὐριοστάταν
Ὁμοῦ κρεκτὸν γοητῶν νόμον
Μεθήσομεν πόλει·
* Τὰ δ' εὖ. ἐμὸν, ἐμὸν
Κέρδος ἀέξεται τόδε·
Ἄτα δ' ἀποστατεῖ φίλων.

V. 773. Libri omnes *Καὶ τότε δὴ πλοῦτον.* Editores in loco depravato fere conjecturis abstinuerunt. Blomf. *καὶ τότ' ἤδη πολὺν* scripsit, in Addendis autem *πάλιν* proposuit. Fortasse *κλυτὸν* scribendum, sed fortius aliquod vocabulum latere arbitramur.

V. 775. Blomf.: »*Οὐριοστάτης.* Prospere institutus. Allusio est ad *χοροστασίαν*, quam ducebant *χοροστάται.*« Videtur potius metaphora a velo petita esse, ut carmen intelligatur quod fausto flamine fortunam aedium celebret. Pind. Olymp. X, 47 *ἔγειρ' ἐπέων οὖρον λιγύν.*

V. 776. *κρεκτῶν* T. — *γοήτων* T. V. et Schol. — *νόμων* M. a prima manu, V. et Schol. — Etiam hoc loco editores conjecturis abstinent. Nos emendatione satis probabili scribendum putamus:

Θυμόκρεκτον γοατῶν νόμον
Μεθήσομεν.

Spondet Chorus se ex animo, lubentissime, lamentationem Aegisthi et Clytaemnestrae instituturum. *Γοήτων* cum schol. vulgo a nominativo *γόης*, praestigiator, ducebant. Rectius Blomf. nominativum *γοητής*, plorator, statuit, cfr. supra v. 598.

V. 777. *μεθέλσομεν* R.

V. 778. *τὰ δ'* T. V. — *ἐμὸν* semel R.

V. 780. *ἄτη* R. et suprascripto *α* M. — Blomf. hos versus ita scripsit:

πόλει τάδ' εὖ·
ἐμὸν ἐμὸν δ' ἀέξεται
κέρδος, Ἄτα δ' ἀποστατεῖ φίλων.

antistropha ad eam normam emendata. Well. versus perspicue dochmiacos et ita ordinandos existimat:

τάδ' εὖ. ἐμὸν ἐμὸν κέρδος ἀέξεται
τόδ'. ἄτα δ' ἀποστατεῖ φίλων.

Scribendum videtur:

Μεθήσομεν· Πόλει τάδ' εὖ· ἐμῶν ἐμῶν
Κέρδος αὔξεται τόδ', ἄτα δ' ἀποστατεῖ φίλων.

In quibus *ἐμῶν* non solum propter metrum, sed etiam propter sen-

Σὺ δὲ θαρσῶν, ὅταν ἥκῃ   ἀντ. β'.
* Μέρος ἔργων, ἐπαΰσας πατρὸς ἔργῳ
Θροούσᾳ πρὸς σὲ, τέκνον, πατρὸς αὐδὰν,
Περαίνων ἐπίμομφον ἄταν.
* Περσέως τε ἐν φρεσὶν   ἀντ. δ'.
Καρδίαν σχέθων,

---

sum necessarium. Neque enim Chorum de suo, sed de amicorum suorum lucro loqui consentaneum est.

V. 781. ὅτ' ἂν A. R. — ἥκει A. ἥκῃ R. — Signum Θερ. versui addit R.

V. 782. ἔπαυσας G. A. ἔσβυσας cod. R. qui ἐπαΰσας e conj. dedit. — ἔργῳ A. R.

V. 783. θροοῦσα G. A. θροῦσα R. θροούσῃ T. — αὐδῶν G. A.

V. 784. ἐπίμομφαν M. G. A. — φάταν A. — Seidl. de verss. dochm. p. 406: »Apertum est librariis deberi pravas repetitiones ἔργων — et πατρὸς — πατρός. Quibus ejectis lego; Σὺ δὲ θαρσῶν, ὅταν ἥκῃ Μέρος ἔργων, ἐπαΰσας πατρὸς αὐδὰν Θροούσᾳ τέκνον Πρός σε πέραιν' ἐπίμομφον ἄταν, i. e. Tu vero constanti animo, quando venerint partes tuae, acclamans patris vocem (matri) ad te, o fili! clamanti, confice sceleratam pestem. In πέραινε librarii apostrophum habuisse videntur pro syllaba ων. Cf. Bast. ad Gregor. Cor. p. 778 sq.« Postremum versum rectius Blomf. Πέραιν' οὐκ ἐπίμομφον ἄταν scripsit, in quod et ipse Blomfieldii libro non inspecto incideram. Quod vero idem ἐπαΰσας πατρὸς ὀργάν conjecit, et θροούσᾳ σε, τέκνον, scripsit, probari nequit.

V. 785 sq. τε ἐν libri omnes. — φρεσσὶν M. G. φρεσὶ T. V. — σχέθων libri; σχεθὼν em. Dindorf. — V. 786 uno pede brevior. Blomf. κατασχέθων conjecit. »Κατέχειν interdum idem valet ac simplex ἔχειν, e. g. Agam. 441. 1547. Suppl. 26. Eurip. Med. 759. Vel legi possit: Περσέως τ' ἐν φρεσὶν Σαῖσι καρδίαν σχέθων. In hoc loco Elmsl. edidisset σχεθὼν vel κατασχεθὼν, nullum enim verbum esse σχέθω contendit ad Eurip. Med. 995. In hoc tamen loco requiritur, ut opinor, praesens tempus: quod olim monui in Glossario ad Prom. 16.« — Περσέως καρδίαν Stanl. interpretatur cor saxeum. De duritie cordis agi sensus flagitat. Aliter Blomf.: »minus recte; quis enim de Persei saxeo corde fando audivit? Vel denotat simpliciter audaciam, qualis erat Persei; vel cum Scholiasta explicandum: ἐπεὶ ἀπεστραμμένος ἐκαρατόμησε τὴν Μέδουσαν· ἀποστραφεὶς, φησίν, ὡς ἐκεῖνος, μή πως θεώμενος αἰδεσθῇς τὴν μητέρα. Sed forsan hoc nimis argutum. Notus est Perseus ob mulieres interemtas; neque enim Medusam tantum, sed et alias, quae cum Baccho contra Argos militabantur; vid. Pausan. II. 20, 3.«

Τοῖς θ' ὑπὸ χθονὸς φίλοισιν,
Τοῖς τ' ἄνωθεν προπράσσων
Χάριτος ὀργὰς λυπρὰς, ἔνδοθεν
Φοινίαν ἄταν τιθεὶς,
Τὸν αἴτιον δ' ἐξαπολλὺς μόρον.

V. 787. *τοῖσδ'* (M.) G. A. *τοῖς τ'* T. — *χθωνὸς* R. — *φίλεισιν* R. *φίλοισιν* reliqui; *φίλοισι* Pors. —

V. 788. *προπράσσοις* dedit Boissonad. Reliqui conjecturis abstinent. Scribendum:

Τοῖς θ' ὑπὸ χθονὸς φίλοις
Τοῖς τ' ἄνωθεν πρόπρασσ' ὧν χάρις·

quibus is qui esse debet sensus restituitur. »Persei cor in praecordiis sustinens et caesis et in superis auris degentibus amicis perfice, quorum tibi gratiam habituri sunt.« *Χάρις* enim etiam ad mortuos pertinet, Soph. El. 347 *ὥστε τῷ τεθνηκότι Τιμὰς προσάπτειν, εἴ τις ἔστ' ἐκεῖ χάρις. Προπράσσειν* est in gratiam vel auxilium alicujus poenas exigere. Fr. 243 (ed. Dindorf.) *Καὶ τοῦ θανόντος ἡ δίκη πράσσει κότον.*

V. 789. *ὀργᾶς λυπρᾶς* G. A. R.

V. 791. *δ'* om. T. — *μόρον* M. G. A. R. *μόρου* T. V. — Mueller. in diariis Zimmerm. 1836 p. 40 scripsit:

ἔνδοθεν
Φοινίαν ἄγαν τίθει,
Τὸν αἴτιον δ' ἐξαπόλλυ μόρον.

Herm. opusc. VII p. 62. apertum esse dicit, postremum versum intercidisse. — Pro *ἄταν* Emperius verissime vidit *πάλαν* scribendum esse; qua emendatione quum sensus qui esse debeat apertus sit, cetera antistrophae ratione habita ita constituenda videntur:

Ὀργαῖς λυγραῖσί τ' ἔνδοθεν
Φοινίαν πάλαν θὲς, ὀλλὺς τὸν αἴτιον μόρον.

Sequitur carmen conjecturis emendatum. Quae a codicum scriptura recedunt, literis diductis excussa.

Στρ. ά.

Νῦν παραιτουμένῃ μοι, πάτερ Ζεῦ θεῶν Ὀλυμπίων,
Δὸς τύχας εὖ τυχεῖν κυρίως,
Τὰ σώφροσιν μαιομένοις τ', ἰδεῖν.
Διὰ δίκας πᾶν ἔπος
Ἔλακον· ὦ Ζεῦ, σύ νιν φυλάσσοις.

Στρ. β'.

Πρὸ δὲ δὴ 'χθρῶν τὸν ἔσωθεν
Μελάθρων, Ζεῦ, θές· ἐπεί νιν

Μέγαν ἄρας
Δίδυμα καὶ τριπλᾶ παλίμποινα θέλων ἀμείψει.
'Αντ. ά.
Ἴσχε δ' ἀνδρὸς φίλου πῶλον εὖνιν ζυγέντ' ἐν ἅρματι
Πημάτων ἐν δρόμῳ, προστίθει
Μέτρον δ' ἵν' ᾖ σωζομένων ῥυθμῶν
Τοῦτ' ἰδεῖν διὰ πέδον
'Ανομένων βημάτων ὄρεγμα.
Στρ. γ'.
Οἵ τ' ἔσω δωμάτων πλουτογαθῆ μύχον νομίζετε
Κλύετε, σύμφρονες θεοί.
Ἄγετε, τῶν πάλαι πεπραγμένων
Λύσασθ' αἷμα προσφάτοις δίκαις.
Γέρων φόνος μηκέτ' ἐν δόμοις τέκοι.
Μεσ.
Τὸ δὲ καλῶς κτίμενον ὦ μέγα ναίων
Στόμιον εὖ δὸς ἀναδῦν δόμον ἀνδρὸς
Εὖνιν ἐλευθερίας λαμπρὸν ἰδεῖν φιλίοις
Ὄμμασιν ὄμμα διαὶ δνοφερᾶς καλύπτρας.
'Αντ. γ'.
Ξυμβάλοι δ' ἐνδίκως παῖς ὁ Μαίας, ἐπεὶ φορώτατος
Πρᾶξιν οὐρίαν θέλων,
Νύχιος, ἄσκοπον δ' ἔπος λέγων
Νυκτὸς προὔμμάτων σκότον φέρει,
Καθ' ἡμέραν οὐδὲν ἐμφανέστερος.
Στρ. δ'.
Καὶ τότ' ἤδη κλυτὸν
Δωμάτων λυτήριον
Θῆλυν οὐριοστάταν
Θυμόκρεκτον γοατῶν νόμον μεθήσομεν·
Πόλει τάδ' εὖ· ἐμῶν ἐμῶν
Κέρδος αὔξεται τόδ', ἄτα δ' ἀποστατεῖ φίλων.
'Αντ. β'.
Σὺ δὲ θαρσῶν, ὅταν ἥκῃ
Μέρος ἔργων, ἐπαΰσας
Πατρὸς αὐδὰν
Θροούσᾳ τέκνον, πέραιν' οὐκ ἐπίμομφον ἄταν.
'Αντ. δ'.
Περσέως τ' ἐν φρεσὶν
Σαῖσι καρδίαν σχεθὼν
Τοῖς θ' ὑπὸ χθονὸς φίλοις
Τοῖς τ' ἄνωθεν πρόπρασσ' ὧν χάρις·
'Οργαῖς λυγραῖσί τ' ἔνδοθεν
Φοινίαν πάλαν θὲς, ὀλλὺς τὸν αἴτιον μόρον.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Ἥκω μὲν οὐκ ἄκλητος, ἀλλ' ὑπάγγελος·
Νέαν φάτιν δὲ πεύθομαι λέγειν τινὰς
Ξένους μολόντας οὐδαμῶς ἐφίμερον,
Μόρον δ' Ὀρέστου. καὶ τόδ' ἂν φέρειν δόμοις
Γένοιτ' ἂν ἄχθος δειματοσταγὲς φόνῳ
** Τῷ πρόσθεν ἑλκαίνοντι καὶ δεδηγμένῳ.*
Πῶς ταῦτ' ἀληθῆ καὶ βλέποντα δοξάσω;
Ἢ πρὸς γυναικῶν δειματούμενοι λόγοι
Πεδάρσιοι θρώσκουσι, θνήσκοντες μάτην;
Τί τῶνδ' ἂν εἴποις, ὥςτε δηλῶσαι φρενί;

ΧΟΡΟΣ.

Ἠκούσαμεν μὲν, πυνθάνου δὲ τῶν ξένων

V. 792—884. Dubitantem de nuncio allato Aegisthum laetitiamque simulatis verbis tegentem hortatur Chorus, ut aedes intret. Dein instante jam certamine Chorus denuo victoriam Oresti precatur; auditur vox morientis Aegisthi; procedit servus, caedem nuntiat, Clytaemnestramque ex aedibus excitat. Venienti occurrit Orestes et post altercationem qua caedem justam ostendit morituram in aedes abducit.

V. 792. *ὑπ' ἄγγελος* A.

V. 794. *ξέννους* R. — *μολῶντας* G. A. — *ἐφήμερον* T.

V. 795. *μόρον γ'* ex Porti emendatione Blomf., quod verum videtur; *μόρον τ'* Boisson. — *ἂν φέρειν* solus T. *ἀμφέρειν* reliqui; tamen dubitari non potest quin *ἂν φέρειν* verum sit. *Καὶ τόδ' αὖ φέρειν* conj. Blomf. —

V. 796. *δειματοστάγ' ες* M. *δειμαστοσταγές* G. *δείματος τάγ' ἐς* A. R. T. — Locus exercuit interpretes, quorum contortas explicationes repetere non attinet. Well. pro *φόνῳ* conjecit *δόμῳ* quo nihil proficitur. Medendi via duplex. Aut pro *δόμοις* scribendum *δόμῳ*, aut, quod magis probamus, pro *ἑλκαίνοντι καὶ δεδηγμένῳ* scribendum *ἑλκαίνουσι καὶ δεδηγμένοις*. Error inde natus quod scriba satis incuriose participia ad substantivum proxime antecedens retulit.

V. 798. Lamenta vera et spirantia, dixit Gell. VII. 5. — Eurip. Hec. 331 *οὔμοὶ μὲν λόγοι πρὸς αἰθέρα φροῦδοι μάτην ῥιφθέντες*, ad quem l. similia contulit Pflugk.

V. 802. Hos versus Choro recte tribuit R.; in vulgata Nuncio dantur; nutrici a Pors.

Ἔσω παρελθών. οὐδὲν ἀγγέλων σθένος,
* Ὡς αὐτὸς αὐτὸν ἄνδρα πεύθεσθαι πέρι.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Ἰδεῖν ἐλέγξαι τ᾽ αὖ θέλω τὸν ἄγγελον,
Εἴτ᾽ αὐτὸς ἦν θνήσκοντος ἐγγύθεν παρών,
Εἴτ᾽ ἐξ ἀμαυρᾶς κληδόνος λέγει μαθών.
Οὔτοι φρέν᾽ ἂν κλέψειαν ὠμματωμένην.

ΧΟΡΟΣ.

Ζεῦ Ζεῦ, τί λέγω, πόθεν ἄρξωμαι,
Τάδ᾽ ἐπευχομένη κἀπιθοάζουσ᾽,
Ὑπὸ δ᾽ εὐνοίας

V. 803. εἴσω scripsit Blomf.

V. 804. αὐτῶν T. V. — Herm. obss. critt. p. 121 legit: Ὡς αὐτὸς αὐτῶν ἄνδρα πεύθεσθαι παρεῖ (ita etiam Abresch.): »quum ipse adsis, ut hospitem de rebus illis interroges.« Quod Graeci ita non dicebant. Schutz.: ὡς αὐτὸν αὐτῶν sqq. Idem Blomf.: »Nihil est nuntiorum auctoritas, praeut ipsum interrogare. Plena constructio esset, οὐδεὶς ἄγγελος οὕτως σθένει, ὡς αὐτὸν ἄνδρα πεύθεσθαι περὶ αὐτῶν.« Quod ne ipsum quidem probari potest. Elegans est Emperii emendatio act. societ. gr. p. 368. Ὅσ᾽ αὐτὸς αὐτῶν ἄνδρα πεύθεσθαι πάρα (infelici typothetae menda l. l. ὅσ᾽ αὐτὸς αὐτὸν legitur). »Nulla est vis nunciorum (in iis) quae ipse quis ab ipsis sciscitari potest. Ne quem vero offendat αὐτός, cum accusativum verborum structura requirere videatur: et Latini et Graeci ita loquuntur, ut partes orationis aliis appositas tamquam exemtas usurpent compage grammatica. Sall. Jug. c. 18 multis sibi quisque imperium petentibus, Justin. 29, 1, 8. Liv. IV, 41 caussa ipse pro se dicta.«

V. 806. ἦεν G. A. R.

V. 807. κλύδονος G. A.

V. 808. φρένα κλέψειαν libri. — ὠμματουμένην R. — οὔτοι φρέν᾽ ἂν κλέψει᾽ ἂν emendarunt Monk ad Eur. Hipp. 483 Herm. ap. Erfurdt. ad Soph. Aj. 627, οὔτοι φρέν᾽ ἂν κλέψειεν Elmsl. ad Eur. Med. 416, quod recepit Blomf. Pluralem contra libros mutari nulla necessitas; quare κλέψειαν retinuimus.

V. 809. ἄρξαμαι A.

V. 810. ἐπερχομένη R. — καπιθοάζουσα M. G. R. V. καπιθοάζωσα A. — κἀπιθεάζουσ᾽ conjecit Blomf. Cfr. de hoc verbo Buttm. lexilog. II p. 109 sq.

Πῶς ἴσον εἰποῦσ' ἀνύσωμαι;
Νῦν γὰρ μέλλουσι μιανθεῖσαι
Πειραὶ κοπάνων ἀνδροδαΐκτων
Ἢ πάνυ θήσειν Ἀγαμεμνονίων
Οἴκων ὄλεθρον διὰ παντός,
Ἢ πῦρ καὶ φῶς ἐπ' ἐλευθερίᾳ
* *Δαίων ἀρχάς τε πολισσονόμους*
Ἕξει πατέρων μέγαν ὄλβον.
Τοιάνδε πάλην μόνος ὢν ἔφεδρος
Δισσοῖς μέλλει θεῖος Ὀρέστης
Ἅψειν· εἴη δ' ἐπὶ νίκῃ.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Ἒ ἔ, ὀτοτοτοῖ.

V. 812. *ἀνύσωμαι* G. — *ἴσον* ita intelligimus ut dictum sit pro *ἴσον τῇ πρὸς Ὀρέστην εὐνοίᾳ.* »Unde incipiam, ob benevolentiam autem quem finem verborum inveniam, ut benevolentiam aequent?« h. e. desperant se benevolos suos in Orestem sensus verbis satis testari posse.

V. 813. *μιανθῆναι* R. e conj.

V. 814. *πειραὶ* libri. Schol.: *πειραί, αἱ ἀκμαὶ τῶν ξιφῶν. Ἄλλως κοπάνων, τῶν συγκοπῶν. παρὰ τὸ πείρειν. κοπάνων δὲ τῶν κοπτικῶν ξιφῶν.* Pauw. Blomf. *πεῖραι*, ensium tentamina.

V. 818. *δαίων* R. *δαΐων* A. T. V. In G. unum punctum supra litera *ι* positum. — *πολυσσονόμους* A. — Post *πολισσονόμους* libri distinctionem habent, quam sustulit Pors. Idem recte, ut videtur, *ἀρχαῖς τε πολισσονόμοις* emendavit, quod recepit Blomf. Vulgatam defendit Well., v. ad v. 537.

V. 819. *πάτρων* A. *πατρῷον* T.

V. 820. *πάλιν* A. cod. R. — *μόνος* om. G. A. T. — *ὢν ἄρ' ἔφεδρος* T. — Blomf.: »*Ἔφεδρος.* Subsessor. Tertiarius. *τρίτος ἐφεδρεύων*, Hesych. Sic dicebatur athleta qui certamini adsidebat, et cum victore, si ita visum est, decertabat. Aristoph. Ran. 803 *Νυνὶ δ' ἔμελλεν, ὡς ἔφη Κλειδημίδης, Ἔφεδρος καθεδεῖσθαι· κἂν μὲν Αἰσχύλος κρατῇ, Ἕξειν κατὰ χώραν· εἰ δὲ μή, περὶ τῆς τέχνης Διαγωνιεῖσθαι 'φασκε πρός γ' Εὐριπίδην.*«

V. 821. *θείοις* M. G. A. R. V.

V. 822. *νίκην* A. T.

ΧΟΡΟΣ.

Ἔα ἔα μάλα·
Πῶς ἔχει, πῶς κέκρανται δόμοις;
Ἀποσταθῶμεν πράγματος τελουμένου,
Ὅπως δοκῶμεν τῶνδ' ἀναίτιαι κακῶν
Εἶναι. μάχης γὰρ δὴ κεκύρωται τέλος.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

Οἴμοι πανοίμοι, δεσπότου τελουμένου,
Οἴμοι μάλ' αὖθις ἐν τρίτοις προσφθέγμασιν.
Αἴγισθος οὐκ ἔτ' ἔστιν· ἀλλ' ἀνοίξατε
Ὅπως τάχιστα, καὶ γυναικείους πύλας
* Μοχλοῖς χαλᾶτε· καὶ μάλ' ἡβῶντος δὲ δεῖ·
Οὐχ ὡς δ' ἀρῆξαι διαπεπραγμένων· τί γάρ;
Ἰοὺ ἰού.
Κωφοῖς ἀϋτῶ καὶ καθεύδουσιν μάτην

V. 825. *κέκραρται* R. *κέκαρται* G. A. T.

V. 826. *ἀποσταθῶ μὲν* G. A.

V. 827. *ἀναίτιοι* dedit Blomf.

V. 829. *πανοίμοι* em. Pors. adv. p. 140. *πάν, οἴμοι* M. G. A. T. V. *πᾶν οἴμοι* R. — Signum *Οἰ.* huic versui primus addidit T., in prioribus nullum. — *τελουμένου*, cfr. Pind. Ol. II. 87 *νεκρῶν τελεσθέντων*, ubi v. interpp.

V. 832. *γυναικίους* G. A. *γυναικείας* V.

V. 833. *χαλᾶτα* G. — *ἡβῶντός γε δεῖ* em. Blomf., quod verum videtur. Pors. ad Eur. Or. 614: »Conjunctiones istas in eodem sententiae membro non credo occurrere apud istius aevi scriptores, nisi per librariorum errores.« De verbis *πύλας μοχλοῖς χαλᾶτε* cf. Herm. ad Eurip. Iph. T. 97.

V. 834. *διαπεπραγμένων* M. G. A. R. *διαπεπραγμένῳ* T. V. — *οὐχ ὡς δ' ἀρῆξαι* libri. Herm. de metr. Pind. p. 241 *οὐχ ὧς δ' ἀρῆξαι* ne sic quidem ille opem ferat. Doederlein. spec. Soph. p. 89 *ἔξεστι* subaudiendum putat. Well. vulgatam defendit: non tamen ut auxilium ferat. Pors. *οὐχ ὥστ'*, quod recepit Blomf.; idem Blomf. *οὔπως δ'* conjicit. — Librorum lectionem *διαπεπραγμένων* recepit Klausen. Quamquam recedere a libris nolui, dubito tamen an Turnebi correctio vera sit. Vix enim esse videtur, cur *διαπεπραγμένων* dicat, quum res nondum ad summum finem perducta sit, Clytaemnestra adhuc viva.

V. 835. *αὐτῷ* G. A. cod. R. qui *αὔδῳ* e conj. dedit. *ἀϋτῷ* T. — *καθεύδουσι* A. T.

Ἄκραντα βάζω. ποῖ Κλυταιμνήστρα; τί δρᾷ;
Ἔοικε νῦν αὐτῆς ἐπὶ ξυροῦ πέλας
Αὐχὴν πεσεῖσθαι πρὸς δίκην πεπληγμένος.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Τί δ' ἐστὶ χρῆμα; τίνα βοὴν ἵστης δόμοις;

ΟΙΚΕΤΗΣ.

Τὸν ζῶντα καίνειν τοὺς τεθνηκότας λέγω.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Οἲ 'γώ, ξυνῆκα τοὔπος ἐξ αἰνιγμάτων.
Δόλοις ὀλούμεθ', ὥςπερ οὖν ἐκτείναμεν.
Δοίη τις ἀνδροκμῆτα πέλεκυν ὡς τάχος.
Εἰδῶμεν, ἢ νικῶμεν, ἢ νικώμεθα.
Ἐνταῦθα γὰρ δὴ τοῦδ' ἀφικόμην κακοῦ.

V. 836. *Κλυταιμνήστρας* G. A. — *Ἄκραντα* inutilia, Pind. Ol. II. 87 *ἄκραντα γαρύετον.* — *ποῦ* Elmsl. in Mus. Cr. Cantabrig. p. 287, probante Blomf.

V. 837. *ξυρὸν* G. A. — *ἐπιξήνου πέλας* conj. Abresch. collato Agamemn. v. 1248. Schutzius *πέλας* de tempore accipit, de loco Butler., prope Aegisthum. Quorum neutrum probari potest. Videtur *πέλας* ita explicari posse, ut ad imperfectum loquendi genus et pleonasmos referatur, quibus Aeschylus servorum hominumque humili loco oriundorum orationem plerumque ornare voluit; *ὁ αὐτῆς ἐπὶ ξυροῦ, πέλας* sc. *τοῦ ξυροῦ αὐχήν.* Schwenck. *ἀπὸ βοῆς ἕνεκα* similia comparat. Olim conjiciebam: *Ἔοικε νῦν αὐτῆς — ἐπὶ ξυροῦ πέρας — Αὐχὴν πεσεῖσθαι* sqq. ut peractio facinoris in novacula esse diceretur. Pro *αὐτῆς* Martin. p. 22 *αὖ τῆσδ'* conjicit, ut prius Aegisthi, sic nunc iterum hujus.

V. 838. *ἀρχὴν* A. *ἀρχὴ* T. — *πεπληγμένης* M. T. V.

V. 840. *λόγῳ* T. V. — *τευθνηκότος* A. — Oresti versum tribuunt G. A. R.

V. 841. *οἴ ἐγὼ* G. T. V. *οἶ ἐγὼ* M. *οἵ ἐγὼ* A. — *ἐξαννιγμάτων* R.

V. 842. *ὥςπερ οὓς ἐκτείναμεν* conj. Pors. Advers. p. 140; idem in editione libros secutus. V. 88 *Ἢ οἶγ' ἀτίμως, ὥςπερ οὖν ἀπώλετο* sqq.

V. 843. *ἀνδροκμῆτα* em. Stanl.; libri *ἀνδρόκμητα.*

V. 844. *εἰ νικῶμεν* T. V.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Σὲ καὶ ματεύω· τῷδε δ' ἀρκούντως ἔχει.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Οἲ 'γώ, τέθνηκας φίλτατ' Αἰγίσθου βία.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Φιλεῖς τὸν ἄνδρα; τοίγαρ ἐν ταὐτῷ τάφῳ
Κείσῃ· θανόντα δ' οὔτι μὴ προδῷς ποτε.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ἐπίσχες, ὦ παῖ, τόνδε δ' αἴδεσαι, τέκνον,
Μαστὸν, πρὸς ᾧ σὺ πολλὰ δὴ βρίζων ἅμα
Οὔλοισιν ἐξήμελξας εὐτραφὲς γάλα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Πυλάδη, τί δράσω; μητέρ' αἰδεσθῶ κτανεῖν;

ΠΥΛΑΔΗΣ.

Ποῦ δὴ τὰ λοιπὰ Λοξίου μαντεύματα

V. 846. *μαντεύω* R. — *ἔχοι* A.

V. 848. *ταὐτῷ τῷ τάφῳ* R. — Comma post *ἄνδρα* A. T.

V. 849. *κείσει* Pors. Blomf.

V. 850. *δ' αἴδεσαι* ex em. Sophiani R. T. V. *δήσεται* M. G. A. cod. R. — »Huc respicit Eur. Or. 527 *ὅτ' ἐξέβαλε τὸν μαστὸν ἱκετεύουσά σε μήτηρ.* Cfr. ib. 839 et 568. Aeschylus vero Homerum imitatus, apud quem Hecuba Il. XXII, 80: *κόλπον ἀνιεμένη, ἑτέρηφι δὲ μαζὸν ἀνέσχε — —, εἴποτέ τοι λαθικηδέα μαζὸν ἐπέσχον, τῶν μνῆσαι, φίλε τέκνον.*« Stl. — Clytaemnestrae ad Orestem verba ap. Euphor. fr. LI ed. Meineke haec:

Τέκνον μὴ σύ γε μητρὸς ἀπ' ἀνθερεῶνας ἀμήσῃς,
Ἠελίους ἥτις σε τριηκοσίους ἐφόρησα,
Τέκνον, ὑπὸ ζώνῃ, φοβερὰς δ' ὠδῖνας ἀνέτλην
Ἐς φάος ἐρχομένου. λαρὸν δ' ἐπὶ χείλεσι πρώτη
Μαστὸν ἐπισχομένη λευκῷ σ' ἔπλησα γάλακτι.

V. 851. *ᾧ σὺ* R. V. *ὠὴν* M. *ὠκὺ* G. A. *ὃ καὶ* T.

V. 852. *οὔλλοισιν* A. *οὔλοισιν* R.

V. 853. *Πυλάδῃ* G.

V. 854. *ποῦ δαὶ* M. V. *ποῦ δὲ* G. A. R. *ποῦ δῆτα* T. — *Λοξία* G. A. — *ποῦ δή, τάλαν, τὰ* conj. Aurat. *ποῦ δὴ τὰ λοιπὰ* Pors., probat Herm. ad Vig. p. 848. *ποῦ δῆτά σοι τὰ* conj. Blomf.

Τὰ πυθόχρηστα, πιστὰ δ' εὐορκώματα;
Ἅπαντας ἐχθροὺς τῶν θεῶν ἡγοῦ πλέον.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Κρίνω σε νικᾶν, καὶ παραινεῖς μοι καλῶς.
Ἕπου, πρὸς αὐτὸν τόνδε σὲ σφάξαι θέλω.
Καὶ ζῶντα γάρ νιν κρείσσον' ἡγήσω πατρός·
Τούτῳ θανοῦσα συγκάθευδ'· ἐπεὶ φιλεῖς
Τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὃν δ' ἐχρῆν φιλεῖν στυγεῖς.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ἐγώ σ' ἔθρεψα, νῦν δὲ γηρᾶναι θέλω.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Πατροκτονοῦσα γὰρ ξυνοικήσεις ἐμοί;

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ἡ Μοῖρα τούτων, ὦ τέκνον, παραιτία.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Καὶ τόνδε τοίνυν Μοῖρ' ἐπόρσυνεν μόρον.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Οὐδὲν σεβίζῃ γενεθλίους ἀρὰς, τέκνον;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Τεκοῦσα γάρ μ' ἔῤῥιψας ἐς τὸ δυστυχές.

ποῦ δῆτα λοιπὰ retinet Mueller. Eumen. p. 132, vertens: Quid fiet de Phoebi oraculis, *Wo bleiben denn wohl* sqq.

V. 856. ἅπαντες R. — πλέων mutatum in πλέον G.

V. 857. παραινεῖσμον A. — νίκαν G.

V. 859. κρέσσον' M. R. κρεσσ' ὠνηγήσω G.

V. 860. συγκάθευδε ἐπεὶ R.

V. 862. σὺν δὲ ex Stanl. em. Blomf., quod sequenti versu commendatur.

V. 863. πατρωκτονοῦσα G. A.

V. 864. παρ' αἰτία G.

V. 865. ἐπόρσυνε T.

V. 867. γὰρ om. A. — ἐπὸ A.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Οὔτοι σ' ἀπέῤῥιψ' εἰς δόμους δορυξένους.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

* Διχῶς ἐπράθην, ὢν ἐλευθέρου πατρός.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ποῦ δῆθ' ὁ τῖμος, ὅντιν' ἀντεδεξάμην;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Αἰσχύνομαί σοι τοῦτ' ὀνειδίσαι σαφῶς.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Μή, ἀλλ' εἴφ' ὁμοίως καὶ πατρὸς τοῦ σοῦ μάτας.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Μὴ 'λεγχε τὸν πονοῦντ' ἔσω καθημένη.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ἄλγος γυναιξὶν ἀνδρὸς εἴργεσθαι, τέκνον.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Τρέφει δέ γ' ἀνδρὸς μόχθος ἡμένας ἔσω.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Κτενεῖν ἔοικας, ὦ τέκνον, τὴν μητέρα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Σύ τοι σεαυτὴν, οὐκ ἐγὼ, κατακτενεῖς.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ὅρα, φύλαξαι μητρὸς ἐγκότους κύνας.

V. 868. Comma post *οὔτοι* R. — *ἐς* R. V. — Recte Schol. explicavit: *Οὐκ ἔστιν ἀποῤῥῖψαι τὸ δορυξένοις ἐνδοῦναι πρὸς ἀνατροφήν.*

V. 869. *Αἰσχρῶς* conj. Heath., *ἀδίκως* Bothius. Fortasse his facilius *αἰκῶς*, quod praereptum video a Both. in nova edit. Vulgatam Well. sanam putat sensu non explicato.

V. 870. *ὅτιμος* G. A. R. *ἄτιμος* T. — *ἀντειδεξάμην* A.

V. 871. *σοι* em. Canter.; libri *σου*.

V. 875. *δ' ἔγ'* A.

V. 876. *τέκτον* G.

V. 878. *φυλάξω* G. A. T.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
Τὰς τοῦ πατρὸς δὲ πῶς φύγω, παρεὶς τάδε;

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
Ἔοικα θρηνεῖν ζῶσα πρὸς τύμβον μάτην.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
Πατρὸς γὰρ αἶσα τόνδε σοὐρίζει μόρον.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
Οἲ ᾿γὼ τεκοῦσα τόνδ᾽ ὄφιν ἐθρεψάμην.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
Ἡ κάρτα μάντις οὐξ ὀνειράτων φόβος.
* Κάνες γ᾽ ὃν οὐ χρῆν, καὶ τὸ μὴ χρεὼν πάθε.

ΧΟΡΟΣ.
Στένω μὲν οὖν καὶ τῶνδε συμφορὰν διπλῆν.

V. 879. *δέ πως* G. *δι πῶς* R. — *παρειστάδε* A.

V. 881. *σοὐρίζει* em. Elmsl. ad Eur. Med. v. 57. Libri *σ᾽ ὁρίζει*. — *μόνον* R. — *τόνδ᾽ ἐπουρίζει* Herm. obss. critt. p. 124. Falluntur Elmslejus et Well. *σοὐρίζει* pro *σοι ὁρίζει* dictum existimantes; ne Blomfieldio quidem adsentiendum putamus *σοι οὐρίζει* intelligenti; contractum enim videtur ex *σὲ οὐρίζει*.

V. 882. *οἲ ἐγὼ* G. A. T. V. *οἶ ἐγὼ* R.

V. 883. Hunc versum libri recte Oresti tribuunt, sequentem vero Clytaemnestrae, qui et ipse aperte Orestis est. Propter quam personarum turbationem factum est, ut in editionibus v. 883 vulgo Clytaemnestrae continuaretur, v. seq. autem, quem Orestis esse sensus doceret, huic contra libros tribueretur. Well. v. 883 Oresti restituit, quod vero idem conjecit post 883 unum Clytaemnestrae versum intercidisse, ut possit vera esse ea conjectura, ita necessariam negamus.

V. 884. *κάνες γ᾽ ὃν* M. G. R. V. *κἄν ες γ᾽* A. *κἂν ἐς γ᾽* T. — *ἔκανές γ᾽ ὃν* ex Heathii em. Pors. Blomf., improbante Herm. praefat. ad Eur. Bacch. p. 20, qui »neminem hodie fore sperat, qui, quod Porsonus edidit *ἔκανές γ᾽ ὃν οὐ χρῆν*, potius, quam aut *ἔκανες τὸν οὐ χρῆν*, aut *ἔκανες ὃν οὐ χρῆν*, reponendum censeat.« Magis his placet Pauwii emendatio *κανοῦσ᾽ ὃν οὐ χρῆν*. Martinus p. 23 conjecit *κανοῦσ᾽ ὃν οὐ χρῆν καὶ σὺ μὴ χρεὼν πάθε*.

V. 885. *στένωμεν* T. V. Librorum scripturam revocavit Ahrens p. 7, monens *στένω μὲν* etiam eam ob caussam praeferendum

Ἐπεὶ δὲ πολλῶν αἱμάτων ἐπήκρισεν
Τλήμων Ὀρέστης, τοῦθ᾽ ὅμως αἱρούμεθα,
Ὀφθαλμὸν οἴκων μὴ πανώλεθρον πεσεῖν.
Ἔμολε μὲν δίκα Πριαμίδαις χρόνῳ στρ. ά.
Βαρύδικος ποινά.
Ἔμολε δ᾽ ἐς δόμον τὸν Ἀγαμέμνονος
Διπλοῦς λέων, διπλοῦς ἄρης.
* Ἔλακε δ᾽ ἐς τὸ πᾶν
Ὁ πυθοχρήστας φυγὰς

---

esse, quod Chorus sequentibus nequaquam doleat de Aegisthi et Clytaemnestrae caede. Eandem ob caussam falsum quod Herm. sq. v. ἀρώμεθα conjecit; neque enim sequens carmen preces continet.

V. 886. ἐπήκρισε T. V.

V. 887. ὁμῶς ἀρώμεθα Herm. obss. critt. p. 125.

V. 889—925. Orestis victoriam Chorus carmine celebrat, iis potissimum verbis, quibus caedem justam fuisse et a Deo jussam declaretur; jamque domum laetiori sorti restitutam sperat. Quod initio carminis ad Priamidarum exemplum provocatur, eorum admonet quae in Agamemnone a Choro praedicata sunt; eoque magis haec verba audientes movere debebant, quod Chorum ex Trojanis captivis compositum fuisse probabile est. Ceterum in tantis corruptelis meliorum librorum scriptura cum fide exhibita conjecturas fere nullas in textum recepimus.

V. 890. καρύδικος G. A. R. καρίδικος T.

V. 892. Fallitur scholiastes: διπλοῦς λέων, οἱ περὶ Ὀρέστην καὶ Πυλάδην. Clytaemnestram et Aegisthum intelligi et propter sententiarum nexum necessarium (Priamidarum enim cum sorte non Aegisthi et Clytaemnestrae sed Agamemnonis caedes componitur), et quia Pyladis in caede perpetranda apud Aeschylum nulla prorsus ratio habetur, cf. v. 820 τοιάνδε πάλην μόνος ὢν ἔφεδρος Δισσοῖς μέλλει θεῖος Ὀρέστης Ἅψειν sqq. Loci Euripidei Or. 1397 ἦλθον εἰς δόμους — λέοντες Ἕλλανες δύο διδύμω sqq. alia est ratio.

V. 893. ἔλακε G. A. R. T. V. ἔλυβε M. ἔλασε, ut videtur, schol.: ἤλασε δὲ εἰς τὸ τέλος τοῦ δρόμου, ὅ ἐστιν, ἤνυσε τὸν ἀγῶνα. — δ᾽ ἐτὸ A. δὲ τὸ T. — ἔλασε probant Seidler. p. 89 Boeckh. Pind. II. p. 322. Matth. obss. critt. p. 5 explicat, ὁ Πυθοχρήστας, sc. Apollo, ἔλακε φυγάς fugam denuntiavit. ἔλαχε δὴ τὸ πᾶν Schutz. ἔλαχε δ᾽ ἐς τὸ πᾶν Herm. el. metr. p. 250, quem sequuntur Blomf. Well. Quod admodum dubito num verum sit. Fortasse scribendum ἔλακε δ᾽ εὖ τὸ πᾶν caussam omnino bene oravit, ut altercatio cum matre qua caedem tuitus erat, respiciatur.

Θεόθεν εὖ φραδαῖσιν ὡρμημένος.
* Ἐπολολυξάτω δεσποσύνων δόμων
Ἀναφυγὰς κακῶν καὶ κτεάνων τριβᾶς
Ὑπὸ δυοῖν μιαστόροιν,
Δυσοίμου τύχας.
* Ἔμολε δ' ᾧ μέλει κρυπταδίου μάχας ἀντ. ά.
Δολιόφρων ποινά.
* Ἔθιγε δὲ μάχᾳ χερὸς ἐτήτυμος
Διὸς κόρα· Δίκαν δέ νιν
Προσαγορεύομεν
Βροτοὶ τυχόντες καλῶς,
Ὀλέθριον πνέουσ' ἐν ἐχθροῖς κότον.

V. 895. *θεόθεν εὖ φραδαῖσιν* em. Seidler. Boeckh. Herm. l. l. *θεύθεν δ' εὐφραθαῖσιν* M. *θεόθεν εὐφραδαῖσιν* M. coll. Weigel. G. *ἐφραδαῖσιν* A. *ἀφραδαῖσιν* R. *δὲ φραδαῖσιν* T. V. — *ὡρμυμένος* A. — *ἐν φραδαῖσιν* Porson. — Hesych.: *Φραδαῖσι· βουλαῖς* (Ms. *φράδεσι*).

V. 896. *ἐπολολύξατ', ὦ*, recte, ut videtur, em. Seidl. l. l.

V. 897. *τριβᾶς* em. Herm. obss. critt. p. 126. Libri *τριβάς*.

V. 898. *ὑπὸ δοιοῖν* M. — *μιαιστόροιν* G. A. R. T. — *ὑπαὶ* Herm. l. l.

V. 900. *ᾇ μέλει* ex Aurati et Stanleji emendatione recte, ut videtur, Blomf., quamquam *ᾧ* etiam schol., qui interpretatur *τῷ Αἰγίσθῳ ἔμολε, τῷ ἀποκτείναντι δόλῳ τὸν Ἀγαμέμνονα.* Herm. l. l. *ᾧ* retinet.

V. 902. *δὲ μάλα* A. T. *δὲ μάχᾳ* reliqui. — *ἐν μάχᾳ* emendavit Pauw., quod plerique receperunt. *δὴ μάχᾳ* Porson. *δὴ μάχας χερὸς*, iniit pugnam cominus, Blomf. — *ἐτίτυμος* A. — *ἐτητύμως* ex Scaligeri emend. recte, ut videtur, Blomf. —

V. 903. *κόρας* R. *κούρα* T. V.

V. 906. *ὀλεύθριον* A. — *πνέουσαν ἐν* R. — *ἐπ' ἐχθροῖς* Herm. Boeckh. Seidl. l. l. Contra vulgatam defendit Lob. ad Soph. Aj. 1300.

Sequentia ita corrupta ut certus sensus extricari nequeat; neque metra satis respondent. Vulgo epodus exhibetur, sed stropham esse atque antistropham, quarum certum signum verba *Πάρα τὸ φῶς ἰδεῖν* v. 914 et v. 925 repetita, recte observavit Herm. in libro Bluemneri p. 23. Hinc magnam esse lacunam apparet, sed ne hoc quidem constat, quibus ea verbis incipiat; dubium enim, utrum v. 907 sqq. cum antecedentibus an cum iis quae sequuntur jungi de-

*   *   *   *
*   *   *   *
*   *   *   *   στρ. β'.
* Τάπερ ὁ Λοξίας ὁ Παρνάσιος
Μέγαν ἔχων μυχὸν χθονὸς ἐπ' ὄχθει
Ἄξεν ἀδόλως δολίας
Βλαπτομέναν ἐν χρόνοις θεῖσαν ἐποίχεται.
* Κρατεῖταί πως τὸ θεῖον παρὰ τὸ μὴ
Ὑπουργεῖν κακοῖς.
* Ἄξιον δ' οὐρανοῦχον ἀρχὰν σέβειν.
Πάρα τὸ φῶς ἰδεῖν.
* Μέγαν τ' ἀφηρέθην ψάλιον οἴκων.   ἀντ. β'.

---

beant. Herm. l. l. lacunae signum v. 908 post vocem *χθονὸς* posuit, sequentia autem ita emendat:

. . . . . ἐπ' ἐχθροξένοις
Δόλοισιν δολία
Βλαπτομέναν χρονισθεῖσαν ἐποίχεται

In obss. critt. p. 127 idem dederat:

Τάνπερ ὁ Λοξίας ὁ Παρνάσιος
Μέγαν ἔχων μυχὸν χθονὸς, ἐπαξίως
Δόλια βλαπτομέναν χρονι-
σθεῖσαν ἐποίχεται.

χρονισθεῖσαν recepit Well.

V. 907. *Παρνάσσιος* libri, v. ad v. 544.

V. 909. *δολίαν* V. et schol.

V. 911. Ab hoc v. vulgo epodus incipit. — Herm. ap. Bluemnerum corrigit: *κρατείτω δέ πως* (vel *δ' ἔπος*) *τὸ θεῖον παρὰ τό μ'* sqq. *κρατεῖ τε* probat Elmsl. ad Eur. Med. 50. Felicius Mueller. apud Zimmerm. 1836 p. 41 *κρατεῖται δέ πως τὸ θεῖον παραὺθ' Ὑπουργεῖν κακοῖς.* Interdum cogi Deos ut aliquamdiu improbis morem gerant; quia Aegistho et Clytaemnestrae aliquamdiu res bene successerat. Eurip. fr. incert. 76 *Παραυτὰ δ' ἡσθεὶς ὕστερον στένει διπλᾶ.* Fortasse praepositione *παρά* transposita scribendum *Παρακρατεῖ τέ πως τὸ θεῖον τὸ μὴ Ὑπουργεῖν κακοῖς.* Retinet nos Deus, quominus improbis morem geramus. Judicium difficilius, quia de sensu antecedentium non constat.

V. 913. *Ἄξια δ'* emend. Herm. l. l. *ἄξιον* Both. Blomf.

V. 914. *πάρα τε* R. *παρά τε* M. G. A. *παρὰ τὸ* T. V. — *εἰδεῖν* R.

V. 915. *Μέγα τ' ἀφηρέθην* em. Herm. *μέγα δ' ἀφηρέθην* Pors. »Magno aedium freno liberata sum.« *μέγα δ' ἀφῃρέθη* Blomf.

Ἄνα γε μὰν, δόμοι, πολὺν ἄγαν χρόνον
Χαμαιπετεῖς ἔκεισθ' ἀεί.
Τάχα δὲ παντελὴς χρόνος ἀμείψεται
Πρόθυρα δωμάτων, ὅταν ἀφ' ἑστίας
Μύσος πᾶν ἐλάσῃ
* *Καθαρμοῖς ἅπαν ἐλατήριον.*
* *Τύχα δ' εὐπροςώπῳ κοίτᾳ τὸ πᾶν*
Ἰδεῖν, ἀκοῦσαι θρεομένοις,
Μετοικοδόμων πεσοῦνται πάλιν.

Οἴκων a nemine interpretum tentatum, quam vocem falsam esse metrum docet. Herm. el. metr. p. 264 dochmium sequi videri dicit antispastum; sed quod antistrophicus interierit, judicium incertum esse. Scribendum videtur:

Μέγα δ' ἀφῃρέθη ψάλιον ὀμμάτων.

ut eadem sit imago quae verborum antecedentium *Πάρα τὸ φῶς ἰδεῖν.* Cfr. Soph. Aj. 692 *ἔλυσεν αἰνὸν ἄχος ἀπ' ὀμμάτων Ἄρης.*

V. 916. *Ἄνα γε μὰν δόμοι* em. Blomf. Libri *Ἄναγε μὰν δόμοις. ἀνὰ γεμὰν* T. — *πολλὺν* A. *πλὴν* R. — »Quin resurgite, aedes.« *Ἄναγε μὰν, δόμοι* Herm. l. l. *Ἄναγ' ἐμὰν δόμοις (πολὺν ἄγαν χρόνον χαμαιπετὴς ἔκειτ') ἰάν*, Elmsl. ad Eur. Med. 50.

V. 917. *χαμαιπετεῖσε κεῖσθ' αἰεὶ* M. *χαμαιπετεισεκεῖσθ' αἰει* G. *χαμαιπετεισεκειθ' αἰεὶ* R. *χαμαιπετεῖσε κεῖσθ' ἀεὶ* A. *χαμαιπετῇ σε κεῖσθ' ἀεὶ* T. V.

V. 918. Pro *χρόνος* Elmslejus l. l. *χορός* corrigit, quod recepit Blomf. Quod verum esse non arbitramur. Pind. Ol. XI. 54 *Παρέσταν μὲν ἄρα Μοῖραι σχεδὸν ὅ τ' ἐξελέγχων μόνος ἀλάθειαν ἐτήτυμον Χρόνος.* Ol. II. 31 *Χρόνος ὁ πάντων πατήρ.* Soph. Oed. Col. 1360 *μάτην γὰρ οὐδὲν ἀξίωμα δαιμόνων ἔχω φράσαι· Ὁρᾷ ὁρᾷ ταῦτ' ἀεὶ Χρόνος* sqq. — Etiam Schol. *χρόνος: ὁ πάντα τελῶν χρόνος τὰ πρόθυρα τῶν οἴκων ἀλλάξει ἀπὸ κατηφείας εἰς λαμπρότητα.*

V. 919. *ὅτ' ἂν* M. A. R. — *ἀμφ' ἑστίας* M.

V. 920. *μῦσος* vulgo. Correxit Porson. — *ἐλάσει* suprascripto *η* M.

V. 921. Hesych. et Schol.: *Ἐλατήριον, φάρμακον καθαρτικόν,* quod probat Blomf. »*ἅπαν ἐλατήριον* omne remedium quod ad purgandum utile est.« — *ἀτᾶν ἐλατηρίοις* emendavit Schutz., probavit Herm. obss. critt. p. 131.

V. 922 sq. *τύχει* G. — *μετ' οἰκοδόμων* G. A. T. — v. 925 *παρὰ* libri. — Herm. ap. Bluemn. corrigit: *Τύχᾳ δ' εὐπροςωποκοίτᾳ τὸ πᾶν Ἰδεῖν [ἀκοῦσαι] θρεομένοις* (vel *θρευμένοις*) *Μέτοικοι δόμων πεσοῦνται πάλιν.* Recepit haec Well. Idem Herm. apud Er-

Πάρα τὸ φῶς ἰδεῖν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἴδεσθε χώρας τὴν διπλῆν τυραννίδα
Πατροκτόνους τε δωμάτων πορθήτορας.
Σεμνοὶ μὲν ἦσαν ἐν θρόνοις τόθ' ἥμενοι,
Φίλοι δὲ καὶ νῦν, ὡς ἐπεικάσαι πάθη
Πάρεστιν, ὅρκος τ' ἐμμένει πιστώμασιν.
Ξυνώμοσαν μὲν θάνατον ἀθλίως πατρί,
Καὶ ξυνθανεῖσθαι· καὶ τάδ' εὐόρκως ἔχει.
Ἴδεσθε δ' αὖτε, τῶνδ' ἐπήκοοι κακῶν,

---

furdt. ad Soph. Oed. Reg. 190: *Τύχᾳ δ' εὐπροςωποκοίτῳ τὸ πᾶν Ἰδεῖν κλύειν τ' ἀρθμίοις Μέτοικοι δόμων πεσοῦνται πάλιν.* Nominativum *μέτοικοι* Schol. legit: *Οἱ νῦν τοὺς δόμους οἰκοῦντες.* Blomf. dedit: *τύχῃ δ' Εὐπροςώπῳ κοίτᾳ Τὸ πᾶν Ἰδεῖν ἀκοῦσαί τε θρεομένοις. Μέτοικοι δόμων πεσοῦνται πάλιν*, ut *τύχῃ* verbum sit pendens ab *ὅταν.* Cetera quem in modum intelligi velit, non addit. Fortasse in voce *θρεομένοις* latet *θέσμιοι: Τύχαι δ' εὐπροσωπόκοιτοι τὸ πᾶν Ἰδεῖν θέσμιοι Μέτοικοι δόμων πεσοῦνται πάλιν*, ut *τύχαι εὐπροςωπόκοιτοι* legitimi aedium coloni dicantur. Cfr. Agam. 1545. Aut dativum *μετοίκοις* legendum quis conjiciat; sed omnia dubia et fluxa. *Πεσοῦνται* dictum metaphora a talis desumta, ut recte Scholiastes.

V. 926—1026. Schol.: *Ἀνοίγεται ἡ σκηνή, καὶ ἐπὶ ἐγκυκλήματος ὁρᾶται τὰ σώματα.* Orestes regressus in scenam commissum facinus omni modo purgat, Deos hominesque testatur matrem a se jure occisam esse, verbis quae angorem animi quo cruciatur nascentemque insaniam quam ipse praesagit diserte produnt; postremo Furiis agentibus domo soloque patrio exul se proripit.

V. 926. Ab hoc v. ad v. 1011 desunt personarum signa in G. A.

V. 929. *δὲ* em. Abresch., recepit Blomf. Libri *φίλοι τε.* Oppositio est inter sollemnem dignitatem, quam vivi reges nimiam affectabant (de qua significatione vocis *σεμνὸς* cfr. Valcken. ad Eur. Hippol. 93) et amicitiam quam mortui servant.

V. 930. *πιστώμασι* T. V.

V. 931. *ἀθλίῳ* ex Stanleji conj. Pors. Blomf., quod videtur verum esse.

V. 932. *ξὺν θανεῖσθαι* A. — *ταδὲ ὅρκως* A.

V. 933. *αὐτὸ* conj. Blomf. — Abresch.: »Interpres vertit *ἐπήκοοι* auditores. Hesych.: *ἐπήκοοι καὶ οἱ μάρτυρες καὶ οἱ δικάζοντες.* Sic in Eumen. v. 735 *Δίκης γενέσθαι τῆσδ' ἐπήκοος μένω.* Et

Τὸ μηχάνημα, δεσμὸν ἀθλίῳ πατρὶ,
Πέδας τε χειροῖν καὶ ποδοῖν ξυνωρίδα.
Ἐκτείνατ᾽ αὐτὸν, καὶ κύκλῳ παρασταδὸν
Στέγαστρον ἀνδρὸς δείξαθ᾽, ὡς ἴδῃ πατὴρ,
Οὐχ οὑμὸς, ἀλλ᾽ ὁ πάντ᾽ ἐποπτεύων τάδε
Ἥλιος, ἄναγνα μητρὸς ἔργα τῆς ἐμῆς·
Ὡς ἂν παρῇ μοι μάρτυς ἐν δίκῃ ποτὲ,
Ὡς τόνδ᾽ ἐγὼ μετῆλθον ἐνδίκως μόρον.
Τὸν μητρός· Αἰγίσθου γὰρ οὐ ψέγω μόρον·
* Ἔχει γὰρ αἰσχυντῆρος ὣς νόμου δίκην·
Ἥτις δ᾽ ἐπ᾽ ἀνδρὶ τοῦτ᾽ ἐμήσατο στύγος,
Ἐξ οὗ τέκνων ἤνεγχ᾽ ὑπὸ ζώνην βάρος,
Φίλον τέως, νῦν δ᾽ ἐχθρὸν, ὡς φαίνει, κακὸν
Τί σοι δοκεῖ; μύραινά γ᾽ εἴτ᾽ ἔχιδν᾽ ἔφυ
* Σήπειν θίγουσαν ἄλλον οὐ δεδηγμένον

Agam. v. 1430 Ἐπήκοος δ᾽ ἐμῶν ἔργων δικαστὴς τραχὺς εἶ. Testes sibi esse voluit ob judicium quod erat subiturus. V. infra v. 991 et fabulam sequentem.«

V. 935. χειροῖν libri. χερσὶ T. — ξυννορίδα G.

V. 936. ἔκτειν᾽ R.

V. 937. ἀνδρὸς M. R. ἀνδρῶν M. coll. Weigel. G. A. T. V. — δείξασθ᾽ R. — ἴδοι A. T. V. ἴδῃ inter scribendum ex ἴδοι correctum G.

V. 938. ὁμὸς A. ὑμὸς R.

V. 939. ματρὸς A. T.

V. 942. λέγω pro ψέγω T. V. et schol.

V. 943. ὣς om. R. — νόμον M. coll. Weigel. — Canteri conjecturam αἰσχυντῆρος, ὡς νόμος, δίκην, satis probabilem, ut videtur, plerique receperunt. Well. vulgatam explicat: Poenas dedit, quae ei conveniunt, ut qui legem violavit (violaverit).

V. 945. ἐκ σοῦ M. G. A. T. cod. R. — τέκνων om. M. coll. Weigel. — ἤνεγχ᾽ V. ἠνέχῃ M. G. A. τέκνω νῦν ἔχει cod. R. ἀνέχῃ conj. R. ἤνεγκ᾽ T.

V. 946. Post κακὸν in libris punctum ponitur, quod sustulit Heath. Editores fere post eam vocem commate interpungunt.

V. 947. γ᾽ εἴτ᾽ em. Herm. obss. critt. p. 133. Cfr. id. ad Vig. p. 834. γ᾽ ἤ τ᾽ G. τ᾽ ἤ τ᾽ R. γ᾽ ἢ A. T. V.

V. 948. θίγουσαν M. G. A. θίγουσ᾽ ἂν R. T. V. — θίγουσ᾽ ἄνουτον marg. Askew. θίγουσ᾽ ἄνουλον conj. Port. — Herm. obss. critt. p. 133 Οὔ σοι δοκεῖ, μύραινά γ᾽ εἴτ᾽ ἔχιδν᾽ ἔφυ, σήπειν θίγουσ᾽

Τόλμης ἕκατι κἀδίκου φρονήματος.
Τί νιν προςείπω, κἂν τύχω μάλ᾽ εὐστομῶν;

ἂν sqq. Blomf.: »Legendum conjicio, μύραινά γ᾽ εἴτ᾽ ἔχιδν᾽ ἔφυ, Σήπειν θιγοῦσα μᾶλλον οὐ δεδηγμένον, num muraena, seu vipera, magis a natura composita est ad tabefaciendum aliquem sine morsu? Tum σήπειν erit infinitivus post ἔφυ, ut in Theodecte ap. Stob. XXXII. p. 139. Ἅπαντ᾽ ἐν ἀνθρώποισι γηράσκειν ἔφυ, et in nota formula χαίρειν πέφυκεν, et similibus.« — Well. vulgatam θίγουσ᾽ ἂν ἄλλον sanam existimat, viros doctos castigans quod σήπειν ab ἔφυ pendere non viderint. Martin. p. 23 σήπειν θιγοῦσα μοῦνον, οὐ δεδηγμένεν conjicit. — Scribendum videtur:

Τί σοι δοκεῖ; μύραινά γ᾽ εἴτ᾽ ἔχιδν᾽ ἔφυ;
Σήπειν θιγοῦσα δ᾽ ἄλλον οὐ δεδηγμένον
Τόλμης ἕκατι κἀδίκου φρονήματος;

»Quid tibi ea videtur? num est muraena, vel potius serpens? num videtur etiam quos morsu non laeserit, contactu putrefacere?« Muraenarum et serpentum est mordere, neque vero putrefacere. Inest igitur gradatio. Primo Clytaemnestra cum muraena et serpente, quorum instar morsu laeserit, comparatur; dein vero his etiam pejor praedicatur, ut quae praeterea etiam alios, quos non momorderit, contactu putrefaciat. Neque enim solum conjugem occidit, sed universam domum pessumdedit. Non male schol.: Ὑπερβολή· ὅτι καὶ τὸν μὴ δηχθέντα, ἀλλὰ μόνον ἁψάμενον σήπει. Unde quis θιγόντ᾽ eum legisse conjicere possit. Quod non probamus. Ceterum pro θιγοῦσα δ᾽ potest eodem sensu etiam scribi θιγοῦσαν δ᾽, vocem δοκεῖ repetendam esse in promtu. — Blomf. gloss.: »Ex muraenae cum vipera coitu genus muraenarum nasci, quarum morsus erat letalis, tradit Andreas περὶ Δακετῶν. Vid. Spanh. ad Aristoph. Ran. 478. Hinc ad hominem malignum translatum est nomen. Photius: Μύραινα· καταφερής (Suidas κατωφερής, utrumque probum) ἀπὸ τοῦ ζῴου. Ὦ πρόδοτι καὶ παραγωγὲ καὶ μύραινα σύ. ubi tamen non tam καταφερής significat quam δηκτήριε. Hesych.: Μύραινα· ἐπὶ τοῦ κακοῦ ἐλέγετο, ὡς ἔχιδνα. Utrumque, sicut Noster, conjunxit Aristoph. Ran. 473 Ἔχιδνα θ᾽ ἑκατογκέφαλος, ἣ τὰ σπλάγχνα σου Διασπαράξει πλευμόνων τ᾽ ἀνθάψεται Ταρτησία μύραινα.«

V. 949. κἀνδίκου M. G. A. R.

V. 950. Notanda turbata Orestis oratio, qua agitata mente a Clytaemnestra ad indusium avertit, v. 953 ad Clytaemnestram recurrit. Neque vero obscurum erat, quo νιν referretur; Orestes enim indusium monstrabat. — καὶ pro κἂν Pors. Blomf. Cfr. Herm. ad Soph. El. 756.

Ἄγρευμα θηρὸς, ἢ νεκροῦ ποδένδυτον
Δρύτης κατασκήνωμα, δίκτυον μὲν οὖν,
* *Ἄρκυν δ᾽ ἂν εἴποις καὶ ποδιστῆρας πέπλους.*
* *Τοιοῦτο μὰν κτήσαιτο φιλήτης ἀνὴρ*
Ξένων ἀπαιόλημα, κἀργυροστερῆ
Βίον νομίζων· τῷδέ τ᾽ ἂν δολώματι

V. 952. *δρυοίτης* G. A. *δροίτης* T. — *κατα σκήνωμα* G. A. — Post *κατασκήνωμα* interrogationis notam posuerunt Blomf. Well. — Schol.: *Δρύτης κατασκήνωμα· παραπέτασμα σοροῦ.* Etymol. M. *δροίτη: Παρθένιος δὲ τὴν σορὸν καὶ Αἰσχύλος.* Nostrum locum, non Agam. v. 1551, respicere videtur Eustath. ad Od. XII. p. 1726: *καὶ δρύτη δέ φασι κυρίως ἡ ξυλίνη ὡς ἀπὸ δρυός, ἧς χρῆσις καὶ παρ᾽ Αἰσχύλῳ ἐν Ἀγαμέμνονι. Εἰ δὲ διὰ διφθόγγου γράφεται ἡ δροίτη ἐκεῖ διὰ τὸν οἶτον, οὐ κωλύει τοῦτο τὴν ῥηθεῖσαν ἑρμηνείαν αὐτῆς: συγκέκοπται γὰρ ἐκ τοῦ δρυοίτη* (quod ipsum h. l. exhibent G. A.), *ἵνα ᾖ κυρίως δροίτη πύελος ἢ λάρναξ τοῖς τεθνεῶσι.*

V. 953. *ἄρην* R. — *ποδισῆρας* A. — Poll. X. 27: *Δίκτυα μὲν τὰ ἐν τοῖς ὁμαλοῖς καὶ ἰσοπέδοις τεινόμενα, ἐνόδια δὲ τὰ ἐν ταῖς ὁδοῖς· αἱ δὲ ἄρκυς τούτων μὲν ἐλάττους εἰσὶ τοῖς μεγέθεσι, κεκρυφάλῳ δ᾽ ἐοίκασι κατὰ τὸ σχῆμα εἰς ὀξὺ καταλήγουσαι.* V. Schneider. epimetr. ad Xenoph. de Venat. c. II p. 425. — Schol.: *ποδιστῆρας τοὺς πλέον τῶν ποδῶν καθήκοντας.* Hunc sequuntur interpretes. At neque analogia vocis eum sensum admittit (confundunt scilicet vocem *ποδήρης*), et si admitteret, versus ita langueret, ut jure Schutz. laudandus esset, quod ejiciendum putaret. *Ποδιστήρ* non quod putant adjectivum sed substantivum est, significatque lorum quo pedes equorum constringuntur. Xen. Anab. III. 4, 21: *νυκτὸς ἵπποι αὐτῶν δέδενται καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πεποδισμένοι εἰσί.* quem locum citat Blomf., quo magis mirum eum verum non vidisse. Cfr. *μασχαλιστήρ* lorum pectorale. Comparat igitur indusium cum reti aut loris quibus equorum pedes constringantur. Hinc apparet vocem *πέπλους* mendosam esse. Scribendum videtur:

Ἄρκυν δ᾽ ἂν εἴποις καὶ ποδιστῆρας. Πέπλον
Τοιοῦτον ἂν κτήσαιτο sqq.

V. 954. *τοιοῦτο μὰν* M. G. R. *μ᾽ ἂν* A. *τοιοῦτον ἂν* T. V. — *ἀρὴρ* R. — *φηλήτης* ex Scaligeri emend. Blomf., quae forma plerisque praeferenda videtur, v. Blomf. ad Agam. 476, Gaisf. ad Hes. opp. v. 373.

V. 955. *ξένον* R.

V. 956. *νομίζω* G. A. *νομίζοι* R. — *τἀνδολώματι* R. — Mueller. in ephemm. Zimmerm. 1830 p. 42 conjecit: *Τῷδέ τ᾽ ἂν*

Πολλοὺς ἀναιρῶν πολλὰ θερμαίνοι φρενί.
Τοιάδ' ἐμοὶ ξύνοικος ἐν δόμοισι μὴ
Γένοιτ᾽: ὀλοίμην πρόσθεν ἐκ θεῶν ἄπαις.

ΧΟΡΟΣ.

Αἶ αἶ, αἶ αἶ, μελέων ἔργων·
Στυγερῷ θανάτῳ διεπράχθης·
* Ἒ ἔ·
Μίμνοντι δὲ καὶ πάθος ἀνθεῖ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἔδρασεν, ἢ οὐκ ἔδρασε; μαρτυρεῖ δέ μοι
Φᾶρος τόδ᾽, ὥς ἔβαψεν Αἰγίσθου ξίφος.
Φόνου δὲ κηκὶς ξὺν χρόνῳ ξυμβάλλεται

δολώματι Πολλοὺς ἀναιρῶν πολλά θ᾽ ἑρμαῖ᾽ ἂν φέροι. Particulam τε post participium illatam esse, ut Agam. v. 97 Τούτων λέξασ᾽ — παιών τε γενοῦ. — φρένα suspicatur Lob. ad Aj. p. 302. — Locus hunc in modum legendus et distinguendus videtur:

Πέπλον
Τοιοῦτον ἂν κτήσαιτο φηλήτης ἀνὴρ,
Ξένων ἀπαιόλημα· κἀργυροστερῆ
Βίον νομίζων τῷδε τἂν δολώματι
Πολλοὺς ἂν αἱρῶν πολλὰ θερμαίνοι φρενί.

Dubitari potest, utrum θερμαίνειν ad rerum gerendarum audaciam et improbitatem (πολλὰ πράττειν θερμῇ φρενί) an ad laetitiam qua successu scelerum animus hominis scelesti incendatur, referendum sit.

V. 957. θερμαίνει A.

V. 958. τοιάδ' ἐμοὶ G. τοιᾶδ' ἐμοὶ M. R. τοῖαδε μοι A. τοιᾶδε μοι T. V. — τοιάδε μοι tenent Blomf. Well.

V. 959. πρόσθ' M. G. A. R.

V. 960. αἶ αἶ R. αἲ αἲ reliqui. Geminavit Bothius.

V. 961. θανατῶχε πράχθης A.

V. 962. Αἶ, αἶ, αἶ, αἶ Well. Omittit Blomf.

V. 963. Recte, ut videtur, Butl. Orestem innui putat (ei qui in vita remanet, Well.), cujus in vultu quaedam insaniae vestigia jamjam Chorus videat.

V. 964. οὐκ ἔδρασεν M. G. A. R. — Quae sequuntur vulgo Choro continuantur; Oresti reddidit Heath.

V. 966. κικὶς M. G. A.

Πολλὰς βαφὰς φθείρουσα τοῦ ποικίλματος.
** Νῦν αὐτὸν αἰνῶ, νῦν ἀποιμώζω παρὼν,*
Πατροκτόνον θ᾽ ὕφασμα προςφωνῶν τόδε
᾽Αλγῶ μὲν ἔργα καὶ πάθος γένος τε πᾶν,
῎Αζηλα νίκης τῆςδ᾽ ἔχων μιάσματα.

ΧΟΡΟΣ.

Οὔτις μερόπων ἀσινῆ βίοτον
** Διὰ πάντ᾽ ἄτιμος ἀμείψεται·*
*   *   *   *
** ᾽Ες μόχθον δ᾽ ὁ μὲν αὐτίχ᾽ ὁ δ᾽ ἧξε.*

V. 967. *βαφὰς* om. R.

V. 968. *παρὸν* R. — *αὑτὸν* recte, ut videtur, Herm. obss. critt. p. 135, quamquam improbante Elmslejo ad Eur. Heracl. 144 et 814, qui ubicunque pronomen illud de prima aut secunda persona ponatur, *αὑτὸν* scribendum censet. Quod utut est, *ἐμαυτὸν* h. l. intelligendum esse sensus docet. Vocis autem quae in fine versus est *παρὼν* sensum aptum video nullum. Scribendum putamus:

Νῦν αὐτὸν αἰνῶ, νῦν δ᾽ ἀποιμώζω παθών.

Νῦν αὖ τόδ᾽ (aut *τάδ᾽*) *αἰνῶ* Schutz. Butl. *νῦν ταὐτὸν αἰνῶ, νῦν ἀποιμώζω παρόν* conj. Blomf. Idem pro *παρὸν* malit *μόρον*.

V. 969. *πρὸς φωνῶν* A.

V. 970. Huic v. Orestis personam praefixit R.

V. 971. *νίκης* em. Schutz. Libri *νίκας*. — *ἔχω* G. T. *ἐχόμιάσματα* A. — *Μιάσματα* dicit vestem caede maculatam intuens, quum victoriae propria sint tropaea.

V. 972 sqq. Versus hos corruptos et lacunosos esse et metrum docet et sensus. Libri parum variant. V. 975 *ἐς μόχθος* M., *ἐεμόχθως* M. coll. Weigel. — *ἧξε* M. G. *εἶξαι* A. *ἧξεν* R. V. *ἥξει* T. — Herm. obss. critt. p. 134 ita scripsit:

Οὔτις μερόπων ἀσινῆ βίοτον
Διὰ πάντ᾽ ἄτιτος
Διαμείψεται, ὦ τέκνον· ἐς μόχθον
Δ᾽ ὁ μὲν αὐτίχ᾽, ὁ δ᾽ ὕστερον ἧξεν.

Hos anapaestos respondere iis qui v. 960 leguntur, primus observavit Erfurdt. Annal. Heidelb. 1809 p. 294, ita legendum suspicans:

Οὔτις μερόπων ἀσινῆ βίοτον
Διὰ πάντ᾽ ἔντιμος ἀμείψει,
Τέκνον· ἐς μόχθον δ᾽
῾Ο μὲν αὐτίχ᾽ ὁ δ᾽ ὕστερον ἧξεν.

᾽Αμείψεται ortum videtur ex *ἀμείψει αἴ*, unde tertio v. eodem quo

ΟΡΕΣΤΗΣ.

* Ἄλλος ἂν εἰ δὴ τοῦτ' ἄρ' οἶδ' ὅπη τελεῖ,
Ὥσπερ ξὺν ἵπποις ἡνιοστρόφου δρόμου
Ἐξωτέρω. φέρουσι γὰρ νικώμενον
Φρένες δύσαρκτοι· πρὸς δὲ καρδίᾳ φόβος
* Ἄιδειν ἕτοιμος ἠδ' ὑπορχεῖσθαι κότῳ.
Ἕως δ' ἔτ' ἔμφρων εἰμὶ, κηρύσσω φίλοις,

---

v. 963 modo αἰαῖ αἰαῖ legendum probabile est. Quod si verum sit, sequitur postremum versum nondum recte esse emendatum. Neque ἔντιμος quod Erfurdtius scripsit, satis aptum; neque enim de honore sed de felicitate sermo est. Fortasse εὔποτμος scribendum, de cujus vocis syllaba media vid. Seidl. de vv. dochm. p. 106. Blomf. ex Heathii conj. διὰ παντὸς ἄτιμος scripsit, eam vocem cum schol. ἀτιμώρητος explicans. Versum postremum Blomf. Μόχθων δ' ὁ μὲν αὐτίχ', ὁ δ' ἥξει, Well. Μόχθος δ' ὁ μὲν αὐτίχ' ὁ δ' ἥξει, scripserunt; sed ἥξει codicum certe auctoritate destituitur.

V. 976. Corruptam librorum scripturam exhibui. Εἰδῇ A. ἄλλος γ' αν εἰδῇ T. V. — οἱ δ' R. — Herm. l. l. ἄλλος τάδ' εἴδῃ. Erfurdt. l. l. Ἄλλος φανεῖ δῆτ', οὐ γὰρ οἶδ' ὅπη τελεῖ, quod recepit Well.; quae nobis sensum parum aptum fundere videntur. Blomf. dedit Ἀλλ', ὡς ἂν εἰδῇς, τοῦτ' ἄρ' οἶδ' ὅποι τελεῖ, quod recepit Dindorf. servato ὅπῃ. Emperius act. soc. gr. p. 369 Ἀλλ' ὡς ἂν εἰδῆτ', οὐ γὰρ οἶδ' ὅπῃ τελεῖ. Idem conj. Martin. p. 23.

V. 977. ξυνίπποις A. — ἡνιοστρόφου R. — ἡνιοστροφῶ ex Stanleji conj. Blomf.

V. 978. ἔξω περῶ conj. Well. περῶν Martin. l. l. — Agam. v. 1218 ἐκ δρόμου πεσὼν τρέχω. Inde fortasse ἔξω πεσὼν vel τρέχων scribendum.

V. 980. ἄδειν A. — ὑπορχῦσθαι A. — κότων M. — Pro ἠδ' Abresch. recte correxit ἡ δ'; neque enim dubium, quin cor ad cantum timoris saltare dicatur, cfr. supra v. 156 ὀρχεῖται δὲ καρδία φόβῳ, Prom. 883 κραδία δὲ φόβῳ φρένα λακτίζει. Inde Schutz. ἡ δ' ὑπορχεῖται φόβῳ dedit. Sed multo probabilius Abresch., cujus conjecturam ne commemorari quidem ab editoribus jure mireris, et Emper. l. l. ἡ δ' ὑπορχεῖται κρότῳ emendarunt. Ego νόμῳ conjeceram. Locus igitur hunc in modum scribendus videtur:

Ἀλλ', ὡς ἂν εἰδῆτ', — οὐ γὰρ οἶδ' ὅπη τελεῖ,
Ὥσπερ ξὺν ἵπποις ἡνιοστρόφου δρόμου
Ἔξω πεσών. φέρουσι γὰρ νικώμενον
φρένες δύσαρκτοι· πρὸς δὲ καρδίᾳ φόβος
Ἄιδειν ἕτοιμος, ἡ δ' ὑπορχεῖσθαι κρότῳ.

Κτανεῖν τέ φημι μητέρ᾽ οὐκ ἄνευ δίκης,
Πατροκτόνον μίασμα καὶ θεῶν στύγος.
Καὶ φίλτρα τόλμης τῆςδε πλειστηρίζομαι
Τὸν πυθόμαντιν Λοξίαν, χρήσαντ᾽ ἐμοὶ
Πράξαντι μὲν ταῦτ᾽ ἐκτὸς αἰτίας κακῆς
Εἶναι, παρέντα δ᾽ - οὐκ ἐρῶ τὴν ζημίαν·
* Τόξῳ γὰρ οὔτις πημάτων προςίξεται.
Καὶ νῦν ὁρᾶτέ μ᾽, ὡς παρεσκευασμένος
Ξὺν τῷδε θαλλῷ καὶ στέφει προςίξομαι
Μεσόμφαλόν θ᾽ ἵδρυμα, Λοξίου πέδον,
Πυρός τε φέγγος ἄφθιτον κεκλημένον,
Φεύγων τόδ᾽ αἷμα κοινόν. οὐδ᾽ ἐφέστιον
Ἄλλην τραπέσθαι Λοξίας ἐφίετο.
* Τάδ᾽ ἐν χρόνῳ μοι πάντας Ἀργείους λέγω
Καὶ μαρτυρεῖν μοι μενέλεως ἐπορσύνθη κακά.
Ἐγὼ δ᾽ ἀλήτης τῆςδε γῆς ἀπόξενος,
Ζῶν καὶ τεθνηκὼς τάςδε κληδόνας λιπών.

V. 982. In libris post hunc versum puncto distinguitur.

V. 985. χρηδ᾽ ἀντ᾽ A.

V. 987. παρέντα M. R. παρόντα G. A. παρέντι T. V. — Blomf. πράξαντα et παρέντι scripsit.

V. 988. τόξων G. A. — Pro προςίξεται Schutz. et Blomf. recte, ut videtur, ἐφίξεται scripserunt. Oculus librarii ad προςίξομαι v. 990 aberravit.

V. 989. ὁρᾶταμ᾽ A. παρεσκευασμένοι A.

V. 993. φεύγοιντο δ᾽ A. φεύγειν τόδ᾽ T. V. — ἐφέστιον M. G. A. R. — ἐφ᾽ ἑστίαν T. V. Librorum lectionem revocavit Well.

V. 995. τὰ δ᾽ G. R.

V. 996. μοι μενέλεως M. G. A. μοι ὅσ᾽ R. μοι, λεὼς T. V. — Versus sensu caret. Inutiles editorum conatus. Blomf. versibus transpositis dedit:

Καὶ μαρτυρεῖν μὲν ὡς ἐπορσύνθη κακὰ
Τάδ᾽ ἐν χρόνῳ μοι, πάντας Ἀργείους λέγω.

Mueller. l. l. lacunam statuit, ut servato Μενέλεως verba inter plures versus distribuerentur.

V. 998. Post λιπών aposiopeseos signum ponunt Schutz. Blomf.; sed ad ἀλήτης intelligendum εἰμὶ vel ἔσομαι. Postremo versu se facinus patrasse dicit, cujus fama neque in vita neque post mortem suam Argis peritura sit.

ΧΟΡΟΣ.

Ἀλλ' εὖ γε πράξας μήτ' ἐπιζευχθῇς στόμα
Φήμαις πονηραῖς μήτ' ἐπιγλωσσῶ κακά,
Ἐλευθερώσας πᾶσαν Ἀργείων πόλιν,
Δυοῖν δρακόντοιν εὐπετῶς τεμὼν κάρα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἆ ἆ
Δμωαὶ γυναῖκες, αἵδε Γοργόνων δίκην
Φαιοχίτωνες καὶ πεπλεκτανημέναι
Πυκνοῖς δράκουσιν· οὐκ ἔτ' ἂν μείναιμ' ἐγώ.

V. 999. εὖ γε πράξας emendarunt Schutz. Blomf. Libri εὖ τε πράξας. — εὖγε πράξας Pors. εὖ γ' ἔπραξας ex Tyrwhitti em. Well. — ἐπιζευχθῇς em. Pors. Libri ἐπιζευχθῇ, T. ἐπιζευχθῇ. Pind. Isthm. VI. 17. εὕδει χάρις, ἀμνάμονες δὲ βροτοί, ὅ τι μὴ σοφίας ἄωτον ἄκρον κλυταῖς ἐπέων ῥοαῖσιν ἐξίκηται ζυγέν. — Versus hos in libris Choro continuatos Oresti restituit Heath.

V. 1000. φήμαις πονηραῖς em. Tyrwhitt. Libri φῆμαι πονηραὶ. — φήμᾳ πονηρᾷ Klausen. — ἐπιγλώσσῳ G. ἐπιγλώσσω A. T. — Hesych.: ἐπιγλωσσῶ, ἐποιωνίζου διὰ γλώττης· Αἰσχύλος ἐν Ἡρακλείδαις.

V. 1001. Ἀργείων G. signo ω duplici linea perfosso. Reliqui Ἀργείην. Ἀργείαν Pors. Alterutrum verum est. — ἠλευθέρωσας Blomf.

V. 1003. Poll. IV, 132: τὰ δὲ ἀναπιέσματα, τὸ μέν ἐστιν ἐν τῇ σκηνῇ ὡς ποταμὸν ἀνελθεῖν ἤ τι τοιοῦτον πρόσωπον· τὸ δὲ περὶ τοὺς ἀναβαθμοὺς, ἀφ' ὧν ἀνέβαινον Ἐρινύες. — Utrum Furiae inter haec verba ἐξ ἀναπιεσμάτων comparuerint et conspectae fuerint ab Oreste et audientibus, non conspectae a Choro, an solum Orestis animo eas obversari cogitandum sit, lis est. Alteram sententiam post Genellum Mueller. Eumen. p. 73 sqq., alteram Herm. opusc. VI. 2. p. 130 sqq. defendunt.

V. 1004. De φαιοχίτωνες vid. Herm. elem. p. 43. Idem in obss. critt. φαιοκχίτωνες dederat, φαιωχίτωνες Blomf. — Pausan. I. 28, 6: πρῶτος δέ σφισιν (ἃς καλοῦσιν Ἀθηναῖοι Σεμνὰς, Ἡσίοδος δὲ Ἐρινῦς) Αἰσχύλος δράκοντας ἐποίησεν ὁμοῦ ταῖς ἐν τῇ κεφαλῇ θριξὶν εἶναι· τοῖς δὲ ἀγάλμασιν οὔτε τούτοις ἔπεστιν οὐδὲν φοβερόν, οὔτε ὅσα ἄλλα κεῖται θεῶν τῶν ὑπογαίων.

V. 1005. πυκνοῦς A. — ἀμμείνοιμ' M. (Weigel.) R. ἀμείνοιμ' G. ἀμμείναιμ' M. Tzetz. Schol. in Chill. ap. Cramer. Anecd. III, p. 358, 27. Ἓν τῶν δασέων ἐκτείνει, ὡς παρ' Ἱππώνακτι τόδε· Ἦν αὐτὸν ὄφις τὠντικνήμιον δάκῃ· καὶ παρ' Αἰσχύλῳ·

ΧΟΡΟΣ.

Τίνες σε δόξαι, φίλτατ' ἀνθρώπων πατρὶ,
Στροβοῦσιν; ἴσχε, μὴ φοβοῦ νικῶν πολύ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Οὐκ εἰσὶ δόξαι τῶνδε πημάτων ἐμοί.
Σαφῶς γὰρ αἵδε μητρὸς ἔγκοτοι κύνες.

ΧΟΡΟΣ.

Ποταίνιον γὰρ αἷμά σοι χεροῖν ἔτι·
Ἐκ τῶνδέ τοι ταραγμὸς ἐς φρένας πιτνεῖ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἄναξ Ἄπολλον, αἵδε πληθύουσι δὴ,
Κἀξ ὀμμάτων στάζουσιν αἷμα δυςφιλές.

ΧΟΡΟΣ.

* *Εἴσ' ὁ καθαρμός. Λοξίου δὲ προςθιγὼν,*
Ἐλεύθερόν σε τῶνδε πημάτων κτίσει.

Φαιοχίτωνες (cod. B. *φαινοχίτ.*) *καὶ πεπλεκτανημέναι δεινοῖς δράκουσιν· οὐκ ἔτ' ἂν μείναιμ' ἐγώ.*

V. 1006. Pyladi tribuit R. — Pro *πατρὶ* Herm. obss. critt. p. 137 *πάτρας*, Erfurdt. l. l. *πάλιν* conjecerunt. Sed recte monet Butlerus, idcirco patris mentionem injecisse Chorum, ut animum Orestis a contemplatione maternae caedis ad paternas injurias revocaret. Addit Blomf.: »Nempe vertendum puto *φίλτατε πατρί*, patris amantissime (rectius: patri amicissime), qui te patri amicissimum ostendisti.«

V. 1007. *στροβᾶσι* A. — *μὴ φόβου νικῶ πολὺ* Porson. Herm. obss. critt. p. 137.

V. 1008. *οὐκ εἰὰ* A. *οὐκ, εἴα* T.

V. 1010. *ἔπι* conjecerunt Stanl. Butl.

V. 1011. *εἰς* Blomf.

V. 1012. *πληθύουσαι* M. G. A. R.

V. 1014. *εἰσ' ὁ* M. R. *εἴσ' σ' ὁ* G. *εἴσ' ὁ* A. *εἴσω* T. V. — *προθιγὼν* G. A. — *ἔσται καθαρμὸς* Both. ed. priore et Elmslej. ad Oed. R. 60, *ἔστιν καθαρμός* Schutz. *εἰσὶν καθαρμοί* Blomf. *εὖ σοι καθαρμός* Both. Fortasse scribendum *δεῖ σοι καθαρμοῦ* vel *καθαρμῶν*.

V. 1015. Ritschl Schedd. Critt. p. 25 conj. *κτίσεις*, sed librorum scriptura sana. Num *σὲ* pro *σαυτὸν* recte dicatur, valde dubitamus.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ὑμεῖς μὲν οὐχ ὁρᾶτε τάςδ', ἐγὼ δ' ὁρῶ·
Ἐλαύνομαι δὲ, κοὐκ ἔτ' ἂν μείναιμ' ἐγώ.

ΧΟΡΟΣ.

Ἀλλ' εὐτυχοίης, καί σ' ἐποπτεύων πρόφρων
Θεὸς φυλάσσοι καιρίοισι συμφοραῖς.
Ὅδε τοι μελάθροις τοῖς βασιλείοις
Τρίτος αὖ χειμὼν
* Πνεούσας γονίας ἐτελέσθη.
Παιδόβοροι μὲν πρῶτον ὑπῆρξαν
* Μόχθοι τάλανές τε Θυέστου.
Δεύτερον ἀνδρὸς βασίλεια πάθη·
Λουτροδάϊκτος δ' ὤλετ' Ἀχαιῶν
Πολέμαρχος ἀνήρ.
Νῦν δ' αὖ τρίτος ἦλθέ ποθεν σωτὴρ,
Ἢ μόρον εἴπω;

V. 1016. Orestis nomen addunt G. A.

V. 1017. ἀμμείναιμ' M. ἀμμείβομ' G. ἀμείβομ' A. T.

V. 1019. φυλασσει G. A. — καί ῥύοισι cod. R. καὶ ῥίοισι A. καιρίοις ἐν T. V.

V. 1022. Libri πνεούσας γονίας. Hesych. Γονίας, εὐχερής, Αἰσχύλος Ἀγαμένονι. Schol. γονίας ἄνεμος, ὅταν ἐξ εὐδίας κινηθῇ χαλεπὸν πνεῦμα. Schneiderus in Lex. s. v. γόνιος ita explicat, ut αὔρας intelligatur, et γονίας idem sit quod γονίμης. Hanc interpretationem amplectitur Herm. obss. critt. p. 137 sq. πνεύσας legendum existimans quod doricum sit pro πνεούσης. Πνεύσας habet etiam Porson. πνεύσας μανίας vel πνεύσας γ' ἀνίας suspicatur Schutz. — Blomf. ventum ex γόνῳ vel γονῇ h. e. ex familiae stirpe spirantem explicat; idem στονίας conjecit. Fortasse πνεύσας γνοφίας legi possit; γνοφίας enim tenebrosam procellam significat. Quamquam omnia incerta. Dorismus πνεούσας suspectus, cf. Ahrens p. 6.

V. 1023. παιδόβοροι em. Stanl. et Valck. Libri παιδόμοροι. Uterque tamen παιδοβόροι scripsit, rectius παιδόβοροι Herm. opusc. I. p. 112.

V. 1024. Verba τε Θυέστου pro glossemate ejicit Herm. l. l. τάλανές γε Θυέστου Heath. τάλανός γε Θυέστου Stanl. Blomf.

Ποῖ δῆτα κρανεῖ, ποῖ καταλήξει
Μετακοιμισθὲν μένος ἄτης;

V. 1030. πῆ καταλήξει A. T.

V. 1031. ἄτην A. — Additur in G. τὸ τέλος. Τέλος Αἰσχύλου δράματος Χοηφόροι. — μέγα κοιμισθὲν conj. Valck. ad Eurip. Phoen. 1576.

ΣΧΟΛΙΑ.

---

12. *Πρέπουσα*] κοσμηθεῖσα.

22. *Ἰαλτὸς*] ὑπὸ Κλυταιμνήστρας πεμφθεῖσα·
— ἐπεὶ προΐαλλε συβώτης.

23. *Σὺν κόπτῳ*] σὺν κοπετῷ· ὅπως ἐναγίζουσα συγκόψωμαι καὶ θρηνήσω.

24. *Πρέπει*] διαφαίνεται.

25. *Ἄλοκι*] αὔλακι, τομῇ.

26. *Βόσκεται κέαρ*] ἀντὶ τοῦ, τρέφομαι τῷ θρήνῳ.

27. *Λινοφθόροι*] τὰ λίνα διαφθείρουσα· τὸ ἑξῆς, οἱ δὲ στολισμοὶ τῶν ὑφασμάτων πρὸς τοῖς στέρνοις, λινοφθόροι λακίδες ἐῤῥάγησαν.

28. *Ὑπ᾽ ἄλγεσι*] ὑπὸ τῶν κοπετῶν.

31. *Τορὸς*] σαφής. *Ὀρθόθριξ*] ὀρθοῦσθαι ποιῶν τὰς τρίχας.

32. *Ὀνειρόμαντις*] δι᾽ ὀνείρων τοῖς δόμοις μαντευόμενος. *Ἐξ ὕπνου*] ἀντὶ τοῦ, δι᾽ ὕπνου.

33. *Ἀωρόνυκτον*] κατὰ τὸ μεσονύκτιον.

34. *Μυχόθεν ἔλακε*] ἐκ τῶν τῆς καρδίας μυχῶν περισσῶς τῷ φόβῳ ἀναλακεῖν καὶ βοῆσαι τὴν Κλυταιμνήστραν ἐποίησεν ὁ σαφὴς φόβος, δι᾽ ὀνείρων μαντευόμενος.

35. *Γυναικείοισιν*] οἱονεὶ, τοῖς ἐστερημένοις τοῦ κουριδίου ἀνδρός.

37. *Ὑπέγγυοι*] ἀληθεῖς, θεοφόρητοι, τὴν ἀπόφασιν ἐγγυώμενοι· ἢ, οἱ ἐκ θεῶν ἠσφαλισμένοι τὴν μαντείαν.

38. *Περιθύμως*] ὑπερβαλλόντως.

40. *Ἄχαριν*] τοῖς ὀργιζομένοις νεκροῖς ἄχαριν. ἢ, ἐμοὶ ἀηδῶς ὑπηρετούσῃ αὐτῷ.

41. *Ἰὼ γαῖα*] ὦ γῆ μήτηρ, τοῦτο δὲ διὰ μέσου ἀναπεφώνηται. *Μωμένα*] ζητοῦσα.

42. *Δύςθεος γυνά*] δεῖ νοεῖν ὅτι τὸ, δύςθεος γυνά, ἠρέμα πως ἐφθέγξατο. διό φησι, φοβοῦμαι γὰρ ἔπος τόδε ἐκβάλλειν.

46. *Ἀνήλιοι*] οὓς οὐδὲ ἥλιος ἐπίδοι, διὰ τὸ Ἀγαμέμνονος μῦσος (l. μύσος). φιλοῦντες γὰρ αὐτὸν, οὐδὲ ἀκούειν ἠνείχοντο κατ᾽ αὐτοῦ.

49. *Σέβας*] ἑκούσιον σέβας τὸ μὴ ἐκ φόβου, ἀλλ᾽ ἐξ αἰδοῦς αὐτοῖς γινόμενον. τοῦτο δὲ θέλει εἰπεῖν, ὅτι ἡ αἰδὼς ἣν περὶ Ἀγαμέμνονος εἶχον οἱ δῆμοι, νῦν εἰς φόβον ἐτράπη. ἐκεῖνον γὰρ ᾐδοῦντο καὶ ἐφίλουν· τοῦτον δὲ φοβοῦνται ὡς τύραννον διατελούμενον.

50. *Δαμίας*] δημοσίας, τοῦ δήμου.

51. *Φοβεῖται δέ τις*] ἀντὶ τοῦ, ἕκαστος φοβεῖται φθέγξασθαι.

52. *Θεός τε καὶ θεοῦ πλέον*] γνωμικῶς.

53. *Ῥοπὴ δ᾽ ἐπισκοπεῖ*] ἡ δὲ τῆς δίκης ῥοπὴ τοὺς μὲν ἐπισκοπεῖ ταχέως καὶ ἀμύνεται· ἄλλοις δὲ ἐν ἀμφιβόλῳ ἐᾷ τὴν τιμωρίαν, οὐκ ἀθρόως αὐτοὺς ἀμυνομένη, ὥστε τοὺς ἠδικημένους ὑπ᾽ αὐτῶν λυπεῖσθαι· ἄλλους δὲ σκότος καλύπτει, ὡς μηδ᾽ ὁρᾶσθαι ὑπ᾽ αὐτῆς. ὁμοίως ὁ φόνος πέπηγε καὶ οὐ διαῤῥεῖ, ἀλλ᾽ ἐπέξεισιν αὐτόν.

54. *Ἐν φάει*] φανερῶς.

55. *Τὰ δ᾽ ἐν μεταιχμίῳ*] ὅσα δὲ ὑπερτίθεται, ταῦτα σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν.

56. *Βρύει*] ἀνθεῖ.

57. *Ἄκραντος ἔχει νύξ*] ἀντὶ τοῦ, αἰώνιος θάνατος.

59. *Τίτας*] τιμωρός. *Οὐ διαῤῥυδᾶν*] ἀντὶ τοῦ οὐ διαῤῥέων.

60. *Διαλγὴς ἄτα*] τοῦτ᾽ ἔστιν, ὁ φόνος. *Διαφέρει*] διασπαράσσει.

61. *Παναρκέτας*] τῆς εἰς πάντα τὸν χρόνον ἀρκούσης αὐτῷ.

62. *Τοὺς δ᾽ ἄκραντος*] τοῦτο ὥςπερ ἐπᾳδόμενόν ἐστιν.

63. *Νυμφικῶν ἑδωλίων*] τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον λέγει. ὥςπερ τῷ ἐπιβάντι νυμφικῆς κλίνης οὐκ ἔστιν ἴασις πρὸς ἀναπαρθένευσιν τῆς κόρης, οὕτως οὐδὲ τῷ φονεῖ πάρεστι πόρος πρὸς ἄκεσιν τοῦ φόνου.

64. *Πάντες ἐκ μιᾶς*] πάντες οἱ ποταμοὶ εἰς ἓν συνερχόμενοι.

66. *Ἰοῦσαν ἄτην*] ἀντὶ τοῦ, τῆς ἐπιούσης αὐτῷ ἄτης. Ἀττικῶν δὲ τὸ πρὸς αἰτιατικὴν συντάσσειν, καθαίρω σε τὸν φόνον· τὸ δὲ κοινὸν, καθαίρω σε τοῦ φόνου.

67. *Ἐμοὶ δὲ*] τὸ ἑξῆς, ἐμοὶ δὲ πρέποντα καὶ ὀφειλόμενά ἐστιν ἀπαρχὰς βίου τὰ τῶν βίᾳ με φερομένων αἰνέσαι, πικρὸν φρενῶν στύγος κρατούσῃ. ἀνάγκην γάρ μοι οἱ θεοὶ προςήνεγκαν. *Ἀμφίπτολιν*] τὴν ἐκ διαφόρων πόλεων ἀνάγκην, ὅ ἐστι, πόλεμον. ὡς ἀμφιμάτορας κόρους φησὶν ὁ Εὐριπίδης (Andr. 466), ἐκ διαφόρων γὰρ πόλεων ἦσαν οἱ Ἕλληνες.

70. *Δίκαια καὶ μὴ δίκαια*] εἴτε δικαίως, εἴτε μή. ἔστι δὲ παροιμία, Δοῦλε, δεσποτῶν ἄκουε καὶ δίκαια καὶ ἄδικα (l. κἄδικα). *Πρέποντ᾽ ἀρχαῖς βίου*] πρέποντά μοί ἐστι καὶ ὀφειλόμενα, ἐξότε τοῦτον ἐπανῄρημαι τὸν βίον, τὰ τῶν πρὸς βίαν κεκτημένων ἐπαινέσαι, καλυπτούσῃ τὴν κατ᾽ αὐτῶν ἀποστύγησιν, καὶ μηδὲ παῤῥησίᾳ τὸν δεσπότην κλαιούσῃ.

74. *Ματαίοισι*] ἐπὶ ματαίαις τύχαις.

75. *Κρυφαίοις πένθεσι*] τοῦτ᾽ ἔστι, μὴ ὡς φαινούσῃ τὸ μῦσος (l. μύσος) τὸ κατὰ Κλυταιμνήστρας.

76. *Εὐθήμονες*] τοῦτ᾽ ἔστιν, ὑπηρέτιδες εὖ τιθεῖσαι τὰ κατὰ τὸν οἶκον.

79. *Κηδείους*] συγγενικάς.

80. *Κατεύξωμαι*] λείπει λόγον.

83. *Τῶνδ᾽ οὐ πάρεστι*] τῶν λόγων.

84. *Πέλανον*] Πᾶν τὸ ἐπιθυόμενον οὕτω καλοῦσι.

86. *Τάδε*] τὰς χοάς. (referendum hoc glossema ad *τάδ᾽* v. 89.)

87. *Τῶν κακῶν*] παρ᾽ ὑπόνοιαν. ἔδει γὰρ, τῶν καλῶν, εἰπεῖν.

89. *Γάποτον χύσιν*] ἐπεξηγήσατο τί εἰσιν ἃ φέρει, διὰ τοῦ γάποτον χύσιν.

90. *Στείχω καθάρμαθ᾽*] τοῦτο πρὸς τὸ παρ᾽ Ἀθη-

ναίοις ἔθος· ὅτι καθαίροντες οἰκίαν ὀστρακίνῳ θυμιατηρίῳ, ῥίψαντες ἐν ταῖς τριόδοις τὸ ὄστρακον, ἀμεταστρεπτεὶ ἀνεχώρουν. Ἐκπέμψας πάλιν] πάλιν εἰς τοὐπίσω ἀναχωρήσω, πρὸς τὸν Ἀθήνησι νόμον.

91. Ἀστρόφοισιν ὄμμασιν] τὸ ἑξῆς, δικοῦσα τεῦχος ἀστρόφοισιν ὄμμασιν, στείχω πάλιν, καθάρματα ὥς τις ἐκπέμψας.

92. Τῆσδ' ἐστὲ βουλῆς] ἀναδέξασθε τὴν αἰτίαν τῆς βουλῆς. Μεταίτιαι] σύμβουλοι.

94. Μὴ κεύθετ' ἔνδον] τὴν βουλήν.

95. Τὸ μόρσιμον γὰρ] ἀντὶ τοῦ, οὐδὲν πείσεσθε παρὰ τὸ μόρσιμον.

97. Ὑπέρτερον] τῶν ὑπ' ἐμοῦ ἀνωτέρω λεγομένων.

98. Αἰδουμένη] λέξω σοι τὸν ἐκ φρενὸς λόγον, αἰδουμένη τὸν Ἀγαμέμνονος τύμβον, ὡς βωμόν.

101. Χέουσα] τὰς χοὰς χέουσα, εὖξαι ἀγαθὰ τοῖς εὖ φρονοῦσι, τῷ Ἀγαμέμνονι δηλονότι.

102. Τίνας δὲ τούτους] τίνας τοὺς εὖ φρονοῦντας αὐτῷ ὀνομάσω;

103. Πρῶτον μὲν αὐτὴν] σεαυτὴν δηλονότι, κἀκεῖνον ὅστις Αἴγισθον στυγεῖ.

105. Αὐτὴ σὺ] σὺ σκόπησον τίς στυγεῖ Αἴγισθον. Οὐκ ἐμὸν γὰρ εἰπεῖν.

106. Τῇδε προστιθῶ στάσει] τῇ συστάσει ἡμῶν.

112. Πότερα δικαστὴν, ἢ δικηφόρον] κριτὴν, ἢ τιμωρόν. ὅ ἐστιν, ἀκουσόμενον τοῦ πράγματος ἢ πρὸ ἀκοῆς τὴν τιμωρίαν ἐπάξοντα, ὡς ἀναμφιβόλου ὄντος τοῦ κακοῦ.

114. Καὶ ταῦτα] ἀντὶ τοῦ, καὶ τὸ ταῦτα εἰπεῖν, παρὰ θεῶν ὅσια κρίνεται;

118. Ἐπισκόπους] νῦν γὰρ ἐπισκόπους.

120. Θρέψασα] θρέψασα ἡ γῆ τὸν σπόρον τοῖς ἐπιοῦσι καρποῖς, ἀπ' αὐτοῦ κῦημα λαμβάνει.

123. Πῶς] ἀντὶ τοῦ, ὅπως. Ἀνάξομεν] βασιλεύσομεν.

124. Πεπραγμένοι] νενικημένοι, κατηγωνισμένοι.

127. Ἀντίδουλος] ἰσόδουλος, ἐν δούλης τάξει.

128. Ὑπερκόπως] ὑπερηφάνως.

129. Χλίουσι] τρυφῶσι.

134. *Τοῖς δ' ἐναντίοις*] τοῖς δ' ἐχθροῖς σου λέγω σε φανῆναι τιμωρόν.

136. *Ἀντικατθανεῖν*] γράφεται, ἀντικατακτανεῖν.

137. *Ἐν μέσῳ*] ἐν κεφαλαίῳ, ἐν ὑποθέσει τίθημι.

142. *Ἐπανθίζειν*] στέφειν ὡς ἄνθεσι.

143. *Παιᾶνα*] ὅτι ἐπὶ ἀποθανόντος παιᾶνα εἶπε κακῶς. Καὶ Εὐριπίδης, Παιᾶνα τῷ κάτωθεν ἀσπόνδῳ θεῷ (Alc. 425.)

145. *Καναχὲς*] καναχηδόν. δακρύετε καναχὲς, ἠχητικόν.

147. *Κεχυμένων*] τὸ ἑξῆς, ἐκκεχυμένων χοᾶν πρὸς ἔρυμα, τόδε ἵετε δάκρυ, ἄγος ἀπεύχετον (τὸ δάκρυ γὰρ ἀπευκτὸν ἄγος εἶπεν), ἀπότροπον τῶν ἡμετέρων κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐχθρῶν.

149. *Ἐξ ἀμαυρᾶς*] τῆς ἀσθενοῦς, ὡς πρὸς σύγκρισιν Ἠλέκτρας. ἢ ὅτι σκιὰ οἱ νεκροί.

151. *Ἀναλυτὴρ δόμων*] τῶν ἐν τοῖς δόμοις κακῶν.

154. *Ἐν ἔργῳ*] ὅ ἐστι, μὴ μόνον φέρων, ἀλλὰ καὶ πράττων ἐν τῷ ἔργῳ, ἐν τῷ βάλλειν.

155. *Σχέδια*] γράφεται ἕτοιμα. *Αὐτόκωπα*] τὰ ἀφ' ἑαυτῶν ἔχοντα τὴν λαβὴν ξίφη. σχέδια δὲ ἐκ τοῦ σχεδὸν φονεύοντα, καὶ οὐ πόῤῥωθεν, ὥςπερ τὰ βέλη.

159. *Ὀρχεῖται*] λίαν κινεῖται.

165. *Ἐχθροὶ γὰρ*] λείπει τὸ, εἰσίν.

166. *Ὅδε*] ὁ πλόκαμος. *Ὁμόπτερος*] συγγενής.

175. *Καρδίας κλυδώνιον*] κίνησις τῆς χολῆς τῆς κατ' αὐτόν (l. αὐτήν).

176. *Ἐπώσθην*] ὡς βέλει ἐκρούσθην, ἐξ ἐναντίας τιτρώσκοντι.

177. *Δίψιοι*] πρώην ἄγευστοι. ὡς δίψιον Ἄργος, τὸ ποτὲ ἄνυδρον.

179. *Οὐδαμῶς ἐπώνυμον*] οὐκ ἄξιον τοῦ ὀνομάζεσθαι ὑπὸ τῶν τέκνων ἑαυτῆς.

183. *Φρόνημα*] τὸ δύςθεον φρόνημα οὐδαμῶς ἐπώνυμον μητρὸς πεπαμένη.

184. *Τάδ' αἰνέσω*] λείπει, οὐκ ἔχω.

186. *Σαίνομαι*] παραμυθοῦμαι.

187. *Εἴθ' εἶχε φωνὴν*] ὁ πλόκαμος δηλονότι.

188. *Δίφροντις*] διχογνώμων. *Μὴ κινυσσόμην*] ἐφανταζόμην. κίνυγμα γὰρ τὸ εἴδωλον.

189. *Ἀλλ᾽ εὖ*] εὖ ἀντὶ τοῦ ἀκριβῶς. *Ἀποπτύσαι*] μισῆσαι.

192. *Ἄγαλμα τύμβου*] λείπει ἡ, εἰς.

194. *Ναυτίλων*] τρόπον ναυτῶν. ὅ τι κατὰ δοτικὴν δίκῃ.

196. *Σμικροῦ γένοιτ᾽ ἂν*] ἀντὶ τοῦ, εἰ Ὀρέστου ἐστὶν ὁ πλόκαμος, γένοιτ᾽ ἂν ἐκ μικρᾶς προφάσεως μέγα ἀγαθόν.

197. *Καὶ μὴν στίβοι*] τὸ ἑξῆς, καὶ μὴν δεύτερον τεκμήριον στίβοι, ἤγουν οἱ ἐν τῇ γῇ τύποι τῶν ποδῶν.

198. *Ὅμοιοι τοῖς τ᾽ ἐμοῖσιν*] ἐπειδὴ ἄδηλον τίσιν ὅμοιοι, ἐπήγαγε, τοῖς τ᾽ ἐμοῖσιν ἐμφερεῖς.

201. *Τενόντων θ᾽*] τὴν εἰς μῆκος τῶν ποδῶν ἔκτασιν τένοντάς φησιν.

203. *Καὶ φρενῶν καταφθορά*] ἀλγηδὼν καὶ λύπη πάρεστι, καὶ ὥςπερ ὠδίνω τὰ παρόντα.

206. *Ἐπεὶ τί νῦν*] ἐπειδὴ τί νῦν λαμβάνω ἐκ δαιμόνων; τίνος γὰρ ἤδη ἐπέτυχον ὑπὸ θεῶν, ὅτι εἶπες τὰ λοιπά;

209. *Ἐκπαγλουμένην*] ἐκπάγλως θαυμάζουσαν.

210. *Τυγχάνω*] ἐπέτυχον.

217. *Δυςμαθεῖς*] ἀπιστεῖς.

218. *Κηδείου*] τῆς ἐπὶ κηδείᾳ τετμημένης.

219. *Συμμέτρου*] παραπλησίου.

223. *Ἰδοὺ δ᾽ ὕφασμα*] οὐ πάντως ἐν τῷ νῦν χιτῶνι, ἀλλ᾽ εἰκὸς αὐτὸν ἔξωθεν ἔχειν παιδικὸν σπάργανον.

224. *Εἰς δὲ θηρίων*] παρὰ τὸ, ἐν προτέροισι πόδεσσι κύων ἔχε.

228. *Δακρυτὸς*] ἢ ὅτι παρ᾽ ἐλπίδας ὤφθη· ἢ ὅτι φανεὶς δάκρυα αὐτῇ ἐκίνησε.

231. *Προςαυδᾶν δ᾽ ἔστ᾽*] ὁ δὲ ἀντὶ τοῦ γάρ.

233. *Ἡ δὲ πανδίκως ἐχθαίρεται*] ἐν σοὶ ὁρῶ μητέρα στεργόμενον (sic?), αὐτὴ δὲ ἀπέχθεταί μοι.

234. *Καὶ τῆς τυθείσης*] ἀπὸ κοινοῦ τὸ, εἰς σέ μοι ῥέπει στέργηθρον.

241. *Τοὺς δ᾽ ἀπωρφανισμένους*] ἀντὶ τοῦ, ἡμᾶς.

242. *Οὐ γὰρ ἐντελὴς θήραν πατρῴαν προςφέρειν*] οὐκ ἔστι γέννα ἐντελὴς, ὥςτε τὴν πατρῴαν θήραν προςάγειν τῇ καλιᾷ.

248. *Νεοσσοὺς τούςδ᾽ ἀποφθείρας*] ἐὰν ἀποκτείνῃς ἡμᾶς.

249. *Εὔθοινον γέρας*] εὔθυνον, διὰ τοῦ υ, τὸ δίκαιον σημαίνει· εὔθοινον δὲ, διὰ τῆς οι, καλὴν εὐωχίαν ἔχον γέρας, παρὰ τὸ θοίνη.

250. *Οὔτ' αἰετοῦ γένεθλ'*] Ὅς τέ οἱ αὐτῷ φίλτατος οἰωνῶν.

253. *Βωμοῖς ἀρήξει*] ἀντὶ τοῦ, ἐπιμελήσεται τῶν βωμῶν.

254. *Κόμιζ' ἀπὸ σμικροῦ*] ἀντὶ τοῦ, σῶζε ἡμᾶς. δύνασαι γὰρ ἀπὸ σμικρᾶς αἰτίας ἀνοικοδομῆσαι τὸν πεσόντα δόμον.

258. *Γλώσσης χάριν*] μὴ δυνάμενος ἐχεμυθεῖν.

260. *Ἐν κηκῖδι*] ἐν ἀναδόσει φλογὸς ἰσχυρᾷ. *Πισσήρει*] καιόμενα γὰρ τὰ ξύλα πίσσαν ἀνίησι.

263. *Κἀξορθιάζων*] ἀνατεταμένως βοῶν.

267. *Τοῖσι ζημίαις*] ἢ ἐμὲ ζημίαν μεμφόμενος (l. μεμφόμενον), ἢ Αἴγισθον τὸν ζημιωθέντα ποινὴν ἐπὶ τῷ φόνῳ τοῦ πατρός.

268. *Αὐτὸν δ' ἔφασκε*] αὐτὸν τὸν Ἀγαμέμνονα ἔφασκε τελεσιουργεῖν.

270. *Μειλίγματα*] τῶν ἐχθρῶν μειλίγματα. αἱ κολάσεις γὰρ τῶν ἀδικούντων μειλίγματά εἰσι τῶν ἀδικηθέντων. ἢ μέχρι γήρως ἀτυχήσομεν, ἢ παρ' αὐτὰ γηράσομεν· παρὰ τὸ, Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσι (Od. XIX, 360.) Τοὺς μὲν γὰρ πολίτας λιμώξειν ἐκ γῆς ἔφασκεν πρὸς ἀφοσίωσιν Ἀγαμέμνονος, ὡς μὴ ἐκδικήσαντας, ἡμᾶς δὲ σωματικῶς φθαρῆναι.

274. *Κόρσας*] τρίχας.

277. *Ἐν σκότῳ*] τὸν ἐν σκότῳ νῦν κινοῦντα τὴν ὀφρὺν, λαμπρῶς ἡμᾶς ἐπεξιέναι ἔλεγεν.

278. *Τὸ γὰρ σκοτεινὸν*] ἡ νόσος.

279. *Πεπτωκότων*] ἐκ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἱκετεύοντος τοὺς θεοὺς ἐκδικήσεως τυχεῖν.

282. *Λυμανθὲν*] λυμανθέντα κακῷ.

285. *Βωμῶν τ' ἀπείργειν*] ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἔφησεν.

286. *Συλλύειν*] συγκλύειν (l. συγκαταλύειν), συνοικεῖν.

288. *Ταριχευθέντα*] καὶ ὁ Σώφρων, τὸ γῆρας ἄμμε μαραῖνον ταριχεύει.

289. *Τοιοῖσδε*] κατὰ ἀπόφασιν ἀναγνωστέον.

290. *Κεὶ μὴ πέποιθα*] καὶ εἰ μὴ διὰ τὸν χρησμὸν, ἀλλὰ διὰ τὰ ἄλλα.

296. *Δυοῖν γυναικοῖν*] ἤγουν Αἰγίσθου καὶ Κλυταιμνήστρας.

299. *Τῇδε τελευτᾷν*] τούτῳ τῷ τρόπῳ εἴη ἀποβῆναι.

300. *Ἡι τὸ*] ᾗ, ἀντὶ τοῦ, καθάπερ. *Μεταβαίνει*] ἐπινεύει.

301. *Ἀντὶ μὲν ἐχθρᾶς*] τοῦτο προστάσσει ἡ δίκη· ἀντὶ λοιδορίας γὰρ λοιδορίαν, ἀντὶ πληγῆς πληγήν.

305. *Πληγὴν τινέτω*] ὁ φονεύσας.

307. *Αἰνόπατερ*] δεινὰ παθών.

308. *Ἕκαθεν οὐρίσας*] μακρόθεν οὐριοδρομήσας εἰς τὸν σὸν τάφον· ὅ ἐστι, ἀπὸ Φωκίδος ἐλθών. Ἄλλως. πόῤῥωθέν σου ἀφοριζόμενος· σὺ μὲν γὰρ ἐν σκότῳ, ἐγὼ δὲ ἐν τῷ φωτί· ἐναντίον μὲν γὰρ τὸ φῶς τῷ σκότῳ. τοῦτ' ἔστι, πολὺ τὸ μεταξὺ τῶν ζώντων καὶ τεθνεώτων· ὅμως δὲ τοῖς προσθοδόμοις Ἀτρείδαις ὁ γόος ὁ εὐκλεὴς, ὁμοίως χάριτες κέκληνται.

310. *Χάριτες*] χάριτας δὲ νεκρῶν πάντες φασὶ τὸν γόον.

312. *Προσθοδόμοις*] τοῖς πρότερον ἐσχηκόσι δόμον. νῦν γὰρ οὐκ εἰσὶ δόμοι· φροῦδα γὰρ τάδε ἤδη. Ἄλλως. προσθόδομοι, ἱκέται.

313. *Οὐ δαμάζει*] τοῦτ' ἔστιν, οὐ συναλίσκεται τῷ σώματι ἡ ψυχικὴ δύναμις.

314. *Γνάθος*] ἡ γνάθος συνήθης· ὡς καὶ ὁ κρημνὸς παρὰ Πινδάρῳ καὶ ἡ ἠχὼ παρὰ Σιμωνίδῃ.

315. *Φαίνει δ' ὕστερον*] ἣν ἔχει ὀργὴν ἡ ψυχὴ ὕστερον φανεροποιεῖ.

316. *Ὀτοτύζεται*] δεῖ δὲ ὅμως τὸν ἀποθανόντα θρηνῆσαι.

319. *Ματεύει*] ζητεῖ τὸ ἀντιτιμωρεῖσθαι. ὅμως οὐκ ἠρεμεῖ ἡ ψυχή· ζητεῖ γὰρ παντελῶς ταρασσομένη τὴν ἐκδίκησιν.

321. *Κλῦθι νῦν (νὺν)*] ἔξω. *Ἐν μέρει*] κατὰ διαδοχὴν, ὡς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ.

322. *Δίπαις τοῖς*] ἔσω.

324. *Ἱκέτας*] ἱκέτην μὲν ἐμὲ, φυγάδα δὲ Ὀρέστην. πληθυντικῶς δὲ ἑκάτερον εἶπεν, ἀντὶ ἑνικοῦ.

326. *Οὐκ ἀτρίακτος*] οὐκ ἀνίκητος, ἀλλὰ νενικημένη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ἀπὸ τῶν παλαιστῶν, οἳ ἀποτριάζονται ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων.

327. *Χρήζων*] ὁ χρησμῳδῶν Ἀπόλλων.

331. *Νεοκρᾶτα*] Ὀρέστην τὸν νεωστὶ συγκραθέντα ἡμῖν. οἱ δὲ, νεοκρᾶτα, τὴν ἐπὶ νεκρῷ σπονδήν. νεωστὶ κεκραμένον, λείπει κρατῆρα.

332. *Εἰ γὰρ ὑπ' Ἰλίῳ*] ἔξω.

336. *Κελεύθοις*] ταῖς προσόδοις. *Ἐπίστρεπτον*] ζηλωτὸν, ὡς τοὺς ὑπαντῶντας ἐπιστρέφεσθαι πρὸς θέαν ἡμῶν.

337. *Πολύχωστον*] ὑπὸ πολλῶν κεχωσμένον.

338. *Διαποντίου*] ἐν τοῖς οἰκοδομήμασι τῆς Τροίας.

339. *Εὐφόρητον*] ἀντὶ τοῦ εὐτυχῆ· φορὰ γὰρ ἡ τύχη.

340. *Φίλος φίλοισι*] ἔσω. πρὸς τὸ, πολύχωστον ἂν εἶχες τάφον, ἀπέδωκεν ὁ χορός.

344. *Χθονίων τυράννων*] Πλούτωνος καὶ Περσεφόνης.

346. *Μόριμον λάχος*] τὴν ἐκ Μοιρῶν βασιλείαν κεκληρωμένην ἔχων.

347. *Πεισίμβροτον*] τὸ σκῆπτρον τὸ τοὺς ἀνθρώπους πειθοῖ μᾶλλον ἢ βίᾳ διατάττον.

348. *Μηδ' ὑπὸ Τρωΐας*] γυναικικῶς οὐδὲ τούτοις ἀρέσκεται, ἀλλὰ τῷ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἀνηρῆσθαι.

352. *Πάρος δ' οἱ*] ἀπέστρεψε τὸν λόγον εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ. *Δαμῆναι*] λείπει τὸ, ὤφελον· πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα.

354. *Πρόσσω τινὰ πυνθάνεσθαι*] ἐμέ.

357. *Ὑπερβορέου*] ὑπερορίου, τῆς ἄγαν πνεούσης.

358. *Μείζονα φωνεῖς*] ῥᾴδιον γὰρ τὸ εὔχεσθαι.

359. *Ἀλλὰ διπλῆς*] διπλῇ μάστιγι ἐπλήγημεν.

361. *Τῶν μὲν ἀρωγοὶ*] ἡμῶν οἱ σύμμαχοι οἱ περὶ Ἀγαμέμνονα.

362. *Χέρες οὐχ ὅσιαι*] τοῦτο ἰδίᾳ ἀναπεφώνηται, τῶν ἄγαν στυγερῶν τούτων. τοῦτο δὲ μᾶλλον Ἀγαμέμνονος τοῖς παισὶν αὐτοῦ συμβέβηκεν· πρὸς ὃ ἐπάγει Ἠλέκτρα, ὅτι ὡς βέλος ὁ λόγος οὗτος ἥψατό μου.

367. *Ὑστερόποινον ἄταν*] τὴν Ἐριννὺν (Ἐρινύν).

368. *Καὶ πανούργῳ χειρὶ*] τῇ χειρὶ Κλυταιμνήστρας καὶ Αἰγίσθου.

369. *Τοκεῦσι*] ἵνα τὸ ὅμοιον καὶ ἴσον τῷ πατρί μου φυλαχθῇ.

371. *Ὀλολυγμόν*] πανηγυρικὸν λαμπρόν.

374. *Ἔμπας ποτᾶται*] ὅμως τὸ εἱμαρμένον περιΐπταται πάντας, καὶ οὐκ ἂν ἐπιβουλευθείη παρὰ τὸ μοιρίδιον.

375. *Πάροιθεν δὲ πρώρας*] τῆς ὄψεώς μου.

377. *Ἔγκοτον στύγος*] ὀργίλον μῖσος.

378. *Ἀμφιθαλὴς*] ὁ ποιήσων ἄμφω ἡμᾶς ἀναθηλῆσαι.

379. *Ἐπὶ χεῖρα βάλοι*] τοῖς ἐχθροῖς. *Κάρανα*] τὰ τοῦ οἴκου ἀκρά. λέγει δὲ τοὺς περὶ Αἴγισθον.

380. *Πιστὰ γένοιτο*] καὶ γένοιτο πιστὰ τῇ χώρᾳ, ὅτι σὺ τούτων αἴτιος.

381. *Ἀπαιτῶ*] λείπει τὸ, λαβεῖν.

382. *Τετιμέναι*] αἱ Ἐρινύες παρὰ τῶν χθονίων θεῶν τετιμημέναι.

385. *Βοᾷ γὰρ λοιγὸν*] βοᾷ, διὰ βοῆς ἐφέλκεται.

386. *Παρὰ τῶν προτέρων*] τοῦ Ἀγαμέμνονος. *Ἄτην ἑτέραν*] τὸ ἑξῆς, ἄτην ἑτέραν ἐπάγουσαν λοιγὸν ἐπ' ἄτῃ.

388. *Νερτέρων τυραννίδες*] ἀντὶ τοῦ, οἱ κατὰ γῆς θεοί.

389. *Ἀραὶ φθιμένων*] ἀνειδωλοποιεῖ τὰς ἀράς.

390. *Ἀτρειδᾶν τὰ λοιπὰ*] ὑμᾶς (l. ἡμᾶς) τοὺς ὑπολοίπους τῶν Ἀτρειδῶν ἀπεσπασμένους καὶ φυγαδευθέντας τῶν οἴκων.

394. *Κλύουσαν*] ἀντὶ τοῦ κλυούσῃ.

395. *Καὶ τότε*] ὅτε σε οἰκτιζόμενον ἴδω, Ὀρέστα.

396. *Κελαινοῦται*] ταράσσεται. *Πρὸς ἔπος*] ἀντὶ τοῦ, ἀκουούσῃ τὸν ὑπὸ σοῦ λόγον.

397. *Ἐπαλκὲς*] ἰσχυροποιόν.

399. *Πρὸς τὸ φανεῖσθαι*] πρὸς τὸ καλά μοι ἐννοεῖν.

400. *Τί δ' ἂν*] τί δεινὸν εἰπόντες κατὰ Κλυταιμνήστρας τύχοιμεν τῆς σῆς συμμαχίας, ὦ πάτερ; ἢ ἃ πεπόνθαμεν.

402. *Πάρεστι σαίνειν*] τῇ μητρὶ τὸν Ἀγαμέμνονα. *Τὰ δ' οὔτι*] τὰ ἄχη.

403. *Ὠμόφρων*] ἀκολάκευτος.

404. *Θυμὸς*] ὁ τοῦ Ἀγαμέμνονος.

405. *Ἄρειον*] περσικόν.

408. *Ἐπασσυτεροτριβῆ*] ἀλλεπάλληλον κτύπον ποιοῦντα. *Ὀρέγματα*] τύμματα.

409. *Ἄνωθεν*] τῷ ἄνωθεν ἐπαγομένῳ τῇ κεφαλῇ κτύπῳ.

420. *Νοσφίσας ὀλοίμαν*] ἐκ τούτου εἴρηται τὸ, Τεθναίην, ὅτε κεῖνον ἀποπνεύσαντα πυθοίμην, Καλλιμάχου.

421. *Ἐμασχαλίσθης*] κατεσκεύασε δὲ τὸ μασχαλισθῆναι αὐτὸν ἡ Κλυταιμνήστρα. ἢ καὶ οὕτως ἀτίμως αὐτὸν θάψασα, δυστυχίαν μεγίστην κατασκευάζουσα τῷ σῷ βίῳ, Ὀρέστα· ὅ ἐστιν, ἵνα δυστυχῆ βίον ζήσῃς, τοῦ Ἀγαμέμνονος μὴ δυναμένου σοι συμμαχῆσαι πρὸς τιμωρίαν Κλυταιμνήστρας.

425. *Πατρῴους*] τοὺς τοῦ πατρός σου.

428. *Μυχοῦ δ' ἄφερκτος*] κατάκλειστος περὶ τὴν εἱρκτήν.

429. *Ἑτοιμότερα γέλωτος*] οὐδέποτε οὕτως ἑτοίμως ἐγέλασα, ὡς τότε ἑτοίμως ἐδάκρυσα. *Λίβη*] τὰ δάκρυα.

430. *Χαίρουσα πολύδακρυν*] πρὸς τὸ κατάκλειστος.

431. *Τοιαῦτ' ἀκούων*] πρὸς τὸν Ὀρέστην φησίν.

433. *Τέτραινε*] διατόρει, διακόμιζε. *Ἡσύχῳ φρενῶν*] ἠρεμαίᾳ τῇ ψυχῇ, ἀντὶ τοῦ, προσέχων καὶ μὴ ἀποπλανώμενος.

434. *Τὰ μὲν γὰρ*] ταῦτα τὰ συμβάντα Ἀγαμέμνονι. αὐτὸς δὲ, τοῦτ' ἔστιν, ὁ πατὴρ, ἐπιθυμεῖ καὶ τὰ λοιπὰ γνῶναι· τοῦτ' ἔστι, τὴν τιμωρίαν.

435. *Ὀργᾷ μαθεῖν*] ἀντὶ τοῦ, μάθε, τῷ τρόπῳ σου.

436. *Πρέπει*] πρέπει δέ σοι ἀμετακινήτῳ δυνάμει ὁρμᾶν κατ' αὐτῶν.

437. *Ξυγγενοῦ*] σύμπραξον.

438. *Κεκλαυμένα*] ἐλεεινά.

439. *Στάσις δὲ πάγκοινος*] ἐπιβοᾷ σε ἡ σύστασις ἡμῶν ἡ κοινὴ, βοηθὸν ἐλθεῖν.

442. *Ἄρης Ἄρει*] ὁ Ἄρης ἡμῶν τῷ τῶν ἐχθρῶν.

445. *Τὸ μόρσιμον μένει*] πέπηγε μὲν καὶ ὥρισται ὑπὸ Μοιρῶν, τὸ τὴν Κλυταιμνήστραν ἀνδροκτονήσασαν ἀναιρεθῆναι. τὸ κατ' αὐτῆς δὲ καλῶς κυρωθὲν ὑπὸ τῆς δίκης, ἔλθοι. ὅ ἐστι, μὴ μελλήσῃ πρὸς τιμωρίαν Κλυταιμνήστρας τὸ θεῖον.

446. *Εὐχομένοις δ' ἂν ἔλθοι*] τὸ κατ' εὐχὴν ἡμῖν πληρωθείη.

447. Ἐγγενής] συγγενής. ὃν ὑπὸ συγγενῶν ἐπάθομεν.

448. Καὶ παράμουσος] ἐκτὸς τοῦ καθήκοντος.

450. Ἄφερτα] ἀφόρητα.

456. Ὅδ' ὕμνος] ταῦτα τὰ ᾄσματα τοῖς κατὰ γῆν (l. γῆς) θεοῖς πρέπει, καὶ οὐ τοῖς οὐρανίοις.

460. Οὐ τυραννικοῖς] οὐχ ὡς βασιλεῖ πρέπει, ἀλλ' ἀδόξως.

463. Προςθεῖσαν Αἰγίσθῳ] ὥςτε φυγεῖν τὰς ἐπιβουλὰς Αἰγίσθου, τιμωρησαμένην αὐτόν.

464. Οὕτω γὰρ] οὕτω γὰρ ἄν σοι κρατήσαντες πολυτελῶς θύσοιμεν (l. θύοιμεν). ἔννομοι δὲ αἱ νόμιμοι θυσίαι, αἱ πολυτελεῖς. Εἰ δὲ μὴ, ἄτιμος ἐν πυροῖσι κνισσωτοῖς.

465. Κτιζοίατ'] γίγνοιντο. Εἰ δὲ μὴ] τῶν ἄλλων νεκρῶν μεταλαμβανόντων ἐναγισμῶν. Παρ' εὐδείπνοις χθονὸς] ὅ ἐστι, παρὰ κατοιχομένοις, δείπνῳ τιμωμένοις.

467. Παγκληρίας] κτήσεως.

468. Ἐκ δόμων γαμηλίους] εἰ γὰρ Αἴγισθος ἀπολεῖται, κἀγὼ γαμηθήσομαι.

469. Πρεσβεύσω] τιμήσω.

470. Ὦ γαῖα] ἐντεῦθεν ἀμοιβαῖα τὰ πρόςωπα Ὀρέστου καὶ Ἠλέκτρας· πρῶτον δὲ Ὀρέστου.

472. Οἷς ἐνροσφίσθης] οἷς ἀπέθανες.

473. Πέδαις δ' ἀχαλκεύτοις] ἀσιδήροις δεσμοῖς· λέγει δὲ τῇ ἀδιεξοδεύτῳ ἐσθῆτι.

475. Βουλευτοῖσιν] ἐπιβουλευτοῖς πέπλοις.

478. Ἤτοι δίκην] ἢ τὴν δίκην συμμαχοῦσαν ἡμῖν κατ' αὐτῶν πέμψον, ἢ σὺ κόλασον αὐτούς.

479. Ἀντίδος λαβεῖν] ἀντίλαβε.

485. Οὕτω γὰρ] ἐὰν ἡμεῖς ὦμεν.

486. Κληδόνες] εὐφημίαι. διὰ φήμης σώζοιέν σε.

487. Φελλοὶ] ἐκεῖνοι γὰρ ἐπιπλέον σημαίνουσι τὴν ἐν βυθῷ σαγήνην, οὕτω καὶ ἡμεῖς ζῶντες σὲ τὸν θανόντα. φελλοὶ δέ εἰσι κοῦφα ξύλα τὰ ἀναβαστάζοντα ἐν τῇ θαλάσσῃ τὰ δίκτυα.

488. Τὸν ἐκ βυθοῦ κλωστῆρα] ἐν περιφράσει τὸν κλωστὸν λίνον.

489. Ἄκουε] ἀντὶ τοῦ, πείσθητι.

490. *Τόνδε τιμήσας λόγον*] ἀντὶ τοῦ, ἐπακούσας ἡμῶν.

491. *Καὶ μὴν ἀμόμφητον*] λείπει ἡ, εἰς.

492. *Ἀνοιμώκτου*] πολυθρυλλήτου.

493. *Τὰ δ' ἄλλα*] ὦ Ὀρέστα, τὰ κατὰ τὴν σφαγὴν τοῦ Αἰγίσθου.

495. *Ἔξω δρόμου*] ἔξω τοῦ προκειμένου.

497. *Ἀνήκεστον*] ἀνίατον πάθος.

498. *Οὐ φρονοῦντι*] τῷ ὑπ' αὐτῆς θανόντι, καὶ μὴ φρονοῦντι τὰ αὐτῆς.

499. *Εἰκάσαι τάδε*] οὐ διστάζω ὅτι οὐκ ἐπέμφθη. ἀντὶ τοῦ, ὑπερβαίνει τὰ ἁμαρτήματα τὴν ἀπὸ τῶν δώρων πειθὼ καὶ παρηγορίαν.

503. *Θέλοντι δὲ*] ὁ, δὲ, ἀντὶ τοῦ, γάρ.

504. *Πάρει*] γράφεται παρῆς.

506. *Δύςθεος γυνά*] ἀσεβής.

509. *Καρανοῦται*] κεφαλαιοῦται. *Λόγος*] ἀντὶ τοῦ, τὰ ἐφεξῆς τοῦ ὀνείρου.

510. *Ἐν σπαργάνοισι παιδὸς*] ὡς παῖδα αὐτὸν ἐκτεῖναι ἐν τοῖς σπαργάνοις. ἀπὸ κοινοῦ, τὸ ἔδοξας.

511. *Χρήζοντα*] πρὸς τὸν δράκοντα εἶπε τὸ χρήζοντα. *Νεογενὲς*] ἀντὶ τοῦ, νέον.

513. *Ὑπὸ στυγὸς*] τοῦ μισητοῦ θηρίου.

514. *Ὥςτ' ἐν γάλακτι*] ἀντὶ γάλακτος αἷμα.

515. *Ἀνδρὸς ὄψανον*] ὄψανον, ὄψις, φαντασία. τὸ χ. δὲ ὅτι ἀπὸ ὄψεως παρήγαγε τὸ ὄψανον, τὸ ἐκ τοῦ ἀνδρὸς Ἀγαμέμνονος φάντασμα.

517. *Ἀνῆλθον*] ἀνέλαμψαν. *Ἐκτυφλωθέντες*] οἱ σβεσθέντες ἤδη λαμπτῆρες. νὺξ γὰρ ἦν.

519. *Κηδείους χοὰς*] τὰς πρὸς εὐμένειαν Ἀγαμέμνονος.

520. *Ἄκος*] θεραπευτικὸν ἴαμα, θεράπευμα τμητικὸν τῶν κακῶν οἰηθεῖσα ποιεῖν. λείπει δὲ τὸ ποιεῖν.

523. *Συγκόλλως ἔχειν*] συνημμένως τῇ ἀληθείᾳ.

524. *Τὸν αὐτὸν χῶρον*] τὴν γαστέρα τῆς Κλυταιμνήστρας.

529. *Δεῖ τοί νιν, ὡς ἔθρεψεν*] ὥςπερ δι' αἵματος ἔθρεψε τὸν δράκοντα, δεῖ αὐτὸν θρέψαι τῷ ἰδίῳ γάλακτι. ὅ ἐστι, δι' αἵματος τὴν ἐμὴν ἐπιθυμίαν πληρῶσαι.

530. *Ἐκδρακοντωθεὶς*] ἀγριωθεὶς κατ᾽ αὐτῆς.

535. *Ἁπλοῦς ὁ μῦθος*] σύντομος. *Τήνδε*] τὴν Ἠλέκτραν.

537. *Ἄνδρα τίμιον*] τὸν Ἀγαμέμνονα.

539. *Ἧι καὶ Λοξίας*] ᾗ, ἀντὶ τοῦ, καθό. τὸ ἑξῆς, ἐφήμισε τὸ πρίν.

541. *Παντελῆ*] τελείαν. *Σάγην*] πανοπλίαν. ἢ, τελείαν περιβολὴν ἔχων ξένου.

544. *Φωνὴν ἥσομεν Παρνησσίδα*] φονικήν. οἶμαι δὲ Φωκικὴν λέγειν.

547. *Δαιμονᾷ*] τετάρακται.

548. *Μένουμεν οὕτως*] κἂν μὴ δεξιωθῶμεν, μενοῦμεν πρὸ τῶν θυρῶν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥςτε εἰκάζειν τινὰ ὅτι ἠτιμώθημεν, καὶ τοιαῦτα λέγειν.

552. *Βηλὸν*] τὸν οὐδόν.

555. *Σάφ᾽ ἴσθι*] τὸ ἑξῆς, σάφ᾽ ἴσθι, πρὶν αὐτόν.

557. *Ποδώκει*] τῷ ταχεῖ ξίφει. ὡς ἐπὶ ἐμψύχου δὲ εἶπεν.

558. *Οὐχ ὑπεσπανισμένη*] οὐκ ἀποτυγχάνουσα.

559. *Ἄκρατον αἷμα*] ὡς εἰ ἔφη, τοῦ τρίτου κρατῆρος, μετὰ Ἀγαμέμνονος τῶν δύο τούτων τὸ αἷμα.

560. *Σὺ δ᾽ οὖν*] ὦ Ἠλέκτρα.

561. *Ἀρτίκολλα*] σύμφωνα καὶ ὑγιῶς συναρμοζόμενα ταῖς νεωστὶ συνθήκαις ἡμῶν.

563. *Τὰ καίρια*] τὰ χρήσιμα.

564. *Τούτῳ*] τῷ Πυλάδῃ.

565. *Ὀρθώσαντί μοι*] συμπράξαντί μοι.

566. *Πολλὰ μὲν*] Πολλὰ τίκτει ὁ ἀὴρ ἐκ τῆς ἡλιακῆς ἀκτῖνος πτηνὰ καὶ ἑρπετά. εἰσὶ γὰρ ὄφεις ἐξ ἀέρος πίπτοντες. *Δειμάτων ἄχη*] κατὰ περίφρασιν, δείματα.

567. *Ἀγκάλαι*] αἱ κοιλότητες.

568. *Ἀνταίων*] ἔναντι.

569. *Πλάθουσι*] γεννῶσι καὶ αὔξουσι. *Μεταίχμιοι*] αἱ μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ λαμπάδες. τοῦτ᾽ ἔστιν, ὁ ὑπὸ ἡλίου φωτιζόμενος ἀήρ.

570. *Πεδάμαροι*] οἶμαι πέδουροι· ἵν᾽ ᾖ τὸ σημαινόμενον, μετέωροι. Ἄλλως. αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου αἱ καθημεριναί.

572. *Αἰγίδων*] καταιγίδων. *Φράσαι*] ἐννόησον.

573. Ἀλλ' ὑπέρτολμον] ὁ, ἀλλὰ, ἀντὶ τοῦ, δέ. Τίς λέγοι] τίς λέγοι φρέσιν] ἀντὶ τοῦ ἐννοήσειεν.

575. Παντόλμους] ἀπὸ κοινοῦ τὸ, τίς λέγοι.

577. Ὁμαυλίας] ὁμοκοιτίας.

578. Θηλυκρατὴς] ὁ γυναικῶν κρατῶν. λέγει δὲ ταῦτα, ὅτι ἡ Κλυταιμνήστρα κατωφερείας ἕνεκα τῷ Αἰγίσθῳ ἐγαμήθη. Ἀπέρωτος] στυγνὸς καὶ ὑπερήφονος.

580. Ἴστω] γινωσκέτω δὲ ὁ παιδευθεὶς οὐχ ὑποπτέροις φροντίσιν. ἵν' ἦ τὸ, ὅς, ὑποτακτικὸν ἀντὶ τοῦ, ὁ, προτακτικοῦ. Ἄλλως. οὐχ ὑπόπτερος, ὁ μὴ κοῦφος, ἀλλ' ἀληθῶς μαθεῖν θέλων.

581. Ἁ παιδολύμας] ἡ τῷ παιδὶ Μελεάγρῳ λυμηναμένη. οὕτω τὸ ἑξῆς, ἥντινα μήσατο πρόνοιαν τάλαινα Θεστιὰς ἡ παιδολύμας καὶ πυρδαής.

583. Ἐπεὶ] ἀφ' οὗ ξύμμετρον τῷ παιδὶ δαλόν. ἐξότε πεσὼν ἀπὸ τῆς μητρὸς ἐβόησε· τοῦτ' ἔστιν, ἐξότε γεγέννηται.

584. Σύμμετρον] τὸν συμμετρηθέντα αὐτῷ εἰς τὸ διὰ βίου μοιρόκραντον ἦμαρ, ὅ ἐστιν, εἰς τὸ ἦμαρ τῆς ζωῆς τὸ ὑπὸ Μοιρῶν δεσποζόμενον.

585. Ἀλλὰ δὴ] ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἴστω ὅςτις.

587. Χρυσεοδμήτοισιν ὅρμοις] ὅτι ὅρμον ὑπὸ Μίνωός φησιν εἰληφέναι Σκύλλαν, οὐ δι' ἔρωτα.

588. Νῖσον] τὸ ἑξῆς, ἀπώλεσεν ἁ κυνόφρων Νῖσον πνέοντα ὕπνῳ. Ἀπροβούλως] ἀπρονοήτως, οὐ προσκεψαμένη τὸ ἀποβησόμενον. ὡς πρόδοτις γὰρ τοῦ πατρὸς ἐτιμωρήθη ὑπὸ Μίνωος.

589. Πνέονθ'] ἀντὶ τοῦ, ἀσθμαίνοντα. Κιχάνει] τὸν Νῖσον, μὴ τὴν Σκύλλαν. Ἑρμῆς] ὁ θάνατος.

590. Ἐπεὶ δ' ἐπεμνήσαμεν] λείπει, μνήσομεν Κλυταιμνήστρας.

591. Ἀκαίρως δὲ] ὁ δὲ, ἀντὶ τοῦ, γάρ. Γαμήλευμα] τοῦ Αἰγίσθου.

592. Μήτιδας] λείπει, εἰργάσατο.

594. Ἐπ' ἀνδρὶ δηΐοις ἐπικότῳ σέβας] ἐπ' ἀνδρὶ φοβερῷ καὶ σεβαστῷ καὶ παρὰ τοῖς πολεμίοις.

595. Ἀθέρμαντον] ἀθράσυντον. διὰ τὸ θράσος γὰρ ᾄδονται αἱ Λήμνιαι.

596. Ἄτολμον αἰχμὰν] λείπει ἡ, κατά.

597. *Πρεσβεύεται*] μεῖζον ὀνομάζεται. *Τὸ Λήμνιον*] λείπει, ἔργον.

598. *Λόγῳ*] ἐν διηγήματι. *Κατάπτυστον*] μισητόν. *Εἴκασε*] εἰκονίσειέ τις.

599. *Τὸ δεινὸν*] τὸ κατὰ Κλυταιμνήστρας.

600. *Θεοστυγήτῳ δ' ἄχει*] ὁ, δὲ, ἀντὶ τοῦ, γάρ.

601. *Οἴχεται γένος*] τὸ τῶν Λημνιάδων.

603. *Οὐκ ἐνδίκως ἀγείρω*] συνάξας κατηγορῶ. νύσσει γάρ με τὸ δίκαιον ταῦτα λέγειν.

604. *Τὸ δ' ἄγχι*] τὸ δὲ ξίφος τῆς δίκης, τὸ ἔχον πικρίαν, ἀντικρὺ διὰ πνευμόνων ὁρμᾷ.

606. *Τὸ μὴ θέμις*] τὸ γὰρ μὴ δίκαιον οὐ δεῖ ἀμελεῖσθαι οὐδὲ παρασιωπᾶσθαι, ἀλλ' ἐκδικήσεως τυγχάνειν.

607. *Τὸ πᾶν Διὸς*] λείπει ὁ, γάρ. Τὸ γὰρ πᾶν τοῦ Διὸς σέβας παρεξέβησαν ἀθεμίστως οἱ περὶ τὸν Αἴγισθον. *Παρεκβάντες*] ἀντὶ τοῦ, παρεξέβησαν. καὶ ἔστι μετοχὴ ἀντὶ ῥήματος· ὡς τὸ, καρπῷ βριθομένη (Il. VIII, 307.).

608. *Δίκας δ' ἐρείδεται*] ῥίζα δικαιοσύνης καταβάλλεται.

610. *Τέκνον δ' ἐπεισφέρει δώμασι*] ἀντὶ τοῦ, ποινήν. ἐπεισφέρει δὲ τοῖς οἴκοις τέκνον παλαιῶν αἱμάτων· ὅ ἐστι, τίκτει ὁ φόνος ἄλλον φόνον.

611. *Τίνει*] ἀπαιτεῖ.

613. *Ἔνδον*] ἐν δόμοις.

614. *Ἐκπέραμα*] ἐκπερᾶσαί τινα καλῶ. τὸ ἐκπέραμα λέγει τὸν διάκονον τὸν εἰσιόντα καὶ ἐξιόντα πρὸς τὰς ἀποκρίσεις.

619. *Νυκτὸς ἅρμα*] περίφρασις, ἡ νύξ.

620. *Ἐμπόρους*] ὁδοιπόρους.

621. *Ἄγκυραν ἐν δόμοισι*] ἐν τοῖς πανδόκοις δόμοις τῶν ξενοδόκων καιρὸς τὴν ἄγκυραν προσορμίσαι τοὺς ὁδοιπόρους. ἀντὶ τοῦ, καταλῦσαι.

622. *Τελεσφόρος*] ἀρχηγός· διοικητής.

623. *Εὐπρεπέστερον*] βέλτιον ἄνδρα ἐξελθεῖν.

624. *Ἐν λεχθεῖσιν*] ἐν ταῖς πρὸς γυναῖκας ὁμιλίαις. *Οὐκ ἐπαργέμους*] σκοτεινοὺς, ἀπὸ τῶν περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς λευκωμάτων. πλεονάζει ἡ οὐ.

630. *Δικαίων τ' ὀμμάτων παρουσία*] ἀντὶ τοῦ, καὶ δίκαιοι ἄνθρωποι.

631. *Βουλιώτερον*] βουλευτικώτερον. ὅ ἐστιν, εἰ οὐ διὰ ξενίαν ἥκετε, ἀλλὰ δι' ἄλλο τι.

633. *Δαυλιεὺς*] Δαυλὶς ἢ καὶ Αὐλίς.

634. *Αὐτόφορτον*] ἐπὶ ἰδίᾳ πραγματείᾳ.

635. *Ἀπεζύγην*] τῆς ὁδοῦ, τῆς ὁδοιπορίας, ἀπέλυσα, ἐπὶ τῷ ξενισθῆναι παρ' ὑμῖν. ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀπολυομένων τοῦ ζυγοῦ ἵππων καὶ ἐπὶ φάτνην ὁρμώντων.

637. *Ἐξιστορήσας*] ἐρωτήσας καὶ μαθών.

638. *Πεύθομαι*] ἤκουσα γὰρ ἐν τῷ μου πρὸς αὐτὸν διαλόγῳ, ὅτι Στρόφιος προσαγορεύεται.

639. *Ἄλλως*] δι' ἄλλην χρείαν.

640. *Πρὸς τοὺς τεκόντας*] τὸ ἑξῆς, ἀγνὼς πρὸς ἀγνῶτα εἶπεν, ἐπείπερ, ὦ ξένε. τὰ δὲ ἄλλα διὰ μέσου.

641. *Μηδαμῶς*] μηδαμῶς λάθῃ με ἡ βουλὴ τῶν φίλων. λέγει δὲ τῶν περὶ Αἴγισθον.

642. *Εἶτ' οὖν κομίζειν*] εἰς τοὺς οἴκους.

644. *Πόρθμευσον*] διακόνησον.

647. *Εἰ δὲ τυγχάνω*] πιθανῶς· ἵνα δοκῇ ὅλως ἀγνοεῖν.

651. *Ὦ δυςπάλαιστε*] ὦ δυςκαταγώνιστε.

652. *Ἐπωπᾷς*] ἐφορᾷς πολλὰ τὰ ἡμέτερα ἀτυχήματα. *Κἀκποδῶν*] καὶ τὰ πόῤῥωθεν καλῶς κείμενα τῶν φίλων. ὅ ἐστι, τὰ ἐπὶ ξένης ἀγαθὰ ἐνδιαιτήματα τοῦ Ὀρέστου τοῖς τόξοις εὐστόχως κινουμένη.

654. *Ἀποψιλοῖς με*] ἀπογυμνοῖς με.

655. *Καὶ νῦν Ὀρέστης*] ἀντὶ τοῦ, πρότερον. τὸ γὰρ νῦν δηλοῖ καὶ τὸ παρεληλυθός.

656. *Ἔξω κομίζων*] τὸ ἑξῆς οὕτως τοῦ νοήματος· καὶ πρότερον ἔξω κομίζων ὀλεθρίου πηλοῦ πόδα· ἦν γὰρ εὐβούλως ἔχων Ὀρέστης. ποῖος Ὀρέστης; ἡ τοῖς οἴκοις ἰατρικὴ ἐλπὶς τῆς ἀγαθῆς εὐφροσύνης. νῦν δὲ ἀπώλετο. *Πηλοῦ πόδα*] παροιμία, ἔξω πηλοῦ πόδα.

657. *Βακχείας καλῆς*] ἡ εὐφροσύνη τῶν βασιλείων οἴχεται.

658. *Παροῦσαν ἐγγράφει*] τάξον αὐτὴν ἀφανισθεῖσαν ἀρᾷ. ὡς πρὸς τὸ ἐλπὶς δ' ἀπέδωκεν.

662. *Ἐστιν εὐμενέστερον*] ἢ τὸ ἀγαθὰ ἀγγεῖλαι. τοῦτο γὰρ φιλίας αἴτιον τοῖς ξένοις γίνεται.

664. *Καρανῶσαι*] κεφαλαιῶσαι, εἰπεῖν.

666. *Ἀξίως σέθεν*] τῶν σοι ἀξίων τιμῶν.

668. *Ἦλθεν ἂν*] εἰ καὶ μὴ σὺ ἤγγειλας.

669. *Ἡμερεύοντας*] δι' ἡμέρας καμόντας.

674. *Αἰνῶ*] συμβουλεύω σοι ταῦτα πράσσειν, ὡς δώσοντι δίκην, ἤν τι παρὰ τὸ δέον ποιήσῃς.

679. *Πότε δὴ στομάτων*] πότε ἐπευξόμεθα;

681. *Ὦ πότνια*] ὦ προςφιλὴς καὶ τιμία ἡμῖν χθών. *Καὶ πότνι' ἀκτὴ*] ἡ ἀκτὴ τοῦ τάφου.

685. *Νῦν γὰρ ἀκμάζει*] νῦν καιρὸν ἔχει ἡ δολία πειθὼ συναγωνίσασθαι τῷ Ὀρέστῃ καὶ συνάρασθαι πρὸς τὴν ὁδόν.

687. *Ἐφοδεῦσαι*] ἀπὸ κοινοῦ τὸ, νῦν ἀκμάζει.

689. *Ἀνὴρ ὁ ξένος*] ξένον τὸν Ὀρέστην καλεῖ, ἵνα δόξωσιν ἀγνοεῖν τὸ σκαιώρημα. *Τεύχειν κακὸν*] ἀντὶ τοῦ, πεποιηκέναι πένθος τῷ οἴκῳ διὰ τῆς ἀγγελίας.

692. *Λύπη δ' ἄμισθος*] κακόμισθος. δάκρυα γὰρ προξενεῖ. Γείλισσαν δέ φησι τὴν Ὀρέστου τροφὸν, Πίνδαρος δὲ (Pyth. XI. 26) Ἀρσινόην, Στησίχορος δὲ Λαοδάμειαν.

693. *Αἴγισθον ἡ κρατοῦσα*] ἡ τοὺς ξένους κρατοῦσα καὶ ὑποδεξαμένη, Αἴγισθον καλεῖν ἐκέλευσε.

695. *Τὴν νεάγγελτον*] τὴν νεωστὶ ἀγγελθεῖσαν.

699. *Παγκάκως ἔχει*] ἀντὶ τοῦ, ὁ οἶκος κακῶς διάκειται ὑπὸ τῆς φήμης ἧς ἤγγειλαν οἱ ξένοι.

700. *Τορῶς*] σαφῶς.

701. *Ἦ δὴ*] ἀντὶ τοῦ, ὄντως.

703. *Ὥς μοι*] ὡς ἀντὶ τοῦ, λίαν. *Συγκεκραμένα*] ἡ κρεουργία τῶν Θυέστου παίδων, καὶ ὁ τοῦ Ἀγαμέμνονος θάνατος.

706. *Τοιόνδε πῆμ'*] οἷον ἐπὶ τῇ τοῦ Ὀρέστου ἀγγελίᾳ νῦν.

707. *Τλημόνως*] καρτερικῶς ὑπέφερον.

708. *Τῆς ἐμῆς ψυχῆς τριβὴν*] τὸν συντρίψαντά μου ταῖς ἐπιμελείαις τὴν ψυχήν.

710. *Καὶ νυκτιπλάγκτων*] οὐ μόνον δι' ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ διὰ νυκτῶν. Ἀνωφέλητα ἐμοὶ τῇ τλάσῃ καὶ πολλὰ καὶ μοχθηρά. *Ὀρθίων κελευσμάτων*] κελεύουσι γὰρ τῷ καλεῖν (f. κλαίειν) οἱ παῖδες.

713. *Τρέφειν ἀνάγκη*] ἀνάγκη τρέφειν. ἐπιμελείᾳ ψυχῆς. πῶς γὰρ οὔ;

714. *Οὐ γάρ τι φωνεῖ*] ἀλλ' ἀνάγκην διὰ δακρύων ἐπέφερεν.

716. *Νέα δὲ νηδὺς*] ἡ γὰρ νέα νηδὺς τῶν τέκνων ἑαυτῇ ἀρκεῖν καὶ βοηθεῖν βούλεται. ὅ ἐστιν, ἀνύειν βούλεται τὰς ἐπιθυμίας.

718. *Ψευσθεῖσα παιδὸς*] ἀπὸ κοινοῦ, ἐξέθρεψα.

720. *Χειρωναξίας*] τὰς διὰ χειρῶν ἐργασίας.

721. *Ἐξεδεξάμην πατρὶ*] ἀντὶ τοῦ, ἔθρεψα, ἀπέσωσα.

725. *Ἐσταλμένον*] ἠσκημένον, παρεσκευασμένον.

729. *Δεσπότου στύγει*] τῷ μισουμένῳ ὑπ' Ἀγαμέμνονος.

732. *Ἐν ἀγγέλῳ γὰρ*] χαίρεις.

733. *Ἀλλ' ἦ*] ἀλλ' ὄντως.

734. *Τροπαίαν*] μετατροπήν.

736. *Οὔπω κακός γε μάντις*] τινὲς στίζουσιν εἰς τὸ οὔπω, ἵν' ᾖ, οὔπω ἐλπὶς οἴχεται δόμων. ταῦτα δὲ καὶ ὁ τυχὼν μάντις γνοίη. Ἄλλως. οὔπω κακός γε μ. Τοῦτο ἀκριβοῦς μάντεως εἰπεῖν.

737. *Τῶν λελεγμένων δίχα*] παρὰ τὰ εἰρημένα μοι περὶ τοῦ Ὀρέστου.

742. *Παραιτουμένη*] παρὰ σοῦ αἰτουμένη. πλεονάζει ἡ, παρά.

743. *Δὸς τύχας*] δός μοι εὐτυχίαν εὐτυχῆσαι βεβαίως.

745. *Διαδίκασαι*] δικαίως, κατὰ τὸ δίκαιον.

748. *Ὦ Ζεῦ θὲς*] τὸν Ὀρέστην. *Μέγαν ἄρας*] ἐπάρας γὰρ τὸν Ὀρέστην, δυνήσῃ καὶ τριπλασίονα ποινὴν εἰσπράξασθαι τὸν Ὀρέστην ποιῆσαι.

749. *Δίδυμα καὶ τριπλᾶ*] διπλάσια καὶ τριπλάσια.

751. *Ἀνδρὸς*] τοῦ Ἀγαμέμνονος. *Πῶλον*] τὸν Ὀρέστην. *Ζυγέντα*] ἐνέμεινε τῇ μεταφορᾷ. φήσας γὰρ ἐν ἅρματι πημάτων, τῷ (l. τὸ) δρόμῳ ἐπήγαγε.

753. *Μέτρον*] τέλος αὐτῷ προστιθεὶς τῶν κακῶν. *Ῥυθμὸν δάπεδον*] ἀντὶ τοῦ, εὔτακτον δάπεδον καὶ μὴ τραχεῖαν πορείαν.

754. *Τοῦτ' ἰδεῖν*] ἀντὶ τοῦ, ἴδοι. τὸ δὲ ἑξῆς, ἴδοι δέ τις σωζόμενον αὐτῷ τὸν ῥυθμὸν τοῦ δρόμου· μηδὲ ὑπερδραμὼν ἐν τῷ δαπέδῳ διαῤῥήξῃ τὸν χαλινόν. Ἄλλως. λείπει τὸ, ὅπως. ὁ δὲ νοῦς, ὅπως ἂν τοῦτο ἴδοι σωζόμενον τὸν ῥυθμὸν

ὁμαλὸν καὶ εὔτακτον, κατὰ τὸν δρόμον τῶν ἀνυομένων πημάτων.

757. Νομίζετε] ἡνιοχεῖτε καὶ διοικεῖτε.

761. Γέρων φόνος] Ἀγαμέμνονος ὁ παλαιὸς φόνος μὴ συγχωρήσῃ φόνον τῷ Ὀρέστῃ τεχθῆναι, διὰ τὸν φόνον Αἰγίσθου.

762. Καλῶς κτάμενον] διὰ τοῦτο τὸ καλῶς ἀναιρεθησόμενον. λέγει δὲ τὸ αἷμα τοῦ Αἰγίσθου. Ὦ μέγα ναίων στόμιον] ὦ ᾅδη.

763. Ἀνιδεῖν] ἀναβλέψαι.

765. Δνοφερὰς καλύπτρας] τοῦ σκότους.

767. Ἐπιφορώτατος] ὡς ἐπὶ ἀνέμου εἶπεν, ἀντὶ τοῦ ὁ λογικώτατος.

769. Φανεῖ] τὰ δὲ κρυπτὰ νῦν φανερώσει. Ἄλλως. φανεῖ χρηΐζων κρυπτὰ] θέλων πολλὰ κρυπτὰ εὑρήσει.

770. Ἄσκοπον] ἀπροφύλακτον. ἀδιάσκοπός ἐστιν ὁ λόγος καὶ ἀδιάγνωστος, τοῦτ᾽ ἔστιν ὁ Ἑρμῆς· νύκτα γὰρ καὶ σκότον πρὸ τοῦ προσώπου φέρει.

773. Καὶ τότε δὴ] ὅταν ἀπαλλαγῶμεν. Πλοῦτον] τὸν πλοῦτον τῶν δωμάτων ἐλεύθερον τῇ πόλει μεθήσομεν.

774. Λυτήριον] ἐλεύθερον γὰρ νῦν ὑπὸ τυράννων ἀποκέκλεισται.

775. Θῆλυν] γεννητικόν. Οὐριοστάταν] οὐρίως σταθέντα.

776. Ὁμοῦ κρεκτὸν] ὁμοῦ μεθήσομεν τὸν κρεκτὸν γοήτων νόμον, ὅ ἐστι, καὶ τῶν ἀγαθῶν τῇ πόλει μεταδώσομεν, καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα ἀκινδύνως θρηνήσομεν. Γοήτων] τὸν τῶν γοήτων, οἳ ὡς (l. οἵως) ᾄδουσι περιϊόντες τὴν πόλιν.

778. Τὰ δ᾽ εὖ, ἐμὸν, ἐμὸν κέρδος] τὰ καλῶς ἀποβαίνοντα, τὸ ἐμὸν κέρδος ἐστίν· τῶν δὲ περὶ Ὀρέστην καὶ Ἠλέκτραν ἀπαλλαγὴ ἄτης.

781. Σὺ δὲ θαρσῶν] ὦ Ὀρέστα, σὺ δὲ θαῤῥῶν ἐμοὶ τέκνον θροούσῃ πρός σε πατρὸς αὐδὰν, ὅ ἐστιν, ὡς ἂν εἰ πατὴρ συμβουλεύσῃ, ὅταν ἥκῃ καιρὸς, ἔργῳ ἐπιβαλοῦ, ἐπικαλεσάμενος τὸ εἴδωλον τοῦ πατρός. πρόσεχε δὲ κἀμοὶ συμβουλευούσῃ σοι οἷα πατήρ.

782. Μέρος ἔργων] ὁ καιρὸς τοῦ ἔργου. λείπει, ἐπιβαλοῦ. Ἐπαΰσας πατρὸς ἔργῳ] ἀντὶ τοῦ, ἐπικαλεσάμενος τὸ εἴδωλον τοῦ πατρός.

784. *Ἐπίμομφον ἄτην*] κατεργασάμενος τὴν πολλῶν μέμψεων ἀξίαν ἄτην. ὅ ἐστι, τὸν Αἴγισθον καὶ Κλυταιμνήστραν.

785. *Περσέως*] ἀντὶ τοῦ, πορθητοῦ. ἢ ἐπεὶ ἀπεστραμμένος ἐκαρατόμησε Μέδουσαν, ἀποστραφεὶς, φησὶν, ὡς ἐκεῖνος· μή πως θεώμενος αἰδεσθῇς τὴν μητέρα.

789. *Ἔνδοθεν*] ἐν τῇ ψυχῇ. Ἄλλως. τὴν ἔνδον ἐπὶ τῆς οἰκίας φονίαν ἄτην καταβαλών. ὅ ἐστι τὴν Κλυταιμνήστραν.

791. *Τὸν αἴτιον*] τὸν Αἴγισθον.

795. *Μόρον δ᾽ Ὀρέστου*] ὑπούλως ταῦτά φησι.

796. *Φόνῳ*] τῷ τοῦ Ἀγαμέμνονος.

797. *Ἑλκαίνοντι καὶ δεδηγμένῳ*] ὡς ἐπὶ μαχαίρας, οὐ παρακαλυφθέντι, ἀλλ᾽ ἀειμνήστῳ. ἐν γὰρ τοῖς θρήνοις ἀμύσσουσιν αὐτῶν τὰ στήθη.

800. *Θνήσκοντες μάτην*] οὐκ ἀληθῶς ἀποθανόντες.

804. *Οὐδὲν ἀγγέλων σθένος*] οὐ τοσοῦτον ἰσχύει εἰπεῖν ἄγγελος ὡς αὐτόπτης.

808. *Ὠμματωμένην*] τὴν συνετήν μου φρένα.

809. *Ζεῦ, Ζεῦ, τί λέγω*] ταῦτά φησιν ὁ χόρος, εἰςελθόντος τοῦ Αἰγίσθου.

812. *Ἴσον*] τὸ ἀληθές.

814. *Πειραὶ κοπάνων*] πειραὶ, αἱ ἀκμαὶ τῶν ξιφῶν. Ἄλλως. κοπάνων, τῶν συγκοπῶν· παρὰ τὸ πείρειν. κοπάνων δὲ, τῶν κοπτικῶν ξιφῶν.

817. *Ἢ πῦρ καὶ φῶς*] πῦρ δαΐδων.

824. *Ἔα, ἔα*] φωνῆς ἀκούουσιν ἀναιρουμένου τοῦ Αἰγίσθου.

832. *Γυναικείας πύλας*] τὰς τῆς Κλυταιμνήστρας.

833. *Καὶ μάλ᾽ ἡβῶντος*] ἀνδρὸς δεῖ εἰς τὸ χαλάσαι τὰς πύλας.

834. *Διαπεπραγμένῳ*] τῷ σφαγέντι.

840. *Τοὺς τεθνηκότος λόγῳ*] ἀντὶ τοῦ, ὁ τῷ λόγῳ τεθνηκὼς Ὀρέστης ἀπέκτεινε τὸν ζῶντα Αἴγισθον.

847. *Αἰγίσθου βία*] ἀντὶ τοῦ, ὦ Αἴγισθε.

852. *Οὔλοισιν ἐξήμελξας*] τὸ οὖλον οὐδετέρως.

854. *Ποῦ δαὶ τὰ*] μετεσκεύασται ὁ ἐξάγγελος εἰς Πυλάδην, ἵνα μὴ διλέγωσιν (l. δ' λέγωσιν).

855. *Εὐορκώματα*] τὰ ὁρκωμόσια ἃ ἐξυνωμόσαμεν. (l. ξυνωμ.)

856. *Ἅπαντας ἐχθροὺς*] πλέον λέγε πάντας ἀνθρώπους ἔχειν (add. ἢ) τοὺς θεοὺς ἐχθρούς.

858. *Ἕπου, πρὸς αὐτὸν*] πρὸς αὐτὸν τὸν Αἴγισθον. πιθανῶς δὲ, ἵνα μὴ ἐν φανερῷ ἡ ἀναίρεσις γένηται.

862. *Γηράναι*] ἀπὸ τοῦ γήρημι.

868. *Δορυξένους*] οὐκ ἔστιν ἀποῤῥῖψαι, τὸ δορυξένοις ἐνδοῦναι πρὸς ἀνατροφήν.

871. *Αἰσχύνομαί σου*] τὸν Αἴγισθόν φησι.

872. *Ἀλλ' εἶφ' ὁμοίως*] ὅτι Κασάνδραν ἐπέγημεν.

873. *Ἔσω καθημένη*] ἑτέρῳ συγκοιμωμένη. ἄνδρα ἐν πολέμοις πονοῦντα μὴ θέλε κρίνειν γυνὴ οὖσα.

878. *Ἐγκότους κύνας*] τὰς Ἐρινύας.

880. *Πρὸς τύμβον μάτην*] ὅτι μέλλω τελευτᾶν. παροιμίαν εἶναι τοῦτό φασι, πρὸς τύμβον κλαίειν καὶ πρὸς ἄνδρα νήπιον (Blomf. gl. ἤγουν π. α. ν. corrigit).

885. *Στένωμεν οὖν*] εὐγνωμόνως ἐλεοῦσι τοὺς περὶ Αἴγισθον.

886. *Ἐπήκρισε*] ἐπ' ἄκρον ἦλθε.

892. *Διπλοῦς λέων*] οἱ περὶ Ὀρέστην καὶ Πυλάδην.

893. *Ἔλακε*] ἤλασε δὲ εἰς τὸ τέλος τοῦ δρόμου· ὅ ἐστιν, ἤνυσε τὸν ἀγῶνα. ἀφίκετο, φησὶν, εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος.

894. *Ὁ Πυθοχρήστας*] ὁ ὑπὸ Πυθοῦς χρησθεὶς Ὀρέστης.

897. *Τριβὰς*] ὡς φυγόντων τὰς συντριβὰς τῶν οἴκων.

899. *Δυσοίμου τύχας*] δυσπορεύτου τύχης. τὸ δὲ ἑξῆς, τὰς ἀναφυγὰς τῶν κακῶν τὰς ἀπὸ τῆς δυσοίμου τύχης.

900. *Ἔμολε*] τῷ Αἰγίσθῳ ἔμολεν ἡ ποινὴ τῷ ἀποκτείναντι δόλῳ τὸν Ἀγαμέμνονα.

903. *Διὸς κούρα*] ἡ δὲ Διὸς θυγάτηρ ἡ δίκη πάρεστιν ἐν τῇ πρὸς Αἴγισθον μάχῃ, καὶ ἐφήψατο τοῦ ξίφους. δικαίως γὰρ Ὀρέστης ἠμύνατο.

906. *Ὀλέθριον πνέουσα*] τὸ ἑξῆς· ἔμολεν ὀλέθριον πνέουσα.

907. *Τάπερ*] ἀντὶ τοῦ, καθάπερ.

909. *Δολίαν*] τὴν Κλυταιμνήστραν, τὴν δολίως βλάπτουσαν καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον τὸν οἶκον, ἐποίχεται ἡ δίκη. ἐπεξῆλθε τὴν δίκην βλαπτομένην ἐκ πολλοῦ Ὀρέστης.

911. *Κρατεῖται*] συμβάλλεται οὖν τὸ θεῖον τοῖς μὴ ὑπουργοῦσι τοῖς κακοῖς.

913. *Οὐρανοῦχον ἀρχὰν*] τοὺς θεούς, ἢ, τὸν Δία.

915. *Ψάλιον οἴκων*] χαλινόν.

918. *Παντελὴς ὁ χρόνος*] ὁ πάντα τελῶν χρόνος, τὰ πρόθυρα τῶν οἴκων ἀλλάξει ἀπὸ κατηφείας εἰς λαμπρότητα. *Ἀμείψεται*] ἀλλαγήσεται. οὐχ ὁμοίως ἔσται τοῖς πρώην ἐν τῷ οἴκῳ ἐμῶν.

921. *Ἐλατήριον*] τὸ ἐλαῦνον τοὺς ἀσεβεῖς. ἢ τὶ ἀπελαθῆναι ὀφεῖλον. ἐλατήριον δὲ τὸ καθαρτικὸν φάρμακον.

922. *Εὐπροσώπῳ κοίτᾳ*] ἡ δὲ τύχη νῦν ἐν εὐόπτῳ κοίτῃ, τοῦτ' ἔστιν, ἐν ἀγαθῇ καταστάσει πρὸς τὸ ἰδεῖν τὰ νῦν γεγονότα, καὶ ἑτέρων λεγόντων ἀκοῦσαι. λείπει τὸ, ἐστί.

924. *Μετοικοδόμων*] οἱ νῦν τοὺς δόμους οἰκοῦντες πεσοῦνται εἰς τὸ ἔμπαλιν τῆς πρώτης τύχης. τοῦτο δὲ ἀπὸ τῶν κύβων μετήγαγε.

926. *Ἴδεσθε χώρας*] ἀνοίγεται ἡ σκηνὴ, καὶ ἐπὶ ἐγκυκλήματος ὁρᾶται τὰ σώματα· ἃ λέγει διπλῆν τυραννίδα.

931. *Ξυνώμοσαν*] θάνατον τῷ πατρί.

934. *Τὸ μηχάνημα*] τὸν πέπλον.

936. *Ἐκτείνατ' αὐτὸν*] πρὸς τὸν χορόν.

940. *Παρῇ μοι*] ἡ μοι ἀντωνυμία τὴν οἰκειότητα δηλοῖ. *Ἐν δίκῃ*] ἐν τῇ κρίσει τῶν Ἐρινύων.

942. *Αἰγίσθου γὰρ οὐ λέγω*] Αἰγίσθου γὰρ οὐ λέγω μόρον, μητρὸς δὲ, ἥτις ἐπ' ἀνδρὶ τοῦτο μήσατο στύγος.

945. *Βάρος*] τὸ βάρος φίλον πρώην.

948. *Σήπειν θίγουσ' ἂν*] ὑπερβολή· ὅτι καὶ τὸν μὴ δηχθέντα, ἀλλὰ μόνον ἁψάμενον σήπει.

950. *Κἂν τύχω*] ἀντὶ τοῦ, ἐπιτύχω εὐθίκτως κακολογήσας.

951. *Ἄγρευμα*] δίκτυον.

952. *Δρύτης κατασκήνωμα*] παραπέτασμα ὅρους (l. σόρου, correxit Stl.).

953. *Ποδιστῆρας*] τοὺς πλέον τῶν ποδῶν καθήκοντας.

955. *Ἀπαιόλημα*] ἀπάτημα.

963. *Μίμνοντι*] τῷ τοιαῦτα πράξαντι χρόνῳ πάθος ἀνθεῖ.

966. *Φόνου δὲ κηκὶς*] τοῦ αἵματος.

967. *Πολλὰς βαφὰς*] ὡς πολυτελοῦς ὄντος τοῦ ἱματίου καὶ ἠφανισμένου τῷ αἵματι.

973. *Διὰ πάντα*] ἢ διὰ πρὸς τὸ ἀμείψεται. *Ἄτιμος* ἀτιμώρητος.

976. *Ὅπη τελεῖ*] εἰς τί ἀποβαίνει τὰ κατ' ἐμέ.

979. *Δύςαρκτοι*] δυςχερῶς ἀρχόμενοι καὶ πειθόμενοι.

983. *Πατροκτόνον*] τὴν μητέρα.

984. *Πλειστηρίζομαι*] καυχῶμαι.

985. *Λοξίαν χρήσαντα*] καὶ τὰς ἐπιθυμίας τῆς τόλμης φημὶ τὸν Ἀπόλλωνα χρῆσαί μοι.

988. *Προςίξεται*] τοσαύτη γάρ ἐστιν, ὡς μηδὲ τοξότην ἐφικέσθαι τοῦ μήκους.

992. *Πυρός τε φέγγος*] τὸ ἐν Παρνασσῷ.

1014. *Καιρίοις*] ἐγκαίροις συντυχίαις.

1017. *Γονίας*] γονίας ἄνεμος, ὅταν ἐξ εὐδίας κινηθῇ χαλεπὸν πνεῦμα.

CARMEN,

quod v. 742 sqq. legitur,

Emperius hoc potissimum modo constituendum existimat.

Str. *α.*

νῦν παραιτουμένῃ μοι, πάτερ
Ζεῦ θεῶν Ὀλυμπίων,
δὸς τύχας ταῦτ' ἔχειν κυρίως,
τὰ σώφροσιν μαιομένοισιν ἦν.
διὰ δίκας πᾶν ἔπος
ἔλακον· ὦ Ζεῦ, σύ νιν φυλάσσοις.

St. *β.*

πρὸ δὲ δὴχθρῶν τὸν ἔσωθεν
μελάθρων Ζεῦ θές· ἐπεί νιν μέγαν ἄρας,
δίδυμα καὶ τριπλᾶ
παλίμποινα θέλων ἀμείψει.

Ant. *ά.*

ἴσχε δ' ἀνδρὸς φίλου πῶλον, εὖνιν ζυγέντ' ἐν ἅρματι,
πημάτων ἐν δρόμῳ, προςτιθεὶς
μέτρον· τίν' ἂν σωζομένου ῥυθμὸν
τοῦδ', ἴδοιμ' ἔμπεδον
ἀνόμενον βημάτων ὄρεγμα;

Stro. *γ.*

οἵ τ' ἔσωθεν δόμων
πλουτογαθῆ μυχὸν νομίζετε,
κλύετε σύμφρονες θεοί.
ἄγετε· τῶν πάλαι πεπραγμένων
αἷμα λύσασθε προσφάτοις δίκαις·
γέρων φόνος μηκέτ' ἐν δόμοις τέκοι.

Mesodus.

α. τὸ δὲ καλῶς κτίμενον ὦ μέγα ναίων
ά. στόμιον, εὖ δὸς, ἄνα; δὴν δόμον ἀνδρὸς
β. εὖνιν ἐλευθερίας
β. λαμπρὸν ἰδεῖν φιλίως
ὄμμα διαὶ δνοφερᾶς καλύπτρας.

Ant. γ.
ξυλλάβοι δ' ἐνδίκως
παῖς ὁ Μαίας, ἐπεὶ φορώτατος
πρᾶξιν οὐρίαν θέλων·
σκόλιος ἄσκοπον δ' ἔπος λέγων
νύκτερον πρὸ ὀμμάτων σκότον φέρει,
μεθ' ἡμέραν οὐδὲν ἐμφανέστερος.

Str. δ.
καὶ τότ' ἤδη διπλοῦν
δωμάτων λυτήριον
θῆλυν οὐριοστάταν
θυμόκρεκτον γοητῶν νόμον μεθήσομεν,
πόλει τάδ' εὖ, σύν τ' ἐμὸν
κέρδος αὔξεται τόδ', ἄτα δ' ἀποστατεῖ φίλων.

Ant. β.
σὺ δὲ θαρσῶν, ὅταν ἥκῃ
μέρος ἔργων ἐπαΰσας πατρὸς αὐδὰν
θροούσᾳ τέκνον
πέραιν' οὐκ ἐπίμομφον ἄταν.

Ant. δ.
Περσέως τ' ἐν φρεσὶν
σαῖσι καρδίαν σχέθων
τοῖς τ' ὑπὸ χθονὸς φίλοις
τοῖς ἄνωθέν τε πράσσων δίκαν, χάριν τε σᾶς
τροφᾶς λυγρᾶς, ἔνδοθεν
φοινίαν πάλαν τίθευ πρὸς τὸν αἴτιον μόρον.

CORRIGENDA ET ADDENDA.

p. 6 in notis l. 23 pro territae leg. territa.
— 14 — — l. 2 — πανταχρής leg. πανταρκής.
— 17 — — l. 11 — quin leg. num.
— 21 — — l. 5 — appellare leg. inchoare.
— 31 in textu v. 195 post στροβούμεθ' interpungendum.
— — in notis l. 5 pro τι μὴν leg. τιμὴν.
— 42 — — l. 4 — redigit leg. redegit.
— 43 — — l. 18 — nimis leg. nimiis.
— 45 — — l. 14 — pro postremi leg. postremos.
— 46 — — ante duplicem add. Electra.
— 52 in textu l. 2 pro τινα leg. τινὰ.
— 54 in notis l. 21 pro supplici leg. supplicio.
— 65 in textu l. 5 pro ἁμᾶν leg. ἀμᾶν.
— 70 in notis l. 19 pro ὅτ' leg. ὅ τ'.
— 72 — — l. 15 — cum — eum.
— — — — l. 21 — θυσιά leg. θυσία.
— 77 in textu l. 8 post τὠνείρατι pon. punctum.
— 78 — — v. 525 infelici menda post φεῖσε omissa vox πᾶσα.
— 79 — — v. 528 pro ἀμφὶτάρβει leg. ἀμφιταρβεῖ.
— 80 — — v. 543 post κακοῖς pro puncto pon.; minor distinctio.
— 83 in notis l. 7 pro prona leg. prono.
— 90 — — l. 33 — τὰ leg. τὸ et pro παθεῖσθαι leg. πατεῖσθαι.
— 91 in textu ante v. 610 add. obelus.
— 109 — — v. 109 pro ξυγέντ' leg. ζυγέντ'.
— 117 in notis l. 40 Σαῖσι leg. literis diductis.
— 130 — — l. 27 ante ἀτᾶν add. καθαρμοῖσιν.
— 131 — — l. 5 pro Μίτοικοι leg. Μέτοικοι.
— 137 — — l. 28 pro ὑπορχεῖται leg. ὑπορχεῖσθαι.
— 157 l. 2 pro τίς λέγοι φρέσιν] leg. τίς λέγοι φρεσίν.
— — l. 7 — ὑπερήφονος leg. ὑπερήφανος.

In epodo v. 67 sqq. tria cantu se excipientium commata distinguere licet.

I.

Ἐμοὶ δ' ἀνάγκαν ἀμφίπολον
θεοὶ προςήνεγκαν· ἐκ γὰρ οἴκων
πατρῴων δούλιαν ἐςᾶγον αἶσαν.

2.

Δίκαια καὶ μὴ δίκαια
πρέποντ' ἀρχᾶς βίων
βίᾳ φερομένων αἰνέσαι, πικρὸν φρενῶν
στύγος κρατούσῃ.

3.

Δακρύω δ' ὑφ' εἱμάτων
ματαίοισι δεσποτᾶν τύχαις,
κρυφαίοις πένθεσιν παχνουμένη.

Simili modo in epodo Agam. v. 462 sqq. cantu se excepisse choreutas consentaneum est. — Quae ad v. 71 conjecimus, indicta malimus.

V. 348 librorum lectio *Τρωΐας* fortasse retinenda. — Quod v. 410 *Κροτητὸν ἀμὸν, οἶ, πανάθλιον κάρα* conjeci, et quod v. 630 Hesychium Homeri versum respexisse dixi, ea vera non esse intellexi. — V. 453 quod in scholiastae Ven. verbis *ἐπιτιθέμενα* emendavi, facilius et ad scholiastae verba aptius est *ἐντιθέμενα.* — V. 570 Hermanni conjectura *πεδάορσαι* commendatur scholiastae explicatione *πίδουροι.* — V. 833 *καὶ μάλ' ἡβῶντος δὲ δεῖ,* minus recte dixi correctionem *γε* veram videri. Hoc enim loco *καὶ* non ad particulam *δὲ* pertinet, sed cum *μάλα* jungendum. — V. 920 pro verbis *μύσος πᾶν ἐλάσῃ* scribi potest *πᾶν ἐλάσῃ μύσος.* —

AESCHYLI

SEPTEM AD THEBAS

EX RECENSIONE G. HERMANNI

CVM SCRIPTVRAE DISCREPANTIA SCHOLIISQVE
CODICIS MEDICEI

SCHOLARVM IN VSVM

EDIDIT

FRIDERICVS RITSCHELIVS.

ELBERFELDAE
R. L. FRIDERICHS
SVMPTVS FECIT
a. MDCCCLIII.

PRAEFATIO

Aeschylum quotiens audiendi cupidis adulescentibus more meo interpretatus sum, totiens aegre tuli non commendabilius Wellaueriana farragine exemplar illis in promptu esse, quod et parvo vaeniret et interpretandi si minus commoditatibus, at necessitatibus summatim satis faceret. Itaque simul atque parvo temporis intervallo cum scholiis praeclaro Guilelmi Dindorfii studio emendatis tum Godofredi Hermanni curis immortalibus publicatis videri poterat et criticum instrumentum omne et exegeticum ad probabilem speciem adductum esse, ilico apud me constitui Septem ad Thebas tali fere dote instructam scholarum in usum mearum edere, quales postmodum vidi Prometheum et Persas a Meinekio vulgatas simili, non prorsus pari consilio.

Ac primum ipsius verba poetae non inconsulto 'ex recensione Hermanni' dedi, qualem incomparabilis et industria et fides Mauricii Hauptii tamquam vita donavit. Nam cum aliquamdiu haesitassem, num quid eorum, quibus etiam post Hermannum ut fit non male mereri posse de emendando Aeschylo viderer, Hermannianorum in locum substituerem, vicit tandem haec ratio, quam non esse nihili pendendam

cum aliis exemplis tum in Plauti interpretatione aliquotiens expertus essem: quod ad excitandos intendendosque audientium animos plurimum valere intellexi exspectationem eorum, ad quae per necessarias disputandi ambages certa ratiocinandi arte denique sis perventurus, expleta autem in antecessum exspectatione multum voluptatis perire cognovi.

Aeschylo subieci veterum interpretum commentaria, quibus margines codicis Medicei oppleti sunt: quando paucissimae eaedemque brevissimae adnotationes inter ipsos versus Aeschyleos interpositae leguntur, quas quidem ab illis distinguere operae pretium non duxi. Quod contra sedulo curavi ut, quae principis scholiastae verbis recentior manus addidit, hac nota (—) discriminarem. A qua haec differt (i. —) h. e. '*immo* —', qua vitiosae in Mediceo scripturae correctiones sive a Dindorfio sive ab aliis factas significavi. Quodsi e recentiorum scholiorum farragine Byzantina, quam saluberrimo consilio prorsus segregatam esse a Mediceorum munditia Dindorfius voluit, peti posset quod ad horum vel emendationem vel intellectum spectaret, adieci uncinulis [—] inclusum: taliaque ab ipso Dindorfio saepius commemorata hoc minus putavi praetermittenda esse, quod eorum quaedam nunc ne exstare quidem in Dindorfiana recentiorum scholiorum illorum recensione vidi, qua tamen in posterum usuros esse philologos consentaneum esset. Velut frustra hic quaeras allata a Dindorfio v. 17 *περὶ παίδων*, 25 *οὐκ ἐμπύροις χρώμενος*, 26 *ἐπέβαλλε* et *ἤτοι*, 29 *ἀγορεύειν*, alia: de quibus sic esse statuendum videtur ut non e recentiorum scholiorum codicibus hausta esse credantur, sed pro emendationibus ipsorum Mediceorum habeantur, factis ab horum editoribus prioribus. Praeterea quoniam, quae e suo scholiorum Mediceorum apographo per Adnotationum varias opportunitates Hermannus exprompsit, non raro aliquantum differunt a Dindorfii memoria, hanc discrepantiam omnem in imo margine posui. Non respexi autem, ut par erat, multo

graviores discrepantias quae inter ipsam scholiorum editionem Dindorfianam et decennio ante ab eodem in praefatione Annotationum p. 15 sqq. vulgatum eorundem specimen intercedunt: in quo, ut hoc commemorem, ne lemmata quidem apparent in ipso Mediceo codice perscripta. Quae lemmata quo religiosius servavi, eo confidentius illa resecui quae editoribus demum debentur, utpote et inutilia et facile fallacia.

Praeterea cum nollem ignorare auditores, quae auctoritas esset ipsius scripturae Aeschyleae, Medicei codicis testimonia integra subscripsi: non quod eum librum in hac quidem fabula unum et communem fontem haberem ceterorum omnium, quod vereor ut probabiliter demonstrari possit, sed ut de antiquissimi eiusdemque gravissimi testis fide constaret. Quod negotium longe mihi expeditius futurum erat, nisi duplex fons praesto fuisset unde eius rei notitiam haurirem: Hermanni in usum facta a Tychone Mommseno codicis conlatio, sibimet a Carolo Prienio parata. Itaque ubi cum Hermanni scriptura convenit utrique, tacui simpliciter: simpliciter notavi, ubi de discrepantia utrique convenit. Contra, quae solus Mommsenus testatur, circulis (—) saepsi, uncis [—] quae Prienius solus: nisi quod, ubi utriusque testimonia componuntur, satis erat suis notis alterutrum significari. Item brevitatis caussa, ubi 'recentiori' manui ut solet quidque Mommsenus tribuit, quod distinctius vel secundae vel tertiae vel quartae (*b c d*) Prienius, statim hoc substitui in communibus quidem testimoniis. Et de manuum quidem diversitate ut plenius quam adhuc constaret, descriptionem omnem Medicei codicis, qualem a Prienio meo accepi, infra posui.

'Das Format ist Mittelfolio; das Material glattes Pergament, zum Theil blendend weiss; die Schrift des Textes durchaus Minuskel, die der Scholien dagegen Majuskel, nur selten mit einer Minuskel untermischt; die

Zeilenzahl nicht durchgehend gleich, im Anfang 43, weiterhin 44, 45 bis 48, letzteres meistens in den Septem: die Zeit, so weit ich zu beurtheilen vermag, die erste Hälfte des 11ten Jahrhunderts. Die Scholienschrift legt Keil derselben Hand bei die den Text geschrieben, und auf seine Autorität möchte um so mehr zu geben sein, als er sich wegen des Apollonius und seiner Scholien lange mit diesem Codex beschäftigt hat. Ich halte sie für später, nicht so sehr wegen der Verschiedenheit in der Wahl der Buchstaben, als zuvörderst wegen der Tinte. Die erste Hand des Textes hat nämlich mit einer Tinte geschrieben, die jetzt fast verblichen ist: daher eine spätere Hand die alten Züge durchgehends mit neuer Tinte nachgezogen hat. Diess ist mit Sicherheit sowohl an einigen ganzen Seiten, als auch hie und da an einzelnen nicht nachgezogenen, daher sehr verblichenen und oft sehr schwer lesbaren Worten zu erkennen. Sodann lässt sich mit genetzter Fingerspitze die aufgetragene Tinte der zweiten Hand abwischen, und dann stehen die blassen Züge der ersten da; ja öfter sind auch die alten Züge nicht genau getroffen, und so erkennt man neben den nachgezogenen Zügen der zweiten Hand noch ganz deutlich die verblichenen der ersten. Die Scholien sind aber nicht nachgezogen, weil das Bedürfniss dazu nicht vorhanden war, und noch jetzt ganz trefflich lesbar, obgleich etwas blasser als die nachgezogene m. sec. Diess gilt für alle Stücke. Ausserdem scheint mir auch die Hand der Scholien an sich eine jüngere: worin ich mich indess Keil's Autorität gern unterwerfe. In den Septem ist aber noch eine andere Hand zu unterscheiden, die ich die m. tertia nenne. Diese bediente sich einer bläulich gewordenen Tinte, zog manches nach und hat hie und da geändert. Eine

m. quarta endlich habe ich in einigen Fällen annehmen zu müssen geglaubt an solchen Stellen dieses Stückes, wo die Tinte blasser ist als die der dritten Hand, aber verschieden von m. pr. und sec.. Sie als vierte d. h. jüngste zu bezeichnen bin ich dadurch veranlasst, dass sie eine gewisse Unkenntniss verräth. So änderte sie zweimal das u in β, desgleichen ꞓꞓ̄ in $c\pi$; ja an einer Stelle hielt sie jenen Zug des $\sigma\pi$ für ein π und schrieb noch ein σ davor.'

'Was die zahlreichen Rasuren des Codex anlangt, so ist kein Zweifel dass die meisten (dieses mit Bestimmtheit), wo nicht fast alle oder alle schon von der ersten Hand herrühren. Diese hat vielleicht nochmals das Geschriebene durchgesehen, entweder nach Vollendung des Ganzen oder auch eines Blattes, oft auch auf der Stelle das Falsche ausradirt. Namentlich die richtige Setzung des Accents, oder auch dieselbe Tinte in und ausserhalb der Rasurstelle, beweist das Gesagte für die meisten Stellen, und macht es wahrscheinlich für die meisten andern. Häufig genug hat auch die erste Hand augenblicklich radirt und die Rasurstelle frei und unbeschrieben gelassen. Daher reducirt sich das Meiste (besonders was Rasuren betrifft) auf die erste Hand, was man bei oberflächlicher Betrachtung als m. sec. bezeichnen würde. — Nur selten, an Hauptstellen, habe ich die Rasuren erwähnt (obgleich mir alle notirt), weil darauf nichts ankommt. Die sicher von m. pr. stammenden sind fast alle übergangen; dagegen wo man mit einigem Grunde zweifeln oder ganz sicher das Gegentheil annehmen kann, ist alles angemerkt *). — Uebrigens muss ich leider bemerken, dass meine Collation vielleicht nicht in allen

*) Rasuras ego pinguiore puncto tali • notavi.

Punkten vollständig und genau ist. Aber erstlich ist sie unmittelbar nach langer, schwerer Krankheit gemacht, als weder Kräfte noch Augen die gewohnte Frische hatten: und dann habe ich die Handschrift nur einmal vergleichen können, indem mir eine controlirende Nachvergleichung durch die nothgedrungene Abreise nach Rom vereitelt ward. Viel und bedeutend wird aber das etwa Uebersehene nicht sein; wenigstens fand ich zu den Stücken, für die mir eine zweite Vergleichung vergönnt war, sehr wenig nachzutragen.'

Documento esse cum haec narratio tum intercedens inter Prienium Mommsenumque discrepantia potest, quam sit difficile talem, qualis est Mediceus Aeschyli, codicem complures manus passum tanquam cum pulvisculo exhaurire. Nam nec paucis nec levibus sane in rebus illis disconvenit. Quodsi e silentio tantum Prienii, quid ille repperisse in codice, quem cum Wellaueri exemplo contulit, videretur, conligere potui, 'tacite' vel 'tac.' eius testimonio adieci: nec esse nihil ab eo neglectum rei ipsius in quibusdam locis probabilitas facit ut facile credam. Nec tamen aliis in partibus non poterit Prienianis testimoniis vel Mommseni diligentia suppleri: praesertim cum identidem dubitationem ipse Hermannus palam professus sit. Itaque de Medicei codicis memoria singulis in locis pro re nata ab unoquoque existimandam erit, accedente ad coniecturae probabilitatem priorum conlationum, Furianae potissimum, adminiculo.

Haec autem et scripseram et pridem tradideram typographo, cum necopinanti contigit quod minime sperassem. Nam quo gravius dolebam tantum abesse ut codicis Medicei certior a me notitia pararetur, ut non mediocriter augeri de

multis dubitationem sentirem, eo profecto exoptatiores mihi Ottonis Ribbeckii mei litterae acciderunt quibus ille Florentiam se advenisse nuntiaret et, si quid haberem quod mea caussa agere in bibliotheca Medicea posset, quo est mei studio quaereret. Quid putas, quam cito rescripserim, discrepantiam omnem Mommseni Prieniique vel potius adnotationem criticam meam integram transmiserim, singula exquiri pervestigarique iusserim? Nec spem fallere eventus: paucis interiectis diebus in promptu esse quod in votis fuerat: tam finite distincteque responsum de omnibus, ut iam possim vere de me illud dicere *ὁ τρώσας καὶ ἰάσομαι.* Accipe igitur eximiae et diligentiae et propensae voluntatis fructum satis exoptabilem: mementoque manum 'antiquam, secundam, tertiam, recentem' dici quae Prienio 'prima, secunda, tertia, quarta' est. E quibus et primam atque secundam, et saepe etiam secundam atque quartam tam inter se similes esse, vix ut discerni multis in locis possint, Ribbeckius quoque testatur, unius tertiae certo indicio viridem colorem esse affirmans. Ceterum de quibus tacui, de eis credendum est geminum Mommseni Prieniique testimonium plane ac simpliciter confirmari.

c'
2 *ὅ•-λισ*, ut ante rasuram *σ* fuisse appareat 6 *ἐτεοκλησ* cum
πολὺσ
rasura supra *η*, c a m rec. colore viridi *εἶσ κατὰ* m. ant. 12 *βλάστημον*, sed ut in *μ* littera, quam videri posse *λ* fuisse, aliquid mutarit m. tert. 13 *ὥραν τ'*, ut apostrophus sit a m. ant., *τ* a m. tert. in rasura, ab eademque fortasse *ν* *ἔχο•νθ'* cum rasura *ἕκαστοσ*, sed *ἕκαστον* m. tert. prope evanida correctura *ὥcτι•*, sed *c* m. tert. in ras. 15 *μὴξ••αλειφθῆναι* 16 *φιλ-*
ι
τάτη, supra scripta *ι* littera m. sec. 17 *ἥ* 18 *τ* in *ὅτλον* m. sec. in ras. 20 *προσχρέοσ* 29 *κἀπιβουλεύσειν* 30 *πύλασ* m. ant., *πύλασ* tert. *πυργωμάτων* m. ant., *πυρ-*

γωμάτων (Λ sup.) tert. 41 εἰμ' 46 κατάσκαφὰσ 52 ἀνδρεία(ι)
53 ο in λεόντων tert. in ras. 56 προσπύλασ (× sup.) sic 58 ἐπεξ-
όδοισι 61 πλευμόνων 83 ἔλεδεμασ (ν sup.) ant., ἐλεδεμὰσ (ν sup.) tert.
π ε δ ι ο πλο κτύπόσ τι, sed accentu supra ο addito m. tert., eraso
acuto supra τι βοᾶι ant., βοᾶ tert. ἀλεύσετε ant., ἀλεύ-
σετε (Λ sup.) tert. 89 εὐ || τρεπῆσ, τ minime e correctura, fortasse tamen
integra littera ante τ erasa 90 πτόλιν 91 ἄρα, sed ultima
littera m. tert. in ras. ἄρ' ex ἄρ' 98 ἀμφίλιταν ant., ἀμ-
φίλιτὰν tert. ἔξομεν ant., ἐξίομεν sec. 101 ἄρησ τᾶν τεᾶν
102 δαῖμον corr. ex δαίμων 103 εὐφιλήταν, Η sup. scr.
m. ant. 104 ante ἴθ' (τ sup.) (sic) rasura quattuor vel quinque litterarum
107 περιπτόλιν 112 ἀργεῖοι δὲ ant., δὲ (γὰρ sup.) sec.
114 δ ι α δ έ τ ο ι γ ε ν ύ ω ν, sed διάδετοι tert. in marg. 117 in
δορυσσόοισ ultima littera in ras. 123 μέγαν (Η sup.) ᾶ (Η sup.) m. ant. (sic)
124 φόνων ant., φόνων (βον sup.) sec. (sic) 127 ἄτε (Η sup.) ant. 130 ἀπύ-
ουσα ex ἀπίουσα 131 λύκειοσ fortasse ex λύκιοσ, sed m. ant.
134 in ἐντυκάζου non tantum ἐν in ras. e corr. m. sec., sed etiam
τ e corr. ut videtur 136 ὄτοβον 137 πότνια 139 ἒ ἒ ἔ, ἔ
140 δὲ αἰθὴρ 142 πῶι 148 τε, μάκαιρ' 149 et
ante ὄγκα et post ὄ rasura προ ant., πρὸ tert. 150 ἐπι-
ρόου ant., ἐπιρρου (ύ sup.) sec. 152 τᾶσδέγε 155 π α ν δ ί κ ο υ σ
161 πόλεωσ 162 ἐστέ μοι 165 πυργηρουμένω ex πυργη-
ρουμένη ant., πυργηρουμένωι sec. 168 ante φίληι rasura duarum
vel fortasse trium litterarum 169 τῶ γυναικείω γένει
177 ἀρχῆσ ἐμῆσ (τῆσ sup.) ant. 180 φύγοι ant., φύγηι sec. 181 γυ-
νὴ] η m. rec. in rasura trium quattuorve litterarum 183 κωφῆ,
vel κωφή potius ut videtur, ant., κωφῆι sec. 185 ἁ ρ μ α τ ό-
κ τ υ π ο ν ὄ τ ο β ο ν, ὅ τ ι (sic), sed ante ras. ὑ τε σύ || ριγ-
γεσ ἔκλαγξαν (δ' sup.), sed δ' m. tert. 188 διὰ στόμα 189 χαλι-

νῶν, sed ω sec. e correctura, ante quam num ipsum α scriptum fuerit, non apparet 190 ἄρα μῆσ ant., μὴσ tert. πρώραν 191 εὗρε. cum rasura unius litterae prorsus evanidae

.α.
192 ἐν κύ m. rec. in rasura ampliore 195 νειφομένησ m. ant.

o κλ
200 χ in mrg., ἔτο supra versum m. rec. οὔκοῦν, sed acuto raso, circumflexo a m. tert. in ras. 201 ἐκλιπεῖν ant., ἐκλείπειν sec. 203 π α ν ά γ υ ρ ι σ 204 ο in δρο et υ in ου m. tert. in ras. στ in στράτευ || μ' sec. in ras. 209 θεοῦ ant.,

οισ οῖσ
θεοῦ sec., θεοῦ tert. δ'ἔτ', sed ut accentus 'gravis' supra ε fortasse a m. tert. sit 211 χαλεπάσ ant., χαλεπᾶσ tert. ἀδύ.ασ cum duplici rasura 212 κριμναμέναν ant., κρημναμέναν tert. νεφέλαν 216 ἀδάμαντον 223 τάνδ' ant., τὰνδ' tert. ἐσ ἀκρόπολιν 233 οὐ. σῖγα· 235 in φόρον inter φ et ο aliquid supra scriptum m. tert., sed id evanidum ἀνασχήση 237 καμὲ ant., κάμὲ tert. 240 ἄ ν δ ρ α σ
242 ἀψυχία ant., ἀψυχίαι sec. 246 σπείσομαι ant., πείσομαι sec. (σπ. corr. in π) 251 παιώνισον, sed ut in ω aliquid correxerit m. tert., quod tamen quale sit non liquet 256 ἀπϊσμινοῦ ant., ἀπ' ἰσμηνοῦ sec. 257 σεσωισμένησ 260 θήσειν τρό-

τα
παια. πολεμίων δ' ἐσθήμασι· || λάφυρα δαΐων. δουρίπληχθ' ἁγνοῖσ

τ
δόμοισ || στέψω πρὸ ναῶν πολεμίων δ' ἐσθήματα, sed ut τα supra

ι ,
σι, θ post δουρίπληχ, τ supra δ' addiderit m. sec. 263 ποφ.. μασιν cum duarum minimum litterarum rasura, et ut, quod in rasura repositum, non liqueat 264 μᾶλλοιν 269 ρει in χρείασ m.

σ
tert. in ras. 270 ὑπνώσει ant., ὑπνώσει tert. 271 δὲ, nec quicquam supra scriptum 275 ὑπερδέδοικε, sed κ rescriptum m. tert., ε post κ e corr. eiusdem m. in ras., ut tamen de ant. non liqueat

ει α φ
δυσευνήτορασ ant., δυσευνήτορασ tert. 276 ἅπάν || τρομοσ,

ἡ φ
φ aut ant. aut sec. ἅπάντρομοσ tert. 282 ὀκρυόεσσαν ant., ὀκριόεσσαν tert. 283 τρόπω ant., τρόπωι sec. διογενεῖσ, sed εῖσ sec. in ras. 286 ἀμείψεσθε, sed ε post ψ corr. ut vide-

tur, fortasse ex α 291 ἴησιν 292 τηθύο στε ant., τηθύοCστε
ν
tert. 296 καταρίψοπλον ant., καὶ ταρίψοπλον sec. 299 ῥύ-
Ἡ
τορεσ ant., ῥυτορεσ tert. 300 τε, sed ε tert. in ras.
τηνδ
302 ὧδ' ant., ὧδ' rec. 303 ἀΐδα ant., ἀΐδαι sec. 307 κε-
ει
χηρωμένασ ant., κεχηρωμένασ sec. 310 περὶ || ῥηγνυμένων ant., περὶρ || ῥηγνυμένων sec. 312 βοᾶ ant., βοᾶι sec. δ'ἐκκενου-
.Δ.
μένᾱ 313 λαΐδοσ, in mrg. m. tert. λείασ 315 ἄρ τι τρό-
περισσὸν
ποισ, corr. m. sec. 318 προλέγω ant., προλέγω rec.
320 πόλισ 321 ἐ ἐ τ'αδὲ ant., τἀδὲ sec. πυρφορεῖ
καίεται
ant., πυρφορεῖ tert. ad mrg. 328 ἀνὰ ἄστυ.ποτι-
και
πτόλιν || δ' 329 κλίνεται ant., κλίνεται rec. 334 ξυμβολεῖ
αλλ
ant., ξυμβολεῖ rec. 338 τί· ἐκ sine rasura, sed τίν' ἐκ in mrg. tert. 351 πευθῶ 355 σπουδῇ ant., σπουδῇ sec. 357 ὅσι', sed ο m. rec. corr. ex ω, item σ rec. in ras. 361 λιμένοσ ant.,
λε μ
λιμένοσ sec. 366 δ' ἐσώ, sed Γ' τῶ in mrg. rec. 368 ὑπέρ-φρον cum ras. inter ρ et ο, qua videtur ο ex ω effectum
372 ὑπερκόμποισ Cαγαῖσ, sed C rec. 373 βοᾶ ant., βοᾶι
δ'
sec. 374 χαλινῶν ὠσ, sed ut δ', quod add. rec., valde ambiguum sit 378 κλήθρων ant., κλήθρων rec. 385 τῶ ant., τῶι sec. 387 τὴνδ' ant., τήνδ' sec. μαντεύεται ant., μαντεύσε-
Δ
ται sec. 396 ὁμαίμων ant., ὁμαίμων tert. 400 προCμαχοσ, sed Ο sec. in ras., ante quam ο fuit cum altera quadam littera quae potuit σ esse τρέμωι, sed ι fortasse a sec. 403 θεοὶ δοῖεν
Β' Α' ά
ant., θεοὶ δοῖεν sec. 407 κραίνοι ant., κραίνοι rec.
410 ἐμποδῶν 412 προσήκασεν ant., προσήκασεν rec
413 post γυμνὸν rasura duarum triumve litterarum 415 φωνεῖ, sed ει (non circumflexus) rec. in ras. 416 πέμπε, sed ultima rec.
ζον
in ras. 417 κομπάσαντα ant., κομπάσαντα rec. 419 ἀν-

δρᾶσι ant., ἀνδράσι sec. 420 γλῶτ' ant., γλῶτ' (τ) sec. 421 παρασκευασμένοσ (E) ant. 423 ματαία ant., ματαίαι sec. 424 γεγωνᾶ ant., γεγωνᾶι sec. 426 ἐξηκασμένον ant., ἐξηκασμένον rec. 431 εὐνοίαισι, cum unius litterae ras. 432 πύλαισεἰληχότα 435 τ' 436 ὑπερκόμπω 441 νηΐστηισι an νηΐτηισι scriptum sit, dispici nequit: rasurae nullum vestigium

446 εἰσημάτισται ant., ἐσχημάτισται rec. 447 δ' ant., δ' rec. (quo vix significatur θ') 453 δέτωι, fortasse ι m. sec.

454 πέπεμπτ' οὐ 455 σπαρτοῦ ant., σπαρτοῦ rec. 456 μάργῶν prope evanido accentu utroque 461 μὴδέ prope evanido priore accentu 472 ἄρ' ex ἆρ' 474 διαστόμα ant., διὰστόμα tert. 478 ἄρηι ex ἄρηι vel ἄρηι 484 δύσχιμον ant., δύσχιμον (E) tert. 486 ἡρέθη ant., ἡρέθη (ι) sec., simul spiritu aut deleto aut in lenem mutato 488 οὐδ' 490 ἀνὴρ τῶι ant., ἀνδρὶ τῶι del. tert. ξυντήσεται ant., ξυνστήσεται sec. 498 sqq. β Γ α Δ in margine tert. 499 γε πρᾶξιν ant., γε (δὲ) πρᾶξιν (ειν) tert.

504 βροτοῖσί τὲ, sed acutus fort. m. sec. 521 κύκλω τῶι ant., κύκλωιτῶι sec. 527 κ α τ α ι σ χ ύ ν ε ῖ ν ant., κ α τ α ι σ χ υ ν ε ῖ ν sec. 532 ἀνοσίαισ (οισ) ant. ut videtur 533 ἠτ'ἂν, sed ut τ propius ab ἆ quam ab ἦ sit 539 δ'ἀκουσ 541 ἔξωθεν, εἴσω· 547 ἀ ν δ ρ ῶ ν. ἐ ὶ θ ε ο ὶ sic 550 post ἀμφιάρεω unius litterae evanidae rasura 557 πρὸσμόραν ante accentus gravis rasuram 559 τελευτῆ an τελευτῆι, non liquet 562 μεθ'ὑστέροισ, ut spiritus num a m. sec. sint, non liqueat 564 ἔπακτὸν cum rasura supra α 565 δίκηι, sed erasa ultima 569 ἐπιχθονὸσ ant., ἐπιχθονόσ sec. 571 εὔμηλον ἔχων, sed in mrg. sec. Γρ ἐυκυκλοΝΝέΜωΝ 572 ἠύδα ex ἠῦδα 578 βροτοὺσ ant., βροτοῖισ (σ) rec. ut vid. 579 δυσεβεστέροισ ant. 580 π•ράγει

585 θεοπτύστω ant., θεοπτύστωι sec. 588 ἐκδίκωσ, sed obscuriore ω littera 591 ὁύτοσ ex ὁύτωσ 593 βία ant., βίαι sec. 594 π ά λ ι ν 596 συγκαθελκυσθήσεται 598 ὥ σ ant. 607 ἡμετέρουσ, non ἡμ. 610 ἐπι μόλουσ ant., ἐπι (εἰς)

N
μόλουσ rec. πύργω ant. 611 κάν οι, rasurae vestigio nullo 614 οἷας, sed ας tert. in ras., eraso ut videtur supra ς acuto 617 ξυμφέρεσθαι 618 τῶ σάνδρηλάτην ant., sed τὼ sec. 622 βίαι· 623 εὔκυκλον, sed in marg., ut supra [571], a manu scholiastae Γρ ἔNΘετ, quas voces statim scholia excipiunt 627 δ' ἄρ' ant., δ' ἄρ' sec. ut vid. 628 λέξει, ξ m. ant., sed ε e corr. sec. in ras. 629 τ' add. sec. 631 δοκεῖ sic [h. e. ut videtur δοκεῖ ex δόκει] 636 ὦ μοι· 640 τοὐπίσημ', sed υ in ras. et fort. a m. sec.; plus non apparet 642 συμφοίτω, sed supra scriptum μτῖ rec. 645 ούτ' νιν cum correcturae a m. tert. in rasura factae vestigio, proxima autem littera eadem m. ita correcta ut, μ an ν voluerit, non liqueat 646 ἐφημήσαντα ant., ἐφηβή-σαντα rec. 647 ξυλλογῆ ant. 650 νιν, 651 ἢ ant., η sec. 655 κασιγνήτωι, 662 αὐτόκτονοσ ant., αὐτοκτόνοσ sec. 665 εν sic, nihil correctum 666 κ'ἀισχρῶν sic εὔκλειαν 667 μέμονασ ant., μέμονασ sec. μήτισσε 668 δορὶ μάργοσ ant. ἄτᾱ ant., ἄτᾱ sec. ut vid. 669 ἔκβαλλ' ex ἔμβαλ' ant. 673 ἐξοτρύνει ant., ἐξοτρύνει rec. 674 ἀν-δροκλασίαν ant., ἀνδροκλασίαν rec. 676 τελεῖ ἀρα, sed ÷ eraso, supra εῖ autem scripto 677 προσίζάνει sic 680 δ' οὐ || κεῖσι cum correcturae supra ι vestigio m. tert. ουτ' ἄν, 'sed ut superior pars υ litterae non liqueat utrum rescripta tantum sit m. sec., an recens addita' 684 ὀλ ομένων, sed ο ante μ sec. in ras. 685 ἀνσ- αίνοιμεν, sed ἀ correctum ex ἄ, σ cum α sociatum m. sec., supra σ in parte dextra rasum, item supra α, item supra οι 687 ἀντροπαῖα ant., ἀντροπαῖα sec. χρόνία, accentu supra ι raso 688 θαλωτέρωι ant., θαλωτέρωι rec., sed ut erasa littera infra versum pertinuerit 690 ἐξέζεσυν ant. ut videtur, sine α litterae indicio ullo; ἐξέζεσεν sec. 692 δοτήριοι, sed ultima littera m. sec. in ras., praecedens fort. ex α; δοτήριοι rec. 693 γυναιζὶν ant., γυναιξὶν

rec. 694 ἄνη τίσ., sed accentus supra α sec. in ras., supra η ad dextram partem aliquid erasum; ἄνη ^{υπι} τίσ. rec. 695 μ'ήλ-θησ cum ras. supra σ dextram versus 700 ἐκφύγοισ ant., ἐκφύ-γοισ sec., quod potest οι esse 703 παναληθῆ ex παναληθεῖ ant. 707 παιδολέτωρ δ' ἔρ ισδ' ὀτρύνει ant., sed supra ἔρ m. rec. scripto lῐ, ισ m. rec. correcto in ά ut vid. 708 κλήροισ sine correctura ἐπινωμᾶ ant., ἐπινωμᾶι sec., ἐπινωμᾶνι rec. 709 σκυθῶν, sed ω m. ant. corr. ex ου ut vid. 715 ἐπεὶ δ'ἂν ant., ἐπειδὰν sec. αὐτοὶκτόνωσιν, sed ὶ m. rec., ό in ά corr. eadem m. 719 καθαρμα, sed μα sec. in ras. ut videtur: κα-θαρμα rec. 721 παλαιοῖσ 722 συμμιγεῖσ ant. 727 βία ant., βίαι sec. 729 θνά·σκοντα ant., θνάΗσκοντα sec. 731 ἀβουλίαν 734 ματρὸσ, sed in mrg. μὴ πρ tert. 737 ἔτλη ant. παρανοία ant., παράνοια sec. σύναγε ant., συναγε rec. 738 φρενώλησ ant., φρενώλησ sec. 745 σύμμαλεῦσι ant., συνβαλεῦσι rec. 747 τέλεια• ant., τέλειᾳ rec. ἀραι sic, et prima α littera e corr. rec. 749 πελόμεν' ant., τελόμεν' rec. 750 ἐκβολῶν ant., 'sed ῶ m. rec. corr. in ά, supra ο lineola erasa et m. sec. ών vel λόν' 753 τοσόν 754 πολύβοτο στ' ant., deinde τό factum ex το: πολύβοτόCστ' rec. 756 τῖον 761 ἄλγει, sed αλ (non ἄλ) sec. in ras. 762 καρδίαι 765 κρείσσω τέκνων 768 αἶ αἶ 769 σιδαρο·νόμωι h. e. ο• corr. ex ω ut vid. 776 εὐδίαι ant. 780 καλῶσ ἔχει ant., καλῶσ ἔχει rec. 782 εἷλετ' •, ut quid ante ras. fuerit, non liqueat, apostrophus autem sit a m. ant. 786 τίνεσ· φόβω ant., φόβωι sec. 787 •τόκοσ cum ras. ant., ·τόκοσ sec. 788 οἶ ἐγὼ 789 γᾶν ant., γαῖ rec. 790 κεῖσθον; ant., κεῖσθον sec. 791 χειρῶν αὐτομάτων ant., αὐτομάτων sec. 795 δ' ant., δ' rec. 796 δακρύεσθαι ant., δα-

σ
κρύεσθαι sec. 801 φορόυμενοι 803 τόυσδ'ἐρύεσθαι ant cum ras. supra υ: τουσδ̦εῥύεσθε sec. 811 ἀσεβῆ ant. ut videtur, ἀσεβ.ῖ rec. non legibili paenultima 814 καρδίαι, sed ι post α fort. m. sec. τί, sed ι sec. in ras. περιπίτνει ant., περιπιτνεῖ rec. 816 θυιὰσ, sed υι rec. in ras. 817 δυσφόρωσ 828 προῦπτοσ, sed ρ corr. rec. ex τ ut videtur, οῦπ rec. in ras. 829 διπλαῖ› μέριμναι› eraso supra ι (in ριμ) acuto ἄνορέα 830 ρα in δίμοιρα corr. ex ρὰ 832 οὖρον ant., οὖρΓον rec., sed Γ rursus erasum 835 μελάγκροκον 845 ἀΐδα 846 Ε πιμέλπειν, sed Ε corr. sec. ex ι, rasum autem et supra ι et in sinistra parte supra π 855 ἀλκᾶι, sed in mrg. m. scholiastae Γρ αἰχμᾶι 859 ἐρριψίτοχοι, sed ο ante χ corr. rec. ut vid. 861 σιδάρωι, sed ultima fort. sec. οὐκέτ', sed ε rec. in ras. φιλία ant., φιλίαι sec. φόνω ant., φόνωι sec. 862 et 864 ΗΜ abest 865 ΗΜ post δῆτα abest ὁμ•••οσπλάγχνων cum trium quattuorve litterarum rasura 868 pro ΗΜ est —— (sic) αἶ αἶ δαιμόνιοι ἀι ἀὶ δ' ἀντιφόνων 870 λέγει σπλαγὰν ant. cum ras. supra ν; λέγει^σ rec. pro ΗΜ est —— αναυδάτω ant., αναυδάτωι sec. 874 διχοφρ̑ονι ut videtur πότμωι —— (omisso ΗΜ) 876 στένει sine ΗΜ 878 κτέανα, αν litteris rescriptis rec., ultima α rec. corr. fortasse ex ε 879 ΗΜ abest

τ
881 ΗΜ abest 882 ὥσθ' ant., ὥσθ' sec. 887 ΗΜ abest, sed in mrg. rasura ὁμοῦ· τάχ' 888 τισ, sed σ sec. in ras., fort. etiam ι e corr., cum spatium tribus litteris sufficiat 889 ΗΜ abest, sed in mrg. ras. 890 μάλ'ἀχάεσσα, sed fortasse uterque spiritus una cum ‾ m. sec. τοὺσ πρὸμέμπει μάλ'

ώ   ν
ἠχ ἐπ'αὐτοὺς rec. in mrg. 893 δαΐφρωδ'οὐ ant. φιλογαθῆσ cum exigua post ο rasura 901 σφιν 902 πῥοπασῶν sine rasura, sed ω corr. m. sec. ex α 904 αυτᾶσ cum ras. supra υ αὐταῖ 905 οἷ δ' 908 'ΙΣΜ^η m. ant. in mrg.
909 διὰτομαῖσ•, sed accentus supra α fort. m. sec.

ο
912 ΗΜ abest φονορρύτω 915 Χ —— ant. in mrg.

919 ἀρᾶι ant., ἀρὰν sec. ἀληθῆ (.α. supra) ant. 920 αν (τ supra) — ant. in mrg. λαχόντεσ μέλεοι 924 ἸCM (H supra) ant. in mrg. 925 δόμουσ ant., δόμουσ (οι supra) rec. 926 δ' ἄϊδ' ant., δ' αἴδ' sec. 928 παντρόπω ant., παντρόπωι sec. 929 ἔστακεν ant., ἔστα-(δ' supra)κεν rec. τροπαῖον ant., τρόπαῖον sec. 932 ἸCM παισθείς (η supra) σὺδ' ant., — σύδ' sec. 933. 934 δορι (sic) δ' ἔκτανεσ· — δορὶ δ' ἔθανεσ· 937. 938 — ἴτω γόοσ — ἴτω δάκρυα· 939 προσκείσεται κατακτάσ· ἠέ ἠέ ‖ μαίνεται 950 ἀσχέων 951 — πέλασδ' ἄϊδ' 954 — ἰὼ 956 ΙΣΜ abest μέλαινα τ' ant., μέλαινά τ' sec. 957 sqq. — ἠὲ ἠὲ δυσθέατα . . . . ἐμοί· ‖ — οὐδ' 959 ἐδείξατ', sed ἐδ ex ἔδ 965 τάλαινα καὶ παθόν sic 966 — δύστονα 967 ὁμώνυμα· — δίϋγρα 970 ὁρᾶν· — μοῖρα μογερα (χ supra)· ‖ — πότνια, sed — eraso σκια (χ supra) 972 spatium praecedit, non — 973 ‖ — σύ τοι νυν 976 ἀντηρέτασ (H supra) ant. 977 — ὀλοὰ λέγειν — ὀλοα δ' ὁρᾶν — ἰὼ πόνοσ· ‖ — ἰὼ ἰὼ κακὰ δώμασιν — καὶ χθονί· 981 — ἰὼ ἰὼ δυστάνων κακῶν ἄναξ ·ς· ετέΟΚΛΕΙCάρχΗΓέτα in mrg. a. m. scholiastae 985 ἐν ἄτα ant. cum ras. post α; ἐν ἄται sec. 986 ἰὼ ant., ἰὼ (ἰὼ supra) sec. 991 ευνοια ant., εὐναίαι sec. 993 συγῶν [voluit puto στυγῶν] ant. συγῶν (εἴργων δηλονότι supra) 'a manu glossatoris' 994 δ' add. sec. 1008 ἄτιμον/ ante rasuram ἐκ φορᾶσ 1012 κ'ἀνακίνδυνον βάλω 1017 κακὰν ant. ut vid., κακῶι sec. 1019 τούτω 1020 σπάσονται ant. ut vid., unde σπάσονται factum, supra scriptum ΓευCΟΝΤαι 'a m. glossatoris' 1021 αὐτῶ 1025 θάρσει· παρέσται 1031 διατετίμηται cum parva super α in δια rasura Singulis qui insequuntur versibus praescriptum — 1039 ΗΜΙ (ε Χ supra) in mrg. ant. 1043 — τί πάθω· τί δ' ἐρῶ· 1048 — σύγε 1051 εἴσιν ex εἰσὶν 1052 δράτω πόλισ

*

1055 *γενεᾶι*, sed *ι* sec. in ras. 1058 *HMIX* (e, o suprascr.) *ἡμεῖσ*
1063 *ἀλλοδαπῶ* ant., *ἀλλοδαπῶι* sec. 1065 *τὰμάλιστα*

Postremo eiusdem Ribbeckii beneficio effectum est ut et *ΒΙΟΣ ΑΙΣΧΥΛΟΥ* et *ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΔΡΑΜΑΤΩΝ*, qui sunt in Mediceo codice, summa cum fide et religione conlati mecum communicarentur. Itaque illi codicis discrepantiam in margine subscripsi: hunc sine ulla mutatione plane talem, qualis est in codice, infra posui.

Scr. Bonnae m. Quinct. a. CIↃIↃCCCLIII.

ΒΙΟΣ ΑΙΣΧΥΛΟΥ

Αἰσχύλος ὁ τραγικὸς γένει μέν ἐστιν Ἀθηναῖος, Ἐλευσίνιος τῶν δήμων, υἱὸς Εὐφορίωνος, Κυνεγείρου ἀδελφός, ἐξ εὐπατριδῶν τὴν φύσιν. νέος δὲ ἤρξατο τῶν τραγῳδιῶν, καὶ πολὺ τοὺς πρὸ ἑαυτοῦ ὑπερῆρε κατά τε τὴν ποίησιν καὶ τὴν διάθεσιν τῆς σκηνῆς, τήν τε λαμπρότητα τῆς χορηγίας καὶ τὴν σκευὴν τῶν ὑποκριτῶν, τήν τε τοῦ χοροῦ σεμνότητα, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης·

ἀλλ' ὦ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων πυργώσας ῥήματα σεμνὰ
καὶ κοσμήσας τραγικὸν λῆρον.

συνεχρόνησε δὲ Πινδάρῳ, γεγονὼς κατὰ τὴν ξγ' ὀλυμπιάδα. γενναῖον δὲ αὐτόν φασι καὶ μετασχεῖν τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης σὺν τῷ ἀδελφῷ Κυνεγείρῳ, τῆς τε ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας σὺν τῷ νεωτάτῳ τῶν ἀδελφῶν Ἀμεινίᾳ, καὶ τῆς ἐν Πλαταιαῖς πεζομαχίας. κατὰ δὲ τὴν σύνθεσιν τῆς ποιήσεως ζηλοῖ τὸ ἁδρὸν ἀεὶ πλάσμα, ὀνοματοποιίαις τε καὶ ἐπιθέτοις, ἔτι δὲ μεταφοραῖς καὶ πᾶσι τοῖς δυναμένοις ὄγκον τῇ φράσει περιθεῖναι χρώμενος. αἵ τε διαθέσεις τῶν δραμάτων οὐ πολλὰς αὐτῷ περιπετείας καὶ πλοκὰς ἔχουσιν, ὡς παρὰ τοῖς νεωτέροις. μόνον γὰρ ζηλοῖ τὸ βάρος περιτιθέναι τοῖς προσώ-

---

α
2 κυνεγειρου   4 ὑπερῆιρεν   10 συνεχρόνισεν   τὴν ξ̄
α
12 κυνεγείρωι   13 νεωτάτω   14 ναυμαχιασ   18 περιπετίασ

ποις, ἀρχαῖον εἶναι κρίνων τοῦτο τὸ μέρος μεγαλοπρεπές τε καὶ ἡρωικόν, τὸ δὲ πανοῦργον κομψοπρεπές τε καὶ γνωμολογικὸν ἀλλότριον τῆς τραγῳδίας ἡγούμενος· ὥστε διὰ τὸ πλεονάζειν τῷ βάρει τῶν προσώπων κωμῳδεῖται παρὰ Ἀριστοφάνους· ἐν μὲν γὰρ τῇ Νιόβῃ Νιόβη ἕως τρίτου μέρους ἐπικαθημένη τῷ τάφῳ τῶν παίδων οὐδὲν φθέγγεται ἐγκεκαλυμμένη· ἐν δὲ τοῖς Ἕκτορος λύτροις Ἀχιλλεὺς ὁμοίως ἐγκεκαλυμμένος οὐ φθέγγεται. πλὴν ἐν ἀρχαῖς ὀλίγα πρὸς Ἑρμῆν ἀμοιβαῖα. διὸ ἐκλογαὶ μὲν παρ' αὐτῷ τῇ κατασκευῇ διαφέρουσαι πάμπολλαι ἂν εὑρεθεῖεν, γνῶμαι δὲ ἢ συμπάθειαι ἢ ἄλλο τι τῶν δυναμένων εἰς δάκρυα ἀγαγεῖν οὐ πάνυ· ταῖς τε γὰρ ὄψεσι καὶ τοῖς μύθοις πρὸς ἔκπληξιν τερατώδη μᾶλλον ἢ πρὸς ἀπάτην κέχρηται. ἀπῆρε δὲ ὡς Ἱέρωνα [τὸν Σικελίας τύραννον], κατά τινας μέν, ὑπὸ Ἀθηναίων κατασπουδασθεὶς καὶ ἡσσηθεὶς νέῳ ὄντι τῷ Σοφοκλεῖ, κατὰ δὲ ἐνίους, ἐν τῷ εἰς τοὺς ἐν Μαραθῶνι τεθνηκότας ἐλεγείῳ ἡσσηθεὶς Σιμωνίδῃ· τὸ γὰρ ἐλεγεῖον πολὺ τῆς περὶ τὸ συμπαθὲς λεπτότητος μετέχειν θέλει, ὃ τοῦ Αἰσχύλου, ὡς ἔφαμεν, ἐστὶν ἀλλότριον. τινὲς δέ φασιν ἐν τῇ ἐπιδείξει τῶν Εὐμενίδων σποράδην εἰσαγαγόντα τὸν χορὸν τοσοῦτον ἐκπλῆξαι τὸν δῆμον, ὡς τὰ μὲν νήπια ἐκψῦξαι, τὰ δὲ ἔμβρυα ἐξαμβλωθῆναι. ἐλθὼν τοίνυν εἰς Σικελίαν, Ἱέρωνος τότε τὴν Αἴτνην κτίζοντος, ἐπεδείξατο τὰς Αἰτναίας, οἰωνιζόμενος βίον ἀγαθὸν τοῖς συνοικίζουσι τὴν πόλιν. καὶ σφόδρα τῷ τυράννῳ Ἱέρωνι καὶ τοῖς Γελῴοις τιμηθείς, ἐπιζήσας τρίτον ἔτος γηραιὸς ἐτελεύτα τοῦτον τὸν τρόπον· ἀετὸς γὰρ χελώνην ἁρπάσας, ὡς ἐγκρατὴς γενέσθαι τῆς ἄγρας οὐκ ἴσχυσεν, ἀφίησι κατὰ πετρῶν αὐτὴν συνθλάσσων τοῦ δέρματος, ἐνεχθεῖσα δὲ κατὰ τοῦ ποιητοῦ φονεύει αὐτόν. χρηστηριασθεὶς δὲ ἦν ‘οὐράνιόν σε βέλος κατακτενεῖ’. ἀποθανόντα δὲ Γελῷοι πολυτελῶς ἐν τοῖς

---

5 τῆι νιόβη ἕωσ 7 ἐν τε τοῖσ 10 πάμπολλοι 11 δάκρὺ 13 ἀπῆρεν 14 τινα μὲν ὕπο 22 ἱέρωνοσ τε τὴν 23 τὰσ αἴτνασ 25 γελωΐοισ ετοσ γηραιὸσ 27 ἴσχυεν 30 γελώϊοι

δημοσίοις μνήμασι θάψαντες ἐτίμησαν μεγαλοπρεπῶς, ἐπιγράψαντες οὕτως·

Αἰσχύλον Εὐφορίωνος Ἀθηναῖον τόδε κεύθει
μνῆμα καταφθίμενον πυροφόροιο Γέλας.
ἀλκὴν δ' εὐδόκιμον Μαραθώνιον ἄλσος ἂν εἴποι
καὶ βαθυχαιτήεις Μῆδος ἐπιστάμενος.

εἰς τὸ μνῆμα δὲ φοιτῶντες, ὅσοις ἐν τραγῳδίαις ἦν ὁ βίος, ἐνήγιζόν τε καὶ τὰ δράματα ὑπεκρίνοντο. Ἀθηναῖοι δὲ τοσοῦτον ἠγάπησαν Αἰσχύλον, ὡς ψηφίσασθαι μετὰ θάνατον αὐτοῦ τὸν βουλόμενον διδάσκειν τὰ Αἰσχύλου χορὸν λαμβάνειν. ἐβίω δὲ ἔτη ξγ', ἐν οἷς ἐποίησε δράματα ο', καὶ ἐπὶ τούτοις σατυρικὰ ἀμφὶ τὰ πέντε. νίκας δὲ τὰς πάσας εἴληφε τρεισκαίδεκα· οὐκ ὀλίγας δὲ μετὰ τελευτὴν νίκας ἀπηνέγκατο.

Πρῶτος Αἰσχύλος πάθεσι γεννικωτέροις τὴν τραγῳδίαν ηὔξησε, τὴν δὲ σκηνὴν ἐκόσμησε καὶ τὴν ὄψιν τῶν θεωμένων κατέπληξε τῇ λαμπρότητι, γραφαῖς καὶ μηχαναῖς, βωμοῖς τε καὶ τάφοις, σάλπιγξιν, εἰδώλοις, Ἐρινύσι, τούς τε ὑποκριτὰς χειρῖσι σκεπάσας καὶ τῷ σύρματι ἐξογκώσας, μείζοσί τε τοῖς κοθόρνοις μετεωρίσας. ἐχρήσατο δ' ὑποκριτῇ πρώτῳ μὲν Κλεάνδρῳ· ἔπειτα καὶ τὸν δεύτερον αὐτῷ προσῆψε Μυννίσκον τὸν Χαλκιδέα. τὸν δὲ τρίτον ὑποκριτὴν αὐτὸς ἐξεῦρεν, ὡς δὲ Δικαίαρχος ὁ Μεσσήνιος, Σοφοκλῆς. τὸ δ' ἁπλοῦν τῆς δραματοποιίας εἰ μέν τις πρὸς τοὺς μετ' αὐτὸν λογίζοι-

---

2 οὕτω 3 ἀθηναίων 4 πελασ 5 ἄλλοσ 6 βαθυχαιτήησ • • • ∘ ∘ μῆδοσ, sed βαθυχαιτήεισ sec. 7 ὅσοισ τραγωιδίαισ
8 ἐνηγίζοντο καὶ pr. ἐνήγίζόνται καὶ sec. 11 ἐβίω sic
12 τούτοισ pr. τούτοισι sec. 13 τρισκαίδεκα ex τρ•σκαίδεκα
16 τὴν ✗ σκηνὴν sic ἐκύσμησεν 19 χειρὶ ἐξωγκωσασ
21 κλεάνδῷ (an κλεάνδρῷ?), sed ut ε ex alia littera (fortasse α) correctum sit, α in τι ut videtur mutatum, supra ν scriptum ν (sic)
23 μεσσήνιοσ sic απλοῦν, sed ⊢ ex Η

το, φαῦλον ἂν ἐκλαμβάνοι καὶ ἀπραγμάτευτον, εἰ δὲ πρὸς τοὺς ἀνωτέρω, θαυμάσειε τῆς ἐπινοίας τὸν ποιητὴν καὶ τῆς εὑρέσεως. ὅτῳ δὲ δοκεῖ τελεώτερος τραγῳδίας ποιητὴς Σοφοκλῆς γεγονέναι, ὀρθῶς μὲν δοκεῖ, λογιζέσθω δ' ὅτι πολλῷ χαλεπώτερον ἦν ἐπὶ Θέσπιδι Φρυνίχῳ τε καὶ Χοιρίλῳ εἰς τοσόνδε μεγέθους τὴν τραγῳδίαν προαγαγεῖν ἢ ἐπὶ Αἰσχύλῳ εἰπόντα εἰς τὴν Σοφοκλέους ἐλθεῖν τελειότητα.

Ἐπιγέγραπται τῷ τάφῳ αὐτοῦ·

αἰετοῦ ἐξ ὀνύχων βρέγμα τυπεὶς ἔθανεν.

Φασὶν ὑπὸ Ἱέρωνος ἀξιωθέντα ἀναδιδάξαι τοὺς Πέρσας ἐν Σικελίᾳ λίαν εὐδοκιμεῖν.

ΕΚ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ταύτῃ καὶ ἄριστος εἰς τραγῳδίαν Αἰσχύλος κρίνεται, ὅτι εἰσάγει πρόσωπα μεγάλα καὶ ἀξιόχρεα. καί τινες ἤδη τῶν τραγῳδιῶν αὐτῷ διὰ μόνων οἰκονομοῦνται θεῶν, καθάπερ οἱ Προμηθεῖς· τὰ γὰρ δράματα συμπληροῦσιν οἱ πρεσβύτατοι τῶν θεῶν, καὶ ἔστι τὰ ἀπὸ τῆς σκηνῆς καὶ τῆς ὀρχήστρας θεῖα πάντα πρόσωπα.

Τῶν ποιημάτων ἃ μέν ἐστι διεξοδικὰ καὶ διηγηματικὰ καὶ ἀπαγγελτικά, ἃ δὲ δραματικὰ καὶ μιμητικά, ἃ δὲ ἐξ ἀμφοῖν, ἃ δὲ μόνον δραματικά. αὐτὰ γὰρ ἐνεργεῖ καὶ λέγει ἅμα τὰ πρόσωπα καὶ αὐτὰ τὸ κῦρος ἔχει. διὰ τοῦτο αἱ τῶν δραμάτων ἐπιγραφαὶ προγράφονται τοῦ ποιητοῦ, Νιόβη Αἰσχύλου. Ὁμήρου δὲ Ἰλιάς· μικταὶ γάρ εἰσιν αἱ ποιήσεις αὐτοῦ.

---

1 φαῦλον μὲν ἐκλ. 5 χαλεπώτεροσ φρονίχωι τε καὶ sic 15 αὐτῶι δαιμόνων 18 πρόσωπα. Ἰστέον ὡς (non ὅτι) οὐ κατὰ τὸν κοινὸν λόγον ἐν καυκασῶι (non ἐν τῷ καυκασῷ) φησὶ δεδέσθαι τὸν προμηθέα, ἀλλὰ πρὸς τοῖς εὐρωπαίοις τέρμασι τοῦ ὠκεανοῦ, ὡς ἀπὸ τῶν πρὸς τὴν ἰὼ λεγομένων ἔστι συμβαλεῖν. Τῶν ποιημάτων

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΔΡΑΜΑΤΩΝ

ἀγαμέμνων
αἰτναῖαι νόθοι
ἀταλάντη
δαναΐδεσ
ἐπίγονοι
ἡρακλείδησ
ἰξίων
κρῆσσαι
κᾶρεσ ἢ εὐρώπη
λυκοῦργοσ
νεανίσκοι
ξάντρι • •
πενθεύσ
πηνελόπη
προμηθεὺσ λυόμενοσ
σίσυφοσ δραπέτησ
τροφοί
φρύγιοι
ἀθάμασ
ἀμυμώνη
βάκχαι
δικτυουργοί
ἐλευσίνιοι
θρῄσσαι
ἱκέτιδεσ
κερκύων
λάϊοσ
μέμνων
νεμέα
οἰδίπουσ
περραιβίδεσ
προπομποί
πολυδέκτησ
σφίγξ
ὑψιπύλη
φρύγεσ ἢ ἕκτορ λύτρ
ψυχαγωγοί
αἰγύπτιοι
ἀργεῖοι
βασσάραι
ἑπτ' ἐπὶ θήβασ
ἡλιάδεσ
θεόδωροι ἢ ἰσομισταί
κάβειροι
κίρκη σατυρική
λέων
μυσοί
νηρεΐδεσ
ὅπλων κρίσισ
πρωτεύσ
προμηθεὺσ δεσμώτησ
σαλαμίνιοι
τοξότιδεσ
φιλοκτήτησ
χοηφόροι
αἰτναῖαι γνήσιοι
ἀργὼ ἢ κωπαστήσ
γλαυκὸσ πόντιοσ
εὐμενίδεσ
ἠδωνοί
ἰφιγένεια
καλλιστώ
κήρυκεσ
λήμνιοι
μυρμιδόνεσ
νιόβη
ὀστολόγοι
πέρσαι
προμηθεὺσ πυρφόροσ
σεμέλη ἢ ὑδροφόροσ
τήλεφοσ
φορκίδεσ
ψυχοστασία

Ex hypothesi Persarum.

Ἐπὶ Μένωνος τραγῳδῶν Αἰσχύλος ἐνίκα Φινεῖ Πέρσαις Γλαύκῳ Προμηθεῖ. Vbi *Γλαύκῳ Ποτνιεῖ* schol. rec.

Ex hypothesi Agamemnonis.

Ἐδιδάχθη τὸ δρᾶμα ἐπὶ ἄρχοντος Φιλοκλέους ὀλυμπιάδι $\overline{\kappa\eta}$ ἔτει β. πρῶτος Αἰσχύλος Ἀγαμέμνονι Χοηφόροις Εὐμενίσι Πρωτεῖ σατυρικῷ. ἐχορήγει Ξενοκλῆς Ἀφιδνεύς.

ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΤΕΟΚΛΗΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΣ
ΧΟΡΟΣ ΠΑΡΘΕΝΩΝ
ΑΝΤΙΓΟΝΗ
ΙΣΜΗΝΗ
ΚΗΡΥΞ *)

*) (*ἐτεοκλῆς. ἀντιγόνη. ἄγγελος κατάσκοπος. ἰσμήνη. χορὸς παρθένων. κῆρυξ.*)

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Κάδμου πολῖται, χρὴ λέγειν τὰ καίρια,
ὅστις φυλάσσει πρᾶγος ἐν πρύμνῃ πόλεως,
οἴακα νωμῶν, βλέφαρα μὴ κοιμῶν ὕπνῳ.
εἰ μὲν γὰρ εὖ πράξαιμεν, αἰτία θεοῦ·
εἰ δ' αὖθ', ὃ μὴ γένοιτο, συμφορὰ τύχοι,
Ἐτεοκλέης ἂν εἷς πολὺς κατὰ πτόλιν
ὑμνοῖθ' ὑπ' ἀστῶν φροιμίοις πολυρρόθοις
οἰμώγμασίν θ', ὧν Ζεὺς ἀλεξητήριος

---

2 [ὅcτισ ex ὅ•τισ] h. e. ex ὅστισ c   6 ἐτεοκλησ (ἐτεοκλησ) ex ἐτεοκλῆσ c (ε and έ sup.)   (πολὺσ sup. vers.)   8 ἀλεξιτήριοσ ex ἀλεξητήριοσ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. *Ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος ἐπὶ* (ἐν sup.) *Θήβαις ὑπόκειται· ὁ δὲ χορὸς ἐκ Θηβαίων ἐστὶ παρθένων· ἡ δὲ ὑπόθεσις, στρατεία* (immo *στρατιὰ*) *Ἀργείων πολιορκοῦσα Θηβαίους τοὺς καὶ νικήσαντας, καὶ θάνατος Ἐτεοκλέους καὶ Πολυνείκους. ἐδιδάχθη ἐπὶ Θεαγένους* (i. *Θεαγενίδου*) *ὀλυμπιάδι οη'. ἐνίκα Λαΐῳ, Οἰδίποδι, Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, Σφιγγὶ σατυρικῇ. δεύτερος Ἀριστίων* (i. *Ἀριστίας*) *Περσεῖ, Ταντάλῳ, Παλαισταῖς σατυρικοῖς τοῖς Πρατίνου πρσ. τρίτος Πολυφράσμων Λυκουργίᾳ* (i. *Πολυφράδμων Λυκουργείᾳ*) *τετραλογίᾳ.*

1 *λείπει τὸ ἐκεῖνον. καίρια δὲ τὰ ἀναγκαῖα· παρακαίρια γὰρ τὰ ἄδικα*   2 *ἐν ἐξουσίᾳ*   3 *τὸν τῆς πόλεως κυβερνήτην*   4 *τῆς εὐπραγίας ἡ αἰτία ἐπὶ τοὺς θεοὺς [θεοὺς ἀναφέρεται], τῆς δὲ δυσπραγίας ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας*   6 *ἀντὶ τοῦ μόνος*   7 *λοιδόροις*   *τὸ ὑμνεῖσθαι μέσον*   8 *ἀλεξιτήριος Ζεὺς ἐν Θήβαις τιμᾶται. φησὶν οὖν, συμφώνως ἑαυτῷ τιμῷτο*

ἐπώνυμος γένοιτο Καδμείων πόλει.
ὑμᾶς δὲ χρὴ νῦν, καὶ τὸν ἐλλείποντ' ἔτι
ἥβης ἀκμαίας, καὶ τὸν ἔξηβον χρόνῳ
βλαστησμὸν ἀλδαίνοντα σώματος πολύν,
ὥραν ἔχονθ' ἕκαστον, ὥς τις ἐμπρεπής,
πόλει τ' ἀρήγειν καὶ θεῶν ἐγχωρίων
βωμοῖσι, τιμὰς μὴ 'ξαλειφθῆναί ποτε·
τέκνοις τε; γῇ τε μητρί, φιλτάτῃ τροφῷ·
ἣ γὰρ νέους ἕρποντας εὐμενεῖ πέδῳ,
ἅπαντα πανδοκοῦσα παιδείας ὄτλον,
ἐθρέψατ' οἰκητῆρας ἀσπιδηφόρους
πιστοὺς ὅπως γένοισθε πρὸς χρέος τόδε.
καὶ νῦν μὲν ἐς τόδ' ἦμαρ εὖ ῥέπει θεός·
χρόνον γὰρ ἤδη τόνδε πυργηρουμένοις
καλῶς τὰ πλείω πόλεμος ἐκ θεῶν κυρεῖ.
νῦν δ' ὡς ὁ μάντις φησίν, οἰωνῶν βοτήρ,
ἐν ὠσὶ νωμῶν καὶ φρεσίν, πυρὸς δίχα,

---

12 *βλάστημον* 13 *ὥραν τ' ἔχονθ'* ex *ὥραν ἔχονθ'* (cum litura post *ἔχον*) c [*ἕκαστιον* ex *ἕκαστοσ* c] [*ὥcτι* ex *ὥ•τι*] h. e. ex *ὥστι* c (*σ* in litura rec. cum litura post *τι*) *συμπρεπὲσ* 15 *μὴξ•αλειφθῆναι* (*μὴξ•αλειφθῆναι*) 16 [*φιλτάτη*] 17 [*ἥ* tacite] 18 (*τ* in *ὄτλον* in litura) 19 *οἰκιστῆρασ* 20 [*προσχρέος*] 25 *φρεσὶ*

---

10 *καὶ τὸν νέον καὶ τὸν αὔξοντα την βλάστησιν* (9) *τοῦ Διός τὸν νέον* 11 *τὸν ἔξω ἡλικίας, τὸν γέροντα* 12 *αὐξάνοντα ἀνδρῶν νῦν* (13) *οἷον καθὸ ἕκαστος δύναται βοηθεῖν* 13 *ὦραν* (i. *ωραν*) *φροντίδα, ἡλικίαν, ἵν' ᾖ ὁ νοῦς οὕτως, ἕκαστον ὑμῶν ἔχοντα φροντίδα τῆς πόλεως· ἢ ἕκαστον πρὸς τὴν ἡλικίαν βοηθεῖν τῇ πόλει ὡς πρέπον ἁρμόδιον* 16 *κοινὸν τὸ ἀρήγειν* 17 *αὕτη κυρίως ἐπὶ πέδων* [*περὶ παίδων*] *τὸ ἕρποντας* 18 *ἐπιδεχομένη πάντα πόνον τῆς παιδικῆς ἡλικίας ὑποδεχομένη* 20 *πιστοὶ δηλονότι πρὸς κίνδυνον ὑπὲρ αὐτῆς πρόθυμον* [*πρόθυμοι*] 21 *ἀπὸ τοῦ ἐν ζυγῷ* 22 *φυλασσομένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ* 24 *σκοπός, ὁ Τειρεσίας* 25 *οὐκ ἐμπύρων* (*ἐμπύρ?*) *συρόμενος* [*ἐμπύροις χρώμενος*]

---

13 *ὦραν· φροντίδα, ἵν' ᾖ ὁ νοῦς οὗτος* H *πρέπον ἐστίν* H

χρηστηρίους ὄρνιθας ἀψευδεῖ τέχνῃ·
οὗτος τοιῶνδε δεσπότης μαντευμάτων
λέγει μεγίστην προσβολὴν Ἀχαΐδα
νυκτηγορεῖσθαι κἀπιβουλεύειν πόλει.
ἀλλ' ἔς τ' ἐπάλξεις καὶ πύλας πυργωμάτων
ὁρμᾶσθε πάντες, σοῦσθε σὺν παντευχίᾳ,
πληροῦτε θωρακεῖα, κἀπὶ σέλμασιν
πύργων στάθητε, καὶ πυλῶν ἐπ' ἐξόδοις
μίμνοντες εὖ θαρσεῖτε, μηδ' ἐπηλύδων
ταρβεῖτ' ἄγαν ὅμιλον· εὖ τελεῖ θεός.
σκοποὺς δὲ κἀγὼ καὶ κατοπτῆρας στρατοῦ
ἔπεμψα, τοὺς πέποιθα μὴ ματᾶν ὁδῷ·
καὶ τῶνδ' ἀκούσας οὔ τι μὴ ληφθῶ δόλῳ.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Ἐτεόκλεες φέριστε, Καδμείων ἄναξ,
ἥκω σαφῆ τἀκεῖθεν ἐκ στρατοῦ φέρων,
αὐτὸς κατόπτης δ' εἴμ' ἐγὼ τῶν πραγμάτων.
ἄνδρες γὰρ ἑπτὰ θούριοι λοχαγέται,
ταυροσφαγοῦντες ἐς μελάνδετον σάκος
καὶ θιγγάνοντες χερσὶ ταυρείου φόνου,

ῶν α
28 *ἀχαΐδα·* 29 [*κἀπιβουλεύσειν* tacite] 30 *πύλασ πυργωμάτων* c
34 *εὐθαρσεῖτε* 36 *κατοπτῆρασ* ex *κατοπτῆρα* c 41 (*εἰμ'*)
46 (*κατάσκαφάσ*)

---

26 *ἐξ ἀκοῆς γὰρ τὰς πτήσεις διέκρινεν. οὐχ ὁρῶν ὁ Τειρεσίας ἐπέβαλε [ἐπέβαλλε] τῇ τέχνῃ, ἑτέρου [ἤτοι ἑτέρου] ὑπαγορεύοντος, οὐκ αὐτὸς ὢν αὐτόπτης τῶν ὀρνέων μαντευτικούς* 27 *ὁ Τειρεσίας* 29 *ἐν νυκτὶ ἀγορεύεσθαι [ἀγορεύειν] καὶ βουλεύεσθαι [ἐν νυκτὶ ἀγείρεσθαι]* 31 *σοῦσθε: ἐπίρρημα παρακελεύσεως ὡπλισμένοι* 32 *τὰς ἐπάλξεις τῶν τειχῶν τοῖς ἐπιβήμασι. κατεχρήσατο δέ* 34 *τῶν πολεμίων* 35 *καλὰ θεὸς παρέχει* 37 *μὴ μάτην ὁρμῆσαι* 43 *ἐς μελάνδετον: τὸ μελανισθὲν τῷ αἵματι· ἢ τὸ ἐκ μελαινῶν βυρσῶν περιβεβλημένον [κατεσκευασμένον]. οὕτως δὲ θύοντες ἐπάνω τῶν ἀσπίδων ἐμαντεύοντο. τὸ μελάνδετον δὲ καλῶς ἂν ἐπὶ ξίφους ῥηθείη, ἐπὶ δὲ σάκους παρέλκει τῷ [τὸ] δετον ὡς ἐπὶ τοῦ κελαινεφὲς τὸ νέφος*

Ἄρη τ', Ἐνυὼ καὶ φιλαίματον Φόβον
ὡρκωμότησαν ἢ πόλει κατασκαφὰς
θέντες λαπάξειν ἄστυ Καδμείων βίᾳ,
ἢ γῆν θανόντες τήνδε φυράσειν φόνῳ·
μνημεῖά θ' αὑτῶν τοῖς τεκοῦσιν ἐς δόμους
πρὸς ἅρμ' Ἀδράστου χερσὶν ἔστεφον, δάκρυ
λείβοντες· οἶκτος δ' οὔτις ἦν διὰ στόμα.
σιδηρόφρων γὰρ θυμὸς ἀνδρείᾳ φλέγων
ἔπνει, λεόντων ὡς Ἄρη δεδορκότων.
καὶ τῶνδε πίστις οὐκ ὄκνῳ χρονίζεται.
κληρουμένους δ' ἔλειπον, ὡς πάλῳ λαχὼν
ἕκαστος αὐτῶν πρὸς πύλας ἄγοι λόχον.
πρὸς ταῦτ' ἀρίστους ἄνδρας ἐκκρίτους πόλεως
πυλῶν ἐπ' ἐξόδοισι τάγευσαι τάχος·
ἐγγὺς γὰρ ἤδη πάνοπλος Ἀργείων στρατὸς
χωρεῖ, κονίει, πεδία δ' ἀργηστὴς ἀφρὸς
χραίνει σταλαγμοῖς ἱππικῶν ἐκ πνευμόνων.
σὺ δ' ὥστε ναὸς κεδνὸς οἰακοστρόφος

---

49 εἰσ 52 [ἀνδρεία ι] 53 (ὁ in λεόντων rec. in rasura)
54 πύστισ 56 [προσπύλασ] 58 (ἐπεξόδοισι) 60 κονιεῖ
61 (πλευμόνων)

---

47 ἐκκενώσειν, ἀπὸ τοῦ λαπάθου 49 μνημεῖα: περόνας ἢ τρίχας ἤ τι τοιοῦτον. ἔθος δὲ ἦν τοὺς ἐν πολέμῳ τοῖς οἰκείοις πέμπειν σημεῖα ἢ περόνας ἢ ταινίας ἢ βοστρύχους ἤ τι τοιοῦτον. τὸ δὲ ἔστεφον ἀντὶ τοῦ ἐπλήρουν. πρὸς ἅρμα δὲ Ἀδράστου, ἐπεὶ Ἀμφιάραος αὐτοῖς ἐμαντεύσατο μόνον Ἄδραστον σωθήσεσθαι. τοῦτο δὲ ὡς ἀπὸ τῆς ἱστορίας ἔλαβεν, ὅτι ἐσώθη ὁ Ἄδραστος· ἐπεὶ πόθεν ᾔδεσαν ὅτι διαφεύξεται; 50 τοῦτον γὰρ ἔφασκεν ὁ μάντις σωθήσεσθαι μόνον ἐκ τοῦ πολέμου ἐπλήρουν 51 οὐκ ἦν ἔλεος διὰ τῆς γλώττης αὐτῶν προϊὼν ἀποθηλύνων τὴν ὁρμήν 54 καὶ τῶνδε πύστις: μετ' οὐ πολὺ δὲ ταῦτα γνώσῃ τῇ πείρᾳ. ἡ περὶ τούτων ἀκοὴ οὐ βραδέως γέγονεν. ταχὺ γὰρ ἤγγειλα ἡ γνῶσις οὐκ εἰς μακρὰν πλησιάζεται 55 κληρουμένους δ' ἔλειπον: κλήρους γὰρ ποιησάμενοι πρὸς μίαν πύλην ἐδέξαντο οἱ ἑπτὰ λοχαγέται 58 τάξον 60 λευκός 62 ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πλοίων ἀσφαλὴς, βέβαιος

φράξαι πόλισμα, πρὶν καταιγίσαι πνοὰς
Ἄρεως· βοᾷ γὰρ κῦμα χερσαῖον στρατοῦ·
καὶ τῶνδε καιρὸν ὅστις ὤκιστος λαβέ·
κἀγὼ τὰ λοιπὰ πιστὸν ἡμεροσκόπον
ὀφθαλμὸν ἕξω, καὶ σαφηνείᾳ λόγου
εἰδὼς τὰ τῶν θύραθεν ἀβλαβὴς ἔσει.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

ὦ Ζεῦ τε καὶ Γῆ, καὶ πολισσοῦχοι θεοί,
Ἀρά τ' Ἐρινὺς πατρὸς ἡ μεγασθενής,
μή μοι πόλιν γε πρέμνοθεν πανώλεθρον
ἐκθαμνίσητε δηάλωτον, Ἑλλάδος
φθόγγον χέουσαν, καὶ δόμους ἐφεστίους·
ἐλευθέραν δὲ γῆν τε καὶ Κάδμου πόλιν
ζυγοῖσι δουλείοισι μήποτε σχεθεῖν·
γένεσθε δ' ἀλκή· ξυνὰ δ' ἐλπίζω λέγειν·
πόλις γὰρ εὖ πράσσουσα δαίμονας τίει.

ΧΟΡΟΥ ἡ Α

θρεῦμαι φοβερὰ μεγάλ' ἄχη·
μεθεῖται στρατὸς στρατόπεδον λιπών·

---

65 λάβε 68 ἔσῃ 71 πρυμνόθεν 72 δηϊάλωτον 75 σχέθειν 78 θρέομαι

---

63 καταπνεῦσαι σφοδρῶς 64 πρὸς τὸ πνεῦμα ἐπήγαγεν τὸ κῦμα· παρακεκινδυνευμένως δὲ εἶπεν κῦμα χερσαῖον 65 τουτέστι μὴ ἐκπέσῃς τοῦ δέοντος καιροῦ 66 φύλακα ἁπλῶς 67 ἀσφαλῶς φυλάξω 70 ὅτι τὰ νῦν δι' αὐτῆς τελειοῦται 72 ἐκριζώσητε ἀντὶ τοῦ οὐ βάρβαρον οὖσαν, ἀλλ' Ἑλληνίδα καὶ αὐτήν 73 γρ. καὶ ὄλβον ῥέοντα καὶ δόμους 75 μὴ ὑπεξελθεῖν ζυγὸν δουλείας 76 κοινωφελῆ καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν νομίζω λέγειν 78 θρέομαι φοβερά: θρηνῶ, βοῶ. εὐπτόητος δὲ ἡ τῶν παρθένων ἡλικία πρὸς φόβον, μάλιστα δὲ πρὸς πολιορκίαν 79 μεθεῖται στρατός: οἷον ἀφεῖται ὁ ὄχλος ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου. οἷον, ἤδη τὴν ὁρμὴν ποιοῦνταί ἐπὶ τὴν πόλιν ἡμῶν οἱ πολέμιοι. ταῦτα δὲ φανταζόμεναι λέγουσιν ὡς ἀληθῆ. τὸ δὲ χ πρὸς τὴν διαφορὰν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στρατοπέδου· στρατόπεδον γὰρ καλεῖται τὸ ἐνδιαίτημα τοῦ στρατοῦ

ῥεῖ πολὺς ὅδε λεὼς πρόδρομος ἱππότας·
αἰθερία κόνις με πείθει φανεῖσ',
ἄναυδος σαφὴς ἔτυμος ἄγγελος.

ΧΟΡΟΥ ἡ Β

ἐλέδεμας πεδία δι' ὁπλόκτυπ' ὠ-
τὶ χρίμπτειν βοὰ ποτᾶται, βρέμει δ'
ἀμαχέτου δίκαν ὕδατος ὀροτύπου.

ΧΟΡΟΥ ἡ Γ

ἰὼ ἰὼ θεοὶ θεαί τ', ὀρόμενον
κακὸν ἀλεύσατε.

ΧΟΡΟΥ ἡ Δ

βοᾷ ὑπὲρ τειχέων
ὁ λεύκασπις ὄρνυται λαὸς εὐ-
τρεπὴς ἐπὶ πόλιν διώκων.

ΧΟΡΟΥ ἡ Ε

τίς ἄρα ῥύσεται; τίς ἄρ' ἐπαρκέσει
θεῶν ἢ θεᾶν;

ΧΟΡΟΥ ἡ ς

πότερα δῆτ' ἐγὼ ποτιπέσω βρέτη δαιμόνων;

---

83 ἐλεδεμνὰσ (ex ἐλεδέμασ)   πεδιοπλοκτύπόσ (πεδιοπλόκτυπόσ) τι χρίμπτεται βοᾶ' (βοά) ex πεδιοπλοκτύποσ τὶ χρίμπτεται βοᾶι (βοᾶ•) c
α
86 ἰὼ ἰὼ ἰὼ   87 ἀλεύσετε c   89 (εὐτρεπὴσ ex εὐπρεπὴσ rec.)
90 (πτόλιν)   91 (ἄρα ex ἆρα)   (ἄρ' ex ἆρ')

---

80 πρόδρομος ἱππότας: πολὺς ἔμπροσθεν λαὸς ἱππότης. φαντάζονται δὲ ταῦτα πάντα. αἰθερία δὲ κόνις ἡ αὐτὴ αἰρομένη εἰς τὸν αἰθέρα, καίτοι ἄφωνος οὖσα ἐναργής ἐστιν ὥσπερ ἄγγελος καὶ ἀληθής   81 ἡ μέχρι τοῦ αἰθέρος ἤκουσα   82 ἄφωνος μὲν οὖσα, σαφῶς δὲ ἀγγέλλουσα   83 καὶ τὰ τῆς γῆς δέ μου πεδία κατακτυπούμενα τοῖς ποσὶ τῶν ἵππων καὶ τῶν ὅπλων ποιεῖ μου προσπελάζειν τὸν ἦχον τοῖς ὠσίν   (ἐλεδεμὰς ἡ τὸ δέμας ἡμῶν τῷ φόβῳ λαμβάνουσα καὶ ταράττουσα· ἢ ἐλεδεμνὰς ἡ ἑλοῦσα ἀπὸ τῶν δεμνίων)   84 ἔχει (ἠχεῖ) δέ, φησί, τρόπον ποταμῶν τὰ πεδία τῆς γῆς μου   85 τοῦ καὶ ὄρη ῥηγνύντος   87 ἀποστήσατε   (φυγεῖν ποιήσατε)   88 μετὰ βοῆς   (ὑπεράνω)

---

83 τοῖς ὅπλοις H   λαμβάνουσα ἢ ταράττουσα c! ζήτει· ἐλεδεμνὰς ἡ ἑλοῦσα H

ΧΟΡΟΥ ἡ Ζ

ἰὼ μάκαρες εὔεδροι, ἀκμάζει βρετέων
ἔχεσθαι. τί μέλλομεν ἀγάστονοι;

ΧΟΡΟΥ ἡ Η

ἀκούετ' ἢ οὐκ ἀκούετ' ἀσπίδων κτύπον;
πέπλων καὶ στεφέων
πότ', εἰ μὴ νύν, ἀμφὶ λιτάν' ἕξομεν;

ΧΟΡΟΥ ἡ Θ

κτύπον δέδορκα· πάταγος οὐχ ἑνὸς δορός.
τί ῥέξεις; προδώσεις,
παλαίχθων Ἄρης, γᾶν τεάν;

---

98 νῦν ἀμφὶ λιτὰν ex ἀμφίλιταν rec. [λιτὰν ex λιταν c] (ἕξιομεν ex ἕξομεν rec.) 101 ἄρησ ταν τεαν (ἄρησ τὰν τεὰν)

---

93 ποτερα δή τ' ἐγώ: πότερον πρόσφυγες τῶν πατρῴων ξοάνων γενώμεθα ἢ ἄλλο τι πράξομεν; 94 ἐπ' ἀγαθῶν (i. ἀγαθῷ) ἱδρυμένοι. ἢ ἐπὶ τῶν ἰδίων, φησί, καθεδρῶν καθεζόμενοι ἀκμάζει: καιρὸς ἥκει. οἷον, ἀκμῆς καὶ ὀξυλαβίας χρῄζει τὰ πράγματα. πρὸς ἀλλήλας δὲ ταῦτά φησι (i. φασι) 95 τί ἑστῶτες στενάζομεν καὶ οὐχ ἱκετεύομεν; 96 ἀκούετ' ἢ οὐκ ἀκούετ': ἐπεὶ ἀγνῶτές εἰσι, τοῦτό φασιν, ἆρα φανταζόμεθα ἢ ἀληθῶς ἀκούομεν; 97 πέπλων καὶ στεφέων: πότε στέφη ῥίψομεν ἢ πέπλους ἐπὶ γῆς ἢ νῦν, τραπεῖσαι ἐπὶ λιτανείαν τὴν περὶ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως; παρετίθεσαν γὰρ καὶ πέπλους· ἐνέδυον γὰρ καὶ [καὶ ἐνέδυον καὶ] πέπλους τὰ ἀγάλματα. Ὅμηρος· πέπλον ὅστις τοι χαριέστατος 98 τὴν περὶ ἡμῶν λιτανείαν, ἢ πολυπαράκλητον
99 κτύπον δέδορκα: μετήγαγε τὰς αἰσθήσεις πρὸς τὸ ἐναργέστερον, ὡς τὸ ἤκουσας ὁ κόραξ οἷος ἦλθ' ἐξερέου [ἐξ ὀρέου] (i. ἐξ Ὠρεοῦ); ὁ μέντοι ὀκτάσημος ῥυθμὸς οὗτος πολύς ἐστιν ἐν θρηνῳδίᾳ καὶ ἐπιτήδειος πρὸς θρήνους καὶ στεναγμούς. ἔστι δὲ δοχμιακά (δοχμικά). ὅμοιον τὸ πόλεμος αἴρεται πρὸς ἐμὲ καὶ θεούς παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν Ὄρνισιν. ἀλλὰ καὶ παρ' Εὐριπίδῃ· ἐγὼ δ' οὔτε σοι πυρὸς ἀνῆψα φῶς νόμιμον ἐν γάμοις 101 παλαίχθων Ἄρης: ἐκ πολλοῦ κληρωσάμενος τήνδε τὴν γῆν. τιμᾶται γὰρ παρὰ Θηβαίοις ὁ Ἄρης· καὶ Ἄρειον τεῖχος καὶ Ἀρητιὰς κρήνη παρὰ αὐτοῖς. Ἀττικῶς δὲ τῇ κλη-

---

101 Ἀττικὸν Π

ΧΟΡΟΥ ἡ Ι

ὦ χρυσοπήληξ δαῖμον, ἔπιδ', ἔπιδε πόλιν,
ἅν ποτ' εὐφιλήταν ἔθου.

ΧΟΡΟΥ ἡ ΙΑ

θεοὶ πολισσοῦχοι χθονός,
ἴτ', ἴτε πάντες, ἴδετε παρθένων
ἱκέσιον λόχον δουλοσύνας ὕπερ.

ΧΟΡΟΥ ἡ ΙΒ

κῦμα γὰρ περὶ πτόλιν
δοχμολόφων ἀνδρῶν καχλάζει πνοαῖς
Ἄρεος ὀρόμενον.

ΧΟΡΟΥ ἡ Α

σὺ δ' ἀλλ', ὦ Ζεῦ, Ζεῦ, πάτερ παντελές, στρ. α'
πάντως ἄρηξον δαΐων ἅλωσιν.

ΧΟΡΟΥ ἡ Β

Ἀργέϊοι δὲ πόλισμα Κάδμου

---

102 δαιμον ex δαιμων (δαίμων ante lituram) 103 εὐφιλήταν b (H supra) (εὐφιλήταν ex εὐφιλητᾶν) 104 πολιάοχοι 105 ἴθ' (τ' supra) (ἴθ' (τ' supra) cum rasura ante ἴ) 107 [περιπτόλιν] 110 ὀρόμενον. || ἀλλ' ὦ ζεῦ πάτερ 112 ἀργειοι [αργεῖοι] δὲ (γαρ supra) b (δὲ) (γὰρ supra)

τικῇ ὦ Ἄρης· οἱ δὲ γρ. ὦ Ἄρη. ἱερὰ δὲ ἡ Θήβη τοῦ Ἄρεως ἄνωθεν. ἔστιν οὖν παλαίχθων ὁ πάλαι τὴν γῆν κατέχων 102 ἠθικὸν τὸ δὶς ἀναφωνῆσαι. δειλίαν γὰρ ἐμφαίνουσι διὰ τούτου 103 ἥν ποτε ἔθου εὖ πεφιλημένην 105 σαφὲς ἐνταῦθα ὅτι ἐκ παρθένων ἐστὶν ὁ χορός. ἐπίδετε, φησὶν, ἡμᾶς ἱκετευούσας τρόπον δούλων. ἱκετεύομεν γὰρ ὑπὲρ τοῦ μὴ εἰς δουλείαν ἀχθῆναι 106 νῦν τὸ πλῆθος φόβῳ δουλείας ἱκετευούσας 108 δοχμολόφων: τῶν ἐπινευόντων τοὺς λόφους. ἐν γὰρ τῇ κινήσει συμβαίνει πλαγιάζεσθαι τοὺς λόφους. ἢ τῶν κορυθαιόλων· Ὅμηρος κορυθαιόλος Ἕκτωρ. τὸ γὰρ κινούμενον κράνος δόχμιον τῇδε κἀκεῖσε γίνεται. ἡ δὲ κίνησις κατηγορεῖ τοῦ ἐμπράκτου. δοχμολόφων οὖν τῶν ἐπινευόντων τοῖς λόφοις καχλάζει: ταῖς πνοαῖς τῶν ἀνδρῶν καχλάζει ὥσπερ κῦμα. καχλάζει δὲ οὐ βορέου ἢ νότου πνοῇ, ἀλλὰ τῇ τοῦ Ἄρεως 110 πάντων ἔχων τέλος πάντως καὶ ἡμῖν βοήθησον, ὥστε μὴ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἅλωσιν γενέσθαι

κυκλοῦνται· φόβος δ' ἀρήων ὅπλων·
διάδετοί τε δὴ γέννος ἱππίας
κινύρονται φόνον χαλινοί.

ΧΟΡΟΥ ἡ Γ

ἑπτὰ δ' ἀγήνορες πρέποντες στρατοῦ
δορυσόοις σάγαις, πύλαις ἑβδόμαις
προσίστανται πάλῳ λαχόντες
. . . .

ΧΟΡΟΥ ἡ Ζ

σύ τ', ὦ Διογενὲς φιλόμαχον κράτος, μεσῳδός
ῥυσίπολις γενοῦ, Παλλάς, ὅ θ' ἵππιος
ποντομέδων ἄναξ
ἰχθυβόλῳ μαχανᾷ, Ποσειδᾶν,
ἐπίλυσιν φόβων, ἐπίλυσιν δίδου.

ΧΟΡΟΥ ἡ Δ

σύ τ', Ἄρης, φεῦ φεῦ, Κάδμου ἐπώνυμον ἀντ. α'
πόλιν φύλαξον κήδεσαί τ' ἐναργῶς.

---

113 ἀρηΐων 114 διαδέτοι γενύων (διαδέτοι δὲ (?) γενύων, sed διάδετοι rec. marg.) 117 δορυσσόοις 121 ῥυσίπτολισ
   Η   Η   βου
123 μαχανᾶ b 124 φόνων 125 ἐπώνυμον κάδμου

---

113 φόβος δ' ἀρηΐων: λείπει ἡ ὑπό. ὁ ὑπὸ τῶν ἀρηΐων ὅπλων φόβος ταράσσει 114 διάδετοι γενύων: θρηνοῦσιν ἡμῶν τὴν ἀναίρεσιν. οἷον, προφωνοῦσιν οἱ ἐν ταῖς γένυσι τῶν ἵππων χαλινοί 117 δορυσσόοις: ταῖς διὰ τῶν δοράτων σωζούσαις πανοπλίαις πολεμικαῖς πανοπλίαις 118 λαχμῷ λαχόντες τὰς πύλας 120 σύ τ', ὦ Διογενές: σύ τε, ὦ κράτος ἐν πολέμοις Ἀθηνᾶ. ὑπὸ δὲ ἀγωνίας οὐχ ἕνα θεὸν ἐπικαλοῦνται, ὡς παρθένοι. καὶ ταῦτα δὲ δοχμικά ἐστιν καὶ ἴσα, ἐάν τις αὐτὰ ὀκτασίμως (i. ὀκτασήμως) βαίνῃ. κυρίως δὲ εἶπον βαίνει (i. βαίνῃ)· ῥυθμοὶ γάρ εἰσι· βαίνονται δὲ οἱ ῥυθμοί, διαιρεῖται δὲ τὰ μέτρα, οὐχὶ βαίνεται 121 ὅ θ' ἵππιος: καὶ σύ, ὦ Πόσειδον, ὃς ἀνάσσεις ἐπὶ θήρᾳ ἰχθύων 123 τιμᾶται παρὰ Θηβαίοις ὁ Ποσειδῶν (τῇ τοὺς ἰχθῦς τιτρωσκούσῃ τριαίνῃ) 124 ἐπίλυσιν φόβων: πάλιν δὶς εἶπεν τὸ ἐπίλυσιν. τεταραγμένης δὲ ψυχῆς ταῦτα ἤθη καὶ ἐμφάσεως ἕνεκεν λεγόμενα 126 κήδεσαί τ' ἐναργῶς: κηδεστὴς ἐναργῶς γενοῦ. Ἁρμονίαν

ΧΟΡΟΥ ἡ Ε

καὶ Κύπρις, ἅτε γένους προμάτωρ,
ἄλευσον· σέθεν γὰρ ἐξ αἵματος
γεγόναμεν· λιταῖσί σε θεοκλύτοις
ἀΰτοῦσαι πελαζόμεσθα.

ΧΟΡΟΥ ἡ ς

καὶ σύ, Λύκει᾽ ἄναξ, Λύκειος γενοῦ
στρατῷ δαΐῳ στόνων ἀπύᾳ,
σύ τ᾽, ὦ Λατογένεια κούρα,
Ἄρτεμι φίλα, τόξον εὐτυκάζου.

ΧΟΡΟΥ ἡ ΙΑ

ἒ ἒ ἒ ἔ, στρ. β΄
ὄτοβον ἁρμάτων ἀμφὶ πόλιν κλύω.

ΧΟΡΟΥ ἡ ΙΒ

ὦ πότνι᾽ Ἥρα,
ἔλακον ἀξόνων βριθομένων χνόαι.

ΧΟΡΟΥ ἡ Ι

Ἄρτεμι φίλα, ἒ ἔ,
δοριτίνακτος αἰθὴρ δ᾽ ἐπιμαίνεται.
τί πόλις ἄμμι πάσχει; τί γενήσεται;

---

127 ἅτε (H supra) 128 σέθεν ἐξ 129 λιταῖσ 130 ἀπύουσαι 131 (λύκειοσ ex λύκιοσ) 132 ἀΰιᾶσ 134 τόξον ἐντυκάζου ἄρτεμι φίλα, sed ἐν in litura 136 [ὄττοβον tacite] 137 (πότνια) 139 ἒ ἒ ἒ ἔ 140 δ᾽ αἰθὴρ ex δε αἰθὴρ (δ᾽ αἰθὴρ)

γὰρ τὴν Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως εἶχεν Κάδμος. φρόντισον ἡμῶν καὶ τῆς πόλεως ἐναργῶς 129 μεγάλαις, ἃς καὶ θεὸς ἀκούσειεν 131 Λύκειος γενοῦ: πολέμιος· οἷον, ὥσπερ λύκος αὐτοῖς ἐφόρμησον ἀνθ᾽ ὧν ἡμεῖς νῦν θρηνοῦμεν. οὕτως τινὲς τὸ Λύκειος. ἤ, ἐπιβλαβὴς τοῖς πολεμίοις ἐπὶ τῆς ἀΰτῆς τῶν στόνων γενοῦ, οἷον ἐπὶ τοῦ πολέμου 134 (εὐ πυκάζου ἀπὸ τοῦ πύκα τοῦ ἐπιρρήματος) 135 ἐπίρρημα θαυμαστικόν 138 ἔλακον ἀξόνων: ἀκούω, φησί, στεναγμὸν τῶν χνοῶν. λέγουσι καὶ μετὰ τοῦ ι οἱ ποιηταὶ τὸ χνοιαί. παρὰ τὸ μέγα δ᾽ ἔβραχε φήγινος ἄξων. χνόαι δὲ τὰ ἀκροξόνια (l. ἀκραξόνια), περὶ ἃ αἱ χοινικίδες οἱ παραξόνιαι λεγόμενοι

ποῖ δὲ τέλος ἔτ' ἐπάγει θεός;

ΧΟΡΟΥ ἡ ΙΓ

ἒ ἒ ἒ ἔ, ἀντ. β'

ἀκροβόλων δ' ἐπάλξεων λιθὰς ἔρχεται.

ΧΟΡΟΝ ἡ ΙΔ

ὦ φίλ' Ἄπολλον,

κόναβος ἐν πύλαις χαλκοδέτων σακέων.

ΧΟΡΟΥ ἡ ΙΕ

ἐκ Διόθεν . . . .

πολεμόκραντον ἁγνὸν τέλος ἐν μάχᾳ·

σύ τε, μάκαιρ' ἄνασσ' Ὄγκα, ὑπὲρ πόλεως

ἑπτάπυλον ἕδος ἐπιρρύου.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α

ἰὼ παναλκεῖς θεοί, στρ. γ'

ἰὼ τέλειοι τέλειαί τε γᾶς τᾶσδε πυρ-

γοφύλακες, πόλιν δορίπονον μὴ προδῶθ'

ἑτεροφώνῳ στρατῷ.

---

142 ποῖ δ' ἔτι τέλοσ ἐπάγει 147 καὶ διόθεν 148 ἐν μάχαισί τε μάκαιρ' 149 ὄγκα πρὸ πόλεωσ 150 (ἐπιρρύου, sed ύ supra λ add.) 151 παναρκεῖσ c 152 τᾶς δέ γε (τᾶσδε sine γε) 155 πανδίκωσ an πανδίκουσ? [πανδίκουσ tacite]

---

144 ἀκροβόλων: ἀκροβολίζεσθαί ἐστι τὸ ἐν πολέμῳ συμβολῆς προκατάρχεσθαι 145 ὦ φίλ' Ἄπολλον: ὦ φίλε Ἄπολλον καὶ Ἀθηνᾶ καὶ Διόθεν πολεμόκραντον 148 πολεμόκραντον: ἐπεὶ οὖν (i. οὐ) μιαρὸς ὁ ἐν πολέμῳ φόνος, ἁγνὸν τέλος ἔφη, ἐπεὶ οἱ πολεμίους ἀποκτείναντες καθαροί εἰσι μᾶλλον ἢ οἱ φίλους ἀνελόντες (ὡς εἰ ἔλεγεν ἡ ἀπόβασις τοῦ πολέμου Διόθεν) 149 (παρὰ Φοίνιξιν ἡ Ἀθηνᾶ. καὶ ὁ Κάδμος γὰρ Φοῖνιξ) Ὄγκα: ἡ Ἀθηνᾶ παρὰ Θηβαίοις. ἐπεύχεται δὲ τὴν ἐπιχώριον Ἀθηνᾶν, ὡς ὁ Θετταλὸς Ζεῦ ἄνα Δωδωναῖε, καὶ ὁ Λύκιος κλῦθι ἄναξ, ὅς που Λυκίης, καὶ ὁ Ἴλιος Ζεῦ Ἴδηθεν μεδέων. Ὀγκαία Ἀθηνᾶ τιμᾶται παρὰ Θηβαίοις, Ὄγκα δὲ παρὰ τοῖς Φοίνιξι. καὶ Ὀγκαῖαι πύλαι. μέμνηται καὶ Ἀντίμαχος καὶ Ῥιανός. Φοίνιξ δὲ ἄνωθεν ὁ Κάδμος 151 κατὰ πάντα βοηθοί. τοῦτο γὰρ ἴδιον θεῶν 154 ἑτεροφώνῳ: τῷ μὴ βοιωτιάζοντι. ἐπειδὴ δὲ Ἕλληνες καὶ οἱ Ἀργεῖοι, οὐκ εἶπεν βαρβαροφώνῳ. ἄλλως. τῷ ἔχοντι ἄνδρας ἐκ πολλῶν ἐθνῶν. Ὅμηρος· ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα

κλύετε παρθένων, κλύετε πανδίκους
χειροτόνους λιτάς.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β

ἰὼ φίλοι δαίμονες, ἀντ. γ'
λυτήριοί τ' ἀμφιβάντες πόλιν, δείξαθ' ὡς
φιλοπόλεις, μέλεσθέ θ' ἱερῶν δημίων,
μελόμενοι δ' ἤξετε·
φιλοθύτων δέ τοι πόλεος ὀργίων
μνήστορες ἔστε μοι.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

ὑμᾶς ἐρωτῶ, θρέμματ' οὐκ ἀνασχετά,
ἦ ταῦτ' ἄριστα καὶ πόλει σωτήρια,
στρατῷ τε θάρσος τῷδε πυργηρουμένῳ,
βρέτη πεσούσας πρὸς πολισσούχων θεῶν
αὔειν, λακάζειν, σωφρόνων μισήματα;
μήτ' ἐν κακοῖσι μήτ' ἐν εὐεστοῖ φίλῃ
ξύνοικος εἴην τῷ γυναικείῳ φυτῷ.

---

158 λυτήριοι ἀμφιβάντεσ 159 φιλοπόλιεσ μέλεσθε δ' 160 δ' ἀρήξατε 161 πόλεωσ [πόλεοσ tacite] 162 ἐστέ μοι (?) [ἔστε μοι tacite] 165 πυργηρουμένωι ex πυργηρουμένη 168 (ante φ litura) 169 τω γυναικείω γένει [τῶι γυναικείωι γένει tacite]

---

155 κλύετε πανδίκως: κλύετε ἡμῶν δικαίως εἰς οὐρανὸν ἀνεχουσῶν τὰς χεῖρας. τοῦτο δὲ τὴν ἐκ ψυχῆς ἱκετείαν δηλοῖ. Ὅμηρος· χεῖρας ἀνασχόντες 158 παρὰ τὸ ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας 159 μέλεσθε δ' ἱερῶν δημίων: μελέτην ἔχετε τῶν ἱερῶν δημοσίων 161 τῶν ἐκ τῶν πανηγύρεων τελετῶν μνημονεύσατε 163 καθ' ὑπόκρισιν ἀναγνωστέον. ἢ ὡς ἐν ἐρωτήσει μετ' ἐπιτιμήσεως ὑμᾶς ἐρωτῶ θρέμματα: εἰώθασιν οἱ ποιηταὶ δόγματά τινα εἰς ὠφέλειαν τῶν ἀκουόντων εἰσφέρειν. οὕτως καὶ ὁ Αἰσχύλος ἐνταῦθα εἰσάγει τὸν Ἐτεοκλέα ἀπαγορεύοντα μετὰ ἀπειλῆς μὴ ἀπάγειν τὸν ὄχλον εἰς δειλίαν, ὥστε διὰ φόβον αὐτοὺς φυγεῖν. ἀλόγοις δὲ ζῴοις παρέβαλε τὰς παρθένους, ὅτι ἐν φαντασίᾳ γεγόνασι πρῶτον μὲν γυναικείᾳ καὶ δειλῇ, δεύτερον δὲ οὐκ ἀγαθῇ (i. ἀληθεῖ). εἰσὶ γὰρ καὶ φαντασίαι ἀληθεῖς 165 ἔσω τειχῶν ὄντι 167 λακάζειν: ἠχεῖν. ληκῶ, λακάζω κατὰ τροπὴν καὶ παραγωγήν σωφρόνων μισήματα: ταῦτα, προσπίπτειν τοῖς ξοάνοις καὶ βοᾶν. ταῦτα οὖν ἃ πράττετε μισήσειαν οἱ (i. ἂν οἱ) εὖ φρονοῦντες ἄνδρες 168 εὐδαιμονίᾳ, εὐετηρίᾳ

κρατοῦσα μὲν γὰρ οὐχ ὁμιλητὸν θράσος,
δείσασα δ' οἴκῳ καὶ πόλει πλέον κακόν.
καὶ νῦν πολίταις τάσδε διαδρόμους φυγὰς
θεῖσαι διερροθήσατ' ἄψυχον κάκην·
τὰ τῶν θύραθεν δ' ὡς ἄριστ' ὀφέλλετε,
αὐτοὶ δ' ὑφ' αὑτῶν ἔνδοθεν πορθούμεθα.
τοιαῦτά τἂν γυναιξὶ συνναίων ἔχοις.
κεἰ μή τις ἀρχῆς τῆς ἐμῆς ἀκούσεται,
ἀνήρ, γυνή τε, χὤ τι τῶν μεταίχμιον,
ψῆφος κατ' αὐτῶν ὀλεθρία βουλεύσεται,
λευστῆρα δήμου δ' οὔ τι μὴ φύγῃ μόρον.
μέλει γὰρ ἀνδρί, μὴ γυνὴ βουλευέτω,
τἄξωθεν· ἔνδον δ' οὖσα μὴ βλάβην τίθει.
ἤκουσας ἢ οὐκ ἤκουσας, ἢ κωφῇ λέγω;

ΧΟΡΟΣ

ὦ φίλον Οἰδίπου τέκος, ἔδεισ' ἀκού- στρ. α'
σασα τὸν ἁρματόκτυπον ὄτοβον, ὄτοβον,
ὅτε τε σύριγγες ἔκλαγξαν ἑλίτροχοι,

---

174 *ὀφέλλεται* 176 abest 177 (*τῆσ* inter versus) 180 [*φύγηι* ex *φύγοι*] 181 (*ὴ* in *γυνὴ* in litura) 183 [*κωφῆι*] 185 *ἁρματόκτυπον ὄτοβον ὅτι* (*ἁρματόκτυπον ὄτοβον ὄτοβον ὅτι*)
δι δ' δϊ
186 *ἔκλαγξαν* an *ἔκλαγξαν* c (*ἔκλαγξαν*)

---

170 *ἐν θορύβοις οὐ καθεκτή* 173 *δειλίαν διὰ τοῦ θορύβου ἐμβεβλήκατε* 178 *ἀνὴρ γυνή τε: νέος ἢ γέρων. ἀκαίρως δὲ ἡ λέξις τὸ μεταίχμιον. καὶ δηλοῖ τὸν ἀληθῶς ὀργιζόμενον. ἄλλως. κεκινδύνευται τῷ Αἰσχύλῳ ἐνταῦθα τὸ μεταίχμιον. γένους γὰρ ὄντος τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς, μέσον ἄλλο εἶπεν· εἰ μὴ ἄρα τις λέγοι ὅτι ὀργιζόμενος οὕτως εἴρηκεν, ὡς καὶ παρὰ Δράκοντι τῷ νομοθέτῃ. ἐκεῖνος γὰρ ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ἁμαρτάνειν, φησὶ, κἂν ὄστρακον ἢ τὸ ἀποκτεῖναν, κἂν ξύλον, κἂν σίδηρος, κἂν χαλκὸς, συνεκβάλλεσθαι.* 180 *τὸν ἐκ δήμου λευστῆρα μόρον* 182 *τοὺς πολίτας δηλονότι θορυβοῦσα* 185 *ἀπολογοῦνται διότι ἐθορύβησαν*
186 (*σύριγγες τὰ ξύλα τὰ μέσον τοῦ περιφεροῦς ξύλου τοῦ τροχοῦ διαπεραιούμενα. τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐστι μέγα, τὸ δὲ ἕτερον μικρότερον, ἄλλο δὲ αὐτῶν [αὖ τοῦ] δευτέρου μικρότερον, λόγον*

ἱππικῶν τ' ἀγρύπνων
πηδαλίων διὰ στόμια
πυριγενετᾶν χαλινῶν.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

τί οὖν; ὁ ναύτης ἆρα μὴ εἰς πρῷραν φυγὼν
πρύμνηθεν εὗρε μηχανὴν σωτηρίας,
νεὼς καμούσης ποντίῳ πρὸς κύματι;

ΧΟΡΟΣ

ἀλλ' ἐπὶ δαιμόνων πρόδρομος ἦλθον ἀρ- ἀντ. α'
χαῖα βρέτη, θεοῖς πίσυνος, ἅτε νιφάδος
ὅτ' ὀλοᾶς νιφομένας βρόμος ἐν πύλαις,
δὴ τότ' ἤρθην φόβῳ
πρὸς μακάρων λιτάς, πόλεος
ἵν' ὑπερέχοιεν ἀλκάν.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

πύργον στέγειν εὔχεσθε πολέμιον δόρυ.

ΧΟΡΟΣ

οὐκ οὖν τάδ' ἔσται πρὸς θεῶν;

---

187 ἀΰπνων 188 διαστόμα (διὰ στόμα) 189 χαλινῶν ex χαλινᾶν 190 (ἄρα) (μὴ'σ ex μὴσ rec.) [πώραν] 191 εὗρε ex εὗρεν [εὗρεε] 192 ποντίωι ἐν κύματι, sed ἐν κύ [ἐν κ] in litura (m. sec.) 194 πίσυνοσ θεοῖσ νιφάδοσ 195 νιφομένησ (νειφομένησ) 197 πόλεωσ 200 (ΧΟ. et ΕΤ. add. rec.) οὐκοῦν ex οὔκουν rec. [οὔκουν tacite]

τῶν αὐλῶν τῶν συρίγγων ἐπέχοντα) ἑλίτροχοι: περὶ ἃς ἑλίσσονται οἱ τροχοί 187 τῶν μὴ ἐώντων με ἠρεμεῖν 191 μηχανὴν σωτηρίας: οὐκοῦν οὐδὲ ὑμεῖς μηχανὴν σωτηρίας παριοῦσαι [περιιοῦσαι] τὴν πόλιν εὑρήσετε 193 βασιλικά, παρὰ τὴν ἀρχήν 194 νιφάδα τὸ τῶν πολεμίων ἔθνος 198 ἵνα τὴν ἑαυτῶν ἀλκὴν ὑπὲρ ἡμῶν ἔχοιεν οἱ θεοί 199 πύργον στέγειν εὔχεσθε: τοῦτο εὔχεσθε, διαμένειν ἡμῶν τὰ τείχη ἁπλῶς ὥστε τὸ δόρυ στέγειν καὶ ἀπείργειν τοὺς πολεμίους 200 οὐκ ἀλόγως λέγει τοὺς τῆς πόλεως θεοὺς φεύγειν, πορθηθείσης αὐτῆς. λέγεται γὰρ ότι, ὅτε ἔμελλε πορθηθῆναι ἡ Τροία, ἐφάνησαν οἱ θεοὶ τοῖς Τρωσὶν ἀνελόμενοι ἐκ τῶν ναῶν τὰ ἀγάλματα αὐτῶν (εἰς τὴν Τροίαν γὰρ τοῖν (l. τοιοῦτόν) τι ἐφαίνετο)

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

ἀλλ' οὖν θεοὺς
αὐτοὺς ἁλούσης πόλεος ἐκλείπειν λόγος.

ΧΟΡΟΣ

μήποτ' ἐμὸν κατ' αἰῶνα λίποι θεῶν στρ. β'
ἅδε πανήγυρις, μηδ' ἐπίδοιμι τάνδ'
ἀστυδρομουμέναν πόλιν καὶ στράτευμ'
ἁπτόμενον πυρὶ δαΐῳ.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

μή μοι θεοὺς καλοῦσα βουλεύου κακῶς·
πειθαρχία γάρ ἐστι τῆς εὐπραξίας
μήτηρ, γονῆς σωτῆρος· ὧδ' ἔχει λόγος.

ΧΟΡΟΣ

ἔστι· θεοῖς δ' ἔτ' ἰσχὺς καθυπερτέρα· ἀντ. β'
πολλάκι δ' ἐν κακοῖσι τὸν ἀμήχανον
κἀκ χαλεπᾶς δύας ὕπερ τ' ὀμμάτων
κρημναμενᾶν νεφελᾶν σαοῖ.

---

201 τοὺσ τῆσ ἁλούσησ πόλεωσ ἐκλείπειν ex ἐκλιπεῖν 202 λεί-ποι 203 [πανάγυρισ] 204 (ο in δρο et υ in μου in litura rec.) (στ in στράτευμ' in lit. m. sec.) 208 γυνὴ 209 ἔστι θεοῦ (οῖσ) m. sec. [θεοῦ (οισ)] (δ' ἔτ' ex δέ τ' sec.) 210 τὰν 211 (χαλεπᾶσ ex χαλεπὰσ) (δύ•ασ) ὕπερθ' ὀμμάτων 212 κρημν. ex κριμν. c (κριμναμέναν) (νεφέλαν) ὀρθοῖ

---

202 μήποτ' ἐμὸν κατ' αἰῶνα: μηδέποτε, φησὶν, ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ βίου καταλείποιεν τὴν πόλιν οἱ θεοί. εὑρὼν δὲ ὁ Αἰσχύλος παρὰ τῷ Ὁμήρῳ τὸ θεῖον δύσονται ἀγῶνα, παρὰ γοῦν τὸ εἰς τὸ αὐτὸ ἀγείρεσθαι ἀγῶνα εἴρηκεν. τὴν οὖν τῶν θεῶν εἰς τὸ αὐτὸ συναγωγὴν πανήγυριν τραγικώτερον εἶπεν 205 γρ. τυφόμενον, οἷον καιόμενον πολεμίῳ πυρί 207 πειθαρχία γάρ ἐστι τῆς εὐπραξίας: πάνυ λαμπρῶς ὁ Αἰσχύλος τὴν πειθαρχίαν μητέρα εὐπραξίας ὠνόμασεν, ἐμφαίνων ὅτι καλόν ἐστι τὸ πειθαρχεῖν. πειθόμεναι γὰρ καὶ αἱ πόλεις τοῖς κρατοῦσιν ἑστᾶσιν. τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ εὖ πράσσειν. σωματοποιεῖ δὲ τὰ πράγματα 208 λείπει Διός. γυνὴ Διὸς σωτῆρος οἰκείως ἔχουσα πρὸς τὸ σώζεσθαι 212 (immo 210) κριμναμέναν νεφέλαν: τὸν μὴ δυνάμενον ἑαυτῷ μηχανήσασθαι καὶ βοηθῆσαι ὁ θεὸς ὀρθοῖ

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

ἀνδρῶν τάδ' ἐστί, σφάγια καὶ χρηστήρια
θεοῖσιν ἔρδειν, πολεμίων πειρωμένων·
σὸν δ' αὖ τὸ σιγᾶν καὶ μένειν εἴσω δόμων.

ΧΟΡΟΣ

διαὶ θεῶν πόλιν τε νεμόμεθ' ἀδάματον, στρ. γ'
δυσμενέων δ' ὄχλον πύργος ἀποστέγει.
τίς τάδε νέμεσις στυγεῖ;

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

οὔτοι φθονῶ σοι δαιμόνων τιμᾶν γένος·
ἀλλ' ὡς πολίτας μὴ κακοσπλάγχνους τιθῇς,
ἔκηλος ἴσθι, μηδ' ἄγαν ὑπερφοβοῦ.

ΧΟΡΟΣ

ποταίνιον κλύουσα πάταγον ἀνάμιγα ἀντ. γ'
ταρβοσύνῳ φόβῳ τάνδε ποτὶ σκοπάν,
τίμιον ἕδος, ἱκόμαν.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

μὴ νῦν, ἐὰν θνήσκοντας ἢ τετρωμένους
πύθησθε, κωκυτοῖσιν ἁρπαλίζετε.
τούτῳ γὰρ Ἄρης βόσκεται, φόνῳ βροτῶν.

ΧΟΡΟΣ

καὶ μὴν ἀκούω γ' ἱππικῶν φρυαγμάτων.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

μὴ νῦν ἀκούουσ' ἐμφανῶς ἄκου' ἄγαν.

---

214 $\overset{\text{ων}}{\text{πειρωμένοισ}}$ c 216 διὰ νεμόμεσθ' ἀδάμαντον (ἀδάματον?) 218 τί 221 εὔκηλοσ 222 ἄμμιγα 223 τάνδ' ἐσ ἀκρόπολιν [τάνδ' ἐσ ἀκρόπτολιν tacite]

---

213 τὰ εἰς χρῆσιν καὶ θυσίαν θύματα 215 τῇ γυναικί 216 λείπει δι' ἐπικουρίαν 218 (εἶπεν Ὅμηρος μ ψλυ') 219 τὸ τιμᾶν τοὺς σώζοντας θεούς. (218) οὐδεὶς ταῦτα δρῶν ἡμᾶς ποιούσας μισήσειεν 223 τὴν ἀκρόπολιν τίμιον ἕδος 226 μὴ ἁρπάσητε τὸ θρηνεῖν 227 ταῦτα νόμιμα Ἄρεως 229 κἂν ἀκούῃς, προσποιοῦ μὴ ἀκούειν

ΧΟΡΟΣ

στένει πόλισμα γῆθεν, ὡς κυκλουμένων.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

οὐκοῦν ἔμ' ἀρκεῖ τῶνδε βουλεύειν πέρι.

ΧΟΡΟΣ

δέδοικ', ἀραγμὸς δ' ἐν πύλαις ὀφέλλεται.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

οὐ σῖγα; μηδὲν τῶνδ' ἐρεῖς κατὰ πτόλιν.

ΧΟΡΟΣ

ὦ ξυντέλεια, μὴ προδῷς πυργώματα.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

οὐκ ἐς φθόρον σιγῶσ' ἀνασχήσει τάδε;

ΧΟΡΟΣ

θεοὶ πολῖται, μή με δουλείας τυχεῖν.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

αὐτὴ σὺ δουλοῖς καὶ σὲ καὶ πᾶσαν πόλιν.

ΧΟΡΟΣ

ὦ παγκρατὲς Ζεῦ, τρέψον εἰς ἐχθροὺς βέλος.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

ὦ Ζεῦ, γυναικῶν οἷον ὤπασας γένος.

ΧΟΡΟΣ

μοχθηρόν, ὥσπερ ἄνδρες ὧν ἁλῷ πόλις.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

παλινστομεῖς αὖ θιγγάνουσ' ἀγαλμάτων;

ΧΟΡΟΣ

ἀψυχίᾳ γὰρ γλῶσσαν ἁρπάζει φόβος.

ϑ
233 (οὐ· σίγα·) 235 φόρον c ἀνασχήσηι 237 κἀμὲ καὶ πᾶσαν πτόλιν 240 ἄνδρασ [ἄνδρεσ tacite] 242 [ἀψυχία[ι]]

---

230 ὡς κυκλούντων τὴν πόλιν τῶν πολεμίων, σείεται, φησίν, ἡ ἡμετέρα γῆ 234 τὸ κοινὸν ἄθροισμα τῶν θεῶν, μεταφορικῶς. κυρίως γὰρ ἡ τῶν στρατιωτῶν ἄθροισις· τέλος γὰρ τὸ τάγμα. Ὅμηρος· ἐλθεῖν ἐς φυλάκων ἱερὸν τέλος 236 τοὺς ἰδίους καὶ πατρῴους ἐπικαλοῦνται θεούς, μὴ εἰς δουλείαν ἐμπεσεῖν 237 θρηνοῦσα δῆλον ὅτι καὶ κράζουσα σὺ ἡμᾶς δούλους ποιεῖς 238 βέλος νῦν τὸν πόλεμον. βέλος δὲ πᾶν τὸ βαλλόμενον 241 δυσφημεῖς καίτοι τῶν ἀγαλμάτων ἐχομένη 242 ὑπὸ φόβου συναρπάζομαι

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

αἰτουμένῳ μοι κοῦφον εἰ δοίης τέλος.

ΧΟΡΟΣ

λέγοις ἂν ὡς τάχιστα, καὶ τάχ' εἴσομαι.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

σίγησον, ὦ τάλαινα, μὴ φίλους φόβει.

ΧΟΡΟΣ

σιγῶ· σὺν ἄλλοις πείσομαι τὸ μόρσιμον.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

τοῦτ' ἀντ' ἐκείνων τοὔπος αἱροῦμαι σέθεν.
καὶ πρός γε τούτοις, ἐκτὸς οὖσ' ἀγαλμάτων,
εὔχου τὰ κρείσσω ξυμμάχους εἶναι θεούς.
κἀμῶν ἀκούσασ' εὐγμάτων, ἔπειτα σὺ
ὀλολυγμὸν ἱερὸν εὐμενῆ παιάνισον,
Ἑλληνικὸν νόμισμα θυστάδος βοῆς,

π
246 σπείσομαι [σπείσομαι]   251 παιάνισον ex παιώνισον c

---

244 λέγοις ἂν ὡς τάχιστα: λέγε, φησὶ, ταχέως. καὶ ἐὰν δυνατὸν ᾖ, γνώσομαι σιγᾶν, ἢ ὑπακούειν· γνώσομαι, φησὶν, εἰ δυνατόν μοι ποιεῖν ἐστιν ὃ κελεύεις 246 οὐχ ἁπλῶς ἐσίγησεν, ἀλλὰ μετὰ φόβου σιγῶ, σὺν ἄλλοις: ἐπὶ τοῦ παρόντος, φησὶ, σιγῶ· σὺν ἄλλοις γὰρ τὸ εἱμαρμένον πείσομαι 247 τοῦτο μᾶλλον ἢ τὰ προειρημένα ἐπαινῶ ἀνθ' ὧν ἄλλων δυσφήμων [δυσφήμως] εἴρηκας, τοῦτο μᾶλλον παρὰ σοῦ αἱροῦμαι 251 διέστειλεν τὸν ὀλολυγμὸν τοῦ παιῶνος. ὥσπερ (i. καὶ) γὰρ μόνῃ τῇ Ἀθηνᾷ, δαίμονι οὔσῃ πολεμικῇ, ὀλολύζουσι, τοῖς δὲ ἄλλοις θεοῖς παιωνίζουσιν. ὁ γοῦν ποιητής φησιν ἐπὶ τῶν Τρωϊάδων· αἳ δ' ὀλολυγῇ πᾶσαι Ἀθήνῃ χεῖρας ἀνέσχον. καὶ ἐπὶ τῶν Ἑλληνίδων· αἳ δ' ὀλόλυξαν θυγατέρες τε νυοί τε. ἡ δὲ διάνοια ἁπλῆ· φησὶν οὕτω, κἀμοῦ, φησὶν, εὐχομένου ἀκούσασα· πῶς δὲ, ἐπιφέρει. νικήσας φησὶ τρόπαια ἀναθήσειν αὐτοῖς τοῖς θεοῖς καὶ θυσίας ποιεῖν· οὐ γὰρ ματαίας οὐδὲ γυναικείας εὐχὰς ἐπιτελέσω, ἀλλὰ παρὰ ταῖς θυσίαις δεῖ σε ὀλολύζειν, ὡς ἔθος Ἑλληνικόν 252 ἐνθουσιαστικῆς θυστάδος: τῆς παρὰ ταῖς θυσίαις γενομένης, ἀφ' ἧς ἐνίοτε καὶ ἡ βάκχη. σημαίνει γὰρ καὶ τοῦτο καὶ τὴν καθαρὰν ἐσθῆτα, ως παρ' Εὐριπίδῃ. ἢ, ᾗ νενόμισται τοῖς Ἕλλησιν ἐν μάχαις· ἤ, ὡς νεμομισμένον Ἕλλησι παρὰ τὰς θυσίας ὀλολύζειν

θάρσος φίλοις, λύουσα πολέμιον φόβον.
ἐγὼ δὲ χώρας τοῖς πολισσούχοις θεοῖς,
πεδιονόμοις τε κἀγορᾶς ἐπισκόποις,
Δίρκης τε πηγαῖς ὕδατί τ' Ἰσμηνοῦ λέγω,
εὖ ξυντυχόντων καὶ πόλεως σεσωσμένης,
μήλοισιν αἱμάσσοντας ἑστίας θεῶν,
ταυροκτονοῦντας θεοῖσιν, ὧδ' ἐπεύχομαι
θήσειν τρόπαια, δαΐων δ' ἐσθήματα
στέψω πρὸ ναῶν δουρίπηχθ' ἁγνοῖς δόμοις.
τοιαῦτ' ἐπεύχου μὴ φιλοστόνως θεοῖς,
μηδ' ἐν ματαίοις κἀγρίοις ποιφύγμασιν·
οὐ γάρ τι μᾶλλον μὴ φύγῃς τὸ μόρσιμον.
ἐγὼ δ' ἐπ' ἄνδρας ἓξ, ἐμοὶ σὺν ἑβδόμῳ,
ἀντηρέτας ἐχθροῖσι τὸν μέγαν τρόπον
εἰς ἑπτατειχεῖς ἐξόδους τάξω μολών,

---

256 πηγαὶσ οὐδ' ἀπ' ἰσμηνοῦ 257 [σεσωισμένησ] 260. 261 θήσειν τρόπαια πολεμίων δ' ἐσθήμασι (τα) || λάφυρα δαΐων δουρίπληχθ' (τ') ἁγνοῖσ δόμοισ || στέψω πρὸ ναῶν πολεμίων δ' (πολεμίων) ἐσθήματα 263 (ποφύγμασιν (ι), sed ύ in lit.) 264 (μᾶλλο•ν)

---

253 τὸ γὰρ εὔχεσθαι τοῖς θεοῖς θάρσος ἐμποιεῖ τοῖς φίλοις. πολέμιον δὲ φόβον τὴν ὀλολυγὴν ἐξηγήσατο ἐν τῷ λύουσα πολέμιον φόβον διὰ τῶν τοιούτων εὐχῶν λύουσα τὸν τῶν πολεμίων φόβον 256 οὐδ' ἀπ' Ἰσμηνοῦ λέγω: ἀντὶ τοῦ, σὺν τῷ Ἰσμηνῷ· κατὰ σχῆμα δὲ ἡ φωνὴ, οἷον, λέγω ὅτι σὺν τῷ Ἰσμηνῷ. θύω οὖν αὐτοῖς πᾶσι, τῶν πραγμάτων εὐτυχῶς ἀποβάντων. ἄλλως. καινῶς εἶπεν, οὐκ ἀριθμῶ τὸν Ἰσμηνὸν, ὡς δήλου ὄντος ὅτι τιμᾶται καὶ ἐγγράφεται τοῖς τιμωμένοις 259 λείπει ἡμᾶς, ἡμᾶς ἐπεύχομαι 260 παρατηρητέον ὅτι οὐδέπω ἦν ἡ τῶν τροπαίων ὀνομασία κατὰ τὸν Ἐτεοκλέα· ὥστε ἀνεβίβασε τὰ κατὰ τὸν χρόνον ὁ Αἰσχύλος ἐσθήμασιν ἐσθήματα ἀναθήσω πρὸ τῶν ναῶν τὰ λάφυρα 263 οἷον ἐκφοβήμασι τοῖς δυναμένοις ἐκπλῆξαι τοὺς ἀκούοντας 265 ἡ ἐπὶ πρὸς τὸ ἐχθροῖς ἐγὼ δὲ σὺν ἐμαυτῷ ἄλλους ϛ̄, ὥστε ἐστὶν αὐτὸς ἕβδομος, ἀντιστάτας τοῖς πολεμίοις ποιήσομαι ταῖς ἑπτὰ πύλαις, καὶ σπεύσω ἐγὼ τάξαι λοχαγοὺς πρὶν ἢ τὰ πράγματα κατεπείξῃ, ὥστε δι' ἀγγέλων συχνῶν ἐξάγειν τὸ στράτευμα 268 τοὺς συνεχῶς κατεπείγοντας τὴν ἀφ' ἡμῶν ἔξοδον

πρὶν ἀγγέλους σπερχνούς τε καὶ ταχυρρόθους
λόγους ἱκέσθαι, καὶ φλέγειν χρείας ὕπο.

ΧΟΡΟΣ

μέλει, φόβῳ δ' οὐχ ὑπνώσσει κέαρ· στρ. α'
γείτονες δὲ καρδίας μέριμναι
ζωπυροῦσι τάρβος
τὸν ἀμφιτειχῆ λεών,
δράκοντας ὥς τις τέκνων
ὑπερδέδοικεν λεχαίων δυσευνάτορας
πάντροφος πελειάς.
τοὶ μὲν γὰρ ποτὶ πύργους
πανδημεὶ πανομιλεὶ
στείχουσιν· τί γένωμαι;
τοὶ δ' ἐπ' ἀμφιβόλοισιν
ἰάπτουσι πολίταις

---

269 (χρείασ ex χεῖρασ rec.) 270 (ὑπνώσσει ex ὑπνώσει rec.)
γὰρ
271 (δὲ rec.) 274 δράκοντα δ' ὧσ 275 ὑπερδέδοικε ex
ὑπερδέδοικα rec. [ὑπερδέδοικεν tacite] λεχέων δυσευνή-
ει α H φ φ ή φ
τορασ) c 276 ἀπάντρομοσ ex ἀπάντρομοσ (ἁ πάντρομοσ ex ἁ
φ
πάντρομοσ) c 282 ὀκριόεσσαν ex ὀκρυόεσσαν

---

270 ὁ νοῦς· μέλει μοι, φησὶν, ὧν εἶπεν ὁ Ἐτεοκλῆς, ἀλλ' ὁ ἐν ἐμοὶ φόβος οὐκ ἠρεμεῖν με ποιεῖ καὶ ἡσυχάζειν 271 γείτονες δὲ καρδίας: αἱ δ' ἐν τῇ καρδίᾳ μέριμναι ἀνάπτουσι τὸν ἐν ἐμοὶ φόβον. ἡ καρδία μου, φησὶ, δέδοικε τὸν πολιορκοῦντα στρατὸν ὡς δράκοντα ὑπὲρ τῶν νεοσσῶν πελειάς 275 λεχέων (i. λεχαίων): τοῦτ' ἔστι, νεμομένων ἐπὶ τῆς καλιᾶς· ταύτην γὰρ λέχος εἶπεν. οἷον τὸν (i. τῶν) ἐν ὡρισμένῳ τόπῳ μενόντων καὶ μήπω δυναμένων ἵπτασθαι. δυσευνήτορας δὲ δυσευνήτους, διὰ τὸν φόβον τοῦ δράκοντος. πάντροφον δὲ τὴν πελειαδα φησὶν, ὅτι πάντα τὰ ὄρνεα ἅπαξ τοῦ ἔτους τίκτει, ἡ δὲ περιστερὰ ἀεί· διὸ ἀνάκειται τῇ Ἀφροδίτῃ. περιστερὰ δὲ εἴρηται ἡ περισσὰ ἐρῶσα, πλεονάζοντος τοῦ τ κατὰ τὸ μέσον 277 (οἵπερ) 279 τῆς τύχης δηλονότι 280 πάντοθεν βαλλομένοις· ἢ ἀμφοτέρωθεν 281 ἰάπτουσιν: μετὰ βλάβης βάλλουσιν ἐπιπέμποντες τοῖς πολίταις μου τὴν ὀκριόεσσαν χερμάδα

---

275 τὸν — μένοντα — δυνάμενον H

χερμάδ' ὀκριόεσσαν.
παντὶ τρόπῳ, Διογενεῖς θεοί,
πόλιν καὶ στρατὸν
Καδμογενῆ ῥύεσθε.

ποῖον δ' ἀμείψεσθε γαίας πέδον — ἀντ. α'
τᾶσδ' ἄρειον, ἐξαφέντες ἐχθροῖς
τὰν βαθύχθον' αἶαν,
ὕδωρ τε Διρκαῖον, εὐ-
τραφέστατον πωμάτων
ὅσων ἵησιν Ποσειδᾶν ὁ γαιάοχος,
Τηθύος τε παῖδες;
πρὸς τάδ', ὦ πολιοῦχοι
θεοί, τοῖσι μὲν ἔξω
πύργων ἀνδρολέτειραν
ἄταν, ῥίψοπλον ἄταν
ἐμβαλόντες, ἄροισθε
κῦδος τοῖσδε πολίταις
καὶ πόλεως ῥύτορες εὕεδροι

---

283 [τρόπω'] (εἶσ in lit. rec.) 286 (ἀμείβεσθε?)
287 ἐχθροῖσ ἀφέντεσ 291 (ἵησι) 292 [τηθυος ex τηθυοσ c]
296 καὶ τὰν ῥίψοπλον ἄταν (ex καταριψοπλον ἄταν m. sec.)

---

285 ἀπὸ Κάδμου γὰρ οἱ Θηβαῖοι 286 ποῖον δ' ἀμείψεσθε γαίας πέδον: ἀντὶ τοῦ ποῖον οἰκήσετε δάπεδον ἐντεῦθεν μεταστάντες; εἴρηται δὴ καὶ ἐν Ξοανηφόροις Σοφοκλέους, ὡς οἱ θεοὶ ἀπὸ τῆς Ἰλίου φέρουσιν ἐπὶ τῶν ὤμων τὰ ἑαυτῶν ξόανα, εἰδότες ὅτι ἁλίσκεται. ἐὰν ταύτην, φησὶ, τὴν γῆν προδῶτε τοῖς πολεμίοις, ποίαν βελτίονα αὐτῆς εὑρήσετε; 287 ἄρειον πεδίον προείρηται 288 οἷον, τὴν εὔγειον ταύτην καταλείψαντες εἰς τίνα χωρήσετε; 291 Ποσειδῶν ὁ γαιήοχος: ἢ ὅτι τῆς ὑγρᾶς οὐσίας δεσπότης Ποσειδῶν, ἢ ὅτι ἐκ τῆς θαλάσσης οἱ ὄμβροι, ἀφ' ὧν οἱ χείμαρροι 293 πρὸς τάδ', ὦ πολιοῦχοι: ἀντὶ τοῦ διὰ ταῦτα. πρὸς ταῦτα γὰρ, ὦ πολῖται θεοὶ, τοῖς μὲν ἔξω τοῦ τείχους Ἀχαιοῖς ἄτην ἐμποιήσατε, ὥστε αὐτοὺς τὰ ὅπλα ῥῖψαι. τούτου δὲ γενομένου πρὸς ὑμῶν πάνυ ἀνυμνοῖσθε (i. ἂν ὑμνοῖσθε) παρὰ τῶν πολιτῶν

. . . . . τε στάθητ'
ὀξυγόοις λιταῖσιν.

οἰκτρὸν γὰρ πόλιν ὧδ' στρ. β'
ὠγυγίαν Ἀΐδᾳ προϊάψαι δορὸς ἄγραν,
δουλίαν, ψαφαρᾷ σποδῷ
ὑπ' ἀνδρὸς Ἀχαιοῦ θεόθεν
περθομέναν ἀτίμως·
τὰς δὲ κεχειρωμένας ἄγεσθαι,
ἓ ἕ,
νέας τε καὶ παλαιὰς
ἱππηδὸν πλοκάμων, περιρ-
ρηγνυμένων φαρέων.
βοᾷ δὲ καὶ κενουμένα πόλις,
λαΐδος ὀλλυμένας μιξοθρόου
βαρείας τις τύχας προταρβῶν.

κλαυτὸν δ' ἀρτιδρόποις ἀντ. β'

H η̃
299 ῥύτορεσ ex ρύτορεσ (ῥύτορεσ ex ῥύτορεσ) c 300 ε in lit.
τήνδ'
rec.) 302 ὧδ' d 303 ἀΐδαι ex ἀιδαι rec. [ἄϊδαι]
ει
307 κεχηρωμένασ (rec.) 310 (περιρρηγνυμένων ex περιρηγνυ-
η
μένων sec.) 312 [βοᾶι] δ' ἐκκενουμένα 313 (λαΐδοσ rec. λείασ marg. rec.) 314 τοι προταρβῶ 315 ἀρτι-

---

299 (φύλακες τῆς πόλεως) εὔεδροί τε: εὔεδροι στάθητε. συναπτέον τὸ ποῖον ἀμείψεσθε γαίας πέδον 301 ὀξυγόοις
ι
λι: διὰ τὰς ὀξυθρηνήτους λιτὰς ἡμῶν 303 (ἀπ' Ὠγύγου βασιλεύσαντος ἐκεῖ) διὰ δόρατος ἀγρευθεῖσαν 304 ἀσθενεῖ, ἐλαφρᾷ 308 διέκοψεν τὸν λόγον τῶν θρήνων (i. τῷ θρήνῳ) 310 ἱππηδὸν ἄγεσθαι, ὑπὸ ἱππέων [ἵππων] σύρεσθαι τῶν πλοκάμων μετὰ ἀνάγκης· καὶ γὰρ οἱ ἵπποι ἀνάγκῃ τινὶ ἕπονται 313 πορθουμένας (ἐκ πάσης συμμιγοῦς ἡλικίας) 315 κλαυ-
δ
τὸν δ' ἀρτιτρόποις: εἰ μὲν διὰ τοῦ ι ἀρτιτρόποις, ταῖς νεωστὶ τραπείσαις τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ ἡβησάσαις· εἰ δὲ διὰ

ὠμοδρόπων νομίμων προπάροιθεν διαμεῖψαι
δωμάτων στυγερὰν ὁδόν.
τί τὸν φθίμενον γὰρ προλέγω
βέλτερα τῶνδε πράσσειν;
πολλὰ γάρ, εὖτε πτόλις δαμασθῇ,
ἓ ἕ,
δυστυχῆ τε πράσσει·
ἄλλος δ' ἄλλον ἄγει, φονεύ-
ει, τὰ δὲ πυρφορεῖ·
καπνῷ δὲ χραίνεται πόλισμ' ἅπαν·
μαινόμενος δ' ἐπιπνεῖ λαοδάμας
μιαίνων εὐσέβειαν Ἄρης.

κορκορυγαὶ δ' ἀν' ἄστυ· πρότι δ' ὁρκάνα πυργῶτις. στρ. γ'
πρὸς ἀνδρὸς δ' ἀνὴρ ἀμφὶ δορὶ καίνεται·
βλαχαὶ δ' αἱματόεσσαι

δ   περισσόν
τρόποισ b 318 (προλέγω) 320 (πόλισ) 321 (ὲ ὲ)
   καίεται
324 (τὰ δὲ πυρφορεῖ rec.) [τὰ δὲ πυρφορεῖ, sed καὶ mrg. c]
328 ἀνὰ (ἀν') ἄστυ ποτιπτόλιν δ' 329 ἀνὴρ δορὶ

τοῦ δ' ἀρτιδρόποις, ταῖς ἄρτι δρεπομέναις. ταῖς δὲ παρὰ τὴν ἀκμήν, φησί, διακορευομέναις ἔσται κλαυθμός, ἤ, ταῖς δὲ διαμειβούσαις τὴν τῆς αἰχμαλωσίας ὁδὸν ἔσται δάκρυα 316 ὠμοδρόπων: ὑπὸ τῶν ὠμῶς αὐτῶν δρεπομένων τὴν ἥβην πρὸ τῶν νομίμων γάμων διαδέξασθαι τὴν στέρησιν τῶν οἰκημάτων
318 τί γὰρ δεῖ πολλὰ λέγειν; ὁ προτεθνηκώς, εὐτυχῶς πράσσει πλέον τοῦ ζῶντος. οἱ τελευτήσαντες, φησί, καὶ μὴ τοιαύτης πειραθέντες συμφορᾶς ἄμεινον ἡμῶν πράττουσιν 325 χαλεπώτερος γὰρ ὁ καπνὸς ἐν ταῖς πορθήσεσιν 326 λαοδάμας: κυρίως τὸ ἐπίθετον Ἄρεως εἴρηται 327 ταραχαί. κεκωμῴδηται δὲ ἡ λέξις φυλακή ὁρκάνη τὸ θηρατικὸν [θηρευτικὸν] δίκτυον, ὃ καὶ σαργάνη καλεῖται 329 παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν ἀνὴρ δ' ἄνδρ' ἐδνοπάλιζεν 330 βλαχαὶ δ' αἱματόεσσαι: ἐπὶ τῶν ἄσημα φθεγγομένων νέων τὴν βληχὴν ἔθηκεν· ὥσπερ, φησί, τὰ νεογνὰ οὐδέπω τὴν φωνὴν ἔναρθρον ἔχοντα ἀπαγόμενα πρὸς τῶν πολεμίων αἱμάσσεται, ὥστε αὐτὰ ἄναρθρον φωνὴν καὶ ὥσπερ προβατώδη προΐεσθαι. τὸ δ' ἑξῆς, βλαχαὶ βρέμονται

τῶν ἐπιμαστιδίων
ἀρτιτρεφεῖς βρέμονται.
ἁρπαγαὶ δέ, διαδρομᾶν ὁμαίμονες·
ξυμβολεῖ φέρων φέροντι,
καὶ κενὸς κενὸν καλεῖ,
ξύννομον θέλων ἔχειν,
οὔτε μεῖον, οὔτ' ἴσον λελιμμένοι
τῶν ἐκ τῶνδ' εἰκάσαι λόγος πάρα.

παντοδαπὸς δὲ καρπὸς χαμάδις πεσὼν ἀλγύνει ἀντ. γ'
κυρήσας πικρόν γ' ὄμμα θαλαμηπόλων·
πολλὰ δ' ἀκριτόφυρτος
γᾶς δόσις οὐτιδανοῖς
ἐν ῥοθίοις φορεῖται·
δμωΐδες δὲ καινοπήμονες νέαι,
τλῆμον αἶσιν αἰχμάλωτον

και αλλ ἄλλοσ
κλίνεται *b* vel *d* 334 ξυμβολεῖ *b* vel *d* (ξυμβολεῖ rec.) 337 λελημμένοι 338 τί• ἐκ, sed τίν' ἐκ *c* mrg. 341 πικρὸν δ' ὄμμα 343 ῥοθίοισι 345 τλήμονεσ εὐνὰν αἰχμάλωτον

333 συγγενεῖς. Ἕλληνες γὰρ πάντες· οἷον μετὰ αἵματος γινόμεναι. ἢ τῶν ὁμαιμόνων καὶ συγγενῶν καὶ ἐξ ἑνὸς γένους 336 κοινωνόν 337 λαβεῖν βουλόμενοι οὔτε μεῖον οὔτ' ἴσον λελιμμένοι: διὰ τούτου τοὺς πλεονέκτας ἐμφαίνει. ὁ γὰρ μήτε ἔλασσον αἱρούμενος μήτε τὸ ἴσον φαίνεται πλείονος ὀρεγόμενος 338 τί ἐκ τῶνδ' εἰκάσαι: τί δεῖ ὑπονοῆσαι ἐκ τούτων ἢ πένθη καὶ συμφοράς; 339 τὸν τυγχάνοντα 340 πικρὸν δ' ὄμμα θαλ^α^: πικρὰ θέα τῶν παρθένων ἀποσπωμένων ἐκ τῶν θαλάμων 341 ἀναμεμιγμένη 342 ὁ καρπός (ἀνευφράντοις. τὸ γὰρ γάνος δάνος οἱ Δωριεῖς) 343 ὡς ἐπὶ ναυαγίοις ἐπειδὴ τὰ κύματα ἔσθ' ὅτε ὠφέλειαν παρέχεται ταῖς πόλεσιν· διὰ γὰρ αὐτῶν τὰ ἐπιτήδεια ἄγεται. τροπικῶς δὲ ῥόθια εἶπεν τὰ συνεχῆ κύματα τῶν πολεμίων. προσέθηκεν ἐπίτηδες τὸ οὐτιδανοῖς, οἷον ἀχρείοις (i. προσέθηκεν — ἀχρείοις· τροπικῶς — πολεμίων) ῥοθίοισιν: ταῖς ὑβριστικαῖς κινήσεσι τῶν πολεμίων. τούτους γὰρ ῥόθιά φησιν, ἐπειδὴ πολεμοῦσιν· τὰ γὰρ κύματα ἐπωφελῆ εἰσιν· δι' αὐτὰ γὰρ ὁ πλοῦς τὰ πρὸς τὸ ζῆν κομίζων ταῖς πόλεσιν 345 μεταστᾶσαι εἰς δουλείαν οἴσουσι τὴν τῶν πολεμίων εὐνήν

ἀνδρὸς εὐτυχοῦντος, ὡς
δυσμενοῦς ὑπερτέρου,
ἐλπίς ἐστι νύκτερον τέλος μολεῖν,
παγκλαύτων ἀλγέων ἐπίρροθον.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α'

ὅ τοι κατόπτης, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, στρατοῦ
πευθώ τιν' ἡμῖν, ὦ φίλαι, νέαν φέρει,
σπουδῇ διώκων πομπίμους χνόας ποδῶν.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β'

καὶ μὴν ἄναξ ὅδ' αὐτός, Οἰδίπου τόκος
εἰσ' ἀρτίκολλον ἀγγέλου λόγον μαθεῖν·
σπουδὴ δὲ καὶ τοῦδ' οὐκ ἀπαρτίζει πόδα.

ΑΓΓΕΛΟΣ

λέγοιμ' ἄν, εἰδὼς εὖ, τὰ τῶν ἐναντίων,
ὥς τ' ἐν πύλαις ἕκαστος εἴληχεν πάλον.
Τυδεὺς μὲν ἤδη πρὸς πύλαισι Προιτίσιν
βρέμει, πόρον δ' Ἰσμηνὸν οὐκ ἐᾷ περᾶν
ὁ μάντις· οὐ γὰρ σφάγια γίγνεται καλά.
Τυδεὺς δὲ μαργῶν καὶ μάχης λελιμμένος,

---

351 (πευθῶ) 355 (σπουδὴ ex σπουδῇ) 357 (ὥσι' ex ὅσι' rec.) 361 (λελι$^{\mu}$μένοσ ex λι$^{\mu}$μένοσ sec.)

---

347 ἐκ τοῦ πολέμου κρατήσαντος 348 (φόβος τὴν νύκτα παραφραστικῶς (i. περιφρ.)) 352 μεταφορικῶς εἶπε τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν. ἄλλως. τὸ συνεχὲς κίνημα τῶν ποδῶν παραβόλως χνόας εἶπεν· τοῦ μέντοι ἄξονος τὸ ἄκρον τὸ ἐντιθέμενον τῇ χοινικίδι χνόη καλεῖται 353 καὶ μὴν ἄναξ: καὶ μὴν αὐτὸς ὁ Ἐτεοκλῆς ἐπείγεται, ἀκουσόμενος τὰ παρὰ τοῦ ἀγγέλου λεγόμενα, ὡς ταῦτα ἀρτίως ἀκουσόμενος, ὥστε κολλῆσαι τῇ διανοίᾳ ἢ τοῖς ὠσὶν ἀκούσαντα 354 ἐν συναφῇ ἁρμόδιον, ἢ τὸν ἀρτίως κολλώμενον. (ὡς τὰ κατὰ μέρος ὁμοῦ ἀγγέλλοντος νῦν) 355 σπουδὴ δὲ καὶ τοῦδ': ἡ τούτου δὲ σπουδὴ οὔπω τέλος ἔχει, ἀλλ' ἐπείγεται· τὸ γὰρ ἀπηρτισμένον καὶ τέλος ἔχει, μεθ' ὃ οὐκ ἄλλο πρακτέον 356 εἰδὼς εὖ λέγοιμί σοι ἄν 358 Τυδεὺς μὲν ἤδη: αἰδεσθεὶς τὰ Ὁμηρικὰ ἐγκώμια πρῶτον αὐτὸν καταλέγει ὁ Αἰσχύλος Προιτίς ὀξυτόνως 361 ἐπιθυμῶν, παρὰ τὸ λίπτω

μεσημβριναῖς κλαγγαῖσιν ὡς δράκων, βοᾷ·
θένει δ' ὀνείδει μάντιν Οἰκλείδην σοφόν,
σαίνειν μόρον τε καὶ μάχην ἀψυχίᾳ·
τοιαῦτ' ἀΰτῶν τρεῖς κατασκίους λόφους
σείει, κράνους χαίτωμ'· ὑπ' ἀσπίδος δὲ τῷ
χαλκήλατοι κλάζουσι κώδωνες φόβον·
ἔχει δ' ὑπέρφρον σῆμ' ἐπ' ἀσπίδος τόδε,
φλέγονθ' ὑπ' ἄστροις οὐρανὸν τετυγμένον·
λαμπρὰ δὲ πανσέληνος ἐν μέσῳ σάκει,
πρέσβιστον ἄστρων, νυκτὸς ὀφθαλμός, πρέπει.
τοιαῦτ' ἀλύων ταῖς ὑπερκόμποις σάγαις
βοᾷ παρ' ὄχθαις ποταμίαις, μάχης ἐρῶν,
ἵππος χαλινῶν δ' ὡς κατασθμαίνων βρέμει,
ὅστις βοὴν σάλπιγγος ὀργαίνει μένων.
τίν' ἀντιτάξεις τῷδε; τίς Προίτου πυλῶν
κλῄθρων λυθέντων προστατεῖν φερέγγυος;

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

κόσμον μὲν ἀνδρὸς οὔτιν' ἂν τρέσαιμ' ἐγώ,
οὐδ' ἑλκοποιὰ γίγνεται τὰ σήματα,

---

363 ὀϊκλείδην   366 δ' ἔσω (δ' ἐσώ), sed γρ τῶ b vel d
368 (ο in ὑπερφρον in lit.)   372 [ὑπερκόποισ] δ'   [σαγαισ ex ἀγαῖσ] οὖ   373 [βοᾶι]   374 χαλινῶν ὦσ d (χαλινῶν ὡσ) μένει   375 ὁρμαίνει   378 κλήθρων (sed κλῄθρων rec.)
379 γίνεται

---

362 τότε γὰρ μάλιστα μέμηνεν   363 τὸν Ἀμφιάρεων   364 ἐκκλίνειν   365 νεωτερικὸν τοῦτο, τοῦ κράνους ἡ τριλοφία
366 οἷον τῆς περικεφαλαίας τὸ χαίτωμα   368 ὑπερήφανον
370 ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σάκους   371 καὶ Πίνδαρος ἄστρον τὸν ἥλιόν φησι   372 (χαίρων)   374 ἵππος χαλινῶν: οὕτως ἀσθμαίνει καὶ σπεύδει ὡς καὶ ἵππος πολεμιστὴς σάλπιγγος ἀκούων καὶ ἐπιθυμῶν πολέμου εἴργεται [ὅτι εἴργεται] πρὸς τοῦ ἐπιβάτου
376 τίν' ἀντιτάξεις: τίνα οὖν ἀντιτάξεις τῷ Τυδεῖ; τίς ἄξιός ἐστιν προΐστασθαι τῆς ἐγγύτητος ταύτης;   377 ἀξιόπιστος, ἐγγυητής   379 οὐδ' ἑλκοποιὰ γίνεται: ταῦτα παρὰ Ἀλκαίου. οὐ τιτρώσκει τὰ ἐπίσημα ὅπλα οὐδὲ αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ δύναμιν ἔχει, εἰ μὴ ἄρα ὁ φέρων αὐτά, ἐὰν ᾖ ὁ γενναῖος (i. ᾖ γενναῖος) (ἤγουν οὐ τιτρώσκει)

λόφοι δὲ κώδων τ' οὐ δάκνουσ' ἄνευ δορός.
καὶ νύκτα ταύτην, ἣν λέγεις ἐπ' ἀσπίδος
ἄστροισι μαρμαίρουσαν οὐρανοῦ κυρεῖν,
τάχ' ἂν γένοιτο μάντις ἡ ἀνοία τινί.
εἰ γὰρ θανόντι νὺξ ἐπ' ὀφθαλμοῖς πέσοι,
τῷ τοι φέροντι σῆμ' ὑπέρκομπον τόδε
γένοιτ' ἂν ὀρθῶς ἐνδίκως τ' ἐπώνυμον,
καὐτὸς καθ' αὑτοῦ τήνδ' ὕβριν μαντεύσεται.
ἐγὼ δὲ Τυδεῖ κεδνὸν Ἀστακοῦ τόκον
τόνδ' ἀντιτάξω προστάτην πυλωμάτων,
μάλ' εὐγενῆ τε καὶ τὸν Αἰσχύνης θρόνον
τιμῶντα καὶ στυγοῦνθ' ὑπέρφρονας λόγους.
αἰσχρῶν γὰρ ἀργός, μὴ κακὸς δ' εἶναι φιλεῖ.
σπαρτῶν δ' ἀπ' ἀνδρῶν, ὧν Ἄρης ἐφείσατο,
ῥίζωμ' ἀνεῖται, κάρτα δ' ἔστ' ἐγχώριος
Μελάνιππος· ἔργον δ' ἐν κύβοις Ἄρης κρινεῖ.

385 [τῶι] 387 [τὴνδ'] (μαντεύσεται ex μαντεύεται)

381 καὶ νύκτα ταύτην ἣν λέγεις: ὁ νοῦς, ταύτην δὲ ἣν λέγεις εἶναι νύκτα ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, τάχα προμαντεύεται τῷ φοροῦντι ὅτι χωρήσει ὑπὸ νύκτα. ἐπιφέρει δὲ ὥσπερ ἐξηγούμενος εἰ γὰρ θανόντι νὺξ ἐπ' ὄμμασιν πέσοι 383 (τάχ' ἂν αὕτη ἡ νὺξ εἰπεῖν ὤφειλεν· ὁ δὲ εἶπεν ἡ ἄνοια) ἡ ἀνοία: παροξυτόνως Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ ἄνοια. διὰ δὲ τὸ μέτρον ἐξέτεινεν. ὁ δὲ νοῦς· τὰ ἐξ ἀνοίας τινῶν γενόμενα τάχα τῶν κακῶν αὐτοῖς ἔσται σύμβολα 387 ὅτι φέρει ἐπὶ τῆς ἀσπίδος νύκτα καὶ τὴν πανσέληνον
390 μάλ' εὐγενῆ τε καὶ τὸν αἰσχύνης: καλῶς ἀντέταξεν τὸν μὴ τοῖς ἤθεσιν αὐτοῦ συμφωνοῦντα, ἀλλ' ἀλλότριον 391 ὑπέρφρονας: ἀντὶ τοῦ ὑπερηφάνους. οἷον, οὔτε ὑπερήφανα λέγει ὡς ὁ Τυδεύς, ἀλλὰ καὶ μισεῖ τοὺς ὑπερηφάνους 392 αἰσχρῶν γὰρ ἀργός: ἀργός ἐστι τῶν κακῶν λόγων, ἢ τῶν ἔργων. φιλεῖ δὲ τὸ μὴ εἶναι κακός, ἢ τῷ τρόπῳ, ἢ ὡς Ὅμηρος, ἀντὶ τοῦ δειλός (δειλός 394 τὸ γένος) ἐγχώριος: γνήσιος πολίτης ἐκ τῶν σπαρτῶν, οὐ τῶν μετὰ Κάδμου ἐπηλύδων 395 ἔργον δ' ἐν κύβοις: ἐν τοῖς τοῦ Ἄρεως κύβοις κρινεῖ αὐτοὺς ὁ πόλεμος

383 Ἀττικῶς· διὰ δὲ H

Δίκη δ' ὁμαίμων κάρτα νιν προστέλλεται
εἴργειν τεκούσῃ μητρὶ πολέμιον δόρυ.

ΧΟΡΟΣ

τὸν ἁμὸν νυν ἀντίπαλον εὐτυχεῖν στρ. α'
θεοὶ δοῖεν· ὡς δικαίως πόλεως
πρόμαχος ὄρνυται· τρέμω δ' αἱματη-
φόρους μόρους ὑπὲρ φίλων
ὀλομένων ἰδέσθαι.

ΑΓΓΕΛΟΣ

τούτῳ μὲν οὕτως εὐτυχεῖν δοῖεν θεοί.
Καπανεὺς δ' ἐπ' Ἠλέκτραισιν εἴληχεν πύλαις,
γίγας ὅδ' ἄλλος, τοῦ πάρος λελεγμένου
μείζων, ὁ κόμπος δ' οὐ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖ·
πύργοις δ' ἀπειλεῖ δείν', ἃ μὴ κραίνοι Τύχη.
θεοῦ τε γὰρ θέλοντος ἐκπέρσειν πόλιν
καὶ μὴ θέλοντός φησιν, οὐδὲ τὴν Διὸς
Ἔριν πέδῳ σκήψασαν ἐμποδὼν σχεθεῖν.

---

396 (ὁ^{δ}μαίμων rec.) 398 ἀμὸν$^{β'}$ νῦν$^{α'}$ 400 (πρόμαχοσ ex πρόσ^{α}μαχοσ) [τρεμωι] 403 θεοὶ δοῖεν 407 κραίνοι d 410 ἐκποδῶν [ἐκποδὼν tacite] σχέθειν

---

396 *δίκη δ' ὁμαίμων*: τὸ τῆς συγγενείας δίκαιον στέλλει αὐτὸν εἰς τὴν μάχην 399 ὅτι δικαίως προμάχεται τῆς πόλεως 401 οὓς ποιοῦνται ὑπὲρ τῶν φίλων πολιτῶν οἱ Θηβαῖοι. ἡ *ὑπὲρ* δὲ περισσή 403 τῷ Μελανίππῳ 405 *γίγας ὅδ' ἄλλος*: πάνυ ῥητορικὸς ὁ Αἰσχύλος· ῥητορικὸν δὲ λέγω, ὅταν τοῖς ῥήτορσι λόγος ἤτοι ἐπαινετικὸς ἢ ψεκτικὸς παρά (i. περί) τινων δύο τοῦ μὲν ā εἴπῃ ἔπαινον ἢ ψόγον, παραλείπηται τοῦ ἐπαίνου (i. παραλείπῃ δὲ τοῦ ἑτέρου?). πανηγυρικὸν δὲ καὶ δριμὺ περὶ τοῦ Τυδέως λέγων, οὐκ εἰπὼν ὅτι πᾶς ἐστι γίγασιν ὅμοιος, Καπανέα δὲ ἐγκωμιάζων καὶ τὸ μέγεθος αὐτοῦ φησι *γίγας ὅδ' ἄλλος*. φαίνεται οὖν ὅτι ἐνέλιπεν ἐν τοῖς περὶ Τυδέως εἰπεῖν ὅτι γίγας ἐστὶν ἢ γίγασιν ὅμοιος τοῦ Τυδέως 406 *Τυδεύς τοι μικρὸς μὲν ἔην δέμας, ἀλλὰ μαχητής* 409 *οὐδὲ τὴν Διός*: οὐδὲ τὸν τοῦ Διὸς σκηπτὸν εἰς γῆν κατενεχθέντα, ἢ αὐτοῦ τοῦ Διὸς φιλονεικήσαντος, *ἐμποδὼν* γενέσθαι αὐτῷ λέγει

τὰς δ' ἀστραπάς τε καὶ κεραυνίους βολὰς
μεσημβρινοῖσι θάλπεσιν προσήκασεν·
ἔχει δὲ σῆμα γυμνὸν ἄνδρα πυρφόρον,
φλέγει δὲ λαμπὰς διὰ χερῶν ὡπλισμένη,
χρυσοῖς δὲ φωνεῖ γράμμασιν Πρήσω πόλιν.
τοιῷδε φωτὶ πέμπε, τίς ξυστήσεται;
τίς ἄνδρα κομπάζοντα μὴ τρέσας μενεῖ;

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

καὶ τῷδε κέρδει κέρδος ἄλλο τίκτεται.
τῶν τοι ματαίων ἀνδράσιν φρονημάτων
ἡ γλῶσσ' ἀληθὴς γίγνεται κατήγορος.
Καπανεὺς δ' ἀπειλεῖ, δρᾶν παρεσκευασμένος
ἃ θεοὺς ἀτίζων κἀπογυμνάζων στόμα
χαρᾷ ματαίᾳ, θνητὸς ὤν, ἐς οὐρανὸν
πέμπει γεγωνὰ Ζηνὶ κυμαίνοντ' ἔπη.
πέποιθα δ' αὐτῷ ξὺν δίκῃ τὸν πυρφόρον
ἥξειν κεραυνόν, οὐδὲν ἐξῃκασμένον
μεσημβρινοῖσι θάλπεσιν τοῖς ἡλίου.
ἀνὴρ δ' ἐπ' αὐτῷ, κεἰ στόμαργός ἐστ' ἄγαν,
αἴθων τέτακται λῆμα, Πολυφόντου βία,
φερέγγυον φρούρημα, προστατηρίας

---

412 μεσημβρινοῖσιν   προσήκασεν (ex προσήκασεν)   413 (γυμνὸν•)   415 (εῖ in lit. sec.)   416 (ε ult. in πέμπε in lit. sec.)
ζο   ζον
417 κομπάσαντα rec. [κομπάσαντα]   419 [ἀνδράσι tacite]
τ   ε
420 γλῶτ' sec. [γλῶττ']   γίνεται   421 παρασκευασμένοσ || θεοὺσ
423 [ματαία']   424 γεγωνᾶ (γεγωνᾶι)   426 ἐξῃκασμένον (ex ἐξῃκασμένον rec.)   427 μεσημβρινοῖσιν

---

413 ἔχει δὲ σῆμα: ἡ δὲ ἀσπὶς αὐτοῦ σημεῖον ἔχει ἄνδρα γυμνὸν λαμπάδα βαστάζοντα διὰ χειρῶν. ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἀνθ' ὅπλου οὖσα ἡ λαμπάς   418 καὶ τῷδε κέρδει: κέρδος πρὸς τῷ μεῖναι τὸ νικῆσαι. τοῦτο γάρ ἐστι κέρδει κέρδος   428 ἀνὴρ δ' ἐπ' αὐτῷ: ἀντὶ τοῦ ἀντιτέτακται. καὶ εἰ ἄγαν ἐστὶ μανιώδης τὸν λόγον ὁ Καπανεύς, ἀλλ' ὅμως ἀκίνητος τῷ παραστήματι ἡ δύναμις τοῦ Πολυφόντου ἀνθέστηκεν μηδὲν δεδοικυῖα   430 φερέγγυον φρούρημα: ἱκανὸς φρουρεῖν τὴν πατρίδα

Ἀρτέμιδος εὐνοίαισι σύν τ' ἄλλοις θεοῖς.
λέγ' ἄλλον ἄλλαις ἐν πύλαις εἰληχότα.

ΧΟΡΟΣ

ὄλοιθ' ὃς πόλει μεγάλ' ἐπεύχεται, ἀντ. α'
κεραυνοῦ δέ νιν βέλος κασχέθοι,
πρὶν ἐμὸν ἐσθορεῖν δόμον, πωλικῶν θ'
ἑδωλίων μ' ὑπερκόπῳ
δορί ποτ' ἐκλαπάξαι.

ΑΓΓΕΛΟΣ

καὶ μὴν τὸν ἐντεῦθεν λαχόντα πρὸς πύλαις
λέξω· τρίτῳ γὰρ Ἐτεόκλῳ τρίτος πάλος
ἐξ ὑπτίου 'πήδησεν εὐχάλκου κράνους,
πύλαισι Νηΐσταισι προσβαλεῖν λόχον.
ἵππους δ' ἐν ἀμπυκτῆρσιν ἐμβριμωμένας
δινεῖ, θελούσας πρὸς πύλαις πεπτωκέναι.
φιμοὶ δὲ συρίζουσι βάρβαρον τρόπον,
μυκτηροκόμποις πνεύμασιν πληρούμενοι.
ἐσχημάτισται δ' ἀσπὶς οὐ σμικρὸν τρόπον·
ἀνὴρ δ' ὁπλίτης κλίμακος προσαμβάσεις

---

431 *εὐνοίαισιν* ante ras. 432 (*πυλαισιληχότα* ante corr. sec.) 434 *μιν* *ἐπισχέθοι* 435 [*τ'*] 436 *ἑδωλίων ὑπερκόμπω* (*ὑπερκόμπῳ*) 440 *πήδησεν* 441 *νηΐστησι*, sed σ deleri coepta [*νηΐτησι*] 446 *ἐσχημάτισται* ex *ἰσημάτιστα* vel *εἰσηματιστα* (ϑ) [ex *εἰσημάτισται*] *b* *μικρὸν* 447 [*δ'* *b* vel *d*] *πρὸσ ἀμβάσεισ*

---

431 *Ἀρτέμιδος εὐνοίαισι*: *ὡς τοῦ Πολυφόντου ἱερέως ὄντος τῆς Ἀρτέμιδος. ἀφιέρωται δὲ τῇ Ἀρτέμιδι ἡ των Θηβαίων* [*Θηβαίων πόλις*]*· διὰ τοῦτο οὖν οὕτως λέγει, εὐνοίαις τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῶν ἄλλων πολιούχων θεῶν* 437 (*ἐκβαλεῖν*) 438 *καὶ μὴν τὸν ἐντεῦθεν λαχόντα*: *τὸν ἀπὸ τούτου κληρωθέντα. τρίτῳ γὰρ τῷ Ἐτεόκλῳ εἰρηκέναι* [*ἐξῆλθεν*] *ὁ κλῆρος ἀπὸ τοῦ κράνους, ἐν ᾧ περιστρέψαντες ἐκλήρουν* 441 *οὕτω καλουμέναις* 442 *τοῖς χαλινοῖς*

ἐν ἀμπυκτῆρσιν: *οἱ κορυφιστῆρες, τὰ προμετωπίδια κυρίως. νῦν δὲ λέγει τοῖς χαλινοῖς, ἵν' ᾖ, τοὺς ἵππους θυμοῦ πλήρης* [*πλήρεις*] *περὶ τοὺς χαλινοὺς ἀνακάμπτειν καὶ περιάγειν, ἤδη βουλομένους εἶναι πρὸς ταῖς πύλαις* 444 *ἀπηνῆ ἦχον· ἢ ἐπεὶ* [*ὡσεὶ*] *ἡ σῦριγξ βοᾷ* 446 (*ἔχει σχῆμα* *γάρ*)

στείχει πρὸς ἐχθρῶν πύργον, ἐκπέρσαι θέλων·
βοᾷ δὲ χοὖτος γραμμάτων ἐν ξυλλαβαῖς,
ὡς οὐδ' ἂν Ἄρης σφ' ἐκβάλοι πυργωμάτων.
καὶ τῷδε φωτὶ πέμπε τὸν φερέγγυον
πόλεως ἀπείργειν τῆσδε δούλειον ζυγόν.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

πέμποιμ' ἂν ἤδη τόνδε, σὺν τύχῃ δέ τῳ
καὶ δὴ πέπεμπται, κόμπον ἐν χεροῖν ἔχων,
Μεγαρεύς, Κρέοντος σπέρμα, τοῦ σπαρτῶν γένους,
ὃς οὔτι μάργων ἱππικῶν φρυαγμάτων
βρόμον φοβηθεὶς ἐκ πυλῶν χωρήσεται,
ἀλλ' ἢ θανὼν τροφεῖα πληρώσει χθονί,
ἢ καὶ δύ' ἄνδρε καὶ πόλισμ' ἐπ' ἀσπίδος
ἑλὼν λαφύροις δῶμα κοσμήσει πατρός.
κόμπαζ' ἐπ' ἄλλῳ, μηδέ μοι φθόνει λέγων.

ΧΟΡΟΣ

ἐπεύχομαι τῷδε μὲν εὖ τελέσαι, στρ. β'
ἰὼ πρόμαχ' ἐμῶν δόμων, τοῖσι δὲ δυστυχεῖν.
ὡς δ' ὑπέραυχα βάζουσιν ἐπὶ πτόλει
μαινομένᾳ φρενί, τώς νιν
Ζεὺς νεμέτωρ ἐπίδοι κοταίνων.

ΑΓΓΕΛΟΣ

τέταρτος ἄλλος, γείτονας πύλας ἔχων

---

453 δέτωι ex δέτω sec. [δέ τωι] 454 πέπεμπτ' (πέπεμπ') οὐ κόμπον 455 [$\overset{\text{ῶν}}{\text{σπαρτοῦ}}$ d] 456 (μάργῶν) 461 (μὴ δέ) 462 ἐπεύχομαι δὴ τάδε μὲν εὐτυχεῖν 464 βάζουσ'

---

448 στείχει πρὸς ἐχθρῶν πύργον: οὐκ εἶπεν πρὸς ποῖον πύργον. μεγάλως οὖν φησι πρὸς πάντα πύργον 459 καὶ πόλισμ' ἐπ' ἀσπίδος: τὸν φέροντα τὴν ἀσπίδα καὶ τὸν ἐγγεγραμμένον τῇ ἀσπίδι, καὶ τὸ ἐπ' $\overset{\text{δ}}{\text{ἀσπι}}$ πόλισμα γραφέν 461 κόμπαζ' ἐπ' ἄλλῳ: λέγε ἄλλον κομπώδη, μηδε [καὶ μηδὲν] ἀποκρύψῃ με τῶν ἀλαζονιῶν [ἀλαζονειῶν] 466 ὁ πᾶν διανέμων 467 γείτονας πύλας ἔχων: ὧν εἶπον. γείτονας οὖν πύλας ἐγγὺς (i. ἐγγὺς ἔχων) ταύτας ἵσταται ἅμα βοῇ τὰς τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Ὀγκαίας, ἀφ' ἧς καὶ αἱ πύλαι Ὀγκαῖαι. ἡ δὲ ἱστορία αὕτη. Ἀγήνωρ ὁ Τύ-

Ὄγκας Ἀθάνας, ξὺν βοῇ παρίσταται,
Ἱππομέδοντος σχῆμα καὶ μέγας τύπος.
ἅλω δὲ πολλήν, ἀσπίδος κύκλον λέγω,
ἔφριξα δινήσαντος· οὐκ ἄλλως ἐρῶ.
ὁ σηματουργὸς δ' οὔ τις εὐτελὴς ἄρ' ἦν
ὅστις τόδ' ἔργον ὤπασεν πρὸς ἀσπίδι,
Τυφῶν', ἱέντα πυρπνόον διὰ στόμα
λιγνὺν μέλαιναν, αἰόλην πυρὸς κάσιν·
ὄφεων δὲ πλεκτάναισι περίδρομον κύτος
προσηδάφισται κοιλογάστορος κύκλον.

472 (ἄρ' ex ἆρ' sec.) 474 [διαστόμα]

ριος παῖδας ἔσχε τρεῖς, Εὐρώπην, Κάδμον καὶ Κίλικα. τῆς δ' Εὐρώπης ὑπὸ Διὸς ἁρπασθείσης ὁ Φοῖνιξ ἀπέστειλεν ἐπὶ ζήτησιν ταύτης τοὺς παῖδας, καὶ εἰ μὴ εὕροιεν, προσέταξε μὴ ἐπανήκειν. ὁ οὖν Κάδμος ἐλθὼν εἰς Ἑλλάδα καὶ μὴ εὑρὼν εἰς Δελφοὺς ἦλθεν ἐρωτήσων ποῦ κατασταίη. ὁ δὲ θεὸς εἶπεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐξελθεῖν τῷ εὑρεθέντι ἀκολουθεῖν. εὑρέθη βοῦς· ἠκολούθει. ἦλθεν εἰς Θήβας, ὤλισθεν ἡ βοῦς, καὶ ὁ μὲν Κάδμος ἐκεῖ ᾤκησεν, ἔθυσε δὲ τὴν βοῦν Ἀθηνᾷ, καὶ τῇ Αἰγυπτίᾳ φωνῇ ταύτην ἐτίμησεν ἐκεῖ Ὄγκαν. ὅθεν οὕτως καὶ αἱ πύλαι ὠνομάσθησαν, ἀπὸ δὲ Κίλικος Κιλικία 469 περιφραστικῶς ὁ Ἱππομέδων, μέγας ὢν καὶ κάλλιστον ἔχων σχῆμα 470 ἅλω δὲ πολλήν: ἅλως ἐστὶ κυρίως, ὅταν νέφη περὶ τὸν ἥλιον ἐκκαυθέντα [ἐκταθέντα] λευκὰ φαίνηται καὶ ἐν κύκλῳ τοῦ ἡλίου γένηται. νῦν δὲ λέγει τὸν ῥοῖζον καὶ τὴν κίνησιν τὴν συνεχῆ τῆς ἀσπίδος. ἔφριξα οὖν, φησί, κινήσαντος καὶ οὐ ψευδῆ λέγω. ὁ δὲ ποιήσας τὴν ἀσπίδα καὶ τὰ σημεῖα αὐτῆς οὐκ ἦν, ὡς ἔοικεν, εὐτελής 472 (ὁ τὸ σῆμα ἐγγράψας τῇ ἀσπίδι) 474 Τυφῶν' ἱέντα: ὤπασε δὲ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τὸν Τυφῶνα ἀφιέντα διὰ τοῦ στόματος καπνὸν μέλανα τὸν ἀδελφὸν τοῦ πυρός. αἰόλην δὲ τὴν ἀκίνητον καὶ ταχεῖαν. κάσιν δὲ εἶπεν, ἐπεὶ σύνεστι τῷ πυρὶ ὁ καπνός 475 τῶν παραδόξων ἐν χαλκῷ λαμπρῷ δεῖξαι μέλαν 476 (ὅλη γὰρ ἡ ἀσπὶς περιφερὴς καὶ κοίλη προσυπεμφαίνεται ἡ ἀσπὶς κύκλωθεν ἔχει ἐζωγραφημένους ὄφεις περιπεπλεγμένους) περίδρομον κύτος: τὸ χώρημα τῆς ἀσπίδος. ἡ δὲ περιφέρεια τῆς ἀσπίδος κύκλῳ ὀφίων [ὄφεων] εἰς ἑαυτοὺς ἄντικρυς ὁρώντων καὶ ἐμπεπλεγμένων τὰ τέλη ἔχει ἐγγεγραμμένου [ἐγγεγραμμένα] πρὸς τὰ τέλη. ἡ ἀσπὶς ἡ κοίλη πρὸς τῇ γαστρὶ τοῦ κατέχοντος αὐτὴν οὖσα (τὸ στρογγύλον τοῦ κύκλου) τοὺς γηγενεῖς δρακοντόποδας ἔγραφον

αὐτὸς δ' ἐπηλάλαξεν, ἔνθεος δ' Ἄρει
βακχᾷ πρὸς ἀλκήν, Θυιὰς ὣς φόβον βλέπων.
τοιοῦδε φωτὸς πεῖραν εὖ φυλακτέον·
φόβος γὰρ ἤδη πρὸς πύλαις κομπάζεται.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

πρῶτον μὲν Ὄγκα Παλλάς, ἥτ' ἀγχίπτολις
πύλαισι γείτων, ἀνδρὸς ἐχθαίρουσ' ὕβριν
εἵρξει, νεοσσῶν ὡς δράκοντα δύσχιμον·
Ὑπέρβιος δέ, κεδνὸς Οἴνοπος τόκος,
ἀνὴρ κατ' ἄνδρα τοῦτον ᾑρέθη, θέλων
ἐξιστορῆσαι μοῖραν, ἐν χρείᾳ τύχης·
οὔτ' εἶδος, οὔτε θυμόν, οὐθ' ὅπλων σχέσιν
μωμητός· Ἑρμῆς δ' εὐλόγως ξυνήγαγεν.
ἐχθρὸς γὰρ ἀνὴρ ἀνδρὶ τῷ ξυστήσεται.
ξυνοίσετον δὲ πολεμίους ἐπ' ἀσπίδων
θεούς· ὃ μὲν γὰρ πυρπνόον Τυφῶν' ἔχει,
Ὑπερβίῳ δὲ Ζεὺς πατὴρ ἐπ' ἀσπίδος
σταδαῖος ἧσται, διὰ χερὸς βέλος φλέγων.
[κοὔπω τις εἶδε Ζῆνά που νικώμενον.]
τοιάδε μέν τις προσφίλεια δαιμόνων·
πρὸς τῶν κρατούντων δ' ἐσμέν, οἳ δ' ἡσσωμένων.
[εἰ Ζεύς γε Τυφῶ καρτερώτερος μάχῃ·
εἰκὸς δὲ πράξειν ἄνδρας ὧδ' ἀντιστάτας·
Ὑπερβίῳ τε πρὸς λόγον τοῦ σήματος
σωτὴρ γένοιτ' ἂν Ζεὺς ἐπ' ἀσπίδος τυχών.]

---

478 ἄρηι 479 θυὰσ 484 δύσχιμον (ε superscr.) c [ᾑρέθη] (ι superscr.) 488 (οὐδ')
489 συνήγαγεν 490 ἀνὴρ ξυνστήσεται 495 εἶδεν
496 μέντοι 498. 500. 499. 501: sed β γ α δ praeposuit c
499 γε πρᾶξιν (δὲ, ει superscr.) c

---

478 ἐμμανής 485 Ὑπέρβιος ὄνομα κύριον 487 (θέλειν γνῶναι τὰ τῆς οἰκείας τύχης) 489 τὰ ἀπὸ τῆς τύχης Ἑρμῇ ἀναφέρουσιν 491 τοὺς θεοὺς ἐν [οὓς ἐν] ταῖς ἀσπίσι φοροῦσιν 494 ἐνιδρυμένος 496 οἰκείωσις 497 τοῦ κρατοῦντος ἐσμὲν Διός, οὗ καὶ τὸ σημεῖον

ΧΟΡΟΣ

πέποιθα δὴ τὸν Διὸς ἀντίτυπον ἀντ. β'
ἔχοντ' ἄφιλον ἐν σάκει τοῦ χθονίου δέμας
δαίμονος, ἐχθρὸν εἴκασμα βροτοῖς τε καὶ
δαροβίοισι θεοῖσιν,
πρόσθε πυλᾶν κεφαλὰν ἰάψειν.

ΑΓΓΕΛΟΣ

οὕτως γένοιτο. τὸν δὲ πέμπτον αὖ λέγω,
πέμπταισι προσταχθέντα Βορραίαις πύλαις,
τύμβον κατ' αὐτὸν Διογενοῦς Ἀμφίονος·
ὄμνυσι δ' αἰχμήν, ἣν ἔχει μᾶλλον θεοῦ
σέβειν πεποιθὼς ὀμμάτων θ' ὑπέρτερον,
ἦ μὴν λαπάξειν ἄστυ Καδμείων βίᾳ
δορός· τόδ' αὐδᾷ μητρὸς ἐξ ὀρεσκόου
βλάστημα καλλίπρῳρον, ἀνδρόπαις ἀνήρ.
στείχει δ' ἴουλος ἄρτι διὰ παρηΐδων
ὥρας φυούσης, ταρφὺς ἀντέλλουσα θρίξ.
ὃ δ' ὠμόν, οὔτι παρθένων ἐπώνυμον
φρόνημα, γοργὸν δ' ὄμμ' ἔχων, προσίσταται.
οὐ μὴν ἀκόμπαστός γ' ἐφίσταται πύλαις·
τὸ γὰρ πόλεως ὄνειδος ἐν χαλκηλάτῳ
σάκει, κυκλωτῷ σώματος προβλήματι,
Σφίγγ' ὠμόσιτον προσμεμηχανημένην
γόμφοις, ἐνώμα, λαμπρὸν ἔκκρουστον δέμας·
φέρει δ' ὑφ' αὑτῇ φῶτα Καδμείων ἕνα,

502 πέποιθα τὸν 503 ἔχοντα 504 δαίμοσιν (βροτοῖσί) 505 θεοῖσι 508 βορρέαισ 513 διόσ ματρὸσ 521 κύκλωι τῶι [κυκλωιτῶι]

502 (ἐναντίον) πιστεύω ἀπολεῖσθαι τὸν ἔχοντα ἐν τῷ σάκει τὸν ἐχθρὸν τοῦ Διὸς δαίμονα 514 καλλιπρόσωπον ὁ νεωστὶ εἰς ἄνδρας τελῶν, ἢ ὁ ἐν παιδικῇ ἡλικίᾳ ἀνδρεῖος. καλλίπρῳρος δὲ ἀντὶ τοῦ εὐειδής, ἐπεὶ ἡ πρῷρα ὡς ὄψις ἐστὶ νεώς 516 τῆς παιδικῆς ταρφύσεως πεπυκνωμένη 517 οὐ σύμφωνον τῇ κλήσει τῆς παρθένου τὸ φρόνημα ἔχων, ἀλλὰ ὠμόν 520 ἐπειδὴ Οἰδίπους ἐμίγη τῇ μητρὶ λύσας τὸ αἴνιγμα τῆς Σφιγγός

ὡς πλεῖστ' ἐπ' ἀνδρὶ τῷδ' ἰάπτεσθαι βέλη.
ἐλθὼν δ' ἔοικεν οὐ καπηλεύσειν μάχην,
μακρᾶς κελεύθου δ' οὐ καταισχυνεῖ πόρον,
Παρθενοπαῖος Ἀρκάς. ὁ δὲ τοιόσδ' ἀνήρ,
μέτοικος, Ἄργει δ' ἐκτίνων καλὰς τροφάς,
πύργοις ἀπειλεῖ τοῖσδ' ἃ μὴ κραίνοι θεός.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

εἰ γὰρ τύχοιεν ὧν φρονοῦσι πρὸς θεῶν,
αὐτοῖς ἐκείνοις ἀνοσίοις κομπάσμασιν,
ἦ τἂν πανώλεις παγκάκως τ' ὀλοίατο.
ἔστιν δὲ καὶ τῷδ', ὃν λέγεις τὸν Ἀρκάδα,
ἀνὴρ ἄκομπος, χεὶρ δ' ὁρᾷ τὸ δράσιμον,
Ἄκτωρ, ἀδελφὸς τοῦ πάρος λελεγμένου·
ὃς οὐκ ἐάσει γλῶσσαν ἐργμάτων ἄτερ
ἔσω πυλῶν ῥέουσαν ἀλδαίνειν κακά,
οὐδ' εἰσαμεῖψαι θηρός, ἐχθίστου δάκους,
εἰκὼ φέροντα πολεμίας ἐπ' ἀσπίδος·
ἔξωθε δ' εἴσω τῷ φέροντι μέμψεται,
πυκνοῦ κροτησμοῦ τυγχάνουσ' ὑπὸ πτόλιν,
θεῶν θελόντων· ἂν ἀληθεύσαιμ' ἐγώ.

ΧΟΡΟΣ

ἱκνεῖται λόγος διὰ στηθέων, στρ. γ'

οισ
527 [καταισχύνειν tacite] 532 ἀνοσίαισ 533 ἤ τ' ἂν an ἦτ' ἂν? [ἦ τἂν tac.] 539 [δ' ἀκουσ] 541 ἔξωθεν, εἴσω· [ἔξωθεν εἴσω tac.] 542 κροτισμοῦ ex κροτησμοῦ 543 θελόντων δ' ἂν

---

528 Ἀντίμαχός φησιν Ἀργεῖον αὐτὸν, οὐχ Ἀρκάδα τοιοῦτός ἐστιν οἷον ἐγὼ εἶπον 529 ἀκούσιον φόνον δράσας ὁ Παρθενοπαῖος εἰς Ἄργος ἔφυγεν 531 εἴθε γὰρ παρὰ θεῶν τύχοιεν ἐπαξίως ὧν φρονοῦσιν ἀνοσίων καὶ ἀλαζονεύονται, ἐπὶ τῶν ἀσπίδων κομπάσματα ἔχοντες 535 ἄλλο οὐδὲν ἢ σιωπᾶν μὲν οἶδεν, τῇ δὲ χειρὶ πολεμεῖν. περιφραστικῶς, πολεμικώτατός [ἀντὶ τοῦ πολ.] ἐστι 537 ὃς τούτου τὸν κόμπον ἐφέξει τῶν πράξεων ἀποδέοντα μὴ ἔσω πυλῶν γενέσθαι τὸν φέροντα τὴν Σφίγγα 542 ἡ ἀσπίς, ἢ ἡ Σφίγξ, βαλλομένη τῷ ἀπὸ τῶν δοράτων κροτισμῷ 544 ὁ λόγος ὁ ἀπὸ τῶν πολεμίων ὁ ἀλαζονικός

τριχὸς δ' ὀρθίας πλόκαμος ἵσταται,
μεγάλα μεγαληγόρων κλυούσᾳ
ἀνοσίων ἀνδρῶν. εἴθε γὰρ
θεοὶ τούσδ' ὀλέσειαν ἐν γᾷ.

ΑΓΓΕΛΟΣ

ἕκτον λέγοιμ' ἂν ἄνδρα σωφρονέστατον
ἀλκήν τ' ἄριστον, μάντιν, Ἀμφιάρεω βίαν·
Ὁμολωΐσιν δὲ πρὸς πύλαις τεταγμένος
κακοῖσι βάζει πολλὰ Τυδέως βίαν,
τὸν ἀνδροφόντην, τὸν πόλεως ταράκτορα,
[μέγιστον Ἄργει τῶν κακῶν διδάσκαλον,]
Ἐρινύος κλητῆρα, πρόσπολον φόνου,
κακῶν τ' Ἀδράστῳ τῶνδε βουλευτήριον·
καὶ τὸν σὸν αὖθις ἐς πατρὸς μοῖραν κάσιν,
ἐξυπτιάζων ὄμμα, Πολυνείκους βίαν,
δυσεκτέλευτον τοὔνομ' ἐνδατούμενος,
καλεῖ. λέγει δὲ τοῦτ' ἔπος διὰ στόμα·
ἦ τοῖον ἔργον καὶ θεοῖσι προσφιλές,
καλόν τ' ἀκοῦσαι καὶ λέγειν μεθυστέροις,
πόλιν πατρῴαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς

---

546 κλύων 547 ἀνδρῶν. εἰ θεοὶ θεοὶ 550 ἀμφιάρεω ex ἀμφιάρεων (ἀμφιάρεω•) 557 αὖθισ προσμόραν (ex πρόσμ.) ἀδελφεὸν 558 ὄνομα 559 δίσ τ' ἒν τελευτῆι 562 μεθ' ὑστέροις (ex μεθυστέροις sec.)

---

545 κατὰ περίφρασιν ἡ θρίξ 546 μεγάλα πράγματα ἀκούων 548 τοὺς πολεμίους 550 Ἀμφιάραος Οἰκλέους τοῦ Μελάμποδος τοῦ Ἀμυθάονος τοῦ Κρηθέως τοῦ Αἰόλου τοῦ Ἕλληνος τοῦ Διὸς, μητρὸς δὲ Ὑπερμνήστρας 551 ἀπὸ Ὁμολωΐδος τῆς θυγατρὸς Νιόβης 553 ἐπεὶ τοὺς Μέλανος ἀπέκτεινε παῖδας Ἀλκάθουν καὶ Λυκαυγέα (i. Λυκωπέα) 555 ἐπειδὴ ἐπηράσατο Οἰδίπους μεθ' αἵματος διανείμασθαι αὐτοὺς τὴν βασιλείαν. ταύτην οὖν τὴν Ἐρινὺν ἐπιστένει ὑπηρέτην ἱερέα 557 τὸν ἀξιοθάνατον· ἢ τὸν συμπράκτορα αὐτοῦ 558 ἀναπτύσσων, ἐτυμολογῶν (i. ἐτυμ.) 559 εἰς δύο διαιρῶν τὸ ὄνομα τοῦ Πολυνείκους, τὸ πολὺ καὶ τὸ νεῖκος 561 καθ' ὑπόκρισιν 562 τοῖς μεθ' ἡμᾶς ὕστερον λέγειν ταῦτα καλόν ἐστιν ὥστε περὶ σοῦ λέγεσθαι

πορθεῖν, στράτευμ' ἐπακτὸν ἐμβεβληκότα.
μητρός τε πηγὴν τίς κατασβέσει δίκη;
πατρίς τε γαῖα, σῆς ὑπὸ σπουδῆς δορὶ
ἁλοῦσα, πῶς σοι ξύμμαχος γενήσεται;
ἔγωγε μὲν δὴ τήνδε πιανῶ χθόνα,
μάντις κεκευθὼς πολεμίας ὑπὸ χθονός.
μαχώμεθ' · οὐκ ἄτιμον ἐλπίζω μόρον.
τοιαῦθ' ὁ μάντις ἀσπίδ' εὔκυκλον νέμων
πάγχαλκον ηὔδα · σῆμα δ' οὐκ ἐπῆν κύκλῳ.
οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ' εἶναι θέλει,
βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενος,
ἐξ ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλεύματα.
τούτῳ σοφούς τε κἀγαθοὺς ἀντηρέτας
πέμπειν ἐπαινῶ · δεινὸς ὃς θεοὺς σέβει.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

φεῦ τοῦ ξυναλλάσσοντος ὄρνιθος βροτοῖς
δίκαιον ἄνδρα τοῖσι δυσσεβεστάτοις.
ἐν παντὶ πράγει δ' ἔσθ' ὁμιλίας κακῆς
κάκιον οὐδέν, καρπὸς οὐ κομιστέος.
[ἄτης ἄρουρα θάνατον ἐκκαρπίζεται ·]
ἢ γὰρ ξυνεισβὰς πλοῖον εὐσεβὴς ἀνὴρ

---

564 (ἐπ' ἀκτὸν ante ras.) 565 [δίκηι ante ras.] 566 πατρὶς δὲ 569 ἐπιχθονὸσ (ἐπὶ χθονὸσ) 571 εὔκηλον ἔχων, sed γρ εὔκυκλον νέμων (sec. mrg.) 572 (ηὔδα ex ηὖδα) 578 [βροτοῖσ ex βροτοὺσ b] 579 δυσσεβεστέροισ 580 (περάγει)

---

565 τὰ δάκρυα τῆς πατρίδος ποία παύσει τιμωρία; 568 κεραυνῷ γὰρ σχισθεῖσα ἔλαβεν αὐτόν 570 οὐκ ἀγεννῆ. οὗτος γὰρ ἐκεῖ καταποθεὶς ὑπὸ τῆς γῆς ὕστερον μετὰ θάνατον ἐμάντευεν 574 βαθεῖαν ἔχων τὴν ἄλοκα τῆς φρενὸς, ἐξ ἧς ἀνδρὸς φύεται λόγος. τοῦτο ὁ Πλάτων ἐν τῇ Πολιτείᾳ ἀπεδέξατο 576 τροπικῶς ὡς ἐπὶ ναυμαχίας 577 δυσκατέργαστος γάρ ἐστιν ὅστις τοὺς θεοὺς τιμᾷ 578 συνάγοντος · ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τὰς συναλλαγὰς καὶ τὰ συμβόλαια ποιουμένων (τῆς τύχης ἢ τῆς μαντείας) 581 οὐκ ἄξιος κομίζεσθαι ὁ καρπὸς αὐτῆς 582 λύμης χωρίον ἡ τῶν πονηρῶν φιλία

ναύταισι θερμοῖς καὶ πανουργίᾳ τινὶ
ὄλωλεν ἀνδρῶν σὺν θεοπτύστῳ γένει,
ἢ ξὺν πολίταις ἀνδράσιν, δίκαιος ὤν,
ἐχθροξένοις τε καὶ θεῶν ἀμνήμοσιν,
ταὐτοῦ κυρήσας ἐνδίκως ἀγρεύματος,
πληγεὶς θεοῦ μάστιγι παγκοίνῳ 'δάμη.
οὗτος δ' ὁ μάντις, υἱὸν Οἰκλέους λέγω,
σώφρων, δίκαιος, ἀγαθός, εὐσεβὴς ἀνήρ,
μέγας προφήτης, ἀνοσίοισι συμμιγεὶς
θρασυστόμοισιν ἀνδράσιν φρενῶν βίᾳ,
τείνουσι πομπὴν τὴν μακρὰν πάλιν μολεῖν,
Διὸς θέλοντος ξυγκαθελκυσθήσεται.
δοκῶ μὲν οὖν σφε μηδὲ προσβαλεῖν πύλαις,
οὐχ ὡς ἄθυμος, οὐδὲ λήματος κάκῃ,
ἀλλ' οἶδεν, ὥς σφε χρὴ τελευτῆσαι μάχῃ,
εἰ καρπὸς ἔσται θεσφάτοισι Λοξίου.
φιλεῖ δὲ σιγᾶν ἢ λέγειν τὰ καίρια.
ὅμως δ' ἐπ' αὐτῷ φῶτα, Λασθένους βίαν,
ἐχθρόξενον πυλωρὸν ἀντιτάξομεν,
γέροντα τὸν νοῦν, σάρκα δ' ἡβῶσαν φύει,
ποδῶκες ὄμμα, χεῖρα δ' οὐ βραδύνεται
παρ' ἀσπίδος γυμνωθὲν ἁρπάσαι δόρυ.
θεοῦ δὲ δῶρόν ἐστιν εὐτυχεῖν βροτούς.

---

584 *ναύτῃισι* 585 [*θεοπτύστωι*] 588 *ἐκδίκωσ* 589 *δάμη* 591 (*οὗτοσ* ex *οὕτωσ* rec.) 590 *ὀϊκλέουσ* 593 *βίαι φρενῶν* (*βίᾳ φρενῶν*) 594 [*πόλιν* tac.] 595 [*συγκαθελκυσθήσεται* tac.] 598 [*ωσ* ex *ω* c] 603 *φύσει* c (*φέρει* superscr.)

---

588 *οἷον σὺν αὐτοῖς θηραθείς* 593 *τοῖς ὁρμῶσι τῇ βίᾳ* 594 *ἐπὶ τὴν εἰς Ἅιδην ἀποικίαν ἑλκυσθήσεται μολεῖν τὴν ἐναντίαν τῇ εἰς Ἄργος* 596 *αὐτόν* 598 *ἀλλ' ὡς μάντις, τὸ τέλος εἰδώς, οὐκ εἰς κίνδυνον ἑαυτὸν καθήσει.* 599 *εἰ φύει ἀλήθειαν τὸ μάντευμα, παρέπεται καρπὸς, εἰ ταῖς τοῦ Ἀπόλλωνος μαντείαις τέλος ἔνι* 600 *παραδιαζευκτικὸς ἀντὶ τοῦ καί, καὶ λέγειν τὰ καίρια* 601 *περιφραστικῶς τὸν Λασθένη τὸν ἰσχυρόν*

ΧΟΡΟΣ

κλύοντες θεοὶ δικαίους λιτὰς ἀντ. γ′
ἡμετέρας τελεῖθ᾽, ὡς πόλις εὐτυχῇ,
δορίπονα κάκ᾽ ἐκτρέποντες ἐς γᾶς
ἐπιμόλους· πύργων δ᾽ ἔκτοθεν
βαλὼν Ζεύς σφε κάνοι κεραυνῷ.

ΑΓΓΕΛΟΣ

τὸν ἕβδομον δὴ τόνδ᾽ ἐφ᾽ ἑβδόμαις πύλαις
λέξω, τὸν αὐτοῦ σοῦ κασίγνητον, πόλει
οἵας ἀρᾶται καὶ κατεύχεται τύχας,
πύργοις ἐπεμβὰς κἀπικηρυχθεὶς χθονί,
ἁλώσιμον παιᾶν᾽ ἐπεξιακχάσας,
σοὶ ξυμφέρεσθαι καὶ κτανὼν θανεῖν πέλας,
ἢ ζῶντ᾽ ἀτιμαστῆρα τώς σ᾽ ἀνδρηλάτην
φυγῇ τὸν αὐτὸν τόνδε τίσασθαι τρόπον.
τοιαῦτ᾽ ἀϋτεῖ καὶ θεοὺς γενεθλίους
καλεῖ πατρῴας γῆς ἐποπτῆρας λιτῶν
τῶν ὧν γενέσθαι πάγχυ Πολυνείκους βία.
ἔχει δὲ καινοπηγὲς εὔθετον σάκος

οὺσ λόγουσ ἡμετέρουσ
607 δικαίασ λιτὰσ ἡμετέρασ d 609 ἐκτρέποντεσ γᾶσ
εἰς
610 (ἐπιμόλουσ rec.) (πύργω^ν rec.) 611 κάνοι cum fallaci post ά liturae vestigio 614 οἵασ ex οἱ• rec. [ας in οἷας in lit. c] 617 [συμφέρεσθαι tac.] 618 τὼσάνδρηλάτην ex τωσανδρηλάτην rec. [τώσ σ᾽ ἀνδρηλάτην tac.] 622 [βίαιι sic] 623 εὔκυκλον et γρ εὔθετον b (εὔκυκλον)

---

608 ἐπιτελεῖτε ὅπως εὐτυχῇ, τὰ ἀπὸ τοῦ πολέμου κακὰ ἀπὸ τῆς γῆς ἐπὶ τοὺς ἐπελθόντας τρέποντες 610 ἀποβαλὼν δὲ αὐτοὺς ὁ Ζεὺς ἔξω τῶν τειχῶν διαφθερεῖ ἐν κεραυνῷ ἐπὶ ταῖς πύλαις 616 ἐκβοήσας ἐπινίκιον παιᾶνα ἐπαλαλάξας μετὰ ἰαχῆς. οὕτω καὶ ὁ Ἴακχος λέγεται παρὰ [παρὰ τὰς] ἰαχὰς τῶν μυουμένων 617 συστῆναί σοι καὶ φονεῦσαι, ἀποθανὼν ἐγγύς 621 τούτων οὖν αὐτῶν βοηθοὺς γενέσθαι τοὺς θεοὺς ἐπεύχεται παντελῶς τῇ βίᾳ αὐτοῦ ὁ Πολυνείκης 623 γρ. εὔθετον, ἵν᾽ ᾖ εὐβάστακτον. θεῖναι γὰρ τὸ ἀναλαβεῖν λέγουσιν Ἀττικοί. καὶ ὅπλα ἔθεντο ἀντὶ τοῦ ἀνέλαβον

---

623 ἔθεντο, ἀνέλαβον II

διπλοῦν τε σῆμα προσμεμηχανημένον.
χρυσήλατον γὰρ ἄνδρα τευχηστὴν ἰδεῖν
ἄγει γυνή τις σωφρόνως ἡγουμένη·
Δίκη γὰρ εἶναί φησιν, ὡς τὰ γράμματα
λέγει, Κατάξω δ' ἄνδρα τόνδε, καὶ πόλιν
ἕξει, πατρῴων δωμάτων τ' ἐπιστροφάς.
τοιαῦτ' ἐκείνων ἐστὶ τἀξευρήματα.
σὺ δ' αὐτὸς ἤδη γνῶθι, τίνα πέμπειν δοκεῖς·
ὡς οὔποτ' ἀνδρὶ τῷδε κηρυκευμάτων
μέμψει· σὺ δ' αὐτὸς γνῶθι, ναυκλήρει πόλιν.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

ὦ θεομανές τε καὶ θεῶν μέγα στύγος,
ὦ πανδάκρυτον ἁμὸν Οἰδίπου γένος·
ὤμοι, πατρὸς δὴ νῦν ἀραὶ τελεσφόροι.
ἀλλ' οὔτε κλαίειν οὔτ' ὀδύρεσθαι πρέπει,
μὴ καὶ τεκνωθῇ δυσφορώτερος γοος.
ἐπωνύμῳ δὲ κάρτα, Πολυνείκει λέγω,
τάχ' εἰσόμεσθα τἀπίσημ' ὅπῃ τελεῖ·
εἴ νιν κατάξει χρυσότευκτα γράμματα
ἐπ' ἀσπίδος φλύοντα σὺν φοίτῳ φρενῶν.
εἰ δ' ἡ Διὸς παῖς παρθένος Δίκη παρῆν
ἔργοις ἐκείνου καὶ φρεσίν, τάχ' ἂν τόδ' ἦν·
ἀλλ' οὔτε νιν φυγόντα μητρόθεν σκότον,

---

627 δίκη δ' ἄρ' 628 λέξει ex λέγει [λέξει] 629 ἕξει· πατρώων (τ' add. sec.) 631 δοκεῖ 634 μέμψηι γνῶθι ναυκληρεῖν 636 [ὤ μοι] 639 ει in κει in litura 640 τοὐπίσημ' (ex τἀπίσημ' sec.) ὅποι 642 συμφοίτω (cum gl. μανίᾳ rec.) 645 (ε ν in οὔτε νιν in lit. rec.)

---

625 ὁπλίτην 632 ἀντὶ τοῦ ἐμοὶ ὧν ἀπήγγειλα 633 περιέπειν, πεφροντικέναι 634 ὦ θεοῖς ἐπιμαινόμενε. ἐπιστρατεύῃ καὶ πατρίδι καὶ πατρῴοις θεοῖς 638 αὐξηθῇ 639 πάνυ γὰρ τὸ ἐπώνυμον τῇ φιλονεικίᾳ [φιλ. συμφωνεῖ] 641 οὐκ εἶπεν θεὸς ἢ ἄνθρωπος, ἀλλὰ τὰ χρυσᾶ γράμματα 642 φλυαροῦντα 645 ἀντὶ τοῦ γεννηθέντα

---

642 μανίᾳ H

οὔτ' ἐν τροφαῖσιν, οὔτ' ἐφηβήσαντά πω,
οὔτ' ἐν γενείου ξυλλογῇ τριχώματος,
Δίκη προσεῖπε καὶ κατηξιώσατο·
οὐδ' ἐν πατρῴας μὴν χθονὸς κακουχίᾳ
οἶμαί νιν αὐτῷ νῦν παραστατεῖν πέλας,
ἢ δῆτ' ἂν εἴη πανδίκως ψευδώνυμος
Δίκη, ξυνοῦσα φωτὶ παντόλμῳ φρένας.
τούτοις πεποιθὼς εἶμι καὶ ξυστήσομαι
αὐτός· τίς ἄλλος μᾶλλον ἐνδικώτερος;
ἄρχοντί τ' ἄρχων, καὶ κασιγνήτῳ κάσις,
ἐχθρὸς ξὺν ἐχθρῷ στήσομαι. φέρ' ὡς τάχος
κνημῖδας, αἰχμήν, καὶ πτερῶν προβλήματα.

ΧΟΡΟΣ

μή, φίλτατ' ἀνδρῶν, Οἰδίπου τέκος, γένῃ
ὀργὴν ὁμοῖος τῷ κάκιστ' αὐδωμένῳ·
ἀλλ' ἄνδρας Ἀργείοισι Καδμείους ἅλις
ἐς χεῖρας ἐλθεῖν· αἷμα γὰρ καθάρσιον·
ἀνδροῖν δ' ὁμαίμοιν θάνατος ὧδ' αὐτοκτόνος,
οὐκ ἔστι γῆρας τοῦδε τοῦ μιάσματος.

646 [β e corr. d] 647 ξυλλογῇ (σ sec) 649 οὔτ' 650 (νιν•) 651 ῆ (sed add. ῆ rec.) 655 [κασιγνήτων] 656 σὺν 657 αἰχμῆσ καὶ πετρῶν 661 χέρασ 662 (αὐτοκτόνοσ ex αὐτόκτονοσ rec.)

647 οὐ γὰρ ἀθρόως φύεται, ἀλλὰ συλλέγεται κατ' ὀλίγον 648 εἶδεν αὐτὸν καὶ ἐφίλησεν. ἀντὶ τοῦ, οὐδὲ ἐν μιᾷ ἡλικίᾳ ἔπραξέ τι δίκαιον 649 καὶ μὲν δὴ οὐδὲ ἐπὶ κακώσει τῆς πατρῴας χώρας ἐγγὺς αὐτοῦ ἔσται ἡ Δίκη 659 τὸν τρόπον τῷ ἀδελφῷ σου βλασφημούμενος [βλασφημουμένῳ] ὑπὸ σοῦ 661 πολέμους ἀνελεῖν καθαρὸν τὸ αἷμα τῶν ἀλληλοκτονούντων ξένων ἐν πολέμοις, τὸ δ' ἀδελφοκτονεῖν ἄντικρυς φονέων ἔργων. ὑπερβατὸν δέ ἐστιν, ἵν' ᾖ, αἷμα γὰρ τοῦτο κάθαρσιν οὐκ ἐπιδέχεται, ὅταν ἀδελφοὶ αὐτόκτονες [ἀλληλοκτόνοι] γένωνται, καὶ οὕτως αὐτῶν ὁ θάνατος γένηται 663 διαπαντὸς αἰσθήσεται [γνωσθήσεται] τὸ μίασμα τοῦτο ἔλλειψις

648 ἀντὶ οὐδὲ H 659 τρόπον τῷ ἀδελφῷ H

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

εἴπερ κακὸν φέροι τις αἰσχύνης ἄτερ,
ἔστω· μόνον γὰρ κέρδος ἐν τεθνηκόσιν·
κακῶν δὲ κᾀσχρῶν οὔ τιν' εὔκλειαν ἐρεῖς.

ΧΟΡΟΣ

τί μέμονας τέκνον; μήτι σε θυμοπλη- στρ. α'
θὴς δορίμαργος ἄτα φερέτω, κακοῦ δ'
ἔκβαλ' ἔρωτος ἀρχάν.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

ἐπεὶ τὸ πρᾶγμα κάρτ' ἐπισπέρχει θεός,
ἴτω κατ' οὖρον κῦμα Κωκυτοῦ λαχόν,
Φοίβῳ στυγηθέν, πᾶν τὸ Λαΐου γένος.

ΧΟΡΟΣ

ὠμοδακής σ' ἄγαν ἵμερος ἐξοτρύ- ἀντ. α'

---

665 (ἓν ex ἐν rec.) 666 κ' αἰσχρῶν [καἰσχρῶν tac.] (εὐκλείαν
η δορίμαργοσ
tac.) [εὔκλειαν tac.] 667 μέμονασ d μήτισ σε 668 (δορὶ μάργοσ
Η ἐπ
rec.) ἄτα b 669 ἔκβαλλ' (ex ἔκβαλ') 673 (ἐξοτρύνει rec.)

---

664 εἴπερ κακὸν φέροι: εἰ ὅλως τις ἀτυχεῖ, καλὸν τὸ δίχα αἰσχύνης 665 μόνον γὰρ κέρδος: ἡ εὔκλεια· ἓν κέρδος τὸ αὐτὸν ἐκδικῆσαι ἀδικούμενον. ἐὰν δὲ ἀνεκδίκητος ἀποθάνῃ, ἕνεκά γε τῶν εἰς αὐτὸν γενομένων κακῶν καὶ αἰσχρῶν ἄδοξος (τοῦτο γὰρ μόνον (μόνως?) τὸ ἓν κέρδος, τὸ φέρειν κακὸν, ἀλλὰ (?) τόδε κακὸν καὶ αἰσχρόν) 666 δειλῶν 671 οἷον εὐστόχως χειμαζέσθω ἴτω κατ' οὖρον: ἀπίτω κατ' εὐθεῖαν τοῦ Κωκυτοῦ κῦμα (οὗτος δὲ ποταμὸς εἰς Ἅιδου, οὗ πορθμεὺς ὁ Χάρων). ἐπειδὴ πᾶν τὸ γένος τὸ Λαΐου κεκλήρωται τούτῳ, ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος μισηθέν. Ἀπόλλωνος δὲ εἶπεν, ἐπειδὴ αὐτὸς μέν ἐστιν καθαρὸς καὶ ἀμίαντος καὶ μὴ κοινωνεῖν τῇ γυναικὶ παρήγγειλεν, οὗτοι δὲ παρήκουσαν καὶ ἐγένοντο ἀνόμως 673 ὠμοδακής σ' ἄγαν: ἡ ἄλογος ἄγαν ἐπιθυμία παρορμᾷ ἡ πικρὸν καρπὸν καὶ κέρδος ἔχουσα· εἰς ταυτὸν οὖν τοὺς ἄνδρας ἀδίκου ἕνεκεν αἵματος, ἵν' ᾖ ὅτι μέλλουσιν οἱ ἀδελφοὶ ἀλλήλους ἀναιρεῖν

---

665 ἡ εὔκλεια ἓν κέρδος· τὸ αὐτὸν H μόνον τὸ ἕν, κέρδος· τὸ φέρειν κακὸν ἐμέ (?), τόδε H

νει πικρόκαρπον ἀνδροκτασίαν τελεῖν
αἵματος οὐ θεμιστοῦ.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

φίλου γάρ ἐχθρά μοι πατρὸς τελεῖν ἀρὰ
ξηροῖς ἀκλαύστοις ὄμμασιν προσιζάνει,
λέγουσα κέρδος πρότερον ὑστέρου μόρου.

ΧΟΡΟΣ

ἀλλὰ σὺ μὴ 'ποτρύνου· κακὸς οὐ κεκλή- στρ. β'
σει, βίον εὖ κυρήσας· μελαναιγὶς οὐκ
εἶσι δόμους Ἐρινύς, ὅταν ἐκ χερῶν
θεοὶ θυσίαν δέχωνται.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

θεοῖς μὲν ἤδη πως παρημελήμεθα,
χάρις δ' ἀφ' ἡμῶν ὀλομένων θαυμάζεται·
τί οὖν ἔτ' ἂν σαίνοιμεν ὀλέθριον μόρον;

ΧΟΡΟΣ

νῦν ὅτε σοι παρέστακεν· ἐπεὶ κλύδων, ἀντ. β'

τ τ τ
674 ἀνδροκλασίαν [ἀνδροκιασίαν] b 675 θεμιστοῦ d
τελεία ηι
676 αἰσχρά τελεῖ ἆρα rec. ex τελεῖ ἀρὰ [τελεῖ αρα d] 677 (προσιζάνει ex προσίζάνει sec.) 679 κεκλήσηι 680 δ' οὐκ 681 εἶσι^ν c δόμων οὗτ' ἂν ex ὅτ' ἂν sec. [οὗτ' ἂν tac.] 684 (ο in λο in lit.) 685 (ἂν σαίνοιμεν ex ἄν σ' αἰνοῖμεν sec.) 686 ἐπεὶ δαίμων

---

676 (τελεία) 677 ἀσυμπαθέσιν, ἀναλγήτοις 678 κέρδος μοι ὑποτιθεμένη τὸ προτερῆσαι ἀποκτείναντα ἢ ὑστερῆσαι 679 ἀ λ λ ὰ σ ὺ μ ὴ 'π ο τ ρ ύ ν ο υ: καλῶς γὰρ πράξας οὐ νομισθήσῃ φαῦλος. οὐ γὰρ ἡ τὴν φοβερὰν ἔχουσα αἰγίδα Ἐρινὺς εἰς τὸν οἶκον ἐκείνου εἴσισιν (i. εἴσεισιν), οὗ οἱ θεοὶ θυσίας προσδέχονται 680 εὐτυχήσας, εὖ πράξας 681 κατὰ τῶν δόμων τοῦ ὁσίου ἀνδρός ὁσίου ἀνδρὸς, οὗ οἱ θεοὶ τὰς θυσίας δέχονται 684 χ ά ρ ι ς δ' ἀ φ' ἡ μ ῶ ν: τὴν ἀπώλειαν ἡμῶν ἐν χάριτος μοίρᾳ λαμβάνουσιν· ἢ μετὰ θάνατον ἴσως εὐκλείας τευξόμεθα. ἄλλως. μετὰ θάνατον, φησίν, αἱ πράξεις τῶν ἀνθρώπων θαυμάζονται. τί οὖν οὐχὶ γενναῖόν τι δράσαντες ἀποθανούμεθα, τὸν Πολυνείκη ὡς ἀσεβῆ ἀνελόντες, ἀλλὰ κολακεύομεν τὸν θάνατον, καὶ οὐχὶ χωροῦμεν πρὸς αὐτόν;

λήματος ἀντροπαίᾳ χρονίᾳ μεταλλακτός, ἴσως ἂν ἔλθοι χαλαρωτέρῳ πνεύματι· νῦν δ' ἔτι ζεῖ.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

ἐξέζεσαν γὰρ Οἰδίπου κατεύγματα·
ἄγαν δ' ἀληθεῖς ἐνυπνίων φαντασμάτων
ὄψεις, πατρῴων χρημάτων δατήριοι.

ΧΟΡΟΣ

πείθου γυναιξί, καίπερ οὐ στέργων ὅμως.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

λέγοιτ' ἂν ὧν ἄνη τις· οὐδὲ χρὴ μακράν.

ΧΟΡΟΣ

μὴ 'λθῃς ὁδοὺς σὺ τάσδ' ἐφ' ἑβδόμαις πύλαις.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

τεθηγμένον τοί μ' οὐκ ἀπαμβλυνεῖς λόγῳ.

ΧΟΡΟΣ

νίκῃ γε μέντοι καὶ κακὸν τιμᾷ θεός.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

οὐκ ἄνδρ' ὁπλίτην τοῦτο χρὴ στέργειν ἔπος.

---

687 ἀντροπαῖα (sed ἀντροπαῖά rec.) χρόνια (ex χρονία)
ε
688 θα•λωτέρωι ex θα•λωτέρωι d (θαλερωτέρῳ ex θαλλωτέρωι, αλ in lit., rec.) 690 ἐξέζεσεν ex ἐξέζεσαν? [ἐξέζεσεν tac.]
δα δα
692 δοτήριοι ex δοτήριοι rec., δοτήριοι ex δοτήρια sec. [δοτηριοι d]
τὶς
693 γυναιξὶν 694 (ἄνη τίσ rec.) 695 [μ' ἤλθησ] 697 νίκην κακὴν

---

687 (ἀνατρεπτικός) 690 αἱ ἀραί 691 ὡς τοῦτο ἐν τοῖς ὕπνοις φαντασθείς, ὅτι δι' αἵματος αὐτῷ ἔσται ἡ τῶν χρημάτων διανομή 692 μερισταί 694 ὧν ἄνη τις: ἀνύσιμα καὶ τελεσθῆναι δυνάμενα 695 ἔνθα ὁ Πολυνείκης 697 τιμωρεῖται· ἢ ἐν ἐρωτήσει ὁ λόγος 698 οὐκ ἄνδρ' ὁπλίτην: ἐμὲ ὁπλίτην ὄντα οὐ χρὴ στέργειν τὸ ὑμέτερον ἔπος· οὐ χρὴ γὰρ ζητεῖν περὶ ἀγαθῆς ἢ κακῆς νίκης

ΧΟΡΟΣ

ἀλλ' αὐτάδελφον αἷμα δρέψασθαι θέλεις;

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

θεῶν διδόντων οὐκ ἂν ἐκφύγοι κακά.

ΧΟΡΟΣ

πέφρικα τὰν ὠλεσίοικον στρ. α'
θεόν, οὐ θεοῖς ὁμοίαν,
παναληθῆ, κακόμαντιν
πατρὸς εὐκταίαν Ἐρινύν,
τελέσαι τὰς περιθύμους
κατάρας Οἰδιπόδα βλαψίφρονος·
παιδολέτωρ δ' ἔρις ἅδ' ὀτρύνει.

ξένος δὲ κλήρους ἐπινωμᾷ ἀντ. α'

οι
700 ἐκφύγοισ (rec.) 703 (παναληθῆ ex παναληθεῖ) 706 βλα-
ις
ψίφρονοσ οἰδιπόδα 707 παιδολέτωρ ἔραδ' ὀτρύνει ex παιδολέτωρ ἔρισδ' ὀτρύνει c (παιδολέτωρ δ' ἔρις ἅδ' ὀτρ. ex παιδολέτωρ δ' ἔρισ δ' ὀτρ.) 708 (κλήροισ ex κλήρουσ) [ἐπινωμᾶν e corr.]

---

701 πέφρικα τὰν ὠλεσίοικον: δέδοικα τὴν τοὺς οἴκους ἀφανίζουσαν θεὶν Ἐρινῦν (i. Ἐρινὺν), οὐδὲν ἔχουσαν θεοῖς ὅμοιον. πᾶς γὰρ θεὸς ἀγαθοποιός 702 θεοὶ γὰρ δοτῆρες ἐάων 703 παναληθῆ, κακόμαντιν: τὴν ἐπὶ κακοῖς ἀληθεύουσαν. ἃ γὰρ νύκτωρ παρεκελεύσατο καὶ γέγονε 705 ἣν ἐπηύξατο Οἰδίπους τελέσαι τὰς ἀράς 707 παιδολέτωρ δ' Ἔρις: ταῦτα παρορμᾷ. δῆλον δὲ ὅτι ἐν ταῖς αἰχμαλωσίαις τὰ παιδία ἀναιρεῖται. ὑποκοριστικῶς δὲ τὴν Ἐρινὺν Ἔριν εἶπεν 708 ξένος δὲ κλήρους ἐπινωμᾷ: ποιητικῶς πάνυ ταῦτα ὁ Αἰσχύλος. τὸν γὰρ Χαλυβαϊκὸν [χαλυβικὸν] (i. Χαλυβδικὸν) καὶ Σκυθικὸν σίδηρόν φησι ταῦτα πράττειν. σεσωματοποίηκε γὰρ τὸν σίδηρον, ὅν φησιν οὕτως ταῦτα κινεῖν κατὰ τῶν παίδων τῶν τὰ χρήματα δάσασθαι βουλομένων, καὶ διὰ ταῦτα πολεμούντων. οὗτος οὖν, φησὶ, μερίζει τοῖς
ε
παισὶ τούτοις καὶ ὥσπερ ἀποκληροῖ οὐχὶ παιδία (παιδία) μεγάλα,

---

703 (ἃ γὰρ — γέγονε.) H

Χάλυβος, Σκυθῶν ἄποικος,
κτεάνων χρηματοδαίτας
πικρός, ὠμόφρων σίδαρος,
χθόνα ναίειν διαπήλας,
ὁπόσαν καὶ φθιμένοισιν κατέχειν,
τῶν μεγάλων πεδίων ἀμοίρους.

ἐπειδὰν αὐτοκτόνως στρ. β′
αὐτοδάϊκτοι θάνωσι
καὶ γαΐα κόνις πίῃ
μελαμπαγὲς αἷμα φοίνιον,
τίς ἂν καθαρμοὺς πόροι;
τίς ἄν σφε λούσειεν; ὦ
πόνοι δόμων νέοι παλαι-
οῖσι συμμιγεῖς κακοῖς.

παλαιγενῆ γὰρ λέγω ἀντ. β′
παρβασίαν ὠκύποινον·

ων
709 (σκυθῶν sec.) 713 φθιμένοισι 715 ἐπειδὰν ex ἐπεὶ δ' ἂν (sec.) (αὐτοὶ κτάνωσιν ex αὐτοκτόνωσιν rec.)
ον
717 χθονία 719 καθαρμα ex καθαρμα d, καθαρμα ex καθαρ-
ον
μουσ b (καθαρμὸν ex καθαρμὸν vel καθαρμὸσ rec., μὸν in lit.)
ξ
721 (παλαιοῖσ) 722 (συμμιγεῖς sec.) 724 παραβασίαν

ἀλλὰ παντελως μικρὰ, δυνάμενα μόνα αὐτῶν τὰ σώματα χωρῆσαι πεπτωκότα. ὅταν μέντοι αὐτοὺς κτάνωσι καὶ ἡ πατρῴα αὐτῶν κόνις πίῃ τὸ αἷμα, τίς ἂν τὸ μύσος αὐτῶν κἀποαθάρῃ; ἢ, ὅταν ὁ ἕτερος ἀποκτείνας αὐτὸς ζήσει (i. ζήσῃ), τίς αὐτὸν καθάρῃ τοῦ μύσους; ἐὰν, φησὶν, ἡ πατρία γῆ πίῃ τὸ αὐτῶν αἷμα. ἔνθεν καὶ αὐτόχθονας φαμέν 713 τάφου μοῖραν ἀπομερίσας αὐτοῖς 716 αὐτοὶ ἑαυτοὺς φονεύσαντες. τῷ ἑαυτῶν σιδήρῳ ἑαυτοὺς τρώσαντες 719 τίς ἂν [ἂν καθαρμὸς] εὑρεθείη; τίς αὐτοὺς ἐκλύσει τοῦ τοιούτου μιάσματος; 723 τὴν παλαιὰν παράβασιν. παρέβη γὰρ τὸν χρησμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος 724 (τὴν ὀξέως μετελθοῦσαν αὐτόν)

---

719 τίς ἂν εὑρηθείη; τίς ἂν αὐτοὺς H

αἰῶνα δ' ἐς τρίτον μένει,
Ἀπόλλωνος εὖτε Λάϊος
βίᾳ, τρὶς εἰπόντος ἐν
μεσομφάλοις Πυθικοῖς
χρηστηρίοις, θνάσκοντα γέν-
νας ἄτερ σώζειν πόλιν.

κρατηθεὶς δ' ἐκ φίλων ἀβουλίαις — στρ. γ'
ἐγείνατο μὲν μόρον αὐτῷ,
πατροκτόνον Οἰδιπόδαν,
ὅστε μὴ πρὸς ἁγνὰν
σπείρας ἄρουραν, ἵν' ἐτράφη,
ῥίζαν αἱματόεσσαν
ἔτλα· παράνοια συνᾶγε
νυμφίους φρενώλεις.

κακῶν δ' ὥσπερ θάλασσα κῦμ' ἄγει· — ἀντ. γ'

---

727 [βία^ι] 729 θνα•σκοντα (H over •) b (θνάσκοντα, η over ά) 731 ἀβουλίαν (ἀβουλίαι?) 732 γείνατο 734 ματρὸσ, sed μὴ πρὸσ mrg. c
737 ἔτλη (α over η) (sec.) (παράνοια ex παρανοία) συναγε (άγ over αγ) ex σύναγε rec. [συναγε (αγ over αγ) d] 738 φρενώλησ (εις over ησ) d

725 Λαΐου, Οἰδίποδος, Ἐτεοκλέους 726 Ἀπόλλωνος εὖτε Λάϊος: τὸ φιλάνθρωπον τοῦ θεοῦ ἐμφαίνεται διὰ τούτου. ὅταν, φησὶν, ὁ Ἀπόλλων τρὶς εἴπῃ τῷ Λαΐῳ· μὴ σπεῖρε τέκνων ἄλοκα, ἐπεὶ κτενεῖ σε ὁ φύς. αὐτὸς δὲ παρωσάμενος τὰς τοῦ θεοῦ ἐντολὰς, ὑπὸ τῶν ἡδονῶν αὐτοῦ κατακρατηθεὶς, συνῆλθεν τῇ Ἰοκάστῃ. τὸ δὲ ἑξῆς, εὖτε Λάϊος κρατηθεὶς ὑπὸ τῶν αὐτῷ φίλων ἡδονῶν· ἢ ἀντὶ τοῦ τῆς γυναικός. κρεῖσσον [κρείσσω] γὰρ τὰ πάθη τῶν λογισμῶν 727 τὸ φιλάνθρωπον τοῦ θεοῦ διὰ τοῦ τρὶς ἐμφαίνει 730 σωθήσεται γὰρ οὕτως ἡ πόλις 731 οἷς ἐκοινώσατο τὸν χρησμόν 735 ὑπερβατόν, σπείρας ῥίζαν αἱματόεσσαν 737 ἔτλα, παράνοια: ἔτλη δὲ ἀγνοίᾳ συναγαγεῖν τοὺς γάμους ὁ τὰς φρένας βλαβείς. ἡ δὲ ἄγνοια, φησὶ, τὰς φρένας ἀπολλύουσα συνήγαγε 738 γάμους 739 κακῶν δ' ὥσπερ

---

737 ἔτλα παρ' ἀνοία. ἔτλη δὲ ἀγνοία H

τὸ μὲν πίτνον, ἄλλο δ' ἀείρει
τρίχαλον, ὃ καὶ περὶ πρύ-
μναν πόλεως καχλάζει·
μεταξὺ δ' ἀλκὰν δι' ὀλίγου
τείνει πύργος ἐν Ἄρει.
δέδοικα δέ, σὺν βασιλεῦσι
μὴ πόλις δαμασθῇ.

τέλειαι γὰρ παλαιφάτων ἀρᾶν στρ. δ'
βαρεῖαι καταλλαγαί· τὰ δ' ὀλοὰ
πελόμεν' οὐ μὰψ ἔρχεται.
πρόπρυμνα δ' ἐκβολὰν φέρει
ἀνδρῶν ἀλφηστᾶν
ὄλβος ἄγαν παχυνθείς.

σι
740 πιτνὸν 743 ἀλκὰ 744 εὗρει 745 σὺνβαλεῦσι ex σὺνβαλεῦσι d, hoc ex σὺμβαλεῦσι (συμβαλεῦσι ante corr.)
αι ος
747 τέλεια ex τέλεια d, hoc ex τέλειαι (τέλεια ex τέλεια rec.) ἀραὶ 749 τελλομεν' ex πελομν' d, hoc ex πελομεν' c (τελόμεν' ex πελόμεν' rec.) οὐ παρέρχεται 750 ἐκβολὰν ex ἐκβολῶν rec.,
ών
hoc ex ἐκβόλων sec. [εκβολαν ex εκβολων b]

θάλασσα: τὰ κακὰ ὥσπερ θαλάσσῃ ἔοικεν, καὶ τὰ μὲν ἐπὶ Λαΐου γέγονε, τὰ δὲ ἐπὶ Οἰδίποδος, τὰ δὲ νῦν· ἅτινα βρέμει περὶ τὸ ἄκρον τῆς πόλεως 740 πρὸ μέν τ' ἄλλα, αὐτὰρ ἐπ' ἄλλα τὸ μὲν πίτνον: οὕτως λέγει, τὸ μὲν πίπτει, τὸ δὲ διεγείρεται, τὸ δὲ περὶ τὴν ναῦν προσρήγνυται 743 μεταξὺ δ' ἀλκά: μεταξὺ δὲ ἡμῶν δι' ὀλίγου ἐστὶν ἡ τῶν πολεμίων δύναμις τῆς ἡμετέρας, καὶ τὸ διάστημα ὁ πύργος ὁ διείργων ἐστίν 744 ἐν πλάτει, ἐν μεταιχμίῳ 747 τέλεια γὰρ παλαιφάτων: τὸ τέλεια ἀντὶ τοῦ τέλειαι· ὑφῆκεν δὲ τὸ ῑ διὰ τὸ μέτρον 748 βαρεῖαι καταλλαγαί: δυσχερὲς τὸ φιλιωθῆναι αὐτοὺς διὰ τὰς κατάρας τὰ δ' ὀλοά: τὰ δὲ δεινὰ τελούμενα οὐ παρέρχεται ἡμῶν 749 (οὐχ ἵσταται) 750 πρόπρυμνα δ' ἐκβολάν: ὅταν δὲ παχυνθῶσιν οἱ ἄνδρες τῷ ὄλβῳ, τότε ὅλου τοῦ φόρτου ἐκβολὴν ποιοῦνται. τοῦτο δὲ πρὸς Ἐτεοκλέα. ἐκβολῶν δέ, τῶν ὑβριστῶν, οἷον δι' ἐκβολῆς ὑβριζόντων 751 (φρονίμων) 753 παρὰ τοῦ-

τίν' ἀνδρῶν γὰρ τοσόνδ' ἐθαύμασαν ἀντ. δ'
θεοὶ καὶ ξυνέστιοι πόλεος, ὅ
πολύβοτός τ' αἰὼν βροτῶν,
ὅσον τότ' Οἰδίπουν τίον,
τὰν ἁρπαξάνδραν
κῆρ' ἀφελόντα χώρας;

ἐπεὶ δ' ἀρτίφρων στρ. ε'
ἐγένετο μέλεος ἀθλίων
γάμων, ἐπ' ἄλγει δυσφορῶν
μαινομένᾳ κραδίᾳ
δίδυμα κάκ' ἐτέλεσεν·
πατροφόνῳ χερὶ τῶν
κυρσοτέκνων ὀμμάτων ἐπλάγχθη,

τέκνοισιν δ' ἀρὰς ἀντ. ε'

---

753 [τόσον tac.] 754 πόλεωσ πολύβοτόc στ' ex π. πολύβοτό στ' d (πόλεωσ πολύβοτόσ τ') 756 (τῖον) 757 ἀναρπαξάνδραν 761 (ἄλ in lit. sec.) 762 καρδίᾳ [κραδίαι non tac.] 765 κρεισσωτέκνων (κρείσσω τέκνων) δ' ἀπ' ὀμμάτων 766 τέκνοισ δ' ἀραίασ

το οὖν (i. τοῦτο· ἦν) Οἰδίπους τὸ πρῶτον εὐδαίμων ἀνὴρ 755 πολύβοτός τ' αἰών: ὁ ὑπὸ πολλῶν ἐμβατευόμενος ἀνδρῶν. ἢ ὁ ἐπιπολὺ ἐκτεινόμενος 756 ὅσον τότ' Οἰδίπουν τίον: ὅσον θαυμασθῆναι καὶ δοξασθῆναι ἐποίησαν. καὶ Εὐριπίδης· Οἰδίπους τὸ πρῶτον εὐτυχὴς ἀνήρ. ἀναρπαξάνδραν δὲ τὴν ἀναρπάξασαν πολλοὺς τῶν ἀνδρῶν. μεταπλασμὸς τοῦ ἀναρπάξανδρος 758 κακὴν μοῖραν 759 ἐπεὶ δ' ἀρτίφρων: ἐπεὶ ἔμφρων ἐγένετο, ἐπεὶ συνῆκεν ὃ ἔπραξε κατὰ τῆς μητρός. εὐδαίμων γὰρ ἦν κατὰ πάντα πρὸ τοῦ μάθῃ [μαθεῖν] τὸ μητρομίξιον. δίδυμα δὲ κακὰ ἔφη τὸ τῶν δύο ὀφθαλμῶν στερηθῆναι. ἓν γὰρ κακὸν τὸ ἑνὸς στερηθῆναι, δύο δὲ τὸ ἀμφοτέρων· ἢ τοὺς περὶ Ἐτεοκλέα καὶ Πολυνείκη γεννήσας, οἳ ἦσαν τῶν ὀφθαλμῶν κρείσσονες. ὀμμάτων δ' ἐπλάγχθη ἀντὶ τοῦ ἐστερήθη τῶν κρειττόνων ὀμμάτων. λέγει δὲ τῶν περὶ Ἐτεοκλέα καὶ Πολυνείκη 764 τῇ τὸν πατέρα φονευσάσῃ χειρί 765 ἐχωρίσθη

---

755 ἢ ἐπὶ πολὺ H

ἐφῆκεν ἐπικότους τροφᾶς,
αἰαῖ, πικρογλώσσους ἀράς,
καί σφε σιδαρονόμῳ
δία χερί ποτε λαχεῖν
κτήματα· νῦν δὲ τρέω,
μὴ τελέσῃ καμψίπους Ἐρινύς.

ΑΓΓΕΛΟΣ

θαρσεῖτε παῖδες μητέρων τεθρυμμέναι.
πόλις πέφευγεν ἥδε δούλειον ζυγόν·
πέπτωκεν ἀνδρῶν ὀβρίμων κομπάσματα,
πόλις δ' ἐν εὐδίᾳ τε, καὶ κλυδωνίου
πολλαῖσι πληγαῖς ἄντλον οὐκ ἐδέξατο,
στέγει δὲ πύργος, καὶ πύλας φερεγγύοις
ἐφραξάμεσθα μονομάχοισι προστάταις.
καλῶς ἔχει τὰ πλεῖστ' ἐν ἓξ πυλώμασιν,
τὰς δ' ἑβδόμας ὁ σεμνὸς ἑβδομαγέτας
ἄναξ Ἀπόλλων εἵλετ', Οἰδίπου γένει

---

767 τροφὰσ 768 αἶ αἶ [αἲ αἲ tac.] 769 [σιδαρονο•μωι ex σιδαροναμωι] 770 διαχειρίαι 773 τεθραμμέναι 775 πέπτωκεν δ' 776 [εὐδία'] 779 ἐφραξάμεθα 780 καλῶσ δ' ἔχει d 782 (εἵλετ' ex εἵλετο)

---

767 ἐπικότους τροφάς: ἐπιβλαβεῖς δὲ ἐντολὰς περὶ τροφῶν ἐφῆκεν αὐτοῖς 769 καί σφε σιδαρονόμῳ: καὶ τοῦτο ἐπηράσατο διὰ σιδήρου αὐτοὺς τὴν οὐσίαν κτήσασθαι 772 ἡ κάμπτουσα τῶν κολαζομένων τοὺς πόδας. οἱονεὶ ἡ συμποδίζουσα καὶ μὴ ἐῶσα φυγεῖν 773 θαρσεῖτε, παῖδες: ἄγγελος ὁ καὶ πρότερον ἀπαγγείλας περὶ τῆς τῶν Ἀργείων ἐφόδου, οὗτος καὶ νῦν ἀπαγγέλλει τὴν ἀδελφοκτονίαν συγγενεῖς, ἢ δειλαί, ὑπὸ μητέρων ἁπλῶς (i. ἁπαλῶς) τεθραμμέναι 775 τὰ παλαιὰ αὐτῶν κομπάσματα 776 πόλις δ' ἐν εὐδίᾳ τε: ἀλληγορεῖ πάλιν, καὶ λέγει ὅτι πολλῶν προσβαλόντων τῇ πόλει οὐδεὶς εἰς αὐτὴν εἰσέπεσεν 777 τοῦ κύματος τὸ ὕδωρ 781 τὰς δ' ἑβδόμας: ἀξιοπίστως καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν πυλῶν εἴρηκεν. ἡ γὰρ ἑβδόμη, φησί, πύλη, ἵνα τὰ μαντεύματα τοῦ Ἀπόλλωνος τὰ Λαΐῳ δοθέντα τέλος λάβῃ. ἑβδόμῃ γὰρ ἐγεννήθη Ἀπόλλων. πέπονθεν οὖν οὐχὶ αὐτὴ ἡ πύλη ἡ ἑβδόμη, ἀλλὰ ὁ φυλάττων αὐτὴν Ἐτεοκλῆς ἐν ἑβδόμῃ γεννηθείς 782 ἔσωσεν

κραίνων παλαιὰς Λαΐου δυσβουλίας.

ΧΟΡΟΣ

τί δ' ἐστὶ πρᾶγος νεόκοτον πόλει παρόν;

ΑΓΓΕΛΟΣ

πόλις σέσωσται· βασιλέοιν δ' ὁμοσπόροιν

ΧΟΡΟΣ

τίνων; τί δ' εἶπας; παραφρονῶ φόβῳ λόγου.

ΑΓΓΕΛΟΣ

φρονοῦσα νῦν ἄκουσον, Οἰδίπου γένους

ΧΟΡΟΣ

οἳ 'γὼ τάλαινα, μάντις εἰμὶ τῶν κακῶν.

ΑΓΓΕΛΟΣ

πέπωκεν αἷμα γαῖ' ὑπ' ἀλλήλων φόνῳ.

ΧΟΡΟΣ

ἐκεῖθι κῆλθον; βαρέα δ' οὖν ὅμως φράσον.

ΑΓΓΕΛΟΣ

ἅνδρες τεθνᾶσιν ἐκ χερῶν αὐτοκτόνων.

ΧΟΡΟΣ

οὕτως ἀδελφαῖς χερσὶν ἠναίροντ' ἄγαν.

ΑΓΓΕΛΟΣ

οὐδ' ἀμφιλέκτως μὴν κατεσποδημένοι.

ΧΟΡΟΣ

οὕτως ὁ δαίμων κοινὸς ἦν ἀμφοῖν ἅμα.

---

784 πρᾶγμα πόλει πλέον 791. 786—788. 793. 790. 792.
εἰς
794—801. 785. 789, praemisso hoc πόλισ σέσωσται· βασιλέωσ δ' ὁμόσποροι 785 βασιλείοιν 786 τίνεσ; [φόβωι]
γένοσ
787 τόκοσ (sec.) 788 οἳ ἐγὼ [οἳ ἐγὼ tac.] 789 γᾶν (γαῖ')
Ηλ .ηλ.
ex γὰρ d 790 κεῖσθον (κεῖσθον) b 791 ἄνδρεσ χειρῶν
κτονων .κτόνων.
[χείρων] αὐτοματων (αὐτομάτων) b

---

784 νεωστὶ κατεσκευασμένον 788 προεῖπεν γὰρ αὐτά 793 ἀμφιβόλως 790 ἐκεῖθι κῆλθον: εἰς τοσοῦτον ἦλθον ὥστε καὶ φονευθῆναι τὸν βασιλέα;

ΑΓΓΕΛΟΣ

αὐτὸς δ' ἀναλοῖ δῆτα δύσποτμον γένος.
τοιαῦτα χαίρειν καὶ δακρύσασθαι πάρα·
πόλιν μὲν εὖ πράσσουσαν, οἱ δ' ἐπιστάται
δισσὼ στρατηγὼ διέλαχον σφυρηλάτῳ
Σκύθῃ σιδήρῳ κτημάτων παμπησίαν.
ἕξουσι δ' ἣν λάβωσιν ἐν ταφῇ χθόνα,
πατρὸς κατ' εὐχὰς δυσπότμους φρουρούμενοι.

ΧΟΡΟΣ

ὦ μεγάλε Ζεῦ καὶ πολιοῦχοι
δαίμονες, οἳ τούσδε ῥύεσθε
Κάδμου πύργους,
πότερον χαίρω κἀπολολύξω
σωτῆρι πόλεως ἀσινείᾳ,
ἢ τοὺς μογεροὺς καὶ δυσδαίμονας
ἀτέκνους κλαύσω πολεμάρχας;
οἳ δῆτ' ὀρθῶς κατ' ἐπωνυμίαν
κλεινοί τ' ἐτεὸν καὶ πολυνεικεῖς
ὤλοντ' ἀσεβεῖ διανοίᾳ.

ὦ μέλαινα καὶ τελεία στρ. α'

γ σ
795 δ' d 796 δακρύεσθαι 800 χθονὸσ 801 φορούμενοι 802 πολισσοῦχοι 803 οἳ δὴ κάδμου πύργουσ τούσδε,ρύεσθε, sed τούσδε,ρύεσθε ex τοὺσδ' ἐρύεσθαι a 806 πόλεωσ ἀσινεῖ σωτῆρι 808 πολεμάρχουσ 809 ἐπωνυμίαν καὶ πολυνεικεὶσ 811 [ἀσεβεῖ ex ἀσεβη]

---

795 αὐτὸς δ' ἀναλοῖ: ὁ Ἀπόλλων ἀναλίσκει τὸ τοῦ Οἰδίποδος γένος 799 (τὴν περιουσίαν) 800 ὅσον ἐνταφῆναι 802 ὁ τρόπος ἐξοχή. Ζεῦ ἄλλοι τε θεοί 805 πότερον χαίρω: φρονίμως ὁ ποιητὴς μέσην ὁδὸν ἔδραμεν, καὶ σωθείσης τῆς πόλεως ἄτοπον (i. ἄτοπον ἡγεῖται) τὸ θρηνεῖν. καὶ οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι (κἀπολολύξω: μετὰ χαρᾶς παιωνίσω) 808 ἐπὶ κακῷ τεχθέντας (ἢ τοὺς μὴ τεκνοποιήσαντας) 809 οἳ δῆτ' ὀρθῶς: ὀρθῶς οὖν καὶ ἐπωνύμως Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκεις (i. Πολυνείκης) ἐκλήθησαν 812 καὶ τελεία γένεος: καὶ τελουμένη ἐπὶ τῷ γένει τοῦ Οἰδίποδος ἀρά

γένεος Οἰδίπου τ' ἀρά,
κακόν με καρδίαν τι περιπίτνει κρύος·
ἔτευξα τύμβῳ μέλος
θυιάς, αἱματοσταγεῖς
νεκροὺς κλύουσα δυσμόρως
θανόντας· ἦ δύσορνις ἅ-
δε ξυναυλία δορός.

ἐξέπραξεν, οὐδ' ἀπεῖπε *ἀντ. α'*
πατρόθεν εὐκταία φάτις,
βουλαὶ δ' ἄπιστοι Λαΐου διήρκεσαν·
μέριμνα δ' ἀμφὶ πτόλιν·
θέσφατ' οὐκ ἀμβλύνεται.
ἰὼ πολύστονοι, τόδ' εἰρ-
γάσασθ' ἄπιστον· ἦλθε δ' αἰ-
ακτὰ πήματ' οὐ λόγῳ.

τάδ' αὐτόδηλα· προὖπτος ἀγγέλου λόγος· *στρ. β'*
διπλαῖ μέριμναι, δίδυμ' ἀγανόρεα κακά,
αὐτοφόνα, δίμορα, τέλεα τάδε πάθη· τί φῶ;

---

814 *καρδίαι* [*ι* in *τι* in lit.] (*περιπιτνεῖ* ex *περιπίτνει* rec.) 816 *υϊ* in *θυϊάσ* in ras. (*θυιάσ*) 817 *δυσφόρωσ* (*δυσμόρωσ* ?) 820 *ἀπεῖπεν* 828 (*ρουπ* in lit.) 829 (*διπλαῖσ μερίμναισ* ante ras.) *ἀνορέα* 830 *δίμοιρα τέλεια τὰ πάθη*

---

814 *περιπίπτει φόβος κακοῦ* 815 *ἔτευξα τύμβῳ μέλος*: τὸ ἑξῆς, *κλύουσα αὐτοὺς δυσμόρως θανόντας ὑπὸ δορὸς ἀλλήλων ἐπιτυμβίδιον θρῆνον ἔτευξα, ὡς θυιάς* 818 *ἦ δύσορνις ἅδε*: *δυσοιώνιστος γέγονεν αὐτοῖς ἡ συμφορὰ τῆς μάχης. ἐπὶ κακῷ συνῆλθον εἰς μάχην* 820 *οὐδ' ἀπεῖπεν*: *οὐκ ἀπηγόρευσε τὸ ποιῆσαι τὰ δεινὰ παρὰ Οἰδίποδος* 822 *ἐπεὶ οὐκ ἐπείσθη Ἀπόλλωνι* 823 *μέριμνα δ' ἀμφὶ πτόλιν*: *ἡ δὲ φροντίς, ἣν ἔσχεν ὁ Λάϊος περὶ τὴν μίξιν, καὶ τὰ θεσπίσματα παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ τῆς πόλεως οὐχ ἡσύχασεν, οὐκ ἀμβλύνεται, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου ὀξέως τελεῖται* 824 *ἀπρακτεῖ* 827 *ἀλλ' ἔργῳ* *αἰακτά*: *θρηνητικά* 828 *τὰ δ' αὐτόδηλα*: *αὐτὰ δὲ ταῦτα φανερά. ὁρᾷ ὁ χορὸς τὰ σώματα βασταζόμενα* *ὁμολογούμενος* 829 *κάκ' αὐτοφόνα*: *ἀλληλοκτόνοι γὰρ ἐγένοντο*

τί δ' ἄλλο γ' ἢ πόνοι δόμων ἐφέστιοι;
ἀλλὰ γόων, φιλίαι, κατ' οὖρον

ἐρέσσετ' ἀμφὶ κρατὶ πόμπιμον χεροῖν ἀντ. β'
πίτυλον, ὃς αἰεὶ δι' Ἀχέροντ' ἀμείβεται
τὰν ναύστολον μελάγκροκον θεωρίδα,
τὰν ἀστιβῆ 'πόλλωνι, τὰν ἀνάλιον
πάνδοκον εἰς ἀφανῆ τε χέρσον.

ἀλλὰ γὰρ ἥκουσ' αἵδ' ἐπὶ πρᾶγος
πικρόν, Ἀντιγόνη τ' ἠδ' Ἰσμήνη,
θρῆνον ἀδελφοῖν· οὐκ ἀμφιβόλως
οἶμαί σφ' ἐρατῶν ἐκ βαθυκόλπων
στηθέων ἥσειν ἄλγος ἐπάξιον.
ἡμᾶς δὲ δίκη πρότερον φήμης
τὸν δυσκέλαδόν θ' ὕμνον Ἐρινύος
ἰαχεῖν, Ἀΐδα τ'
ἐχθρὸν παιᾶν' ἐπιμέλπειν.

---

831 πόνοι πόνων δόμων 832 γόον (οὖργον ex οὖρον rec.) 834 αἰὲν 835 τὰν ἄστονον μελαγκροκὰν [μελάγκροκον tac.] ναύστολον θεωρίδα 836 ἀπόλλωνι 840 ἀδελφοῖν οὐκ 845 [ἀΐδᾳ tac.] 846 [ἐπιμέλπειν ex ἰ•πιμελπειν b]

---

831 ἢ τὰ κακὰ ἀπὸ τῶν κακῶν οἰκεῖ ἐν τῇδε τῇ ἑστίᾳ καὶ τοῖς οἴκοις τούτοις 834 (κτύπον) 835 τὴν διάγουσαν τοὺς νεκρούς τὰν ναύστολον θεωρίδα: οὐ τὴν [θεωρίδα: τὴν] τοῦ Χάρωνος ναῦν θεωρίδα εἶπεν. κυρίως δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος ἡ εἰς Δῆλον ἀπερχομένη. λέγει δὲ ὅτι ταύτην ὁδὸν θεωρητικὴν ὥσπερ οἶδεν ὁ στόνος τὴν ἐπὶ τὸν Ἀχέροντα, τὴν ἀνήλιον, ἣν μηδὲ ἥλιος ὁρᾷ, ἢ τὴν ἀναπνοήν. ἁγνὴ γὰρ ἐκείνη ἡ εἰς Δῆλον ἀπιοῦσα. πάνδοκον δὲ, ἐπεὶ πάντας δέχεται τοὺς ἀποθνήσκοντας (τὴν ἔχουσαν μέλαν λαῖφος) 836 (ἑφερμηνευτικόν) 838 ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, τοῦτ' ἔστιν ἐπὶ τὴν συμφορὰν αἱ ἀδελφαὶ τῶν βασιλέων 843 ἡμᾶς δὲ δίκη πρότερον: δίκαιον ἡμᾶς προκατάρχεσθαι ὡς προακουσάσας, ὑπακούειν δὲ ἐκείνας 846 ἔστι γὰρ καὶ παιὰν ἐπ' ἀγαθοῖς 847 ἰὼ δυσαδελφόταται: ὦ δυσαδελφόταται πασῶν παρθένων αἳ μήτρας (i. μίτρας) κατὰ τὴν φθορὰν λύονται. ἀντὶ δὲ τῆς μήτρας (i. μίτρας) καὶ ζώνης νῦν στρόφον εἶπεν

ἰώ,
δυσαδελφόταται πασῶν, ὁπόσαι
στρόφον ἐσθῆσιν περιβάλλονται,
κλαίω, στένομαι, καὶ δόλος οὐδείς,
μὴ 'κ φρενὸς ὀρθῶς με λιγαίνειν.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α

ἰὼ ἰὼ δύσφρονες, στρ. α'
φίλων ἄπιστοι καὶ κακῶν ἀτρύμονες,
πατρῴους δόμους ἑλόν-
τες μέλεοι σὺν ἀλκᾷ.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β

μέλεοι δῆθ', οἳ μελέους θανάτους
εὕροντο δόμων ἐπὶ λύμῃ.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α

ἰὼ ἰὼ δωμάτων ἀντ. α'
ἐρειψίτοιχοι καὶ πικρὰς μοναρχίας
ἰδόντες, τί δὴ διήλ-
λαχθε σὺν σιδάρῳ.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β

κάρτα δ' ἀληθῆ πατρὸς Οἰδιπόδα
πότνι' Ἐρινὺς ἐπέκρανεν.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α

δι' εὐωνύμων τετυμμένοι, στρ. β'

---

855 ἀλκᾶι, sed γρ αἰχμᾶι b (γρ. αἰχμᾷ mrg. sec.) 859 ἐρρι-ψίτοιχοι ex ἐρριψιτόχοι d (ἐρριψίτοχοι) 860 ἰδόντεσ ἤδη 861 σιδάρωι || οὐκ ἔι ἐπὶ φιλίαι || ἀλλ' ἐπὶ φόνωι διεκρίθητε. || κάρτα (οὐκ ἔτ' ex οὐκέτ'?) 862 (ΗΜ. om.) 864 (ΗΜ. om.?)

---

850 στένομαι: ἀντὶ τοῦ στένω Ἀττικῶς. καὶ γὰρ ἰατρεύομαι καὶ ἀλεύομαι φασίν 851 ὅτι οὐκ ἐκ ψυχῆς θρηνῶ 853 ἐν κακοῖς ἀκμῆτες 854 πατρῴους δόμους ἑλόντες: αἴτιοι τῆς ἁλώσεως γενόμενοι, πορθήσαντες, ἐρήμους ποιήσαντες τῷ ξίφει 860 τὴν ἴσην μοῖραν λαχόντες ἤδη διήλλαχθε: ἡ διαλλαγὴ ὑμῶν οὐκ ἐπὶ φιλίᾳ γέγονεν, ἀλλ' ἐπὶ ἀναιρέσει τῇ σιδήρου 862 κάρτα δ' ἀληθῆ: τῷ ὄντι ἡ τοῦ Οἰδίποδος Ἐρινὺς ἐτελείωσε τὰς ἐκείνου ἀρὰς κατὰ τῶν παίδων 864 δι' εὐωνύμων τετυμμένοι: τὸ ἑξῆς, διήλλαχθε δι' εὐωνύμων. τοῦτο δὲ συμβαίνει ἐν τοῖς κατὰ τὸ ἐναντίον ἱσταμένοις

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β

τετυμμένοι δῆθ', ὁμο-
σπλάγχνων τε πλευρωμάτων
. . . .

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α

αἰαῖ δαιμόνιοι,
αἰαῖ δ' ἀντιφόνων θανάτων ἀραί.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β

διανταίαν λέγεις πεπλαγμένους
καὶ δόμοισιν ἐννέπειν,
ἀναυδάτῳ μένει
ἀραίῳ τ' ἐκ πατρὸς
σὺν διχόφρονι πότμῳ.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α

διήκει δὲ καὶ πόλιν στόνος. *ἀντ. β'*

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β

στένουσι πύργοι, στένει
πέδον φίλανδρον, μενεῖ
κτέανά τ' ἐπιγόνοις.

---

865 *δῆτα* (*ΗΜ. ὁμ•οσπλάγχνων* ante ras.) 868 (*ΗΜ.* om.) *αἶ αἶ* [*αἶ αἶ* tac.] 870 ~ *διανταίαν λέγεισ πλαγάν.* ~ *δόμοισι καὶ σώμασιν.* ~ *πεπλαγμένουσ ἐννέπω*, sed ~ ante *δόμ.* eras. [sine ~ ~ ~] 872 (*ΗΜ.*) 874 *πατρὸσ διχόφρονι* 876 (*ΗΜ.* om.) (*ΗΜ. στένει*) 878 (*ἔανα* rec.)

---

865 *ὁμοσπλάγχνων τε πλευρωμάτων*: *διαμπὰξ ἀλλήλων τὰς πλευρὰς τρώσαντες. ἑκάτερος γὰρ τῶν μονομαχούντων τὸ ἀριστερὸν πλευρὸν τοῦ ἀντιπάλου τιτρώσκειν βούλεται. οἷον διὰ τῶν πλευρῶν αὐτῶν καθήκασιν οἱ ὁμόσπλαγχνοι* 870 *διανταίαν λέγεις πλαγάν*: *πληγὴν λέγεις διαμπὰξ γενομένην, καὶ ἐπὶ τῶν σωμάτων καὶ ἐπὶ τῶν οἴκων. ἄμφω γὰρ ἔχει κακῶς* 872 *ἀναυδάτῳ μένει*: *ἀνῄρηνται ὑπ' ἀλλήλων ἰσχύϊ μεγάλῃ καὶ ἀλαλήτῳ ἀκαθέκτῳ ὀργῇ* 874 *οὐχ ὁμονοοῦντες* 875 *ὁ τούτων στεναγμὸς ἥψατο καὶ τῆς πόλεως* 877 *μενεῖ κτέανά τ' ἐπιγόνοις*: *ἄλλοις ἔσται τὰ χρήματα δι' ἃ ἀπώλοντο. ἢ οὕτως, τὰ κτέανα ταῦτα, οἷον τὰ ὀνείδη, διήξει μέχρι τῶν ἐπιγόνων. κτέανα δὲ εἶπεν ὡς ἐπὶ οὐσίας, οἷον κληρονομήσουσι τῶν παθῶν οἱ παῖδες*

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α

δι' ὧν αἰνομόροις,
δι' ὧν νεῖκος ἔβα θανάτου τέλος.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β

ἐμοιράσαντο δ' ὀξυκάρδιοι
κτήμαθ', ὥστ' ἴσον λαχεῖν.
διαλλακτῆρι δ' οὐκ
ἀμεμφεία φίλοις,
οὐδ' ἐπίχαρις Ἄρης.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α

σιδαρόπλακτοι μὲν ὧδ' ἔχουσιν, στρ. γ'
σιδαρόπλακτοι δὲ τοὺς μένουσιν,
τάχ' ἄν τις εἴποι τίνες,
τάφων πατρῴων λαχαί.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β

δόμων μάλ' ἀχὰν ἐπ' αὐτοῖς
προπέμπει
δαϊκτὴρ γόος αὐτόστονος αὐτοπήμων,
δαϊόφρων, οὐ φιλογα-

---

879 (*ΗΜ.* om.) 880 *ἔβα καὶ θανάτου* 881 (*ΗΜ.* om.) 882 *ὥσθ'* (*τ'* suprascr.) *b* 884 *ἀμεμφία* 886 *σιδηρόπληκτοι* 887 (*ΗΜ.* ante ras.) *σιδαρόπληκτοι* *μένουσι τετυμμένοι δῆθ' ὁμοῦ. τάχ'* 888 (*σ* in *τισ* in lit. sec.) 889 (*ΗΜ.* ante ras.) 890 *μάλ' ἀχάεσσα* (ex *μαλαχάεσσα* sec.) *τοὺσ προπέμπει* (sed *μάλ' ἠχῶ ἐπ' αὐτοὺσ* add. rec.) 893 *δαϊόφρων δ' οὐ*, 'non *δαΐφρων*' (*δαΐφρων δ' οὐ*) *φιλογαθὴσ* ex *φιλαγαθὴσ*

---

881 *ὀξυκάρδιοι: ὀξύθυμοι ὄντες ἐμοιρήσαντο καὶ διενείμαντο τὰ κτήματα ὥστε ἴσον λαχεῖν. φησὶ δὲ τὰς ταφάς* 883 *διαλλακτῆρι δ' οὐκ ἀμεμφία: μέμφονται δὲ οἱ φίλοι αὐτῶν τὸν διαλλακτῆρα σίδηρον ὡς μηδετέρῳ χαρισάμενον* 888 *τάχ' ἄν τις εἴποι: ὡς ἀνοήτως αὐτὸ εἰπούσης ἐρωτᾷ τίνες αὐτοὺς μένουσι* 889 *αἱ σκαφαί· τὸ* (i. *ὡς τὸ*) *φυτὸν ἀμφελάχαινεν* 890 *λείπει τὸ προπομπά* (*προπομπώ*?) 892 *αὐτόστονος: ἐν ἑαυτῷ τὸν στόνον ἔχων. ὁ δὲ γόος, φησὶν, αὐτοπήμων ἐστὶν, ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ κακὰ ἔχων καὶ τὰ πολέμια. δαΐφρων δὲ, οὐκ ἐπὶ τοῖς καλοῖς χαίρων* 893 *δαΐζων τὰς φρένας*

---

881 *ἴσον* H 890 *προπομπώ* H

θής, ἐτύμως δακρυχέων
ἐκ φρενός, ἃ κλαιομένας μου μινύθει,
τοῖνδε δυοῖν ἀνάκτοιν.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α

πάρεστι δ' εἰπεῖν ἐπ' ἀθλίοισιν, ἀντ. γ'
ὡς ἐρξάτην πολλὰ μὲν πολίτας,
ξένων τε πάντων στίχας
πολυφθόρους ἐν δαΐ.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β

δυσδαίμονάς σφ' ἁ τεκοῦσα
πρὸ πασῶν
γυναικῶν, ὁπόσαι τεκνογόνοι κέκληνται,
παῖδα τὸν αὑτᾶς πόσιν αὑ-
τᾷ θεμένα, τούσδ' ἔτεχ'· οἳ δ'
ὧδ' ἐτελεύτασαν ὑπ' ἀλλαλοφόνοις
χερσὶν ὁμοσπόροισιν.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α

ὁμόσποροι δῆτα καὶ πανώλεθροι στρ. δ'
διαρταμαῖς οὐ φίλαις,
ἔριδι μαινομένᾳ,
νείκεος ἐν τελευτᾷ.

---

894 δακρυχέων δ' ἐκ 896 δοιοῖν 897 πάρεστιν δ' 898 πολίταισ 901 δυσδαίμων σφὶν ἡ τεκοῦσα 902 προπασῶν (πρὸ πασᾶν ante corr.?) 904 (αὐτᾶσ, sed ' in lit. sec.) αὑτᾶι 905 [οἵ δ' tac.] 908 (ΙΣΜ.) 909 διατομαῖσ

---

895 ἐκ βάθους θρηνῶν 896 κλαιούσης τοὺς δύο βασιλεῖς
897 πάρεστιν εἰπεῖν: πάρεστιν ἐπ' ἀμφοτέρων τοῦτο εἰπεῖν, ὁ μὲν βασιλικῶς ἐκβαλὼν τὸν ἀδελφὸν, ὁ δὲ βασιλικῶς ἐπιστρατεύσας
898 ἀντίοι γενόμενοι εἴς τε Θηβαίους καὶ Ἀργείους 900 μετὰ φθορᾶς ἐλθούσας 901 δυσδαίμων: ὅτι ὃν ἔτεκεν ἄνδρα ἔσχεν
908 ὁμόσποροι δῆτα καὶ πανώλεθροι: ἀδελφοὶ καὶ πανώλεθροι γεγόνασιν, ἀλλήλους διατεμόντες ἐν μαινομένῃ ἔριδι πρὸς τῷ τέλει τῆς φιλονεικίας. ἀποθανόντων γὰρ πέπαυται τὸ ἔχθος

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β

πέπαυται δ' ἔχθος, ἐν δὲ γαίᾳ
ζοὰ φονορύτῳ
μέμικται, κάρτα δ' εἴσ' ὅμαιμοι.
πικρὸς λυτὴρ νεικέων
ὁ Πόντιος ξεῖνος ἐκ πυρὸς συθείς,
θηκτὸς σίδαρος, πικρὸς δὲ χρημάτων
κακὸς δατητὰς Ἄρης,
ἀρὰν πατρῴαν τιθεὶς ἀλαθῆ.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α

ἔχουσι μοῖραν λαχόντες, ὦ μέλεοι, ἀντ. δ'
διοσδότων ἀχθέων·
ὑπὸ δὲ χώματι γᾶς
πλοῦτος ἄβυσσος ἔσται.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β

ἰὼ πολλοῖς ἐπανθίσαντες
πόνοισι γενεάν·
τελευτᾷ δ' αἵδ' ἐπηλάλαξαν

---

912 (*ΗΜ.* om.) 913 ζοὰ φονορρύτω (φονορρύτῳ) 915 (*ΧΟ.*)
.α. α
919 (ν in ἀρὰν sec.) πατρὸσ ἀληθῆ (ἀληθῆ sec.) 920 (*ΑΝΤ.*)
λαχόντεσ μέλεοι sine ὦ (λαχόντεσ ὦ μέλεοι?) 921 ἀχέων
922 σώματι 924 (*ΙΣΜ.*) ἐπανθήσαντεσ 925 πόνοισι
οι οι
γενεὰν || πόνοισί γε δόμουσ δόμουσ b 926 (δ' αἱ) [δ' αἵδ']

---

912 ἐν δὲ γαίᾳ ζοά: ἡ ζωὴ αὐτῶν κέχυται ἐν τῇ φονορρύτῳ γῇ 914 τῇ συμφορᾷ κάρτα δ' εἴσ' ὅμαιμοι: ὄντως ἀδελφοί εἰσι ταῖς προαιρέσεσι τοιοῦτοι ὄντες 915 πικρὸς λυτὴρ νεικέων: πόντιος ὅτι οἱ Χάλυβες παράλιοί εἰσιν. ἔθνος γὰρ ἐν τῷ Πόντῳ οἱ Χάλυβες, ὅθεν ὁ σίδηρος. πυρὸς δὲ συθείς, ὅτι διὰ πυρὸς ἡ κατασκευή 918 κακὸς δατητάς: πικρὸς μεριστὴς ὁ σίδηρος τῶν χρημάτων. ἐπειδὴ ἐπηράσατο διὰ ξιφῶν αὐτοὺς τὴν οὐσίαν νείμασθαι 923 γᾶς πλοῦτος ἄβυσσος ἔσται: πολλὴ τῆς γῆς ἀφθονία ὑποκείσεται αὐτοῖς. ἢ οὕτως, ὑπὸ γῆς δὲ ὁ πολὺς πλοῦτος αὐτοῖς κέκρυπται, ἀντὶ τοῦ ἐν ἀφανείᾳ 926 τελευτᾷ δ' αἵδ' ἐπηλάλαξαν: ἐπὶ δὲ τῇ τελευτῇ αὐτῶν αἱ ἀραὶ τοῦ Οἰδίποδος ἐπηλάλαξαν

ἀραὶ τὸν ὀξὺν νόμον,
τετραμμένου παντρόπῳ φυγᾷ γένους·
ἔστακε δ' Ἄτας τροπαῖον ἐν πύλαις,
ἐν αἷς ἐθείνοντο, καὶ
δυοῖν κρατήσας ἔληξε δαίμων.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

παισθεὶς ἔπαισας. προῳδός

ΙΣΜΗΝΗ

σὺ δ' ἔθανες κατακτανών.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

δορὶ δ' ἔκανες στρ. α'

ΙΣΜΗΝΗ

δορὶ δ' ἔθανες ἀντ. α'

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

μελεόπονος. στρ. β'

ΙΣΜΗΝΗ

μελεοπαθής. ἀντ. β'

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἴτω γόος. στρ. γ'

ΙΣΜΗΝΗ

ἴτω δάκρυ. ἀντ. γ'

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

πρόκεισαι κατακτάς. στρ. δ'

---

928 [παντρόπω ͅ] 929 ἔστακεν δ' [ἔστακεν] τρόπαῖον [τρόπαιον tac.] 932 (ΙΣΜ. παισθεὶσ ἔπαισασ. ΑΝΤ. σὺ δ': deinde personae lineolis indicatae 933. 934 ἔκτανεσ || δορὶ 937. 938 γόοσ || ἴτω δάκρυα 939 προκείσεται

---

928 παντρόπῳ φυγᾷ γένους: οἷον οὐκ ἔτι φέρει τὰς συμφορὰς τὸ γένος, ἀλλὰ δέδωκεν νῶτα τοῖς κακοῖς, τῆς δὲ ἄτης τρόπαιον ἔστηκεν 928 (immo 924) (οἱ πολλὰ κακὰ ἰδόντες 928 τοῦ ἰδίου) 932 καταχθεὶς ἐπάταξας ἀνῃρέθησαν οὕτως· ὁ πλήξας ἐπλήγη, ὁ δὲ κατακτανὼν, ἀνελὼν τὸν ἕτερον, ἀπέθανεν 937 ἴτω γόος, ἴτω δάκρυα: ποτὲ πρὸς τοῦτον, ποτὲ πρὸς ἕτερον. ἴτω, κοιμάσθω καὶ ὁ ἀνελὼν τὸν ἕτερον, καὶ αὐτὸς προκείσεται, τοῦτ' ἔστι τέθνηκεν 939 δηλονότι νεκρός

ΙΣΜΗΝΗ

* πρόκεισαι φονευθείς. * ἀντ. δ'

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἠέ. στρ. ε'

ΙΣΜΗΝΗ

ἠέ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

μαίνεται γόοισι φρήν.

ΙΣΜΗΝΗ

ἐντὸς δὲ καρδία στένει.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἰὼ ἰὼ δακρυτὲ σύ.

ΙΣΜΗΝΗ

σὺ δ' αὖτε καὶ πανάθλιε.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

πρὸς φίλου ἔφθισο.

ΙΣΜΗΝΗ

καὶ φίλον ἔκτανες.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

διπλᾶ λέγειν

ΙΣΜΗΝΗ

διπλᾶ δ' ὁρᾶν

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἄχεα δοιὰ τάδ' ἔγγυθεν

ΙΣΜΗΝΗ

πέλας ἀδελφὰ δ' ἀδελφεῶν.

---

940 abest 941. 942 ΑΝΤ. ἠὲ ἠὲ μαίνεται 944 πανδάκρυτε 946 φίλου γ' 950 ἀχέων τοίων τάδ' ἐγγύθεν 951 πέλασ δ' αἶδ' ἀδελφαὶ ἀδελφεῶν

---

950 ἀχέων τοίων: τοῖς πάθεσιν ἀγχιστεύοντα [ἀγχιστεύουσαι] ἀντὶ τοῦ οὐκ ἀλλότρια ἀχέω: ἤγουν θρῆναι (i. θρήνων) 951 πέλας δ' αἶδ' ἀδελφαί: ἐγγὺς δὲ τῶν κακῶν καὶ ἡμεῖς αἱ ἀδελφαὶ ἐσμὲν ὧν καὶ οἱ ἀδελφοί

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ὀλοὰ λέγειν.

ΙΣΜΗΝΗ

ὀλοὰ δ' ὁρᾶν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἰὼ Μοῖρα βαρυδότειρα μογερά,
πότνιά τ' Οἰδίπου σκιά.

ΙΣΜΗΝΗ

μέλαιν' Ἐρινύς, ἦ μεγασθενής τις εἶ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἠέ. ἀντ. ε'

ΙΣΜΗΝΗ

ἠέ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

δυσθέατα πήματα.

ΙΣΜΗΝΗ

ἔδειξε δ' ἐκ φυγᾶς ἐμοί.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

οὐδ' ἵκεθ', ὡς κατέκτανεν.

ΙΣΜΗΝΗ

σωθεὶς δὲ πνεῦμ' ἀπώλεσεν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ὤλεσε δῆτα, ναί.

ΙΣΜΗΝΗ

τόνδε δ' ἐνόσφισεν.

---

952. 953 om. 956 (ΙΣΜ. om) μέλαινά τ' 957—959 (Ismenae tribuuntur) 959 πήματα || ἐδείξατ' ἐκ 962 ἀπώλεσεν δῆτα sine ναί 963 καὶ τόνδ' ἐνόσφισεν

---

952 ἐφύμνιον 955 Οἰδίπου σκιά: ὁ ἀσθενὴς Οἰδίπους· ὅτι δοκεῖ νῦν οὐδὲν ὑπάρχειν 957 ἠὲ ἠὲ δυσθέατα: τοῦτο ὡς πρὸς Πολυνείκη, ἐκ τῆς φυγῆς ἐπανήκοντες ἐμοὶ τῇ ἐνταῦθα μεινάσῃ ἐδείξατε ὀδύνας 960 οὐδ' ἵκεθ' ὡς κατέκτανε: ὁ Ἐτεοκλῆς. πρῶτος γὰρ κατέκτανε τὸν Πολυνείκην 961 σωθεὶς δὲ πνεῦμ' ἀπώλεσεν: σωθεὶς ἀπὸ τῆς φυγῆς ἀπώλεσεν τοῦ Ἐτεοκλέους τὸ πνεῦμα· ἢ τὸ αὐτοῦ· ὃ καὶ μᾶλλον

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

τάλαν γένος.

ΙΣΜΗΝΗ

τάλαν πάθος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

δίπονα κήδε' ὁμώνυμα.

ΙΣΜΗΝΗ

δίυγρα πήματα παλμάτων.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ὀλοὰ λέγειν.

ΙΣΜΗΝΗ

ὀλοὰ δ' ὁρᾶν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἰὼ Μοῖρα βαρυδότειρα μογερά,
πότνιά τ' Οἰδίπου σκιά.

ΙΣΜΗΝΗ

μέλαιν' Ἐρινύς, ἦ μεγασθενής τις εἶ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

σύ τοί νιν οἶσθα διαπερῶν, στρ. ϛ'

ΙΣΜΗΝΗ

σὺ δ' οὐδὲν ὕστερος μαθών, ἀντ. ϛ'

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἐπεὶ κατῆλθές ἐς πόλιν, στρ. ζ'

---

965 τάλανα καὶ παθὸν (παθὸν vel πάθον) 966 (∼ δύστονα) 967 (Antigonae) δίυγρα τριπάλτων πημάτων 970 (∼ μοῖρα) sine ἰὼ 972 (Antigonae) μέλαινά τ' 973 (∼ σὺ) τοίνυν

---

965 τλητικὰ πεπονθός 967 δίυγρα: ζῶντα πήματα χεόμενα καὶ πολλά. τριπάλτων δὲ πημάτων, σφοδρῶς πηδησάντων 968 τὸ ἐφύμνιον. ταῦτα δὲ λέγει ὡς βαρέως φέρων 973 σὺ τοίνυν οἶσθα: σὺ οἶδας, ὦ Ἐτεόκλεις, τὴν Μοῖραν ὅσον δύναται διαβὰς αὐτήν 974 σὺ δ' οὐδὲν ὕστερος: σὺ δὲ οὐ μετοὐ πολὺ οὐδὲ ὕστερον ἔμαθες ἄντικρυς τὸν ἀδελφόν σου πολεμήσας

ΙΣΜΗΝΗ

δορός γε τῷδ' ἀντηρέτας. ἀντ. ζ'

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ὢ πόνος στρ. η'

ΙΣΜΗΝΗ

ὢ κακὰ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

δώμασι ἀντ. η'

ΙΣΜΗΝΗ

καὶ χθονί,

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

πρὸ πάντων δ' ἐμοί στρ. θ'

ΙΣΜΗΝΗ

καὶ τὸ πρόσω γ' ἐμοί. ἀντ. θ'

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἰὼ δυσπότμων στρ. ι'

ΙΣΜΗΝΗ

ἄναξ Ἐτεόκλεις.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

σὺ δ' ἀρχαγέτας ἀντ. ι'

ΙΣΜΗΝΗ

. . . .

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἰὼ πάντων πολυστονώτατοι. στρ. ια'

ΙΣΜΗΝΗ

. . . .

Η
976 ἀντηρέτασ. ~ ὀλοὰ λέγειν. ~ ὀλοὰ δ' ὁρᾶν 977 ἰὼ ἰὼ πόνοσ ἰὼ ἰὼ κακὰ 978 δώμασιν καὶ χθονί 981. 982 ἰὼ ἰὼ δυστάνων κακῶν ἄναξ, sed ἐτεόκλεισ ἀρχηγέτα b mrg. (sec.) 983 πολυπονώτατοι

---

976 ἀντηρέτης: ὀρθή ἐστιν. ἀντιστάτης τῷ Ἐτεοκλεῖ 968 ὀλοὰ λέγειν: οὐ μόνον ταῦτα λέγειν ὀλοά, ἀλλὰ καὶ ὁρᾶσθαι. κεῖται γὰρ τὰ σώματα 977 ὁ ἐφ' ἡμῖν ἐξημμένος ἃ δι' ὑμᾶς ἔχομεν 983 ἐπιπονώτατοι. λείπει τὸ ἀδελφοί. πολλοὺς πόνους πονήσαντες

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἰώ, ἰώ, δαιμονῶντες ἄτᾳ.

ΙΣΜΗΝΗ

ἰώ, ἰώ, ποῦ σφε θήσομεν χθονός; ἀντ. ια'

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἰώ, ὅπου τιμιώτατον.

ΙΣΜΗΝΗ

ἰώ, ἰώ, πῆμα πατρὶ πάρευνον.

ΚΗΡΥΞ

δοκοῦντα καὶ δόξαντ' ἀπαγγέλλειν με χρὴ
δήμου προβούλοις τῆσδε Καδμείας πόλεως·
Ἐτεοκλέα μὲν τόνδ' ἐπ' εὐνοίᾳ χθονὸς
θάπτειν ἔδοξε γῆς φίλαις κατασκαφαῖς·
στέγων γὰρ ἐχθροὺς θάνατον εἵλετ' ἐν πόλει,
ἱερῶν πατρῴων δ' ὅσιος ὢν μομφῆς ἄτερ
τέθνηκεν οὗπερ τοῖς νέοις θνήσκειν καλόν.
οὕτω μὲν ἀμφὶ τοῦδ' ἐπέσταλται λέγειν.
τούτου δ' ἀδελφὸν τόνδε, Πολυνείκους νεκρόν,
ἔξω βαλεῖν ἄθαπτον, ἁρπαγὴν κυσίν,

985 ἐν ἄται   986 ἰὼ ἰὼ ex ἰὼ b an a (sec.)   989 ἀπαγγέλλειν b   991 (εὐνοίαι ex εὐναίαι)   993 στυγῶν [σιυγῶν] εἴργων δηλονότι sec.   994 (δ' sec.)

---

985 λυσσήσαντες   986 εἰς ποῖον τῆς γῆς τόπον   987 ὅπου τιμιώτατον μέρος   988 παρὰ τὴν εὐνὴν τοῦ πατρός   989 τὰ δόξαντα τοῖς προβούλοις ἀπαγγεῖλαί με χρή   992 (immo 991) εὐφήμως τὸν τάφον εὐνὴν εἶπεν. ἔδοξεν οὖν τοῖς προβούλοις τῶν Θηβαίων τὸν Ἐτεοκλέα ἐν τῷ τόπῳ τοῦ τάφου καταθάπτεσθαι. διὰ μέντοι τοῦ θάπτειν Ἐτεοκλέα ἀπαγορεύει καὶ μὴ θάπτεσθαι Πολυνείκην. γῆς δὲ κατασκαφὰς εἶπεν οἷον τὰς κάτω σκαφάς. ὑπὲρ ἱερῶν πατρῴων ὁσίως μαχόμενος ἀπέθανεν ἀμέμπτως σκάπτοντας καὶ τάφον ποιοῦντας αὐτῷ φιλίους   993 εἴργων δηλονότι   994 λείπει ἡ ὑπέρ· ὑπέρ ἱερῶν   995 παρὰ τὸ εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμυν[ε]

992 θηβαίων ἐτεοκλέα H

ὡς ὄντ' ἀναστατῆρα Καδμείων χθονός,
εἰ μὴ θεῶν τις ἐμποδὼν ἔστη δορὶ
τῷ τοῦδ'· ἄγος δὲ καὶ θανὼν κεκτήσεται
θεῶν πατρῴων, οὓς ἀτιμάσας ὅδε,
στράτευμ' ἐπακτὸν ἐμβαλών, ᾕρει πόλιν.
οὕτω πετεινῶν τόνδ' ὑπ' οἰωνῶν δοκεῖ
ταφέντ' ἀτίμως τοὐπιτίμιον λαβεῖν,
καὶ μήθ' ὁμαρτεῖν τυμβοχόα χειρώματα,
μήτ' ὀξυμόλποις προσσέβειν οἰμώγμασιν,
ἄτιμον εἶναι δ' ἐκφορᾶς φίλων ὕπο·
τοιαῦτ' ἔδοξε τῷδε Καδμείων τέλει.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἐγὼ δὲ Καδμείων γε προστάταις λέγω,
ἢν μή τις ἄλλος τόνδε συνθάπτειν θέλῃ,
ἐγώ σφε θάψω, κἀνὰ κίνδυνον βαλῶ,
θάψασ' ἀδελφὸν τὸν ἐμόν, οὐδ' αἰσχύνομαι
ἔχουσ' ἄπιστον τήνδ' ἀναρχίαν πόλει.
δεινὸν τὸ κοινὸν σπλάγχνον, οὗ πεφύκαμεν,
μητρὸς ταλαίνης κἀπὸ δυστήνου πατρός.
τοιγὰρ θέλουσ' ἄκοντι κοινώνει κακῶν,
ψυχή, θανόντι ζῶσα, συγγόνῳ φρενί.
τούτου δὲ σάρκας οὐδὲ κοιλογάστορες
λύκοι σπάσονται· μὴ δοκησάτω τινί.
τάφον γὰρ αὐτὴ καὶ κατασκαφὰς ἐγώ,
γυνή περ οὖσα, τῷδε μηχανήσομαι,
κόλπῳ φέρουσα βυσσίνου πεπλώματος,

1004 *πετηνῶν* 1008 (*ἄτιμον•*) [*ἐκ φορᾶς*] 1009 *ἔδοξεν* (*τέ•λει*) 1011 *θέλοι* 1012 (*κ' ἀνακίνδυνον βάλω*) 1017 *κακῶι* ex *κακοῦ* [ex *κακαν* vel *κακον*] 1019 *τούτω* (*τού-*
γεύσονται
του?) 1020 *•πάσονται* [*πάσονται* tac.] 1021 *αὐτῶι*

1001 *ὄνειδος τῷ Πολυνείκει ὥστε μὴ ἑλεῖν αὐτὸν τὴν πόλιν* 1007 *μήτε μὴν ὀξυτάτοις θρήνοις τιμᾶν αὐτόν* 1009 *τῷ τάγματι πλήθει* 1017 *ἀδελφῷ δι' ἀνάγκην γεγονότι κακῷ* 1019 *μεγαλογάστορες* 1020 *μὴ τοῦτο ἀρεσάτω* *γεύσονται* 1023 *τῷ*

καὐτὴ καλύψω, μηδέ τῳ δόξῃ πάλιν.
θάρσει· παρέσται μηχανὴ δραστήριος.

ΚΗΡΥΞ

αὐδῶ πόλιν σε μὴ βιάζεσθαι τάδε.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

αὐδῶ σε μὴ περισσὰ κηρύσσειν ἐμοί.

ΚΗΡΥΞ

τραχύς γε μέντοι δῆμος ἐκφυγὼν κακά.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

τράχυν'· ἄθαπτος δ' οὗτος οὐ γενήσεται.

ΚΗΡΥΞ

ἀλλ' ὃν πόλις στυγεῖ, σὺ τιμήσεις τάφῳ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἤδη τὰ τοῦδ' οὐ δυστετίμηται θεοῖς.

ΚΗΡΥΞ

οὔ, πρίν γε χώραν τήνδε κινδύνῳ βαλεῖν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

παθὼν κακῶς κακοῖσιν ἀντημείβετο.

ΚΗΡΥΞ

ἀλλ' εἰς ἅπαντας ἀνθ' ἑνὸς τόδ' ἔργον ἦν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

. . . .

ΚΗΡΥΞ

ἔρις περαίνει μῦθον ὑστάτη θεῶν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἐγὼ δὲ θάψω τόνδε· μὴ μακρηγόρει.

1025 [θάρσει παρέσται lac.] 1031 διατετίμηται 1036 (ΚΗ. om.) 1037 (ΑΝ. om.)

τοῦ βυσσίνου πέπλου κόλπῳ τὴν γῆν παρακομίζουσα, ὡς ἐπιβάλλειν μέλλουσα χῶμα, διὰ τὸ ὀρύττειν μὴ δύνασθαι 1025 παρέσται μηχανὴ δι' ἧς αὐτὸν θάψω 1028 τραχὺς ἔσται ὁ δῆμος ἐν ἐλευθερίᾳ τοῦ πολέμου γενόμενος 1029 λέγε πολλάκις, τραχὺς ἔσται ὁ δῆμος, ἀλλ' ὅμως οὐκ ἀναστείλῃς με θάψαι 1031 τὰ περὶ τῆς τιμῆς τούτου ὑπὸ θεῶν κέκριται 1034 ὑπὸ μόνου τοῦ Ἐτεοκλέους ἀδικηθεὶς πάντας ἐπολέμησε τοὺς Θηβαίους

ΚΗΡΥΞ

ἀλλ' αὐτόβουλος ἴσθ', ἀπεννέπω δ' ἐγώ.

ΧΟΡΟΣ

φεῦ φεῦ.
ὦ μεγάλαυχοι καὶ φθερσιγενεῖς
Κῆρες Ἐρινύες, αἵτ' Οἰδιπόδα
γένος ὠλέσατε πρέμνοθεν οὕτως,
τί πάθω; τί δὲ δρῶ; τί δὲ μήσωμαι;
πῶς τολμήσω μήτε σὲ κλαίειν
μήτε προπέμπειν ἐπὶ τύμβῳ;
ἀλλὰ φοβοῦμαι κἀποτρέπομαι
δεῖμα πολιτῶν.
σύ γε μὴν πολλῶν πενθητήρων
τεύξει· κεῖνος δ' ὁ τάλας ἄγοος
μονόκλαυτον ἔχων θρῆνον ἀδελφῆς
εἶσι. τίς οὖν ἂν τὰ πίθοιτο;

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α

δράτω τι πόλις καὶ μὴ δράτω σύστ.
τοὺς κλαίοντας Πολυνείκη.
ἡμεῖς μὲν ἴμεν καὶ συνθάψομεν
αἵδε πρόπομποι. καὶ γὰρ γενεᾷ
. . . . κοινὸν τόδ' ἄχος,
καὶ πόλις ἄλλως
ἄλλοτ' ἐπαινεῖ τὰ δίκαια.

1038 (*ΚΗ.* om.) 1039 (*ΗΜ.*) 1042 πρυμνόθεν 1043 (⁓ τί πάθω;) τί δ' ἐρῶ 1048 (⁓ σύ γε) 1049 τεύξηι 1050 θρῆνοσ 1051 εἶσιν. τίς ἂν οὖν τὰ πείθοιτο; 1052 (⁓ δράτω) δράτω πόλισ 1054 ἡμεῖσ γὰρ ἴμεν 1055 [γενέαι]

1038 σῇ βουλῇ καὶ γνώμῃ (σῇ γνώμῃ) ὃ βούλει πρᾶττε 1040 αἱ ἐπὶ τὸ (i. τῷ) φθείρειν γεγονυῖαι 1039 φεῦ φεῦ: διαιρεῖται ὁ χορὸς, τῶν μὲν ὑπὲρ Πολυνείκους, τῶν δὲ ὑπὲρ Ἐτεοκλέους οὐσῶν· ὥσπερ δὲ μεμέρισται ὁ χορὸς, οὕτως καὶ αἱ ἀδελφαί· καὶ ἡ μὲν Ἰσμήνη τῷ Ἐτεοκλεῖ ἀκολουθεῖ καὶ τῇ πόλει, ἡ δὲ Ἀντιγόνη τῷ Πολυνείκει 1051 τίς ἡμῶν ἐστι ταύτης τῆς γνώμης; 1052 δράτω πόλις: ὃ βούλεται ποιείτω εἰς τοὺς κλαίοντας Πολυνείκη 1057 οὐ διόλου τὰ αὐτὰ δοκεῖ τῷ δήμῳ

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β

ἡμεῖς δ' ἅμα τῷδ', ὥσπερ τε πόλις   ἀντισύστ.
καὶ τὸ δίκαιον ξυνεπαινεῖ.
μετὰ γὰρ μάκαρας καὶ Διὸς ἰσχὺν
ὅδε Καδμείων ἤρυξε πόλιν
μὴ ἀνατραπῆναι, μηδ' ἀλλοδαπῶν
κύματι φωτῶν
κατακλυσθῆναι τὰ μάλιστα.

1059 (ΗΜ. ἡμεῖσ)   1063 ἀλλοδαπῶι   1065 [ταμάλιστα lac.]

1059 ἡμεῖς δ' ἅμα: ἅμα τῷ Ἐτεοκλεῖ ἐκκομιζομένῳ ἑπόμεθα 1061 μετὰ γὰρ μάκαρας: μετὰ γὰρ τοὺς θεοὺς καὶ τὴν ἑαυτοῦ παρέθηκεν ἰσχὺν ὑπὲρ τῆς πόλεως· καὶ γὰρ ἐνίκησαν οἱ ἡμέτεροι πολῖται καὶ οὐκ εἴασε τὴν πόλιν ἡμῶν οὕτως ὑπὸ χειμερινοῦ κύματος κατακλυσθῆναι πρὸς τῶν Ἀργείων. ἀκολούθως μέντοι τῷ κύματι καὶ τὸ κατακλυσθῆναι ἐπήνεγκεν

Bonnae, typis Caroli Georgi.

CORRIGENDA

IN CORRUPTISSIMIS QUIBUSDAM ÆSCHYLI CANTICIS.

Colligite fragmenta, ne quid perdatur.

Veterem textum, quoties ego mutavi, subjeci.

CHOËPHORI.

ῥοπὴ δ' ἐπισκοπεῖ Δίκας
ταχεῖα τοὺς μὲν ἐν φάει,
τὰ δ' ἐν μεταιχμίῳ σκότου
μένει χρονίζοντας ἄχη,
τοὺς δ' ἄκρατος ἔχει νύξ.

γ.] *δι' αἵμαθ' ἐκποθένθ' ὑπὸ χθονὸς τροφοῦ*
τίτας φόνος πέπηγεν οὐ διαῤῥύδαν.
διαλγὴς Ἄτα διαφέρει τὸν αἴ-
τιον, παγκαρτέρας νούσου βρύειν.

58. *μένει χρονίζοντ' ἄχη βρύει.* Qui omittunt *ἄχη*, relinquunt *τὰ δὲ* parum definita. Qui retinent *βρύει,* non persuadebunt *μένει* esse dativum. *Μένει*, si verbum est, indiget accusativo, qui comparetur cum *τοὺς μὲν—τοὺς δὲ*. Itaque scripsi *χρονίζοντας*, suffragante metro. *Βρύω*, non ex v. 63, sed hîc erat ejiciendum. Illic sine *βρύειν* habes "disjecti membra poëtæ."

63. *παναρκέτας* vel *παναλκέτας νόσου*. Remedium potest esse *παναρκὴς*, non morbus. Utraque vox abnormis, nec antistrophæ respondet.

γ'.] θιγόντι δ' οὔτε νυμφικῶν ἑδωλίων
ἄκος, πόροι τε πάντες ἐκ[τρικυ]μίας
ὁμοῦ βαίνοντες, χερομυσῆ φόνον
καθαίροντες, [καθαίρ]ουσιν μάτην.

δ.] ἐμοὶ δ', ἀνάγκαν γὰρ ἀμφίπτολιν
θεοὶ προσῆψαν· (ἐκ γὰρ οἴκων
πατρῴων δορός μ' ἐσᾶγον αἶσαν·)
[δεῖ] δίκαια, μὴ δίκαια,
[μὴ] πρέποντ' ἀκριβέσι,

65. πόροι nudè positum pro *flumina* mihi videtur absonum. Ἐκ μιᾶς ὁδοῦ pro εἰς ἕνα τόπον absurdum erat. Ante χερομυσῆ omisi τὸν, quod aut sensum nimis coarctat aut prosam sonat.

67. καθαίροντες ἰοῦσαν ἄτην. Verba corrupta sunt, sensus patet. Pro βαίνοντες fortius aliquid exspectes.

68–77. Anne hæc sint antistrophica, valde dubitatur. Fateor nimis multa me mutare, si idcirco tantum mutem, ut compares constituam strophas. Sed longe aliter se res habet.

70. πατρῴων δόλιον. Corrigunt δούλιόν μ'. Sed nolo repugnantiam cum v. 75 inferre.

72. Blomfieldius, (qui hæc pro epodo habuit,) propter sensum admisit οὐ ante πρέποντα. Quoniam δίκαια accusativum est post αἰνέσαι, obscurissimè interponitur πρέποντα pro πρέπον (ἐστὶ), πρέπει. Deinde verbum δεῖ desideramus, quod ante δίκαια potuit elabi: immo, si paginæ margo discissus erat, δεῖ et μὴ ex initio versiculorum verisimile est *unà* periisse. Χρὴ æque potuit sic perire. Vetus quidem textus habuit καὶ ante μὴ δίκαια: hoc omisi, quia sic metro est congruentius, sensui minus prosaicum. At nihil id ad antistrophicas rationes; quippe in v. 76 in promptu erat, si velles, rescribere τύχαισιν.

73. βίᾳ φερομένων vulgo legitur: *Mihi necesse est justa, injusta, minime decora, violenter ruentium comprobare.* Quivis hæc Latinè audiens sentiet *miscentium* potius quam *ruentium* dici oportere; idque Græcè erit φυρόντων. Proximum est φυρωμένων. Hoc quidem non *miscentium* valet, sed *confingentium, molientium*, nam in Aristoph. Nub. 979, pro πλαττόντων dicitur. Utrumvis hic bonum. Tum βίᾳ ante genitivum incommodè est ambiguum. In Aldinâ est βίαι; si βίαια (pro βιαίως *violenter*) legis, ecce id quod non petebas, versum versui 68 omnino congruentem. Sed quod tandem metrum est vulgati? Dimeter iambicus, credo; sed qualem non temere in Æschyli canticis reperies. Φυρωμένων, dictio minus usitata, corruptioni erat obnoxia.

Jam habemus (δεῖ) δίκαια, | μὴ δίκαια, (μὴ) πρέποντ' ἀρχὰς βίου: si veterem textum sequamur. Corrigunt ἀρχαῖς. Sunt qui explicent: *initiis meæ vitæ.* Ibi autem desidero ἐμοῦ βίου, et ne sic quidem res est clara. (Melius foret ἀρχαῖσί μου.) Etiam obscurius est, si (ut alii volunt) ἀρχαὶ βίου sunt *Fata quæ vitam meam dirigunt.* Dein

δ.] *βίαια φυρωμένων αἰνέσαι,*
πικρὸν φρενῶν στύγος κρατούσῃ.
δακρύω δ' ὑφ' εἱμάτων ματαίοις
δεσποτᾶν τύχαις, κρυφαίοις 76
πένθεσιν παχνουμένη.

τέκνων τ' ἂν κελεύθοις 343
ἐπίστρεπτον αἰῶ κομίσσας . . .
. . . . . .
πάρος δ' [ὤφελόν γ'] οἱ 361
κτανόντες νιν οὕτω δαμῆναι . . .
. . . . . .

Ζεῦ, Ζεῦ, κάτωθ' ἀναπέμπων 376
ὑστερόποινον ἄταν
βροτῶν τλήμονι καὶ πανούργῳ,
παισὶ τοκεῦσί θ' ὁμῶς τέλει σύ.

ε.] **ΧΟ.** *ἐφυμνῆσαι γένοιτό μοι* 380
†πευκάεντ' ὀλολυγμὸν ἀνδρὸς
θεινομένου γυναικός τ'
ὀλλυμένας! τί γὰρ κεύ-

βίου βίᾳ aurem lædit. Ad metrum paulo melius, rescripsi *ἀκριβέσι*, id est, *virtute fastidiosis*. Propter solas rationes antistrophicas in v. 69 dedi *προσῆψαν* pro *προσήνεγκαν*, quod ex *ἀνάγκαν* in 68 opinor exortum.

343. *τέκνων τε κελεύθοις | ἐπίστρεπτον αἰῶνα κτίσσας.* In re incertâ malim tamen *τ' ἂν* quam *τ' ἐν*.—Metrum in fine claudicat. Hermannus intulit *αἰῶ*: inde legunt *αἰῶ κτίσας*. Equidem in antistrophâ prorsus desidero *ὤφελον*. Ex *αἰῶ κομίσσας*, quod ego finxi, iis, qui *αἰῶ* nescirent, proclive foret *αἰῶνα μίσσας* scribere; mox *κτίσσας*.

376. *κάτωθεν ἀμπέμπων.*—Quem rhythmum hic non fero.

379. *χειρὶ, τοκεῦσι δ' ὅμως τελεῖται.* *Χειρὶ* spurium esse, quis neget?

θω; φρενόθυιας ἔμπας
ποτᾶται, πάροιθέν τε πρώρας ἄηται
δριμὺς, ἔγκοτον στύγος.

δ'.] *ΟΡ. καὶ πότ' ἂν 'Αμφιθαλὴς*
Ζεὺς ἐπὶ χεῖρα βάλοι,
φεῦ, φεῦ, Τύραννα δαΐξας,
Πιστά θ' ἕλοιτο χώρᾳ!
δίκαν ἐξ ἀδίκων ἀπαιτῶ,
κλῦτε δὲ Γᾶ χθονίων τε τιμαί.

. . . . . .

ϛ.] *ΗΛ. ποῖ ποῖ δὴ νερτέρων τυραννίδες;*
ἴδεσθε, πολυκρατεῖς ἀραὶ,
ἴδεσθ' 'Ατρειδᾶν τὰ λοίπ' ἀμηχάνως
ἔχοντα καὶ δωμάτων
ἄτιμα. ποῖ τις τράποιτ' ἂν, ὦ Ζεῦ;

ε'.] *ΧΟ. πέπαλται δ' αὖτέ μοι φίλον*
κέαρ, τόνδε κλύουσαν οἶκτον.
καὶ τότε μὲν δύσελπι,
σπλάγχνα δέ μοι κελαινοῦ-
ται πρὸς ἔπος· τότ' ἂν δ' αὖτ'

384. *φρενὸς θεῖον.* Qui Hermanni *φρενὸς οἷον* adoptant, genitivum non mihi comprobant. Si *φρενόμαντις* in codice inveniremus, ex analogiâ *τοῦ οἰωνόμαντις* omnia essent clarissima. *Φρενόθυιας* idem sonare opinor ac *φρενόμαντις*, tantummodo fortius. In Supplic. 558, pro *θείας* hodie *θυιὰς* legunt.

385. Omisi *καρδίας* ut interpretamentum *τοῦ πρώρας*, et *θυμὸς* ex *δριμὺς* male conflatum. Porro valde mihi displicebat duplex choriambus hîc a Blomfieldio excogitatus. Omissis his vocabulis perquam inutilibus, metrorum nexus poëtæ nostro usitatus exoritur.

390. *κάρανα δαΐξας.* Sed *κάρανα* sine epitheto pro *scelesta capita* stare nequit. *Τύραννα* neut. pl. imitatur *Πιστά.*

391. *γένοιτο,* longe nimis abruptè ponitur; nec potuit clarissimus poëta sic loqui. *Πιστὰ*, bene Blomf. refert ad Pers. 2. Orestem pudet orare, ut *ipse* regnet; orat ut Jupiter *fideles præpositos* deligat.

400. *ἴδετε.* In fine versus omisi *φθιμένων.* Duplex dochmiacus si esset, hic nimiam, opinor, haberet concitationem. *Ἴδεσθε* voluit Porsonus.

406. *δύσελπις.* Mihi *δύσελπι* (*κέαρ*) probabilius.

408. Post *ἔπος* omisi *κλυούσᾳ*, inficetum et per se et post v. 405. Mox *τότ' ἂν*, pro vulgato *ὅταν*, Blomfieldii est.

ἐπαλθὴς χαρὰ ῥεῖ' ἀπέστασεν ἄλγος,
πρός τ' ἔσανεν αἰκάλως. 411
ϛ′.] ΟΡ. πῶς σάναντες τύχοιμεν ἂν, τάπερ
πάθοιμεν ἄχεα πρός γ' ἐτῶν!
πάρεστι σαίνειν, τὰ δ' οὔτι θέλγεται.

γ.] ἐπεὶ δ' ἐπεμνησάμην ἀμειλίχων
πόνων ἀκαίρως, τὸ δυσφιλὲς γαμή-
λευμ' ἀπευκτέον δόμοις 615
γυναικοβούλους τε μήτιδας φρενῶν
ἐπ' ἀνδρὶ τευχεσφόρῳ,
ἐπ' ἀνδρὶ λαοῖς ἐπεικότως σέβας.
δ.] . . . .
. . . .
διαὶ Δίκας. τὸ μὴ θέμις 631
γὰρ [ὤλεσαν] λὰξ πέδοι

410. ἐπαλκὲς θραρέαπέστασεν ἄχος, πρὸς τὸ φανεῖσθαί μοι καλῶς. Propter stropham male constitutam, facillimam restitutionem nemo perspexit. Αἰκάλως explicatum per αἱμύλως mox genuit -αι μοι καλῶς.

412. τί δ' ἂν πάντες. (Blomf. εἰπόντες, alii φάντες.) πάτερ ἢ τάπερ. Πῶς nimis audacter, sed necessarium videtur.

413. πάθομεν ἄχθεα πρός γε τῶν τεκομένων. Sed τέκομαι, aiunt, alibi de matre non dicitur. Tempus τοῦ πάθομεν non placet; ἴδεσθε (400) cum πάθοιμεν congruet. Equidem iambicum hîc quàm trochaicum malo. Πάθοιμεν hypotheticè dicitur et laxius, ut ἔται *cognati* pro matre.

614. τὸ erat δὲ. Si ἀκαίρως cum præcedentibus junges, exorietur hæc sententia: "Quoniam *sine necessitate* de Althæâ et de Scyllâ locuta sum, jam (*id quod nostrâ magis refert*) de Clytemnestrâ, etc. . . ." Ἀπευκτέον pro ἀπεύχετον Blomfieldii est.

632. ὤλεσαν erat οὐ. Scholiastes opinatur poëtam, qui voluit dicere: *Jupiter scelestos non præterit impunitos,* sententiam suam sic extulisse: *Jupiter scelestos non humi proculcat.* Ne siquidem omnis Phœbi chorus id approbet, possim ego credere. Οὐ mihi planissimè falsum videtur, et verbum postulari. In antistrophâ excidit aliquid; utrum una syllaba an pes Creticus, non constat. Creticus et metro est mollior et sententiæ dat spatium.

Τὸ μὴ θέμις: supple ὄλλυσθαι vel πατεῖσθαι.

πατούμενον, τὸ πᾶν Διὸς
σέβας παρεκβάντες οὐ θεμιστῶς.

δ′.] . . . .
τέκνον δ' ἐπεισφέρει δόμοι-
σι [τοῖς πατρὸς, χ']αιμάτων
παλαιτέρων τίνει μύσος
χρόνῳ κλυτὰ βυσσόφρων 'Ερινύς.

(Totum hoc carmen descripsi.)

α. *νῦν παραιτουμένῃ μοι, πάτερ* 771
Ζεῦ θεῶν ὀλυμπίων,
δὸς τύχας πλεῖν δόμοις κυρίως, πανσόφῳ
σθένει μαιομένᾳ σ' ἰδεῖν διαδικάσαι.
πᾶν ἔπος ἔλακον· ὦ Ζεῦ, σύ νιν φυλάσσοις!

β.] *πρὸ δὲ δὴ 'χθρῶν τὸν ἔσωθεν μελάθρων, Ζεῦ,*
θές· ἐπεί νιν μέγαν ἄρας 778
δίδυμα καὶ τριπλᾶ παλίμ-
ποινα θέλων ἀμείψει.

α′.] *ἴσθι δ' ἀνδρὸς φίλου πῶλον εὖ-*
νιν ζυγέντ' ἐν ἅρμασιν
πημάτων, κἂν δρόμῳ προστιθείης μέτρον! 783

637. Τέκνον aiunt esse *novam cædem:* sed hoc, tam breviter, profecto intelligere nunquam potui. Ad Orestem refero.

773. *τύχας τυχεῖν δέ μοι κυρίως τὰ σώφροσυν εὖ μαιομένοις ἰδεῖν.* Expungunt δέ μοι, neque explicant unde venerit. Πλεῖν proximum est ad τυχεῖν: nam λ hodiernorum sub lineâ deprimitur. Πανσόφῳ σθένει ex τασωφροσυνευ extundo. Prius volebam [τοῖς] τε σωφρόνως μαιομένοις σ', speciosius quam sanius.

775. διαδικάσαι (quæ vox quasi clavis est sententiæ) male mutant in διὰ δίκας, ut τοῦτ' ἰδεῖν (v. 785) conservent.

783. ἐν δρόμῳ προστιθείς. Mutavi propter sensum: postea inveni, sic demum posse 774 corrigi.

δὸς οὖν σωζομένου ῥυθμοῦ ποτε διαθεῖν
ἔμπεδον ἀνομένων βημάτων ὄρεγμα.

γ.] οἵ τ' ἔσω δωμάτων
πλουτογαθῆ μυχὸν νομίζετε,
κλῦτε, σύμφρονες θεοί.
ἄγετε, τῶν πάλαι πεπραγμένων
λύσαιτε θαῖμα προσφάτοις δίκαις.
γέρων φόνος μήκετ' ἐν δόμοις τέκοι,
τοῦδε καλῶς κταμένου.

μεσῳδ.] ὦ μέγα ναίων στόμιον,
σὺ δὲ σὸν [πέτασον] δόμον ἀνδρί,
καί νιν ἐλευθερίοις
λαμπρῶς δὸς ἰδεῖν φιλίοις
ὄμμασιν ἐκ δνοφερᾶς καλύπτρας.

γ΄.] ξυλλάβοι δ' ἐνδίκως
παῖς ὁ Μαίας ὁ φωριώτατος,
πρᾶξιν οὐρίαν θέλων.
κρύφα μὲν εὔσκοπον δ' ἔπος λέγων,
νύκτωρ ἐπ' ὀμμάτων σκότον φέρει,

785. *τίς ἂν . . . τοῦτ' ἰδεῖν δάπεδον.* Ἰδεῖν mutant in ἴδοι: sed talis corruptela non est veri similis.

791. *λύσασθ' αἷμα.* Sed, ut opinor, reus λύεται, deus λύει vel reum vel ἄγος.

793. *τὸ δὲ καλῶς κτάμενον.* Τοῦδε (φόνου) sc. sontium.

794. *εὖ δὸς ἂν ἰδεῖν δόμον ἀνδρός.* In εὖ δὸς ἄν latere σὺ δὲ σὸν, atque ἰδεῖν irrepsisse, fortasse e v. 796, vehementer credo. Πέτασον post σὺ δὲ σὸν, quia assonant, potuit excidere. Postea δὸς in v. 796 erat omittendum, propter δὸς in v. 794 male præceptum.—Ceterum opus est consonante post στόμιον.

795. *ἐλευθερίως λαμπρῶς ἰδεῖν.*

799. *Μαίας ἐπιφορώτατος.* Nec articulo possum carere, nec ἐπίφορος satis bene Mercurium describit. Versus strophicus, quem post optimum Hermannum sollicitant, mihi sanissimus esse videtur.

801. *κρύπτ' ἄσκοπον.* De εὐσκοπῳ Ἀργειφόντῃ exspectes potius εὔσκοπον, idque sententiæ magis convenit. Μὲν sensui consulens insero, atque strophicum suffragantem habeo.

802. *νύκτα πρό τ' ὀμμάτων.* Nec lepidè nec satis grammaticè.—Vereor sanè ne θαῖμα in 791 sit prosaicum, et metrum præfero vulgati.

καθ' ἡμέραν δ' οὐδὲν ἐμφανέστερον,
πολλά τε δῆλα φανεῖ.

δ.] καὶ τότ' ᾠδὰν, κλυτὸν δωμάτων λύτρον,
θῆλυν οὐριοστάταν,
ὁμοῦ δὲ κρεκτὸν γοητῶν νόμον
μεθήσομεν. πόλει τάδ' εὖ·
ἐμὸν, ἐμὸν κέρδος αὔξ-
εται τόδ', Ἄτα δ' ἀποστατεῖ φίλων.

β'.] σὺ δὲ θαρσῶν, ὅταν ἥκῃ μέρος ἔργων,
ἐπαΰσας Πατρὸς αὐδὰν
θρεομένᾳ Τέκνον, πέραιν'
οὐκ ἐπίμομφον ἄταν·

δ'.] Περσέως τ' ἐν φρεσὶν καρδίαν σχέθων,
τοῖς θ' ὑπὸ χθονὸς φίλοι-
σι τοῖς τ' ἄνωθεν πρόπραξον χάριν
σφαγᾶς λυτῆρος, ἔνδοθεν
φόνιον ἄταν τιθεὶς,
τὸν αἴτιον δ' ἐξαπόλλυ' ἐν μέρει.

803. ἐμφανέστερος. Bene mutavit Schutzius.

804. Post 800 legebatur πολλὰ δ' ἄλλα φανεῖ χρῄζων. Id esse aut spurium, aut ex suo loco depulsum, constat. Χρῄζων e manu alicujus est, qui Apollinem opinabatur indicari. Hoc expulso, facile corriges ut supra. Ceterum sine hoc versu, quod sequitur, (καὶ τότε,) sensu caret.

805. καὶ τότε δὴ πλοῦτον δωμάτων λυτήριον. Λύτρον scripsi propter antistrophicum. Pro πλοῦτον Blomfieldius πολὺν intulit. Postulemus καὶ τόθ' ὑμνὸν πολὺν . . . ut lyricis (κρεκτὸν) vox opponatur: aliter, nimis est obscurum. Quare τότε δὴ in τότ' ᾠδὰν potius quam in τότ' ἤδη muto. Absurdum illud πλοῦτον in mentem scribentis poterat per λύτρον venire.

815. θροούσᾳ πρός σε, Τέκνον.

820. προπράσσων χάριτος ὀργᾶς λυπρᾶς. In loco pæne desperato, sanissimus est strophicus. Opus est imperativo. Interpretor πρόπραξον, (*Amicorum*) *vice exige, expostula* (*pœnam*). Quod in textu scripsi, non ausim affirmare; attamen Latinè reddo: *Expostula gratiam cædis liberatoriæ.* Cf. τυχὴ σωτήρ.

822. φοινίαν.

824. ἐξαπολλὺς μόρου vel μόρον corruptum. Ἐν μέρει foret *vicissim* ulciscentis, ergo *suo jure.*

Ἔθιγε δὲ ξίφους χερὸς ἐτήτυμος
Διὸς κόρα· (Δίκαν δέ νιν
προσαγορεύομεν
βροτοὶ τυχόντες καλῶς·)
ὀλέθριον πνέουσ᾽ ἐν ἐχθροῖς κότον.

γ.] *τάδ᾽ ἄρα Λοξίας ὁ Παρνάσσιος,*
μέγαν ἔχων μυχὸν χθονὸς, ἀπαξιῶν,
τὰν ἀδόλως δολίαν
βλαψίπουν ἐν χρόνοις οἷσι μετοίχεται.
κρατεῖ τοι λόγος, τὸ, θεῖόν περ ὄν-
τα μὴ [οὐχ] ὑπουργεῖν
[Δία] κακοῖς, ἄξιον δ᾽ οὐρανοῦ-
χον ἀρχὰν σέβειν. Πάρα τὸ φῶς ἰδεῖν.

β΄.] *μέγαν ἀφηρέθην ἅλιον, οἰκίοις*
ἀναφανέντ᾽ ἐμοῖς. Πουλὺν ἄγαν χρόνον

935. *ἔθιγε δε μάχα.*—Schol. legisse videtur *ἔθιγε δὲ ξίφους μάχᾳ ἐτήτυμος* . . . Nempe e *ξίφους* et *χερὸς* profluit primo *μάχαιρας*, dein *μάχα χερὸς*; mox ejectum est aut *ξίφους* aut *χερός*.

940. *τάπερ ὁ Λοξίας ὁ* . . . *χθονὸς ἐποχθείαξεν ἀδόλως*. Si antiquitus *ἀπαξιῶν* exaratum est *ἀπαχσιῶν*, (quod posse videmus ex Attico illo *αἰθὲρ μέμ φσυχὰς ὑπεδέχσατο*,) non nimis a vestigiis scripturæ recedit. Antiquissimas esse hujus fabulæ depravationes, ex Scholiaste satis patet. *Τάπερ* corruptum esse constat. Duplex articulus hic mihi displicet, nec dactylus obtrudendus initio versiculi: igitur improbo *τάνπερ*.

944. *βλαπτομέναν ἐν χρόνοις θεῖσαν ἐποίχεται.* Πόδα cum *βλαπτομέναν* requiro. Hermannus intulit *χρονισθεῖσαν*. Si Scholefieldius bene interpretatur *ἐποίχεται* *arcessit* vel *dirigit*, sanum potest esse; sed *ἐποίχεται* est *obit*, *invadit*.

944. *κρατεῖταί πως τὸ θεῖον, παρὰ τὸ μὴ ὑπουργεῖν κακοῖς*. Dubitanter addidi *οὐχ* contra hiatum.

948. Vulg. *μέγαν δ᾽ ἀφηρέθην ψάλιον οἴκων*. Sensus metaphoræ obscurus, nexus rerum vix idoneus. *Ἅλιον*, metro quoque melius, optime sequitur *φῶς*. Masculinum *μέγαν* confirmat *ἅλιον*. Mox *οἴκων* metro non convenit.

949. *ἄναγε μὰν δόμοις*. Neque hoc, neque *ἄνα γε μὰν, δόμοι!* possum tanquam ex poetâ accipere. Abrupta, conscissa, divulsa sunt omnia. Tum *οἴκων* et *δόμοις*, illepide. An nimiâ curâ *πουλὺν* rescripsi pro *πολύν*? Vide stropham.

Ut textum constitui, ὁ *ἥλιος* neque Orestes est neque Agamemnon, sed *felicitas ex principe præsente ac florente*.

χαμαιπετὴς ἔκειτ᾽, ἀεὶ
[καλυφθεὶς σκότῳ,]

γ΄.] τάχα δὲ παντελὴς χρόνῳ σκέψεται
πρόθυρα δωμάτων, ὅταν ἀφ᾽ ἑστίας
μῦσος ἅπαν παραλύ-
σῃ καθαρμοῖσιν ἀτᾶν ἐλατηρίοις.
τύχαι δ᾽ εὐπροσωπόκοιτοι, τὸ πᾶν
ἰδεῖν ἀκοῦσαί τ᾽
ἐραμένοισιν, μέτοικοι δόμων,
πεσοῦνται πάλιν. Πάρα τὸ φῶς ἰδεῖν.

SUPPLICES.

Δίαν δὲ λιποῦσαι 4
χθόνα σύγχορτον Συρίᾳ φεύγομεν,
οὔτιν᾽ ἐφ᾽ αἵματι δημηλασίαν
ψήφῳ πόλεως ἐξωσθεῖσαι·
ἀλλ᾽ [αὐταγρέτοις] αὐτογένητον

950. χαμαιπετεῖς ἐκείσθ᾽ vel ἐκεῖθ᾽. Vox ἀεὶ cum πολὺν χρόνον jungi non potest. Interposui καλυφθεὶς σκότῳ propter strophicum.

952. χρόνος ἀμείψεται, sine sensu. Haud sanè confido χρόνῳ σκέψεται esse verum; tamen formam sententiæ fortasse rectè exhibet.

954. μῦσος πᾶν ἐλάσῃ. Si vetus μῦσος (circumflexum) plane pravum sit, reponendum μῖσος. Παραλύσῃ crediderim in πᾶν ἐλάσῃ corruptum expulisse ἅπαν. Ἐλάσῃ ἐλατηρίοις suam vim habet nullam. Ergo friget. Nec strophico respondet ἐλάσῃ.

957. ἰδεῖν ἀκοῦσαι θρεομένοις. Tu Sophocleum illud ἔραμαι πυθέσθαι novisti. Ceterum metaphorâ audaci τύχαι (ut opinor) appellantur μέτοικοι δόμων.

---

6. Reliqui δημηλασίαν correctorum. Suspicor tamen δημηλασίᾳ esse adjectivum et οὔτιν᾽ corruptum.

7. Vulgo γνωσθεῖσαι, sensu non comprobato, numeris parum aptis.

8. ἀλλ᾽ αὐτογένητον φυξάνορα. Certatim restituunt φυξανορίᾳ, bene; item αὐτογενεῖ, minus bene. Atque unde illud τὸν? Ante ἀσεβῆ τ᾽ certe alterum erat epitheton τοῦ γάμου: porro αὐτογενῆ proprium est talis conjugii. Αὐταγρέτοις ante αὐτογένητον facile omittitur. In Eumen.

φυξανορίαις γάμον Αἰγύπτου 9
παίδων ἀσεβῆ τ' ὀνοταζόμεναι.

. . . . . .

ἔστι δὲ κἀκ πτολέμου τειρομένοις 77
βωμὸς ἀρησφύγετον
ῥῦμα, δαιμόνων σέβας.
εἴθ' εἴη Διὸς εὔκολον ἦθος! 80
Διὸς ἵμερος οὐκ εὐθήρατος ἐτύχθη.

. . . .

θεοῖς δ' ἐναγέα τέλεα πελει ἐμῶν γάμων 115
ἐπίδρομα, ῥόθια, πανασεβῆ.

. . . .

πάντα δὲ σθένουσ' ἀρωγὸς 138
ἃς φίλας ἀδμῆτος ἀδμήτα
ῥύσιος γενέσθω.

. . . .

εἰ δὲ μὴ, μελανθὲς ἢ 144
Διόκτυπον γένος τοὐγγάϊον, . . .

---

post Hermannum restituunt τοὺς μὲν καθαρῶς καθαρὰς. In Iph. A. 21 fortasse l. καὶ τὸ [φιλητὸν] φιλότιμον, pro parœmiaco.

78. ἄρης φύγασιν ῥῦμα. Corrigunt, ἀρῆς. Si jungis ἀρῆς ῥῦμα, φύγασιν valde obest, et post ἐκ πτολέμου τειρομένοις prorsus languet. Ἀρησφύγετον ad instar τοῦ κρησφύγετον procusum crediderim. Ceterum ἀρειφύγασιν mallem quam ἀρῆς φύγασιν.

80. εἰ θείη Διὸς εὖ παναληθῶς. An εὔπαλον pro εὔκολον? cf. 85.

115. θεοῖς δ' ἐναγέα τέλεα πελομενών καλῶς | ἐπιδρομῶσ', ὅθι θάνατος ἀπῆ. Clausulam non improbant critici: mihi perquam debilis videtur. Ἐναγέα, *pollutioni obnoxia*, Prædicatum est; τέλεα Subjectum. Ἐπίδρομος est *incursax, grassatorius*, epitheton violentarum nuptiarum. Confer epitheta in strophico.

138. Optima, quam supra scripsi, correctio e docta Coningtonii manu est. Vulgo παντὶ δὲ σθένουσι, διωγμοῖσι δ' ἀσφαλίας ἀδμήτας.—

144. Erat ἢ Διόκτυπον γένος τοὔγγαιον: post Wellauerum ἡλιόκτυπον γένος, τὸν γάϊον.—Sed γάϊος pro χθόνιος nullibi legitur. Interpretandum: *ubi genus terrenum atratum fulmine percussum.* Ἐγγάϊος recte hîc dicitur, quoniam Atticorum ἔγγειος *terrâ enatus* φυτῶν est epitheton.

ὑπ' ἀρχᾶς δ' οὔτινος θοάζων 589
τὸ μεῖον κρεισσόνως κρατοῦντος
ἄνωθεν ἡμένου σέβει κάτω.

. . . ὃν οὔτις ἂν δόμος ἔχοι 636
κατ' ὀρόφων διαίνοντα . . .

ἐλθέτω μόρος πρὸ κοί- 784
τας γαμηλίου, τυχὼν
τᾶνδ' ὑφᾶν, τελεσφόρον
δεμνίων γάμου καλύπτραν.
ἴυζε δ' ὀμφὰν οὐρανίαν,
[ἄρχε] μέλη λιτανὰ θεοῖς,
τέλεα δόμοισι πελόμεν' ἂν
λύσιμα.

589. κρεισσόνων κρατύνει· οὔτινος. Plurima in vulgato sunt pessima. Τὸ ante μεῖον ferri nequit. Οὔτινος, sensu languidum, metro est nimium. Oratio post κρατύνει inficetissimè abrupta est, tantum ut vapidè se repeteret. Ut locum constitui, οὐ in v. 589 usque ad σέβει suam vim extendit: οὔτινος generis est masculini (ut in ἀρχή τινος) et cum κρατοῦντος jungitur: τὸ μεῖον accusativum est post κρατοῦντος. Hæc parum esse perspecta, nemo miratus fuerit.

636. ἐπ' ὀρόφων μιαίνοντα. Scilicet poëta Jovem avi tecta stercore polluenti comparat. Audio, nec credo. Διαίνω fortasse de graviore imbre poterat dici, et de lacrimarum simul imbre remonebat. *Fortasse* inquam.

785. τυχών· quod miror probari. Adjungo sequentibus, dubitanter.

786. τίν' ἀμφ' αὐτᾶς ἔτι πόρον τέμνω γάμου καὶ λυτήρια; Morbus loci non nisi cultro sanandus. Metrum strophæ luculenter est Trochaicum; nec Dindorfio (metrorum quamvis perito) assentior, καρδίας in κάρζας mutanti. Pes Creticus ex τίν' ἀμφ' αὐ- est conflandus. Καὶ λυτήρια in λυτῆρα correctum volunt: sed quis illud καὶ gratuito tam sine sensu interscripsisset?

789. μέλη λιτανὰ θεοῖσι καὶ— Nimiâ vi sonat θεοῖσι, si ante μέλη retrahis; nec de transpositione intra versiculum facile credo. Itaque addidi ἄρχε, omisi καί.

790. τέλεα δέ μοί πως πελόμενά μοι. Priore μοι omisso, neutiquam sanatur locus.

στρ.] ΧΟ. εἴθ' ἀνὰ πολύρυτον
ἀλμήεντα πόρον
δεσποσίῳ σὺν ὕβρει
γομφοδέτῳ τε δόρει διώλου!
ΚΗ. ἐμὸν ἐς ξύλον σ' ἀναδήσω
τρόπον δραπέτα, [δραπέτα].
κελεύω βίᾳ μέθεσθαί[σ']
ἄχαριν ἄφρονά τ' ἄταν.
ἰοῦ, ἰοῦ, [κελεύω,]
λεῖφ' ἕδραν, κί' ἐπὶ δόρυ·
ἃ τίετ' ἂμ πόλιν, οὐ σέβω.
αντ.] ΧΟ. μήποτε πάλιν ἴδοιμ'
ἀλφεσίβοιον ὕδωρ,
ἔνθεν ἀεξόμενον
ζώφυτον αἷμα βοτοῖσι θάλλει!
ΚΗ. ἁγίας ἔχει βαθυχαίου
βαθρείας, βαθρείας χεροῖν,
σὺ δ' ἐν ναῒ φροῦδα βάσει
τάχα θέλουσ' ἀθέλητος
βίᾳ βίᾳ τε πολλᾷ.
βᾶθι, μὴ πρόκακα παθεῖν
ὀλομένα παλάμαις ἐμαῖς.

826. *αἵμονες ὡς* (*vel αἵμον' ἴζω σ'*) *ἐπ' ἀμίδ' ἢ σὺ* | *δουπία τἄπιτα.* *Τρόπον δραπέτα* splendidissima est Coningtonii divinatio; quâ fretus superiorem versiculum restitui. *Αἵμονες* et *Ἐμον ἐς* eodem prorsus modo ab hodiernis Græcis pronuntiantur: *ξύλον* sane vel ab *ζωσε* satis remotum. *Ξύλον*, furca, compedes.

828. *κελεύω βίᾳ μέθεσθαι ἴχαρ φρενί τ' ἄταν.* *Μέθεσθαι* cum accusativo non ausim mutare.

837. *ἅγιος ἐγὼ βαθυχαῖος βαθρείας βαθρείας, γέρον.* Ingeniosissime Coningtonius, fortasse non necessario, *ἄγριά σ' ἄγω βαθυχαίταν ἐθείρας χεροῖν.* Inde accepi *χεροῖν.* *Ἁγίας ἔχω* Butleri est. *Ἔχει*, quod propono, in secundâ est personâ ab *ἔχομαι:* quippe fetialis loquitur. Anne *βαθυχαῖος* Græcum sit, nescio; posui tamen *βαθυχαίου* pro genitivo, *prænobilis.* Si et *βαθυχαῖος* et *βαθρεία* prorsus sint improbandæ, Coningtoniana sic efferam: *ἀγρίως σ' ἄγω βαθυχαίτας ἐθείρας ἐθείρας χεροῖν.*

839. *φροῦδα* desumsi ex v. 841, quod habebat *βίᾳ βίᾳ τε πολλᾷ φροῦδα βατεαι*, itaque pro *ναῒ ναῒ* scripsi *ναῒ φροῦδα.*

840. *θέλεος ἀθέλεος.*

Post v. 844 compositæ sunt strophæ secundum ordinem Æschylo notum: ABA′. Mesod. CB′C′; id quod fefellit criticos. Nempe B et B′ sic respondent:

B. ἴυζε καὶ λάκαζε καὶ κάλει θεοὺς·
Αἰγυπτίαν γὰρ βᾶριν οὐκ ὑπερθορεῖ.
ἴυζε καὶ βόα
πικρότερ' ἀλγέων,
οἴζυος ὄνομ' ἔχοντα.

. . . . .

B′. οὔτοι φοβοῦμαι δαίμονας τοὺς ἐνθάδε·
οὐ γάρ μ' ἔθρεψαν, οὐδ' ἐγήρασαν τροφῇ.
μαιμᾷ πέλας δίπους
ὄφις, ἔχιδνά γ' ὥς μ'
†ἔτι πόδ' ἐνδακοῦσα.

Mesodus autem sic se habere potest: (post tres senarios,)

οἰοῖ,
πάτερ, βρέτεος ἀπο-
σπάσας μ' ἅλαδ' ἄγει,
ἄραχνος ὧς βάδην, ὄναρ ὄναρ μέλαν.

Hoc si verum est, critici qui id nesciunt, poetam volentes emendare corrumpunt. Pro ἀποσπάσας est αροσαται in vetere textu.

SEPTEM CONTRA THEBAS.

In primo ac sane corrupto carmine multa movet Gul. Dindorfius, quæ certius tractari possint, si antistrophicorum ratio constet. Itaque non supervacaneum credo, talem rationem denotare. Pauca quædam e Dindorfianis tacite accipio, asterisco monstrans quid ego novaverim.

a.] θρεῦμαι
φοβερὰ μέγαλ' ἄχη. μεθεῖται στρατός· 78
στρατόπεδον λιπὼν ῥεῖ *πολυοίδ[ματος]

Spondæos in initio, θρεῦμαι, ὠσὶν, metrica res non explicat; musici homines explicationem non desiderant.

79. πολὺς ὧδε. Ὧδε corruptum esse, omnes senserunt. Pro formâ scripsi. Quid si ἰδὲ, λεὼς | βοηδρομεὺς?

λεὼς πρόδρομος ἱππότας.
αἰθερία κόνις με πείθει φανεῖσ',
ἄναυδος σαφὴς ἔτυμος ἄγγελος,
ἐπεμβὰς πεδίου πλακώδους.

α.] ὠσὶν
χρίμπτεται [*ἔτι] βοὰ *ποτανὰ, βρέμει δ'
ἀμαχέτου δίκαν ὕδατος ὀροτύπου.
θεοὶ θεαί τ', *ὅρμενον
κακὸν ἀλεύσαθ'· *ὧδ' ὑπὲρ τειχέων
ὁ λεύκασπις ὄρνυται λαὸς εὐ-
τρεπὴς *οὑπὶ πόλιν διώκων.

β.] τίς ῥύσεται; *τίς; τίς ἄρ' ἐπαρκέσει
θεῶν ἢ θεᾶν; πότερα δῆτα *γουνυ-
πετῶ βρέτη δαιμόνων;
ἰὼ μάκαρες εὔεδροι!
ἀκμάζει βρετέων ἔχεσθαι· τί μέλ-
λομεν ἀγάστονοι;

γ.] ἀκούετ', ἢ οὐκ ἀκούετ', ἀσπίδων κτυπον;
πέπλων καὶ στεφέων
πότ', εἰ *μηδὲ νῦν, ἀμφὶ λιτὰν *ἵμεν;

83. ἐλεδεμὰς πεδιοπλόκτυπος. Vera esse quæ dedi, non aio; formam ac rhythmum verorum exhibere opinor.

84. ποτανὰ scripsi pro ποτᾶται, quod Dindorfius sensit nimis esse nudum.

86. ὅρμενον pro ὀρόμενον. Omisi quoque ἰὼ ἰὼ ἰώ.

88. ὧδ' posui pro βοᾷ, quod vix potest esse sanum. Ὄρνυται, ut imperfecti temporis, interpretor: *vult irruere.*

90. διώκων nequaquam ejiciendum. Ἐπὶ propter metrum in οὑπὶ prius mutavi, quam intelligerem hoc strophico conducere. Metrum autem versuum 83, 90, 135 idem plane est atque 111, 115, 118, 122, nempe antispastus cum iambo penthemimero. Itaque non video cur peritissimus Dindorfius reprehendat metricè v. 135.

91. τίς ἄρα ῥύσεται; τίς ἄρ' ... Qui voluerunt continuos effingere dochmiacos, ut hodie, sic fortasse olim, poëtæ fecerunt injuriam.

92. πότερα δῆτ' ἐγὼ ποτιπέσω. Sanè ἐγὼ mihi nimium sonat. Mallem quoque πότ' ἂν δῆτα.

98. μηδὲ pro μὴ. ἵμεν pro ἔξιμεν vel ἔξωμεν.

γ'.] κτύπον δέδορκα· πάταγος οὐχ ἑνὸς δορός.
τί ῥέξεις, *προδοὺς, 100
παλαίχθων Ἄρης, [*πατρίδα] τὰν τεάν;

β'.] ὦ χρυσοπήληξ δαῖμον, †ἔπιδ' ἔπιδε
πόλιν, *τάν ποτ' εὐφιλήταν ἔθου.
θεοὶ *πολισσάοχοι
χθονός *τ' ἔται παντελεῖς,* 105
ἴδετε παρθένων ἱκέσιον λόχον
δουλοσύνας ὕπερ.

δ.] κῦμα περὶ πτόλιν δοχμολοφᾶν ἀνδρῶν
καχλάζει, πνοαῖς Ἄρεος ὀρόμενον. 109
ἀλλ' ὦ Ζεῦ *πανάριστε, πάντως
ἄρηξον δαΐων ἅλωσιν.

ε.] Ἀργεῖοι γὰρ πόλισμα Κάδμου
κυκλοῦνται· φόβος δ' ἀρήων ὅπλων.
διάδετοι δέ τοι γέννυος ἱππίας
κινύρονται φόνον χαλινοί. 115

ζ.] ἑπτὰ δ' ἀγήνορες, πρέποντες στρατοῦ
δορυσσῷ σαγᾷ, πύλαις ἑβδόμαις
προσίστανται, πάλῳ λαχόντες.

μεσ.] σύ τ', ὦ Διογενὲς φιλόμαχον κράτος,
ῥυσίπολις γενοῦ, Παλλὰς, ὅ θ' ἵππιος
ποντομέδων ἄναξ, 121
ἰχθυβόλῳ μαχανᾷ, Ποσειδὰν,

100. προδοὺς pro προδώσεις.

101. Ceteri γᾶν, ego πατρίδα addo.

102. Non credo ἔπιδ' ἔπιδε esse sana. Nescio an ἐπισκόπει. Sed si recte Dind. impugnat δαῖμον, omnia sunt incerta.

103. Posui τὰν pro ἂν.

104. Legitur πολισσοῦχοι vel πολιάοχοι. Quoniam ex πολιοῦχοι habemus πολιήοχοι, crediderim πολισσήοχοι æque fuisse bonum.

105. Vulg. χθονος ἴτ' ἴτε πάντες, sine metro: et χθονὸς cum πολιάοχοι est nimium.

110. Vulg. Ζεῦ πάτερ παντελὲς πάντως, quæ rectè aspernatur Dindorfius.

ζ′.] ἐπίλυσιν φόβων ἐπίλυσιν δίδου.
σύ τ᾽, Ἄρες *φέρασπι, Κάδμου πόλιν
φύλαξον κήδεσαί τ᾽ ἐναργῶς·

ε′.] καὶ Κύπρις, ἅτ᾽ εἶ γένους προμάτωρ,
ἄλευσον· σέθεν γὰρ ἐξ αἵματος
γεγόναμεν· λιταῖσί σε θεοκλύτοις
ἀΰτοῦσαι πελαζόμεσθα.

δ′.] καὶ σὺ, Λύκει᾽ ἄναξ, *λυκοφαὴς *γίγνου
στρατῷ δαμίῳ, στόνων ἀναλύτας.
σύ τ᾽ ὦ Λατογένεια κούρα,
[*δυσηχῆ] τόξον εὖ πυκάζου.

η.] (ὄτοβον ἁρμάτων ἀμφὶ πόλιν κλύω.)
ὦ πότνι᾽ Ἥρα!
(ἔλακον ἀξόνων βριθομένων χνόαι.)
Ἄρτεμι *φιλτάτα,
δοριτίνακτος αἰθὴρ ἐπιμαίνεται.
τί πόλις ἄμμι πάσχει; τί γενήσεται;
ποῖ δ᾽ ἔτι τέλος ἐπάγει θεός;

η′.] (ἀκροβόλων ἐπαλξέων λιθὰς ἔρχεται.)
ὦ φίλ᾽ Ἄπολλον!
(κόναβος ἐν πύλαις χαλκοδέτων σακέων·)
καὶ Διόθεν [*μόλοι]

124. Φέρασπι scripsi pro φεῦ φεῦ, ejectum a Dindorfio. Ego ejeci ἐπώνυμον, sed vereor ut Ἄρης sit sanum. Vid. v. 101.

131. Λυκοφαὴς (*lucifer*) dedi pro λύκειος, quod metro dochmiaco per se bonum est. Sed longe nimis obscurum videtur λύκειος: porro Sophoclem crediderim male vertisse λυκοφαὴς, ut sit λυκοκτόνος, tanquam e φάω = πέφνω. Mox dedi γίγνου pro γενοῦ.

136. Interpretor: *Conclusas tene sagittas: ne nos ferias.*—Sed dubito de εὖ quod critici intulerunt.

139. Hic versus vice anaspasti fungitur, planè velut καὶ Κύπρις ἅτ᾽ εἶ, et ἰχθυβόλῳ μα- in vv. 126, 122,

141. φιλτάτα pro φίλη, ἒ, ἒ, ἒ, ἒ; sine metro.

150. Nimis multa infert Dindorfius: unum excidit vocabulum. Sed καὶ vix placet.

πολεμόκραντον ἁγνὸν τέλος ἐν μάχᾳ! 151
*σύ τε μάκαιρ᾽ ἄνασσ᾽ Ὄγκα *προπύργιος*
ἑπτάπυλον ἕδος ἐπιῤῥύου.

152. πρὸ πόλεως metro non satis convenit. Ὄγκα pro trochæo sumo.

ἐπεὶ δ᾽ ἂν αὐτοκτόνως 734
ἀρειδάϊκτοι θάνω-
σι, κἀγχωρία κόνις πίῃ
μελαμπαγὲς αἷμα φοίνιον,
τίς ἂν καθαρμοὺς πόροι;

734. Olim *αὐτοὶ κτάνωσιν αὐτοδάϊκτοι*. Hodie scribunt *αὐτοκτόνως*, relinquunt *αὐτοδάϊκτοι*, quod propter metrum respuo. Cogitabam de *αὐτοκτόνῳ σφαγῇ*. In antistrophâ seu *παραβασίαν* seu *παραιβασίαν* vice diiambi fungitur, nisi malis *παραίβασίν γ᾽*.

736. *καὶ χθονία κόνις*, contra metrum antistrophæ. Schol. explicat *πατρία γῆ*; hinc effeci *ἐγχωρία*.

τέλειαι γὰρ παλαίφατοι τ᾽ 766
ἀρᾶν βαρειᾶν καταλλαγαὶ,
τό τ᾽ ἄλγος ἔτι μέλλον παρτρέχει.

766. τ᾽ addidi. *βαρειᾶν* scripsi pro *βαρεῖαι*. Ἀρᾶν pro *ἀραὶ* intulit Hermannus.

768. *τὰ δ᾽ ὀλοὰ τελλόμεν᾽ οὐ παρέρχεται*: manifeste corruptum. Herm. *πελόμεν᾽*. Sed non sic sanatur ulcus. Quod dedi, saltem antistrophico respondet.

τέκνοις δ᾽ ἀγρίας 785
ἐφῆκεν ἐπίκοτος τροφοὺς,
αἰαῖ, πικρογλώσσους ἀρὰς·

785. *ἀραίας*, absurdum et contra metrum. Nescio an exceperim alicunde *ἀγρίας* obscurâ quâdam memoriâ.

786. *ἐπικότους τροφᾶς*. Plures intulere *ἐπίκοτος*. Poëtam scripsisse *τροφοὺς*, mihi certum est.

οἳ δῆτ' ὀρθῶς κατ' ἐπωνυμίαν 829
[κάρτ' ἐτεοκλεῖς] καὶ πολυνεικεῖς
ὤλοντ' ἀσεβεῖ διανοίᾳ.

β.] A. δι' εὐωνύμων τετυμμένοι! 888

B. τετυμμένοι δῆθ'· ὁμο-
σπόρων γε πλευρωμάτων
πλαγὰν ἐννέπω.
αἰαῖ δαιμόνιοι,
αἰαῖ δ' ἀντιφονούντων θανάτων ἀραί!

A. διανταίαν λέγεις δόμοισι καὶ 895
σώμασιν πεπλαγμένους
ἀναυδάτῳ μένει τ'
ἀραίῳ τε πατρὸς δηλίφρονος πότμῳ.

β'.] B. διήκει δὲ καὶ πόλιν στόνος.

A. στένουσι πύργοι· στένει 901
πέδον φίλανδρον· μενεῖ
κτήνη τ' ἐγγόνοις,
δι' ὧν αἰνομόροις,
δι' ὧν νεῖκος ἔβα καὶ θανάτου τέλος.

B. ἐμοιράσαντο δ' ὀξυκάρδιοι 906
κτήματ, ὥστ' ἴσον λαχεῖν.
διαλλακτῆρι δ' οὐκ
ἀμέμφεια φίλοις, οὐδ' ἐπίχαρτ' ἄχη.

---

890. ὁμοσπλάγχνων τε, num satis metricè?

891. πλαγὰν ex v. 895, ἐννέπω ex v. 896, post Hermannum expellunt. Ego huc retuli, ubi hiatum ponunt editores.

894. ἀντιφόνων. Propter metrum mutavi: nolo enim cum Hermanno ejicere καὶ ex v. 905. "Mortes quæ mutuo occidunt," minus obvia est locutio, facile clusura librarium.

898. *τ' ἐκ πατρὸς διχόφρονι πότμῳ.* Pro *διχόφρονι* malim genitivum, requiro choriambum. *Δηλίφρων* apud Scapulam valet *βλαψίφρων.* Hodie *η* atque *ι* idem sonant, *λ* ac *χ* simillimè exarantur.

903. *κτεανά τ' ἐπιγόνοις.* In Agam. 129 *κτήνη* est pro *κτεανά.* Sic scribo propter stropham. *Ἐγγόνοις* an *ἐκγόνοις* hic melius sit, nescio. Potest fortasse *ἔγγονος* accipi pro *ἐγγενής, ἐν γένει,* Agam. 364.

900. *ἀμεμφία φίλοις, οὐδ' ἐπίχαρις Ἄρης.* *Οὐδ' ἐπίχαρις* choriambi vice debeat fungi: id quod in clausulâ vix perpetior.

PERSÆ.

Vv. 653, 658 leguntur antistrophicè

> *Δαρεῖον οἷον ἄνακτα Δαρειάν.*
> *ἔσκεν, ἐπεὶ στρατὸν εὖ εποδώκει.*

Item 663,

> *βάσκε πατὲρ ἄκακε Δαρειὰν.*

Fortasse legendum:
653. *δαίμονα θεῖον ἄνακτα Περσᾶν.*
658. *ἔσκεν, ἐπεὶ στρατὸν εὖ πεδῴκει.*
663. *βάσκε, πατὴρ ἀκάκας ὁ Περσᾶν.*

Πεδῴκει foret Sicilioticè pro *μετῴκει.* Siceliotas possum credere usos *πεδοικέω* transitivè, ut Attici utuntur *διοικέω.* *Ἀκάκας* legitur v. 851.

664. *καινά τε νέα τ' ἄχη* sana esse non possunt: *δειλαῖα νέα τ' ἄχη* paulo est melius.

671. In loco pene desperato bene conjecit Blomfieldius *παιδὶ τῷ σῷ* pro *περὶ τᾷ σᾷ.* Pro *διάγοιεν* restituunt *δι' ἄνοιαν.*

Legebatur autem,

> *τί τάδε δυνατὰ δυνατὰ περὶ τᾷ σᾷ*
> *δίδυμα διάγοιεν ἁμάρτια;*

Ego in *δυνατὰ δυνατὰ* verbum credo latere, tanquam si esset, *τί τάδ' ἐνέπεσεν ἔπεσε παιδὶ τῷ σῷ . . .;* Quidni legendum

τίς δ' ἐνετείνατ' ἐτείνατο παιδὶ τῷ σῷ
δίδυμα δι' ἄνοιαν ἁμάρτια;

Vv. 919, 929 antistrophica sunt.

κακοφάτιδα βοὰν, κακομέλετον ἰὰν—
λαοπαθῆ σεβίζων ἀλίτυπα βάρη—

Certatim reponent *τε βάρη*, sed in *λαοπαθῆ σεβίζων* difficilius est remedium. Conjicio *ζαπαθέα* vel *ζαβαθέα*. Tum *σέβων* pro *σεβίζων* non est probabile; quis enim mutasset? In Sept. Theb. 850, *πίτυλος* plangentium quasi magicam quandam habebat vim. Annon potuit idem poëta dicere (*σοβέων exturbans*)?

ἥσω τοι καὶ πάνδυρτον,
ζαπαθέα σοβέων ἀλίτυπά τε βάρη
πόλεως γέννᾳ· πενθητῆρος
κλάγξω δὲ γόοις ἀρίδακρυ.

AGAMEMNON.

De loco corruptissimo 138–154 nuper fusius egit sagax Dindorfius, qui unum versum transposuit. Equidem, si quid transponendum, amplius transponerem. Est autem quod non tetigit. Quum de *lepusculo* succensuit dea, quare de *leonibus* illico est sermo? Quin pro *οντων* vel *ολτων* nos *λαγῶν* potius quàm *λεόντων* reponimus? Tale quid vellem.

†τόσσον γὰρ εὔφρων | [Ἄρτεμίς ἐστι] καλὰ
δρόσοισι λεπτοῖ- | σιν μαλακῶν τε λαγῶν
πάντων τ' ἀγρονόμων φιλομάστοις
θηρῶν ὀρεικοί- | τοισιν· Ἰήϊον αὖ καλέω,
μήτινας ἀντιπνόους

138. *γὰρ*—vulgo *περ*.
139. Vulg. *μαλερῶν οντων* vel *ολτων*.
141. *ὀβρικάλοισι*. De hâc voce fortasse nimis sum incredulus.—*Δὲ* mutavi in *αὖ*. *Παιᾶνα* post *καλέω* omisi ut glossema.

Δαναοῖς χρονίας ἐχενῆδας
Ἄγρεια τεύξῃ, | σπευδομένα θυσίαν
ἑτέραν ἄνομόν τιν' ἄδαιτον, 145
νεικέων τέκτονα σύμφυτον αἰνῶν,
οὐ δεισηνόρα·
μίμνει γὰρ φοβερὰ παλίνορτος
οἰκόνομος δολία, μνάμων μῆνις τεκνόποινος."
τοιάδε Κάλχας 149
σὺν μεγάλοις ἀγαθοῖς ἀπέκλαγξεν
μόρσιμ' ἀπ' ὀρνίθων ὁδίων οἴκοις βασιλείοις,
τερπνὰ δὲ Παιᾶν'
αἰτεῖ ξύμβολα κρᾶναι, 153
δεξιὰ μὲν κατάμομφα δὲ φάσματα κρίνων.

In corrupto loco 361–370, conjectura Blomfieldii, nimis spreta, mihi videtur viam emendandi aperire. Nempe pro *ἐγγόνους* legere voluit *ἔκγονος* (non satis metricè, ut opinor,) et *ἐστ' οὐδὲ* pro *ἔστω δὲ*. His adjutus, totum locum sic exhibeo.

οὐκ ἔφα τις θεοὺς βροτῶν 361
ἀξιοῦσθαι μέλειν,
ὅσοις ἀθίκτων χάρις
πατοῖθ'· ὁ δ' οὐκ εὐσεβής.
πέφανται δ' ἐγγενὴς 365
ἀτολμήτως Ἄρη
πνεόντων μεῖζον ἢ δικαίως.—

143. *ἀπλοίας* Dindorfius mutavit in *αὔρας*. Ego nominativum fœmininum desidero, velut *θεά*. Finxi *Ἄγρεια* ex *ἀγρεὺς*. Facile credo *ἐχενῆδας* ut *τροπαία* substantivè posse sumi.

146. Dindorfius addidit *αἰνῶν*, rhythmo offensus, si recte interpretor.

152. *τερπνὰ τούτων.* *Τούτων* credo esse corruptum; *δὲ Παιᾶν*, verum esse, non confirmo.

154. Dind. *φαίνων* pro *στρούθων*. *Φάσματα φαίνων* vir clarus obtrudere non debet. *Σήματα φαίνων* foret Homericum. Sed nonne deus *φαίνει*, vates *κρίνει*?

365. *ἐγγενὴς* pro *ἐγγόνοις*. Sensus: "Qui Deorum regimen negat, propinquus est sceleratorum."

φλεόντων δωμάτων ὑπέρφευ,
τόδ' οὔτε βέλτιστόν ἐστ',
οὔτ' ἀπήμαντον ὥσ-
τε κἀπαρκεῖν εὖ πραπίδων λαχόντα.

369. τόδ' οὔτε scripsi pro ὑπὲρ τὸ: quia ὑπέρφευ ὑπὲρ τὸ nemo probaverit. Ὑπὲρ videtur veram vocem expulisse. Τόδε valet, *nimiæ opes.*

---

412. Vulgo *πάρεστι σιγᾶς ἄτιμος ἀλοίδορος*
ἄδιστος ἀφεμένων ἰδεῖν.

In antistrophe pro Ἑλλάδος *αἴας* legendum credo Ἕλλανος *αἴας*. Quoniam Ἑλλὰς *αἶα* notissima est, Ἕλληνος *αἶα* fraudi fuit. Verissime rhythmum Æschyleum sensit Dindorfius, qui dedit Ἑλλανίδος γᾶς. Jam pro *ἄτιμος* pedem Bacchicum postulamus. Σιγᾶς vel *σιγᾶς* aut vox nihili est aut hic importuna, quoniam *ἀλοίδορος* adest. Poëtam credo scripsisse

πάρεστι κοίταις ἀτίμοις ἀλοίδορος
vel *πάρεστιν εὐναῖς.*

In altero versiculo nimis multæ sunt emendandi viæ. Sensus, quem quæro, talis foret—*ἄδιστον ἀμφαθρῶν δέμας*. Et suspicor sane *ἰδεῖν* ex interpretatione ortum. Sed, dum locus ulceris est incertus, certi nihil assequimur.

P.S.—In Supplicibus prætermisi 851–7, ne nimium esset disputandum. Tamen proferam quod mihi est potissimum. Legebatur *λύμασις ὑ πρὸ γᾶς ὑλασκεῖς* | *περίχαμψα βρυάζεις ὃς ἐρωτᾷς· ὁ μέγας* | Νεῖλος *ὑβρίζοντά σ' ἀποτρέψ* | *ειεν ἄϊστον ὕβριν.* Sanus est strophicus, præterquam in fine, ubi pro *εὐ-ρείαις* legam *ἀγρίαις*, propter metrum. Tum hic,

λύμαις, ἃς προγάμους σὺ χάσκεις,
περίχαυνα βρυάζει σὸς ἔρως, εἴ σ' ὁ μέγας
Νεῖλος *ὑβρίζοντ' ἀποέρσειεν ἄϊστον* †*ὕβριν.*

Sed *ὕβριν* longe aliam vocem expulisse credo.

F. W. NEWMAN.

University College, London,
December, 1859.

BY THE SAME.

THE ILIAD OF HOMER,

FAITHFULLY TRANSLATED INTO UNRHYMED BALLAD METRE.

Price 6*s*. 6*d*. 1 vol., cloth.

THE ODES OF HORACE,

(WITH NOTES AND HISTORICAL INTRODUCTIONS)

TRANSLATED INTO METRES DEFINITELY ADAPTED TO THOSE OF THE LATIN.

Price 5*s*., cloth.

PUBLISHED BY WALTON AND MABERLY,
UPPER GOWER STREET, LONDON.

PRINTED BY JOHN E. TAYLOR, LITTLE QUEEN STREET, LINCOLN'S INN FIELDS.

3 m 1
f 18 -